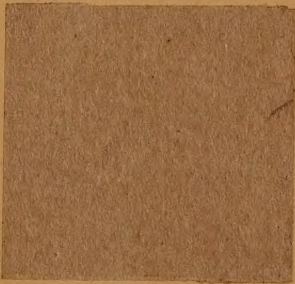

4.96 500

ACTA
SOCIETATIS
PRO FAUNA ET FLORA FENNICA.

54.

HELSINGFORSIAE
1924—1926.

ACTA
SOCIETATIS
PRO FAUNA ET FLORA FENNICA.

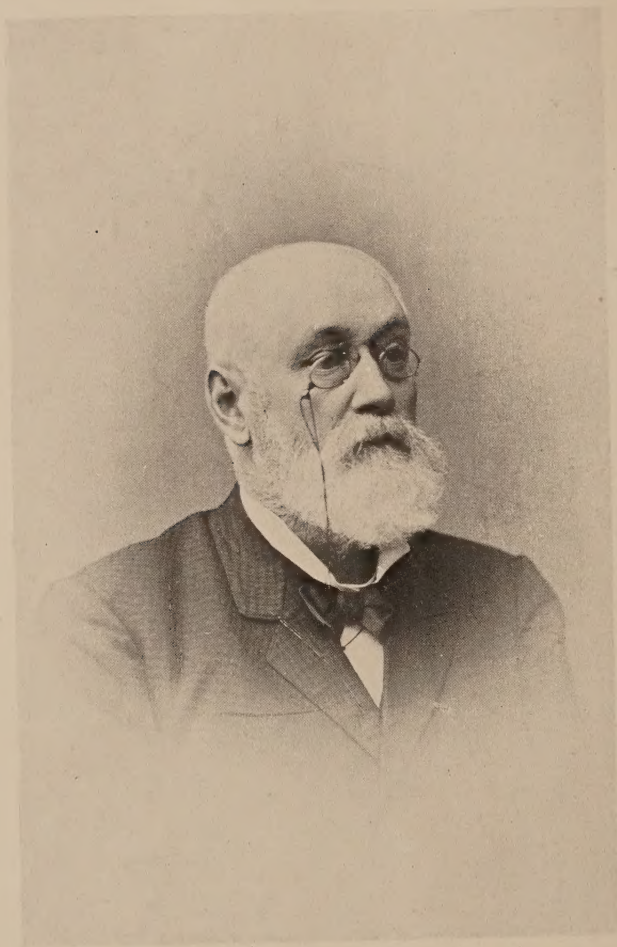
54.

1934:461.

HELSINGFORSIAE
1924—1926.

10-1-1891

Hjalmar Thell

CONSPECTUS FLORAE FENNICAE

SCRIPSIT

HJALMAR HJELT.

VOL. VII. **DICOTYLEDONEAE:**
PARS VI. **COMPOSITAE.**

Typis impr. 19²⁵_{IX}24—19¹³_{IX}26

HELSINGFORSIAE
EX OFFICINA TYPOGRAPHICA A.-B. F. TILGMANN
1926

*Vol. I. Pars I—III Actis Societatis pro Fauna et Flora
Fennica V continentur.*

Vol. II. Ibidem XXI N:o 1.

Vol. III. Ibidem 30 N:o 1.

Vol. IV. Ibidem 35 N:o 1.

Vol. V. Ibidem 41 N:o 1.

Vol. VI. Ibidem 51.

Cum vir ille doctissimus, qui hoc opus conscripserat, d. 5 m. Decembris a. 1925 e vita excessit, 208 huius libri paginae typis expressae, cetera vero omnia manu scripta restabant; haec exprimenda curavit prof. K. Linkola. Tabulam quoque librorum adhibitorum indicesque totius operis vivus perfecerat ille; quae omnia brevi tempore edentur.

Compositae.

Eupatorium cannabinum L.

In Fennia australi usque ad 62° 45' raro occurrit.

Kalm; Fennia austr.: Fries; Fenn. adest in Carel. bor. et ladog. ut etiam in ins. Aland, sed non in Lapp.: Nym. Suppl. p. 177; in **A1.** et Finlandia austro-orientali r aut rr usque ad 62° 45' crescit: Schedae p. 114, vide etiam DC. Prodr. V p. 180, Led. II p. 465, Alc. IV, Link. Stud. II p. 445 et infra.

A1. Finström Bergö in ultimis taeniis Norrgårds Husö: Erics. collata cum litteris!, spec. indidem report. Palmgren!, Pesola!, Bergroth! et Lindberg!, cfr etiam Suom. II p. 36; Lemland Nätö: Laur. Fört. et Palmgr. Hipp. p. 166, cfr Suom. II p. 55; Geta Mönsfjärd: Palmgr. Hipp. p. 104 et 176; Eckerö Långörn: H. Kuukkanen!; Kökar Vikanskären: N. Johansson! — **Ny1.** Kyrkslätt Qvarnby prope stagnum Meikko: Brenner! in Medd. XXIII p. 6, cfr l. c. p. 50, Rosb. Kyrksl. p. 109 et Bot. Not. 1896 p. 251. — **Ka.** Antrea Kurenemi in ripa arenosa prope Vuoksi: U. Saxén!, cfr Medd. XXXVI p. 140 [**Sa.** pro **Ka.**]; Räisälä: J. Saastamoinen!

Sa. Rantasalmi Sikasaari (Klingstedt & B. Taucher!): Arrhenius in Medd. XXIII p. 51; Rantasalmi Laivonsaari: G. Ekman!; Rantasalmi Laattaansaari in lacu Haukivesi: A. Westerlund!; Rantasalmi Myystärinsaari in lacu Haukivesi: T. E. Taskinen!; Kerimäki in insula Lehtiluoto lacus Puruvesi: leg. G. Blomgren!,

ded. Buddén; Kerimäki Vasattarinsaari: K. J. Lagus!, vide etiam infra. — **Kl.** r Kaukola Rami, cp in ripis lapidosis insularum duarum parvarum in lacu Ladoga: Lindén!, cfr Medd. XVIII p. 159; Kirjavalaks Hiekka-Jormakka: Hj. Neiglick & J. L. Lupander!; Sortavala ad pagum Helylä: Backm., spec. lectum ad pag. Anjala!; Sortavala Anjala Hakasaari: Enw. hav., vide etiam Chyd. et infra; in vicinitate lacus Ladoga rr: Link. Stud. p. 278; Sortavala Kirjavalaks Paksuniemi: A. L. Backman!, Axelson!, Pesola! et alii!, vide etiam Linn. Kennt. p. 95; Mutshurinniemi inter Petrakallio et Joensuu (Wecksell), Anjala Jamilahti: K. H. Hällstr. litt., cfr Link. Stud. II, ubi etiam antecedentes proferuntur; Uomais in finibus inter par. Impilaks et Salmi: Wegel., vide etiam K. H. Hällstr. p. 95.

Kb. Kide in insula minima Laitasaari (vel Sumpen) in Orihvesi: E. Winter! et Backm., cfr Chyd.; Kontiolaks Pyhäselkä Sortavalansaaret: Axelson! — **Kon.** Klimetskoi [»Sennoguba»!] et in insulis adiacentibus usque ad Kishi [»Kiischii»!]; Caj., cfr Cajander in Medd. XXV p. 26.

Pl. Finl. exs. N:o 377 **Kon.** Sennoguba in ripa lapidosa insulae parvae leg. Lindroth & Cajander.

»Hab. ad ripas fluminum majorum Fenn. australis st r Kymmene (v. Hellens), Nyl., Tav. (Gadd), Aboae (Till.): Prytz cont.: dessa uppgifter ej säkra, se nedan. — »Eur. omn. exc. . . . Fenn. p. d. (adest in Lapp. Carel.): Nym. Consp. p. 396. »Lapp.» torde bero på ett tryckfel i Herb. Mus. Fenn.; uppg. är i hvarje fall oriktig och rättas också af Nyman själf (se ofvan). *Eupatorium aquaticum* hos Till. föres af Leche till *Eup. cannabinum*, jfr Prytz cont., medan åter O. Hjelt i Försök p. 222 jämte not vill — troiligen med rätta — identifiera den med *Bidens tripartita* och *cernua*. — **Ab.** Uskela Anjala by: Alc.; sannolikt förväxling af landskap, då den likabemända fyndorten i **Kl.** ej finnes upptagen. — **Nyl.** »till myckenhet vid Kymmene elf»: Hell. p. 16, jfr Prytz cont., Wirz. pl. off. p. 68 och Rupr. Diatr. p. 23; härpå torde äfven Gadd Unders. p. 37 hafva afseende. Oakadt denna uppgift icke är osannolik, vågar jag dock ej fullt förlita mig på densamma, då arten, mig veterligen, icke senare anträffats här och icke ens omnämnas i Sæl. Ö. Nyl.

Sa. Om förekomsten i Kerimäki nämnes: »Useilla oppilailla Puuveden [trol. Puruveden] saarista, joista jätetty kpl lyseon herbarioon, esim. Kiukaansaari runsaasti, Niinisaari, Wasattarensaari, Lehtiluoto»: Budd. muist. — **Kl.** Huruvida arten finnes både vid Helylä och Anjala byar, återstår att utreda. Chyd. säger blott: »nära Sortavala».

Eupatorium cannabinum upptages i Herb. Mus. Fenn. [ed. I] från L. [= Finska lappmarken]; uppg. grundar sig antagligen på ett skrif- eller tryckfel.

W. Nyl. Distr. p. 77 förnekar artens förekomst i Finland.

Eupatorium cannabinum omnämnes som odlad i Botaniska trädgården i Helsingfors: Kihlm. Beob. p. 47. Vidare märkes uppg. K1. Sortavala »Juvosenlahti in einer Erlenhaine dicht an dem Wege bei einer Villa verpflanzt?»: Link. comm., jfr Link. Stud. II l. c.

Linkola betecknar denna art som hemeradiaphor: Link. Stud. p. 278 och Link. Stud. II p. 445.

Af de exemplar från Kon. Kishi, som insamlats af Lindroth & Cajander, kallas två f. *simplicifolia*; ett har hvita blommor.

Tussilago farfarus L.

In parte australi Fenniae, etsi non omnibus plagis, ad circ. 62° 30' plerumque passim—satis frequenter provenit: in parte septentrionali raro vel rarissime invenitur. Nonnullis saltem plagis his annis frequentior evadit.

Till.; Till. Icon. 24; Kalm; Hell. vide sub **Sat**; locis praeruptis, irriguis, argillosis st fq: Prytz cont.; in agris argillosis, irrigatis et ad scaturigines ad Lapponiam subsilvaticam usque: Wirz. pl. off., cfr Fries; Eur. omn. . . . : Nym. Consp. p. 397, vide etiam Haartman, J. G. De Tussilagine, Åbo 1797, inprimis p. 12, DC. Prodr. V p. 208, Led. II p. 470—471, Sun. p. 28, Liro Ured. p. 181 et 480—481, Link. kultt. p. 138, Link. Stud. II p. 460—461 et infra.

A1. st r in tota Alandia [»A. B. C. Ppr.»]: Bergstr.; complur. loc. Finström, Saltvik, Sund: Bergstr. Beskr.; st r — p ex gr. Eckerö: Arrh. & K.; Lemland ad praedium sacerdotis (I. Ericsson): Moberg Klim. p. 7 et Moberg Klim. II p. 4; Mariehamn (G. Lagerheim), Finström Emkarby, Eckerö (Liro), [Eckerö?] Storby (Linnaniemi): Liro Ured. p. 181; Saltvik: A. Bomansson! — **Ab.** p: Zett. & Br., Arrh. Ann. et Renv.; [Åbo] Biskopsåkern: O. Hjelt M. S.; Åbo: Tengstr.; in urbe Åbo et vicinitate eius [nunc] fq: Pesol.; Jurmo r (r): Ekl. Veg. p. 215, vide sequentes; Korpo st r praedium Korpo Soltorp, Jurmo Norrskatan Havträsk: Ekl. comm.; Bromarf Kansjärvi: Sand.; Halikko Ikelä: K. E. v. Bonsdorff!; r Isosaari Maila et in insula minima lacus

Lojo: Sel.; Karis ad praedium sacerdotis (C. H. Strandberg): Moberg Klim. p. 7 et Moberg Klim. II p. 4; Lojo (fq): Hels.; Vihti Juotila, Enäjärvi et Haittis: E. G. Printz; Vihti (!) st fq: Printz; (fq): Flinek; (fq) [»yl.»]: V. E. Broth.; r Pyhäjärvi Haavisto! ad ripas Kärilampi, Valtola in vicinitate Haavisto: Wecks.; [Mynämäki] r ad ripam lacus Kivijärvi, in vicinitate Härmässuo st r in nonnullis [»parilla»] agris argillaceis ad septentrionem versus a pago Tammisto, in parte aperta par. Mynämäki [»Pt»] r Kallis Lokatahtome st cp: Caj. Kasvist. — **Nyl.** Ekenäs, Tenala Skogby et Lappvik (!) ad portum [veris. adv.]: Häyr.; [Ingå] r et in taeniis [enum.] et in terra continenti: W. Brenn. Växtg.; Sjundeå Myrans (Nerv.), circa Fagervik deest: His.; Ingå Haga: Brenn. växtf. p. 76; p: W. Nyl.; Esbo Noks: Kihlman!; Helsingfors (!) st fq (— fq) cp: Kihlm. ann.; in media parte par. Helsinge (!) fq — st fq, ut videtur his annis [»uudempina aikoina»] frequentia aucta est: Link. comm.; Thusby: Åstr. & H.; st fq, locis idoneis cp: Stenr.; p: Sæl. Ö. Nyl.; Orimattila st fq per totam paroeciam: Link. comm., vide quoque Link. Lähd. p. 161 et 164; 6 spec. in H. M. F. — **Ka.** Sainikkala, Vanhala: Blom; Säkjärvi Rahkola: V. Krohn!; [Jääski] fq: Valle tiet.; ad catarrhactam Pälli: Wainio ann.; fq et cp in ripis fluvii Vuoksi iam in clivis argillaceis ad Imatra, Ahola etc., sed interiore in parte ceterum non obvia, nisi in Kirvu Tietävälä: Lindén, cfr l. c. p. 20, spec. ex Antrea Hatula! — **Ik.** p: Malmb., spec. e Valkjärvi! et Muola!; Sakkola in ripis lacus Suvanto et in novis et pristinis st fq, Pyhäjärvi in ripis lacus Kiimajärvi sp: Hid. comm.; [st fq per totam Ingriam: Meinsh. p. 169].

Sat. p: Malmgr. [spec. e Mouhijärvi!] et Hjelt, spec. e Karkkul; cp ad flumen Kumo »i jordfallen»: Hell. p. 16; [Loimaa] p: Saur.; p et st cp, enum. e multis locis, etiam in saburra: Häyr. Björneb.; etiam in omnibus indicibus plantarum huius provinciae enumeratur, vide ceterum infra. — **Ta.** p: Leop.; [Kalvola] (fq) in locis humidis arenosis: Knabe Fört., cfr Knabe Skizz. p. 43; Sääksmäki st fq: Kihlm.; (r): Asp. & Th.; Hattula Pelkola cpp ad ripam lacus Lehijärvi: Hjelt; Hauho: Herk.; st fq: Norrl. s. ö. Tav., Bonsd. et Wainio Tav. or.; p — st r: Borg Tiet.; complur. locis ad viam ferratam ad meridiem

versus a statione Orivesi: Hjelt; 4 spec. in H. M. F. — **Sa.** Valkiala p: Hult Fört.; Lappvesi Lauritsala: A. H. Brotherus!; Ruokolaks magni greges in horto praedii sacerdotis 1922, Mat-tarila 3 spec. ad viam publicam: Link. comm.; Imatra: Chyde-nius in dupl.!, cfr Lindén; Ruokolaks Imatra (V. Kunnas) [vide etiam supra], Vuoksenniska ad stationem viae ferratae aliisque locis, in vicinitate Immola compluribus locis et ad Tainionkoski complur. locis cp, Mäntyharju in vicinitate templi et Toivola!, Hirvensalmi in vicinitate templi et Parkkila, Mikkeli Otava: Link. comm., vide ceterum infra. — **Kl.** p: Fl. Kar.; in vicini-tate lacus Ladoga [in par. Hiitola] non obvia: Lindén; [Parik-kala] st fq: Hann., spec. e Parikkala Anitsanlaks!; Uukuniemi in ripis arenosis lacus Pyhäjärvi: Nikl.!, Sortavala, Impilaks p: Backm.; in vicinitate lacus Ladoga p, interiore in parte r: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 333 et 366 et Tab. V; e permultis locis in par. Sortavala, Impilaks, Uukuniemi, Ruskiala, Suistamo, Soanlahti et Pälkjärvi enum.: Link. Stud. II p. 460—461, e non-nullis quoque Pesol.; Suistamo Leppäsyvä Saariselkä: Pesola & A. Wirtanen! — **Kol.** p: Elfv., cfr l. c. p. 132; Kalajoki ad ripam lacus Onega [»Ääninen»]: Lindroth & Cajander!; Loso-sinnoje, Kuschlega [»Kuuschlega»], Vosnessenje: Liro Ured. p. 181; Petrosavodsk: Simming!, Günther! et Ivanitzky!; Salmi Leppälä: Link. seut. p. 87!; enum. e multis locis: Link. Stud. II.

Oa. (p) usque ad Gamla Karleby (Hellström): Malmgr.; [Kristinestad] ad viam Tjöck versus sp, Kaskö in area: Lindén Bot.; Alavus haud procul a Töysä ad viam ferratam: Hjelt, vide etiam sub **Tb.**; r Ilmola Könni, Vasa Brändö, Metviken et non-nullis aliis locis: Laur. Växtf., vide etiam infra; r Vasa Brändö et Smulterö! cum saburra introducta: Laur. — **Tb.** rr Jyväskylä! Tourujoki: Broth.; Jyväskylä Lohikoski cp: Häyr.; Ätsäri ad viam ferratam inter Ätsäri et Töysä: Hjelt; Pihtipudas r in vicinitate templi ad Hakala, Sydänmaa Kantola et Ahonmökki: Roiv.; Tourujoki cp, in oppido [Jyväskylä] in areis humidis et in aliis ruderatis, in vicinitate templi par. Laukaa in agro praedii Kantola!, quo dominus praedii dicit herbam pervenisse 12 annis ante [1917]: Link. Kasv. p. 169, cfr l. c. p. 162 (infra impressum), spec. etiam ex Jyväskylä Nisulankylä!; Rautalampi Koskis (P. J.

Aschan): Moberg Klim. p. 7; Saarijärvi prope templum: Marklund! — **Sb.** Leppävirta st fq: Enw.; Kuopio! st r: Mela, e Kuopio quoque enum. Lundstr.; [Kuopio] p: Link. Lis.; Kyyhkynen e 37 saltem locis in multis paroeciis enumerat: Kyyhk. litt.; etiam Roiv. e nonnullis; Iisalmi ad canalem Nerkko: M. & J. Sahlb.; 5 spec. in H. M. F. — **Kb.** Kide Hvilodahl (U. W. Telén): Moberg Klim. p. 7, cfr Moberg Klim. II p. 5; Tohmajärvi Niirala (N. E. Arppe): Moberg Klim. II p. 5; [Tohmajärvi] Värtsilä: Kihlm. Beob. p. XXVIII et 47; enum. e multis locis: Link. Stud. II; Rääkkylä Oravilahti Kankaanrinta, Kihtelysvaara Niva et ad stationem viae ferratae Tikkala, Joensuu ad stationem viae ferratae, Kontiolaks ad stationem viae ferratae: Link. comm.; Liperi p: Eur. & H., spec. e Liperi Konttilansalmi!; Kontiolaks, Polvijärvi: Woldst.; (st fq): Axels. Putk., quem l. inspicias; Nurmes Konnanlampi cp in cultis: Link. muut. p. 88, vide etiam infra. — **Kon.** p: Norrl. On.; Suojärvi Kotajärvi Otrasekä, Hautavaara et forsitan ad Vuontele: Link. comm. et Link. Stud. II; ad catarrhactam Kivatsh: Selin!, vide etiam Günth. p. 41.

Om. in saburra tantum etsi ibi st fq: Hellstr. p. 136, spec. ex Yxpilal; rr Alajärvi Vesterbacka (!) Huosianmaankallio!, Lappajärvi Itäkylä Hietojanneva (J. Hyytinen) et extra territorium Veteli [»Vetil»] in ripa austro-occidentali lacus Röyrinki fq, cp in agris (Nyström): A. L. Backm. Fl., cfr A. L. Backman in Medd. XXX p. 104; Lappajärvi [»Lp»] Pitkästö 1916: Nyström!; Nivala: Tenn.; Pyhäjoki (spec. in herb. alumnorum): Zidb. — **Ok.** Sotkamo Kerilä pc in area et Kiviranta ad Humalapuro cp: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. maap. p. 57, ubi e Sotkamo Vuokatti indicatur, Kyyhk. Suom. p. 16 et inprimis Kyyhk. putk. p. 163. — **Kp.** Kemi ad fluvium circ. 20 km [»två mil»] supra Usmana! et in vicinitate litoris secundum fluvium Vigjoki inter Vigostroff et Matkatsh: Bergr. Ant., cfr Bergroth in Medd. XXI p. 21 et Liro Ured. p. 181, item l. c. p. 481; Soroka, [Solovetsk [»Solovki»]: Beket. p. 570.

Ob. r, Uleå: Eberh!; Oulunsalo Varjakka (spec. in herb. alumnorum): Zidb., cfr Brenn. Obs., ubi rr inveniri indicatur; Kemi Valmari (R. F. Hermansson): Moberg Klim. II p. 5; Rova-

niemi (Lönnbohm): Houghb. not., vide ceterum infra. — **Kuus.** [Oulankajoki] st pc ad superiorem partem rivi Lippihetteenoja: Edv. af Hällstr.!, cfr Medd. XLII p. 131 et Pesol. kasv. p. 246!, vide quoque infra. — **Kk. r.** Oulanka Kankahinen: Wainio Kasv.!, ad Torangijaur fluminis Kouta: Fellm. Ind.

Lapp. fenn. [r Muonionalusta et Kengis (Brundin): Birg. p. 90;] [Sodankylä!] in ripis arenosis fluviorum Kitinen et Kelujoki (p): Blom Bidr., cfr Kihlm. Beob. p. XVI et 47, item Wainio Not.; Kittilä Pallasjärvi in ripa 1917 ster.: Montell!; Ounastunturit in reg. subalpina: Sandm. p. 32; . . . Sodankylä Lapponiae Kemensis: Wahlenb. p. 209; ad Lapponiam infimam (p): Fellm. Lapp.; Sodankylä Tallavaara et Niemelä: Kihlm., spec. e Sodankylä Pelkonen ad flumen Kitinenjoki leg. Arrhenius!; Sodankylä Kitinen Musikka: Rantaniemi!; Kuolajärvi [»Salla»] ad supremam fluvium Kutsa cp: Borg & Rantaniemi!; Kuolajärvi Vuorijoki prope ostium eius in Kutsajoki: Rantaniemi!; Kuolajärvi ad Kutsajoki supra Pyhälampi! st cp et ad Kursuoja in lacum Nivajärvi fluentem st pc: Pesol. kasv. p. 246; compluribus locis in ripis glareosis Tankajoki, Rovanen, Kängäs ad Kittinen, Kop-susjärvi etc.: Hult Lappm., cfr l. c. p. 33, (93) et 160; inter Inari et Kittilä: Sæl. kat.; ad Kultala in ripa meridionali, de cetero modo in Varangria: Kihlm. Ant.; Inari ad Kultala: Zidb.; Varangria australis ad Elvenæs, Varanger ad Aldjok: Th. Fries p. 181; Varangria ad Skibegårda, ad flumen Tana et Karlbunden in reg. subalp.: Arrh. ant.; Skogerøen Lervågeidet, Ropelven ad partem cp, Jakobselven, Vutuajoki [»Munkelven»], Elvenæs (Th. Fries): Norm. Fl. Spec. p. 568; Varangria australis Näytämo [»Nejden»]: Granit & Poppius!; Varangria merid. usque ad lat. 69° 46' . . . saepius folia sola plantae visa: Norm. ann. p. 31, vide etiam Blytt p. 560; Hjelt & H. non comm. — [**L. ent.** reg. alp., r Nuljalaki (Fristedt), ad lacum Tornëå (Zetterstedt): Læst.; ambo extra fines politicos Fenniae, vide ceterum infra.]

Lapp. ross. locis humidis argillaceis circa oppidum Kola et pagum Ponoj: N. I. Fellm., cfr Beket. p. 570; in alpe Lujauri urt ad rivulum Kietk-uaj in reg. silvatica: Kihlman!; Tshapoma: Mela Pl.; Ponoj: Mela Pl., Knabe Pfl. p. 280, Kihlman! et Montell!; Muotkavuoma [»Bumansfjord»]: Broth. Wand. p. 15;

Tuloma: Enw. ann.; Olenji: P. A. Karsten!, cfr Liro Ured. p. 181, vide etiam infra.

Tussilago uppräknas äfven från några här icke anförda ställen: Moberg Klim. p. 7 och Moberg Klim. II p. 4—5.

Kuus. Steril med bladen fullt utvuxna, men 2 à 3 gånger mindre än i södra Finland: Edv. af Hällstr. — [**L. ent.** *Tussilago* anföres bland arter, som saknas kring Kaaresu'anto: L. L. Læst. p. 291.] — **Lv.** Uppgiften i Herb. Mus. Fenn. II p. 99 grundar sig på Mela Pl., men någon specialfyndort nämnes ej.

Än vidare uppges arten från Kpor. Somba: Liro Ured. p. 481; Kton. Tamitsa: Liro Ured. p. 181.

De fyndorter, som anföras Caj. Westgr. p. 6, ligga utanför Finlands botaniska område.

Om hästhofvens förekomst på barlast, vid järnvägsstationer etc. föreligga bl. a. följ. uppg. **Ab.** [Åbo barlastplats] cp—cpp: Pesol. Tur. p. 43; [Nystad] »Saunasillan rannalla ja paikottain Saunasillan tien vieressä kuin myöskin Hangossa»: Söd. — **Nyl.** Tenala [»Tenhola»] Lappvik cp 1918—1921, Ekenäs: Hid. comm.; se om Häyréns uppg. från Tenala i texten; [Sveaborg] r? uppr.: Hid. Tiet. — **Ka.** »Ratapengerkasvina cp Antrea, Räisälä Myllypelto»: Hid. comm.; Viborg Tali station: O. Brander! — **Ik.** Sakkola Kiviniemi, Pyhäjärvi 1921: Hid. comm. — **Sat.** uppräknas från barlast: Häyr. Björneb., till hvilken uppsats härmed hänvisas. — **Sa.** se i texten och jfr p. 9. — **Kl.** Hiitola: Hid. comm. — **Oa.** Kristinestad barlastplats st pc: Lindén Bot.; »Alavus Sydänmaa asemalla rautatiepenkeeren vieressä»: Nyströml; [Wasa] ytterst ymnig på norra udden af Smulterön; torde kunna göra anspråk på medborgarrätt i lokalfloran: Laurén i Medd. XXII p. 43, se äfven i texten. — **Sb.** »Pöljä, Suonenjoki, Varkaus y. m. ratapenkereillä, välistä cpp»: Kyyhk. Sat. p. 153. — **Kb.** se oifan p. 6. — **Om.** [Gamla Karleby] endast på barlast, ehuru därstädes st fq: Hellstr. p. 136; [Oulainen] »rr satunnainen (V. Törmälän herbariossa) 1913»: Parv. comm. och Parv. Oul. — **Ob.** [Uleåborg] yppade sig 1884 på barlasten vid Toppila och har därefter spridit sig därstädes och förökats: Zidb., som senare tillägger: finnes där nu i ymnighet; »meren rantahiedikolla Hietasaaren lastauspaikalla» cp: Leiv. putk., jfr Leiv.; »vv. 1899—1909. Kaikkein runsaimmin esiintyvä. Epäilemättä painolastin mukana tullut, koska sitä ei tavata missään muualla Oulun seudulla»: Huum. pain. p. 87; »painolastialueella edelleen hyvin runsas. Sitäpaitsi erällä kaupunkikartanolla vähässä määrässä»: Huum. Oul. p. 179; uppräknas bland växter, som »muodostavat sen hyökkääjistön, joka nopeasti anastaa haltuunsa kaikki uudet painolastikasat ja tukahduttaa muut kasvit»: l. c.; [Uleåborg] »säilynyt 1913—1916»: Huum. Oul. II p. 117, jfr Medd. XLIII p. 296; st r införd med barlast till Kemi, växte ymnigt därstädes på hufvudgatan nära hamnen 1892: Keckm., jfr l. c. p. 17.

Också Hid. rautatieas. p. 93 omnämner *Tussilago* »monin paikoin» och uppräknar arten bl. a. från Ka. och Ik. (se äfven något längre fram).

Om hästhofvens allmänna utbredning föreligga bl. a. följande uppgifter: Har särdeles i landets sydliga delar börjat alltmer utbreda sig och kan numera med fullt skäl inregistreras bland våra ängsogräs: Essen. Stud. p. 111, jfr l. c. p. 295. — Är väl ett ogräs, som florerar på bar jord: Lindb. comm. — »On ilmeisesti usein levinnyt »rautatiekasvina». Karjalan radan pohjois-osalla huomasin kasvin Tikkanen pysäkillä ja Joensuun ja Kontiolahden asemilla. Ainakin osaksi kasvi oli täällä jo aikasempi tulokas»: Link. Tul. p. 20. — Nyl. Ekenäs [»Tammisaaressa»] y. m. levinnyt pitkin rataavarsia ep»: Hid. rautatieas. p. 93. — I Sat. har jag funnit *Tussilago* på åtminstone 20 ställen vid järnvägslinjen [järnvägen byggdes på 1890-talet]; därifrån har den sannolikt under årens lopp spridt sig äfven till angränsande områden och samtidigt tilltagit i ymnighet; säkert är, att den nu är mycket allmännare och ymnigare än på 1870-talet: Hjelt. — Från Ta. skrives: »I Pälkäne upptäckte jag växten första gången 1869 nära Kirpu by (»Kirvun kylä»), under årtiondet 1870—80 yppade sig växten inom socknen äfven på några andra orter, där jag ej sett henne förut och under sist förflutna decennium [1880—1890 möjl. 1900] har hon ännu mer spridt sig och blifvit allt talrikare»: Zidb. — Från Sa. Ristiina uppgifves: »Kasvin väitti tiedonantajani vasta hänen eläessään paikkakunnalle tulleen»: A. J. Siltala i L. Y. 1907 p. 189. — I Tb. uppräknas *Tussilago*, ehuru med tvekan, bland »yleisemmiksi tulleita»: Link. Kasv. p. 162.

Linkola betecknar *Tussilago farfarus* som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 260, jfr l. c. p. 358, äfvensom p. 303, där arten karaktäriseras såsom »kalkhold», jfr l. c. p. 302, se äfven Link. Stud. II. — I Nyl. betecknas arten som anthropochor: W. Brenn. Växtg.

Ageratum mexicanum.

Saepe, ut credo, colitur, semel disseminatum esse indicatur.

Sa. Mikkeli [»St Michel] in oppido in horto spont. 1891 (Ehnberg): Link. comm.

Ofta har jag sett arten odlad i södra Finland, men någon uppgift om dess uppträdande i Finland har jag icke anträffat i litteraturen.

Petasites vulgaris Desf.

In parte austro-occidentali Fenniae non supra 61° 35' et trans 0° ab Helsingfors raro vel rarissime antiquae culturae forsitan superstes occurrit.

Till. Icon. 150 (cult.); Kalm; Prytz cont. vide sub Sat.; in uliginosis et ad ripas rivulorum Fenniae australis: Wirz. pl. off., cfr Fries; W. Nyl. Distr. vide sub A1.; antiquae culturae

semper verisimiliter superstes, sed plane persistit: Herb. Mus. Fenn. II p. 144; Fenn. mer.-occ.: Nym. Suppl. p. 177; in Finlandia austro-occidentali nonnullis locis crescit, verisimiliter introducta, post multos annos et saepe cp crescit: Schedae p. 119, vide etiam DC. Prodr. V p. 206 et Led. II p. 468—469.

A1. »ad praedium sacerdotale Jomala (Tengstr.!) (secundum adnotationem inventoris verisimiliter ante culta)»: W. Nyl. Distr., cfr Bergstr. p. 130, ubi cp inveniri dicitur; Jomala Hauhagen: J. R. Chydenius! [verisimile est, locum fere eundem atque antea commemoratum locum esse]; Jomala ad praedium sacerdotis nonnulla spec. 1886: E. Reuter. — **Ab.** [Åbo] ad ripam fluvii Aura [»Bomullsspinneriet»]: Zett. & Br.!; iam 1752 inter plantas sua sponte crescentes (= »villa væxterna») circa Aboam a Leche enumerata: »Förteckning på tider, då de Allmännaste træ och buskar kring Åbo utslagit blad och blommor åhren 1750, 51 och 52 . . . utrönt af I. Leche», publicerad af O. Hjelt i Bidr. till känn. af Finlands natur och folk XLVIII, H:fors 1889, p. 481; etiam 1759 etc. ex Aboa adnotata: Moberg Nat. p. 114; spec. ex Aboa (!) ad ripam fluvii Aura quoque leg. Alcenius!; Åbo ad officinam [»under Stentryckeriet»]: Arrh., Lindén Bot. 1885 et Gadol. 1886, st cp; Piikkis Raadelma: Lindb. herb.; ad Svartå in par. Karis: His. — **Nyl.** ad Fagervik: His.!, cfr W. Brenn. Växtg. nomine *P. ovatus* et vide Klingst. Nyl. p. 88; Helsinge Degerö: Hjelt et Öhrnberg!; Helsingfors [»Helsinki pihapuisto»]: Sola!; Helsingfors Mejlans: Häyr., vide infra.

Sat. Birkkala Pitkäniemi in ripa a Simming! lecta: Malmgr.; r Birkkala Pitkäniemi!, Kyrö Mahnala cp prope ripam, nulli horti in vicinitate: Hjelt, cfr de Kyrö Herb. Mus. Fenn. II p. 144; Birkkala Pitkäniemi, sed maiore copia in insula contra Pitkäniemi: Houghb.; e Satacunda boreali iam Gadd. Sat. p. 50 enumerat, cfr Prytz cont. — **Ta.** Tammela Forssa: W. Westerlund 1891 in Häyr. herb.; Messukylä Hirvenniemi: Keso in dupl.!; Pälkäne ab antiquis temporibus [»sen gammalt»] efferatus et in horto praedii sacerdotis et circa eum!: Zidb., cfr de his ambobus Alc. IV.

Pl. Finl. exs. N:o 392 **Sat.** Kyrö [»Hämeenkyrö»] Mahnala in prato uliginoso leg. Hjelt.

»Deest . . . in Fennia usque ad Alandiam, ubi verisimiliter antea culta (W. Nyl. Distr.): Fl. Ingr. p. 553; uppgiften kan numera ej anses fullt exakt. — Ab. Rusko: Wirz. pl. off.; uppgiften är sannolik, men fordrar bekräftelse. — Nyl. Om förekomsten på Mejlsans skrives: Fortfarande våren 1917 kvar på den sedan gammalt kända platsen (gammal trädgård): Häyr.; insamlad på Mejlsans 1899: Palmgren i Lindb. herb.

Om odlingen har jag endast antecknat. Sa. »Savonlinna lyseon kasvitarha, jossa levinnyt. Taimet botan. kasvitarhasta»: Budd. muist. — Oa. Wasa odlad i en trädgård 1911: Hjelt.

Petasites niveus Baumg.

Per errorem apud nos est indicatus.

Sb. Uppgifves af Knabe p. 21 för Kuopio trakten; att *P. frigidus* afses, är otvifvelaktigt.

Som odlad upptages arten från Nyl. Helsingfors Botaniska trädgården: Linn. Kennt. p. 99.

Petasites laevigatus (Willd.) Reich.

In interiore parte Lapponiae orientalis nonnullis locis saepe copiose occurrit. Anno 1891 apud nos primum distinctit Kihlman.

De distributione vide Lindb. Pfl. p. 12, Norrl. in Atlas p. 3 et Caj. vaell. p. 23.

Lapp. ross. Ad flumina Akjok, Pjalka et Pjalitsa, Tshapoma, Kamenka et Tshavanga partem maximam cpp et sola ripas longe [»stora sträckor»] tegens, in flumine Ponoj fq, sed ut videtur non maiore copia [saltem] usque ad 140 aut 150 km [»14 till 15 mil»] ab ostio (Palmén): Kihlman in Medd. XIX p. 6—7, quem l. inspicias; tum primum apud nos distinctus, spec. e Lv. in amne Akjok prope Akjaur! et Lp. Orloff in ripa lapidosa flum. Ponoj ad ostium rivuli Bykow!, cfr Bot. Not. 1891 p. 271 etc.; Lv. in ripa fluminis Ponoj ad orientem versus a pago Kamensk: Palmén!; Lp. Ponoj (!) in rivo nonnihil [»ett stycke»] ad occidentem versus a pago: Montell!; Lm. Gavrilova ad flumen Ponoj: Brotherus!

Petasites laevigatus * heterophyllus Cajander.

Copiose ad flumen Onega in vicinitate territorii occurrit.

In ripis fluminis Onega fq et cp occurrit: Cajander in (Diar. 3, IV, 1901) Medd. XXVII p. 100—101, ubi primum de-

scribitur, cfr L. Y. 1901 p. 90, Bot. Not. 1901 p. 179 et Cajander in Medd. XXVI p. 181, Caj. Westgr. p. 6 et Norrl. in Atlas p. 2.

I Medd. XXVI p. 181 nämner Cajander om denna växt: »Ei aivan identinen kuolalaisen . . . kanssa . . . kasvaa yleisesti tai jökseenkin yleisesti Onegan laaksossa, mutta ei . . . ensinkään rajan länsipuolella» under namn af *P. laevigatus*.]

Petasites frigidus (L.) Fr.

In parte septentrionali territorii passim obviam, ad meridiem versus in parte occidentali ad 62° 40' procedit, in parte orientali autem maiore frequentia ad terminos australes pervenit. Saepe sterilis, inprimis in partibus magis ad septentrionem versus vergentibus.

Kalm; »ad fontes frigidos et in paludosis Ostrobotniae, Savolaksiae et Kareliae borealis, in Lapp. ross. (frequens): Spic. I p. 26; Fenn. bor. or. et maxima pars Lapp.: Fries; Lapp., Fenn. bor., or.: Nym. Consp. p. 396, vide etiam DC. Prodr. V p. 205—206, Led. II p. 467, Drude in Berghaus Atlas (1886), Borg Beitr. p. 103, 107, 114, 115, 136, 137 et 142, Liro Ured. p. 481 et 569, Norrl. in Atlas p. 8, Lindb. in Atlas p. 38, Fröd. p. 44, Linn. Kennt. p. 98 et Link. Stud. II p. 461.

K1. 12 km ad septentrionem versus a Sortavala ad diversorium Risti: A. N. Arppe!, cfr Mela Kasv. V, Link. Stud. p. 291, Link. Stud. II c. pl.; rr (tantum) interiore in parte: Link. Stud. p. 281; et in vicinitate lac. Ladoga et interiore in parte rr: Link. Stud. II; Suistamo Leppäsyvä [inter Palo- et Pöytämäki! st pc]: Pesol. Kert. p. 186. — Kol. p — st fq in paludibus pratorum et silvarum reg. silvaticae: Elfv., spec. e Nikola!; Vossensén: Enwald & Knabe in dupl!; Muromla [»Muromlja»]: Liro Ured. p. 481; Petäjäselkä complur. locis, Ivina nonnullis locis, Nikola ad Svir, Muromi [»Muromi»]: Liro Ured. p. 569; Olonets (Olbricht): Fl. Ingr. p. 554; Salmi Leppälä prope locum, ubi rivus Kalaoja terminum imperii transit (Pesola): Link. Stud. II; ad Onegam prope Petrosavodsk: Fl. Kar., spec. e Petrosavodsk etiam leg. Ivanitzky!; Petäjäselkä: Lindroth & Cajander!

[vide supra]; Salmi Leppälä [pc]: Pesol. Kert. p. 186!; usque ad flumen Svir: Herb. Mus. Fenn. II p. 144, vide iam Fl. Samoju. p. 39 et cfr Günth. p. 25 et 41.

Tb. Saarijärvi ad effluvium Summasjoki! in saliceto, Viita-saari Kinnula: Broth., cfr l. c. p. 190, de Saarijärvi cfr quoque Herb. Mus. Fenn. II p. 144; Saarijärvi in vicinitate templi: Marklund!; Rautalampi ep in paludoso infra Sotamäki c. 4 km ad occidentem versus a deversorio Hytölä: Hult comm.; Konnevesi Jussila prope Joutsenisenjärvi epp loco udo prope viam publicam et in vicinitate templi ad Saittajoki in praedio Kauppila (ambo A. Pynnönen): Link. comm.; Pihtipudas st r Heinolankylä Lieronlampi, Ilosjoki Pihlajamäki, ad praedium sacerdotis, Alvejärvi Kotajärvi, Muurusjärvi ad Jokela et Saukkopuro, Kinnula r in vicinitate templi ad »Vihtasenpuro»: Roiv., cfr de Kotajärvi Roiv. hav. p. 10; Konginkangas: Edv. af Hällström!; Kivijärvi ad septentr.-occidentem versus a templo: Marklund!, spec. sterile. — **Sb.** Leppävirta duobus tantum locis Niirala Sikanen [»Sikasen maalla»] in vicinitate Niittylahti et Vokkola ad Tynnyri-vuori: Enw.; Kuopio inter oppidum et Pilpparanta r, Vaajasalo!, Kiuruvesi! p: Mela, cfr E. Nyl. Veg. p. 261 et Herb. Mus. Fenn. II p. 144 (Kuopio); etiam a Lundstr. e Kiuruvesi adnotata, spec. in dupl. sterile!; [Kuopio] r Suovu 3 locis, Töyvytslahti! compl. spec., Suovulahti et Lammasjärvi: Link. Lis., quem l. inspicias; Piela-vesi in vicinitate templi (Kotilainen): Link. comm.; Maaninka! 9 locis [veris. p], interdum ut Pöljä ad Kemiläinen epp, insuper Rautavaara ad Paljakka!, Nilsii prope domum civitatis [»Kunnalliskoti!»] et Iisalmi Soi'injoki: Kyyhk. litt.; Nilsii: E. Nyl. & Chyd.; Iisalmi p: M. & J. Sahlb., specimina ex Iisalmi legerunt Brenner! et Nyberg!; Iisalmi Runni hic illic ad orientem versus a sanatorio: Grundstr. p. 120; etiam Budd. muist. ex Iisalmi comm. — **Kb.** inter deversoria Koskenkorva et Kuokkasensalmi in Nurmes [sacell. Juuka] (Malmgren et Backman): Malmgr. Spår p. 13, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144. — **Kon.** st fq in paludibus inprimis per partes interiores, ubi paludes praesertim vigent, in Saoneshje inter Schungu — Tolvoja: Norrl. On.; Suojärvi ad Sikovaaranoja ad septentr.-occidentem versus a pago Mois-

seinvaara cp — cpp: Link. comm. et Link. Stud. II; Kivatsh—Vornova: Selin!

Om. Vimpeli Visti: Nyström!, spec. sterile; Pyhäjoki Kär-sämäki: Hellstr. Distr. p. 11; Kärämäki, Oulainen: Zidb.; Haapa-järvi: M. Heikinheimo!; [Oulainen] p enum. saltem e 15 locis: Parv. Oul., cfr l. c. p. 19 et vide infra; Ylivieska: J. Hedman!, cfr Alc. IV, vide etiam infra. — **Ok.** Kianta Saukko: Wainio Kasv.l., cfr Must.; (haud in vicinitate opp. Kajana): Brenn. Reseb. p. 78; (p) [Paltamo] ad Hövelönjoki: Must.; r Paltamo, Kianta: Brenn. Obs.; in parte australi Hyrynsalmi Kaiskonjoki haud cp, Sotkamo Vuokatti (Åström) et Ristijärvi ad praedium sacerdotis (Åström), Ristijärvi Yrttikorpi st cp in declivi montis Syrjävaara, Kajaani Petäisenniska in paludoso inter locum, ubi naves vaporiferae appelluntur »laivalaiturin», et stationem viae ferratae Petäisenniska: Kyyhk. litt., cfr p. p. Brenn. bidr.; [Kianta] st r — r, enum. ex 11 locis: Kyyhk. Suom., quem l. inspicias; 4 spec. in H. M. F. — **Kp.** [Kellovaara] Loukkovaara! cp, Hukkakallio cp, in parte media pc in fodinis aereis Schuigarvi sp, Hiisivaara, Outtojoki, Kumsakoski in fluvio Tungunjoki, ad Kuusenginjoki, denique ad Schuigarvi, [Solovetsk ad Sekirnaja-gora cp]: Bergr. Ant., spec. quoque lectum ad meridiem versus a Suopaisvaara!

Ob. Liminka: Hellström!, cfr Hellstr. Distr. p. 10; in prato Liminka st cp ad viam publicam et ferratam ad septentrionem et inprimis ad meridiem versus a statione Kempele: Zidb. add., cfr Brenn. Obs.; ad septentrionem versus a flumine Oulujoki ad Laanila! et ad viam ferratam 10 km ab Uleåborg ad meridiem versus, Kempele et Liminka cp, ad Kiviniemi: Leiv. putk., cfr Leiv.; cp in sphagneto »Såsså» par. Muhos: Jul. p. 292; Uleå, Simo et Kiiminki: Zidb.; st r, hic illic cp, Ylitornio, Rovaniemi, Tervola! ad fines Rovaniemi versus, Kemi, Simo superiore, Pudasjärvi, Ii, Kiiminki [cfr Brenn. Reseb. p. 78] inter Ukkola et Mannila, Muhos Matokorpi, Kempele, Liminka: Brenn. Obs.; Tyr-nävä Toppila: Lindberg!, cfr Brenn. bidr. et Alc. IV; Ii: P. A. Karsten!; Pudasjärvi: M. & J. Sahlberg!; st r tantum in parti-bus maxime orientalibus territorii, Simo prope Saukkojärvi [et] Majavajoki, copiosior ad Pudasjärvi versus: Keckm., cfr l. c. p. 15; Kemi rr Viheriälä cum *Rhamno frangula* ster.: Rantaniemi!;

[Ylitornio] Hirstiö Niittysaari: Caj. Torn. p. 74!; ad fines inter Tervola et Rovaniemi: Kihlm.; st r — p in turfosis ad rivulos, saepius cp, sed sterilis: Hjelt & H.; Pello: Lindén Bidr. in exordio!, cfr Brenn. bidr. — **Kuus.** a monte Iivaara ad septentrionem versus p: Wainio Kasv.; p: Sahlb. Fört., spec. sterile; in vicinitate templi ad Kidroninoja, Paanajärvi (!) Vuotunki et Leukosenlampi: Hirn Fört.; Edv. af Hällstr. e multis locis enum., (et *subfeminea* et *submascula*), Pesol. e 9 locis, vide quoque Eron. maant. p. 197, Rosb. Lappi p. 66 et W. Brenn. p. 106, spec. e Kenttijärvi ad ripam lacus Pohjoislampi!, item Kuj. Hav. p. 50 et 61. — Kk. ad Kepajoki: Bergr. Ant.; Oulanka ad Kankahinen: Wainio Kasv.; Soukelo: Mela Pl.

Lapp. fenn. st r — p: Hjelt & H., vide sub **Ob.**, spec. e Kolari prope Ylläsjoki!; Kittilä (!) Alakylä ad Ounasjoki: Caj. Stud. p. 204, vide quoque Caj. Torn. p. 25, 95, 102, 123 et 127; [circa viam hibernam inter pagos Nuksujärvi et Kurkio: Samz. p. 181; enum., complur. locis, Muonio[n]alusta: Birg. p. 90:] [Sodankylä] r in saliceto udo ad Emaus!, pratoque udo turfoso prope Anneberg: Blom Bidr., spec. quoque lectum prope templum!, cfr Kihlm. Beob. p. XVI; cp ad rivum infra Isovaara prope templum par. Kittilä: Silén Bl. p. 88; in salicetis alpium et campis infimis alpinis st fq . . . per partem subalpinam et subsilvaticam p usque infra . . . Muonioniska Lapponiae Kemensis, sed in inferalpinis norvegicis haud reperitur: Wahlenb. p. 208, cfr l. c. p. XVI; in salicetis alpium (rarius): Fellm. Lapp.; Kuolajärvi Saukkotunturi [et] Saija, Sodankylä prope Kopsusjärvi ad pag. Sodankylä (Blom), Inari ad Kultala. Etiam ad Kön-gäs prope Mare glaciale: Wainio Not., cfr l. c. p. 6; Mutenia, Kopsusjärvi! [et] prope Lipahtamapalo: Hult Lappm., cfr l. c. p. 14, 31 et 33; Vuostimonniemi Pyhätunturi: Huum. Kasv. p. 153; Kuolajärvi (fq): Edv. af Hällstr.; Pesol. e 25 locis enum., vide etiam Medh. XLVI p. 109; 3 spec. e Kuolajärvi [»Salla»] et nonnulla alia ex aliis partibus prov. **Lk.**; Inari Kettu-Matti in saliceto reg. subsilv., Utsjoki Harmitschokka in superiore reg. subalpina [Rastekaisa SE 297]: Kihlm. Ant.; Inari Viipustunturi Viipuspää: V. Ollila!; in Varangria merid. ad Klostervand prope Svanvik et alibi, iuxta partem intimam fluminis Paatsjoki [»Pas-

vigelv»] intra lacum supremum Bagjajavre: Norm. p. 271; Puolmak: Arrh. ant., vide quoque Norm. ann. p. 31 et inprimis Norm. Fl. Spec. p. 569—570, quem l. inspicias, cfr quoque Blytt p. 558 et Hartm. p. 20. — [L. ent. omn. reg. p: Læst.; p — st r in paludosis et salicetis reg. subalpinae et alpinae: Lindén Bidr.; (fq): Fries & Mårt. p. (67); (fq) a Lulle ad terminos fennicos: Heintze Växtg. p. 56, vide etiam Suomal. Kilp. p. 38.]

Lapp. ross. ad Torvesvaara [»Torvesvarre»] haud procul a piscina Tullompaikke, ad peninsulam Karelsgammen, Holmogårdsfjället ad flumen Kola haud procul ab oppido st pc: Fellm. Ind.; p, sed sterile: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XLVII et Beket p. 569; Tshun, Porjeguba, Devjatoi et Ponoj: Mela Pl.; ad flum. Ponoj infra ostium amnis Kuljok: Palmén!; reg. alp. alpis Tuatast: Lindén!; ad Nuotjavr contra coloniam: Lindén Bot.; Ponoj (!) et Triostroff: Knabe Pfl. p. 281; Orloff in aqua stagnante haud procul a mari! et loco aquoso in tundra! aperta: Kihlman; Tsiptnavolok: Broth. Wand. p. 11!; Kildin: Selin!; inter Nisnjavr et Ayrmanjavr: Broth. Reseb.; prope pagum Voroninsk: Kihlman!

Herb. Normale edit. ab I. Dörfler N:o 5285 f. *submascula* L. ent. [»Lapponia fennica»]. In pratis humidis ad »Sieppi» in Enontekiäinen [»Enontekis»] (Lat. bor. 68°) leg. Montell, l. c. N:o 5286 f. *subfeminea* ut antecedens.

Sat. bor.: Gadd. Sat. p. 49. Härpå har troligen äfven förra delen i uppgiften »locis paludosis finl. mer. et bor. rarius»: Prytz cont. afseende; uppg. från Sat. har emellertid hittills ej bekräftats.

Om. A. L. Backm. Fl. p. 136 uppräknar *Petasites frigida* bland arter, som ej förekomma i Lappajärvi. — Gamla Karleby (elev Hj. Björkman): Arrh.; exemplar i Arrh. och Lindb. herb. Härtill kan fogas följande upplysning: »Arten har jag ofta sett i elevernas herbarier, [exemplaren] tagna från kärrängar i närheten af staden»: Knabe litt. — Från Oulainen nämnes: »Etenkin kukattomia lehtikimppuja tapaa siellä täällä, kukallisena sen sijaan huomattavasti harvinaisempi»: Parv. Oul.

Nardosmia frigida uppgifves även från Kpor. Koschesero: Liro Ured. p. 569. — Kton. r nära Pelkula på stranden af en flod, som från N utmynnar i sjön: Ispol. p. 62 i öfers.; Lep-Rutschei: Liro Ured. p. 481.

Linkola betecknar *P. frigidus* som hemerophob: Link. Stud. p. 281 och Link. Stud. II p. 461.

En form af *P. frigidus* beskrifves i Silén Bl. p. 88; se härom originalet. Hvitblommig *P. frigidus* omnämnes från Ob. Liminka: Kihlm.

Var. *eradiatus* (Wahlenb.) F. Nyl. »In palude quadam ad Vainga iuxta sinum Kola et in Ostrobotnia ex. gr. ad Liminka [»Limingo äng»] etc.»: Spic. I p. 26, där formen beskrifves, jfr Led. II p. 467, Wied. & W. p. XC och N. I. Fellm. — [L. ent. »in Lapponia tornensi silvatica»: Wahlenb. Fl. suec. p. 540, där originalbeskrifningen ingår.] — Lapp. ross. N. I. Fellm. hänför med tvekan ett ex., taget af N. I. Laurin vid Ponoj, till denna form. Vidare nämnes: »E L v. tantum specce. sterilia ad var. adducenda»: Herb. Mus. Fenn. II p. 144.

I anledning häraf anmärker Lindberg: »Måste utgå. är ingen systematisk form, endast ♀-växten»: Lindb. comm.

Aster tripodium L.

In litoribus maritimis plerumque satis frequenter occurrit; ad partem septentrionalem Sinus bottnici autem raro et ultra 65° 10' non adnotatus est. Ad Mare glaciale et album inprimis forma arctica legitur.

Kalm; in litoribus maris glareosis st fq: Prytz cont.; in litoribus maris Alandiae provinciarumque circa Aboam et ad Sinum fennicum iacentium: Wirz. pl. off., cfr Rupr. Diatr. p. 23; maxima pars Fenn. et Lapp.: Fries; Eur. marit. plur. et inter. mult.: Nym. Consp. p. 387; in litoribus Sinus finlandensis et Sinus bottnici haud infrequens, etiam in Maris albi litoribus, ubi nonnullis locis lectus est, ad Mare glaciale rr crescere videtur: Schedae p. 115 [f. *arcticam* quoque includit], vide etiam DC. Prodr. V p. 253, Led. II p. 477—478 nomine *Tripodium vulgare* N. v. Es., Lindb. in Atlas p. 36 et Häyr. Landv. p. 153.

A1. st fq in maritimis: Bergstr., cfr l. c. p. 5, et Arrh. & K.; fq in litoribus in par. Kumlinge et Brändö: Bergr., vide iam Radl. p. 235, item Samuelss. p. 131. — Ab. (fq): Zett. & Br.; par. Iniö fq in litoribus, par. Gustafs paucis tantum locis visus: Bergr.; [Korpo] Vidskär p [»3+»], Jurmo st r [»2»]: Ekl. Veg. p. 215; Korpo st fq — p in litoribus: Ekl. comm.; p — st fq in litoribus exterioribus: Arrh. Ann.; Bromarf saltem Kansjärvi Grundsund: Sand.; (fq): A. Nyl. — Nyl. [Ingå] fq in taeniis: W. Brenn. Växtg.; p in taeniis in litoribus: His., vide quoque Häyr. Landv. p. 141 et 145 et infra; p: W. Nyl.; st fq in maritimis: Sæl. Ö. Nyl.; Hogland: Schrenk, quod Brenn. p. 37 in-

certum putat; Tytärssaari: Brenn. — **Ka.** nondum adnotatus, sed certe indagandus. — **Ik.** Koivisto Vasikkasaari: E. Nyl. Ber.l., cfr Fl. Kar. p. 187 et Malmb.

Sat. (fq) in litoribus: Malmgr.; enum. e nonnullis locis: Häyr. Björneb., cfr l. c. p. 46.

Oa. (fq) in litoribus: Malmgr.; Malaks [»Maalahti»] in maritimis: J. R. Asp. p. 122; Kaskö etc. ex haud paucis locis enum.: Lindén Bot.; p: Laur. Växtf.

Om. p in litore: Hellstr. et Tenn. — **Kp.** in litore Maris albi cpp ad Shuja [»Tschuja»]: Sahlb. Bidr.; Kemi fq in taeniis, in regione litorali fq in litoribus, saepe cpp ex. gr. circa ostium amnis Shuja et inde ad septentrionem versus, [Solovetsk (!) compluribus locis in litoribus]: Bergr. Ant., spec. e Gorillieostrow extra Kemi!; [Solovetsk, in litore arenoso Maris albi: Kusn. p. 120.]

Ob. Hailuoto [»Karlö»] cp (Sandman): Zidd., cfr Brenn. Obs.; [Uleåborg] in litore australi insulae Kellonkraseli et septentr.-occidentali Hietakari: Leiv. Oul. p. 113, cfr l. c. p. 103 et Leiv. Veg. p. 205, ubi usque ad Kotakari indicatur, vide quoque infra. — **Kk.** Knjasha in litore maris: N. I. Fellman!; in litore insulae Krestowo-ostrow in Knjasha-guba: Lindberg!

Vide quoque sub f. *arcticam*.

Pl. Finl. exs. N:o 379 **Nyl.** Ekenäs Tvärminne Rofholmarna in litore maris leg. Wecksell.

Nyl. Ekenäs endast i yttre skärgården och hafsbandet, här p — st fq: Häyr.

Arten uppgives från **Kpor.**: Mela kasv. V.

Aster tripolium förekommer äfven på barlast etc. — **Ob.** [Uleåborg] »satunnaisena ja harvinaisena lastauspaikalta monena vuonna löydetty»: Leiv. putk., jfr Leiv.; barlastlera, rr, Kemi stadshamn sparsam 1886, numera försvunnen: Keckm.

Aster tripolium betecknas som hemeradiafor: W. Brenn. Växtg.

Aster tripolium forma arctica (Th. Fr.)

Ad litora Maris glacialis et albi raro occurrit.

De distributione vide Heintze Växtg. p. 47.

Kk. Sonostrow: Mela Pl. [ad formam typicam forsitan spectat]; Knjasha: N. I. Fellman!

Li. pc in regione litorali Varangriae australis [»Fælledsdistrikterne»] ex. gr. Jarfjorden: Lund p. 67¹⁾, cfr Lund Beretn. p. 46¹⁾ et Norm. Fl. Spec. p. 570; Pasvig et Jarfjorden (69° 45') (Lund et Henschen): Blytt p. 567¹⁾, cfr Hartm. p. 16¹⁾.

Lim. ad litora sabulosa sinus Kantalaks p: N. I. Fellm., cfr Beket. p. 570; Kantalaks: [P. A.] Karsten! et Sahlberg!; Umba: Selin!; ad pag. Umba in litore lapidoso: Kihlman!¹⁾; inter Kantalaks [»Kandalakscha»] et Kolvitsa: Lindberg!¹⁾; Porjeguba: Mela Pl. — **Lv.** Olenitsa: Mela herb., spec. sterile.

En stor del af uppgifterna och exemplaren äro publicerade resp. inlämnade under namnet *A. tripolium* [hufvudformen]. Nym. Consp. p. 387 framhåller, att N. I. Fellmans exemplar i Pl. arcticae N:o 38 är »pl. arctic., humilis». Lindberg skrifver om *f. arctica*: »Är icke någon systematisk form, endast ishafsstrand-exemplar»: Lindb. comm.

Varieteten angifves för Kp. [»Poc»]: Mela Kasv. V. Alla exemplar från denna provins i H. M. F. föras till hufvudformen.

Lv. Kaskarantsa: Mela Pl., där uppg. anföres med »?».

Aster sibiricus L.²⁾

In parte septentr.-orientali haud infra 66° 15' et cis 4° 40' ab Helsingfors long. raro aut rarissime occurrit.

Ad ripas glareosas lacus Imandra ad Sashejka [»Sascheikka»] in Lapp. rossica: F. Nyl. in Spic. I p. 26, ubi nomine *A. ir-cutianus* DC. describitur, vide etiam Led. II p. 475 nomine *A. tataricus* L.; Lapp. bor. or.: Fries, cfr l. c. p. 183; Lapp. or.: Nym. Consp. p. 387; hab. etiam Fenn. bor. (**Kuus.**): Nym. Suppl. p. 173, vide quoque Lindb. Pfl. p. 12, Norrl. in Atlas p. 25, Caj. vaell. p. 23 et Lindberg in Medd. XL p. 20.

Kuus. r Oulankajoki [»Oulangonjoki»] nonnulla km [»verst»] ab ostio: M. & J. Sahlb.!, cfr Medd. I p. 93, Wainio Kasv. et Pesol. kasv. p. 228 hoc nomine *A. flexuosus* Fisch., spec. ex eodem loco etiam leg. A. L. Backman!; Oulankajoki Suolaranta: Hirn Först.!, [Paanajärvi] in vicinitate ostii [»suistomaa»]: Hänn. p. 116; iuxta lac. Paanajärvi in ripa arenosa ad ostium fluminis Oulankajoki: A. L. Backman! et Ruoranen!;

¹⁾ Nomine var. *arcticus* Th. Fr.

²⁾ *A. subintegerrimus* (Trautv.) Ostenf., vide infra.

Paanajärvi in ripa arenosa ad praedium Paavola: Montell!; Paanajärvi in insula arenosa Nurmisaari in ostio fluminis Oulankajoki: Edv. af Hällstr.; vide etiam infra.

Lk. Kuolajärvi infra catarrhactam Joutenköngäs in fluvio Kutsanjoki: Lindberg! in (Diar. 4, X, 1913) Medd. XL p. 20, cfr l. c. p. 226 et 313.

Lapp. ross. ad ripas glareosas lacus Imandra, ad Sashejka [»Sascheika«!] fluminumque Varsuga (Selin!) et Ponoj iuxta pagum eiusdem nominis cp: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XXVI et XLV, item Beket. p. 570; Imandra: F. Nylander!, cfr Fl. Samoj. p. 14 et 39 nomine *A. montanus* (R. Br. apud) Rich., vide infra; Kolosero ad ripam austro-occidentalem: Axelsson & Borg!; ad flumen Ponoj ad orientem versus a pago Kamensk! et inter pagos Kamensk et Ponoj!: Palmén; Tshapoma: Mela Pl.; Ponoj in ripa fluminis ad meridiem vergente [»exponerade«]: Frey resa p. 122, cfr Broth. Utdrag p. 131, Broth. exk. p. 77 et Knabe Pfl. p. 280, spec. e Ponoj quoque legerunt Brenner!, Malmberg!, Montell! et alii!, vide etiam Ångstr. p. 51 et F. Nyl. Utdr. p. 191, haec ambo nomine *A. ircutianus*.

I Nyt Magaz. f. Naturvidenskab, Bd 54, 1916 framhåller Ostenfeld, att denna art bör kallas *A. subintegerrimus* (Trautv.) Ostenf. och redogör i korthet för dess utbredning (citatet enl. Bot. Not. 1916 p. 232). Emellertid har Lindberg senare påvisat, att det riktiga namnet är *A. flexuosus* Fisch. (Prot. 3, III, 1917) L. Y. 1917 p. 76 etc. Då emellertid denna utredning ej återfinnes i det tryckta mötesreferatet (Medd. XLIII), har jag ansett lämpligare att här använda namnet *A. sibiricus*, så mycket hellre, som flertalet af de finländska uppgifterna äro publicerade under detsamma. Enl. benäget meddelande af Lindberg bör äfven namnet *A. montanus* R. Br. apud Rich. betraktas som synonym.

Kuus. Om förekomsten härstädes skrifves senare: »Oulankajoen alue: Oulankajoen (Savilammista alaspäin) ja sen lisäjokien (m. m. Kitka- ja Savinajoet) varret valtak. rajaan saakka. Kutsajoen alue: Kutsajoen ja sen lisäjokien ja purojen varret valtak. rajaan asti»: Pesol. 1917.

Enl. (Fl. Ingr. p. 554) Trautv. Incr. p. 380 förekommer *Aster praecox* Willd. = *A. patulus* Lam. som vild i Ingermanland.

Aster salleifolius Scholl.

Saepius colitur, etiam subspontaneus inveniri indicatur.

Ab. Åbo »Turku Linnankenttä painolasti»: Södermanl., jfr Mela Kasv. V. — **Nyl.** Helsingfors Brunnsparken eff.: Sælan!, jfr Alc. IV; Helsingfors

Djurgården vid ett dike år 1905, fortfarande på samma ställe hösten 1917: Häyr.; Helsingfors »Hortus botanicus rannalla pcc (1918), Kyrkslätt [=Kirkkonummi] Hvitträskin länsipuolella villitytyneenä 1913»: Hid. comm. — **K a.** och **O b.** *A. salicifolius* upptages härifrån Mela Kasv. V; det är mig icke bekant, hvarpå dessa uppg. äro grundade.

A. salicifolius (och närstående arter) odlas ofta. Härom nämnes: Yl. viljelty kukkatarh., myös metsistyneenä rannoilla: Mela Kasv. V, jfr redan Mela Kasv. [II], Brenn. Flor., Alc. IV etc.

Om artens allmänna utbredning se t. ex. Nym. Consp. p. 387 under *A. salignus* W. och Trautv. Incr. p. 380.

Förutom den ofvanbehandlade *A. salicifolius* och den nedannämnda *Callistephus chinensis* odlas äfven flere andra *Aster*-arter i våra trädgårdar.

Aster amellus L. »viljelty kukkatarhoissa»: Mela Kasv. V, jfr redan Mela Kasv. [II] och Brenn. Fl. Om denna nämnes: Ytterst sällan odlad: Lindb. comm.

A. Lamarckianus Nees. »vilj. kukkatarh., myös metsist. rannoilla»: Mela Kasv. V. — Till hvilken fyndort uppg. från **A b.** hänför sig, känner jag ej. Arten upptages som odlad redan Mela Kasv. [II] äfvensom från **O b.** Pudasjärvi: Martik. p. 42.

I Mela Kasv. V. säges: »Yllämainittujen lisäksi viljellään suuri joukko muita amerikkalaisia *A. salicifolius*'elle ja *A. Lamarckianus*'elle lähisukuisia lajeja ja niiden sekasikiöitä».

A. perennis omnämnes som odlad i **O m.** Lappajärvi, på herrgårdar: A. L. Backm. Fl. p. 26; troligen afses härmed någon af de nyssnämnda arterna. »Namnet *A. perennis* finnes ingenstädes upptaget»: Lindb. comm.

A. novi Belgii [L.] upptages [som odlad] **A b.** Vihti: Moberg Klim. II p. 4.

Callistephus chinensis (L.) Nees¹⁾.

In toto fere territorio saepe aut saepissime ornandi causa colitur.

Trädgårdsastern anges som allmänt odlad i alla de florum, som för odlingsfrekvensen använda särskilda beteckningar. I lokalflororna finnes endast ett fåtal uppgifter, se dock Medd. XXV p. 14, Parv. kor. p. 58, Link. Stud. p. 81, A. L. Backm. Fl. p. 26 (herrgårdar), **O m.** [Oulainen] »Säätyl. puutarh. joks. tavall.»: Parv. Oul. p. 70, Rosb. Lappi p. 138, i hvilket sistnämnda arbete dessutom 3 särskilda former omnämnas.

Den *Aster* utan utsatt artnamn, som omnämnes af Grotenf. p. 202, äfvensom från **O m.** Alahärmä: Elfv. Ant. p. 42, **L k.** [Pajala: Birg. p. 61] och **L i.** Toivoniemi: Nordling p. 315, afser väl äfven *Callistephus chinensis*; detsamma gäller säkerligen *Callistephus* sp. **O m.** Oulainen: Parv. til. p. 9, jfr Parv. Oul. p. 70 och **K u u s**: Parv. Kuus. p. 13, 14 och 15.

¹⁾ *Aster chinensis* L. auct. apud nos plerique = *Callistephus hortensis* Cass. auct. Lindb.

Bellis perennis L.

In Fennia saepe colitur, interdum quoque subsponsanea occurrit et nonnunquam diu persistit.

Se om utbredningen i Finland särskildt Mela Kasv. V äfvensom, hvad **Kl.** och **Kb.** angår, Link. Stud. II p. 445; »Eur. omn. exc. . . . Fenn.»: Nym. Consp. p. 390.

Ab. [Nystad] »eräällä niityllä Ruonanperän tien vieressä lähellä olutpolttimoa. Myöskin muutamia kappaleita ihan maantien vieressä»: Söd. — **Ik.** Kivennapa Polviselkä »niitty»: Elsa Sillman!; »meist in der Nähe früherer Gartenanlagen, bisweilen aber auch sehr entfernt von diesen (im Walde in der Umgegend von Parkala [Pargola]»: Meinsh. p. 156].

Sat. Karkku Kauniais, nära landsvägen omkr. 3 km från gården och någon km från närmaste odlingar 1887; ännu sedd på samma ställe 1904, men ej 1911 och senare: Hjelt. — **Ta.** Kangasala Joutsniemi uppgifven växande på en ängsbacke vid en bäck: [elev] Lindén! — **Sa.** Willmanstrand Parkkarila »in loco graminoso ad hortum»: Sælan!; Ruokolaks socken Imatra, lund: A. W. Forsman! — **Kl.** »in Ladogagebiet rr»: Link. Stud. p. 273, jfr l. c. p. 245, där *Bellis* betecknas som en anthropochor, hvilken uteslutande förekommer på ståndorter, som uppstått genom kulturen, 328, 344 och Tab. V; likaså betecknas *Bellis* som anthropochor: Link. Stud. II p. 445; Sortavala »in der Stadt 2—3 Ind. an dem Schutthaufen des Stadt-hotels»: Link. Stud. II p. 446.

Oa. Wasa Lill Fjällskär växande vild på sandstrand: A. Zetterberg! och P. Collander, jfr Prot. I, X, 1865 och 5, XI, 1870. — **Tb.** Jyväskylä »tavattu eräällä pellolla 1 1/2 km kaupungista 1906. Sen jälkeen ei sitä ole enää sieltä tavattu»: Lesk. — **Sb.** »Maaninka Pöljä Suosaari Rietilän pellolla, Nilsia Kirkonkylä Heikkilän pellolla»: Kyyhk. litt.; exemplarets etikett påtecknad: »Vanhalta heinäpellolta Juurikkalahden perältä Pöljältä!» — **Kb.** Tohmajärvi Kemie »ungef. 10 Ind. an einem Landstrassenraine 1918 bei einem Gehöft»: Link. Stud. II l. c.

Om. Larsmo: Z. Schalin i dupl.!; [Oulainen] »villiytyen. kirkonk. Väinölän pihalla ja hautuumaalla»: Parv. Ouk — **Ok.** Kajana på begravningsplatsen: Brenn. Reseb. p. 67, där det dock ej särskildt nämnes, huruvida arten varit förvildad eller odlad.

Ob. [Utajärvi] Kurimo vid järnbruk på älfstranden (möjligen) förvildad: Brenn. Reseb. p. 73!

Ehuru *Bellis perennis* otvifvelaktigt bör betraktas som tillfällig på alla nu anförda ställen, upptager jag dock särskildt de uppgifter, där detta mer eller mindre uttryckligen framhalles. — **Al.** Hammarland Frebbenby, gammal barlasthög vid Marsund: Lindb. herb.; Sund »tien varrella metsistyneenä 1906 (P. Brofeldt)»: Link. comm. — **Ab.** [Åbo barlastplatsen vid slottet] »1 yks. 1911 (R. Hällfors)»: Pesol. Tur. p. 43. — **Nyl.** Mången gång tillfällig på afstjälpningsplatser i Ekenäs stad 1893 och 1899, Helsingfors 1891: Häyr.; [Sveaborg] rr »villiytyneenä Iso Itä-Mustasaa-

ressa [»I. I. M.»] Komendantin rakenn. puistossa us.: Hid. Tiet.; metsistyneenä 3 st. uppr.: Ulv.; Helsingfors [»Helsinki] Turholm kylvöniitty: Solal — **Ka.** »r [Jääski] metsistyneenä Hallikkala metsänreuna (J. E. Komi), Haikola rovastilan puutarha, Sopero puutarhanurmikolla: Valle tiet. — **Ik.** Nykyrka förv. 1869: lye. A. Berg! — **Sat.** förvildad i några trädgårdar; bibehåller sig ofta många år, men går ut under ogynnsamma vintrar: Hjelt. — **Sa.** Mäntyharju Grönvik förvildad: Knabe litt. — **Kl.** Uppräknas bland »verwilderte Blumen»: Link. Stud. p. 81. — **Oa.** Ett exemplar i Wasa hofrättspark: Laurén i Medd. XXII p. 42. — **Tb.** »Laukaa rovastinpappilan puutarhanurmikoilla villiutynneenä 1916»: Link. comm. — **Sb.** »Metsistyneenä . . . Nilsian pappilan puutarhassa ja Maaningan Kinnulanlahdessa Lahtelan puutarhassa y. m.»: Kyyhk. litt. — **Om.** Lappajärvi Salmela »puutarhassa metsistyneenä»: Nyström!; på barlast i Brahestad, trol. fåtaligt: Zidb.; se äfven här ofvan. — **Ok.** [Kianta] »Viljelt. ja metsistyneenä Pappilan puutarhassa (Kirkonk.). Yksi kpl. oli si[i]tä kulkeutunut maantien varrelle Jänismäelle (Pappilan l.), jossa se kukki monena kesänä»: Kyyhk. Suom. — **Ob.** [Uleåborg] »viljeltyinä ja esim. kirkkomaalla metsistyneenä vähiin»: Leiv. putk., jfr Leiv.; gamla trädgårdar st r Simo prästgården (ymn.), Kemi stad: Keckm., jfr äfven Brenn. Obs., där arten betecknas som tillfällig.

Om artens odling nämnes bl. a. **Om.** Lappajärvi odl. på herrgårdar: A. L. Backm. Fl. p. 26; [Oulainen] »Bellistä näkee sekä rahvaan että säätyläis-puutarhoissa, ei kuitenkaan tavallisena»: Parv. til. p. 9, jfr Parv. Oul. p. 70. — **Ok.** Kajanatrakten, ehuru ej allm.: Must. p. 41. — **Ob.** odlad i trädgårdstäppor i Pudasjärvi, Simo etc.: Elfv. Ant. p. 43 [blommande i Öfvertorneå vid Kukko: Acerbi p. 152], se äfven bland uppg. om tillfällig förekomst. — **Kuus.** Uppräknas bland »nykyään tavallisemmat»: Parv. Kuus. p. 14, jfr äfven l. c. p. 13 o. 15. — [**Lk.** Pajala uppräknas bland fleråriga prydnadsväxter: Birg. p. 60.] — **Li.** Toivoniemi på kalljord: Nerdling p. 316; Thule 1901 (U. Waenerberg): Rosb. Lappi p. 139. — Se f. ö. floror, Grotenf. p. 202, Link. Stud. p. 81. — *Bellis* har odlats som prydnadsväxt sedan långt tillbaka; redan Till. omnämner den. Som bekant sprider den sig med stor lätthet. Det oaktadt synes den vara anmärkningsvärdt känslig för ogynnsamma temperaturförhållanden; så t. ex. dog den ut **Sat.** Karkku Linnais den stränga vintern 1918—1919: Hjelt.

Monstrositeter äro icke ovanliga. Dylika omnämnas Medd. VI p. 191, Medd. XXII p. 34 och 52, L. Y. 1911 p. 76 och L. Y. 1920 p. 104; härom se originaluppgifterna.

Bellis är i vårt land anthropochor, se under **Kl.** p. 22.

Erigeron ¹⁾

¹⁾ Cum multa specimina huius generis in H. M. F. asservata nondum rite determinata sunt, nunc hoc genus praetereo.

Solidago virgaurea L.

Per totum fere territorium frequenter vel frequentissime provenit.

Fq aut fqq¹⁾ in tota Fennia inveniri consentiunt auctores plurimi, cfr Till., Kalm, Hell. p. 16, Prytz cont.; in pratis per totam patriam in ipsas alpes: Wirz. pl. off.; maxima pars Fenn. et Lapp.: Fries; Eur. omn. exc. . . .: Nym. Consp. p. 387; per totam Finlandiam et Lapponiam fqq et cpp obvia: Schedae p. 114—115 nomine *S. virga aurea*, vide quoque DC. Prodr. V p. 338, Led. II p. 493—494, Borg Beitr. p. 103, 136 et 140, item Link. Stud. II p. 445.

Lapp. fenn. fqq et cpp ubique: Hjelt & H.; [fq, enum. compl. locis: Birg. p. 90;] in campis graminosis, salicetis, silvis frondosis vel mixtis nec non in pinetis arenosis et ericetis fq — fqq provenit: Blom Bidr.; per partem silvaticam, subalpinam et inferalpinam omnium Lapponiarum vulgatissime, ut etiam in infimis lateribus omnium alpium paullo parcius; in Lapponia plerumque illa varietas obvia est quam *S. lapponicam* Wither. dicunt, sed etiam ibi tam frequenter in vulgatissimam Virgauream abit, ut varietatis insignioris nomine vix notari meretur: Wahlenb. p. 210; fqq: Fellm. Lapp.; fqq usque ad Mare glaciale: Wainio Not.; fqq in reg. silvatica et subalpina, minore frequentia in reg. alpina, Vuomapää usque ad 610 m W expos: Hult Lappm.; Kuolajärvi in vicinitate Kutsajoki fq: Pesol.; Utsjoki fqq: Sæl. kat.; lucos et silvas frondosas vel mixtas reg. subsilv. et subalpinæ fqq occupat, in turfosis et salicetis rivulorum reg. alpinæ fq, in ericetis et silvis deustis var. *lapponica* (With.) Wahlenb. fqq provenit, sed ubique per formas numerosas in virgauream

¹⁾ Prytz cont., Flink, V. E. Broth., Saur., Hjelt, Leop., Norrl. s. ö. Tav., Wainio Tav. or., Fl. Kar., Link. Stud. p. 273, Link. Stud. II p. 445 (»eine der allershäufigst. Arten des Geb.«), Broth., Roiv. (**Tb.** Pihtipudas etc.), Kyyhk. litt. (**Sb.** et **Ok.**), Mela, Axels. Putk., Wainio Kasv., Must., Bergr. Ant. (Kp. in parte australi et media. Kellovaara et Jyskjärvi), Brenn. Obs., Keckm. et Hjelt & H.; fq — fqq: Lindén, Elfv., Kyyhk. Suom. et Pesol. (**Kuus.** in vicinitate fluv. Oulankajoki); fqq, præcipue per partes occid. atque orientales silvaticas in Saoneshje inter Velikaja et Vigorus fq, in Reg. occ. fq: Norrl. On.

genuinam transit [Rastekaisa E expos. 672 m]: Kihlm. Ant.; e per multis locis enum.: Norm. Fl. Spec. p. 585, cfr Blytt p. 560 et Hartm. p. 19. — [**L. ent.** reg. alp. (r), reg. subalp. et silv. fq: Læst.; in reg. subalp.: Norrl. Lappm. p. 262; fq in reg. subalp. et alp., usque ad 857 m in montibus alpinis Halti adscendit: Lindén Bidr.; fq multis formis: Fries & Mårt. p. (73).]

Lapp. ross. ubique fq: Fellm. Ind.; ubique fq, plerumque f. *lapponica*, sed haec vix varietatis nomine digna: N. I. Fellm.; enum.: Beket. p. 570; [Petsamo = Petschenga] fq, semper nisi ad ripas fluvii Lutto st ep: Roiv., ubi loci natales enumerantur; Hibinä [»Umpdek«] in reg. alpina: Broth. Wand. p. 8, vide quoque l. c. p. 9, 12 et 13, item Knabe Pfl. p. 280.

Pl. Finl. exs. N:o 378 **Ab.** Lojo SOLhem in silva mixta leg. Lindberg.

Bergroth framkastar en förmodan, att *Solidago* skulle sky hafvet: Bergr. p. 50; arten återfinnes i själfva verket icke i hans växtförteckning. Ej heller Eklund upptar arten i Ekl. Veg. p. 215 [från **Ab.** Korpo]; senare meddelar han dock: [Korpo]rr Norrskatan Havträsk: Ekl. comm. Al de nedan lämnade uppgifterna om afvikande frekvens framgår, att *Solidago* visserligen ej är så allmän i hafstrakten som inne i landet (se äfven Palmgr. Stud. p. 451 och särskildt Palmgr. Entf. p. 94 (se längre fram), mien att den dock vanligen anträffas äfven nära hafvet; så t. ex. W. Brenn. Växtg., där arten upptages från 51 öar [af 58], Leiv. Veg. p. 205 och uppgifterna under f. *litoralis*. För **Kp.** anger Bergroth: st fq i skärgården, t. o. m. på stränder: Bergr. Ant.

Afvikande frekvens har jag antecknat i följ. fall:

Al. p: Bergstr.; st fq: Arrh. & K. — Palmgren skrifver: »Auf Fasta Åland, ausser im Nordwesten, recht häufig, in Föglö und Kökar nur an 1 Lokalität, fehlt in Vårdö. Auch nach Westen zu, von einigen wenigen Lokalitäten abgesehen, nicht in Schärenarchipel»: Palmgr. Entf. p. 94, jfr l. c. p. 112 äfvensom Palmgr. Kennt. p. 62 och 108. — **Ab.** st fq: Arrh. Ann. och Renv. — **Nyl.** fq: W. Nyl. p. 207; st fq — p, uppr.: Hid. Tiet. — **Ik.** st fq: Malmb. — **Sat.** st fq: Malmgr.; p, enum.: Häyr. Björneb.; i de inre delarna fqq: Hjelt. — **Oa.** st fq: Malmgr.

Om *Solidago*'s ståndorter i **Kop.** säger Norrlin: »habitat in lucis silvisque frondosis vel mixtis, nemoribus, clivis et collibus herbidis silvaticis nec non in silvis subturfosis fq»: Norrl. On.

Om artens **ymnighetsgrad** i olika landsändar har jag antecknat: cp: Caj. Kasvist; st pc — stundom st ep [»harvassa kasv.—paik. joks. runsas«]: Stenr.; st ep — cp: Häyr. Björneb.; sp: Borg Tiet.; **Sb.** o. **Ok.** »ei kovin runs.«: Kyyhk. litt.; spec. solit. [»yksittäin kasvavana«]: Axels. Putk.; detta torde dock vara ett undantagsfall.

Uppgifter om förekomsten i olika delar af landet lämnas bl. a. Palmgr. Stud. p. 451 och spec. tab. VIII (Al.), Caj. Kasvist. (Ab.), Norrl. On. ståndorter (Kon.) se ofvan och Leiv. Veg. p. 205 (Om. och Ob.). Arten omnämnes f. ö. t. ex. Linné Iter lapp. p. 190 och l. c. II p. 198 (Ob.), Pesol. Tur. p. 43 (Ab. barlast) och Medd. XXXV p. 201 (Kuus.).

Linkola tyder *Solidago virga aurea* som en osäker apophyt: Link. Stud. p. 264, jfr l. c. p. 163 och 263, se äfven Link. Stud. II. W. Brenner betecknar arten som apofyt: W. Brenn. Växtg.

Var. *lapponica* Wither., Wahlenb. Lk. »in montibus subalpinis»: Hjelt & H.; p »una cum f. genuina praecipue locis siccioribus st pe occurrit»: Blom Bidr.; p: Fellm. Lapp. — [L. ent. Fjäll- och björkreg. (r): Læst.] — Lapp. ross. »Dominiert in der nordischen Varietät var. *lapponica* Wahlenb. = var. *minuta* (L.) Simmons»: K. Regel Flor., jfr K. Regel in Act. Ross. p. 146—148. — Wahlenb., Kihlm. Ant. och N. I. Fellm. se under hufvudformen. — Upptages som art i Lapp. ross: Trautv. Incr. p. 384, se dock t. ex. Wahlenb. p. 210 och jfr Nym. Suppl. p. 173. Jfr f. ö. om denna form Led. II p. 494.

Var. *litoralis* Fr. [Ab. Pargas] holme i Örfjärden: Adl., se f. ö. florer, Bytesk. II etc. I Mela Kasv. [II]—V betecknas var. *litoralis* som st fq [»jy»] på hafsstränder; denna frekvensgrad är dock sannolikt alltför hög.

Var. *arctica* Hartm. Li. Inari [»Enare»: Popp. p. 34—35. — Lapp. ross. »nonnihil [»normihil»] magis [quam f. *lapponica*] recedit var. *arctica* ad oppidum Kola proveniens»: N. I. Fellm., där en kort beskrifning lämnas, jfr Beket. p. 570; Nuotjavr flere ex. och Jeretik: Hollm. — I Mela Kasv. V omnämnes denna form från L. ent., Lk. och Lp. — Lindbergs värdesättning af v. *arctica*: En mycket obetydlig form liksom f. *litoralis* och *alpestris*: Lindb. comm.

I Mela Kasv. [II] särskiljas var. *vulgaris* Lam. och *alpestris* Reich.

Om formerna af *Solidago virgaurea* hänvisas f. ö. till Simmons, H. G. i Arkiv för Botanik, Bd VI, N:o 17, p. 24—32.

I Mela Kasv. V omnämnas som odlade 3 amerikanska arter af släktet *Solidago*; härom se originalarbetet.

Inula helenium L.

In Fennia australi raro efferatur, sed diu persistit.

Till.; Till. Icon. 136 odlad; ett och annat stånd vildt växande vid åkergårdsgården af Jokiois by i Padasjoki: Hell. p. 16; »in pratis et ad agrorum margines Alandiae (p)»: Prytz cont.; »ad pagos Lappböle Sundensium Alandiae, Janakkala Tavastiae, Jokiois, Padasjoki»: Wirz. pl. off.; »in Fennia australi usque ad Sb. et Kb. legitur, semper autem antiquae culturae superstes»: Herb. Mus. Fenn. II p. 144; »Fenn. mer.-occ. (adv.?).

Colitur saepe in hortis, impr. rusticorum, unde aufugit et subspontanea evadit»: Nym. Consp. p. 391, jfr Led. II p. 500—501 (se under A1.).

A1. endast på ett ställe i Sunds socken vid Lappböle by: Radl. p. 236; rr: Bergstr.; r Geta, Hammarlands prästgård förvildad: Bergstr. Beskr.: »Växer icke vild på Åland»: anteckning af Tengstr. på etiketten till ett exemplar i H. M. F.; »ins. aland. spont. fact. (Tengström in litt.):» Led. II p. 500—501; Finström Godby odlad: Arrh. & K., exemplar insamladt af A. Tigerstedt, jfr Alc. IV; [Eckerö] Loviselund: Å. G. H. i dupl.; Wirz. pl. off. se ofvan. — **Ab.** Bjärno Lemogård: K. E. v. Bonsdorff; Tenala: Berndtson i herb. lyc. n.; Bromarf Bredvik och Orflaks troligen förvildad: Sand.; Nummi kapell i några trädgårdstäppor omkr. 10 km [»1 mil»] från Pakasela gästg.: E. G. Printz; Vihti r: Printz; [Vihti] »af mig anträffad vid en stuga vid Suontaka vägen ett stenkast från stora landsvägen och i en humlegård vid Vihtjärvi Vanhakylä samt vid Ijala Kasarminmäki, Bredvik torp och torpet vid vägaskiljet»: Flinck, som använder tecknet för tillfällig förekomst; r »kasvaa kenties metsistyneenä erään talon vieressä Vihdin ja Lohjan rajalla»: V. E. Broth. — **Nyl.** vid Fagervik, vid Rejböle i Karis socken och på andra ställen i och vid trädgårdstäppor: Ilis. p. 4; [Kyrkslätt] Loviselund: Rosb. Kyrksl. p. 109; Kyrkslätt Ingels: Brenner!; Thusby förv. Gammelby gård: Åstr. & H.; Thusby förvildad vid Lepola: Hjelt; [Nurmijärvi] »kasvaa erään asunnon edustalla lähellä Raalan kartano»: Stenr.; »in Fennia australi v. g. circa Borgoam»: Rupr. Diatr. p. 80 och Fl. Ingr. 598, jfr W. Nyl. p. 207 och Sæl. Ö. Nyl. p. 25, där den uteslutits ur artförteckningen; Mörskom Skomarböle: E. Siven!; Perno mellan gästgifverierna Mörskom och Forsby: G. R. Björkstén, jfr E. Nyl. Ber. — **Ik.** r vid Konnitsa i Pyhäjärvi socken! samt nära gästgifveriet i Nykyrkä! sockens kyrkoby: Malmb.; [ist . . . entweder angepflanzt od. zufällig ausgestreut, aber kein Bürger unserer Flora»: Meinsh. p. 160].

Sat. »Alastaro Kyttälä (oppilaitten ottama kasvi): Saur., där arten betecknas som tillfällig; Birkkala Penttilä förvildad: Hjelt. — **Ta.** Somero »Mäki lähellä asumusta»: Söderman!, jfr Alc. IV; Sääksmäki r, Huittula Kasuri: Tikk., exemplar i Hult herb.; r på en gammal gårdsplan i Hätilä by [Vanaja socken]: Asp. & Th.; Janakkala Harviala (O. Brusiin): Knabe itt.; Hollola Hersala eff.: Wainio herb.; Längelmäki Längenpohja: Sæl. herb.; Jämsä: Strömborg; Sysmä ett torp invid vägen till kyrkobyn, förvildad: Unon.; [Orivesi] (p) »pihamailla usein suuria pensaitkoja, metsistynyt»: Borg Tiet.; Keuruu: Alc. III; Hell. p. 16 m. fl., se ofvan. — **Sa.** Imatra »loco herbido humido» 1886: Sælan!, men återfanns ej vid Imatra 1908: Sæl. i bref; [Ruokolaks] r »ad pagos Hannikylä, Hännilä et Narsakalal verisimile olim est culta»: Hult; »Sääminki Mönkkölä herregård, har i mannaminne växt som ogräs på Nuoppela torps åkrar»: O. Carlenius!; Kerimäki: elev Heiskanen i herb. lyc. n. — **Kol.** »rr, reg. coll. in devexo prati fertilissimo pone Vosnessenje»: Elfv.; uppgiften afser den icke tidigare i Finland funna *Crepis sibirica* (exemplaret sterilt), se Lindberg i Medd.

XXVII p. 73; Suoju, Latvia, Himijoki, Vakrutschej: Caj., exemplar från Vakrutschej [»Gak-rutschej] asumuksen vierus!], jfr Liro Ured. p. 479; se äfven Günth. p. 41; den sistnämnda uppgiften berör dock näppeligen det finska flora-området.

Tb. Laukaa Leppänen torp i Pihlaja by vid Mannila: Edv. af Hällström! — **Sb.** Jorois Tahkoranta: J. V. Johnsson!, jfr Alc. IV; Pieksämäki »Ylösen talossa . . . tavattu muualta pitäjästä 3 v. sitten»: O. Brand. p. 90. — **Kb.** r Kide Puhosalo: Backm.

Om. Lappajärvi Korvala Ylinen ett ex. (Nyström!): A. L. Backm. Fl., där tecknet för tillfällig förekomst användes.

Inula helenium upptogs bland de vildt växande arterna i Herb. Mus. Fenn. [ed. I], men uteslöts ur II, jfr l. c. p. IX not.

Om odlingen af *Inula helenium* föreligga ytterst få uppgifter. Lindberg skrifver: »Arten odlas väl knappast mer, men finnes ofta som en kvarleiva från gammal odling. Där jag sett den, tyckes den sällan komma till blomning»: Lindb. comm. — Arten upptages som odlad redan Till. Icon. 136. (O. Hjelt Nat. p. 29 uppräknar den bland vilda växter). Den omnämnes från [Nyl. Mäntsälä] Frugård 1808: Elfving i Medd. XXV p. 12; **Sat.** Kyrö [»Tavastkyro»]: Elfv. Ant. p. 37; **Ta.** Lempäälä: l. c. p. 36 och **Kl.** Ruskiala: Link. Stud. p. 80. — Se äfven Rein p. 83, florer etc. — Om Botaniska trädgården i Helsingfors jfr Liro Ured. p. 479.

Parvela upptager *Helenium* spec. **Ob.** »1 yks. Oulun tulev. as. lastauspaik., toinen erään makas. seinust.»: Parv. Tul. p. 94. Hvilken växt uppgiften egentligen afser, må lämnas osagt.

Inula salicina L.

In Alandia nonnullis plagis satis frequenter, ad oram australem plerumque satis raro occurrit; interiore in parte raro aut rarissime, tametsi interdum copiose usque ad c. 66° 20' procedit; specimina e parte orientali lecta fere omnia var. subhirtae sunt.

Till.; Till. Icon. 42; Kalm; in pratis silvaticis Fenniae australis et interioris st r: Prytz cont.; Fenn.: Nym. Consp. p. 391; Fenn. hab. solum in mer. et **Kuus.** bor.: Nym. Suppl. p. 175; in vicinitate orae australis Finlandiae raro crescit, r aut rr in **Ta.** (61°) et **Kl.** (c. 62°) etiam in Kp: et in **Kuus.** (65° 40') [ubi longius procedit] lecta est. In orientali parte var. *subhirta* occurrit, in occidentali *a glabra* Beck: Schedae p. 116,

vide quoque (DC. Prodr. p. 466), Led. II p. 504, Link. Stud. II p. 450, Stern. Plate 7 Map. 2 et infra.

A1. in declivibus pratorum Finström, Geta etc.: Bergstr. p. 130; complur. loc. [Geta] Höckböle, [Finström] Bastö, [Jomala] Ytterby: Bergstr. Beskr.; Ytterby—Bastö: Tengstr.!, cfr Led. l. c.: [Finström] Strömsvik: [P. F.] Molander & [O.] Hoffström!; Finström Bergö Husö: Erics.!: Eckerö prope Kråkskär: Hult ann. et herb.!: Eckerö Loviselund: Å. G. H. in dupl.!: Eckerö Holmviken: Lindb. comm.; (st r) Eckerö Böle, Kumlinge Ingersholm et Sörholmen: Arrh. & K.; Sottunga Kyrklandet r, Kökar Lindö Ängsholm: Arrh.; Geta Isaksö, Saltvik prope Qvarnbo: Ch. E. Boldt; Jomala ad pag. Jomala et Öfverby, Brändö Baggholmen Söderholmen: Laur. Fört.; Sund prope praedium sacerdotis: Prim. p. 69; in taeniis Kökar—Geta per maximam partem fq aut st fq . . . ceterum per totam par. Jomala dispersa et insuper in sparsis locis reliquae Alandiae continentis: Palmgr. Stud. p. 453, quem l. inspicias, cfr l. c. spec. tab. VIII et Palmgr. Entf. p. 112; st r Brändö Korsö Asterholmen, »Skäret» ad occidentem versus a Korsö [et] Söderholma (Laurén), Kumlinge Ingersholm cp, Sörholm [»Södholm»] (Arrhenius) [et] Snäckö: Bergr., vide quoque Palmgr. Hipp. p. 157 et infra. — **Ab.** r: Zett. & Br.; ad Bussila [»Busilla»] in Piikkis, Katrinedal [»Cathrinædal»] (Ann. ad Till.): Leche p. 24; Åbo in via inter Lill-Heikkilä et Ispois: O. Hjelt M. S. (ex ipso); S:t Mariae »Kulho klint»: C. J. Arrh.!: Lundo [»Lieto»]: J. Vuorio!; Houtskär Jungfruskär st cp: Ekl. comm.; Korpo: I. Ringbom!; Pargas Lenholm unic. spec.: E. Reuter!, cfr Medd. XXXI p. 5; Uskela Karlberg: K. E. v. Bonsdorff!; Uskela Pahkavuori prope praediolum Lundén 1919: Häyr.; Bjärno praedium Pojo: E. G. Printz; Bjärno Öfverby: A. Dahl!; Tenala: J. A. Öberg in dupl.!: Lojo Jalansaari: Öhrnb. et Lindb. comm.; Karislojo (!) promont. Karkali! et in deusto Isosaari versus: A. Lagus; in loco priore etiam teste Ch. E. Boldt, Gadol. 1916 et Lindb. comm. 1922, spec. leg. J. Pekkarinen! et R. Krogerus!; Vihti Irjala: Keckman!; Vihti Vanjärvi: G. Lång! — **Nyl.** Sjundeå Myrans (Nerv.): His., spec. ad var *subhirtam* vergens; [Kyrkslätt] Loviselund: Rosb. Kyrksl. p. 109; Thusby r prope Haarakjoki ad amnem:

Åstr. & H.; Sibbo Söderkulla (G. Appelberg): W. Nyl.; Sibbo Löparö: Sæl. ann. et G. Sucksdorff!; ibidem fq. Öhrnb.!; Sibbo Granö: Häyr.; Borgå [Borgnäs] Laha (Nerv.): W. Nyl. p. 213; p in taeniis, Mäntsälä (K. Nordenskiöld!): Sæl. Ö. Nyl., spec. e Strömfors! et Pyttis Byön!; Borgå Tunnholmen 1889 et Borgå in insula in sinu Orrby prope Gåsholm 1911: Gadol.; Borgå Pellinge Björnholm: Ch. E. Boldt! et Eklund!; Mäntsälä Frugård: A. Nordenskiöld!; Perno cp in nonnullis insulis taeniarum: A. Nordström in Medd. XXX p. 11. — **Ka.** prope Fredrikshamn: Flor. Ingr. p. 569 et Fl. Kar. p. 193; Säkjärvi Oritsaari: V. Krohn!; Viborg Kiiskilä 1854: J. Krohn!, spec. comm. Nyberg; Viborg [»Viipuri»] Iirosaari: K. W. Myrberg! — **Ik.** r Kakki praed. Kirjola in insulis Luuri! et Pahasaari, Björkö Vasikka-saari (F. Nylander¹⁾): Malmb., spec. e Björkö var. *subhirtae* sunt; [r in Isthmo: Meinsh. p. 160; l. c. p. XXVI non ex hac parte comm.].

Ta. [Luopiois] Haapamäki cp in luco ex populo, tilia et acere constituto, in colli silvestri ad viam inter Rulja et Padankuosi, utroque loco fundo arenoso: Leop., cfr Suom. IV p. 243; Akkas Kuvisjärvi ad viam: Kotil. litt.; Sääksmäki r Rautu: Tikk., spec. leg. A. Donner in dupl.! etiam Kihlm. herb., vide quoque Rosb. Utk. p. 220; Sääksmäki Niittysaari in prato: Kivir. Kesät. p. 3; Sääksmäki Rapola Niittysaari: Hid. comm. [idem locus atque antecessens]; [Kalvola] r nonnulla spec. ad Kangais: Knabe Först.; Kalvola Iittala: A. Brander!; r [Tavastehus] Aulanko: Asp. & Th., spec. leg. O. Collin!; Hattula in margine viae ad Leteen-suo: Lindberg!; Tyrvöntö Siukkola 1913 (A. Gadolin): Gadol.; Lammi: Nordström!, cfr Norrl. s. ö. Tav.; Lammi ad praedium sacerdotis, Gammelgård: Leop. ann.; Lammi ad praedium sacerdotis 1885 (Alfh. Blomqvist): Häyr. — **Kl.** Kirjavalaks: Backman!; Ruskiala Leppälaks Pölkkyniemi: Nikl., cfr Chyd., spec. ad var. *subhirtam* pert.; Valamo (Dr. Tapenius): Chyd.; var. *subhirta* compluribus locis cpp ad ripas lacus Jänisjärvi (!) et in par. Pälkjärvi!, Ruskiala! et Suistamo: Hjelt, spec. e Korkianniemi! et Pirttiniemi!, vide quoque sub var. *subhirtam*; Rus-

¹⁾ Lapsu calami pro E. Nyl. Ber.l

kiala Hämekoski (Inkeri Nissinen herb.): K. H. Hällstr. litt.; in vicinitate lac. Ladoga r, interiore in parte rr: Link. Stud. p. 278, cfr l. c. p. 164 et Link. Stud. II p. 450, quem l. inspicias; ad ripas fluvii Jänisjoki inter Hämekoski et Leppäkoski! et verisimiliter quoque ad partem inferiorem huius fluvii: Link. comm., vide quoque sub Kol.; specimina formae typicae vidi, quod e Korkianiemi O. Tapenius legit in herb. Hult et quod A. H. Antell legit in herb. lyc. n., vide quoque Kihlm. Beob. p. XXXI et Linn. Kennt. p. 91. — Kol. Suistamo Uuksujärvi ad ripam septentrionalem lacus Salmenjärvi! st ep, uno loco ad ripam lacus Uuksujärvi: Link. comm. [ad fines prov. K1].

Kon. Kivatsh: Fl. Kar!; st r, prope Tiudie (!) ad lac. Santalo!, Käpselkä (Simming), Koselma (Simming!, Günther): Norrl. On., vide etiam Günth. p. 41 [ad Rossiam partem maximam spectat]; spec. omnia var. *subhirtae* sunt.

Kp. Särkijärvi Jyrinsaari, in parte media ad Uskelanjärvi in ripis lapidosis nonnullis [»ett par»] locis ex. gr. ad Offonaniemi! et in ripa lapidosa ad Sjuigarvi, Kemi st ep ad Vuotjaskoski! in ripa: Bergr. Ant.; maxime ad septentrionem versus ad Kemijoki Vuotjaskoski, etiam in parte maxime australi ad Särkijärvi: Bergroth in Medd. XXI p. 24.

Kuus. Paanajärvi in ripa inter praedia Mäntyniemi et Leinola: Hirn Fört!; Paanajärvi Rajala: A. L. Backman!; Sovanköngäs: Broth. Ber. 1883!; Kuolajärvi Sovajärvi ad ripam sabulosam fluvii Sovajoki in vicinitate Sovanköngäs! pc: Pesol. 1917; f. *pilosa* Paanajärvi Niska in ripa fl. Oulankajoki st ep: Brotherus & F. v. Wright!, cfr de Kuus. Kyyhk. Suom. p. 25.

Pl. Finl. exs. N:o 383 vide infra sub f. *subhirta*.

Största delen af Finland: Fries; »vix alibi quam in ora meridionali»: W. Nyl. Distr. Uppgifterna från Kp. och Kuus. härstamma från senaste tid; från stora delar af Finland föreligga alltså inga uppgifter. — A1. Också vid denna art har jag upptagit äldre — äfven icke publicerade — uppgifter, men af de mer än 50 fyndorterna i Palmgr. Stud. p. 453—454 blott de ofvan anförda. Till dem kunna läggas Finström Grelsby: Bergr. comm.; Föglö Sommarö: Knabe litt.

Ta. Hauho: Herk.; uppg. är ganska sannolik. — K1. Trodde mig se arten vid Suistamojärvi: Hjelt, hvilket här meddelas besökande florister till upplysning.

Sb. rr: Mela; någon speciallokal är mig ej bekant.

Österom Finlands naturalhistoriska gräns är *Inula salicina* allmännare. Så säges: »Die Inuleten sind ziemlich häufig»: Caj. Oneg. p. 27. Günth. p. 41 upptager densamma såsom utbredd ända till Kargopol. Cajander uppräknar arten bland dem, som i sin förekomst visa en afgjord olikhet i områdena på ömse sidor om den l. c. föreslagna gränsen mellan Fennoskandia och Nord-Ryssland: Medd. XXVI p. 182.

Linkola betecknar *Inula salicina* som hemeradiaphor: Link. Stud. p. 278 och Link. Stud. II p. 450.

Inula salicina f. subhirta C. A. Mey.

In parte orientali Fenniae, vide sub f. typica.

K1. cp ad ripas lacus Jänisjärvi: Hjelt Ant. p. 62, ceterum vide supra et infra.

Pl. Finl. exs. N:o 383 **K1.** Suistamo iuxta ripam lacus Jänisjärvi haud procul a Laitiois leg. Brotherus & Hjelt.

Om denna form skrifver Lindberg: *F. subhirta* är en obetydlig form, som utan gräns övergår i den glatta hufvudformen. I östra Finl. finnes så godt som uteslutande *f. subhirta* (från mycket flere lokaler än de här upptagna), medan i västra Finl. hufvudsakligen den glatta formen uppträder. *F. subhirta* o. mellanformer finnas bl. a. från **A1**, **Ab.**, **Ta.** o. s. v. I samlingen finnes *f. subhirta* från Ryssland o. Sibirien, men äfven från Sverige och kontinenten. Den håriga formen synes öfverhufvudtaget, att döma af vårt material, vara den i Europa vanligare: Lindb. comm.

Se f. ö. om denna form Medd. III p. 191, där den omnämnes under namnet *f. pilosa*, och Byteskat.

Mela Kasv., som ej upptager var. *subhirta*, särskiljer varieteterna *angustifolia* Rupr. och *latifolia* Rupr.; i Mela Kasv. IV betecknas hvardera som sällsynt, jfr äfven Mela Kasv. V.

Inula britannica L.

In parte austro-orientali ad fines Rossiae rarissime lecta est; insuper plus minusve adventicia occurrit.

Fenn. mer.-or. (in **Ik.** a Malmberg detecta 1866): Nym. Suppl. p. 176, vide quoque Lindb. Pfl. p. 15 et Caj. Kennt. p. 11.

Ik. r ad viam publicam in pago prope templum par. Kivennapa [»Kivinebb»]: Malmb.!, nova pro flora fennica, cfr Diar. 10, XI, 1866 et Herb. Mus. Fenn. II p. XI, spec. ex eodem loco reportaverunt J. V. Johnsson!, Lindberg! et Elsa Sillman!; spe-

cimen in herb. lyc. n. ex eodem loco a G. Hertz lectum foliis glabriusculis recedit et verisimiliter ad var. *viridem* Wahlenb. referendum, vide quoque Linn. Kenn. p. 91 (sub **Ka.**); [p per totum territorium Parkala »Pargola», Lachta . . . : Meinsh. p. 160].

Kol. rr Sermaks in pago! et eius vicinitate: Elfv., spec. alterum adscriptum in ripa fl.!

A b. Lojo kyrkoby [vid cellulosafabriken pc]: Pesola i Medd. XLIV p. 200 och Pesol.; »tydliggen tillfällig; i Lojo vid cellulosafabriken såg jag den senast i somras [1923]. Trifs utmärkt och tycks sprida sig. Växer på fukt. ställe nära stranden af Lojo sjö»: Lindb. comm. — **Nyl.** Helsingfors Skatudden [»Helsinki Katajanokka] radalla kiskojen välis-ä v. 1922 pc (legit M. Puolanne, det. Lindberg): Hid. comm.; Helsingfors gräslinda vid trädgårdsföreningen 1901 (Ulla Wasenius): Lindb. herb., jfr Mela Kasv. V. — **Sb.** [Jorois] »Jokijärven! pohj. ranta Venäjältä alkujaan Huutokoskelle kulkeutunut»: Hint. Car. p. 106, där dock förf. i fråga om artens ursprung sätter ett?, jfr bl. a. Kyyhk. Pohjois-S. p. 63 och Kyyhk. Suom. p. 23; exemplar från Huutokoski: Vivi Grotenfelt, T. Grotenfelt och N. Molander i Lindb. herb. »*Inula brit.* finnes i Jorois vid Huutokoski sedan flera decennier tillbaka, strax invid bruket, där äfven *Nonnea pulla*, *Convolvulus arvensis* m. fl. från Ryssland inkomna växter finnas»: Lindb. comm.; Kuopio »Niuvaniemi kylvetyllä nurmella»: Roiv.; äfvenledes tillfällig.

Cajander uppräknar *Inula britannica* bland arter, som förekomma »harv. Suomen eteläosissa . . . Oneg. pitkin pohjoisemma . . . poikkeematta . . . rajan länsipuolisiin osiin»: Medd. XXVI p. 182, jfr äfven Caj. Westgr. p. 6 och 10, där arten angifves från Archangelskij-pogost.

Mela Kasv. kallar den vanliga formen var. *canescens* Mela till åtskillnad från var. *viridis* Wahlenb. och särskiljer af var. *canescens* subvarieteterna *arenaria* Reich. och *stricta* Wahlenb.; i Mela Kasv. IV betecknas var. *viridis* såsom rr.

Bidens cernuus L.

In plagis maritimis et Tavastia australi passim—satis raro (nonnullis in plagis maiore frequentia), ceterum in parte australi Fenniae rarius ad c. 61° 45' invenitur; ad septentrionem versus ad oram Sinus bottnici (et Maris albi?) 65° superat, interiore in parte 63° non transit.

Till. ex O. Hjelt in Not. X p. 222; Kalm; in humidis p: Prytz cont.; ad aquas provinciarum mediarum et meridionalium, Luvia: Wirz. pl. off.; maxima pars Fenn.: Fries; Fenn.: Nym.

Consp. p. 348; f. typica multo frequentior est [quam var. *radiatus*], in interioribus etiam partibus Finlandiae australis invenitur: Schedae p. 117, vide quoque DC. Prodr. V p. 594, Led. II p. 517 et Link. Stud. II p. 451.

A1. st r: Bergstr.; Bastö: Bergstr. Beskr., vide quoque infra; r Geta Bolstaholm: Arrh. & K.; r Brändö Bernklobben! [et Åfva, Kumlinge ad stagnum Enklinge: Bergr. — **Ab.** (r): Zett. & Br.; p circa Aboam: Arrh.; Hirvensalo prope urbem: Elfving! et Gadol.; Jurmo r [»2»]: Ekl. Veg. p. 215, cfr Ekl. växtf. p. 64; Pargas r Lofsdal (E. Reuter): Arrh. Ann.; Pargas Ålön Mustfinnträsk: Link. Kasvull. p. 27 et 50; Uskela: Nikl.; [Muurila] r prope Mänty, cp in nonnullis fossis ad Äijälä: Renv.; Bjärno prope Kirjakkala: E. G. Printz; Pojo p, ex. gr. Österby, Dannskog: A. Nyl.; r [Karislojo] ad Tammisto et inter Pellonkylä et Tallnäs: Sel. et Ch. E. Boldt; insuper Lojo stagnum Vabby! et Humpvila, Karislojo Immola: Ch. E. Boldt; Karislojo Pellonkylä: Gadol. 1916; Lojo Saarijärvi: Lindberg in dupl.; Lojo Maikkala et lacus Savijärvi: Lindb. herb.; [Vihti] (r) in fossa ad stationem Nummela, Ridal ad intimum sinum lacus Enäjärvi et Hulttila!: Flinck; [Vihti] (st fq) locis uliginosis [»rämeisissä»]: V. E. Broth.; [Mynämäki etc.] Härmässuo r inter Lemmittylä et Maasilta!, Kivijärvi st r ad ripas lacus Sammaljärvi, Lemmi! st r circa lacum Lemmi: Caj. Kasvist. — **Ny1.** in terra continenti r, Fagervik, Dal (Hisinger): W. Brenn. Växtg.; p, Fagervik! et ad Dal!: His.; Esbo Finnå Skälörn: Kihlm. herb. et ann.; Esbo Bodom Grundträsk: C. Cedercreutz!; [Helsingfors (!)] fq: W. Nyl.; Helsingfors Gammelstaden: Lindb. comm.; Thusby: Åstr. & H.; [Nurmijärvi] p . . . hic illic cp: Stenr.; p ad oram maritimam: Sæl. Ö. Nyl.; ad ostium fluvii Borgå (!) prope Ruskis: Sæl. Öfvers.; Strömfors, Pyttis, Lovisa (Björkstén): Sæl. & Str., spec. e Lovisa leg. G. Sucksdorff!; Orimattila Keituri (stud. L. Sihvola), Henna in fossa ad Vaahterkorvenniitty st cp 1921: Link. comm.; Brenn. non comm. — **Ka.** Fredrikshamn: Fl. Kar.; Haapasaari: Sæl. & Str.; Säkjärvi Muhutjärvi: Blom!; r adn. tantum ad Antrea [»S:t Andreae»] Hatula!, sed verisimile est speciem etiam magis ad meridiem versus secundum oram fluvii Vuoksi inveniri: Lindén; r Jääski ad stationem viae ferratae (Hannikainen), in sinu So-

perolahti [fluvii Vuoksi]!: Valle tiet.; Viborg [»Viipuri»] Pantsarlahti: K. W. Myrberg! — **Ik.** p: Malmb., spec. e Rautu!; Kivenapa [»Kivinebb»] Kuokkala! et Valkjärvi Valkoja!: Lindberg; Sakkola in ripis Suvanto sp — spec. solit., in paludoso inter templum et Purpua st pc, Vuoksela ad orientem versus a Räihäranta cp, Muola Pölläkkälä r: Hid. comm.; [(fq) in tota Ingria: Meinsh. p. 162].

Sat. p: Malmgr., spec. e Sastmola!; Huittinen [»Hvittis»]: Car. p. 24 et Lydén; st r — p et st pc — st cp, enum.: Häyr. Björneb., cfr Häyr. und. p. 27, spec. e Björneborg Inderö Kivins!; r Tyrvää prope templum novum! nunc, quantum scio, exstinctus, inter Svenni et Kynnärjoki et ad Vankimusjärvi, Kyrö prope deversorium Kyröspohja: Hjelt, de Kyrö cfr Asp, vide quoque infra; (st fq —) p: Sola Flor. p. 90, spec. e Kyrö [»Hämeenkyrö»] Kalkuunmäki! — **Ta.** Kangasala: Hjelt; st r Haltia, Aito: Leop.; [Kalvola (!)] (fq) ad ripam lacus [Kalvola]: Knabe Fört.; Sääksmäki p, hic illic st cp: Hid. comm.; st fq [circa Tavastehus]: Asp. & Th.; Hauho: Herk.; Jämsä! et Asikkala!: Nikl.; p: Norrl. s. ö. Tav.; Lahti: Link. comm.; Sysmä in pago ad templum (Renqvist!): Unon., etiam Link. comm.; a Tikk. et Kihlm. non in Sääksmäki adnotatus. — **Sa.** Villmanstrand: Sælan! — **K1.** Kronoborg: Nikl.; Impilaks ad sinum: Bergström et Hjelt!; (p) r in Impilaks: Backm., cfr Norrl. Symb.; Sortavala Iso-Ryty Sarajärvi: Siitoin Sar. p. 10; r Sortavala Airanteenjärvi!, Suistamo Jalonvaara in fossis: Link. comm.!, cfr Link. Stud. p. 273 et l. c. p. 184; enum. e compl. locis: Link. Stud. II p. 451, quem l. inspicias; Sortavala in ripis ad oppidum: K. H. Hällstr. litt., vide quoque infra p. 45. — **Kol.** Nimpelto et nonnullis locis ad Nikola et Soutujärvi: Caj.; Petrosavodsk: Sahlb. Bidr.; Elfv. non comm.

Oa. p: Malmgr.; Kaskö in sinibus maris vadosis [»fladorna»], Sideby Storträsket et Uddträsket st pc: Lindén Bot. Qvarken: Simming!; [Vasa] st fq ad oram: Laur. Växtf., spec. e Mustasaari Smedsby!; spec. e Vasa leg. O. Hallstén in dupl.!, Storkyrö, Ylistaro inter Asula et Vitting! st cp saltem a deversorio Rimal in par. Solf usque ad Vasa: Hjelt. — **Sb.** Jorois ad canalem [»Kanava»]: Hint. Car. p. 106 [num introductus?] —

Kon. r Käpselkä!, Saoserie (Sahlberg!), in Saoneshje ad Velikajaguba ad sinum plur. loc.: Norrl. On.; rarior quam *B. tripartitus*: Günth. p. 41, spec. e Saoserie!; Klimetskoi [»Sennoguba»]: Caj.

Om. p, ad oram frequentior: Hellstr., spec. e Gamla Karleby!; Jakobstad [»Pietarsaari»]: Nyström! — Kp. vide infra.

Ob. [Uleåborg] (st fq): Jul. p. 291; terminum septentrionalem ad Uleåborg attingit: Brenn. Reseb. p. 76, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144, spec. ex Uleåborg Hietasaari!; Uleåborg complur. loc.: Zidb.; Nuottasaari Isoniemi st cp: Leiv. Oul. p. 32 et 33; r Uleåborg etiam in Hietasaari, Haukipudas, li: Brenn. Obs., vide Leiv. Veg. p. 205 et infra.

Sat. I ett större, under en stor del af året vattenfylldt dike på Järventaka i Karkku iakttog jag första gången *Bidens cernuus* år 1898. Sannolikt är, att någon frukt följt med exemplar af *Spirodela polyrrhiza* (L.), som på 1890-talet öfverflyttades från Wasa till det ifrågavarande diket på Järventaka. De första åren iakttogos endast några få exemplar, numera är *Bidens cernuus* ymnig, om ock på ett inskränkt område; exemplar i H. M. F. insamladt af O. Meurman!

Oa. Smith p. 233 hänför, ehuru med tvekan, uppg. i Linné Iter lapp. [mellan Nykarleby och Wasa] till *B. cernuus*, Th. Fries åter för den utan tvekan till *B. tripartitus*, se under denna art. — **Sb.** Från Pieksämäki Venetmäki meddelas: »*Bidens* ei ollenkaan näkynyt»: O. Brand. p. 89. — Kuopio »ojassa radan varrella kasarmin kohdalla»: Roiv.; sannolikt bör arten här betraktas som mer eller mindre tillfällig.

Kp. *F. radiata* DC. förekommer vid stränderna af Kemi-floden: Sahlb. Bidr.; än så länge finnes emellertid ingen annan uppgift om hufvudformen än Kemi: Beket. p. 571. Några fyndorter upptagas icke i Bergr. Ant. annat än för *f. radiata*.

Ob. Pudasjärvi 1886: Zidb., jfr Brenn. Obs. och Alc. IV; jag miss-tänker, att arten varit tillfällig i Pudasjärvi eller att uppgiften beror på något misstag. — Om förekomsten närmast Uleåborg nämnes: Finnes i Uleåborg i diken och pölar ställvis, såsom på Nuottasaari (numera halfö) ymnigt: Zidb., se äfven under *f. radiata*; »kaupungin ojan rannoilla ja Kuusiluodon luona sekä suolla rautatien sillan takana»: Leiv. putk. — *Bidens cernuus* upptages som fq [91]: Leiv., hvilket är alideles vilseledande.

Som fossil är *Bidens cernuus* känd från blott ett fåtal fyndorter. Ny1. Ingå Kalkulla: Lindb. torfm. I p. 34, jfr Lindb. Subf. p. 74 och Lindb. Phyt. p. 192, se äfven l. c. p. 187. — Ik. Sakkola Isosuo 6 frukter: Lindb. p. 36; en frukt l. c. p. 45. — **Om.** uppräknas från 5 »fornsjöar»:

A. L. Backm. Torfm. p. 159—160; de speciella fyndorterna framgå l. c. p. 154—159, hvartill hänvisas.

Linkola betecknar *Bidens cernuus* som en af kulturen mycket svagt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 264, där det ytterligare betonas, att arten endast förekommer i Ladoga-trakten.

Från A1. beskriber Bergstrand en f. *maxima* sålunda: »Bladen blifva ända till 15—22 cm [»1 à 1½ qvarter»] långa, 3 cm [»1½ tum»] breda, blomholkens fjäll synas vara mera breda och trubbiga än hos hufvudarten.» Den förekommer utmed södra stranden af Prästräsket på andra sidan gent emot Strömsvik i Finström socken: Bergstr. Beskr., exemplar från Finström Kyrkträsket!

F. minima (L.) Nyl. Fagervik Kafvelbrokärret: His. — [Ik. uppräknas Meinsh. p. 162.] — Om. tillsammans med hufvudformen: Hellstr., jfr äfven Brenn. Flor. — Kon. Saoserie »f. minorem ibid. legit Günther»: Norrl. On.; äfven här torde väl f. *minima* afses. — *F. minima* förekommer ingalunda sällsynt tillsammans med hufvudformen och flere ex. i H. M. F. tillhöra densamma; den saknar emellertid hvarje systematiskt värde.

[Hybriden *B. cernuus* × *tripartitus* omnämnes visserligen från Ik.: Meinsh. p. 162, men torde få betraktas som högst tvifvelaktig. Om densamma säges: Sannolikt oriktigt bestämd: Lindb. comm.]

Bidens cernuus f. *radiata* DC.

Inprimis in plagis maritimis partis australis rarissime occurrit; ad finem vero septentrionalem huius speciei aliquanto frequentior esse videtur.

Forma in Finlandia r aut rr et (tantum) in litoribus vel in vicinitate maris lecta est. Ad oras Sinus bottnici nonnullis locis occurrit, rr ad oram intimae partis Sinus finlandensis et ad Mare album crescit: Schedae p. 117 nomine *B. cernuus* var. *radiatus*.

Nyl. Borgå ad meridiem versus ab oppido pc: W. Wahlbeck! — Ka. par. Viborg: A. Thuneberg! — Ik. Kivennapa [»Kivinebb»] in ripa arenosa maris inter Afanasi et Terijoki: Lindberg!; [Kivennapa] ad ostium rivi Systerbäck: Lindb. herb.; [Schuvalowo: Flinek!], ut olim adnotavi, vide quoque Meinsh. p. 162].

Sat. »Kumo gård»: [Å. G. H.?]!; Kumo: Sievers in herb. lyc. n., Nakkila (alumn. J. v. Knorring), Kumo (alumn. Thyra v. Knorring): Arrh.; Björneborg prope pag. Rosnäs: C. J. Arrhenius!; Sastmola: Alcenius!, cfr de his omnibus Häyr. Björneb.; Påmark

ad stagnum Tervalampi: Rancken! — **Kl.** Sortavala ad lacum Airanne: Linkola & Pesola!

Oa. Pörtom: (spec. in herb. Hult coll. W. Levon); [Pörtom] Lilltjans sjö: Strömb. — **Kon.** Klimetskoi [»Sennoguba»] ad ripam lacus Onega [»Äänisjärvi»]: Lindroth & Cajander!

Om. Gamla Karleby! et Teerijärvi Granö!: Hellstr., vide infra. — **Kp.** ad ripas fluminis Kemi: Sahlb. Bidr., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144; in ripa septentrionali sinus Kemi cp: Bergr. Ant.!

Ob. Kempele »Isoniitty lammikko»: Huuonen!; Uleåborg: Brenner!, cfr Not. XI p. 459, et S. W. Liljebloom!; Uleåborg Nuottasaari cp 1882—1887: Zidb. et Hough. not., cfr Brenn. Obs.; [Uleåborg] Nuottasaari et in fossa oppidi: Leiv. putk., cfr Leiv., vide quoque infra.

Pl. Finl. exs. N:o 386 **Ob.** in litore maris prope opp. Uleåborg leg. Sandman.

Nyl. Sibbo: elev J. W. Brummer i herb. lyc. n. — **Sb.** Formen upptages härifrån [»12»] i Mela Kasv. III, jfr Mela Kasv. V; någon specialfyndort är mig ej bekant. — **Om.** p lika allmän som hufvudformen ännu upp i Teerijärvi Granö: Hellstr. Dessa uppgifter äro ej osannolika, men kräva dock ytterligare bekräftelse.

Om förekomsten vid **Ob.** Uleåborg skrifves: »För 8—9 år sedan [detta skrefs 1893], då arten i det hela ej tyckes här hafva förekommit så talrikt som nu, uppträdde varieteten i början af sept., om ej i större, så åtminstone i lika antal som hufvudformen. I början av oktober 1892 däremot lyckades jag bland hundradetal exemplar af arten finna blott 3—4 små exemplar med strålblommor, som dessutom voro få och dåligt utvecklade. Om detta berodde på ogynnsam sommar, årstidens senhet eller på ett varaktigt försiggående aftagande i talrikhet, är tills vidare svårt att afgöra»: Zidb.

Bidens tripartitus L.

In Fennia australi inprimis in plagis maritimis plerumque frequenter; ad oram maris ad 64° saltem satis frequenter provenit, interiore in parte multo prius rarescit et desinit. Cum B. radiato diu confusus erat, quare distributio maxime ad septentrionem versus non rite explorata.

Till.; Kalm; ad margines aquarum stagnantium fq [»frqtm»]: Prytz cont.; ad fossas et in locis »riguis» usque in Ostrobottiam mediam, Gamla Karleby, Kemi [Kemi confirmationis forsitan indiget, vide infra]: Wirz. pl. off.; maxima pars Fenn.: Fries; Eur. omn. exc. . . . Finm., Lapp. plur.: Nym. Consp. p. 348; exc. etiam Fenn. bor.-or. (cum Lapp.): Nym. Suppl. p. 161; in Finlandia australi usque ad c. 62° fq (aut fq) obvius, in australi parte Finlandiae mediae ad c. 63° haud frequens. In vicinitate Sinus bottnici ad c. 64° progreditur: Schedae p. 116, vide quoque DC. Prodr. V p. 594, Led. II p. 516 [cfr etiam infra], Link. kultt. p. 138, Link. Stud. II p. 450—451, Link. Überw. p. 215, et imprimis Lindberg in Medd. XX p. 4.

A1. p: Bergstr. et Arrh. & K.; Geta st fq: Hult ann.; (st r), enum.: Bergr. — **Ab.** fq: Zett. & Br., Arrh. Ann., A. Nyl., Sand., Renv. et Sel.; (st r), enum.: Bergr.; fq — st fq: Ekl. comm.; fq: Flinck, V. E. Broth. [»yl.»] et Weeks.; fq — st fq, cp [»yl.»]: Caj. Kasvist., quem l. inspicias, vide quoque Pesol. Tur. p. 43 et Lindberg in Medd. XVIII p. 229. — **Nyl.** in taeniis st fq, in terra continenti fq: W. Brenn. Växtg.; fq: His., W. Nyl. et Sæl. Ö. Nyl.; st fq interdum cp, enum.: Hid. Tiet.; fq, hic illic cp [»samoin kuin edellinen»]: Stenr.; Orimattila st fq: Link. comm.; [Hogland] (r): Brenn. — **Ka.** Lavansaari (H. M. F.): Brenn.; fq: Lindén; Haapasaari st fq: Sælan in Medd. XXV p. 80. — **Ik.** fq: Malmb.; Sakkola fq: Hid. comm.; [fq in toto territorio: Meinsh. p. 162].

Sat. st fq: Malmgr. et Hjelt; p: Saur.; st fq — fq et pcc — cp, ad partem maximam pe — st cp, Hvittisbofjärd fq: Häyr. Björneby.; (fq): Sola Flor. p. 90. — **Ta.** st fq: Leop.; fq: Knabe Fört., Asp. & Th., Norrl. s. ö. Tav. et Bonsd.; st fq, saepe st cp, in plagis silvestribus r: Borg Tiet.; st fq: Wainio Tav. or. — **Sa.** st fq: Hult. — **K1.** fq: Fl. Kar., Hann. et Backm.; in vicinitate lac. Ladoga p, interiore in parte r: Link. Stud. p. 273; in vicinitate lac. Ladoga st fq — r, interiore in parte r: Link. Stud. II, quem l. inspicias, vide sub Kol. et **Kb.** — Kol. fq in fossis pagorum: Elfv.; [r] enum. e multis locis: Link. Stud. II, vide sub **K1.**

Oa. st fq: Malmgr. et Laur. Växtf.; Lappfjärd, Sideby etc.

p: Lindén Bot.; inter Nykarleby et Vasa: Linné Iter lapp. p. 196 et Linné Iter lapp. II p. 204--205, vide quoque Lindberg in Medd. XX p. 4. — **Tb.** Jyväskylä: Broth. et Kihlman!; Jyväskylä Haapakoski: Gadol.; Pihtipudas r Ingansaari in vicinitate templi, Muurasjärvi Likolampi: Roiv.; Pihtipudas Likolampi ad scholam populi Marrasjärvi [=Aho]: Roiv. hav. p. 11 nomine *Bidens*. — **Sb.** (fq): Enw. et Mela; Kuopio: L. M. Runeberg!, cfr Lindberg in Medd. XX p. 4; Leppävirta Varkaus cp, Kuopio 4 locis, Maaninka! saltem 9 locis, Nilsä in vicinitate templi!, Iisalmi-Poikainmäki: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Suom. p. 23; Pielavesi r Rannankylä [et] Säviä: Roiv.; M. & J. Sahlberg non comm., vide etiam infra. — **Kb.** Kide Humalajärvi: Brander!, cfr Lindberg in Medd. XX p. 4; enum. e Tohmajärvi etc. e multis locis: Link. Stud. II; [Liperi (!)] (fq): Eur. & H.l., cfr Lindberg in Medd. XX p. 4; p compluribus locis et st cp secundum ripas lacus Höytiäinen, quoque in pag. Ahmovaara infra praedia Rasivaara pc: Axels. Putk.; Wainio Kasv. non comm. — **Kon.** p — st fq, in Saoneshje fq: Norrl. On., cfr Fl. Kar. et Günth. p. 41; Kusaranda in aquosis graminosis ad viam publicam: Kihlman!; Klimetskoi [»Sennoguba»] ad ripam lacus Onega [»Äänisjärvi»]: Lindroth & Cajander!

Om. st fq secundum oram, (p) interiore in parte: Hellstr., spec. e Gamla Karleby!, cfr Lindberg in Medd. XX p. 4; st fq: Tenn.; rr Alajärvi inter Hoisko et Hämeenniemi!, Lappajärvi (!) in vicinitate templi: A. L. Backm. Fl., vide quoque sub **Oa.**

Vide quoque sub *B. radiato*.

Pl. Finl. exs. N:o 384 a **Ab.** Ilpois prope urbem Åbo in fossa iuxta mare leg. Hollmén, N:o 384 b f. *pumilus* Roth. **Ab.** opp. Nystad Birkholm Huvilanlahti leg. Hollmén.

Enär. samtliga exemplar, som 1893 funnos i H. M. F., uppräknas af Lindberg i Medd. XX p. 4, hänvisas till denna uppsats, särskilt hvad södra delen af landet angår.

»Lapponia! (Prytz pl. exs.): Led. II p. 516, hvilket säkert beror på förväxling, jfr t. ex. om *Knautia arvensis* i Consp. VI p. 480. — **Sb.** Från Pieksamäki Venetmäki skrives: »*Bidens* ei ollenkaan näkynyt»: O. Brand. p. 89. — **Om.** Likaså uppräknas arten bland dem, som ej iakttagits i Oulainen: Parv. Oul. p. 67.

Ob. [Uleåborg] st fq: Jul. p. 291, jfr Jul. i V. Ak. H. p. 176; p inom staden (Uleåborg) samt i Kemi: Zidb.; senare skrives: Uleåborg ej mycket talrik: Zidb. Till.; (»fq») [»1»]: Leiv.; fq [»yleinen kaikkialla»]: Leiv. putk.; vid kusten rr Kemi, Simo, Uleåborg: Brenn. Obs., där äfven några icke tidigare publicerade uppg. anföras; Haukipudas etc.: Leiv. Veg. p. 206; Kemi: M. Castrén p. 340 och Wirz. pl. off., jfr Alc. IV; p Simo Ruikka [och] Pahniala, Kemi Ylivalmari [och] Pörhölä: Keckm. Rantanieni uttalar den förmodan, att uppgifterna från Kemi afse *B. radiatus*. Exemplar från li: Brenner! och Nyberg! äfvensom Simo Maksniemi: Brenner!, jfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144 och Alc. III, som inlämnats under namn af *B. tripartitus* och upptagas Herb. Mus. Fenn. II p. 100, tillhöra alla enligt Lindberg *B. radiatus*. Något autentiskt exemplar af *B. tripartitus* från denna provins finnes f. n. icke i H. M. F., hvarföre dess förekomst där synes vara osäker. Uppgifves: r Simo Marrostenmäki: Brenn. Ber. 1870, men denna uppg. afser sannolikt *B. radiatus*. Möjligt är ju dock, att *B. tripartitus*, om ock sällsynt, förekommer i **Ob.**

Om *Bidens tripartitus* som tillfällig känner jag blott några få uppgifter. **Sb.** Kyyhkynen skriver: »Ei kasva Kolmisopella [**Sb.** Kuopio] muualla kuin koulun ulkokortanolla, jossa lienee myös ollut satunnainen: Kyyhk. litt. — **Ok.** »Kajaani perunamaalla Turistihotellin! pihassa»: Kyyhk. litt.

Som fossil omnämnes *B. tripartitus* från [**Om.** Oulainen] Hirvineva [l. c. p. 154]: A. L. Backm. Torvm. p. 160.

Linkola betecknar *Bidens tripartitus* i det inre af honom undersökta området som en anthropochor, som i hufvudsak endast förekommer på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen, men i Ladogatrakten som en af kulturen måttligt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 245 och 262, jfr l. c. p. 261, 333 och 356, se äfven Link. Stud. II p. 450. W. Brenner betecknar arten såsom antagligen apophyt: W. Brenn. Växtg.

Mela Kasv. särskiljer varieteterna *vera* Mela och *dubia* Mela [afser sannolikt *B. radiatus* Thuill.]; af den förra subvarietyterna *vulgaris*, *subpinnata* och *pumila* Retz. (se nedan), af den senare subvarietyterna *calycina* och *longebracteata*. I Mela Kasv. III betecknas *subpinnatus* såsom fq, *pumilus* såsom st fq och *longebracteatus* såsom st r; dessutom upptages var. *verticillatus* Mela såsom rr från **Om.** [»14»]. I Mela Kasv. V omnämnas icke dessa former.

Om f. *pumila* Retz. föreligga uppg. **Ab.** [Korpo] r vid Storträsket: Ekl. comm.; [Muurila] fq: Renv.; [Vihti] fqq: Flineck. Pl. Finl. exs. N:o 384 b tillhör denna form, jfr äfven Mela Kasv. II—IV (se ofvan), Brenn. Flor., Alc. III etc. — Formen finnes troligtvis öfverallt jämte hufvudformen, men då den saknar systematiskt värde, har jag i regeln icke upptagit uppg. om densamma ur manuskript o. d.

F. *pinnata* **A1.** Finström utmed södra stranden af Prästräsket: Bergstr. Beskr. — **Ny1.** Pyttis: Strömborg & Sælan!

F. subpinnata uppgifves från **A b.** Pojo [»Pohja»] och **T a.** Sääksmäki Valkiakoski: Hid. comm.

Var. *integer* **K b.** Liperi [»Libelits»] sparsamt med hybriden [*B. radiatus* × *tripartitus*]: A. L. Backman i Medd. XXVIII p. 38 A.

Om hybriden med *B. cernuus* se ofvan p. 37; om hybriden med *B. radiatus* se längre fram p. 46.

Bidens radiatus Thuill.

In Fennia austro-orientali, ut videtur, satis frequenter, media in Fennia usque ad c. 63° passim occurrit. In parte austro-occidentali minus frequenter vel satis raro invenitur. In Aländia nondum lectus est. In vicinitate septentrionalis partis Sinus bottnici usque ad 65° 50' multis locis adnotatus est.

Fenn. mer. (**T a.** Collin 1884): Nym. Suppl. p. 161; in Finlandia austro-orientali (fq), media in Finlandia usque ad c. 63° etiam st fq et multis plagis frequentior est quam *B. tripartitus*. In austro-occidentali parte minus frequenter vel st r crescit. In Alandia adhuc nunquam lectus est. In vicinitate septentrionalis partis Sinus bottnici usque ad 65° 50' plurimis locis adnotatus est, in australis partis vicinitate adhuc non est lectus: Schedae p. 117, cfr Borg in L. Y. 1899 p. 147—148, Caj. vaell. p. 24 ¹⁾, Link. Stud. II p. 451 et inprimis Lindberg in Medd. XX p. 4 ¹⁾.

A b. Karislojo: O. Sundvik!; Lojo ad officinam cerevisiae: Lindberg!, cfr Medd. XVIII p. 229 ¹⁾ ²⁾; Lojo in ripa arenosa infra »Ojamo källor»: Lindb. herb.; Vihti: Siiri Gripenberg in Lindb. herb. — **Ny1.** Thusby Träskända: Palmgren in Lindb. herb.; Nurmijärvi Nygård: Gerda Berggren in Lindb. herb.; Elmäki: C. G. Tigerstedt! — **K a.** [Jääski] st r nonnullis locis in ripa fluvii Vuoksi, Vallinkoski (J. E. Komi), Soperonlahti! cp, Littula in ripa Kuurman, ad stationem viae ferratae Jääski (Hannikainen), Antrea sinus Uskonniemi: Valle tiet., cfr Valle Hav. p. 13; Antrea [»S:t André»] ad pontem viae ferratae supra Vuoksi: H. Buch! — **I k.** veris. (fq), vide Sched. p. 117, supra

¹⁾ Nomine *B. platycephalus* Oerst.

impr.; 9 spec. in H. M. F. inter alia Pyhäjärvi: Malmberg!²⁾³⁾ et Muola in ripa lac. Kirkkojärvi prope pag. Lehtokylä cpp: Lindberg!¹⁾; Sakkola in ripis lacus Suvanto hic illic sp, hic illic fq, enum.: Hid. comm., vide quoque Lindb. p. 23; [non tam fq ac *B. tripartitus*, hic illic Murina, Parkala [»Pargola»], Lachta . . .: Meinsh. p. 162].

Sat. enum. e 6 locis, sed verisimiliter st fq in ostio et ad ostium, st cp: Häyr. Björneb., cfr l. c. p. 25 et 185, item Häyr. und. p. 27¹⁾, spec. e Björneborg Inderö Kivins!³⁾; (st r) Karkku!²⁾ Mäkipää! nonnullis locis et Heinäjärvi, Mouhijärvi Mätikköjärvi cp (Ol. Meurman!): Hjelt. — **Ta.** Birkkala Naistenmatka: E. Græffe!; Kalvola hic illic: Borg in L. Y. 1899 p. 147; Hattula Pelkola: A. Wegelius!; Tavastehus inter oppidum et castra lapidea [»stenkasernen»]: O. Collin!²⁾, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. XIII et Medd. XXIV p. 39¹⁾, vide infra; Tavastehus ad viam ad saltum [»parken»]: Gadol. 1913; Tavastehus [»Hämeenlinna»] (fq sed pc): Borg l. c. p. 148; Kuhmoinen: Linda Puolanne!³⁾; [Längelmäki] (r) saltem ad Pääskylä, sed verisimiliter aliis quoque locis: Borg Tiet.¹⁾. — **Sa.** Villmanstrand Parkkarila in ripa lac. Saimaa: Sælan!³⁾; Villmanstrand Dys-terniemi: H. Buch!; Ruokolaks Neitsytniemenlahti in ripa argillosa fluvii Vuoksi: Link. comm.; Sääminki Laukansaari! et Pääskylähti Mertalampi!: K. Enwald!; Budd. muist. e nonnullis locis in Savonlinna et Sääminki comm. — **Kl.** Uukuniemi: Nikl!³⁾, cfr Lindberg in Medd. XX p. 4 sub **Sa.**; st r in vicinitate lacus Ladoga, rr interiore in parte: Link. Stud. p. 273; in vicinitate lac. Ladoga st r — r, interiore in parte rr: Link. Stud. II l. c., ubi e haud paucis locis enumeratur, spec. e Sortavala Airanteenjärvi!; Pitkäranta! et Helylä ad Juvosenlahti!: Pesola, vide infra; Sortavala Vihkimö: Wegelius!; Sortavala Anjala (f. *monocephala*): Poppius!; Impilaks Uomaa Uomaisjoki: R. Hällfors!; Sortavala Yhinlahti (I. M. Warttinen): Linn. Kennt. p. 75. — **Kol.** Soutujärvi, Ivinä, Vakrutschej, Nimpelto et Vos-

¹⁾ Nomine *B. platycephalus* Oerst.

²⁾ Cfr Lindberg in Medd. XX p. 4.

³⁾ Spec. lectum nomine *B. tripartitus* L.

nessenje!: Caj.¹⁾, cfr Cajander in Medd. XXV p. 28¹⁾; Salmi et Tulemajärvi nonnullis locis: Link. Stud. II, vide sub **K1**.

Oa. Lapua [»Lappo»] Puhdonlampi in vicinitate Puhdonmäki: Lindb. Bot. p. 314. — **Tb.** Jyväskylä: Brotherus!^{2) 3)}; [Jyväskylä] in ripa prope seminarium: Link. Jyv. p. 192; Jyväskylä ad stationem viae ferratae: Linkola!, vide quoque infra; Pihlipudas Ingansaari in vicinitate templi: Roiv. — **Sb.** Jorois ad Valvatos infra Torstila: Lindberg!^{1) 2)}, cfr Medd. XX p. 3¹⁾ et Hint. Car. p. 106; Jorois Frugård et Järvikylä ad pontonem Markoniemi: Lindb. herb.; [Leppävirta] Varkaus 1904: Link.; Kuopio ad ripam sinus Kuopionlahti: K. Enwald!; [Kuopio] r ad ripam sinus Kuopionlahti et Savonkylä ad ripam freti Salolansalmi, sed verisimiliter aliis quoque locis: Link. Lis.; Maaninka Hyttilänkylä Valkeinen Tervaranta!, Mustalahti, Koppi-lampi cp, Torteinsuo! cp, Sinikivi st cp, Vesajoki cp ad viam, Havukkasuo st cp in fossa, Kinnulanlahti et Käärmelahti complur. locis, Iisalmi Soi'inlahti: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Suom. p. 23; Pielavesi (rr) Rannankylä: Roiv. — **Kb.** Liperi [»Libelits»] Lamminniemi! et Ruokolaks!: A. L. Backman, cfr Medd. XXVIII p. 38 A, quem l. inspicias. — **Kon.** Klimetskoi [»Sennoguba»] duobus locis: Caj.¹⁾, cfr Cajander in Medd. XXV p. 28.

Om. rr Lappajärvi Lantela complur. locis st cp: A. L. Backm. Fl., spec. indidem quoque leg. Nyström!; Lappajärvi Kitti! et Kyrönniemi Perkiö!, item Kauhava Lauttamus!: Nyström.

Ob. Uleåborg (S. W. Liljebloom): Knabe litt.; r ad oram Kemi, Simo Maksniemi!^{2) 3)}, Ii Ilinsaari!^{2) 3)}: Brenn. Obs.¹⁾; Ii: Nyberg!^{2) 3)}; Kemi st r Heikkiläntörmä!, Valmari et Laurila: Rantaniemi; Alatornio [»Nedertorneå»] Laivaniemi Krekula ad mare: Häyrén!¹⁾, cfr Häyr. kasv. p. 131¹⁾.

Pl. Finl. exs. N:o 385 **Tb.** in solo sub turfoso ad fossam iuxta opp. Jyväskylä leg. Kihlman, N:o 973 **Sb.** Jorois Järvikylä in margine fossae leg. Lindberg.

Då den först påvisades som förekommande i Finland, ansågs *B. radiatus* vara en högst sällsynt växt, antagligen inkommen från Ryssland.

¹⁾ Nomine *B. platycephalus* Oerst.

²⁾ Cfr Lindberg in Medd. XX p. 4.

³⁾ Spec. lectum nomine *B. tripartitus* L.

Se O. Collins uppsats Om *Bidens platycephalus* Oersted Ind. sem. in hort. Acad. Havn coll. 1859 (Medd. XI p. 162—163), jfr (Prot. 13, V, 1884) Medd. XIII p. 193—194 och Herb. Mus. Fenn. II p. 100 (tryckt här nedan). Denna uppfattning var rådande ända till år 1893, då Lindberg i (Prot. 7. X, 1893) Medd. XX p. 4 framlade sin utredning om artens förekomst i Finland och bl. a. påvisade, att flere exx., som inlämnats under namn af *B. tripartitus*, i själfva verket tillhöra *B. radiatus*. Att detta också gäller några af de former Mela uppställt under *B. tripartitus*, torde vara mer än sannolikt; se ofvan pag. 41.

O. Collins exemplar äro enl. den nämnda uppsatsen insamlade 1883, Niklanders år 1851 o. s. v.

I Herb. Mus. Fenn. II p. 100 upptages *B. radiatus* endast från **Ta.** med tillägget: »E Russia, ut videtur, proximis annis introductus, sine dubio quoque in **Ik.** indagandus»: l. c. p. 144.

Om artens förekomst skrives: »Ut aliae quaedam plantae annuae, quae locis ripariis vel paludosis delectantur, etiam haec non omnibus annis, sed solum aestatibus tempestate favente idoneis. apparet, sed tunc copiose»: Nym. Suppl. comm. p. 366.

Ta. O. Collin har antecknat på exemplarets etikett: Synes utbreda sig allt mer och mer. — **Kl.** Ruskiala: Borg i L. Y. 1899 p. 148; ehuru det är synnerligen sannolikt, att arten skall paträffas i Ruskiala, har jag dock anledning tro, att denna uppgift beror på något förbiseende.

Ett mindre antal uppgifter om artens förekomst som fossil föreligga äfven. Anmärkningsvärdt är, att dessa, ehuru fåtaliga, dock äro flere än motsvarande uppgifter om de båda andra i vårt land långt tidigare kända arterna. **Ik.** Sakkola hofläger: Lindb. Subf. p. 74, jfr Lindb. Phyt. p. 185; [Walkjärvi] »zwischen dem Walkjärvi und dem Jauholaampi-See»: Lindb. Phyt. p. 187; Suvanto sjö på västra sidan af Ladoga: Lindb. Subfoss. in Atlas p. 58. — **Om.** i 4 »fornsjöar»: A. L. Backm. Torvm. p. 160—161; namnen framgå af l. c. p. 154—159.

Linkola betecknar *B. radiatus* i de inre delarna af hans undersökningsområde som en anthropochor, hvilken nästan uteslutande förekommer på ståndorter, som uppstått genom kulturen [männe ett lokalt förhållande?], men i Ladoga-trakten som en af kulturen svagt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 245 och 264, jfr l. c. p. 334 och 356. Senare betecknar han arten i Ladoga-trakten som en af kulturen svagt gynnad apophyt, i det inre området åter som en anthropochor: Link. Stud. II l. c.

Pumila-former omnämnas från **Kb.** Liperi [»Libelits»] af A. L. Backman i Medd. XXVIII p. 38 A. Finnes bl. a. från **Ik.**: Lindb. herb.

Från **Kl.** Sortavala Helylä: Pesola! finnes en f. *integrifolia*. Exemplaret är inlämnadt under namn af *B. cernuus*, men bestämdt till *B. radiatus* af Lindberg år 1915.

I L. Y. 1898 p. 79 omnämnas en f. *pinnata* från **Ta.** Tavastehus-trakten af O. Collin. Uppgiften om denna ingår emellertid hvarken i Medd.

XXIV p. 39 eller i Bot. Not. 1898 p. 165, där samma mötesförhandlingar refereras.

Slutligen bör erinras om, att *B. frondosa* [L.] upptages från **Sat.** Björneborg: J. H. Gadd p. 11, en uppgift, som måhända snarare hänför sig till någon form af *B. tripartitus*, jfr Häyr. Björneb.

B. radiatus hybridiserar hos oss med *B. tripartitus*.

Bidens radiatus × tripartitus.

Rarissime cum parentibus nascitur.

Paucis locis inter parentes in Finlandia lectus est. Anno 1890 in par. Lojo detexit Harald Lindberg: Schedae II p. 150, vide infra et cfr Borg in L. Y. 1899 p. 149.

Ab. Lojo ad officinam cerevisiae: Lindberg!, cfr (Prot. 1, XI, 1890) Medd. XVIII p. 229. — **Ik.** Nykyrka ad stationem viae ferratae! et Rautu Mäkrä! in ripa lacus Leinikkälänjärvi una cum parentibus: Lindberg, cfr Medd. XXII p. 7, [vide quoque Meinsh. p. 162].

Ta. haud procul ab oppido Tavastehus [»Tavastburgo»]: O. Collin!, cfr (Prot. 3, IV, 1886): Medd. XIII p. 255—256, ubi describitur (nomine *B. platycephala* × *tripartita*), vide autem infra.

Kb. Liperi [»Libelits»] Ruokolaks: A. L. Backman!, cfr Medd. XXVIII p. 38 A.

Pl. Finl. exs. N:o 974 **Ab.** Lojo inter parentes in ripa lacus prope pagum leg. Lindberg.

Lindberg säger om Collins beskrifning, att den »måste afse *B. tripartitus*, då alla exemplar af »bastarden» äro orätt bestämda»: Lindb. comm. Den upptages ej heller i Herb. Mus. Fenn. II, utan angafs såsom ny för floran 1890.

Ta. Lindberg nämner: »Collins exx. af *radiatus* × *tripartitus* härstamma från 1887, 1896, 1898, 1903. Alla voro bestämda till *B. radiatus* eller *B. rad. f. pinnata* Collin. Alla såsom bastard bestämda äro *B. tripartitus*, med undantag af ett, som är *B. radiatus*»: Lindb. comm.

Kl. Hybriden upptages härifrån Mela Kasv. V; sannolikt är **Kl.** tryckfel för **Kb.**

Galinsoga parviflora Cav.

In saburra etc. rarissime occurrit.

Ab. Åbo, afstjälpningsplats bakom begravningsplatsen 1923 (Linkola): Lindb. comm. — **Nyl.** Kyrkslätt Dalkulla trädgård: H. Wasastjerna, jfr Medd. XL p. 227.

Ob. Uleåborg »Painolahden seudulta»: Y. Vuorentaus i (Prot. 29, I, 1910) Medd. XXXVI p. 27, där arten betecknas som icke förr iakttagen i Finland; »v. 1906 1 kpl (Y. Vuorentaus): Huum. pain. p. 87; »v. 1911 paino-lastilla 5 kpl»: Huum. Oul. p. 179; inl. från Uleåborg (skolexemplar) av Dahl: Medd. XXXIX p. 195; exemplaret insamladt av May Liljeblom!

Om artens allmänna utbredning läses: »Herba peruviana (e subtribu Heleniearum), quae pluribus locis . . . Dan. etc. nunc quasi spontanea est»: Nym. Consp. p. 385.

Filago montana L.

In parte australi passim sed saepe copiose occurrit; ad septentrionem versus ad fines imperii rossici ad c. 63° 15' lecta est, ad occidentem versus plerumque saltem vix tantum progreditur et in parte maxime orientali Kareliae rossicae non visa est. In saburra quoque longius ad septentrionem versus indicatur.

Till.; Kalm (vide infra); in collibus aridis et ruderalis fq: Prytz cont.; maxima pars Fenn.: Fries; saltem in Karelia adest: W. Nyl. Distr. ¹⁾; Eur. omn. exc. Lapp. . . .: Nym. Consp. p. 384—385 ¹⁾; exc. etiam Fenn. bor.: Nym. Suppl. p. 173 ¹⁾; in Finlandia australi et australi parte mediae Finlandiae plerumque p occurrit. Ad septentrionem versus usque ad 63° 15' lecta est: Schedae p. 115 ¹⁾, vide quoque DC. Prodr. VI p. 248, Led. II p. 617 ¹⁾ et Link. Stud. II p. 447 ¹⁾.

Al. (fq): Bergstr. Beskr.; p — st fq: Arrh. & K.; Bergr. non comm. — **Ab.** p: Zett. & Br.; [Korpo] rr Norrskatan Kervois st cp: Ekl. comm.; p — st fq: Arrh. Ann.; p: Adl., A. Nyl. et Sel.; Sand. enum.; [Muurila] (r) ad Piilijärvi, item Ylijärvi inter Ranta et Takapelto: Renv.; Tenala [Skogby]: His.; Lojo Skratila et aliis locis: Lindb. comm.; [Vihti] (fq): Printz et Flinck, cfr W.

¹⁾ Nomine *F. arvensis* L.

Nyl. p. 205; [Vihti in parte austro-occidentali] (st r): V. E. Broth.; in vicinitate Härmäsuo r, $\frac{1}{2}$ km ad meridiem versus a pontone Pyhee: Caj. Kasvist.. — **Nyl.** [Ingå] et in taeniis et in terra continenti r, enum.: W. Brenn. Växtg.; oppidum Ekenäs in »Kvarnbacken», Ekenäs in insula Tvärminne: Häyr.; Ekenäs Trollböle: W. Wahlbeck!; in par. Ingå (p): His.; Esbo Nuoks: Cederer. litt.; p: W. Nyl.; Thusby haud fq: Åstr. & H., [Nurmijärvi] r ad praedolum Berghall in parte septentrionali territorii st cp, Jokela (W. W. Wilkman): Stenr.; p, cp: Sæl. Ö. Nyl.; Artjärvi (Parvela), Orinattila st r — r, enum. e 6 locis: Link. comm.; [Hogland] complur. locis (E. Nyl. Ber.): Brenn.; in Hogland non visa: Sælan in Medd. XXV p. 74. — **Ka.** (fq): Blom; p in clivis valde aridis: Lindén; r enum. e 3 locis: Valle tiet., vide infra. — **Ik.** st fq: Malmb.; Sakkola st fq, Muolaa Paakkola et Pölläkkälä r, Valkjärvi Uosukkala st r: Hid. comm.; [in arenosis »Sandhügelgegenden»] fqq et saepe cpp Toksowa, Parkala [»Pargalowa»] . . .: Meinsh. p. 158 ¹⁾].

Sat. tantum in Huittinen [»Hvittis»]: Malmgr., cfr Lydén; Euraâminne Vuojoki in aggere viae ferratae: C. G. Björkenheim!; Nakkila: Å. G. H. in dupl.!, cfr Häyr. Björneb. ¹⁾; st r Ikalis! 4 km ab oppidulo ad merid. versus, Kyrö inter Tuokola et Mahnala, Karkku Kiurala, Birkkala prope Lauttala et templum, Epilä et Pyylikki prope Tammerfors 1876, non autem 1891: Hjelt, vide etiam infra. — **Ta.** Kangasala Joustiniemi: E. Juslin in herb. lyc. n.; [Sahalahti] Vehkajärvi: Leop.; st fq: Asp. & Th.; Vanaja [»Wåno»] cp in aggere viae ferratae: Zidb.; p — st fq: Norrl. s. ö. Tav.; (fq): Bonsd.; st r nonnulla spec. prope Uuhiniemi, prope stationem viae ferratae Orivesi! st cp: Borg Tiet.; st fq, in parte septentrionali p: Wainio Tav. or. — **Sa.** [Valkiala] p: Hult Fört.; [Ruokolaks et Rautjärvi] (fq) interdum cp: Hult; Sääminki (!) complur. locis: Buddén et Budd. muist.; Kerimäki Joughenniemi (O. Blomgren herb.): Budd. muist.; Punkaharju: [J. G.] Appelberg! — **Kl.** p: Fl. Kar. et Hann.; tantum ad Kirjavalaks (Backm.): Norrl. Symb.; Krono-

¹⁾ Nomine *F. arvensis* L.

borg: Hjelt; Uukuniemi: Nikl!; [Sortavala] Pötsevaara: J. J. Chydenius in dupl!; Pälkjärvi Korkianiemi: Kihlm. Beob. p. XXVII; in vicinitate lac. Ladoga r, interiore in parte rr: Link. Stud. p. 273 ¹⁾, cfr l. c. p. 186 et Tab. V; in vicinitate lac. Ladoga st r — r, interiore in parte rr: Link. Stud. II p. 447 ¹⁾, ubi e permultis locis enumeratur; Sortavala Helylä! inter Helmijärvi et Tohmajoki in declivi australi montis dolomitici, Pälkjärvi Kuhilasvaara! c. $\frac{1}{2}$ km ad septentr.-orientem versus a pago: Pesol. tutk. p. 77; Kirjavalaks Paksuniemi: Poppius! — Kol. (p) ad Onegam quoque: Fl. Kar!; Petrosavodsk: Norrl. On!., cfr Günth. p. 41; Petrosavodsk (!) [»Petroskoi»] ad fluvium Niglinka: Lindroth & Cajander!; non ab Elfv. comm.

O a. nondum visa est. — **T b.** st r — p: Broth., spec. e Laukaa!; Jyväskylä: Nikl!; [Jyväskylä] infra Mäkinmatinmäki [= Harju], a. 1913 multo copiosior quam anno antecedente: Link. Jyv. p. 191; [Jyväskylä] praeter ad Harju! etiam inter Hirvenpelto et Taulumäki: Link. Kasv. p. 170; Saarijärvi Pitkämäki 2 $\frac{1}{2}$ km a templo ad meridiem versus (A. Oksanen): Link., vide quoque sub **T a.** — **S b.** Leppävirta (!) haud fq: Enw.; [Kuopio] p: Mela; Kuopio: L. M. Runeberg!; Kuopio Rönönsaari, Hirvilahti etc.: Buddén; [Kuopio] r Jynkkä, Enonlahti prope Honkajärvi, Vaajasalo [et] Hurkiharju Kokkola: Link. Lis.; Kuopio Hirvilahti Kokkonniemi: Budd. muist.; Kuopio Päivärinne et cp prope stationem Valkeinen (Kotilainen): Link. comm.; Kuopio (!) Kasurila cp ad Husonlampi!, cp — cpp ad Miettilä, sed non omnibus annis et Harjamäki, auct. L. Korhonen quoque ad Tarinaharju, Kaleeton lampi et Apaja-Kumpunen in eodem pago, pag. Hamulä! prope fines par. Maaninka, par. Nilsii ad Summanen inter templum et Lastukoski et Palonurmi! in colle arenoso prope ripam, ubi naves appelluntur [»laivarannan l.», Kaavi Säreinen in parte occidentali pagi: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Pohjois-S. p. 64 et Kyyhk. Suom. p. 23; Nilsii Lastukoski: Link. kert. p. 184, vide Kyyhk. litt., e Nilsii iam comm. Lundstr.; Nilsii Strömsdal: Öhrnberg!; Nilsii Palonurmi ad marginem viae magnae: Kihlman!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144. — **K b.** [Toh-

¹⁾ Nomine *F. arvensis* L.

majärvi] Värtsilä: Backm. et (A. Keso) 1903: Link. comm.; Kide: Brand.!; Kide et Tohmajärvi enum. e compl. locis: Link. Stud. II ¹⁾, spec. e Tohmajärvi Kemie Piilonvaara!, vide sub **K1**; Liperi p Niinikkosaari!, Mattisenlaks, Polvijärvi (!) etc.: Eur. & H.; Liperi Taipale 1903: Link.; Joensuu ad templum rossicum, Rääkylä inter Rasiivaara et Niva: Link. comm.; Pielisjärvi: W. Nylander!; (st r) duobus locis prope pagum Koli [in par. Juuka] subdominans, et ad Korhola in eodem pago: Axels. Putk.; r Lieksa Matovaara ad fines Fenniae: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144. — **Kon.** »in reg. occ. modo visa ad viam publ. inter Diehkilä—Suojärvi (pogost) atque inter pagos Säämäjärvi—Savilatsch plur. loc.»: Norrl. On., spec. lectum inter Säämäjärvi—Veschkelys!; interiore in parte rr Suojärvi Varpakylä Tsoukunniemi: Link. comm., cfr Link. Stud. II ¹⁾ et vide sub **K1**.

Ob. Kemi Laurila in ericeto [»kuiva katajakangas«]: P. Kesti!, spec. comm. Huumonen, vide infra.

Pl. Finl. exs. N:o 380 **Ab.** in arena iuxta urbem Åbo leg. Hollmén ¹⁾.

Ka. I Valle tiet. framhålles, att Lindéns frekvensgrad st fq icke gäller, då endast Jääski tages i betraktaude; anmärkningen synes obefogad, då Lindén i själfva verket använder beteckningen p.

Ob. Då den angifna fyndorten (antagligen c. 65° 45') ligger fullständigt isolerad, känner jag mig ej fullt öfvertygad om att arten här växer verkligt vild, så mycket än å andra sidan växtplatsen tyckes tala därför.

Om tillfällig förekomst har jag för *Filago montana* antecknat följ. uppgifter. **Ab.** [Åbo barlastplats] pc (T. Vikström): Pesol. Tur. p. 43; [Nystad] »Sörvakon rantakuopassa vastapäätä Madomaan itäistä päätä. V. 1895 yksi kappale Yliselläkadulla»: Söd. — **Nyl.** Borgå på sandjord nära järnvägen 1921: Häyr. [kan här möjl. betraktas som ursprunglig]. — **Sat.** *Filago* sågs på banvallen nära Tammerfors 1900, ett individ iakttogs på andra sidan stationen 1902, Karkku få stånd anträffades på banvallen ej långt från Wehmasniemi 1923. Som komplement till dessa uppgifter vill jag omnämna, att *Filago montana*, som tidigare observerats vid Lauttala i Birkkala, år 1901 uppträdde ytterst sparsamt — endast några få individ iakttogs — och år 1911 förgäfvos eftersöktes därstädes. Artens fortbestånd på lokalerna vid Epilä och Pyynikke har jag under de senare åren icke varit i tillfälle att kontrollera: Hjelt. — **Tb.** [Jyväskylä] »1 yks. radalla tullikamarin luona»: Link. kasv. p. 170; lokalen synes mig otvifvelaktigt

¹⁾ Nomine *F. arvensis* L.

angifva en tillfällig förekomst. — **Sb.** Pieksämäki [»Pieksänmäki] rautatien aseman alueella, Leppävirta Varkaus lastauspaikalla erään makasiinin luona hietikolla cp (rautatien aseman alueella) . . . lisalmi Soinihahti lastauspaikalla: Kyyhk. litt., jfr Kyyhk. Sat. p. 153 o. 154; ehuru Kyyhkynen ej framhåller artens tillfälliga förekomst, synes mig fyndorternas beskaffenhet tala därför. — **Ok.** »Kajaani radalla 1 kpl vähän matka rautat. asemalta. Tietysti aivan satunn.»: Kyyhk. litt. — **Ob.** [Uleåborg] Toppila 1882 sept. och 1885, Simo 1885, på båda platserna få exemplar: Zidb., jfr Brenn. Obs.; [Simo] ymnig på barlast vid Kallio såg 1886, förekom här några somrar å rad, men är numera försvunnen: Keckm. — Hidén uppräknar dessutom *Filago montana* från järnvägsstationer i Nyl., Ka., Sa., och Kl.: Hid. comm., jfr Hid. rautatieas. p. 93, där arten upptages från 6 ställen. — Ett par fyndorter i **Sat.** och **Ta.**, ehuru upptagna i texten, kunna möjligen äfven föras hit.

Arten uppgifves äfven från Kpor. på klippor i närheten af Karel-skaja Maselja vid vägen till Jersgora [?]: Ispol. p. 62 i öfvers.¹⁾ — Kton. Povjenets: Hermann p. 464¹⁾.

Linkola betecknar *F. arvensis* som en osäker anthropochor i Link. Stud. p. 252, jfr l. c. p. 329, 358 och 399, i Link. Stud. II p. 447 åter, om ock med tvekan, som en apophyt, som starkt eller måttligt gynnas af kulturen [»Ein unsich. Apoph. 1—2.]. W. Brenner betecknar *F. montana* som apophyt: W. Brenn. Växtg.

Af ofvanstående framgår, att en del uppgifter, särskildt de nyaste, gå under namnet *F. arvensis*. Då säkerligen endast en vildt växande *Filago*-art förekommer i Finland, har jag sammanfört alla uppgifter om denna, dock med särskildt angifvande af de uppgifter, som anknyta sig till namnet *F. arvensis*, jfr f. ö. Fries p. 185. Endast Kalm upptager såväl *F. arvensis* som *F. montana*. Led. II p. 617—618 anför Kalms uppgift om *F. montana* under *F. minima*, hvilket tydligen beror på något misstag, se under *F. minima*. Lindberg skriver: »Namnen [*F. montana* och *F. arvensis*] användas som synonym; i en del nyare arbeten kallas arten *F. arvensis*. Riktigast är nog att använda [namnet] *F. montana* och [beteckna] *F. arvensis* såsom en obetydlig form, utmärkt genom långa grenar: Lindb. comm.

Filago minima (Sm.) Fr.

Per errorem, quantum scio, apud nos indicata est.

Fennia (Kalm, Nylander): Led. II p. 617—618 genom förväxling med *F. montana*, som upptages af hvardera förf. Däremot för Ledeb. Kalms *F. arvensis* till *F. montana*. Redan Fries p. 185 framhåller oriktigheten af Ledebours uppg.

¹⁾ Under namn af *F. arvensis* L.

Nyl. Upptages »Sat. N.»: Mela Kasv. V; det är mig ej bekant, hvarpå uppg. är grundad. — Lindberg skriver: Känner ingen uppgift från Finland: Lindb. comm.

Filago germanica L.

In cultis locis rarissime occurrit.

Nyl. »In horto botanico efferata»: Lindb. herb., jfr Mela Kasv. V och Alc. IV.

Gnaphalium uliginosum L.

In Fennia australi et media usque ad c. 64° frequenter (aut satis frequenter) provenit. Uterius ad septentrionem versus, quae sit distributio speciei, incertus sum, cum a var. pilulari non rite distinctum sit; sine dubio tamen ultra 65°, fortasse usque ad 66° procedit.

Till.; Kalm; in ulig. arenar. (p): Prytz cont.; »Nyl. — Uleåborg, ubi in var. *pilularem* transit»: Wirz. M. S.; Eur. omn. exc. . . . Lapp. plur.: Nym. Consp. p. 382; in Finlandia australi et australi mediae Finlandiae parte fq (vel saepe fqq) occurrit, propius septentrioni r, in vicinitate Sinus bottnici usque ad 65° 50' progreditur. In Lapponia tantum var. *pilulare* Wahlénb. crescit: Schedae p. 116, vide quoque DC. Prodr. VI p. 230—231, Led. II p. 609, Link. Stud. II p. 449 et Link. Überw. p. 215.

Al. st fq: Bergstr.; Brändö et Kumlinge st fq: Bergr. — **Ab** fq: Zett. & Br., Arrh. Ann., Sand., Renv. et A. Nyl.; Jurmo (r) [»2»]: Ekl. Veg. p. 215; [Korpo] fq — st fq: Ekl. comm.; (p): Sel.; st fq: Printz; fqq: Flinck et Weeks.; fq [»yl.»]: V. E. Broth.; st fq — fq, ad maximam partem [»yl. ja tav. runs.»] ep inprimis locis argillosis: Caj. Kasvist., vide etiam infra. — **Nyl.** fq: omnes fere auct.; Stenr. addit st ep; (r) enum.: Hid. Tiet. — **Ka.** fq: Blom; fqq: Lindén; fq . . .: Valle tiet. — **Ik.** fq: Malmb.; st fq: Hid. comm.; [fqq in tota Ingria: Meinsh. p. 159].

Sat. st fq: Malmgr.; (p): Saur.; st fq — fq et st pc — cp, enum.: Häyr. Björneb.; fq: Hjelt. — **Ta.** fq: omnes auct. exc. Borg Tiet., qui indicat st fq, sp interdum st ep. — **Sa.** fq: Hult. — **Kl.** fq: Fl. Kar., Hann. et Backm.; in vicinitate lacus

Ladoga fq — st fq, interiore in parte p: Link. Stud. p. 273, cfr l. c. p. 366 et Tab. V, item Link. Stud. II p. 449. — Kol. in toto territorio: Elfv.

Oa. st fq: Malmgr.; Kaskö etc. fq: Lindén Bot.; fq: Laur. Växtf. — **Tb.** st fq: Broth.; haud fq, enum.: Roiv. — **Sb.** [Jorais] fq: Hint. Car. p. 106; st fq: Enw.; (fqq): Mela; p: M. & J. Sahlb., vide quoque infra. — **Kb.** fq: Eur. & H.; p — st fq, in primis locis argillosis secundum ripam lacus Höytiäinen: Axels. Putk.; st fq hic illic in primis locis argillosis fq, ad septentrionem versus usque ad Maanselkä progreditur: Wainio Kasv. — **Kon.** »fq saltem locis argillosis, in Saoneshje fq, in Reg. occ. ad Mökkö et Leppäniemi fq vidi»: Norrl. On.

Om. fq: Hellstr.; st fq — fq, saepe cp: A. L. Backm. Fl.; p: Tenn.; fq — st fq: Parv. Oul., vide quoque Brenn. Obs. — **Ok.** Sotkamo: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144; [Paltamo] (»fqq»): Must.; (st r) Paltamo, Kajaani et Sotkamo: Brenn. Obs.; Kajaani nonnullis locis, Paltamo Jormuanlahti, Melalahti, Paltaniemi et Miesmäki, Sotkamo Myllylä: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Suom. p. 16, 24 et 26. — **Kp.** Uhtua in pago eiusdem nominis: Wainio Kasv.; enum. ex haud paucis locis: Bergr. Ant., spec. e pago Jyskjärvi!; enum.: Beket. p. 572; Kemi: Fellman, vide infra.

Ob. [Uleåborg (!)] (st r): Jul. p. 292; (fqq) [»1»]: Leiv.; fq: Brenn. Obs., spec. e Kemi Valkiakari! et Simo!; Pudasjärvi fq: C. Brand!; li: Sæl. kat.; Kiiminki: Brenn. herb., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144; Kemi: M. Castrén p. 340; st fq in parte litorali: Keckm.; Kemi (fqq): Rantaniemi; Rovaniemi: Nyberg!; [st fq: O. R. Fries p. 157:] in parte meridionali [ditionis nostrae] fortasse adest, quamvis non reportatum: Hjelt & H.

Pl. Finl. exs. N:o 382 a **Sat.** Karkku Järventaka in agro turfoso leg. Hjelt, N:o 382 b **Sa.** Sääminki Lauhansaari in margine viae leg. K. Enwald ambo nomine *Gn. uliginosum* a *typicum* Neum.

Större delen af Finl. o. Lappl.: Fries; »ad Lapponiam»: DC. Prodr. VI p. 230—231; »Lapponia Prytz pl. exs.»: Led. II p. 609; **Lapp. fenn.** p: Fellm. Lapp.; [Sodankylä] »in cultis lucisque humidis vel limosis passim»: Blom Bidr. — **Lapp. ross.** »in uliginosis p»: Fellm. Ind. Det förefaller

sannolikare, att dessa uppgifter afse var. *pilulare* än hufvudarten. Wahlenb. p. 205 säger »vix in Lapponia, sed in adjacentibus provinciis maritimisque bottnicis vulgare». I afseende å Ryska lappmarken märkes dessutom N. I. Fellmans utsago, efter det han anfört uppgiften i Fellm. Ind.: »a me vero nullibi in Lapponia lectum», jfr l. c. p. XXI not. N:o 131 i Pl. Arct. är tagen vid Kp. Kemi av J. Fellman 1829.

Ab. Ej observerad öster om Skiftet: Bergr.; antagligen beroende på lokala förhållanden, om icke direkt förbiseende eller andra tillfälliga omständigheter medverkat. — I sammanhang härmed må dock anföras följande anteckning från **Sb.**: »Missään tapauksessa en usko sen olevan Kaavilla ja Juuassa y. m. [missä] viimekesäisillä matkoillani [kuljin] läheskään niin yleisen kuin täälläpäin [Maaninka Pöljä], jossa on runsaammin savikoita, joita se näyttää erikoisesti suosivan»: Kyyhk. litt.

Linkola betecknar *Gnaphalium uliginosum* i de inre delarna af hans undersökningsområde som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen, i Ladoga-trakten åter som en osäker apophyt: Link. Stud. p. 245 och 256, jfr l. c. p. 255 och 333 äfvensom Link. Stud. II p. 449. W. Brenner skrifver: Anthropochor med stor spridningsförmåga äfven till obebodda och oodlade holmar: W. Brenn. Växtg.

Gnaphalium uliginosum var. *pilulare* (Wahlenb.).

Ad meridiem versus usque ad 61° 10' rarissime procedit, in parte septentrionali Fenniae autem multo frequentius quam forma typica est; ulterius haud scio an solum inveniatur.

Ad Hietasuvanto Lapp. Kem. (Wahlenb.): Prytz cont.; »in arenosis humidis Lapponiae Kemensis ad Hietasuvanto et Torneå»: DC. Prodr. VI p. 231; ad ripas fluminum arenosas et in argillaceis Ostrobotniae borealis etc. cum forma vulgari: Spic. I p. 25; maxima pars Fenn. et Lapp. bor. or.: Fries; Lapp. Fenn. bor.: Nym. Consp. p. 382, vide quoque Led. II p. 609.

Sat. Euraâminne: Simming!, cfr Not. VI p. 192 et Herb. Mus. Fenn. II p. 144.

Oa. Lappo 63° lat.: W. Nyl. Till. p. 303, cfr Laur. Växtf.

Om. interdum [»någongång»] ad oram lectum est: Hellstr., spec. e Gamla Karleby!; [Oulainen] (fq) in viis silvaticis udis: Parv. Oul.

Ob. Hailuoto: W. Nyl. Till. p. 303!, cfr Brenn. Obs. [»Karlö»]; in parte septentrionali [»Nor.»] st fq, in maxima parte

[»Obor.»] st r Simo, Pudasjärvi, li: Brenn. Obs., saltem 2 spec. e Kemi!, item ab Ylitornio [»Öfvertorneå»] Juoksengi Filpus!; Kemi: Montin! et alii!; ad fluvium Kemi: F. Nyl. Utdr. p. 191, vide quoque infra; Karunki, sacerdotium Kemi et li [»Ijo»]: Wirz. M. S.; [Simo et Kemi] st fq: Keckm.; Kemi (fqg): Rantanieni!; p [in par. Ylitornio [»Öfvertorneå»] et Rovaniemi] etiam locis cultis: Hjelt & H., spec. e Rovaniemi Tervo! et Tolonen!, item [Ylitornio] Turtola!

Lk. r Kittilä Kaukkonen! et Alakylä in viis et ad ripas: Hjelt & H., spec. in dupl. quoque a sacell. Kolari in pascuo arido in pago Jokijalka!; [r non lectum nisi ad Roa in ripa septentrionali fluvii Tornio contra Pajala, sed ibi fqg [rectius forsitan cpp]: Birg. p. 90;] [Sodankylä!] (rr) in ripa arenosa humida [fluvii Kitinen!] ad Anneberg: Blom Bidr.; »Lapp. inf. silvat. rarius, a me tantum lectum ad Hietasuvanto Lapponiae Kemenensis copiose»: Wahlenb. p. 205, ubi primum describitur, cfr l. c. p. XVIII et Wahlenb. Fl. Suec. p. 537; solo arenoso subhumido fluminis Kemi ab affluvio Kitinen usque ad lacum Kemi (fq) cp: Fellm. Lapp., spec. in N. I. Fellm. Pl. arct. N:o 132; in litoribus arenosis et argillaceis p ad flumen Kemijoki et ad lac. Kemijärvi in par. Kemijärvi, velut ad Luusua, Kelloniemi, pag. Kemijärvi, Kostamusperä, Vuostimovaara, item in Sodankylä, velut ad Kairala, Hietasuvanto, pag. Sodankylä, Sattanen, Kaaretkoski: Wainio Not., cfr l. c. p. 31; [Sodankylä] Tanhua!, Kaaretkoski (Wainio): Hult Lappm., cfr l. c. p. (38,) 40 et 93. — [**L. ent.** Karanasvaara: Læstadius!, ut olim adnotavi.]

Lapp. ross. ad ostium fluminis Lutto in argilla: Fellm. Ind.; ad pagum Kantalaks: F. Nylander!, cfr Beket. p. 572; ad flumen Varsuga: Selin!, spec. nimis juvene, cfr de his fere omnibus N. I. Fellm.; Kaskarantsa: Mela herb

Vide ceterum sub forma typica.

F. Nylander påpekar i Spic. l. c., att denna form är föga skild från hufvudformen, hvarvid bl. a. framhålles: »Cum tot fere transitus ac loca australiora (ex. gr. ad templum Kemi iuxta ripam fluvii) vidi, non potui non proprio iudicio indulgere. In septentrione magis constans.»

Gnaphalium supinum L.

In regionibus inprimis superioribus Lapponiae occurrit.

In ripis arenosis rivulorum Lapponiae st fq: Prytz cont.; maxima pars Lapp.: Fries, vide quoque infra; Lapp. . . . alp.: Nym. Consp. p. 383; per Lapponiam dispersum: Schedae II p. 150, vide quoque DC. Prodr. VI p. 245, Led. II p. 610—611 (vide infra), Borg Beitr. p. 103, 105, 116, 118, 136, 145 et 146, item Borg Ber. p. 37 et Lindb. in Atl. p. 37.

Lapp. fenn. rr Kolari prope pag. Jokijalka in pascuo: Hjelt & H., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144; [Taipalensuu et Muoniovaara: Birg. p. 90;] per partem subalpinam Lapponiarum septentrionalium succicarum usque infra Enontekiäinen [»Enontekis»] Lapponiae Tornensis . . . p: Wahlenb. p. 204; locis uliginosis irrigatis ad regiones alpinas haud infrequens: Fellm. Lapp.; Muonio prope Ylikylä: Montell, vide quoque Pl. Finl. exs. et infra; Pallastunturit (fq): Hjelt; Ounastunturit in reg. subalp.: Sandm. p. 32; Ounastunturit in declivi, Pyhäkero infra nivem ad rivum alpinum, Rautukero in cacumine, ad Siosjoki, Ylikyrö Kaltio nonnullis locis, Tepastokylä ad septentrionem versus ad Ylitalo Kōngäs, Alakyrö nonnullis locis, Kellopalo, prope Rautusjärvi, denique ad viam inter Hossa—Immeljärvi: Rantaniemi in litt.; st fq in regionibus subalpinis et alpinis montis Saariselkä, secundum Sokustamapuro usque ad 430 m descendit: Hult Lappm., cfr l. c. p. 89 et 117, item Hult alp. Pfl. p. 181; st fq in ripis rivulorum et fluviorum per omnes fere regiones usque ad suprema cacumina alpium, ubi saepe in terra nuda, aqua frigida inundata sterilis provenit, Peldoaivi N 500, [Rastekaisa E 663, SE 490,] Kuarvekods h. 400, Ailigas SV 477: Kihlm. Ant.; e multis locis enum.: Norm. Fl. Sp. p. 598, vide quoque Blytt p. 573; 8 spec. e **Li.** in H. M. F.; Wainio Not. omnino non comm. — [**L. ent.** reg. alp. et subalp. fq, reg. silv. r: Læst.; fq in ripis reg. subalpinæ, st fq in reg. alpina usque ad montes alpinas Halti (Rinjok 857): Lindén Bidr.; fq: Fries & Mårt. p. (65), vide quoque Suomal. Kilp. p. 41; in summa 5 spec. in H. M. F.]

Lapp. ross. in alpibus p: Fellm. Ind.; locis uliginosis

usque in summum septentrionem p: N. I. Fellm., cfr Beket. p. 572; Devjatoi, Pjalitsa et Ponoj: Mela Pl.; [Petsamo = Petshenga] r reg. alp. compluribus locis in declivibus et prope rivos . . . Sjeaivs, Saaris[elkä]: Roiv. Tiet.; Lm. e nonnullis locis enum. Broth. Reseb.; in H. M. F. adsunt 3 spec. e Lim., 3 e Lp., 4 e Lt., 5 e Lm., sed nulla specimina e Lv., inter alia specimina Ponoj: Brenner!

Pl. Finl. exs. N:o 972 Lk. Muonio in prato iuxta ripam fluminis in vicinitate templi leg. U. Segerman.

»Fennia (Tengström et Schrenk in litt.), Ostrobottnia (F. Nylander msc.): Led. II p. 611; n. ö. Finland: Fries; Finl. bor.: Nym. Syll. p. 15. Dessa allmänt affattade uppgifter, som tydligen afse Kuusamo, hafva dock hittills ej bekräftats. — Lk. Muonioniska: Lingonblad!; uppg. kan näppeligen betraktas som fullt säker och hänför sig måhända till något af de i Muonioniska liggande subalpina bergen.

Följande varieteter omnämnas:

Var. *fuscum* (Scop.) Lk. »rr Kittilä prope Levitunturi in loco deusto ad viam, quae ad pagum Kittilä ducit»: Hjelt & H.! — Li. Kaamasjoki: E. Nylander & [M.] Gadd!

Lp. Ponoj in declivi: Montell!

Var. *pusillum* (Haenke) Hartm. Lapp. fenn. »In solis alpihus editoribus»: Wahlenb. p. 204; »in alpihus haud infrequens»: Fellm. Lapp. hvardera under namn af *β subacaulis*; Pallastunturit: Hjelt.

Lapp. ross. »In parte superiori rarior»: N. I. Fellm.

Från Li. Inari [»Enare»] ad Muddusjärvi: Sælan! föreligger f. *racemosa*.

Gnaphalium silvaticum L.

In tota fere Fennia satis frequenter (— frequenter) provenit. Iam in infima Lapponia frequentia minuitur et in Lapponia superiore et in tota Lapponia orientali nondum visum est.

Kalm; in cultis silvaticis st fq: Prytz cont.; maxima pars Fenn. et Lapp.: Fries; Eur. omn. exc. . . .: Nym. Consp. p. 382; per totam Finlandiam plus minus fq obvium. In Lapponia nonnullis tantum locis in Lk. lectum est: Schedae p. 115, vide quoque Gadd Försök III p. 168, DC. Prodr. VI p. 232, Led. II p. 609—610 et Link. Stud. II p. 448—449.

A1. p: Bergstr.; Bergr. ex A1. non comm. — Ab. fq: Zett. & Br.; (r) par. Gustafs Kattkuru Kaurissalo: Bergr.; [Korpo] st r, enum.

e 6 locis: Ekl. comm.; st fq: Arrh. Ann.; fq: Sand., Renv. et A. Nyl.; st fq: Sel.; fq: Printz, Flinck, Weeks. et V. E. Broth. [»yl.»]; st fq, st cp [»joks. yl.»]: Caj. Kasvist., quem l. inspicias. — **Nyl.** et in taeniis et in terra continenti st fq: W. Brenn. Växtg.; st fq: His. et Sæl. Ö. Nyl.; (p): W. Nyl.; fq, pc: Stenr.; [Hogland] ad Isosomerikko et compluribus locis ad Kiiskikylä: Sælan in Medd. XXV p. 78, cfr l. c. p. 74; Brenn. non comm. — **Ka.** st fq: Blom et Lindén. — **Ik.** fq: Malmb.; st fq: Hid. comm.; [in toto territorio, frequentius in Isthmo [»Nordgebiet.»]: Meinsh. p. 159].

Sat. st fq: Malmgr., Saur. et Hjelt; p et pc — st cp, enum.: Häyr. Björneb. — **Ta.** fq: Leop.; st fq: Asp. & Th., Bonsd. et Wainio Tav. or.; »(st)fq»: Norrl. s. ö. Tav.; fq, sp: Borg Tiet. — **Sa.** fq: Hult. — **Kl.** p: Fl. Kar.; fq: Hann.; st fq: Hjelt; in vicinitate lacus Ladoga st fq, interiore in parte fq — st fq: Link. Stud. p. 273, cfr l. c. Tab. V et vide infra, item l. c. II p. 448—449, quem l. inspicias. — **Kol.** st fq — fq: Elfv.

Oa. st fq: Malmgr.; (fq): Laur. Växtf. — **Tb.** st fq: Broth.; fq: Norrl. n. v. Tav. p. 430. — **Sb** fq: Enw.; (fq): Mela; fq et interdum cp: Kyyhk. litt.; fq: M. & J. Sahlb. — **Kb.** fq: Eur. & H.; fq, subdominans aut rarius abundans [»valtavana»]: Axels. Putk.; fq — st fq: Wainio Kasv. — **Kon.** fq — fqq per fere totum territorium praesertim in deustis: Norrl. On., vide quoque Günth. p. 41.

Om. st fq: Hellstr. et Tenn.; p, pcc [»m. spars.»]: A. L. Backm. Fl.; p . . . in valle amnis Pyhäjoki frequentius quam in partibus remotis [»laitaosissa»] paroeciae: Parv. Oul. — **Ok.** fq — st fq: Wainio Kasv.; fq: Must. et Brenn. Obs.; fq — st fq, sed non cp: Kyyhk. litt.; fq, cp: Kyyhk. Suom. — **Kp.** fq — st fq: Wainio Kasv.; fq — st fq, enum.: Bergr. Ant.

Ob. st fq: Jul. p. 292; st fq [»3»]: Leiv.; in parte septentrionali [»Nor.»] st fq, maxima in parte [»Obor.»] ad oram (r), interiore in parte fq: Brenn. Obs.; fq — st fq, frequentius in valle amnis Simo quam in parte litorali: Keckm.; Kemi p: Rantaniemi; [p: O. R. Fries p. 157;] st fq praecipue in parte meridionali: Hjelt & H. — **Kuus.** st fq — p, in vicinitate lac. Paanjärvi quidem st fq: Wainio Kasv., cfr W. Nyl. Till. p.

303; (fq) in silva: W. Brenn. Fört. — Kk. fq — st fq: Wainio Kasv.; tantum e Soukelo adnotatum: Mela Pl.

Lk. (st fq), etiam ad pag. Kittiläl: Hjelt & H., vide sub **Ob.**; de Kittilä cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144; [p Kengis (Brun-
din), Mertajoki, Pajala: Birg. p. 90;] [Sodankylä] st r in clivis
herbidis vel siccioribus ad Anneberg!, Onnela, Sattanen parcius:
Blom Bidr.; in parte silvatica inferiore: Wahlenb. p. 203 et
204; p in Kemijärvi et Sodankylä, velut ad Hietasuvanto, Aska,
pag. Sodankylä, Onnela (E. W. Blom), Sattanen, Kaaretkoski,
Niemelä, Rovanen, Kuosku, Seitajärvi: Wainio Not., cfr l. c. p.
30; [Sodankylä] Rovanen, Tanhua et Tankajoki in clivibus am-
nium: Hult Lappm., cfr l. c. p. 79; Kuolajärvi p — st fq: Pesol.,
spec. e Kuolajärvi Vuorikylä leg. Lindberg!, Fellm. Lapp. for-
mam typicam omnino non comm.

Lapp. ross. omnino non commemoratur.

Pl. Finl. exs. N:o 381 **Ta.** Sysmä Nya Olkkola in agro
vetusto leg. Unonius.

Om. och **Ob.** »Omed. ej antecknad»: Brenn. Obs.; flertalet af de
socknar Brenner förlägger till Omed., föras på kartan i H. M. F. etc. till
Ob.; sannolikt är, att *Gn. silvaticum* vid kommande undersökningar skall
anträffas i de flesta af dessa socknar. I Leiv. putk. anföras flera fynd-
orter i trakten kring Uleåberg.

Lapp. ross. Beket. p. 572 anför N. I. Fellmans uppg. om * *nor-
vegicum* under *Gn. silvaticum*, hvilket ej kan anses riktigt, detta så mycket
mindre, som han uppger var. *brachystachyum* [= * *norvegicum*] från hela
Lapp. ross., äfven enl. N. I. Fellm.

Linkola betecknar *Gn. silvaticum* som en anthropochor af andra klas-
sen: Link. Stud. p. 247, jfr l. c. p. 315, 341, 399 och särskildt l. c. p. 282,
äfvensom Link. Stud. II. W. Brenner skrifver: Anthropochor med rätt
stor spridningsförmåga äfven till obebodda holmar: W. Brenn. Växtg.

Af **former** omnämnas var. *brachystachyum* Led. och *macrostachyum*
Led. från Österbotten [troligtvis **Ob.**] af Fr. Nylander: Led. II p. 609—
610, jfr Brenn. Obs. Var. *brachystachyum* torde afse * *Gn. norvegicum*.

Var. *alpestre* Neum. **Ok.** Kianta Wiitala: Brenn. bidr. Se äfven
Kyyhk. Suom. under * *norvegicum*.

Gnaphalium silvaticum * **norvegicum** Gunn.

*Inprimis in regionibus subalpinis et subsilvaticis Lap-
poniae frequenter aut satis frequenter provenit. In Fennia
maxime septentrionali usque ad c. 65° descendit.*

Fenn. bor. or. et maxima pars Lapp.: Fries; Lapp. . . . mont. subalp., alp.: Nym. Consp. p. 383; Fenn. bor.: Nym. Suppl. p. 172, vide quoque DC. Prodr. VI p. 232 nomine *Gn. silvaticum* β *fuscatum* Wahlenb., Häyrén in Geogr. F. T. 1898 p. 178, Borg Beitr. p. 103, 114, 136, 144 et 154, item Fröd. p. 45—46 et infra.

Ok. Puolanka Iso Äylä: Brenner!, cfr Brenn. Obs. et Herb. Mus. Fenn. II p. 144; Puolanka Kurto: Kyyhk. putk. p. 155; [Kianta] rr »Kirkonkylä» Viitala!, mediocri copia [»kohtal. runsaasti»]: Kyyhk. Suom., cfr l.c. p. 19 et 22, item Brenn. bidr.; Ristijärvi Saukkovaara prope Keränen, Peuravaara et Kirkaspuro, Puolanka Holostinvaara et Paljakka Pöppöniitty compluribus locis, Hyrynsalmi Lietekylä Tuppipuro et Oaponen in declivi montis »Pieni Tuomivaara»: Kyyhk. litt. 1920. — Kp. Vojatsh [»Woiaz»] [ad effluvium fluminis Vig]: Selin!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144; [Solovetsk: Selin!].

Kuus. in cacumine montis Nuorunen: Sahlb. Fört!; Hännilä [Hänninen apud Wainio]: Nyberg!, cfr de ambobus Wainio Kasv.; in declivibus montis livaara, in saltu [»saloilla»] a lacu Vatajärvi ad septentrionem versus p — st fq: Wainio Kasv.; ad praedium Aikkila, Mäntyvaara (!), ad viam inter Paanajärvi et Vuotanki, item inter Mäntyniemi et Leukosenoja: Hirn Fört., spec. adscriptum Mäntytunturi!; ibidem: Pesol!, spec. ster.; Mattila c. 1 km ad austro-orientem versus a Pahalampi: W. Brenner! — Kk. Oulanka Päänuorunen: Wainio Kasv., spec. ex Oulanka Siprinki!; Kivakka et Perävaara prope Siprinki: Mela Pl.; Soukelo: Malmberg!

Lapp. fenn. fq et cp ad pedes montium subalpinorum, ceteroquin r in parte maxime boreali [territorii] ad ripas lacus Kukasjärvi! et fluvii Ounasjoki prope pagum Kittilä!: Hjelt & H.; [Vittanki Merasjärvi: Samz. p. 187, quem l. inspicias:] locis siccis silvaticis inferalpinis . . . [Finmarkiae p usque ad Hopseidet], ut etiam per partem subalpinam et subsilvaticam omnium Lapponiarum suecicarum ubique st fq: Wahlenb. p. 203 et 204 nomine *Gn. silv. β fuscatum*, ut etiam sequens; haud infrequens: Fellm. Lapp.; [Kemijärvi] ad Vuostimojärvi: Huum. Kasv. p. 153; Kemijärvi Korkalo: Häyr.; Sodankylä primum ad

Matarakoski obvium, deinde ad catarrhactas ad meridiem versus e Niemelä, ad Niemelä et Peuraniemi: Kihlm.; Ounastunturit in reg. subalpina, unde longe in reg. silvaticam descendit: Sandm. p. 31, cfr l. c. p. 32; Kuolajärvi ad Salla, Sodankylä ad Kop-susjärvi in Suoloselkä, ad Sattanen, Kaaretkoski, Rovanen et in Vaulokankaat, Inari plur. loc. ad Kultala: Wainio Not., cfr l. c. p. 23; Kuolajärvi Painotunturi et Enjantunturi in cacumini-bus, Auhtjärvi in abieto laeto: Pesol.; p in regionibus silvaticis, ad rivos reg. alpinae st r, in Vuomapää usque ad 565 m ad-scendit: Hult Lappm., (cfr l. c. p. 93); locis humidiusculis et glareosis reg. subalpinae p et in reg. alpina st r; verisimile est hanc plantam in reg. subsilv. quoque adesse, Peldoaiivi N 440, Kuarvekods.h. 400, Ailigas SV 477, [Rastekaisa SE 297]: Kihlm. Ant.; fq per totam Finmarkiam: Lund p. 66; fq cpp in Fin-markia: Norm. p. 273; e multis locis enum.: Norm. Fl. Spec. p. 592, vide quoque Blytt p. 571 et Hartm. p. 12. — [**L. ent.** reg. subalp. fq, reg. alp. et silv. p: Læst.; st fq in ripis reg. subalpinae, st fq — p in reg. alpina, in montibus alpinis Halti usque ad 884 m (S) adscendit: Lindén Bidr., vide quoque infra; fq: Fries & Mårt. p. (65).]

Lapp. ross. enum. [e multis locis]: Fellm. Ind. nomine *Gn. silv. β fuscatum*; locis siccis inferalpinis et silvaticis per omnem hanc Lapponiam fq: N. l. Fellm., cfr l. c. p. XLVII; Leivoiva minore copia in parte orientali: Borg in L. Y. 1899 p. 157; [Petsamo = Petshenga] (rr) Saaris[elkä], prope fontes amnis Sonkijok in reg. alp. in rupibus et clivibus [»pengerm.»] st pc: Roiv. Tiet., vide quoque Broth. exk. p. 78, Knabe Pfl. p. 280 et Broth. Wand. p. 9.

»Ostrobottnia (Nylander msc.), Fennia (Schrenk in litt., Nylander)»: Led. II p. 610 under namn af *Gn. silvaticum a brachystachyum*; uppg. är oegentlig, då arten, i den mening Ledebour. tager Finland, blott finnes i Österbotten,

[**L. ent.** Inom den högsta fjällregionen i Haltijäfallen anträffas låga (5—7 cm höga) individer med axet nästan huvudlikt hopträngdt: Lindén Bidr.]

Att *Gn. norvegicum* förekommer mest typisk i de nordligaste delarna af dess utbredningsområde, framhåller Fröd. p. 45—46. — Se Kyyhk. Suom. om exemplaren i **Ok.**

Gnaphalium luteo-album L.

In saburra etc. rarissime occurrit.

Nyl. »In horto botanico efferata»: Lindb. herb.; Borgå »iuxta insulam Kråkö cum saburra navali inductum»: W. Wahlbeckl, jfr Mela Kasv. V och Alc. IV.

Om artens allmänna utbredning nämnes: »Eur. omn. exc. . . .: Fenn.»: Nym. Consp. p. 382.

Om *Gnaphalium Leontopodium* L. (*Leontopodium alpinum* Cass.) säges: »Sb. Kuopio Walkeinen allekirjoittaneen huvilan alpinum'issa on »Edelweiss» kasvanut vuodesta 1904. kukkinut joka kesä. Taimet Pietarin Pomologischer Garten'ista, lisää siemenistä»: Budd. muist.

Gnaphalium dioicum L.

Per totam Fenniam et Lapponiam frequentissime provenit. Usque in regionem alpinam quamvis minore frequentia progreditur.

Fq vel fqq¹⁾ in tota Fennia inveniri consentiunt omnes fere auctores, cfr Till., Till. Icon. 71, Kalm, Hell. p. 16, Prytz cont. et Wahlenb. Fl. Suec. p. 535; in arenosis aridis per totam patriam ad alpes Lapponiae usque: Wirz. pl. off., cfr Fries; Scand.: Nym. Consp. p. 383; Fenn: Nym. Suppl. p. 172, vide quoque DC. Prodr. VI p. 269—270, Led. II p. 612, Borg Beitr. p. 103, 136 et 139, item Link. Stud. II p. 448.

Lapp. fenn. fqq et cp fere ubique: Hjelt & H.; [fq, enum.: Birg. p. 90;] locis graminosis siccioribus, in pinetis arenosis declivibusque arenosis riparum fq — fqq: Blom Bidr.; ubique vulgatissime tum in omnium alpium lateribus etiam superioribus . . . tum in . . . locis omnibus silvaticis per universam Lapponiam: Wahlenb. p. 202; fqq usque ad Mare glaciale: Wainio Not.; fqq in reg. silvatica, fq in reg. subalpina et st fq in reg. alpina, Vuomapää 561 m:

¹⁾ Arrh. & K., Arrh. Ann., Bergr., Ekl. comm. (Korpo), Flink, Weeks., W. Brenn. Växtg., W. Nyl., Stenr., Sæl. Ö. Nyl., Lindén, [Meinsh. p. 158,] Malmgr., Saur., Hjelt, Leop., Borg Tiet., Hann., Link. Stud. II p. 448, Broth., Mela, M. & J. Sahlb., Axels. Putk., Norrl. On., Hellstr., A. L. Backm. Fl., Tenn., Parv. Oul., Must., Leiv., Brenn. Obs., Keckm. et Rantaniemi; fq — fqq: Caj. Kasvist., Wainio Tav. or., Elfv., Wainio Kasv. et Bergr. Ant.

Hult Lappm.; Utsjoki fq: Sæl. kat.; in reg. subsilv. et subalpina fq — fqq, in reg. alpina st fq, Pietarlauttasoiivi NE 402, Peldoaiivi SE 490, Ailigas SV 425, [Rastekaisa E 540]: Kihlm. Ant.; enum. e permultis locis: Norm. Fl. Spec. p. 603—604; Fellm. Lapp. tantum enumerat. — [**L. ent.** reg. alp. (r), subalp. et silv. fq: Læst.; fq in ripis reg. subalpinae, p—st fq in reg. alpina, frequentior in reg. alpina inferiore, sed visum quoque in summis alpinis ad pedem montis Halditschok [»Haltitschokko»]: Lindén Bidr.; fq in reg. subalpina, sed in campis alpinis [»fjällhedarna»] quoque quamvis parcius: Fries & Mårt. p. (58).]

Lapp. ross. ubique fq: Fellm. Ind.; per totam **Lapp. ross.** fq: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XLVII et Beket. p. 572—573; Hibirä [»Umbdek»] in reg. alpina: Broth. Wand. p. 8; [Petsamo = Petshenga] fq. maxime cp in declivibus flum. Lutto . . . : Roiv. tiet., vide quoque Kudrawtsow p. 236.

Afvikande frekvens uppgifves i högst få fall. **Ab.** Jurmo etc. st r — st fq, olika på olika öar, upptages ej från alla: Ekl. Veg. p. 215; beror säkerligen på speciella lokala förhållanden liksom **Nyl.** rr uppr.: Hid. Fört. — **Ob.** st fq: Jul. p. 292; otvifvelaktigt vilseledande frekvensuppgift:

Om artens förekomst i **Al.** lämnas upplysningar i Palmgr. Stud. p. 452—453 och 585, jfr äfven spec. tab. VIII och Palmgr. Entf. p. 112.

Gnaphalium dioicum torde ej sällan förekomma **ymnigt**, ehuru endast få uppgifter föreligga: Caj. Kasvist. (»us. runs.»), Stenr. (»paik. runsaasti»), Borg. Tiet. (»usein joks. runs.»), Hult (cp), Bergr. Ant. (en del af omr.). Däremot nämnes: ad partem maximam subdominans [»useimmiten vähävaltaisen»]: Axels. Putk.

Linkola betecknar *Antennaria dioica* som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 260, jfr l. c. p. 163, 365 och Tab. V och Link. Stud. II. Äfven i W. Brenn. Växtg. betecknas arten som apophyt.

Följande **former** omnämnas:

Var. *corymbosum* Hartm. **Ab.** [Åbo] »på ett berg vid Bagarla»: Zett. & Br. — **Ok.** Ristijärvi Saukkovaara: Brenn. Obs. — **Ob.** [Uleåborg] i trakten af Toppila sund, dock ej på barlast: Zidd., jfr Brenn. Obs.; [med hufvudformen: O. R. Fries p. 157;] Ylitornio [»Öfvertorneå»] Karhujupukka (Hjelt o. Hult), Ylikiiminki kyrktrakt: Brenn. bidr. — [**Lk.** allmän, har här uppe ovanligt långa blomkorgskäft: Samz. p. 175 [frekvensen säkerligen alltför hög.] — [**L. ent.** Särdeles typisk . . . vid Siikavuopio; Fries & Mårt. p. (58).] — **Lapp. ross.** »cum priori» [var. *alpicola*]: N. I. Fellm.

Formen omnämnes äfven i Mela Kasv. V och några M. S. etc.

Var. *alpicola* Hartm. **Kk.** »Inter lacum Paanajärvi et sinum Knjasha Maris albi p»: N. I. Fellm.

Var. *hyperboreum* Don. [Haaparanta] Sesarö: E. Markl. p. 393.] — [L. ent. björkreg. r Kaaresu'anto Gunnarinkorva: Läst., jfr Backm. & H. p. 208.] — Lapp. ross. omnämnes: N. I. Fellm.

Formerna *albiflora* v. Post och *rubriflora* v. Post omnämnas Wainio Kasv. och Wainio Not.

I Medd. XIII p. 243 beskriiver Brenner f. *ramosa* från Om. Toholampi.

Några former omnämnas från L. ent. af Fries & Mårt. p. (58), se originaluppsatsen. Så ätven om den form, som omnämnes af His.

Gnaphalium dioicum uppgifves hos oss *hybridis* ra med *Gn. alpinum*, men denna uppgift torde vara oriktig, se nedan.

Gnaphalium alpinum L.

Vix invenitur nisi in summis montibus alpinis Lapponiae Enontekiensis. Extra eos semel vel bis tantum lectum est, quamvis e nonnullis locis indicetur.

In alpium confinio locis saxosis et muscosis fq: Prytz cont., cfr Fries; ♂ rr in L. ent.: Fries p. 185; Lapp. alp.: Nym. Consp. p. 383, vide quoque DC. Prodr. VI p. 269, Borg Beitr. p. 103, 105, 115, 136 et 137, Lindb. in Atl. p. 37 et infra.

Lk. Muonio in vicinitate templi in praedio Yliniemi prope ripam amnis Muonio: Montell! in (Diar. 7, III, 1914) Medd. XL p. 152; Ounastunturit Pyhäkero: Itkonen!, Rantan. kasv. p. 117 et Medd. XLVI p. 223, vide ceterum sub L. ent et infra. —

Li. [Rastekaisa: Fellm. Anteckn. I p. 393,] vide ceterum infra. — [L. ent. »in ipso alpium iugo . . . Lapp. septentrionalium parcius nec extra alpes unquam a me visum»: Wahlenb. p. 202 — 203, cfr l. c. p. XVIII; Enontekiäinen [»Enontekis»] Maunu, Palojoensuu: Wirz M. S.; in reg. alp. iam in vicinitate Vittanki et Mukkavuoma (st cp): Norrl. Lappm. p. 265; femina reg. alp. fq, subalp. p, mas reg. alp. et subalp. r Kaaresu'anto prope templum et ad Kummaeno: Läst.; st r — p in ripis regionis subalpinae, p — st fq in reg. alpina, (semper) pc occurrit: Lindén Bidr., cfr Lindén in Bot. Centr. LXI p. 221; fq in campis alpinis [»fjällhedarna»,] sed etiam hic illic in silva subalpina: Fries & Mårt. p. (57); planta mascula Saanavaara: Malmberg! nomine *Antennaria carpathica*, vide Lindberg in Medd. XXVII p. 86; Saanatunturi: Suomal. Kilp. p. 41; Kuttanen latere suecico st cp [»rätt ymnigt»]: Montell in Medd. XV p. 152; cp [»i

massa»} in declivibus alpinis in Siilasmalla ad Kilpisjärvi: Montell in Medd. XL p. 179, cfr R. Palmgr. Nat. II p. 73, spec. e Jehkatschl, vide quoque Thore C. E. Fries in Sv. Bot. T. 1919 p. 184; Toll'-huipun (Tuolihipun) ad fines [»rajapyykin luona»] et Guonjarvankka: Kotil. litt., vide etiam infra.]

Kuus. Iivaara: Hellstr. Distr. p. 9; Ostrobotnia (F. Nylander msc.), Finl. borealis (Tengstr. msc.): Led. II p. 612. Dessa uppgifter, som tydligen höra samman, ha icke vunnit bekräftelse genom senare undersökningar, jfr Wainio Kasv.; uppg. från **Kuus.**, hvarpå de öfriga grunda sig, är dessutom föga sannolik. — **Lk.** Om förekomsten här skrifves bl. a.: Endast en liten matta med tre blommande stånd observerades. Att arten inkommit från nordligare trakter och icke är att betrakta som relik är ju uppenbart: Montell i Medd. XL p. 152, där dessutom närmare uppgifter lämnas. — **Li.** »ad alpem Jeskadam [»Jorkadam»] et supremam partem fluminis Ivalojoiki»: Fellm. Lapp. och Fellm. Anteckn. IV p. 183, där namnet på berget är riktigt återgifvet. Uppgiften i Fellm. Lapp. citeras i Kihlm. Ant. och Wainio Not. Dessa uppgifter äro väl sannolika, men uppgiften från Jeskada kräfver bekräftelse. Uppgiften från öfversta delen af Ivalojoiki afser sannolikt samma ställe, som Norm. Fl. Spec. p. 607 kallar Jesjokka och som ligger på norskt område. — Ost-Finn.: Hartm. p. 13; af de många fyndorterna från Finmarken i Norm. Fl. Spec. p. 607 tillhör, såvidt jag kunnat finna, endast »Varangerbunden (N. Lund)» möjligen det finska florumrådet och afser sannolikt Nord-Varanger, till hvilket område också Norman hänför Lunds uppgift. Blytt p. 575 uppgifver arten såsom allmän. — Lapp. ross. »ad alpem Hibinä [»Chibinä»]: Fellm. Ind., jfr N. I. Fellm. och Beket. p. 573. Uppgiften är icke osannolik, men har dock ej bekräftats genom senare undersökningar. Anmärkningsvärdt är, att N. I. Fellman själf ej sett något exemplar härifrån.

Gn. alpinum upptogs i Herb. Mus. Fenn. [ed. I], men uteslöts ur Herb. Mus. Fenn. II, då samtliga exemplar, som på den tiden funnos i H. M. F., voro insamlade i **L. ent.**, jfr l. c. p. IX not och 142.

Samtliga exemplar, som år 1901 funnos i H. M. F. [alla från **L. ent.**] uppräknas af Lindberg i Medd. XXVII p. 86—87; sedan dess har dock ett par tillkommit. Likaså uppräknas l. c. alla de från Skandinavien kända hanexemplaren af denna art.

Några **former** omnämnas af Fries & Mårt. p. (57—58); om dessa se originaluppsatsen.

Gnaphalium alpinum × **dioicum**.

In Lapponia septentrionali prope fines territorii rarissime inveniri indicatum est, sed, quantum scimus, errore.

Li. »in Finmarkia ad flumen Karasjok [»Karasjokka»] intra Stor-

fossen prope flumen Paatsjoki [»Pasvik-elven»] latere rossico ad Galgoaive»: Norm. Sp. p. 32 under namn af *Antennaria alpina* $\times$ *dioica*.

Thore C. E. Fries påvisar, att Normans exemplar från »Pasvikelven» och »Karasjokka» tillhöra *Antennaria dioica* (L.) ♀: Sv. Bot. T. 1919 p. 184, en uppfattning, som senare icke synes varit främmande för Norman själf, då han alls icke omnämner hybriden i Norm. Fl. (hvarken i Spec. eller i Overs.).

[*Gnaphalium carpathicum* Wahlenb.]

Non invenitur nisi rarissime in Lapponia enontekiensi.

Lapp. . . . alp.: Nym. Consp. p. 383, cfr DC. Prodr. VI p. 269.

L. ent. reg. alp. r Moskana, Kåbdåvanka (C. Hartman): Læst., cfr Wahlenb. Fl. Suec. p. 535, Backm. & H. p. 208, Hartm. p. 13 etc.; Tshatsekaise: Wirz. M. S.; [Kilpisjärvi] in alpe Jehkatsch in declivi septentr.-occidentali: Montell! in (Diar. 2, XI, 1912) Medd. XXXIX p. 14, quem l. inspicias, et XLIV p. 200, vide quoque Trautv. Incr. p. 411 et 412 et infra.

L. ent. Saanavaara: Malmberg, jfr Norrl. Lappm. p. 265. Malmbergs exemplar hör »till den synnerligen sällsynta hanformen af *Antennaria alpina*»: Lindberg i Medd. XXXVII p. 86. Lindberg nämner l. c. p. 89, att *A. carpathica* bör utgå ur landets flora; af ofvanstående framgår emellertid, att arten senare blifvit funnen af Montell.]

Gn. carpathicum upptogs i Herb. Mus. Fenn. [ed. I], men uteslöts ur Herb. Mus. Fenn. II, då arten endast förekommer i **L. ent.**, jfr l. c. p. IX not och 144.

Gnaphalium arenarium L.

Per errorem apud nos est indicatum.

Ob. [Uleåborg] täml. allm.: Jul. p. 292, jfr Prytz cont.; tydligen en alldeles oriktig uppgift.

Om artens utbredning se t. ex. Nym. Consp. p. 381—382 under *Helichrysum arenarium* DC.

Acroclinium roseum Hook.

In hortis colitur.

(Allmänt) odlad: Alc. III under namn af *Helipterum roseum*; »vilj. koristuskasvina»: Mela Kasv. V.

Nyl. Orimattila uppr. bland odl. arter: Parv. kor. p. 58 och Parv. Piirt. p. 64. — **Om.** »Säätyläis- ja rahvaan puutarh. harvin.»: Parv. Oul.

p. 68, jfr Parv. til. p. 9 (endast *Acroclinium*). — Kuus. Se om odl. Parv. Kuus. p. 14 och 15 (endast *Acroclinium*). — Li. Toivoniemi odlad på kalljord: Nordling p. 315; Thule (U. Waenerberg) 1901: Rosb. Lappi p. 138.

Äfven flere andra eterneller äro föremål för odling.

Helipterum Manglesii F. Müll. uppgifves som allm. odlad: Alc. III p. 288; kallas kanske oftare *Rhodanthe Manglesii* [Lindl.]

Helichrysum bracteatum Willd. (allm.) odl.: Alc. III; »vilj. koristuskasvin»: Mela Kasv. V. — [Lk. Pajala, går bra somliga somrar: Birg. p. 61 under namn af *Helichrysum* utan artnamn]. — Li. Toivoniemi på kalljord: Nordling p. 315 (endast *Helichrysum*).

Ammobium alatum R. Br. »vilj.» Mela Kasv. V; se äfven Parv. Piirt. p. 64.

Pulicaria vulgaris Gärtn.

Per errorem apud nos est indicata.

Uppgifves för Finland af Prytz cont. under namn af *Inula Pulicaria*, men utan uppgift om lokal eller utbredning; arten finnes säkerligen ej i vårt flora-område.

Xanthium strumarium L.

In saburra rarissime occurrit.

Nyl. Helsingfors: Alc. IV, jfr Mela Kasv. V; Hyvinge banvall sept. 1921: G. Stenius!

[Oa. Wasa hofrättspark!] ett prydligt exemplar med blommor och frukt 1882: Laurén i Medd. XXII p. 40; [Wasa ångbåtsbrygga] ett enda exemplar med blommor och frukt: Laurén l. c. p. 41, jfr även Medd. XVIII p. 248, florer etc. och följande art.

Om den allmänna utbredningen af *X. strumarium* se t. ex. Nym. Consp. p. 475; där nämnes bl. a.: »Scand. olim aderat in mer.»

Xanthium spinosum L.

In saburra rarissime occurrit.

A b. Åbo slott 1 icke blommande exemplar 1915: Ekl. comm.; Åbo [»Turku] rautatieasema 1 yks. 1923: Link. comm. — Nyl. Helsingfors Sörnäs: Rancken i Medd. XXI p. 27; [Helsingfors] på Skatudden: Brenn. För. p. 132; Helsingfors Skatudden afstjälpningsplats 1904: Lindb. herb. — Oa. Wasa ångbåtsstranden 1883: Alc. III under namn af *X. orientale* L. [Denna art upptages ej i Alc. IV]. *X. spinosum* upptages från Oa.: Mela Kasv. V. — Ob. Barlastplatsen i Kemi ymnig 1892: Keckm., jfr Brenn. Obs.

Om *Xanthium*-arterna nämnes: Hafva veterligen odlats i landet sedan 1700-talet: Grotenf. p. 201 not, jfr L. c. p. 201; detaljuppg. äro mig obekanta.

Ambrosia trifida L.

Adventicia his annis rarissime lecta est.

Ta. »Lahden aseman luona radalla kaakkoon asematalosta 2 yks.» Hagf. Kasv. p. 17. Exemplaret är bestämdt af Lindberg. Jfr äfven Medd. XLVII p. 38 och 226.

Rudbeckia hirta L.

In Fennia australi (et media) raro adventicia occurrit. His annis frequentia aucta est.

A1. »odlad äng»: Stud. G. Smirnoff!, jfr prot. 3, V, 1862 under namn af *Helianthus rigidus*. — **Ab.** Bromarf kyrkoby 1899 i hafreåker: G. Sucksdorff!, jfr Alc. IV; [Vihti] »muutamia kpl Ali-Ruskon pellolla»: E. af Hällstr. — **Nyl.** [Esbo] på en liten äng, som förut varit odlad, mellan Bastvik och Stensvik vid Esbo viken långt ifrån trädgårdar [funnen] i Aug. 1883 af eleven Karl Ignatius och fr. Elin Elmgren; en amerikansk växt, men troligen inkommen med höfrö från Tyskland: S. G. Elmgren! i (Prot. 5, IV, 1884) Medd. XIII p. 185; Helsingfors Degerö Jollas (J. A. J. Pippingsköld): S. O. Lindberg l. c.; en något afvikande form tagen på universitets bibliotekets gård i Helsingfors af Knabe: Sælan i Medd. XV p. 191, jfr Brenn. För. p. 132; Helsingfors Tölö: Alc. III och Brenn. För. p. 131. — **Ka.** [Jääski] rr »Järvenkylä Kivioja pellolla n. v. 1900 (Ruth Aschan): Valle tiet. — **Ik.** Valkjärvi Valkiamatka »in prato Trifolii cultio»: Lindberg!, jfr Alc. IV.

Sat. r och pcc Björneborgs stad i esplanaden, Lyttskär på sådd gräslinda: Häyr. Björneb., jfr l. c. p. 57; Birkkala på en odlad äng nära Nokia 1886, ej sedd 1887 eller senare: Hjelt; »näyttää kotiutuvan Tampereen seuduille . . . Viime vuonna [1898] kukki se Tampereen-Porin rautatiepenkereellä Pirkkalassa [Birkkala] ja kukkii tänä vuonna erään talon puutarhassa lähellä Pirkkalan kirkkoa; näinä vuosina on se myös tavattu Kangasalalla: Aamulehti 1899 N:o 175; Birkkala gräslinda vid banvallen ca 1 km W om Epilä station: Th. Grönblom!; »Tampere kylvöheinäpelto [lähellä asemaa] 1 kpl»: Budd. muist. — **Ta.** Vanaja [»Vonå»] Katuma 1880: O. Collin!, jfr Alc. III; Hollola »Lahden kaup. läheinen pelto (B. v. Herten herb.): Budd. muist., se äfven under **Sat.** — **Sa.** Puumala Kokkola »kylvöniityllä 1899»: Link.; »Savonlinna Heikinpohja pelto 1 kpl (V. Korhonen herb.), Sääminki Saukonsaari pelto (A. Leskinen herb.), Kerimäki Laukansaari kylvöheinäniity (O. Kukki herb.) . . . Mikkeli kaupungin lähellä (K. Hyrkstedt herb.): Budd. Muist. — **Kl.** Sortavala Anjala »Sakshainikko 1898» (I. M. Wartainen): Häyr.; Sortavala »Kymölässä kylvönurmella satunnaisena 1890-luvulla»: K. H. Hällstr. litt., jfr K. H. Hällstr. p. 84, Link. Stud. p. 291 och 346, där arten betecknas såsom »Neukömmling . . . schon ausgestorben» och Link. Stud. II p. 450, »Ruskiala marmorilouhoksen lähellä 1896 (H. Laurikainen herb.), Ruskiala Matkuselän aseman

luona pelto 1 kpl. (W. Juvonen herb.): Budd. muist. *Rudbeckia hirta* upptages äfven »Ruskiala Marmorbr. 1895 (A. Porthan n. Zill. M. S.): Link. Stud. II p. 450.

Tb. [Jyväskylä] »Kylvönurmella Lempipuron luona 1914 (K. H. Hällström), täällä on laji nähty jo 1900 paikkeilla (M. Puolanne). Y. H. Kopinen kertoo löytäneensä lajin heinäpellostä Multian pitäjässä n. 1900: Link. Kasv. p. 170, jfr l. c. p. 158 och 159 äfvensom Medd. XLI p. 118. — **Sb.** [Kuopio] rr »on kasvanut eräällä niityllä Kortejoella (Yliopp. J. Malmivaara (Malmberg) kertoi v. 1909), kasvoi vielä v. 1905 eräällä aikoinaan kylvetyllä niityllä Pitkänlahden kievarin maalla 2 kpl (Kievarinisäntä Fr. Hämäläisen kertomuksen ja luotettavan selityksen mukaan v. 1909): Link. Lis. p. 30.

R. laciniata L. odias ej sällan. I den botaniska litteraturen har jag dock endast funnit antecknadt, att arten odlats [Ny l. Mäntsälä] Frugård 1808: Medd. XXV p. 14.

Om *Helianthus doronicoides* Lam. läses: »I vårt land har helianthi veterligen t. v. icke odlats annorstädes än på Svartå bruk i Karis [Ab.]: Lundén Köksv. p. 464 och l. c. II p. 536.

H. lenticularis [Dougl.] och *H. cucumerifolius* [Torr.] omnämnas som odlade från Li. Thule 1901 (U. Waenerberg): Rosb. Lappi p. 138. Huruvida bestämningen af dessa arter är riktig, känner jag ej. I Index Kewensis s. 1112 betecknas den förra benämningen såsom synonym till *H. annuus* L.

Helianthus annuus L.

In toto fere territorio ornandi causa colitur ei raro vel rarissime spontaneus occurrit.

Ta. »Messukylä Aitolähti kaurapello»: Kesol — **K l.** rr Sortavaala Pel-lotsalo 1 ex. 1914 »mit russischen Hafer besäten Acker gef., adventiv»: Link. comm. och Link. Stud. II p. 450, jfr Link. Stud. p. 273.

O a. [Wasa ångkvarn] ett enda exemplar i blom 1882: Laurén i Medd. XXII p. 40. — **K b.** »Joensuun asemalla 1 yks. 1918»: Link. comm.; Nurmes »1 taimi täytemaalla satamassa»: Link. muut. p. 87.

Ob. »Karungin aseman ympäristöllä satunnainen»: V. Räsänen i L. Y. 1916 p. 238 o. 246, där dock artnamnet betecknas med ?.

Linköla betecknar *Helianthus annuus* som en anthropochor, som (nästan) uteslutande förekommer på ståndorter, hvilka uppstått genom kultu-ren: Link. Stud. p. 245, jfr l. c. p. 327 och 344. Arten karakteriseras vidare som »ganz ephemere».

Om odlingen säges: »Bland folkets favoritblommor»: Elfv. Ant. p. 34. Arten upptages redan af Till. och Till. Icon. 17, där den anföres som odlad.

Om. [Oulainen] »rahvas viljelee enemmän kuin säätyl.»: Parv. Oul. p. 72

— **Ob.** [Uleåborg] gaf mogna frön 1789: Jul. p. 26. — **Kuus.** uppräknas bland de äldsta prydnadsväxterna: Parv. Kuus. p. 13; numera bland sällsyntare: l. c. p. 14; bland dem, som odlas af folket: l. c. p. 15. — **Lk.** [Går dåligt, blommor dock någongång [i Pajala]: Birg. p. 61;] Sodankylä blommor vanl. icke: Elfv. Ant. p. 43 (endast *Helianthus*). — **Li.** Toivoniemi: Nordling p. 315 (endast *Helianthus*).

Uppgifter om odlingen har jag f. ö. antecknat utom i florer etc.: Grotenf. p. 202, Parv. kor. p. 58, Parv. Piirt. p. 63 och 64, Medd. XXV p. 14, l. c. p. 81 (Hogland), Link. Stud. p. 81, Link. Stud. II p. 450, A. L. Backm. Fl. p. 26, Parv. til. p. 9 och Elfv. Ant. p. 43 (endast *Helianthus*). — *Helianthus* utan utsatt artnamn har, som jag tror på goda grunder, ansetts afse nu behandlade art.

Helianthus tuberosus L.

In toto fere territorio colitur, sed nusquam, quantum scio, copia maiore.

Om odlingen hänvisas till Elfv. Ant. p. 105 med tillägg af följande uppgifter. Jordärtskockor upptagas redan af Till., jfr äfven Fries. För odlingens historia redogöres i F. Trädg. 1919 p. 108—111; se f. ö. Grotenf. — p. 196, Elfv. Kult. p. 116, Lundén Köksv. p. 455—456, l. c. II p. 528—529, florer etc. Uppgifter från olika delar af landet ingå ätn. Rosb. Kyrkl. II p. 45, Stenr. p. 16 och Medd. XXV p. 12. — **Li.** Toivoniemi öfvervintrade väl på kalljord på tillräckligt djup (enl. muntligt medd. af Nordling): Elfv. Ant. p. 23. — Följ. uppg. synes mig icke fullt exakt: »I äldre tider (före införandet af potatis) ofta odlad (ända upp till Uleåborg), nu sällsynt i Sydl.» Alc. III p. 294.

Svensson p. 581 not uppgifver, att denna art nästan aldrig blommor i Sverige; sannolikt är förhållandet detsamma i Finland. Lindberg nämner: Har aldrig sett den i blom: Lindb. comm.

Upptages [Nyl. Helsingfors] på Skatudden: Brenn. För. p. 132; emellertid skulle jag ej vilja räkna *Helianthus tuberosus* bland tillfälliga arter i Finland. Däremot är det ju en känd sak, att arten, engång odlad, är synnerligen svår att utrota.

Dahlia variabilis (Willd.) Desv.

In Fennia inprimis australi ornandi causa saepe colitur.

Om odlingen hänvisas främst till Elfv. Ant. p. 34.

Uppgifter ingå f. ö. utom i florer etc. Grotenf. p. 201, Elfv. Ant. p. 41, W. Brenn. Växtg. p. 46¹⁾, Parv. kor. p. 58, Parv. Piirt. p. 63 o. 64, A. Väättänen i L. Y. 1909 p. 218, Link. Stud. p. 81, A. L. Backm. Fl. p. 26, »Harvoin säätyl. puutarh.» Parv. Oul. p. 71¹⁾, Parv. Kuus. p. 14¹⁾

¹⁾ Endast under namn af *Dahlia*.

och Nordling p. 316; i den sistnämnda uppg. nämnes bl. a. **Li.** Toivoniemi på kalljord. Den *Georgin*, som omnämnes Parv. til. p. 9, afser måhända denna art.

Äfven *D. coccinea* Cav. uppgifves som odlad: Mela Kasv. V.

Calliopsis atrosanguinea anföres som odlad i **Om.** Lappajärvi på herrgårdar: A. L. Backm. Fl. p. 26. — En *Calliopsis* utan utsatt artnamn [möjl. *C. tinctoria* DC.] omnämnes som odlad på kalljord: **Li.** å Toivoniemi: Nordling p. 315.

Af släktet *Coreopsis* L. odlas några arter i Finland enl. Mela Kasv. V. Om dessa se originalet.

Madia sativa Mol. upptages som odlad: Mela Kasv. V.

Af släktet *Tagetes* odlas i Finland åtminstone *T. patulus* L. och *T. erectus* L. Den förra arten upptages redan af Till. Om densamma nämnes: [**Ob.** Uleåborg] »dör ut vid O»: Jul. p. 26. F. ö. upptages arten som odlad i Brenn. Flor. och Mela Kasv. V, likaså [**Nyl.** Mäntsälä] Frugård: Medd. XXV p. 14. I **Om.** Lappajärvi odlad på herrgårdar: A. L. Backm. Fl. p. 26. »Viljelty koristuskasvina huoneiden ikkunoilla monin paikoin Suomenselan saloilla (**Kb.** Rautavaaralla ja **Ok.** Sotkamossa): Kyyhk. litt.

T. patulus angifves som [alldeles] tillfällig äfven **Nyl.** Kyrkslätt [»Kirkkonummi»] Österbysså Teir'in pellolla 1 yks. 1912: Hid. comm. [Teir kallas annorstädes i Conspectus Tera: Lindb. comm.]

Till *T. patulus* — eller möjligen till *T. erectus* — hör sannolikt den *Tagetes*-art (utan utsatt artnamn), som säges vara »omtyckt» i **Ob.** Padasjärvi och Simo: Elfv. Ant. p. 43 och odlad i **Kuus.**: Parv. Kuus. p. 10 och 15, **Li.** Toivoniemi på kalljord: Nordling p. 315. Ett fascieradt exemplar af *Tagetes* omnämnes L. Y. 1921 p. 20.

T. erectus L. upptages som odlad: Brenn. Flor., Alc. III—V, Mela Kasv. V (»viljellään toisinaan»), jfr äfven Grotenf. p. 201. Odlad [**Nyl.** Mäntsälä] Frugård 1808: Medd. XXV p. 19 och **Li.** Thule 1901 (U. Waenerberg): Rosb. Lappi p. 139.

Om *Zinnia elegans* Jacq. säges: Går dåligt, men blommar ibland [**Lk.** Pajala på svenskt område: Birg. p. 61.] — **Li.** Toivoniemi odlad på kalljord: Nordling p. 316 (artnamnet ej utsatt); Thule (U. Waenerberg): Rosb. Lappi p. 138; se äfven Mela Kasv. V och Parv. Oul. p. 77 (*Zinnia spec.*).

Artemisia campestris L.

In Fennia australi usque ad 61° 10' ad septentrionem versus raro aut satis raro occurrit; ulterius in saburra etc. adventicia legitur.

Till.; Kalm; in campis elatis arenosis Fenniae austr. st r (Hell.); Prytz cont.; in collibus arenosis Nylandiae et regionis circa Aboam sitae: Wirz. pl. off.; Fenn.: Nym. Consp. p. 377; Fenn. extra mer. adest in sola Ostrob.: Nym. Suppl. p. 170 [in Ostrob. vix nisi adventicia]; p aut r in vicinitate Sinus finlandensis, etiam in **Ik.** et rr in maxime australi parte **Ta.** et **Sa.** (c. 61°): Schedae II p. 152, vide quoque DC. Prodr. VI p. 96, Led. II p. 565, Stern. Plate 5 Map 3, Link. Talv. p. 99 et infra.

A1. r in maritimis taeniarum australium [»C. so, M. r»]: Bergstr.; st r Källskär in taeniis Kökar, Vårdö: Bergstr. Beskr.; Vårdö: Tengstr.; Sund Skarfven: E. Erics.; p in taeniis inter Eckerö et Geta ex. gr. Gummholm!: Hult ann., spec. in Hult herb.; st r — p in taeniis, Lemland Flaka, Kumlinge Sörholmen et Ingersholmen: Arrh. & K.; Lumparn et Kökar: Nyberg et Brenner in herb. lyc. n.; Geta Idskär: Bergr. comm.; dispersa, quamvis plus minusve p per totas taenias Kökar—Geta: Palmgr. Stud. p. 457, ubi e pluribus quam 20 locis enumeratur, quem l. inspicias, cfr l. c. spec. tab. VIII et Palmgr. Entf. p. 112; Brändö et Kumlinge st fq (non ad orientem versus a Skiftet?): Bergr.; insuper 3 spec. ex **A1.** — **Ab.** r: Zett. & Br.; Åbo in coemeterio: Nikl.!, Hid. comm. et Link. Talv. p. 99; [Åbo] ad Heikkilä: Leche p. 24; Åbo [»Turku»] Skansen: Link. comm.; Korpo Kälö: Tengstr.; Korpo Enskär rr [»1»]: Ekl. p. 106; Korpo Vidskär st r [»2+»], Sand (fq) [»5»], Stor-Örskär st r [»2+»]: Ekl. Veg. p. 215, in Sand cpp: l. c. p. 193, cfr quoque p. 180 etc.; [Korpo] p Korpoström, Linnskär [et] Rosklax, Utö Enskär, Vidskär, Jurmo Sand, Stor-Örskär, Åvensör, Hevonkak, Kälö, Kråkskär, Gloskär, Mäsaskär [et] Brunskär Bärskär: Ekl. comm., vide iam antecedentes; Nådendal: Sæl. herb. et Arrh.; Pargas (!) ex. gr. Parsby ad fodinam calcariam: Adl.; Pargas prope templum: Arrh. Ann. et Hjelt; Pargas Ålön Sandvik: Arrh.; Pargas Lemlaks [»Parainen Lemlahti»] (Y. Collan): Link. comm.; Pargas in insulis in Örfjärden, Nagu Nötö Kapellholmen: E. Reuter in Acta XXVI, N:o 1, H:fors 1904, p. 17; Kimito Dahlsbruk: And. Ramsay!; Hiitis p: Arrh. — **Ny1.** Ekenäs Tvärminne Henriksberg, Snappertuna Norrby et Hangö Badhusparken: Häyr.; Kyrkslätt prope templum in arenoso: Lindb. comm.;

Kyrkslätt Tolls et ad praedium sacerdotis ad viam, Esbo Gunnars!: Cederer. litt.; Helsingfors in coemeterio rossico semel, forsitan fortuita: W. Nyl.; [Helsingfors] in »Brunnsparken»: Brenn. För. p. 133!; [Helsingfors] Sumparn verisim. eff.: Sæl. herb.; Sveaborg [»Suomenlinna»] p — st fq hic illic in moenibus [»valleilla»] haud ep: Hid. Tiet., cfr Hid. Kasv. p. 83, Hid. Kasv. II p. 155 et vide infra; r Borgå Borgbacken (!) prope oppidum, in Siperholmen et Pörtö: Sæl. Ö. Nyl.; spec. e Borgå etiam leg. A. Magnusson!; Borgå Äggskär: Sæl. ann.; Borgå Löparö (Öhrnberg): Knabe litt.; Borgå ep in graminoso infra Borgbacken: Häyr.; Svartholm: C. J. Arrhenius! (f. *maritima*); vide quoque infra. — **Ka.** ad Fredrikshamn (fq): Fl. Kar., cfr Sæl. Ö. Nyl., spec. indidem leg. J. A. Werving in dupl.; Fredrikshamn 1902: Knabe litt.; Kotka 1905 (A. Lindfors): Häyr.; rr Säkjärvi Ristiemi: Blom!; Säkjärvi Heinlahti: V. Krohn!; Lavansaari promuntorium bor. occ.: Brenn., vide infra p. 75; ad Viborg (fq): Fl. Kar.; e Viborg etiam comm. Kyyhk. litt. — **Ik.** (p): Malmb., spec. e Pyhäjärvi Konnitsa!; Pyhäjärvi Taubila (G. Ekman), Muola Galitzina (Ehnberg): Link. comm.; Sakkola Sudenhäntä (Valle 1913), Sakkola locis siccis ad Suvanto st fq et saepe ep, Vuoksela Räihäranta st r, Valkjärvi in pristinis et novis ripis arenosis: Hid. comm., spec. e Sakkola iam leg. Nikl.; Nykyrka Vammelsuo: Lindberg!; in arenosis [»dynerna»] ad orientem versus [a pago Seivistö] pcc: Thesl. Dynb. p. 64; ad Vuoksi in parte septentrionali: l. c. p. 71; Käkisalmi ad oram lacus Ladoga rr [»1»]: Kotil. Hav. p. 109; vide quoque infra; [in tota Ingria (fq): Meinsh. p. 169].

Ta. Tavastehus Hattelmala: R. G. Sucksdorff!; Tavastehus Ahvenisto: Leop. ann. [idem locus atque antecedens]; [Tavastehus] Rapamäki pc: O. Collin (in dupl.), vide quoque infra. — **Sa.** Joutseno [ad templum]: Fl. Kar., cfr W. Nyl. Distr.! [**K1.** in Herb. Mus. Fenn. [ed. I] ad hanc speciem verisimiliter spectat;] Imatra prope Jakosenranta 1885: Budd. muist.; Kerimäki in silva prope Kolmisoppinen (Jantunen herb.): Buddén [forsitan confirmationis indigeat]. — **K1.** Kronoborg prope praedium sacerdotis: Hult coll., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 144 et Hermann p. 475.

Pl. Finl. exs. N:o 981 **Nyl.** Tenala Lappvik in arenoso campo leg. Inga Ström et A. Wegelius, N:o 982 **Ab.** Pargas Malm in siccis declivibus pratorum leg. Pesola.

Största delen af Finl.: Fries; oriktigheten häraf påpekas redan af W. Nyl. Till. p. 301. »Vix nisi sporadica apud nos dicenda sit, licet certe late diffusa»: W. Nyl. Distr. — Då *A. campestris* förtleiver på sina kända fyndorter och därjämte har ett ganska väl afgränsadt utbredningsområde, torde den ej med fog kunna kallas sporadisk.

Ab. Vihti: E. Jakobson i herb. lyc. n.; uppg. ej osannolik, men kräfter bekräftelse. Lindberg har ej sett arten i Lojo: Lindb. comm. — **Nyl.** Om förekomsten på Sveaborg lämnas följ. specialupplysningar (förkortningarna utskrifna): »Kustaanmiekka länsiosassa useita, samoin itä-osassa; Susisaari siellä täällä; Länsi-Mustasaari eteläosassa, pohj. pikkusaarissa ynnä muualla; Harakka keskiosassa siellä täällä»: Hid. Tiet.

Sat. Huittinen [»Hvittis»]: Lydén; uppgiften erfordrar bekräftelse.

Ob. Liminka: Brenner!, jfr **Alc.** III och **Brenn.** Obs. Uppgiften grundar sig på ett ungt exemplar, om hvilket i Herb. Mus. Fenn. II p. 145 läses: »Ex **Ob.** verisimiliter adest var. *bottnica* Lundstr., spec. autem juvenile, indeterminabile». **Brenn.** Obs. däremot säger: »tillhör snarare *A. campestris*»; det upptages äfven Herb. Mus. Fenn. II p. 101.

Tillfällig anser jag *A. campestris* vara på följande ställen.

Al. Eckerö Främstön barlastplats vid Käringsund: Lindb. herb. — **Ab.** Pojo [»Pohja] Skurussa kivilaiturilla rannalla 1911: Hid. comm.; [Tenala Lappvik] år 1905 täml. ymnig på flere ställen och ymnig vid gamla ångbåtsbryggan, år 1907 fortfarande riklig på sistnämnda ställe. Iakttagen af K. Holmberg åren 1905—1908: Häyr. Adv. p. 161; exemplar 1912 af Th. Grönblom!; Lappvik lastageplats ep 1918: Häyr. — **Nyl.** Helsingfors [»Helsingi»] Hietalahden rannassa 1 yks. sekä Kampin kalliolla useampia 1921: Hid. comm.; Borgå barlastholme i Haikofjärden: Öhrnb. — **Ka.** [Viborg] »Karjalan Ratsujääkärirykm. kasarmi-alueilla sekä valleilla yksityisinä ryhminä»: Porkk. Tiet. p. 37; Viborg [»Viipuri] aseman luona epp»: Hid. comm. 1921, jfr Hid. rautatieas. p. 94. — **Ik.** Kiviniemi pc: Hid. l. c.; [kan möjligen här räknas till den vildt växande vegetationen]. — **Sat** [Björneborg] r och st pc — st ep, Råfsöl på barlast 1901 st ep, 1904 och 1906 spridd (Printzl), 1905 (A. Lindfors!), i juli 1906 (E. Græffe), 1907 st pc Råfsö (Z. Schalin), portus Reposaaari 1895 (N. Aschan!), Hvittisbofjärd Alakylä Långskata st ep, Luvia Laitakari på barlast 1907 (E. Hermonen): Häyr. Björneb., som använder tecknet för tillfällig förekomst, jfr l. c. p. 53 o. 54. — **Ta.** [Kalvola] »ziemlich häufig»: Knabe Skizz. p. 87; den höga frekvensen förefaller mig misstänkt. — **Oa.** [Kaskö] Hemgrundet t. sparsam: Lindén Bot. p. 155. — **Om.** Gamla Karleby på barlast: Hellstr. p. 136; Jabobstad Atholmen vid järnvägsbron å barlast: Fontell!; [Oulainen] »yksi pehe rautatien penkereellä noin 50 m valtioon Isonnevan halki kai-

vattaman viemärin pohjoispuolella. Kasvin huomasi 1919. Oulaisista kasveja keräilleen koululaisen V. Anttilan ilmoituksen mukaan on se kasvanut sillä paikalla jo 1917: Parv. p. 128, jfr Parv. Oul. — **Ob.** Uleåborg på vägen till Raatti holme . . . emellan broarna 1880 (antagl. redan förut) t. o. m. 1887; 1885, 1886, 1887 på barlasten vid Toppila sund: Zidb., jfr Brenn. Obs.; Uleåborg 1884 (S. W. Liljebloom): Knabe litt.; »Hietasaaren lastauspaikalla (jokseenkin tavallinen). Nyitemmin vähennyt: Leiv. putk., jfr Leiv.; vv. 1899—1901: Huum. pain. p. 87; »v. 1912 painolastilla 1 kpl.: Huum. Oul. p. 179; [Uleåborg] »v. 1913—1915 1 kpl.: Huum. Oul. II p. 117; Huumonens exemplar är påtecknad: »Oulu Toppilansalmi painolasti!; barlastplatser Kemi stad 1886, Simo Kallio 1889 samt 1892: Keckm., jfr l. c. p. 17.

Var. *sericea* Fr. uppgifves från **Ka.** Lavansaari: Brenner!, jfr Mela Kasv. V.

Om *A. campestris* var. *bottnica* se under *A. borealis* var. *bottnica*.

Huivudformen kallas var. *normalis* Mela Kasv. (II).

Artemisia borealis Pall. var. *bottnica*

(Lundstr.) Lindb. fil.¹⁾.

Ad superiorem partem Sinus bottnici raro occurrit.

Om. Pyhäjoki in litore maritimo: L. J. Wichmann, spec. communicavit Zidbäck et demonstravit Arrhenius, cfr Medd. XVIII p. 263 et XIX p. 10.

Ob. Kemi Ajossaari cp in litoribus maritimis: Rantaniemi!, cfr Medd. XXII p. 52, Brenn. Obs., Leiv. Veg. p. 205, item l. c. p. 121, 122 et 140; spec. e Kemi Ajossaari etiam leg. Ehnberg!; Simo Montaja in litore arenoso (V. Westerlund!): Brenn. bidr.; spec. etiam leg. Lindberg; [in taeniis Torneoënsibus Sand skäret: Backm. & H. p. 211], vide quoque Medd. VI p. 220, sub *A. campestri* et cfr Trautv. Incr. p. 403.

På Lindbergs auktoritet har jag fört denna växt som en varietet till *A. borealis* Pall. och icke till *A. campestris* L., se Lindberg i (Prot. 3, III, 1917) L. Y. 1917 p. 76. Lindberg skrifver härom: »Redan Neuman p. 21 framhåller, att *A. campestris* var. *bottnica* (Lundstr.) äfven kan hänföras till den sibiriska *A. borealis* Pall. Efter ingående pröfning har jag kommit till den upplattningen, att den nordbottniska formen i själva verket riktigtast bör uppfattas som en varietet af den sistnämnda arten.

¹⁾ *A. campestris* var. *bottnica* Lundstr. aut *A. bottnica* Lundstr. omnes fere apud nos auctores.

De tämligen stora, runda korgarna, den mer hopträngda korgställningen och de vanligen glest sittande bladen, af hvilka de på stammen i regeln ha mycket längre skaff än hos *A. campestris*, tala för att vi ha att göra med en form af *A. borealis*. Härtill kommer ännu den geografiska utbredningen. *A. campestris* är hos oss en rent sydlig art. *A. borealis* var. *bottnica* åter hör till den grupp af nordbottniska växter, hvilka ha sin hufvudsakliga utbredning i norra Ryssland och Sibirien, såsom t. ex. *Primula sibirica*, *Potamogeton vaginatus*, *Arctophila* o. a. Att arktiska exemplar af *A. borealis* i någon mån förete en annan habitus än den nordbottniska är ju naturligt: Lindb. in litt.

»Indicatur etiam in Ostrobottn. bor. Fenn. par. Liminka [»Limingo»] Brenner [ej »Bremer»] 1878: Nym. Suppl. p. 170 under namn af *A. * bothnica* lundstr. Lindberg anser fyndorten osäker, se under *A. campestris*.

Brenner framhåller, att denna växt i Ob. Kemi Ajos varierar med nästan hårlösa holkfjäll.

Artemisia inodora M. B.

Per errorem apud nos indicatur.

»Levis quaedam modificatio in insula Lavansaari [»Laivasaari»] (Bær): Rupr. Diatr. p. 22 och Fl. Ingr. p. 580, jfr Fl. Kar. p. 186 och Trautv. Iner. p. 59; »efter all sannolikhet [afser uppgiften] den [på Lavansaari] förekommande *A. campestris*»: Brenn. p. 37.

Artemisia procera Willd.

His annis rarissime adventicia lecta est.

Sb. »Pieksämäki Rautat[jen] aseman alueella, Leppävirta Varkaus lastauspaikalla»: Kyyhk. litt., jfr Lindberg i (Prot. 7, XII, 1918) Medd. XLV p. 66 och 30, L. Y: 1918 p. 174, Suom. VI p. 119, äfvensom Kyyhk. Sat. p. 153 och Kyyhk. putk. p. 159 not.

Artemisia vulgaris L.

In maxima parte Fenniae frequenter provenit; ad oram Sinus bottnici 65° 50' attingit, ad orientem versus inprimis in Karelia orientali neque tantum neque tam frequenter procedit.

Till.; Kalm; fq ad saepes: Hell. p. 16; in ruderalis et cultis pinguibus fq: Prytz cont.; Eur. tota exc. . . : Nym. Consp. p. 378; per totam fere Finlandiam dispersa, in Lapponia non visa: Schedae II p. 152, vide quoque DC. Prodr. VI p. 112, Led. II p. 585—586 nomine var. *communis*, Linn. Kennt. p.

84 85, Link. kultt. p. 138 et 146, Link. Stud. II p. 459, Link. Überw. p. 218—219, Link. Talv. p. 99, item infra.

A1. st fq: Bergstr. et Arrh. & K.; (r), enum.: Bergr. — **Ab.** fq: Zett. & Br., Arrh. Ann., Renv., A. Nyl., Sel., Printz, Flinck et V. E. Broth. [»yl.»]; Korpo Utö (r) [»2»]: Ekl. p. 106; Jurmo (rr) [»1»]: Ekl. Veg. p. 245; [Korpo] p — st fq locis cultis: Ekl. comm.; fqq: Wecks.; st fq, st cp nonnullis locis, st pc aliis: Caj. Kasvist., quem l. inspicias. — **Nyl.** in taeniis p. in terra continenti fq: W. Brenn. Växtg.; st fq: His.; fq: W. Nyl. et Sæl. Ö. Nyl.; fq plerumque cp, enum.: Hid. Tiet.; fq, hic illic cp: Stenr.; Orimattila p, enum.: Link. comm.; [Hogland] (r), Suurkylä: Brenn.; [Hogland] (r), Suurkylä st fq: Sælan in Medd. XXV p. 78. — **Ka.** Lavansaari: Brenn.; st fq: Blom; fq: Lindén. — **Ik.** fq: Malmb.; Sakkola in vicinitate praedii sacerdotis cp, ceterum p — st fq: Hid. comm.; [fqq per totam Ingriam: Meinsh. p. 168].

Sat. st fq inprimis ad oram: Malmgr.; fqq: Saur.; p — st fq et pc — st cp . . . Hvittisbofjärd fq, Luvia: Häyr. Björneb.; st fq: Hjelt. — **Ta.** fq omnes fere auct. exc. st fq, hic illic cp: Borg Tiet.; st fq: Wainio Tav. or. — **Sa.** fq: Hult. — **K1.** fq: Fl. Kar., Hann. et Backm.; st fq circ. Jänisjärvi: Hjelt; st fq in vicinitate lac. Ladoga, interiore in parte st r — r: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. tabula geographica N:o 7 et Tab. V et Link. Stud. II p. 459—460, quem l. inspicias, vide sub **Kol.**, **Kb.** et **Kon.**; in partibus interioribus par. Impilaks et Suistamo, enum.: Link. comm. — **Kol.** (r) in cultis pagorum: Elfv., spec. e Mandroga!; Vosnessenje, livina complur. locis, Latva et cp ad Petrosavodsk: Caj.; enum. e multis locis [Salmi in vicinitate orae fq — st fq]: Link. Stud. II p. 459 et 460, quem l. inspicias; Petrosavodsk: Simming in dupl., cfr Norrl. On.

Oa. st fq inprimis ad oram: Malmgr.; fq aut st fq, enum.: Lindén Bot., fq: Laur. Växtf. — **Tb.** fq: Broth. — **Sb.** [Leppävirta] in vicinitate praediorum (fqq): Enw.; Kuopio (fqq): Mela; Rautalampi: E. Nyl. & Chyd.; Iisalmi Virta r: M. & J. Sahlb.; ex Iisalmi etiam comm. Lundstr.; Kyyhk. litt. e (30 vel) 40 locis in **Sb.** enum., inter alia Iisalmi p in oppidulo et 5 aliis locis in hac paroecia, de **Sb.** vide quoque L. Y. 1916 p. 20. — **Kb.**

Tohmajärvi r in Kutsu, Mieronvaara et Ryösiö, Korpiselkä pcc duobus locis in vicinitate templi, Tshiipakka, ab initio culta, nunc maxime [»massenhaft»] dispersa: Link. comm. et Link. Stud. II; (fq): Brand. et Eur. & H.; Rääkkylä in pago ad templum et inter Rasivaara et Niva, Joensuu st cp: Link. comm.; p in pagis Ahmovaara, Puso et Romppala, hic illic in areis st pc [»vähässä määrin»]: Axels. Putk.; in vicinitate lac. Pielisjärvi p — st r, Lieksa Nevala, Nurmes ad Konnanlampi, oppidulum et Ylikylä: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — Kon. In Saoneshje fq in pago Tolvoja, Velikajaguba, in Reg. occ. ad pag. quondam prope Säämäjärvi: Norrl. On, cfr Günth. p. 41; Schungu, Kusaranda cp: Kihlm.; Loimala ad complura domicilia: Link. comm. et Link. Stud. II; Suoju et compl. locis ad Klimetskoi [»Sennoguba»]: Caj.

Om. p in vicinitate orae maris ab initio fortasse eff.: Hellstr.; p: Tenn.; [Oulainen] r spec. iuvenilia ad stationem viae ferratae, ad viam ferratam prope Törmänperä 2 spec. grandia [»pehettä»] 1920, ceterum efferata: Parv. Oul. [forsitan adventicia, vide infra]; Pyhäjoki r »Karlila hummelgård»: Lackstr., vide quoque infra. — **Ok.** r Paltamo in coemeterio: Must., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; r Paltamo, Sotkamo: Brenn. Obs.; Sotkamo in vicinitate templi et Hepolehto: Kyyhk. litt.; r Paltamo in coemeterio: Met-äv., vide quoque Kyyhk. Suom. p. 16 et 24, item infra. — **Kp.** cp ad oram septentrionalem sinus Shuja ad ostium amnis: Bergr. Ant.!, cfr Linn. Kennt. p. 84 [errore typographico »Sjuga»].

Ob. Liminka: Hellström!, cfr Brenn. Obs.; [Uleåborg] st fq in consaeptis [»täppor»]: Jul. p. 292; cpp inprimis in areis: Leiv. putk., cfr Leiv.; ad oram maritimam p: Brenn. Obs.; Kemi: M. Castrén p. 338 et 340; Kemi prope templum: Hjelt, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Kemi p: Rantaniemi; p, non adnotata nisi e vicinitate orae: Keckm., cfr l. c. p. 14 et 17; [inter Kalix et Torneå (fq): O. R. Fries p. 157, vide quoque Birg. p. 82] et Linné Iter lapp. p. 181, Linné Iter lapp. II p. 189, Fl. Lapp. ed. II, Londini 1792, p. 244 et infra.

Vide etiam sub var. *coarctata*.

Pl. Finl. exs. N:o 980 **Sb.** Jorois Järvikylä iuxta domos leg. Lindberg.

»In cultis et ruderalis usque in Lapponiam»: Wirz. pl. off. och största delen af Finl. o. Lappl.: Fries; uppg. gälla i ingen händelse Finska lappmarken. — **Om.** Enär Parv. Oul. icke betecknar *A. vulgaris* såsom tillfällig, har jag medtagit uppgifterna om denna i den egentliga texten; fyndorterna synas mig dock tyda på tillfällig förekomst (se f. ö. under tillfällig förekomst och under odlingen). A. L. Backm. anger arten endast som odlad och tillfällig. — **Kuus.** »Ad flumen Iso»: Fellm. Lapp., däremot i Fellm. Ant. IV p. 183 det riktiga namnet: »ad flumen Ijo»; denna uppg. är dock ej genom senare undersökningar bekräftad.

Arten omnämnes från **Kpor.** Porog nära Onega stad: Liro Ured. p. 394.

Artemisia vulgaris förekommer säkerligen ofta på barlast etc. Följande uppg. härom antecknade. **Ab.** [Åbo] st cp: Pesol. Tur. p. 43. — **Nyl.** Tenala Lappvik st cp, Hangö [»Hanko»] cp, Ekenäs [»Tammisaari»] cpp, Sörnäs fq: Hid. comm. — **Ka.** »Viipuri aseman luona cp»: Hid. comm. — **Sb.** Kauppihanmäki, Iisalmi, Toivala, Kuopio, Pieksämäki, Kantala, Varkaus: Kyyhk. Sat. p. 153. — **Om.** »Joit. nuor. yks. Oulun ja Oulaisten as.»: Parv. Tul. p. 94; se äfven under odlingen. — **Ok.** »Kajaanin rautatieaseman alueella»: Kyyhk. Kaj. p. 207 och Kyyhk. Sat. p. 153. — **Ob.** [Uleåborg] Toppila årligen i myckenhet: Zidd., jfr Brenn. Obs. och Huum. Oul. p. 179; se äfven Keckm. och under **Om** — Uppg. om tillfällig förekomst ingå äfven Hid. rautatieas. p. 94; de afse uppenbarligen de nyss nämnda specialuppg.

A. vulgaris odlas understundom. Så nämnes från **Kl.**: »In der Gegend von Jänisjärvi . . . ursprünglich als Zierpflanze»: Link. Stud. p. 81; Korpiselkä Tshiipakka: Link. Stud. II p. 460, där närmare uppg. lämnas. — **Om** Uppräknas bland arter, som odlas i de mindre täpporna på allmogegårdar: A. L. Backm. Fl. 26. I artförteckningen p. 104 betecknas arten som tillfällig och följande fyndorter upptagas: r Soini kyrkoby, y. på gästgifverizårdsplanen, Alajärvi prydnadsväxt vid Peräkangas och Siirilä kronotorp, Kurenkangas by Rottala gårdsplan, Lappajärvi odlad vid Ojala och Tapola (Nyström). Från Oulainen nämnes: »Etenkin entisaikaan viljelty (nyt villiityn.) pitääin laitaosissa Ahonperä, Pliipsijärvi lääketarkoituksiin eläimille ja koristuskasv.»: Parv. Oul. p. 69. Se äfven ofvan.

Arten upptages äfven bland högväxta mångåriga ogräs: Essen Stud. p. 110, jfr l. c. p. 258.

A. vulgaris påstås kunna uppnå en höjd af ända till 231 cm: L. Y. 1919 p. 115; se äfven Iver. p. 33.

Linkolä betecknar *A. vulgaris* som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr l. c. p. 316, 318, 319, 320, 321, 323, 390 och 391, se äfven Link. Stud. II p. 450. — W. Brenner skriver: antagligen anthropochor: W. Brenn. Växtg. Se äfven Suom. V p. 15.

Artemisia vulgaris f. coarctata (af Fors.).

Ad litus maris aequae longe ac f. typica.

In maritimis arenosis Finlandiae: af Forselles, J. H., Tvenne nya Växter fundna i Sverige och beskrifne, Linneiska institutets skrifter, h. 1, Uppsala 1807, p. 12, ubi describitur nomine *A. coarctata*.

Ab. Jurmo Estrevlan pcc, Ömsarsten cp [»5»]: Ekl. Veg. p. 201; Jurmo [in insula eius nominis] rr, Grundvikharu r (r): l. c. p. 215; Jurmo Bokulla-örn: Ekl. Bot. II p. 16; Korpo (st fq — p) in taeniis exterioribus: Ekl. comm.; r Pargas in insula inter Stortervo et Lemlaks: Adl.; Pargas (!) Terfsund, Attu, Långholm: Arrh. Ann.; Bromarf Bredvik in insula: Sand.! — **Nyl.** verisimiliter haec var. r in litoribus Fjälgrund ad Bastö: W. Brenn. Växtg.; in taeniis in litoribus ex. gr. [Karis] Hummel-skäret!: His. p. 57; ad litora maris: W. Nyl.; (st fq) in maritimis: Sæl. Ö. Nyl. — **Ik.** Koivisto Vasikkasaari: E. Nylander!

Sat. enumeratur: Mela Kasv. V.

Oa. verisimiliter adest, vide etiam infra.

Ob. p in litoribus maritimis: Brenn. Obs., spec. ex li Kutinkalla! et Kemi Niemelä!; p in litoribus maritimis Simo Tiuranen Pihlajakari, Kemi Ajos Munaluoto: Keckm., cfr l. c. p. 13; Kemi p in litoribus maritimis arenosis: Rantaniemi, spec. e Selkäsaari!, vide quoque infra.

Oa. [Kaskö?] Rödborget rikl.: Lindén Bot. Då några exemplar, som tidigare hänförs till varieteten, numera anses tillhöra hufvudformen, är ytterligare utredning önskvärd; huruvida fyndorten ligger i närheten af Kaskö eller Kristinestad är mig ej bekant. — **Ob.** Uleåborg på barlastplatsen vid Toppila 1885 och 1890: Zidb., jfr Brenn. Obs.

Växten betecknades i Herb. Mus. Fenn. II p. 101 som varietet, men Lindberg skriver: En obetydlig form, som utan gräns går öfver i den bredbladiga: Lindb. comm.

Artemisia norvegica Fr.

In Lapponia rossica varissime inveniri indicatur; specimina in H. M. F. non adsunt.

Lm. Ad ostium fluminis Harlofka [»Charlofka»] primus

leg. Dr [R.] Pohle: K. Regel Flor., cfr K. Regel ref. p. 126, C. Regel Ass. p. 615 et K. Regel in Act. Ross. p. 148 omnes nomine *A. arctica* Less.

Artemisia maritima L.

An apud nos inveniat valde dubium est.

A1. Brändö Porsskär (enl. Stud. E. Erikssons förmodan på grund af folkskolläraren J. P. Solstrands beskrifning): (Prot. 4, III, 1882 i) Medd. IX p. 138. Uppg. är ingalunda osannolik, men då intet exemplar utan blott en beskrifning ligger till grund för densamma, vore dock full bekräftelse nödig. På grund af Erikssons uppgift upptages arten emellertid: hafstränder r SV: Brenn. Flor. — Om artens allmänna utbredning se t. ex. Nym. Consp. p. 379.

Ob. [Uleåborg] Toppila 1886 o. 1887 2 å 3 stånd: Zidb., jfr Brenn. Obs.; barlast några spridda stånd vid Kemi stadshamn 1890: Keckm. — Lindberg framhåller, att Zidbäck och Keckman mycket väl kunnat förväxla denna art med *A. campestris* [eller *A. borealis* var. *bottnica*]: Lindb. comm.

Artemisia absinthium L.

In plagis cultis passim—satis frequenter ad 63° 30'; ad orientem versus et interiore in parte multis locis raro aut omnino non invenitur. Ad septentrionem versus quamvis rarissime usque ad 64° 30' fere progreditur et usque ad 65° adventicia occurrit. Antea imprimis ad usum medicinae saepe colebatur.

Till.; Kalm; fq ad domos [»vid gårdar»]: Hell. p. 16; in ruderalis ad domos fq: Prytz cont.; in ruderalis et ad pagos praecipue locis terra calcarea substratis ad Ostrobothniam mediam, Kaavi: Wirz. pl. off.; Eur. omn. exc. . . .: Nym. Consp. p. 376; exc. etiam Fenn. bor.: Nym. Suppl. p. 170; in Finlandia australi et australi parte Finlandiae mediae p aut st r usque ad 63° 25' crescit, propius septentrioni paucis locis adventicia est lecta: Schedae p. 119, vide quoque DC. Prodr. VI p. 125, Léd. II p. 598, Link. kultt. p. 138, Link. Stud. II p. 459 et Link. Überw. p. 218.

A1. st fq: Bergstr.; p in Brändö et Kumlinge ad pagos et ad praedia, plurimis locis verisimiliter primitus culta: Bergr. — **Ab.** p: Zett. & Br.; Korpo Utö r [»2»]: Ekl. p. 106; Jurmo

r (r) [»1+»]: Ekl. Veg. p. 215; Korpo p — st fq ad praedia et culta: Ekl. comm.; Iniö p, vide sub A1.: Bergr.; st fq — p: Arrh. Ann.; Bromarf non adnotata nisi ad Österberg: Sand.; p: Renv.: (fq): A. Nyl.; p: Sel.; [Vihti] (st fq): Printz; p — st fq: Flinck, vide infra et cfr W. Nyl. p. 204; (rr): V. E. Broth.; st fq, enum.: Weeks., vide ceterum infra. — **Nyl.** p et in taeniis et in terra continenti: W. Brenn. Växtg.; p: His. et W. Nyl.; p . . . inprimis locis arenosis pc [»harv.»]: Stenr.; st fq: Sæl. Ö. Nyl.; [Hogland] Kiiskinkylä: Brenn.; [Hogland] Suurkylä r: Brenn. Till. p. 36; [Hogland] r Suurkylä complur. locis: Sælan in Medd. XXV p. 78, vide quoque infra. **Ka.** st r Kaukola Miinakoski, Järvenpää et Kortosalmi, Kirvu ad praedium sacerdotis, Jääski Kärkkäälä in clivis aridis intra pagos aut in areis: Lindén: [Jääski] r Halikkala in marginibus agrorum (J. E. Komi), Järvenkylä Kivioja, Suikkala ad praedium sacellani: Valle tiet.; Blom non comm. — **Ik.** p: Malmb.; [Parkala [»Pargola»] etc. p sp: Meinsh. p. 168].

Sat. p: Malmgr. et Hjelt; (r): Saur.; p — st fq et st pc — cp, Hvittisbofjärd compl. locis, Luvia: Häyr. Björneb. — **Ta.** p: Leop., Asp. & Th. et Norrl. s. ö. Tav.; haud infrequens ad culta: Knabe Fört; (fq): Bonsd.; p, sp, eff.?: Borg Tiet.; st fq: Wainio Tav. or., vide quoque Link. Kasv. p. 170. — **Sa.** Valkiala st fq: Hult Fört.; ad praedium Valkiala: A. J. Hjelt in dupl.!: Villmanstrand: Sæl. ann. et Gadol. 1888; Lappvesi Parkarila: Sælan!; Ruokolaks Siitola in praedio Iokinen (V. Kunnas), Vuoksenniska in praedio Mäkelä (V. Kunnas) et Vuoksenniska ad viam publicam prope tabernam cooperantium [»osuuskaupan l.»] spec. unum: Link. comm.; Hillosensalmi [par.?): Kujala!; Nyslott in oppido, Sääminki Pääskylähti, etiam e multis locis in herb. alumnorum: Budd. muist.; Hult non comm. — **Kl.** fq ad urbes australes et sec. Relander in Suistamo et Tohmajärvi: Fl. Kar.; Parikkala st r Huotikkala, Miilikallio [?] et Kirjola!: Hann.; Pitkäranta Lupikko: Pesola! [cultā aut efferata auct. Link. comm.]; »nec in Tohmajärvi nec in Suistamo vidi, sed in Hiitola ad Hiitolanjoki (Sikiönmäki)»: Hjelt Ant. p. 62; Uukuniemi: Nikl.!: tantum in Parikkala nec in Impilaks nec in Sortavala: Backm.; Pitkäranta in area cuiusdam praedioli in

vicinitate fodinarum [»louhimoalueella»]: Pesol.; Soanlahti ad templum in horto spont. 1903 (Ehnberg): Link. comm.; et in vicinitate lacus Ladoga et in interiore parte rr: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 364 et Tab. V; in vicinitate lacus Ladoga r, interiore in parte rr: Link. Stud. II p. 459, ubi e multis locis enumeratur, quem l. inspicias, vide quoque sub **Kb.** et infra. — **Kol.** Vosnessenje et Ostretshina: Caj.; Petrosavodsk in hortis fq (Günther): Norrl. On., spec. e Petrosavodsk leg. Simming!; Elfv. non comm.

Oa. (p): Malmgr.; Laur. Växtf. non comm., vide ceterum infra. — **Tb.** Saarijärvi et Viitasaari! complur. loc.: Broth.; Leivonmäki st fq: Häyr.; Jyväskylä (st fq) in viis circa Jyväskylā: Prim. p. 47; Jyväskylä tantum spec. unum in agro graminoso [»heinäpellossa»] praedii Mattila, magis in Laukaa in vicinitate templi: Link. Kasv. p. 170; Pihtipudas str nonnullis locis in vicinitate templi, Muurasjärvi Koivuharju, Soilampi, Salmela Säkärinmäki Isoaho et Ilosjoki Lähdemäki: Roiv.; Pihtipudas Ilosjoki ep ad domicilia: Kihlman!; Laukaa ad praedium Kärkäs: A. J. Oksanen! — **Sb.** [in Savonia] (st fq) usque ad Pielavesi: E. Nyl. & Chyd.; Jorois: Suom. VI p. 134; [Leppävirta] locis siccis in vicinitate praediorum st fq: Enw; Heinävesi complur. locis in vicinitate templi: Link. comm.; Kuopio (fq): Mela, spec. indidem leg. L. M. Runeberg! et E. Nyl. & Chyd.; [Kuopio] p: Link. Lis., vide quoque L. Y. 1916 p. 20; Kuopio, Maaninka etc. st fq: Kyyhk. litt.; de Maaninka Pöljä cfr Kyyhk. Merk. p. 64; Kaavi Siikajärvi: S. Öhrnberg!; Nilsiä Kuuslahti Kyllölä pe: Kyyhk. litt. 1920; Pielavesi p: Roiv.; Iisalmi (fq): M. & J. Sahlb.; etiam a Lundstr. ibidem adn.; Iisalmi Niemisenmäki et Sukeva, insuper ep in Nilsiä in vicinitate templi et permultis aliis locis: Kyyhk. litt.; Wirz. pl. off. vide supra. — **Kb.** Kide Hvilodal: Brander!; Tohmajärvi Kirkkonie mi »Suntion piha»: L. Oesch!; Tohmajärvi ad 2 praedia in vicinitate templi, Akkala ad orientem versus a Vääränlahti, complur. spec. ad viam publicam 1918, Kide [»Kitee»] in vicinitate templi nonnulla spec., Korpiselkä Kiiski Suhonen: Link. comm., cfr Link. Stud. II, quem l. inspicias; Kihtelysvara Niva, Rääkkylä in vicinitate templi: Link. comm.; [Liperi] (fq): Eur. & H., spec. lectum ad

coemeterium!; Enonkoski ad officinam vitrariam st ep: Hasselblatt in dupl.!; [inter Pielisjärvi et Höytiäinen] st fq, spec. solitaria, raro subdominans: Axels. Putk.; st fq — p in vicinitate lac. Pielisjärvi, in oppidulo Nurmes fq: Wainio Kasv., vide quoque sub **K1**. — Kon. Kendjärvi [»Kontschosero»]: Fl. Kar., cfr Norrl. On. et Günth. p. 42.

Om. r quondam culta nunc eff.: Hellstr. — **Ok.** r, paucas tantum plantas sponte nasc. ad praedium Joensuu [»Juensu»] in Paltamo: Jul. p. 292; Kuhmo ad Kymälä: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145, Brenn. Obs., ubi rr appellatur, et Kyyhk. Suom. p. 16 et 24; Paltamo Tolola ad Mieslahti: Kyyhk. litt.; Must. non comm.

Pl. Finl. exs. N:o 391 **Nyl.** Ekenäs Tvärminne Krogen ad domos leg. Palmén.

Tillfällig i största delen af Finland: Fries. Uppg. måste afgjort anses oriktig, äfven om arten vid sin nordgräns betraktas som endast förvildad. — **Ok.** Kajana: Alc. V; uppg. afser sannolikt Kuhmo.

Följande kompletterande detaljuppgifter tilläggas: **Ab.** [Vihti] förefaller att icke egentligen vara inhemsk i socknen: Flinck. — **Nyl.** På flertalet gårdar på Skaldölandet i Ekenäs st ep: Häyr. litt. 1922; »1883 in Helsingforsia vix observata»: Kihlm. ann.; Orimattila uppräknas från ett fåtal ställen: Link. comm. — **K1.** fq: Enw. ann. Måhända gäller uppgiften Valamo; ehuru frekvensen sannolikt är vilseledande, har jag dock icke velat utelämna densamma. — **Oa.** [Gamla] Wasa: O. Hjelt M. S.; ej sedd på senare tid.

Om tillfällig förekomst föreligga mig veterligen följ. uppg. **Ab.** [Mynämäki etc.] »kasvaa metsäpuolen pihoilla ja puutarhoissa Lemmin seutu Borjelinin torpan luona ja Jyrkkälässä, Karjalan myllyn luona, Laajoen kylän Varpulassa, Olassa ja Jullassa. Luultavasti ainoastaan reliktinä entisestä kultureista»: Caj. Kasvist., där tecknet för tillfällig förekomst användes. — **Nyl.** Hangö sp, Tenala [»Ténhola»] Lappvik sp: Hid. comm., jfr Hid. Rautatieas. p. 93. — **Ka.** »Runsaana melkein kaikilla [Viipurin] kasarmialueilla»: Porkk. sat. p. 21, jfr Porkk. Tiet. p. 37; »samoin valleilla»: Porkk. Tiet. p. 37; »Viipurin aseman luona 1 kohd. cp»: Hid. comm., jfr Hid. Rautatieas. p. 93. — **Ta.** Borg Tiet. se i texten. — **Sa.** »Lahti as. 1 taimi»: Link. comm. — **K1.** Ukuniemi Vieremä »5 verwild. Ex»: Link. comm., jfr Link. Stud. II. — **Oa.** [Wasa ångkvarn] spars.: Laurén i Medd. XXII p. 39. — **Om.** Lappajärvi Hyttiälä vid husknutarna (Nyström), prydnadsväxt på Kärnä Kankaanpää, Evijärvi Hanhikoski ängsbacke: A. L. Backm. Fl., som använder tecknet för tillfällig förekomst; [Oulainen] »Villitytteenä Törmäpeällä Korven tal. pihalla ja pellonpient.»: Parv. Oul., jfr l. c. p. 26, där arten uppräknas bland växter, som odlas i mindre allmogetäppor. — Hellstr. se i texten. —

Ob. Muhos (Appelgren): Brenn. Obs.; sannolikt tillfällig enligt Brenners egen beteckning; [Uleåborg] Toppila 1887 1 stånd: Zidb., jfr Brenn. Obs.; »harvinaisena ja yksityisenä kasvina puistikoissa, painolastilla, palotonteilla ja lähellä Nahkatehdasta»: Leiv. putk., jfr Leiv.; »vv. 1901—1902 ja v. 1906»: Huum. p. 87; »v. 1899 Remmittehtaan luona»: Huum. sat. p. 91; [Uleåborg] »uudelleen v. 1914 1 kpl.»: Huum. Oul. II p. 117; »Kemin kasarmirakennusten ympäristöllä 1919 eräässä paikassa lukuisasti»: Huum. Til. II p. 102.

Om malörtens odling må här främst anföras uppg.: Är väl icke mer föremål för odling, men kvarstår å gårdsplaner och i trädgårdar sedan gamla tider, då den kultiverades för medicinskt ändamål och som medel mot mal; dess användning i dessa syften har icke helt och hållet upphört bland allmogen. Den är afgjort mest spridd i landets södra och sydvästra delar. Öster och norr om en linie mellan Viborg och Gamla Karleby är den mycket sällsynt: Elfv. Ant. p. 106. — Följande uppgifter böra tilläggas. **A b.** [Jurmo] Södergrannas ursprungligen odlad: Ekl. Veg. p. 181; Caj. Kasvist. se bland uppg. om tillfällig förekomst. — **Nyl.** *A. absinthium* uppräknas bland medicinal- och kryddväxter, som kvarleva [i Inga]: W. Brenn. Växtg. p. 47; [Nurmijärvi] »viljellään lääkekasvina»: Stenr. p. 16. — **Kl.** och **K b.** Uppräknas bland »Arzneipflanzen» . . . »sehr selten Pälkjärvi und Tohmajärvi»: Link. Stud. p. 80. I Link. Stud. II p. 459 omnämnes arten som odlad på flere orter i de nämnda provinserna; se närmare originalet. — **Om.** Uppräknas bland i mindre allmogetäppor odlade arter: A. L. Backm. p. 26; [Oulainen] »Hautuum. us. pehkeitä»: Parv. Oul. p. 69; Hellstr. se i texten. — **Ob.** [Uleåborg] »planteras här i Apoteks Trägården som Medicinal Ört»: Jul. p. 26. — **Li.** Toivoniemi [odlas] på kalljord med stor framgång: Nordling p. 307; trifves utmärkt väl: l. c. p. 315, jfr Elfv. Ant. p. 106. — Se äfven i texten under **A l.**

Linkola betecknar *A. absinthium* som en anthropochor, (nästan) utslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr l. c. p. 328 och 343. Likaså betecknas arten som anthropochor: W. Brenn. Växtg. och Link. Stud. II.

Artemisia rupestris L.

Per errorem, quantum nos quidem scimus, apud nos est indicata.

Från Ryssland flyttad till Karelen och Savolaks med utsäde: Gadd Försök III, p. 174, jfr Prytz cont., är en senare aldrig bekräftad uppgift. Arten har möjligen någonstades uppträdt rent tillfällig, såvida icke hela uppgiften beror på en felbestämning, hvilket måhända är mer sannolikt.

A. rupestris uppgifves äfven från gränsen till **Ob.** r »Sandskåret i Torneå skärgård, där den dock förekommer högst sparsamt»: Backm. & Il. p. 211. Lindberg nämner: Trol. [*A. borealis*] var. *bottnica*: Lindb. comm.

Artemisia abrotanum L.

Inprimis antea apud nos culta est.

Om odlingen säges: »Anträffas i gamla trädgårdar och vid stugor, afhållen eller åtminstone tolererad för sin lukt; utom torparekretsar torde den numera icke nyplanteras . . . Dess nuvarande utbredning vittnar om dess införande från väster . . . Nordligast uppgifves den från [O b.] Kemitrakten, där den anträffas hos en och annan herreman»: Elfv. Ant. p. 106, där många specialuppgifter lämnas; se dessa.

Åbrodden omnämnes redan af Till. I Mela Kasv. V upptages den som odlad endast från **A b.** och **T a.** I Alc. IV nämnes åter: Af gammalt [odlad] (äfvén) bland allmogen, dock endast i västra delen af landet. jfr äfvén Brenn. Flor.— **A b.** S:t Mariae [»Maarian] hautausmaa»: A. Lahti i L. Y. 1918 p. 101. »Löytyy välistä piholla esim. Ristimäen pihalla. Hyvin runsaasti kasvaa sitä Mynämäen kirkkotarhassa»: Caj. Kasvist., där arten betecknas som tillfällig. — **N y l.** Uppräknas bland de vanligaste prydnadsväxterna: W. Brenn. Växtg. p. 47 (se nedan); [Mäntsälä] Frugård 1808: Elfving i Medd. XXV p. 12; Orimattila bland »nykyisin harvinaisiksi [käyneitä]»: Parv. kor. p. 58, jfr Parv. Piirt. p. 63 och 64, se äfvén Linn. Kennt. p. 85. — I **S a t.** såg jag *A. abrotanum* flerstädes på 1860- och 1870-talen, isynnerhet vid torpstugor; senare kan jag icke erinra mig ha sett densamma, om icke möjligen någon enda gång: Hjelt. — **S b** »Viljeltynä paik. esim. Maaninka Pöljä Villelä, Lapinlahti Naarvanmylly, Nilsia paikoin»: Kyyhk. litt. — **O m.** [Oulainen] »joissakin kirkonk. puutarh. joku pehe»: Parv. Oul. p. 69, jfr Parv. til. p. 9. — **O b.** Uppräknas bland odlade arter: Jul. p. 26.

Med anledning af uppg. i W. Brenn. Växtg. anmärker Lindberg: »Har väl aldrig odlats som prydnadsväxt, endast som psalmboks- och närduksväxt»: Lindb. comm.

Af släktet *Artemisia* odlas flere arter, se ofvan p. 79 och 85.

A. dracunculus L. odlas, om ock sällsynt, som köksväxt. Om densamma säges: »Undantagsvis äfvén hos oss» [odlad i köksträdgårdar]: Lundén Köksv. p. 591 och L. c. II p. 657. Arten upptages redan af Till., se äfvén Linn. Kennt. p. 85 och Mela Kasv. V.

Som prydnadsväxter odlas t. ex. *A. annua* L. och *A. argentea* L., hvilka omnämnas som odlade i Mela Kasv. V, och dessutom sannolikt äfvén andra arter. — I Linn. Kennt. p. 86 uppräknas ytterligare ett par arter från Botaniska trädgården i Helsingfors.

Achillea millefolium L.

Per totam Fenniam et Lapponiam montibus alpinis solum exceptis frequentissime (— frequenter) provenit.

Fqq¹⁾ aut fq in tota Fennia inveniri consentiunt omnes fere auctores, cfr Till., Kalm, Hell. p. 17 et Prytz cont.; ad vias et margines agrorum per totam patriam ad alpes Lapponiae usque: Wirz. pl. off., cfr Fries; Eur. omn. exc. . . : Nym. Consp. p. 366; per totum territorium fq aut fqq obvia: Schedae p. 118, vide quoque DC. Prodr. VI p. 24, Led. II p. 531—532, Borg. Beitr. p. 103, 113, 115, 136 et 142, item Norrl. in Atl. p. 16, Link. Stud. II p. 453—454, Link. Überw. p. 216 et Link. Talv. p. 99.

Lapp. fenn. fq — fqq et interdum st cp: Hjelt & H.; [fq, enum. compl. loc.: Birg. p. 90;] in propatulis domorum lucisque siccioribus graminosis per totum territorium fqq: Blom Bidr.; ubique per universae Lapp. partes silvaticas, subalpinas, inferalpinas [et maritimas] . . . vulgare: Wahlenb. p. 212; ubique: Fellm. Lapp.; fq — fqq in regione coniferarum mixtarum et pini-fera paroeciae Sodankylä et Inari: Wainio Not.; Kuolajärvi st fq — fq: Pesol.; fq in reg. silvatica: Hult Lappm.; Utsjoki fqq: Sæl. kat.; fqq in propatulis domuum et in locis graminosis, siccioribus per reg. subsilv. et subalpinam: Kihlm. Ant.; fqq per regionem subsilvaticam et subalpinam: Arrh. ant.; Varangria australis etc. e multis locis enum.: Norm. Fl. Spec. p. 617, vide quoque Norm. p. 272, Norm. ann. p. 31, Blytt p. 587 etc. — [**L. ent.** reg. silv. et subalp. fq: Læst.; (r) in reg. silv. in agro rapa consito ad coloniam Hirvasvuopio et extra territorium Markkina ad ostium fluvii Lätäseno: Lindén Bidr., cfr Lindén in Bot. Centr. LXI p. 221; Kaaresu'anto compl. loc., nonnullis ruderala amans [»ruderal«], enum.: Fries & Mårt. p. (56); vide etiam infra.]

¹⁾ Bergr., Arrh. Ann., Ekl. comm. (Korpo), Flinck, V. E. Broth. [»yl.«], Weeks., Hid. Tiet., Stenr., Sæl. Ö. Nyl., Blom, Lindén, Saur., Hjelt, Leop., Norrl. s. ö. Tav., Wainio Tav. or., Hann., Link. Stud. II p. 454 (»eine der häufigst. Arten des Geb.«), Elfv., Broth., Roiv. (Pihtipudas, Kinnula et Pielavesi), Mela, Axels. Putk., Norrl. On., Hellstr., A. L. Backm., Tenn., Parv. Oul., Leiv., Brenn. Obs., Keckm. et Rantaniemi; fq — fqq: Wainio Kasv. et Bergr. Ant.

Lapp. ross. ubique vulgaris: Fellm. Ind.; in graminosis fq: N. I. Fellm. p. 93, cfr. l. c. p. XLVII; enum.: Beket. p. 571, vide quoque Kudrawtsov p. 255 et infra.

Pl. Finl. exs. N:o 388 **Ab.** Lojo SOLhem in margine fossae in agro leg. Edit Lindström.

Till. Icon. 74 tydes af O. Hjelt Nat. som *Achillea millefolium*, medan Fries Öfvers. åter — som mig synes med större skäl — anser afbildningen föreställa *Carum carvi*. Till. använder emellertid benämningen Millefolium . . . Rölleka.

Afvikande frekvens har jag antecknat endast i följ. fall. **Ab.** [Korpo]. Jurmo etc. upptages på 4 öar [af 6] med växlande frekvens, men ej fq: Ekl. Veg. p. 215. — **Nyl.** [Hogland] r: Brenn.; måhända föreligger ett tryckfel; vid Suurkylä flerst.: Sælan i Medd. XXV p. 78. — **Ok.** fq — st fq: Kyyhk. Suom. — Must. har, antagligen af glömska, utelämnat arten. — **Kuus.** »Oulankajoen alueella st fq — fq»: Pesol.

Achillea millefolium förekommer helt visst ofta ymnigt, ehuru mig veterligen endast följande anteckningar direkte utsäga detta: Hell., Pesol. Tur. p. 43, Caj. Kasvist. [»yl.], Hid. Tiet., Hult, »valtavana jopa runsaastikin»: Axels. Putk.; st cp — cp: Häyr. Björneb.; st cp: Stenr., A. L. Backm. Fl.; (sp): Borg Tiet. Se äfven Link. Stud. II p. 453—454.

Uppgifter om förekomsten af denna art lämnas bl. a. Palmgr. Stud. p. 454—455, jfr l. c. spec. tab. VIII, Palmgr. Entf. p. 112, Häyr. Stud. p. 166. [Som ruderat förekommer *A. millefolium* i **L. ent.** Siilastoba: Heintze Växtg. p. 34, jfr l. c. p. 48.] Likaså upptages arten som tillfällig från Lt. Petsamo [Petshenga] rr »Könkään tukkip[irtillä] pec (1 eks.): Roiv. Tiet.

Linkola betecknar *A. millefolium* i Ladoga-trakten som en anthropochor af andra klassen, i de inre delarna af hans undersökningsområde däremot som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 248 och 260, jfr l. c. p. 332, äfvensom p. 163 och Tab. V. I Link. Stud. II p. 453 karakteriseras arten i Ladoga-trakten som en af kulturen starkt gynnad apophyt, medan den i de inre delarna af undersökningsområdet är anthropochor. W. Brenner betecknar arten som stark apophyt: W. Brenn. Växtg.

Formerna af *A. millefolium* äro, som äfven Lindb. comm. framhåller, hos oss föga studerade. Af sådana omnämnas i mig tillgängliga källor följande:

F. rosea v. Post, Mela. **Ab.** Korpo: Utö merendels med rödaktiga blomster: Ekl. p. 103, där närmare uppg. lämnas. — **Nyl.** Uppräknas från ett par ställen: Hid. comm. — **Ik.** Sakkola »siellä täällä päämuodon seassa»: Hid. comm. — »Nähty useissa paikoin» [**Kb.**, **Ok.**, **Kp.**, **Kuus.** och **Kk.**]: Wainio Kasv.: **Ok.** [Suomussalmi]: Kyyhk. Suom. — Formen omnämnes äfven i florer, t. ex. Mela Kasv. V, etc. och finnes troligtvis mångenstädes, ehuru

mer eller mindre utpräglad. Den rödblommiga varianten är mycket vanlig i fjälltrakter: Arrh.

F. ligulis trisectis **Ab.** Lojo (P. H. Lindberg): Medd. XLII p. 132.

Var. *alpestris* Wimm. »Hist og her i Birke-Regionen over hele Finmarken»: Lund p. 66.

Var. *sudetica* Opiz. **Tb.** Korpilahti Päiväkunta på gårdsplan: Häyr. — [**Lk.** och **L. ent.**] här och där på ängar: Mont. kärlv. p. 157.

Achillea nobilis L. **Nyl.** Sandhamn rr 1919: Hid. comm.; ibid. 1920: Ulv., jfr Ulv. tutk. p. 41! och Ulv. Tiet. p. 159; se äfven Medd. XLVII p. 138 och 225. — **Om.** Brahestad Lundbergs ångkvarn: E. W. Blom 1888! — Alla exx. bestämda af Lindberg, jfr äfven Mela Kasv. V.

I Liro Ured. p. 393 omnämnes *A. impatiens* L. från Helsingfors Botaniska trädgård.

Achillea ptarmica L.

In Fennia austro-occidentali, in parte maxima passim—satis raro, interdum autem maiore frequentia occurrit; ad oram Sinus bottnici usque ad 65° 20' quamvis rarissime procedit; in Fennia orientali plerumque raro tantum invenitur. Magis ad septentrionem versus plus minusce adventicia occurrit. His annis ceterum frequentia augetur.

Till.; Till. Icon. 156; »in pratis humectis . . . Finlandiae australioris»: Fl. Suec. N:o 771 p. 299; Kalm; cp ad ripam amnis in Borgå et complur. loc.: Hell.; in aggeribus et agrorum marginibus p in oris maritimis: Prytz cont.; in pratis humidis provinciarum meridionalium Viborg, Säkjärvi, Borgå, Åbo, Eura-åminne: Wirz. pl. off.; maxima pars Fenn.: Fries; Scand. (exc. bor.), Fenn.: Nym. Consp. p. 364; Fenn. bor. plur. (ut in tota Lapp.) deest: Nym. Suppl. p. 166; in Finlandia australi st fq aut p obvia, in australi parte Finlandiae mediae p aut st r occurrit, propius septentrioni r vel rr crescit. Usque ad **Lk.** unico loco [mea ex sententia adventicia] lecta est: Schedae p. 117, vide quoque DC. Prodr. VI p. 23, Led. II p. 530, Heimerl, A. Monographia sectionis Ptarmica Achilleae generis (Denkschr. d. math. naturw. Classe der kais. Akad. d. Wiss. zu Wien

XLVIII Bd, Wien (1884) ex Engler Bot. Jahrb. VI Bd, H. I. Literaturbericht p. 13, Leipzig 1885, Liro Ured. p. 392—393, Link. Stud. II p. 453, Link. Überw. p. 215—216, Link. Talv. p. 99 et inprimis Link. lev. p. 17—18, item infra.

A1. st r: Bergstr., cfr l. c. p. 10; r [Finström] Bastö: Tengstr !; r, Jomala Löfdal, Finström Grelsby!: Arrh. & K.; Kökar Hamnö: Arrh.; Brändö Baggholmen Söderholmen: Laur. Fört.; Lumparland in agro: T. Paavonen!; p: Bergr. — **Ab.** fq: Zett. & Br.; Korpo [»Dm»]: Bergstr., cfr l. c. p. 10; p, in par. Iniö non adnotata: Bergr.; Korpo fq — st fq, in taeniis exterioribus r: Ekl. comm.; Korpo Enskär (p) [»3»]: Ekl. p. 106; Pargas st fq: Arrh. Ann.; Pargas, Piikkis [»Piikkiö»] et Lojo [»Lohja»] st fq — fq: Pesol.; Bjärno praed. Pojo cp: E. G. Printz; [Muurila] fq: Renv.; Bromarf (fq): Sand.; r, Karis Svartå, Pojo Åminne: His.; Lojo: Hels.; Vihti (p): Printz; st fq, plerumque pc, cp in prato circa praedium Hiiskula: Flinck; Kuorla cp [»hyvin paljon»]: E. af Hällstr.; st fq: V. E. Broth.; st fq — fq, cp [»yl.»], interdum cpp: Caj. Kasvist.; A. Nyl. et Sel. non comm.; saltem 4 spec. in H. M. F. — **Nyl.** [Ingå] in taeniis st r, enum. e 5 locis, in terra continenti p: W. Brenn. Växtg.; Ekenäs Tvärminne complur. locis, Ekenäs Jusarö: Häyr.; r, circa Fagervik: His.; Ingå Svartbäck p et Stor-Ramsö: Brenn. växtf. p. 76; Esbo Gräsagård—Kaitans (fq) cp: Kihlm. ann., cfr Popp. p. 35 et Medd. XLV p. 68; Kyrkslätt Sarvik cp, Helsingfors ad fluv. Vanda etc.: Sæl. ann.; p: W. Nyl., vide quoque Kihlm. Beob. p. XII; p, enum. e multis locis: Hid. Tiet., etiam Ulv. enum.; Thusby: Åstr. & H.; Helsingfors nunc saltem st fq: Link. lev. p. 17; [Nurmijärvi] r Kylänpää cp in agro inculto, Simonsberg in prato cp loco parvo: Stenr.; Sibbo: N. K. Nordenskiöld in dupl.!; r: Borgå »malm» [complur. loc.: Sæl. ann.], Strömfors Österby (!), Orimattila (!) ad amnem inter Tönnö et Sommarnäs, Hogland [complur. locis ad templum] (E. Nyl. Ber.): Sæl. Ö. Nyl., cfr de loco ultimo Brenn; in Hogland haud visa [1898]: Sælan in Medd. XXV p. 74; Borgnäs [»Pornainen»], Borgå complur. locis: Liro Ured. p. 392—393; Orimattila st fq — p: Link. lev. p. 17; 8 spec. in H. M. F., vide quoque supra. — **Ka.** Sippola Hirvelä Kilon suo: Kujala!; Lavansaari: E. Nylander!, cfr Brenn. et

Fl. Kar. p. 193, ubi etiam e Kaislaks adn.; Säkjärvi [»Säkki-järvi»] Kirppu Ojakalla: V. Krohn!; [Jääski] st r in parte septentrionali paroeciae, enum. e 7 locis: Valle tiet.; Antrea r Hopea-salmi: Hid. comm.; Viborg: Sæl. herb., vide quoque supra; Blom modo eff. adn. — **Ik**, p: Malmb., spec. e Rautu Sumbula!; Sakkola! et Käkisalmi [»Kexholm»!]: Nikl.; Sakkola p. Muolaa r Paakkola et Pölläkkälä: Hid. comm.; [in tota Ingria st fq: Meinsh. p. 164].

Sat. p: Malmgr., Hjelt et Sola Flor. p. 90; (fq): Saur.; p — st fq et st pc — cp, Hvittisbofjärd, Luvia: Häyr. Björneb.; in omnibus indicibus plantarum huius provinciae quoque enumerata; 3 spec. in H. M. F., vide quoque supra et infra. — **Ta**. Tammela Mustiala (cpp): Liro Ured. p. 393; [Kalvola] haud infrequens: Knabe Fört.; Pälkäne Äimälä (Zidbäck): Leop.; Sääksmäki p: Kihlm., spec. in herb. e Voipaala; [Tavastehus] p: Asp. & Th.; Lammi Ronni! ad ripas lacus Pääjärvi et Kehä: Leop. ann.; Laitiala in limite agri pc: Norrl. s. ö. Tav.; Hollola Mukkula et Kalliala, Asikkala Vesivehmas 1917 et nonnullis locis in Sysmä et par. (Gustaf Adolf [»Hartola»]): Link. comm!; par. (Gustaf Adolf [»Hartola»] nunc (fq) et cpp: Link. lev. p. 17; [Längelmäki] Tunkelo Mikkola sp: Borg Tiet.; Korpilahti in pago ad templum 1916: Link. comm.; 6 spec. in H. M. F., vide quoque infra. — **Sa**. Valkiala (Winter!): Sæl. Ö. Nyl., cfr Chyd.; Villmanstrand: Simming!; Lappvesi Parkkarila, sponte in insula lacus Saimaa: Sælan in dupl!; Ruokolaks Imaträ (V. Kunnas), Vuoksenniska inprimis ad viam ferratam, Immolanhovi fq et st cp in cultis et Haloniemi (V. Kunnas), Rantasalmi Vaahersalo Kallionmökki 1902 (G. Ekman): Link. comm.; Ruokolaks 1923: Hid. comm.; Kerimäki Pihlajaniemi (E. J. Turtiainen herb.): Budd. muist., vide etiam infra; non a Hult aut Hult Fört. comm. — **K1**. Ojamo [in par. Kronoborg?]: alumn. Genetz in dupl!; r: Backm.; (p): Enw. hav.; (rr) et tantum in vicinitate lacus Ladoga: Link. Stud. p. 274; r in vicinitate lacus Ladoga: Link. Stud. II p. 453, ubi e multis locis enumeratur et sequentes partim commemorantur; Sortavala Iso-Ryty Sarajärvi: Siitoin Sar. p. 10; Sortavala Yhinlahti in prato culto, sed persistens, item Vakkoniemi (alumn. H. Ollikainen herb. 1918): K. H. Hällstr. litt.; Sortavala Mäkisalo pc in mar-

gine agri: Pesol., vide quoque sub **Ik.** et infra. — **Kol.** ad Mandroga! st fq: Elfv.; Suoju ad fluvium, Shoksu [»Schokschu»], Vosnessenje, a Nikola usque ad Kuschlega: Caj.

O a. (p) usque ad Gamla Karleby (Hellström): Malmgr., vide sub **Om.**; Kristinestad Träsket r in margine agri: Lindén Bot.; p Ylistaro!, Storkyrö, Malaks (Jenny Stenbäck), Vörå pag. Jörvala: Laur. Växtf.; Lapua (fq) in vicinitate templi, inprimis in marginibus cultorum: Link. comm. — **Tb.** Pihlajavesi in deusto prope Sillantaus (E. Lang!): Norrl. n. v. Tav.; Jyväskylä Tourujoki (Blom): Wainio Tav. or.; [Jyväskylä] in ripa oppidi etc.: Link. Jyv. p. 191, cfr l. c. p. 186; Jyväskylä nunc st fq: Link. lev. p. 17; Pihtipudas rr Korpiskylä Suomulanmäki: Roiv.; Konnevesi 1920 (A. Pynnönen): Link. comm.; Broth. non comm.; vide ceterum infra. — **Sb.** [Leppävirta] st r Vokkola ad pratum Kolmalahti duobus locis et Luttala: Enw.; r ad ripam rivuli Maljapuro: Mela, spec. in dupl. e Kuopio!; [Kuopio] p: Link. Lis., spec. adscriptum »Kuopio Pitkälähti ratapenkereellä!»; Kuopio Valkeinen: Budd. muist.; Maaninka saltem 13 locis inprimis in vicinitate Pöljä, insuper Virtasalmi duobus locis, Pieksämäki, Leppävirta, Kuopio duobus locis, Nilsä tribus locis, Kaavi, Rautavaara cp — cpp ad Riitamäki et Iisalmi 5 locis: Kyyhk. litt.; Maaninka Pöljä etc. st fq: Kyyhk. litt., cfr Link. lev. p. 17, vide quoque infra. — **Kb.** Tohmajärvi Kemie ad Mohinlampi cp 1918, Saariois spec. unicum c. a. 1912 (alumn. T. Haaranen herb.), Joensuu in vicinitate templi: Link. comm., cfr Link. Stud. II l. c., ubi etiam e Kide enumeratur; Liperi r Davidinsaari et Varonen!: Eur. & H., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145 et vide infra. — **Kon.** ad catarrhactam Kivatsh! fluvii Suunu [»Suume»]: Fl. Kar., cfr Norrl. On.; in ripa lacus Uksch-osero ad Koselma [»Kosolma»] et in ripa fluvii Suununjoki [»Suna»] ad Kivatsh, etc.: Günth. p. 41.

Om. p usque ad Gamla Karleby: Malmgr., cfr W. Nyl. Till. p. 303; ad Gamla Karleby! nunc extincta: Hellstr.; Kauhava Alajoki, Munsala Kantlaks: Laur. Växtf.; r Alajärvi praediolum Korpela et Forsbacka, Lappajärvi Kauhajärvi st fq (Nyström), Tullila et in vicinitate templi ad Haapaniemi!, Evijärvi in vicinitate templi (Elli Wikman): A. L. Backm. Fl.; Lappajärvi pag.

Tarvola Tullila: Nyström!; st r ad amnem Vetil »Villan»: Tenn., vide quoque infra. — **Ok.** r Paltamo Kemilä [1873!] et Hövelö in prato: Must., cfr Must. p. 40, Brenn. Obs., ubi (rr) inveniri indicatur, et Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Kajaani Lehtovaara Mikkola in agro, [postea additur Kajaani st cp 2 vel 3 locis], Paltamo Paltaniemi, Kanaja in praediolo Kivesvaara, Melalahti Hahtola et Norssiniemi, Sotkamo Rantola in declivi Vuokatti, insuper Puolanka in vicinitate templi (M. Asp herb.), Ristijärvi Uva ad pratum prope Torvenkoski Karppala et ad Martinranta cp in agro, Hyrynsalmi Salmi in vicinitate templi cp in agro: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Suom. p. 18. — **Kp.** Kemi in prato ad septentr.-orientem versus ab oppido: Bergr. Ant!

Ob. r Uleåborg, li: Zidb. 1885; rr li Virkkula, Uleåborg, Muhos: Brenn. Obs.; terminum septentrionalem in li [»Ijo»] attingit: Brenn. Reseb. p. 77, cfr Not. XIII p. 456 et Herb. Mus. Fenn. II p. 145, spec. ex li Virkkula!; Muhos: Brenn. herb., sed spec. non ab eo ipso collectum; Simo »Vähäjoen niitty»: V Räsänen! [num omnino spontanea?], vide quoque infra.

Pl. Finl. exs. N:o 387^a **Nyl.** Ekenäs Tvärminne Krogen in prato humidiusculo leg. Inga Ström, N:o 387^b **Sat.** Karkku Järventaka in agro inculto uliginoso leg. Hjelt.

Sahlb. Bidr. säger om arten: »ej sällsynt inom reg. montana och campestris» [= **Kol.** och **Kon.**], ett uttalande, som uppenbarligen kräfver bekräftelse. — **Sb.** *A. ptarmica* uppräknas bland arter, som icke iakttagits i Pieksämäki Venetmäki: O. Brand. p. 89. — **Ob.** Enl. Not. XI p. 459, inlämnad af Brenner från Uleåborg; bör enl. Not. XIII p. 456 vara från Ijo.

Finska benämningar på arten anføres från **Ta.** Sahalahti (Laura Sainio): L. Y. 1908 p. 26 och **Sb.** Karttula (P. Suhonen): L. Y. 1916 p. 20; måhända afse dessa artens odlade (ev. förvildade) former.

A. ptarmica upptages också från **Kton.** Pudosh: Günth. p. 41, se äfven Mela Kasv. V.

A. ptarmica hör till de arter, som i senare tid vunnit allt större utbredning. Detta framhålles för flere delar af landet i Link. lev. p. 17—18 och bestyrkes äfven af många specialuppgifter; så är enligt mina egna iakttagelser fallet i **Sat.** och äfven i **Tb.** Jyväskylä enligt Linkola, se Link. Kasv. p. 162. Se vidare Link. Suom. p. (614—)615 äfvensom i texten här ofvan under **Sa.**, **Tb.**, **Sb.** och **Ok.** I **Sb.** omnämnes arten bland »Nuoria tulokkaita»: Link. Lis. p. 6. [I Link. Stud. p. 345 uppräknas *A. ptarmica* bland »Neukömmlinge», jfr l. c. p. 344; denna uppgift bör emellertid utgå: Link. Stud. II p. 453.]

Om **tillfällig** förekomst har jag antecknat följ. uppgifter. **A b.** [Åbo barlastplats] **pc:** Pesol. Tur. p. 43. — **Nyl.** Malm, Kerava: Link. Tul. p. 20. — **Ka.** [Jääskens rautatieaseman] ratapihalla useita kpl: Valle kasv. p. 207, jfr Valle tiet.; Antrea sp: Hid. rautatieas. p. 93; se f. ö. texten. — **Ta.** »Lahti 1917, Lahti as. 1 ryhmä 1920»: Link. comm.; »Hennalan kasarmien läheistöllä runs.»: Hagf. Kasv. p. 17. [Kan här mähända betecknas som fullt spontan.] — **Sa.** »Mäntyhärjun asemalla 1917. Hirvensalmen Kirjalan kaurapellossa 1917, Mikkelin kaup. nähty 1920 3 paik.: asemalla, kasarmilla ja erään tehtaan luona, luultavasti muuallakin»: Link. comm., se äfven texten. — **Kl.** Sortavala »Eisenbahnstation in der Stadt mehrere Ex. 1918»: Link. comm. I, jfr Link. Tul. p. 20. — **Tb.** [Jyväskylä] »st fq kaupungissa ruderatina, sitä paitsi niityillä, ojanvarsilla j. n. e. Haapakoskella cp erällä niityillä ja äsken valmistuneilla ratavalleilla»: Link. Kasv. p. 170. — **Sb.** uppräknas från 10 järnvägsstationer: Kyyhk. Sat. p. 153, se vidare uppsatsen. Pieksämäki »aseman-alueella ... satunnaiskasv.»: Suom. VI p. 119. »Iisalmi Runni eräissä pellonojissa»: Grundstr. p. 120; än så länge torde arten böra betecknas som tillfällig här. — **Kb.** Tohmajärvi [rautatieasemalla] (Martti Collan) 1918: Link. Tul. p. 20; Joensuu ruderaattina »kirjon luona»: Linkola! — **Om. A.** *ptarmica* angifves från Nykarleby: N. M. S.; sannolikt odlad eller tillfällig. Hellström framhåller, att arten ej blifvit återfunnen på 20 år: Hellstr. p. 136; [Oulainen] r »asem. lastauslait. l. joku yks. 1920. Ratavahti Anttilan naurismaassa 1917 (V. Anttila); Pekurin kaurapell. 1910 (Elin Pekuri): Parv. Oul.; håller tillsvidare tillfällig förekomst för trolig, jfr äfven Parv. Oul. p. 68. — **Ob.** Hietasaari nära Toppila. Uleåborg ... sedan 1884 och 1885: Zidb., jfr Brenn. Obs.; [Uleåborg] »jokavuotisena Toppilan salmen luona 3 km kaupungista maantien pohjoispuolella kedolla ojissa runsaasti. Muualla näyttäytynyt eri vuosina eri paikoissa kuten v. 1898 Hupisaarella menevän tien luona sekä ratavarressa Kirkkomaan ja Kasarmien luona runsaanlaisesti»: Leiv. putk., jfr Leiv.; »Oulujoki Kaupungin ojanvarsiniitty»: Huuonen!; Simo Vasankari såg 1889, på Lahti gårds nyodlingar täml. rikl. sommaren 1893: Keckm.; Kemi nyodlingar, sannolikt tillfällig: Rantaniemi, exemplar från »Prunkunmaan jänkä!»: »Kemi Kasarmien alueella ... yksittäisinä kpl»: Huu. tiet. p. 163!. [På nordsvenskt område Nedertorneå Närä: E. Almqv. p. 127; sannolikt tillfällig äfven här.] »rr Rovaniemi Hirvas radalla ja Metsäkoulun luona 1924»: Hid. comm. — **Kuus.** »Kyrkobyn odlad äng, leg. Jenny Kronqvist 1911, vidi ipse»: Edv. af Hällstr.; tillfällig förekomst här sannolik. — **Lk.** Kuolajärvi [»par. Salla] pientareella pappilan luona»: Rantaniemi!, jfr Medd. XXVII p. 91. Schedae p. 117 och Hermann p. 471; i Mela Kasv. V betecknas arten härstädes som tillfällig, hvilket ock synes mig mest sannolikt. Kittilä »Pallasjärvi gård äng»: Montell! (manne ej tillfällig?). — **Lt.** [Petsamo = Petsenga] »Virtaniemestä 18 km päässä Nautsin tiellä kasvoi tiellä tupsale»: Räs. Uhm. p. 52. I Herb. Mus. Fenn. II p. 107 och Mela Kasv. V betecknas *A. ptar-*

mica som tillfällig i **Om.** och **Ok.**; senare hafva dock uppgifter om fullt spontan förekomst i dessa provinser tillkommit.

A. ptarmica odlas ofta, särskildt kulturformen med dubbla blommor (tusenskön); så upptages denna form från **Nyl.** Orimattila: Parv. Piirt. p. 63. — **Om.** Lappajärvi, som odlad såväl på herrgårdar som i (mindre) trädgårdstäppor: A. L. Backm. Fl. p. 26. — [**Lk.** uppräknas bland fleråriga prydnadsväxter i Pajala: Birg. p. 60], jfr äfven Grotenf. p. 201. Dessutom föreligger ett par uppgifter, där det icke uttryckligen framhålles att blommorna äro dubbla: **Oa.** Ilmajoki [»Ilmola»] och **Om.** Munsala: Elfv. Ant. p. 42; Oulainen: Parv. til. p. 9 och Parv. Oul. p. 68, **Kuus.** Kuusamo: Parv. Kuus. p. 13 och 14. Se äfven om **Sb.** Karttula: Suh. Til. p. 124. — [**Li.** Nyborg på planen utanför trädgården, där den kultiverades: Arrh. ant.; i ett annat häfte tillägges: »vackert blommande augusti.»] — Den dubbelblommiga formen förekom **Sat.** Karkku Järventaka förvildad i närheten af den plats, där den ursprungligen planterats, men blommorna på dessa blefvo, om mitt minne ej sviker, med åren allt mera lika den vanliga vilda formens: Hjelt.

Linkola betecknar *A. ptarmica* som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr l. c. p. 327, 344 och 345. Likaså betecknas arten som anthropochor: Link. Stud. II och W. Brenn. Växtg.

F. tubuliflora upptages från Åbo: Ale.

F. tubulosa **Ab.** Pojo [»Pohja»] Fiskarsin luona pcc 1911»: Hid. comm.; Lojo Jalansaari [»Jalassaari»]: Lindb. comm. — **Nyl.** inlämnad från Helsingfors Drumsö af C. A. R. Löfgren: Medd. XLIII p. 231; Helsingfors Sandhamn [»Helsinki Santahaminassa»] 1 yks. 1919»: Hid. comm. Afser sannolikt samma form som föregående.

***Achillea cartilaginea* Led.**

In australi et media parte Kareliae orientalis, ut videtur omnino spontanea, raro occurrit, etiam in nonnullis oppidis cet. primum introducta est lecta; ante annum 1863 non adnotata.

Fenn. r: Nym. Consp. p. 364; Fenn. in Carel. oneg. (Simming 1863, Norrlin 1871), Tavastia et Aboa indicatur: Nym. Suppl. p. 166, vide quoque Heimerl [supra p. 89—90] p. 13 nomine *A. ptarmica* * *cartilaginea*, Hjelt in Medd. XXVI p. 10—11, Lindb. Pfl. p. 14 nomine *A. salicifolia* Bess., Caj. vaell. p. 24 et Caj. Kennt. p. 11.

Ab. Åbo in horto urbis: Elfving!, cfr Medd. III p. 173; Åbo: Arrh., vide quoque infra. — [**Ik.** vide infra.]

Ta. prope arcem Tavastehus (!): Leopold!, cfr Medd. I p. 107, etiam ab O. Collin ad ripam horti Tavastehus et compluribus aliis locis in vicinitate eiusdem oppidi collecta!; 1883 ibidem iam late distributa: O. Collin in Medd. XI p. 163, vide quoque Silén Blomb. II p. 50 et infra; Hattula Saarela in ripa: A. Wegelius!; Hattula in ripa lacus Vanajavesi: G. Idestam!; Tyrvöntö »Lepaan virralla»: Suom. IV p. 262. — [Kol. rr Sermaks [ad flumen Svir] in pago: Elfv., spec. e Russia lectum, vide etiam Not. XIII p. 485], cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; inde ab Ivina! usque ad Rovskoja ad fluvium, et ad fluvios, qui in illum influunt: Caj.; Ostretshina [»Ostreschina»], Nikola, Ivina: Cajander in Medd. XXV p. 28 [ad eadem loca spectat atque adnotatio antecessens].

Kon. r Koselma (Simming!, Günther!), Saoneshje ad ripam lacus Putkosero! »in insula quadam minutissima ibid. copiose»: Norrl. On., ubi describitur, cfr Not. XIII p. 469 et 470, item Herb. Mus. Fenn. II p. XI, vide quoque infra; iisdem locis ac *A. ptarmica* [in ripa lacus Ukschosero ad Koselma [»Kosolma»] et in ripa fluvii Suununjoki [»Sunu»] ad Kivatsh]: Günth. p. 42.

Achillea cartilaginea påvisades först af Norrlin (1871) tillhöra det finska flora-området; Simmings exemplar är insamladt 1863: Herb. Mus. Fenn. II p. XI, jfr Nym. Suppl. p. 166.

Cajander uppräknar *A. cartilaginea* bland arter, som äro »harvinaisia Suomen etelä-osissa . . . Onegaa pitkin pohjoisemman . . . poikkeematta . . . rajan länsipuolisiin osiin»: Cajander i Medd. XXVI p. 182, jfr Caj. Westgr. p. 6 och 10, där arten omnämnes från Archangelskij-pogost.

Ik. Om förekomsten i Ingermanland säges: »Nicht so häufig als vorgehende [*A. ptarmica*], und besonders mehr auf die Litoralgegenden beschränkt, wo sie sehr häufig und charakteristisch entwickelt ist; entfernter . . . ist sie schon selten»: Meinsh. p. 164. Några fyndorter från Isthmus angifvas icke l. c., ehuru arten Meinsh. p. XXVII uppräknas äfven därifrån [I—IV].

Ab. rr »Olen tavannut joitakin eks. Mynämäen lukkarin puustellin puutarhassa, nähtävästi satunnaisena»: Caj. Kasvist. — **Nyl.** [Helsingfors] vid vägen till Fölisön: Mela i bref, jfr Medd. XXVI p. 11; arten uppräknas som tillfällig från Helsingfors bl. a. Alc. IV, jfr äfven Mela Kasv. V, där den likaledes betecknas som tillfällig. — **Ta.** I sin uppsats om *Bidens platycephala* (Medd. XI) förmodar O. Collin, att *A. cartilaginea* i likhet med *Bidens pl.* kanske inkommit från Ryssland och att den »före-

kommer . . . ej långt ifrån de ryska Sten-kasernerna och apoteken och numera utbredt sig vida omkring i nejden längs stränderna af vattendraget»: Medd. XI p. 163. — Då arten kan iakttagas från bantåget, har jag flere gånger varit i tillfälle att se det *A. cartilaginea* blifvit allt ymnigare i den närmaste omgifningen af Tavastehus, särskilt har jag antecknat detta 1906, 1911; 1917 och 1922. — **Sa.** Villmanstrand nära järnvägen enl. uppg. af eleven Gestrin: Buddén; bekräftelse på fyndet är önskvärd. — **Oa.** Wasa vid järnvägen nära andra vaktkojan (flere elever vid Wasa reallyceum): Hammarström comm. — **Tb.** »Keuruu Haapamäen aseman ratapihalla pc 1921»: Kotil. litt. — **Ob.** Finnes vid Uleåborg på begravningsplatsen och andra ställen, troligen först odlad och sen förvildad: Zidb., jfr Brenn. Obs.; »Kirkkomaalla yhdessä kohden hautojen luona sekä eräällä kartanolla, kasvanut useampia vuosia, luultavasti satunnaisena»: Leiv. putk., jfr Leiv.

Anthemis arvensis L.

In parte occidentali Fenniae australis usque ad circ. 61 30' plerumque frequenter provenit, sed in parte orientali tantum non procedit. Ultra 63° vix nisi adventicia occurrit.

Kalm; in arvis fq: Prytz cont.; maxima pars Fenn.: Fries; Eur. omn. exc. arct.: Nym. Consp. p. 361; »findet sich durch ganz Europa, mit Ausnahme des nördlichen Theils»: Hellwig p. 431; in australi et media Finlandia usque ad c. 63° occurrit, in septentrionali parte tantum adventicia usque ad c. 65° rr lecta est: Schedae II p. 151, vide quoque DC. Prodr. VI p. 6, Led. II p. 521, Sunila p. 89, Link. kultt. p. 138 et Link. Stud. II p. 453.

A1. fq: Bergstr.; Bergr. non vidit, cfr l. c. p. 50. — **Ab.** fq: Zett. & Br.; »är nog allmän i Åbo län»: Gadd Försök III p. 168; Korpo st fq in Kyrklandet, ceterum enum.: Ekl. comm.; Pargas st fq (—p): Arrh. Ann.; fq: A. Nyl. et Sel.; st fq: Renv.; enum.: Sand.; Vihti fq: Printz; fq — fqq: Flinck; st fq: V. E. Broth.; fqq: Weeks; in vicinitate Karjala et Kalela fq. Laajoki st fq, Lemmi p, par. Mietois r: Caj. Kasvist., quem l. inspicias, vide quoque infra. — **Nyl.** in taeniis p, in terra continenti fq: W. Brenn. Växtg.; fq: His. et Sæl. Ö. Nyl.; p: W. Nyl.; (r) enum.: Hid. Tiet.; fqq, ubique cp in agris: Stenr.; Orimattila, ut videtur, st fq: Link. comm., vide etiam Link. Überw. p. 215; Brenn. non comm. — **Ka.** (fq) in agris: Lindén; Jääski st r, enum. e

6 locis: Valle tiet., vide etiam infra. — **Ik.** fq: Malmb.; Sakkola st fq, ceterum p — st fq, enum.: Hid. comm.; [planta frequens . . . etiam in Isthmo: Meinsh. p. 165].

Sat. Kyrö (!), Birkkala (!): Malmgr.; [Loimaa] st r: Saur.; Huitinen [»Hvittis»]: Lydén; r et st pc, in oppido Björneborg 1901, Björneborg Karjaranta 1906 (E. Grönlom auctore Fontell), Viasvesi 1908 (K. Lindström auctore Fontell): Häyr. Björneb., vide infra; fq in parte media: Hjelt; st fq — p: Sola Flor. p. 90; Ruovesi: alumn. Durchman in herb. lyc. n.; vide etiam infra. — **Ta.** st fq: Leop., Asp. & Th. et Norrl. s. ö. Tav.; [Kalvola] fq: Knabe Fört.; Sysmä: Unonius in herb. lyc. n.; fq: Bonsd.; fq, hic illic st cp: Borg Tiet., cfr Salov. p. 13; in parte austro-occ. par. Luhanka fq — st fq, ceterum minore frequentia: Wainio Tav. or.; Jämsä: Sælan!; Korpilahti: Norrlin!; Korpilahti in pago ad templum pc: Link. comm. — **Sa.** per totam provinciam [Savoniam] (fq): E. Nyl. & Chyd.; Valkiala (fq): Hult Fört.; Kristina: V. Brander!; Ruokolaks cp in agro inculto in pago Immalankylä 1922, Taipalsaari Sikosalo 1889 (Ehnberg): Link. comm.; Hult non comm. — **Kl.** p boream versus saltem ad Valamo!: Fl. Kar.; Uukuniemi: Nikl.!; in vicinitate lacus Ladoga r, interiore in parte rr: Link. Stud. p. 274, vide sub Kol.; Sortavala fq in vicinitate Kuokkaniemi, Otsois ad Salmela et Niemelä, Jaakkima Reuskala complur. locis: Link. comm. et Link. Stud. II; Sortavala Hakala Kauppienniemi: K. H. Hällstr. litt.; a me in Impilaks non visa, etsi a Backm. comm.: Hjelt, vide quoque infra. — **Kol.** st fq — fq: Elfv., spec. e Mjatusoval; in agris vetustis et prope Masche osero [»Masje-osero»]: Günth. p. 42; Salmi Käsnäselkä in agro pc: Link. comm. et Link. Stud. II.

Oa. Storkyrö: Alc., Alc. III etc., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; vide ceterum infra. — **Tb.** Korpilahti Päiväkunta in area pc et in agro st cp: Häyr.; Pihlajavesi prope Sillantaus (E. Lang): Norrl. n. v. Tav.; Jyväskylä Uddegård [=Jääskilä] cp in agro: Gadol., cfr Prim. p. 53, vide quoque infra p. 99 duobus locis. — **Sb.** Virtasalmi Kantala st cp in agro quodam: Kyyhk. litt., vide ceterum infra. — **Kon.** Saoneshje Velikaja-guba in arvo: Norrl. On., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145.

Pl. Finl. exs. N:o 976 Nyl. Kyrkslätt Nygård in agro in pago Österby leg. Lindberg.

A b. Från Mynämäki etc. skrives: »On yl. [= cp] itäosan pelloilla ja muodostaa usein *Brassica campestris*'en seurassa niiden pääkasvillisuuden (vars. Laajoella). Viellä Tapanisten tienoilla on se kutakuinkin yleinen pelloissa, mutta sieltä länteen se puuttuu kerrassaan: Caj. Kasvist., där närmare uppgifter lämnas. — **K a.** Valle tiet, framhåller, att Lindéns frekvens är vilseledande. — **S a t.** Ehuru Häyr. Björneb. omnämner arten endast från afstjälpningsplatser, använder han dock icke tecknet för tillfällig förekomst, hvarför jag upptagit hans uppgifter i den egentliga texten. — De senaste åren — särskildt åren efter 1921 — har jag tyckt mig finna, att *A. arvensis* ej förekommer lika talrikt som förr; måhända beror dock detta i någon mån på tillfälliga omständigheter. — **K l.** Från Parikkala nämnes: »ei ole alueella tavattu»: Hann. — Linkola framhåller, att de äldre uppg. om artens förekomst äro vilseledande: Link. Stud. II p. 453. — **T b.** »Ovanlig i Jyväskylä trakten»: Prim. p. 53.

A. arvensis upptages äfven från Kton.: Mela Kasv. V.

Om tillfällig förekomst af *Anthemis arvensis* föreligga många uppgifter. **Nyl.** se Hid. Rautatieas. p. 93. — **K a.** [Jääsken rautatieaseman] »ratapihalla (useita kpl.): Valle kasv. p. 207, jfr Valle tiet. — **T a.** [Tavastehus] »Sairion lastausp. 2 yks.»: Lahti Tul. p. 135. — **S a.** »Simolan as. 4 yks.»: Link. comm.; Rantasalmi »Oravi venäläisen viljan mukana»: Pulkk. p. 30; »Mikkelin as. 4 yks., Savonlinnan as. 5 yks.»: Link. comm. 1920. — **O a.** [Wasa ångkvarn] täml. allm.: Laurén i Medd. XXII p. 39; [Wasa ångbåtsbrygga] i många exemplar: l. c. p. 41. — **T b.** [Jyväskylä] »Seminaarin uimahuoneen luona tien varressa, rautatieaseman alueella»: Link. Jyv. p. 191. — **S b.** [Kuopio] rr »Raninin viinapolttimon pihassa! muutamia yksilöitä»: Link. Lis. p. 30; »Kuopio Haapaniemen mylly»: Kyyhk. Tul. p. 163; Maaninka »Pöljän myllyn luota ruispellosta»: Kyyhkynen!, jfr äfven Kyyhk. Keski-S. p. 57; »Kuopio Kasurilla Yläpiha ruispellosta 1 kpl, Pöljän myllyn l., Maaninka Kinnulanlahti (?) pellosta 1 kpl, Piesämäki rautatien aseman alueella, Iisalmi Soi'lahti rautatien aseman alueella»: Kyyhk. litt.; ehuru Kyyhkynen ej använder tecknet för tillfällig förekomst, synes mig uppgifterna dock utvisa en dylik; Soi'lahti, Siilinjärvi, Piesämäki (Kantola): Kyyhk. Sat. p. 153. — **O m.** [Gamla Karleby] på barlast: Hellstr. p. 136. — **O b.** Toppila vid Uleåborg: Fr: Nylander i dupl., jfr Brenn. Obs.; Uleåborg på barlast: Hough.; [Uleåborg] Toppila 1884 få exemplar: Zidd., jfr Brenn. Obs.; »jyvämakasiinin luona jyviä kuletettaessa juurtunut ja siellä vähän ajottain levinnyt»: Leiv. putk., jfr Leiv.; »jyvämakasiinin luona v. 1899 1 kpl, samoin v. 1904»: Huum. sat. p. 91; [Uleåborg] »siellä täällä viljelysmailla yksitt. kpl»: Huum. Oul. p. 179, exemplar från »Oulu täytemaa!»: »Oulu Toppilansalmi painolasti»: A. Helaakoski! »Oulun tulev. tav. as. lastauspaik. 1 yks.»: Parv. Tul. p. 94; barlast, Kemi stad

1888 och 1892, synes vara högst tillfällig: Keckm.; Simo »Kallion saha»: Huum. Til. p. 15; exemplar ins. af P. Lehmuskallio!; Kemi *A. arvensis* uppräknas bland arter, som förekomma: »satama-alueen ratavarsilla yksittäisinä»: Huum. tiet. p. 163.

Linkola betecknar *A. arvensis* som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr l. c. p. 329, 343 och Tab. V. Som anthropochor betecknas arten äfven i Link. Stud. II och W. Brenn. Växtg.

A. arvensis med fascierad stjälk förevisades af Frey från **A b.** Lojo: Medd. XXXVIII p. 52, jfr l. c. p. 103, där missbildningen närmare beskrifves. »Dylika anomalier äro ingalunda sällsynta hvarken hos denna art eller hos *Matricaria inodora*: Arrh.

Anthemis arvensis hybridiserar med *A. tinctoria*, se nedan p. 104.

Anthemis tinctoria L.

In maiore parte Fenniae passim—satis frequenter, sed in parte maxime austro-occidentali et ad septentrionem versus (supra 63°) raro occurrit; usque ad 66° fere procedit, in plagis septentrionalibus efferatam tantum esse censeo.

Till.; Till. Icon. 118 [prava]; Kalm; in collibus apricis minus fq: Prytz cont.; »arvis collibusque, ubi silva combusta fuit, prov. meridionalium et mediarum, in provincia Aboënsi et Satakunta inferiori rr, Ruovesi, Rautalampi, Kuopio»: Wirz. pl. off.; maxima pars Fenn.: Fries; Eur. omn. exc. . . . Lapp.: Nym. Consp. p. 358—359; in australi et media Finlandia usque ad c. 63° occurrit, in septentrionali parte tantum adventicia usque ad c. 65° (rr) lecta est: Schedae II p. 150, vide quoque [DC. Prodr. VI p. 11,] Led. II p. 524, Sunila p. 88, Link. Stud. II p. 452 et Link. Überw. p. 215.

A1. r: Bergstr.; compluribus locis Föglö, Norrskog in Finström: Bergstr. Beskr.; r Vestergeta: Tengstr.!; Finström Bergö: J. F. Mattson in dupl.!; Geta Höckböle: Hult ann.; Lumparland in agro: T. Paavonen! — **A b. p:** Zett. & Br.; Korpo st fq — p in pratis cultis: Ekl. comm.; Pargas st r — r Signnäs, Gunnarsnäs, Attu: Arrh. Ann., cfr Adl.; Pargas Bläsnäs et Malm in calcariis et agris: Pesol.; Bjärno: E. G. Printz; Bromarf Kivitok: Sand.; Uskela (!) st fq in marginibus viarum, agris et pratis cultis: Häyr.; st fq: Renv.; p: A. Nyl. et Sel.; Pojo Brödtorp

0,9 m [»3 fot»]: Hisinger in Diar. 2, XII, 1882; Pojo st fq: Printz comm.; Lojo p: Pesol.; [Vihti] st fq: Printz; fq: Flinck; fq [»yl.»]: V. E. Broth., vide quoque de Vihti W. Nyl. p. 204; (fq) in pratis cultis: Weeks.; Mietois et Mynämäki in parte aperta p, in vicinitate Lemmi st r: Caj. Kasvist., quem. l. inspicias, vide quoque infra; Nystad r Vohdensaari: Hollm. — Nyl. in taeniis r [Ingå] Orslandet, Svartö, Ängö, plus minusve adventicia in agris detrimento [»åkerogräs»], in terra continenti r: W. Brenn. Växtg.; Ekenäs Ängholm 1877 (A. Pipping): Häyr.; Ekenäs Tvärminne pone Gloet (Kotilainen 1912), Vestergård (herb.): Hid. comm.; »semel tantum ad Fagervik a me lecta»: His.; Ingå Svartbäck r: Brenn. växtf. p. 76; Esbo Dals pc: Gadol. 1911; Esbo Finnå et Frisans: Kihlm. ann.; Esbo Bodom Tuvkulla et Punjo in agris phleo consitis: Cederer. litt.; [Helsingfors] Mjölö: W. Nyl.; Helsingfors Sörnäs et ad »Västra chaus-sén»: Kihlm. ann.; [Sveaborg] r ad vias: »Kustaanmiekka» nonnulla spec. ad »Batun», »Iso Itä-Mustasaari» ad litus orientale spec. unum a. 1920, Mjölö nonnulla spec. in loco quodam: Hid. Tiet., cfr Hid. Suom. p. 69 et Hid. Suom. II p. 155; Helsing (Ilmoni), Orimattila, Thusby Mariefors, Helsingfors Lappviken, Degerö Ströms (J. J. Chydenius): Sæl. ann.; p, hic illic cp: Stenr.; Helsing st cp in prato culto in vicinitate templi 1918, Backas pc, ad stationem experimentorum Tammisto complur. locis pc, Vanda pcc et ad stationem viae ferratae Äggelby [»Oulunkylä»] [hoc loco forsitan adventicia], Orimattila st fq, multis plagis fq et cp ad partem maximam in pratis cultis: Link. comm.; st fq: Sæl. Ö. Nyl.; Suurkylä in graminoso Lapinlahti, Naskinranta, »flerstädes i Suurkylä» (Sievers) 1871—73: Brenn. Till. p. 35; Hogland Suurkylä et in prato ad Kiiskikylä: Sælan in Medd. XXV p. 78. — **Ka.** p: Blom; p — st r in vicinitate fluminis Vuoksi, st fq in partibus interioribus, inprimis in clivis aridis apricisque: Lindén; Haapasaari nonnulla spec.: Sælan in Medd. XXV p. 80; [Jääski] p: Valle tiet. — **Ik.** st fq: Malmb.; enum. e nonnullis locis 1921, Hidén non vidit 1923: Hid. comm.; [inprimis in aliis partibus Ingriae: Meinsh. p. 165].

Sat. p: Malmgr.; [Loimaa] st fq: Saur.; st r et st pc — st cp, enum. e multis locis: Häyr. Björneb.; st fq: Hjelt; p: Sola

Flor. p. 90; e Kyrö ab Asp non comm. — **Ta.** fq, in locis arenosis inprimis viget: Leop.; cp in Lempäälä [»Lempele»]: Gadd Försök III p. 172, cfr Leche p. 25 et Hjelt in Medd. XXVI p. 9; p: Asp. & Th.; st fq: Norrl. s. ö. Tav.; fq: Bonsd.; st fq — p, sp, interdum locis [»aloilla»] minoribus cp: Borg Tiet.; st fq inprimis in Luhanka et Korpilahti austr.: Wainio Tav. or. — **Sa.** cp in deustis: E. Nyl. Veg. p. 261; fq: Hult; Mikkeli in agro ad meridiem versus ab oppido: Link. comm. — **Kl.** »pass. freq. praesertimque in deustis versus Savolaksiam, ut in Parikkala et Rautjärvi copiose»: Fl. Kar.; [Parikkala] p: Hann.; p in tota provincia: Backm., cfr Norrl. Symb. p. 10; in vicinitate lacus Ladoga st fq — p, interiore in parte r: Link. Stud. p. 273, cfr l. c. p. 366 et Link. Stud. II p. 452, ubi e permultis locis enumeratur, vide etiam sub Kol., **Kb.** et Kon. — Kol. in agris et arvis regionis coll. p, etiam ad Sermaks: Elfv., spec. e Mandrogal; Mjatusova: Sahlb. Bidr.; enum. e nonnullis locis: Link. Stud. II.

Oa. p: Malmgr.; Kristinestad Kvarnbacken: Lindén Bot. Laihia Isokylä in agro trifolio consito: V. Ollila!; Laurén non enumerat nisi e saburra lecta. — **Tb.** p: Broth., spec. e Viita-saari!; Korpilahti Päiväkunta: Häyr.; [Jyväskylä] p — st r: Link. Kasv. p. 170; Kivijärvi in vicinitate templi: Marklund!; Kinula rr Muhola et Tuliniemi: Roiv., vide quoque supra. — **Sb.** [Leppävirta] fq: Enw.; p: Mela; [Kuopio] p: Link. Lis. p. 30, spec. e Kuopio iam leg. E. Nylander!, vide quoque L. Y. 1916 p. 20; Kaavi Kypäräisvuori hic illic cpp: Kyyhk. kasv. p. 59; permultis locis, interdum cp, in par. Virtasalmi, Pieksämäki, Maaninka, Kuopio saltem 4 locis, Nilsä, Kaavi, Muuruvesi!, Varpaisjärvi, Lapinlahti! et Iisalmi: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Keski-S. p. 59, 61 et 62 et vide infra. — **Kb.** Kide (fq): Brand!; Tohmajärvi et Kide multis locis, Korpiselkä duobus: Link. Stud. II: [Liperi] p Simananniemi et Harjula! pe, cp in Savo: Eur. & H.; Kiehtelysvaara: Woldst.; p, spec. solitaria in partibus variis territorii hic illic: Axels. Putk.; tantum in vicinitate lac. Pielisjärvi reperta, Lieksa Nevala, Nurmes Lipinlahti et prope oppidulum: Wainio Kasv. — Kon. p, Mundjärvi in declivibus praeruptis, apricis (solo lapidoso-sabuloso vel arenoso) plur. loc.,

Tiudie in colli argilloso-arenoso, Koikari, ad Jalguba, Dvoretz et Käpselkä (Sahlberg), Kumus (Kullhem), Perttiniemi (Simming!), in Saoneshje ad Velikaja-guba: Norrl. On.; Suojärvi ad fabricam Anna cum *Dracocephalo thymifloro* etc., Leppäniemi duobus locis: Link. comm. et Link. Stud. II; Verchnelamba prope Dvoretz: Kihlman!; Utukki: Kihlm. ann.; Klimetskoi [»Sennoguba«!]: Caj., vide quoque Günth. p. 42.

Om. rr in vicinitate templi par. Lappajärvi: A. L. Backm. Fl., vide infra duobus locis. — **Ok.** r Paltamo Immola Hövelö-joki et Ristijärvi: Must., vide ceterum infra. — **Kp.** in parte media Ehätysvaara in clivo sicciusculo pc, in agro secalino in Mustanvaara!: Bergr. Ant., spec. adscriptum Ehätysvaara ad Sjuigarvi in deusto!

Ob. vide infra.

Pl. Finl. exs. N:o 975 **Nyl.** Kyrkslätt Nygård in pago Österby in prato culto leg. Edit Lindström.

Ab. Om förekomsten i Mynämäki etc. säges: »Tav. ± yksittäin. Lemmillä sitä kasvoi 1897 äärettömän runsaasti eräällä heinäpellolla lähellä Laukojärveä, niin että pelto sen kukkiessa oli ihan keltainen»: Caj. Kasvist. — **Om.** Hellstr. p. 135 uppräknar *A. tinctoria* bland arter, som icke förekomma vildt växande i trakten af Gamla Karleby. — Angående förekomsten i Lappajärvi nämnes, att arten under »5 år hållit sig i åker vid Eriksnäs (Nyström)»: A. L. Backm. Fl.

Om tillfällig förekomst af *A. tinctoria* har jag antecknat följ. uppgifter. — **Ab.** [Åbo barlastplats] pc: Pesol. Tur. p. 43. — **Nyl.** Hangö [»Hanko] Länsisatam. 1 yks.: Hid. Rautatieas. p. 93; Helsingfors vid Långa bron på afstjälpningsplats 2 exx. sept. 1920: Häyr.; »Helsingin pitäjä Tikkurila runs. eräällä rinteellä, joka [oli] kylvetty roskasiemenillä»: Link. comm., se äfven i texten. — **Ik.** »Käkisalmi asemanurm. 1 yks.: Hid. Rautatieas. p. 93. — **Sat.** [Loimaa] »Mellilän as[ema]»: Lahti Tul. p. 135. — **Ta.** »Kylmäkosken pys[äkki]»: l. c. — **Oa.** Wasa: O. Hallstén i dupl.l., men enl. Alcenius, Hasselblatt och Laurén endast vid ångkvarnen [och i Gamla Wasa]; [Wasa ångkvarn] sparsam: Laurén i Medd. XXII p. 39; Gamla Wasa i groparna spars.: l. c. p. 43; Ilmajoki 1 yks. rautatieasemalla: Link. comm. — **Sb.** Maaninka Kinnulanlahti: Kyyhk. Tul. p. 162; Sukeva, Pöljä: Kyyhk. Sat. p. 153. — **Kb.** [Lieksa] »Vieki 3 yks., Nurmes 1 yks.: Link. Tul. p. 20, jfr om Nurmes Link. muut. p. 87. — **Om.** [Oulainen] »rautatiepenkereelle Kaistanmäen kohdalta pitäjän eteläosassa 1918 (koululainen A. Anttila): Parv. p. 128 och Parv. Oul.; rr . . . »P[lips]-järvellä Päätalon heinäpell. 1920 runs. (N. Räsänen): Parv. Oul. Ehuru Parvela ej använder tecknet för tillfällig förekomst, betvivlar jag dock

att arten här kan räknas till den fullt spontana floran; Brahestad Lundbeigs ängkvarn: Blom! — **O k.** Sotkamo »Kirkonkylä», Kajaani, »Paltamo Keräsenvaara 1 kpl [ja] Särkimäki»: Kyyhk. litt., exemplar från Kajaani »rautatien aseman alueelta!»: Kajaani, Paltaniemi, Säräisniemi 1916: Metsäv.: [Kianta] »Kesällä 1907 löysin sitä Kirkonkylän Viitalan! kesantopelloilta 1 kpl ja Betanian pellosta useampiakin, Kanervavaaralla! tapasin sitä taas v. 1911 ja Kerälänkylän Lehdon heinäpellossa v. 1909»: Kyyhk. Suom., jfr l. c. p. 21 och Brenn. bidr. — **O b.** Uleå r nära Pyykösjärvi: Eberh.!; Uleåborg på barlast: Houghb.; Uleå socken, Uleåborg, Pudasjärvi och Kemi, öfverallt bland odladt hö: Zidb., jfr om dessa Brenn. Obs., som använder tecknet för tillfällig förekomst; Muhos åker i kyrktrakten: Brenn. Obs., exemplar från Muhos redan insamladt af [F.] Nylander!: [Oulu = Uleaborg] »satunnaisena löydetty Nahkatehtaan luota sekä muualtakin joitakin vuosia sitten»: Leiv. putk., jfr Leiv.; »vv. 1899—1900 remmitehtaan! luona. Myöskin yksit. kpl ulkom. mustalla siemenellä kylvetyissä kaurapelloissa v. 1903»: Huum. sat. p. 91; »vv. 1911—12 läänin maanmittaus-konttorin edustan täytemaalla kymmenkunta kpl»: Huum. Oul. p. 179; »Oulujoki pihamaa»: K. Lönnrot!, exemplar meddeladt af Huumonen; Simo: Huum. Til. p. 15; Simo ruispelto: R. Vansén! (inl. af Huumonen); r i närheten af Kemi på besädda fält, inkommen med klöfverutsäde: Keckm.; Torneå ofta på odlade ängar (Houghberg): Brenn. Obs. — **L k.** »Tulppion uutistalo Tulppiojoen varrella . . . ruderattikasvisto»: Rantan. kasv. p. 117; [1905 och 1906 på flere ställen inom Pajala by: Birg. Till. p. 70.] — [**L. ent.** Enontekiö 1913: Armas Rechart! (inl. af Huumonen).]

Linkola betecknar *A. tinctoria* i Ladoga-trakten som en anthropochor af andra klassen, i de inre delarna af hans undersökningsområde åter som en anthropochor, nästan uteslutande uppträdande på ståndorter, som uppstätt genom kulturen: Link. Stud. p. 247 och 245, jfr l. c. p. 316, 324, 325 och Tab. V. Äfven i Link. Stud. II och W. Brenn. Växtg. betecknas arten som anthropochor.

En form uppgifves vara inlämnad till H. M. F. från **Ta.** Koski af Helmi Leivo: Medd. XLIII p. 230.

A. tinctoria hybridiserar hos oss med *A. arvensis*.

Anthemis arvensis × *tinctoria*¹⁾.

In Fennia austro-orientali uno loco 1921 parcellissime adnotata est.

Ik. Sakkola: Hidén in Diar. 3, XII, 1921 (ex Hbl. N:o 341 p. 10,) Medd. XLVIII p. 128, vide etiam Diar. Societatis Vanamo 15, X, 1921 e L. Y. 1922 p. 14 et L. Y. 1922 p. 104, item infra.

¹⁾ *A. adulterina* Wallr. e Sv. Bot. T. 1922 p. 159.

Ik. »Sakkola Karosenmäen luona niityllä kantalaajien seurassa 3 yksilöä»: Hid. comm.!

Anthemis cotula L.

In Fennia vix occurrit nisi adventicia.

Upptages under namnet »Chamomilla spuria, Cotula foetida»: Till; Kalm; »in arvis et plateis st fq»: Prytz cont.; »ad plateas et vias provinciarum meridionalium et mediarum, Karkku, Tyrvää [«Tyrvis»], Björneborg, Uleåborg»: Wirz. pl. off.; östra Finl., sporadisk i mellersta: Fries, jfr Led. II p. 526. Alla Wirzéns uppgifter stå alltjämt obekräftade och äro säkerligen oriktiga; de citeras emellertid af flere förf. — »In **Ka.** semel lecta verisimiliter adventicia»: Herb. Mus. Fenn. II p. 145; »Eur. omn. exc. . . . Fenn. plur.»: Nym. Consp. p. 363, jfr DC. Prodr. VI p. 13; byväg r S[ödra Finland]: Brenn. Flor., se äfven andra floror.

Ab. »On useampia vuosia kasvanut Kallisten puutarhassa [Mynämäessä], ostetun siemenen mukana tulleen»: Caj. Kasvist. — **Ka.** »in Haapasaari vel Aspö (Bær)»: Rupr. Diatr. p. 23, jfr Fl. Kar. p. 186; ymnig på Haapasaari [1856]: Sæl. Ö. Nyl.; 1899 ej mer funnen därstädes: Sælan i Medd. XXV p. 81.

Sat. rr Ulfaby (kapellan J. O. Rindell): Häyr. Björneb., jfr l. c. p. 57; Wirz. pl. off. se ofvan. — **Ta.** Hauho: Herk.

Ob. allmän nog: Jul. p. 292, jfr Jul. i V. Ak. H. p. 176. — Fordom på åkrar i li [»Ijo»] enligt muntligt meddelande af F. Nylander: Brenn. Obs. — Julins [liksom Herkepaus'] uppgifter äro säkerligen oriktiga.

A. cotula upptogs bland de vildt växande arterna i Herb. Mus. Fenn. [ed. I] från **Nyl.**, dit Haapasaari på 1850-talet räknades [jfr ännu Mela Kasv. V], men uteslöts ur Herb. Mus. Fenn. II, jfr l. c. p. IX not.

A. nobilis [L.] upptages som odlad från [**Nyl.** Mäntsälä] Frugård: Medd. XXV p. 14; någon nyare uppgift har jag ej antecknat.

Matricaria inodora L.

In tota Fennia usque ad 66° frequenter et copiose provenit; ulterius ad septentrionem versus plerumque minus copiose et nonnullis plagis haud frequenter occurrit. In plagis septentrionalibus f. borealis imprimis viget, in maritimis f. maritima.

Fq vel fqq ¹⁾ usque ad 64° inveniri consentiunt omnes

¹⁾ Flink, Weeks., Hid. Tiet., Lindén, Leop., Norrl. s. ö. Tav., Wainio Tav. or., Hult, Enw., Mela, M. & J. Sahlb. et Norrl. On. (in cultis).

fere auctores, cfr Kalm; maxima pars Fenn. et Lapp.: Fries; Eur. omn. exc. . . .: Nym. Consp. p. 374, vide quoque DC. Prodr. VI p. 52, Led. II p. 545—546, Link. Stud. II p. 458, Link. Überw. p. 218 et Link. Talv. p. 99.

Om. fqq: Hellstr.; fq, in agris sp [»spridd»]: A. L. Backm. Fl.; fq: Tenn. et Parv. Oul., vide infra; fqq: Brenn. Obs. —

Ok. fq per totum territorium: Wainio Kasv., vide sub **Kuus.** et Kk.; fqq, in parte orientali fq: Brenn. Obs.; fq, interdum cpp: Kyyhk. Suom., vide infra; Must. omittit. — Kp. fq per totum territorium: Wainio Kasv., vide sub Kk.; fq per totum territorium [=Kar. orientalis]: Sahlb. Bidr.; fq: Bergr. Ant.

Ob. »Hör till de vid Uleåborg allmännast förekommande växter»: Zidb.; [Uleåborg] fqq: Leiv.; fqq, in partibus maxime septentrionalibus multo parciore: Brenn. Obs.; fqq: Keckm. et Rantaniemi, cfr Jul. p. 292 et M. Castrén p. 336; Pudasjärvi fq: C. Brand.; [inter Kalix et Torneå st fq: O. R. Fries p. 157;] st r — p praecipue in sacell. Turtola, sed etiam quamvis rariore in par. Rovaniemi ad pag. Tervo et ad Paavola in pago Sonkkajärvi: Hjelt & H.; Rovaniemi in parte septentrionali ad summum st fq 1924: Hid. comm. — **Kuus.** per totum territorium, sed in Kuusamo septentrionali minus cp: Wainio Kasv.; st fq in agris: W. Brenn. Fört.; fq ubique in agris et in vicinitate domorum: Edv. af Hällstr.; in septentrionali quoque parte, enum.: Pesol. — Kk. fq per totum territorium, sed in par. Oulanka minus cp: Wainio Kasv.; fq et saepe cp: Bergr. Ant.

Lapp. fenn. rr ad pagos Kittilä et Kolari: Hjelt & H., spec. e Kittilä! ad var. *borealem* refertur; [r Pajala: Birg. p. 90;] »(rr) in agro relicto propè Anneberg unicum specimen vidi»: Blom Bidr., cfr Wainio Not.; per totam . . . Finmarkiam vulgare, unde etiam iuxta flumen Tana adscendit usque ad templum Utsjokense fq, per Lapponias meridionales iuxta domos ubique provenit»: Wahlenb. p. 211 nomine *Chrysanthemum inodorum*, cfr l. c. XXXIV; ubique: Fellm. Lapp.; Kuolajärvi enum. e 6 locis: Pesol. [f. *borealis* non distincta]; »in cultis et iuxta domos fq in Kemijärvi et usque ad Kairala et Hietasuvanto in parte australi paroeciae Sodankylä, ceterum r aut st r in territorio nostro et observatum ad Aska, Kaaretkoski (interdum obviam,

ut ab indigenis indicatur), Kultala, ad Paatsjoki, Menikka, Salmijärvi, ad Köngäs prope Mare glaciale in litore maris cet. fq (f. *borealis* Hartm.): Wainio Not., cfr l. c. p. 31; in Sodankylä septentrionali non obvia: Hult Lappm. p. 40, cfr l. c. p. 93 et 150; iuxta domos (fq) et saepe cp per reg. subsilv. et subalpinam: Kihlm. Ant., spec. ex Inari Pakananjoki ad var. *borealem* pertinet; e Varangria australi etc. e permultis [19 saltem] locis enumeratur: Norm. Fl. Spec. p. 622 haec ad f. *borealem* maximam saltem partem spectare verisimile est; Varangria merid. usque ad lat. 69° 57'—58': Norm. ann. p. 32, vide quoque Blytt p. 583, Hartm. p. 3 etc. — [L. ent. reg. silv. et subalp. p: Læst., vide ceterum infra.]

Lapp. ross. ubique: Fellm. Ind.; haud infrequens: N. I. Fellm., cfr Beket. p. 572; vide etiam Räs. lhm. p. 52; Umba: Selin!; plurima cetera spec. ad var. *borealem* pertinent, vide etiam infra.

Vide ceterum sub f. *maritima* et inprimis sub f. *boreali*.

Från Om. Oulainen skrives: »Muutamina vuosina erikoisen runs., toisina paljon niuk.» Parv. Oul. — Ok. Om förekomsten i Kianta nämnes: »Kartanoiden seutuyilla ja joutilailla pellonpalaisilla välistä erinomaisen runsaasti. Ei esiinny tasaisesti kaikkina vuosina»; Kyyhk. Suom. — [L. ent. *Matricaria inodora* upptages såsom ruderat vid Siilastoba: Heintze Växtg. p. 34 och 48; på ruderatmark: Fries & Mårt. p. (66), där arten uppräknas från 5 ställen i Kaaresu'anto; Maunu gårdsplan: Mont. kärlv. p. 157; Lindén Ant. omnämner alldeles icke arten.] — Lim. Exemplaren från Hirvasjärvil och Talvijoki: Axelson & Borg böra föras till den vanliga formen (kulturformen) [och icke till f. *borealis*]: Lindb. comm.

Uppgiften i Leiv. Veg. p. 205 afser sannolikt f. *maritima* (L.) se nedan under denna.

Följande fall af afvikande frekvens har jag antecknat i den tryckta litteraturen: »In agrorum marginibus fq, in oris maritimis, in Finl. interiore rarius»: Prytz cont. — Al. och Ab. p i Gustafs socken och Kumlinge: Bergr. — Ab. Korpo Enskär st fq [4]: Ekl. p. 106; [Korpo] Vidskär rr, Jurmo r: Ekl. Veg. p. 215, där arten ej angifves för alla de undersökta öarna; st fq: Renv.; [ställvis] p — st fq: Caj. Kasvist., där närmare uppg. lämnas. — Sat. st fq — fq: Häyr. Björneb. — Kl. i de inre delarna af undersökningsområdet fq — st fq: Link. Stud. p. 274 och l. c. II, se dessa. — Ett par uppgifter i M. S. må här förbigås.

Om den grad af ymnighet *Matricaria inodora* visar i sin förekomst föreligga jämförelsevis få uppgifter och dessa äro därtill ofta motsägende;

jfr t. ex. uppg. från **Sat.** (här nedan), **Om.** och **Ok.** (strax ofvan). — Uppgifterna äro: cp [»yl»]: Caj. Kasvist.; st cp [på barlast]: Pesol. Tur. p. 43; »usein runsaasti»: Hid. Tiet. Vissa år på några åkrar ymnig: Hjelt (**Sat.**); st pe — st cp: Häyr. Björneb.; sp [»hajanainen»]: Borg. Tiet.; »vähävaltaisena, joskus valtavakanin»: Axels. Putk.

Från **Nyl.** Nurmijärvi uppgifves »paik. harv. kasv.»: Stenr. Detta torde dock i södra Finland vara ett undantag; möjligen föreligger felskrifning eller förbiseende.

[Ännu från en så nordlig bygd som **Li.** läses detta uttalande: »Nyborgs omegn på lapparnas gammer, som hvidner af dens blomster (Th. Fries 1857)»: Norm. Fl. Sp. p. 622; denna uppg. afser sannolikt f. *borealis*.]

I detta sammanhang kan nämnas, att *M. inodora* utpekas som ett svårt ogräs: Essen Stud. p. 105, jfr l. c. p. 259.

Om förekomsten på **barlast** etc. skrives: »Toisinaan st cp — cp»: Hid. rautatieas. p. 94.

Linkola betecknar *M. inodora* i de inre delarna af undersökningsområdet som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ständorter, som uppstått genom kulturen, i Ladoga-trakten däremot som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 245 och 260, jfr l. c. p. 253, 332 och Tab. V. På ungefär samma sätt betecknas arten i Link. Stud. II. W. Brenn. Växtg. karakteriserar hufvudformen som anthropochor.

Uppgifter om vissa talförhållanden hos *M. inodora* lämnas af Hidén i L. Y. 1922 p. 51.

Formerna af denna art äro hos oss högst ofullständigt utredda och beaktade; två af dem behandlas här nedan under särskild rubrik. (Om var. *phaeocephala* Rupr. och var. *ambigua* Fr. se under var. *borealis* Hartm.); dessutom omnämnas en f. *disciflora* Fr. från **Nyl.** och **Ta.**: Mela Kasv. V. — [**Li.** Nyborg sparsam: Th. Fries p. 181 under namn af var. *discoidea*.] — En form med dubbla blommor har jag sett i **Sat.** Vesilaks Kurala och ett par gånger i Karkku på Järventaka: Hjelt. Ett exemplar från **Ta.** Luhanka Nisula: Sola! torde äfven stå nära samma form.

(I Mela Kasv. [II] betecknades *inodora* och *maritima* såsom underarter; af den förra särskildes varieteterna *vulgaris* M. och *ambigua* Fr.)

M. inodora med fascierad stjälk omnämnas af Frey i Medd. XXXVIII p. 102—103. Se äfven ofvan p. 100.

Matricaria inodora f. maritima (L.) ¹⁾

In litore maritimo inprimis extimo passim—frequenter occurrit; non ab omnibus auctoribus distincta est, quare distributio inprimis ad septentrionem versus incerta esse videtur.

¹⁾ Var. *salinam* Wallr. quoque includens.

Kalm; »på Åland å ön Langenskär (Med. Stud. Gesner), på klippan Tördingen mellan Grislehamn och Åland (Doct. Swartz): Afzelius p. 250 et 251, ubi etiam describitur; Ostro-bottnia (Nylander msc.): Led. II p. 546, vide quoque Häyr. Landv. p. 150.

A1. (p) in maritimis taeniarum orientalium: Bergstr. p. 130; fq: Tengstr.; complur. locis in taeniis meridionalibus: Bergstr. Beskr.; fq in rupibus maritimis extimis in Finström et Kumlinge: Arrh. & K.; fq in litoribus, in scopulis parvis taeniarum extimarum quoque occurrit: Bergr. — **Ab.** Korpo Utö p. [»3»], Enskär r. [»2»]: Ekl. p. 106; Jurmo Stor-Örskär et Lill-Örskär: Ekl. växtf. p. 66; [Korpo] Vidskär etc.: Ekl. Veg. p. 215, ubi distributio describitur; Korpo fq in taeniis extimis in litoribus petrosis et lapidosis, Houtskär p.: Ekl. comm., cfr Ekl. Strandt. p. 172 et 174; Hiitis: Arrh.; in insulis in sinu Bolaks: Sand.; fq: A. Nyl.; Nystad Lill-Birkholm: Hollm.; Zett. & Br. non comm. — **Nyl.** fqq per totas taenias: W. Brenn. Växtg. nomine * *maritima*, cfr l. c. p. 118 et vide infra; in taeniis st fq: His.; cum f. typ. fq: W. Nyl.; ut videtur st fq, enum.: Hid. Tiet.; p in maritimis: Sæl. Ö. Nyl.; vide quoque Häyr. Landv. p. 145. — **Ka.** Lavansaari: E. Nylander!, cfr Brenn.; Haapasaari fqq: Sælan in Medd. XXV p. 80. — **Ik.** Sakkola: [J. G.] Appelberg!; in ripa arenosa fluminis [»lac.»] Suvanto: Lindberg! nomine f. *salina*; ad Suvanto, Vuoksi et oram lacus Ladoga (Lindberg): Berghell in Fennia XIII N:o 2, H:fors 1896, p. 28, vide infra (duobus locis).

Sat. fq in litoribus: Malmgr.; p — st fq et pc in maritimis: Häyr. Björneb., cfr l. c. p. 46. — **K1.** ad oram lacus Ladoga (Lindberg): Berghell l. c. [vide sub **Ik.**] p. 28, cfr Mela Kasv. V et vide infra.

Oa. fq in litoribus: Malmgr.; [Kaskö etc.] (fq — fqq) in taeniis: Lindén Bot.; (r) Vasa in taeniis: Laur. Växtf.

Om. Hellstr. non distinxit.

Ob. Uleåborg fq: Leiv.; Kemi, Simo, Uleåborg: Brenn. Obs.; p in litoribus maritimis per totam oram: Keckm., cfr l. c. p. 13, vide quoque infra.

Ik. och **Kl.** Lindberg anser *M. inodora* f. *maritima* som reliktväxt i dessa trakter: Berghell i Fennia XIII N:o 2 p. 29. — **Ob.** [Uleåborg] Toppila årligen ganska ymnigt: Zidb., jfr Brenn. Obs.; uppg. gäller förekomst på barlast. — »Hier und da auf sandigem Ufer ganz spärlich»: Leiv. Veg. p. 205 under namn af hufvudformen; afser väl f. *maritima*.

Nyl. W. Brenner betecknar * *maritima* som karaktärsväxt... uppträder i massor. Vidare betecknas denna form som apophyt: W. Brenn. Växtg., där närmare uppgifter lämnas. — **Ik.** »Valkjärvellä Vuoksen rannalla kasvava muoto eroaa suuresti peltomuodosta ja lähenee v. *maritima* (a)»: Hid. comm.

Matricaria inodora f. borealis Hartm.

In Fennia maxime septentrionali et in Lapponia haud infrequenter occurrere videtur. A plurimis auctoribus non rite distincta est, qua de re distributio vix satis explorata est.

Maxima pars Lapp.: Fries nomine var. *ambigua* (Led.); Ostrob. bor. Lapp. or.: Nym. Suppl. p. 170 nomine var. *phaeocephala* (Rupr.).

Kp. [Solovetsk: Selin! et alii], vide ceterum infra.

Ob. Kemi, Simo, Liminka [sub **Om.**]: Brenn. Obs., spec. e Simo Nikkola!; [Kemi et Simo] p per totum territorium: Keckm.; Kemi Rantaniemi, Niemelä (var. *ambigua*): Rantaniemi. — **Kuus.** par. Kuolajärvi [»Salla»] pag. Tuutijärvi in agro: Borg! — **Kk.** certe obvia, quamquam non distincte adnotata.

Lk. Kittilä in cultis prope templum: Hjelt & Hult! nomine typi, vide supra; Wainio Not. vide sub f. *typica*. — **Li.** »in territorio dominari credo, adnotationes autem nostrae de hac re haud sufficiunt»: Kihlm. Ant., spec. e Pakananjoki! iuxta domicilium; Inari [»Enare»] in pago Kyrö fqq: Lindberg!; Kängäs fq: Wainio Not. p. 20; vide ceterum sub f. *typica*; Paatsjoki: E. Nylander & [M.] Gadd!, vide quoque Häyr. växts. p. 162. — [**L. ent.** Enontekiäinen [»Enontekis»]: Malmberg!; Kilpisjärvi [»Kilpisjaur»] prope casam Silas: Montell!]

Lapp. ross. in maritimis fq: N. I. Fellm. nomine var. *phaeocephala* Rupr., cfr l. c. p. XXVI; saltem usque ad oppidum Kola! et pagum Umba (!) p: N. I. Fellm. nomine var. *ambigua* (Led.); Subovi cp: Broth. Wand. p. 13; [Petsamo=Petshenga] (rr) Kängäs ad casas eorum, qui tigna vehunt, pc: Roiv. Tiet;

vide quoque Broth. exk. p. 81 nomine var. *phaeocephala* Rupr. et Broth. Wand. p. 4 nomine *Matr. inodora* var?; spec. in H. M. F. e L. m., Lp., Lt. et L. m., vide ceterum infra.

I öfverensstämmelse med bestämningar i H. M. F. m. m. har jag fört både var. *ambigua* (Led.) och var. *phaeocephala* Rupr. sasom synonymer till f. *borealis* Hartm. Lindberg påpekar emellertid, att denna är en mycket invecklad form, som knappt kan utredas: Lindb. comm.

K. Regel Flor., jfr K. Regel ref. p. 26 och K. Regel in Act. Ross. p. 144—146, framhåller, att hvad som på Kola-halfön insamlats under namn af *M. inodora* β *borealis* Hartm., hör till *M. ambigua* Led. Denna omnämnes åtminstone K. Regel Pfl. p. 170 och 172.

Om var. *ambigua* säges: »In Fennia frequentior quam forma typica esse videtur licet hucusque praetervisa»: N. I. Fellm., jfr äfven Fl. Samoj. p. 42—43. Denna varietet upptages i Mela Kasv. m. fl. florum.

Kl. »fq in litoribus rupestribus Ladogae»: Fl. Kar. under namn af var. *phaeocephala* Rupr. Denna upptages äfven såsom förekommande »in Fennia australi maritima»: Fl. Samoj. p. 43, en uppg., som sannolikt ej afser den form, som här ofvan kallats f. *borealis* Hartm.

Kp. Kemi fq i skärgården på hafsstränder och i kusttrakten, [öfverhufvud] fq på hafsstränder: Bergr. Ant. Exemplar föreligga icke; måhända är frekvensen alltför hög.

F. *borealis* upptages äfven från Kpor.: Mela Kasv. V.

Matricaria chamomilla L.

In Fennia australi plerumque passim aut satis frequenter occurrit, ad oram occidentalem usque ad circ. 63°, sed ad orientem versus non tantum procedit; in Karelia occidentali 61° 40' vix superat; in Karelia orientali omnino non lecta est. Supra hos terminos interdum efferata legitur. His annis frequentia nonnullis saltem plagis diminuta est.

Till.; Kalm; fq inter secale: Hell. p. 16; in arvis et ad domos fq in Finl. austr. et merid.: Prytz cont.; in agris provinciarum meridionalium et mediarum, Ruovesi: Wirz. pl. off.; maxima pars Fenn.: Fries; Eur. omn. exc. . . . Lapp.: Nym. Consp. p. 374; in Finlandia australi p. obvium, propius septentrioni nonnullis locis adventicium: Schedae p. 118 nomine *Chrysanthemum chamomilla* (L.) Bernh., vide quoque Fl. Suec. p. 297, DC. Prodr. VI p. 51, Led. II p. 545, Link. kultt. p. 138 et 142, ubi signo? notatur, Link. Überw. p. 217, item infra.

A1. p: Bergstr.; st fq: Bergstr. Beskr. et Arrh. & K.; st fq — fq: Bergr. — **Ab.** fq: Zett. & Br.; *M. chamomilla* L. et *suaveolens* L.¹⁾ in agris argillosis praefecturae Aboënsis: Gadd Försök III p. 166; st fq — fq, in par. Gustafs non visa, fortasse praetermissa: Bergr.; Korpo p in agris secalinis in »Kyrklandet» et Norrskatan: Ekl. comm.; »(st) fq»: Arrh. Ann.; Bromarf saltem ad Refbacka: Sand.; fq: Renv.; p ex. gr. ad Fiskars: A. Nyl.; st r: Sel.; Vihti (fq): Printz; st fq, enum. ex 8 locis: Flinck; st fq, nonnullis annis copiosior, aliis parciore: V. E. Broth.; r Pyhäjärvi in pago ad templum in agris nonnullis: Weeks; st fq — fq, saepe cp: Caj. Kasvist., quem l. inspicias. — **Nyl.** [Ingå] in taeniis r, enum., in terra continenti p: W. Brenn. Växtg.; Ekenäs in taeniis Hästö-Busö et Julö 1897: Häyr.; Ekenäs [»Tammisaari»] st cp in oppido: Hid. comm.; (r) Fagervik et Långvik: His.; Esbo Bodom Tuvkulla: Cederer. litt.; fq: W. Nyl.; [Sveaborg] rr, enum.: Hid. Tiet.; in parte media par. Helsinge saltem st fq, verisimiliter fq [1918]: Link. comm.; Thusby: Åstr. & H.; [Nurmijärvi] st r, spec. solit. — sp: Stenr.; st fq: Sæl. Ö. Nyl.; [Hogland] Kiiskikylä (Porkka): Brenn. Till. p. 35. — **Ka.** saltem in Kar. austr.: Fl. Kar.; st r: Blom; non adnotata, sed veris. adest: Lindén; [Jääski] rr Kostiala in horto (Hannikainen), Sopero in cohorte pecuaria [»karjapibassa»] 1 spec. 1902: Valle tiet. [forsitan adventicia]. — **Ik.** p: Malmb.; [p in tota Ingria: Meinsh. p. 167].

Sat. p: Malmgr.; [Loimaa] st r: Saur.; p — st fq et st cp, Hvittisbofjärd r: Häyr. Björneb.; p (— st r): Hjelt, vide infra. — **Ta.** st fq: Asp. & Th.; p: Leop. et Norrl. s. ö. Tav.; st r Längelmäki pag. Attila, Orivesi praedium Holma st cp: Borg Tiet.; [par. Gustaf Adolf] (fq): Bonsd.; Sysmä (!) enum. e 3 locis, inter quae cp in vicinitate templi!: Link. comm.; ad Luhanka Pyrylä inveniri dicunt, Korpilahti Mutanen: Wainio Tav. or., vide quoque infra. — **Sa.** p: E. Nyl. & Chyd.; st fq: Hult Fört.; p: Hult. — **K1.** Hiitola Pukinniemi: Suomalainen!; Parikkala r Änkilä: Hann.; par. Sortavala p (Bergström), Impilaks r Viipula (Backman): Norrl. Symb.; Impilaks, Valamo, Ruskiala et Kirja-

¹⁾ Non eadem species, quae nunc *M. suaveolens* appellatur.

valaks haud fq: Hj. Neiglick [& J. L. Lupander]!; Valamo in vicinitate monasterii: Enw. hav., spec. e Valamo leg. Sælan in dupl.!; in vicinitate lac. Jänisjärvi non visa: Hjelt, vide quoque infra.

Oa. (p): Malmgr.; Malaks: Hellstr. Distr. p. 13 et J. R. Asp. p. 122; Vasa r in plateis: Hjelt et Strömb.; »Gamla Wasa» in ruinis: Hjelt!, verisimiliter adventicia; Vörå: Moberg Nat. p. 113; Oravais multa spec. in agro (alumn. G. Peterson, spec. in herb. eius): Zidb., vide ceterum infra. — **Tb.** Jyväskylä Äijälä: Wainio Tav. or.; st r Saarijärvi! ad fluv. Saarikoski, Karstula Ruotsila: Broth., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145 (Karstula); Rautalampi: E. Nylander! — **Sb.** r: Mela; Leppävirta Harjula (G. W. Walle): Enw.; Kuopio: Lundstr.; Iisalmi oppidulum ad pharmacopolium: M. & J. Sahlb., vide infra. — **Kb.** haud adn.

Om. p, multis abhinc annis efferatam esse verisimile est: Hellstr., spec. adscriptum »G. Karleby trädgård (ursprungligen sådd?)»; p: Tenn.; A. L. Backm. Fl. non comm.

Pl. Finl. exs. N:o 390 **Sat.** Karkku Kauniais in agro tritico consito leg. Alb. Wegelius et Hj. Hjelt nomine *Chrysanthemum chamomilla* (L.) Bernh.; N:o 978 **Nyl.** Kyrkslätt Strömsby in horto leg. Lindberg eodem nomine.

Artens allmänna utbredning belyses ytterligare af följande originaluppgifter: »Af gammalt odlad i kryddgårdar och i n[orr] däriifrån spridd (Gamla Karleby, Uleåborg): Alc. III; »meillä yleinen ainoastaan maan eteläisimmissä osissa, jo Etelä-Hämeessä vaan paikotellen tavattavana ja pohjoisempana se tuskin esiintyy muuta kuin tilapäisenä»: Sun. p. 61.

Ab. [Åbo på barlast] pcc: Pesol. Tur. p. 43; Karis [*Karja] 1 yks.»: Hid. rautatieas. p. 93. — **Ka.** se i texten. — **Ik.** (och **Ka.**) Hidén anmärker, att han ej alls påträffat arten år 1923: Hid. comm. — **Sat.** Frekvensen p—st fq antecknades af mig på 1870-talet. Numera torde densamma för *M. chamomilla* näppeligen kunna sättas högre än p (—st r), ehuru arten stundom och ställvis är ymnig: Hjelt. — **Ta.** »I Pälkäne förr (omkr. 1860 och något senare) ganska allmänt, numera sällsynt [männe dock så stark minskning i frekvensen?]; finnes ännu vid Kantokylä i myckenhet samt vid Tommola»: Zidb. — **Kl.** »Früher angetroffen, aber nicht mehr wiedergefunden»: Link. Stud. p. 349, jfr l. c. p. 291; se särskilt Link. Stud. II p. 456, där redogörelse för de olika uppgifterna lämnas; Impilaks Viipula ung. 1870? (Backman): Link. comm. — **Kol.** *M. chamomilla* upp-

tages härifrån »Al-Ob»: Mela Kasv. V; måhända är **O1.** tryckfel för **K1.**; någon annan uppg. är mig icke bekant. — **Oa.** [Wasa ångkvarn] spars.: Laurén i Medd. XXII p. 39. Ehuru *M. chamomilla* antecknats redan af Aejmelé och O. Hallstén och iakttagits äfven af mig under många år, ville jag anse den endast tillfällig i Wasa: Hjelt. Anmärkningsvärdt är, att arten ej upptages i Laur. Växtf.; lika litet upptages den från Kaskö etc. af Lindén Bot. — Hvad uppgiften från Oravais angår, härstammar den från en skolelev och bör verifieras. — **Sb.** [Kuopio] »rr Kumpusaari, toht. J. V. Johnssonin huvilan puutarhassa»: Link. Lis., som använder tecknet för tillfällig förekomst; [Maaninka] Pöljä Rietilä »culturae superstes»: Kyyhk. litt. 1919! — Lokalen i Iisalmi utvisar tydligen, att arten därstädes är mer eller mindre tillfällig. — **Om** Se i texten. — **Ob.** *M. chamomilla* uppräknas bland de växter, som ej förekomma norr om Uleåborg: Brenn. Reseb. p. 76!; arten är otvifvelaktigt endast tillfällig i dessa trakter. Äfven i Brenn. Obs. betecknas arten sålunda. »Ostrobothnia (Nylander msc.): Led. II p. 545 afser sannolikt Uleåborg; Toppila och andra barlastplatser vid Uleåborg årligen ganska talrikt: Zidb., jfr Brenn. Obs.; [Uleåborg] »löytyy siellä täällä — harvoin, luultavasti satunnaisena. Kasvaa Hietasaaren painolastilla erityisissä kohdin»: Leiv. putk., jfr Leiv., se äfven Huum. lis. p. 87; Simo »vanha lastausp.»: K. Keckman! (inl. genom Huumonen); barlastplatser st r Kemi stad 1886 o. 1889, Kallio såg 1890, [Simo] Vasankari 1892 ymn., synes ej sprida sig utom barlastplatserna: Keckm.; [Kemi] »muualta tuoduista siemenistä varta vasten kylvettynä on levinnyt»: Huum. Til. II p. 102; ett exemplar 1879 nära Torpa vid Torneå: Houg. not. — [**Lk.** [Pajala] Keskiaho 1905: Birg. Till. p. 71.] — **Lapp. ross.** Enl. synonymet Fl. Lapp. 309 borde »M. suavidens» »Madde Mutka»: Rae N:o 212 p. 316 höra hit. Uppgiften är helt säkert fullkomligt oriktig.

Endast få uppgifter om **odlingen** af *M. chamomilla* äro mig bekanta. **Sb.** »Viljeltynä, koristekasvina, nähty ainakin kerran Pöljältä (Maaninka): Kyyhk. litt. — **Ob.** Julin säger: »Växer upp i Sverige på hvar Bondgård, cultiveras här som Medicinalört»: Jul. p. 26; Huum. til. se ofvan. — Sannolikt är, att arten fordom odlats i större utsträckning än dessa uppg. tyckas ge vid handen (se Alc. III).

M. chamomilla betecknas som anthropochor: Link. Stud. II p. 456.

Matricaria discoidea DC.

Primum anno 1849 in Fennia (Helsingforsiae) animadverta et in florulis ante annum 1859 non commemorata, nunc iam per omnia oppida crescit et in plurimis saltem (usque ad Jakobstad) copiosissima est planta; ruri in maxima parte Fenniae, nonnullis locis maxime remotis exceptis, fre-

quenter—frequentissime provenit, in parte autem maxime septentrionali minore frequentia et copia occurrit. In Lapponia, quantum nunc scimus, usque ad 68° iam procedit. In dies — prope dixerim — frequentior evadit, cfr inprimis Link. lev. p. 1—9 [1918].

Eur. bor. (et media) pluribus locis adv. copiose et ibi nunc omnino spontanea facta. Planta est migratoria e parte occid. Amer. borealis oriunda: Nym. Consp. p. 375 [1878—84]; Fenn., ubi nunc locis habitatis (exc. Lapp.) non rara, a. 1849 primum lecta est ex Sælan: Nym. Suppl. p. 170 [1889]; per totam Finlandiam dispersum, etiam in Karelia Rossica et in **Lk.** (68°) lectum est, in Finlandia primum a. 1849 adnotatum: Schedae II p. 151 nomine *Chrysanthemum suaveolens* (Pursh) Aschers. [1916], cfr Tallgr. p. 80 [1907], Cajander in Oma maa IV, Porvoossa 1909, p. 50, Linkola in Medd. XLII p. 42 [1916], Link. Stud. II p. 456—458 [1921], Link. Überw. p. 217—218 [1922], Link. Talv. p. 99 [1924], cet., vide quoque infra.

A1. p in pagis maioribus: Kihlm. Ber. [1878], cfr Link. lev. p. 4; inter alios locos etiam cp in [Hammarland] Sälskär ad domos ministrorum phari: Ch. E. Boldt [c. 1880]; 1922 fqq in par. Jomala, Finström, Vårdö et Lemland: Link. comm. [1922]; st fq — fq: Bergr. [1895]. — **Ab.** fq in plateis oppidi Åbo: Zett. & Br. [1867]; [Åbo in saburra] cp: Pesol. Tur. [1917]; Korpo Utö fq [»5»], Enskär st fq [»4»]: Ekl. p. 106 [1919]; Jurmo st r — p [»3»]: Ekl. Veg. p. 215 [1921]; Korpo fqq — fq: Ekl. comm. [1922]; Pargas st fq — fq ad domicilia: Arrh. Ann. [c. 1880]; Bromarf Håkansarf, Söderstrand: Sand. [annis inde a 1880 sequentibus]; fq: Renv. [1897]; Vihti st fq: Printz [1874]; fqq: Flinek [1900]; fq [»yl.»]: V. E. Broth. [in annis inde a 1900 sequ.]; fqq: Wecks. [1901]; fqq — st fq, cp [»yl.»]: Caj. Kasvist. [1902], quem l. inspicias, vide quoque infra. — **Nyl.** [Ingå] fq et in taeniis et in terra continenti: W. Brenn. Växtg. [1921]; Ekenäs st fq in taeniis 1897: Häyr.; Esbo ad omnes vias et domos: Kihlm. ann. [c. 1880]; Helsingfors in horto botanico 1849: Nervander!, cfr Sælan in Medd. XIII p. 186 [1884], Herb. Mus. Fenn. II p. 145 [1889] cet.; Helsing Nordsjö 1861: Sælan!, cfr Link. lev. p. 3; fqq in Hel-

singfors: Sæl. ann. et Kihlm. ann. [c. 1880], vide quoque Brenn. För. p. 129 et 134 [1906]; fq, enum.: Hid. Tiet. [1919]; Thusby: Åstr. & H. [c. 1878]; [Nurmijärvi] st fq, saepe cpp: Stenr. [1894]; Orimattila ubique: Link. comm. [1919]; [Hogland] cp in Suur kylä et Kiiskikylä: Sælan in Medd. XXV p. 78, cfr l. c. p. 74 [1898], vide quoque Klingst. Nyl. p. 116 [1911]; His., W. Nyl., Sæl. Ö. Nyl. et Brenn. non comm. — **Ka.** Haapasaari fq: Sælan in Medd. XXV p. 80 [1898]; fq: Lindén [1888]; Viborg 1866: Malmberg!, vide sub **Ik.** — **Ik.** r: Malmb. [1868], spec. e Viborg!; fq, Antrea—Heinjoki—Muola—Valkjärvi—Sakkola cet. st fq — fq, interdum quoque in agris: Hid. comm. [1923]; [fq, interdum cpp et dense, Parkala [»Pargola»] . . . cet.: Meinsh. p. 166 [1878].

Sat. [Loimaa] fq in omnibus areis: Saur. [1916]; Huitinen [»Hvittis»]: Lydén [1872]; st fq — fq et st cp — cpp, enum.: Häyr. Björneb. [1909]; nunc fq et saepe cpp, a. 1871 r (— st r) et a. 1891 p (— st fq): Hjelt, cfr Link. lev. p. 4 cet. — **Ta.** [Kalvola] fq, tantum in propatulis, sed saepe dominans: Knabe Fört. [1891]; Sääksmäki fq: Tikk. [1875], cfr Link. lev. p. 4; spec. e Sääksmäki 1870 leg. A. Donner!; in Pälkäne primum »någon sommar mot slutet af 1860-talet»: Zidb., cfr Link. lev. p. 3; Lemmettylä, Aitoo, Luopiois prope templum, secundum vias cp, Ämmättä, Haapamäki, Salo et in Sahalahti et Kuhmalahti complur. loc., in singulos annos frequentior fit: Leop. [1880]; Hauho: Norrlin 1871!, cfr Not. XIII p. 463 [1871]; (r) Tavastehus in plateis: Asp. & Th. [1867]; st fq in Lammi, Luopiois, Hauho, Pälkäne, Asikkala et Koskis: Leop. ann. [1879]; r [Hollola] Messilä in praedio cp [spec. lectum 1868!], [Asikkala] Kurhila, Sarholm: Norrl. s. ö. Tav. [1871]; Asikkala Kurhila okt. 1862, 27, XI, 1862 ad H. M. F. a Norrlin & Silén! data, cfr Link. lev. p. 3; Hollola cpp: Wainio ann. [1880?], cfr Sælan in Medd. XIII p. 187 [1884]; fq, saepe cp: Borg Tiet. [c. 1905]; Sysmä 1871: Unonius!, cfr Link. lev. p. 4. — **Sa.** p: Hult Fört. [1875] et Hult [1878]; Ruokolaks fq (V. Kunnas): Link. comm. [1923]; Villmanstrand 1856: Simming!, cfr Link. lev. p. 3; [Lappvesi] Lauritsala 1871: Sælan!; Lauritsala 1874: A. Brotherus!, cfr Link. lev. p. 4; Mikkeli 1878: Link. comm. [1923]. — **Kl.** Krono-

borg!: Hjelt Ant. p. 62 [1876]; [Parikkala] fq: Hann. [annis paulo ante 1900?]; in vicinitate lacus Ladoga fq, interiore in parte st fq: Link. Stud. p. 274 [1916], cfr tabula geographica N:o 4 cet.; in vicinitate lac. Ladoga fq — fqq, interiore in parte »st fq (— fq)»: Link. Stud. II p. 457 [1921], vide quoque infra. — Kol. inter Suoju et Petrosavodsk et nonnihil longius, insuper ad Vosnes senje: Caj. [1898], spec. e Selkä!

Oa. Kristinestad r (Nyström in annis inde a 1870 sequ.): Link. lev. p. 4 [1918]; Kaskö et Kristinestad fqq, ruri ple rumque fq — fqq: Lindén Bot. [c. 1890]; Vasa: F. W. Ehrström in dupl.; fq — fqq: Laur. Växtf. [1897]; e multis locis interiore in parte enum. Y. Vuorentaus in L. Y. 1918 p. 133. — **Tb.** st r. Pihtipudas prope templum, Laukaa! in praedio Kantola [1870], Jyväskylä: Broth. [1871—1874]; in Jyväskylä primum a. 1867 r collecta, a. 1874 ibidem fqq: Wainio Tav. or. [1878], cfr Link. Jyv. p. 186 [1914]; [Jyväskylä] fqq: Link. Kasv. p. 170, cfr l. c. p. 162 [1917]; Pihtipudas et Kinnula st fq: Roiv. [1919]. — **Sb.** Leppävirta in ultimis annis st fq obvia: Enw. [1876], cfr Link. lev. p. 4; fq in oppido Kuopio: Mela! [c. 1880?], cfr Link. lev. p. 3; [Kuopio] fq: Link. Lis., cfr l. c. p. 6 [1914]; verisimiliter fq — st fq in tota provincia et fq saltem in par. Maaninka: Kyyhk. litt. [1919], vide quoque Link. lev. p. 4; Pielavesi fq — st fq: Roiv. [1919]; r Iisalmi in oppidulo: M. & J. Sahlb. [1878], cfr Link. lev. p. 4; Iisalmi Runni fq [»yleinen»] in areis: Grundstr. p. 120 [1921]. — **Kb.** in par. Polvijärvi et Kontiolaks st cp 1899: Sæl. ann., cfr Link. lev. p. 5; fq — fqq, cp: Axels. Putk. [1902]; [Nurmes] cpp: Link. muut. p. 87; [in par. Nurmes] fqq saltem in Höljääkkä et Jokikylä: l. c. p. 88 [1919]; vide quoque sub **Kl.**; Eur. & H. [1874] non comm. — **Kon.** Suojärvi Varpakylä 1912: J. S. W. Koponen!

Om. cpp in Jakobstad (!): Alc. [1878]; st fq in oppidis eorumque vicinitate, nonnullis ante annis crescere coepit: Hellstr. [1880]; fqq saepe cpp in areis et saepe ad margines viarum: A. L. Backm. Fl. [1909]; st fq: Tenn. [1892], spec. e Haapajärvi!; e permultis locis interiore in parte enum. Y. Vuorentaus in L. Y. 1918 p. 133; Oulainen: Zidb. [1887]; [Oulainen] fq, enum. e permultis locis: Parv. Oul. [1921], quem l. inspicias; vide quoque

infra. — **Ok.** Kajaani 1873: Lackström!, cfr Link. lev. p. 4; Kajaani in foro cet.: Must. (, cfr Must. p. 40) [1887]; [Kianta] r in areis hic illic cp, enum. e 6 locis: Kyyhk. Suom., spec. adscriptum »Suomussalmi Pappilan pihamaalta 1906»!, cfr l. c. p. 18 [1919], vide quoque infra et cfr Brenn. bidr. [1911]. — Kp. nondum animadversa est: Link. lev. p. 5 not. [1918].

Ob. Uleåborg: Hjelt 1877!, cfr Link. lev. p. 4; Uleåborg 1881 prope scholam et annis sequentibus cp complur. locis: Zidb. [c. 1887], cfr Link. lev. p. 5, vide quoque infra; p in reg. litorali Simo Knihtilä [et] Junes, Kemi in oppido, ad serratrinam Laitakari, Pitkåkari: Keckm., cfr l. c. p. 14 [1897]; Kemi st fq: Rantaniemi [1899]; Kemi cp: Hid. comm. [1924]; Pudasjärvi: Martik. p. 42 [1908]; Torneå (Hougberg): Sælan in (Diar. 5, IV, 1884) Medd. XIII p. 187, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145 [1889]; Rovaniemi 1896 (Lindberg): Birger in »Arkiv för botanik» IX N:o 7, Uppsala 1910, p. 16; [Nedertorneå Haaparanta fq in oppido et rure proximo, par. Karl Gustaf ad templum et in pago Karunki [»Karungi», Öfvertorneå Matarengi: E. Almqu. p. 130 [1915, impr. 1920]; vide quoque infra. — **Kuus.** Väinölä [in pago ad templum] cp 1911: Edv. af Hällstr., cfr Medd. XL p. 226 [1914]; pcc et non visa nisi in Kurvisenvaara Vanhataus [?], Sikkas in area: W. Brenn. Fört. [1908]; Väinölä in pago ad templum cp, in pago ad templum nunc complur. locis, Oivanki in area [»gårdsplan», Haataja in area, Alakitka Kokkonieniemi in area [et] Vasaraperä Lohiranta pc: Edv. af Hällstr. [1923] nomine *Chrysanthemum suaveolens* (Pursh) Aschers.; fq in pago ad templum, videtur spargi [»sprida sig», in areis in Aikkila, Riekkii et Suoraniemi: Fortelius in Diar. 3, XII, 1921 [1924], vide etiam infra.

Lk. Kolari 1902: Cajander in Oma maa IV, Porvoossa 1909, p. 50; Kittilä in pago ad templum 1916 (Cajander): Link. lev. p. 7; [r Pajala: Birg. p. 90 [1904], cfr Birg. Till. p. 70 [1907] et Birg. Växtv. p. 22 [1920]; his annis in pago ad templum in par. Muonio: Mont. kärlv. p. 157! [1910]; Kuolajärvi in area praedii Aatsinki, in vicinitate templi in area coactoris [»nimismiehen»]: Pesol. [1917]!, cfr Link. lev. p. 7, vide quoque infra.

Pl. Finl. exs. N:o 979 **Nyl.** Kyrkslätt Nygård in pago Ös-

terby in area iuxta domos leg. P. H. Lindberg nomine *Chrysanthemum suaveolens* (Pursh) Aschers.

Trautvetter säger om denna art, här kallad *Anthemis inconspicua* Fisch. herb.: »Sibiria orientalis. In Rossia europaea septentrionali (Fennia, Ingria) efferata viget»: Trautv. Incr. p. 392.

Den enastående hastiga spridningen i Finland af *Matricaria discoidea* har sedan länge varit föremål för uppmärksamhet. I sin uppsats Link. lev. p. 1—9 [1918] har Linkola ingående behandlat denna fråga och därvid äfven uppmärksammat tidigare meddelanden i ämnet, sasom Sælans och Norrlins i Not. XIII p. 463 [1871, publ. 1874], Sælans i Medd. XIII p. 186—187 [1884, publ. 1886] äfvensom Hjelts i Medd. XXVI p. 9—10 och 17 [1891, publ. 1900]. Här nöjer jag mig med att hänvisa till Linkolas uppsats, men kan icke underlåta att samtidigt erinra om de i densamma ingående synnerligen upplysande 4 kartorna, af hvilka I utvisar den kända utbredningen på 1850-talet, II densamma på 1860-talet, III på 1870-talet och IV utbredningen under detta århundrade. Dessa kartor återfinnas för öfrigt reproducerade i Elfv. drag p. 152—155 [1922] och Link. Suom. p. 618 [1924]. Likaledes inskränker jag mig till ett blott omnämnande af Elfvings meddelanden i frågan [uppsatsen Elfv. drag 1922], som äfven af Elfvings den 20 januari 1922 hållna föredrag om artens historik i vårt land (referat i Hufvudstadsbladet 1922 N:o 20 s. 6) äfvensom af Link. Suom. p. 617—619 [1924].

De talrika specialuppgifter, som endast ingå i Link. lev. m. fl., synes det mig icke nödigt att här avtrycka, såvida de icke äro af särskildt betydande art. Däremot har jag trott det vara skäl att — inom klammer — anföra tillgängliga tidsdata för resp. uppgifter, enär den faktiska utbredningen efter deras afgifvande i många fall visar en märkbar förskjutning i positiv riktning, hvarom t. ex. mina egna uppgifter från **Sat.** bära vittne.

Betecknande är, att, åtminstone än så länge, endast en enda uppgift om förskjutning i negativ riktning föreligger. Granit påpekar nämligen, att *M. discoidea* under de senare åren försvunnit från flere lokaler [i sydvästra Finland], där den förut varit allhärskande: Medd. XXXVI p. 62 [1910]. Icke osannolikt är väl dock, att detta, som också Link. lev. p. 7 not framhåller, beror på tillfälliga omständigheter.

En intressant jämförelse mellan artens utbredningsförhållanden i Sverige och i vårt land lämnar S. Birger i sin uppsats: Om förekomsten i Sverige af *Elodea canadensis* L. C. Rich. och *Matricaria discoidea* DC. (Arkiv för botanik IX N:o 7), Uppsala 1910. Det i nämnda uppsats förekommande, tydligen på en missuppfattad uppg. i Herb. Mus. Fenn. II beroende, vilseledande påståendet, att *Matricaria discoidea* år 1849 blifvit funnen i Torneå, beriktigas och belyses i Link. lev. p. 2 not. — Se äfven Birg. Växtv. p. 22 [1920] och Mörn. Bot. p. 37 [1920].

Äfven en liknande jämförelse med angränsande länder i söder. se t. ex. Klinge p. 307 och för Tyskland Gareke p. 209, Hellwig, Fr. »Über den Ursprung der Ackerunkräuter und der Ruderatflora Deutschlands I» (Engler Bot. Jahrb. VII Bd 4 H, Leipzig 1886, p. 432, vore otvifvelaktigt inbjudande, men måste dock lämnas därhän, såsom liggande utom ramen för Conspectus.

Ab. Från Mynämäki etc. säges: »Yl. piholla ja teillä muodostaen taajoja kasvustoja, usein pelloilla y. m. Metsäpuolessa se oli hiukkasen harvinaisempi vastaavilla paikoilla»: Caj. Kasvist. [1902]. — **Ik.** Från Sakkola skrives: »Peltokasvina esim. Röykkylässä ja Lapinlahdessa»: Hid. comm. [1923]. — **Sat.** Det äldsta exemplaret från denna trakt är insamladt Karkku Kulju augusti 1869: M. Werving!, jfr Link. lev. p. 3. — **Kl.** En fullständig redogörelse för artens utbredning och fortsatta landvinning i denna provins ges i Link. Stud. p. 317—318 och 347—349 [1916], jfr f. ö. l. c. p. 316, 319, 343, 344, 345, 346, 365, Tab. V och främst kartan N:o 4. Framställningen kompletteras i Link. Stud. II p. 457—458 [1921], där särskildt de orter uppräknas, dit *M. discoidea* under tidsperioden [1914—1919] ännu icke framträngt, äfvensom Linkola i Medd. XLII p. 42. — **Sb.** Senare skrives från Leppävirta: »Noin 17 vuotta [c. 1873] sitten löytyi ainoastaan muutamia kappaleita Vokkolan pihalla, nyt se on yleisesti levinnyt kuntaan»: Enw. [Denna förteckning torde vara uppgjörd på 1890-talet], jfr Link. lev. p. 4. Om artens förekomst 1919 i gränstrakterna mellan **Kb.** och **Ok.** säger Kyyhkynen: »Rautavaaralla oli sitä Saarimäessä ja siitä pohjoiseen Ukonmäessä, Yrttimäessä ja Koivumäessä (täällä ainoast. 1 yksilö karjakujalla), mutta puuttui sitten kokonaan moneen peninkulman matkalla Rautavaaran pohjois- ja Sotkamon eteläosissa, kunnes tulin Valtimon (**Kb.**) Aholaan, jossa sitä taas oli samoin kuin Sotkamon (**Ok.**) Komulan ja Hongikon piholla ja tietenkin välimailakin. Sotkamon Ontopohjassa oli sitä myös hiukan eräällä pihalla, mutta Kuhamoniemellä en sitä nähnyt ollenkaan enemmän kuin Hyrynsalmellakaan ja kaakkois-Suomussalmella. Vasta Suomussalmen (**Ok.**) Kerälänk[y]län Lehdon pihalla oli sitä hiukan ja samoin Kirkonkylässä, jossa sitä oli ilmehtynyt moneen uuteen paikkaan: Alanne, Betania, Törmälä, Ämmän Ruukki y. m.»: Kyyhk. litt. [1919]. Dessa uppgifter återfinnas i korthet i Kyyhk. Matk. p. 100 och 101 [1921].

Om. De 3 gårdar i det inre af provinsen, dit *M. discoidea* ännu år 1918 icke synes hava hunnit, namnges af Y. Vuorentaus: L. Y. 1918 p. 133. Senare uppräknar Parvela flere torp och gårdar i det inre af Oulainen, där arten icke iakttagits 1918 och 1919: Parv. Oul. p. 66 [1921]. — **Ok.** [Kianta] »Nähty Suomussalmella ensi kerran 1890-luvun alkupuoliskolla (A. Sandström)»: Kyyhk. Suom. [1919], jfr Link. lev. p. 5. Från **Ok.** meddelas senare: »Kajaani—Paltamo: Melalahti (näin ainoastaan n. 4:n talon pihalla, kaikki keskikylällä); Saviranta ainakin Koppilan ja Tiittolan piholla; Jormuanlahti Saviniemi; Mieslahti pääkylän piholla

(muistelen nähneeni, vaikka ei ole tullut merkityksi); Pitkäperä veneranta. Taanunvaara; Härmänmäki ainoastaan Karhu-nimisen talon pihalla (ei muualla); Säärimäki—Ristijärvi: Tuliniemi; kirkonkylä; Leppälä (Saukko-vaaran länsi-(W) rinteellä); Uva Uusitalo, Kekkola ja Harjunpää pcc. — Puolanka: Kalliojärvi (talo); Körölä; Latvamäki Väisälä. — Hyrynsalmi kirkonkylä(ssä) yl.; Lietekylä Aho ja Raiskio; Kytöperä, Väisälä ja Peltola. — Laji ei ole siis vielä läheskään yleinen, sillä tässä ovat melkein kaikki paikat, joissa sitä näin. Aniharvoissa paikoissa en muistanut tarkata ja yhtä harvoin se jäi merkitsemättä. Paikoin oli pihamaa niitetty: Kyyhk. litt. 1920. Se äfven under **Kb.** — **Ob.** »Observerades af mig ännu icke hösten 1880 i Uleåborg; visade sig hösten 1881 på Lyceigårdsplanen och har de följande åren uppträdt ymnigt flerstädes i staden»: Zidb. [1887]. »Kasvaa runsaasti piholla, kentillä j. n. e. kaupungissa ja lähimmässä ympäristössä sekä tulopaikoilla kaikkialla»: Leiv. putk. [1908?]. Fanns omkr. 1894 ej alls ännu på landsbygden [kring Kemi stad] på gårdsplaner, 1897 däremot med säkerhet ända till Rovaniemi: Rantaniemi [1899]; »Alatorniossa kasvi on vielä aivan yleinen Ruottalankylässä, mutta puuttui ainakin muutama vuosi sitten siitä sisämaahan päin olevan Kalkkimaan taloista (Räsänen): Link. lev. p. 7. »Levinnyt Ranualle, mutta ei vielä ehtinyt Simojärvelle (Keckman)»: V. Räsänen i L. Y. 1919 p. 134. »Kylissä esim. Tervola Peura cp, Rovaniemi Hirvas p, kirkonkylässä; täältä pohjoiseen päin paljon harvinaisempi; nähty vain Sinettä Salmen pihassa pe»: Hid. comm. 1924. — **Kuus.** »Sprider sig mer och mer»: Edv. af Hällstr. [1923], se ofvan. — [**Lk. M. discoidea** uppräknas bland ruderatväxter, som hafva sin nordgräns vid Pajala: Birg. p. 84 [1904]. Uppgifves från Pajala före 1861: Birger i Arkiv för botanik IX N:o 7, Uppsala 1910, p. 12, jfr l. c. p. 30.]

Om *M. discoideas* förekomst på järnvägsstationer m. m. nämnes: »Eri paik. cp»: Hid. rautatieas. p. 94 [1922]; 6 fyndorter anföras: Hid. comm. [1921], men sannolikt kunde flera tilläggas. Mellan Kemi och Rovaniemi st fq — fq: Hid. comm. [1924].

I Kon. Suojärvi uppgafs, att *M. discoidea* ursprungligen inkommit som prydnadsväxt: Link. Stud. p. 81 [1916]. Se äfven om **Om.** Oulainen Parv. Oul. p. 65 [1921] äfvensom Link. lev. p. 9.

Linkola betecknar *Matricaria discoidea* som en anthropochor, som nästan uteslutande förekommer på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245 [1916]. Arten betecknas som anthropochor: Link. Stud. II [1921]; som ruderat, antropochor: W. Brenn. Växtg. [1921].

Chrysanthemum arcticum L.

Ad oram maritimam maxime orientalem Lapponiae passim, non infra 66° 30' et cis 12° 20' long. ad orientem versus ab Helsingforsia, occurrit.

Lapp. bor. or: Fries, cfr l. c. p. 186; Lapp. or.: Nym. Consp. p. 372, vide quoque Lindb. Pfl. p. 12, Norrl. in Atl. p. 31 et Lindb. in Atl. p. 37.

Lapp. ross. Ad rupes maritimas iuxta Triostrow [»Tres insulae»!] Lapp. ross. orientalis Sept. 1843: Spic. II p. 10, ubi nomine *Chr. arcticum* var. *integrifolium* describitur, cfr F. Nyl. Und. p. 52; in litore Iwarowo olgowje (Schrenk pl. exs.): Led. II p. 541; in maritimis inter ostium fluminis Ponoj (Karabelnji-noss) et piscinam Litsa Maris glacialis p: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XXIV, spec. e Varsina!; inter Jokonga et Ponoj: Broth. Utdrag p. 131; Triostrow: l. c. p. 132 et Broth. exk. p. 81; Orloff: Broth. exk. p. 80; Ponoj: Mela Pl. et Knabe Pfl. p. 280; Sosnovets: Malmberg!, Sahlberg! et Broth. litt. 30, X, 1878; spec. e Triostrow quoque leg. Enwald & Knabe! et Montell!; Devjatoi: Mela Pl. et (Sahlberg) Hult herb.; Karabelnji-noss: Brenner!; Rusiniha: Krohn Paeon. p. 230; Orloff: Kihlman!; Svjätöj-noss: Enwald & Knabe!; Semostrow: Broth. Murm. p. 189!, vide quoque infra.

Lapp. ross. Mellan Podpahta bukten och Gavrilova [»Gavrilovka»]: Beket. p. 571 i öfvers., där äfven N. I. Fellmans uppg. anföres. Från Gavrilova föreligger ingen annan uppgift; skulle Beketoffs blifva bekräftad, ginge artens gräns ung. 10° 50' öster om Helsingfors.

Chrysanthemum leucanthemum L.

In tota Fennia ad 65° fere frequentissime saepeque copiose—copiosissime provenit; magis ad septentrionem versus frequentia cito minuitur; usque ad c. 68° in parte occidentali et ad 67° in parte orientali procedit.

Fqq¹⁾ vel fq usque ad 64° inveniri omnes fere auct. con-

¹⁾ Prytz cont., Bergr., Flinck, Stenr., Weeks., Sæl. Ö. Nyl., Lindén, Saur., Hjelt (**Sat.**), Leop., Norrl. s. ö. Tav., Borg Tiet., Wainio Tav. or., Fl. Kar., Hann., Link. Stud. II, Elfv., Broth., Mela et Axels. Putk.; fq —

sentiant; in pratis siccis et ad margines agrorum per totam patriam, Lapponia tantum excepta: Wirz. pl. off., cfr Till., Till. Icon. 119, Kalm, Hell. p. 16 et Prytz cont.; Eur. omn. exc. . . Finm. Lapp. plur.: Nym. Consp. p. 371 nomine *Leucanthemum vulgare* Lam.; per totam Finlandiam fq vel plerumque fqq et saepe cpp obvium. In Lapponia australi r crescit: Schedae p. 118, vide quoque DC. Prodr. VI p. 46, Led. II p. 542, Sun. p. 85, Norrl. in Atl. p. 16, Link. Stud. II p. 454, Link. Überw. p. 216 et Link. Talv. p. 99.

Om. fqq: Hellstr., Tenn. et Lackstr.; fqq . . . hic illic cp: A. L. Backm. Fl.; fq: Brenn. Obs.; [Oulainen] fq: Parv. Oul. — **Ok.** fq et cp in Kuhmo, p in parte septentrionali par. Kianta: Wainio Kasv.; [Paltamo] fqq: Must.; in parte septentrionali usque ad Ristijärvi p, in parte australi fq: Brenn. Obs.; in parte australi fq [»yleinen«], in parte media fq aut saltem st fq, Kuhmoniemi Vieksi Halmevaara cpp, item Paltamo Saviranta, cp Puolanka Paljakka: Kyyhk. litt. 1919 et 1920; [Kianta] st fq — p: Kyyhk. Suom., ubi distributio accurate describitur. — **Kp.** fq et cp a Repola usque ad Uhtua pag. Röhö: Wainio Kasv.; [Solovetsk: Selin!]; fq — fqq, saepe cp: Bergr. Ant.

Ob. [Uleåborg] fq in marginibus siccis agrorum: Jul. p. 292; ad flumen Uleå fq: Wainio ann.; [Uleåborg] ubique subabundans: Leiv. putk., cfr Leiv.; in parte septentrionali [»Nor.«] st r, in parte maxime australi par. Ylitornio, Torneå, Kemi, Tervola et in vicinitate orae par. Simo, in parte maxima [»Obor.«] in parte septentrionali r Simo Ruona, Pudasjärvi, Ii, Kiiminki, Ylikiiminki, in parte australi fq: Brenn. Obs.; Pudasjärvi r: C. Brand!, cfr Martik. p. 40; multis locis inter alia Pudasjärvi Siuruanjoki et Alatornio Kalkkimaa: Brenn. Ber. 1870; p non adn. nisi in vicinitate orae, Simo Vallo cp [et] Marrostenmäki, Kemi Järppi [et] Laurila, verisimiliter etiam in partibus interioribus territorii: Keckm.; Kemi st r: Rantaniemi, cfr Rantan. Retk. p. 37; in Kemi et Torneå pluribus locis: Hellstr. Distr. p. 6; [inter flumina Torneå et Kalix p: O. R. Fries p. 157;] usque

fqq: Arrh. Ann. et Caj. Kasvist., quem l. inspicias; Pielavesi fq — fqq: Roiv.; fq — fqq in **Kb.**: Wainio Kasv.; fqq atque in collibus herbis, deustis et arvis epp, in Saoneshje atque Reg. occ. (saltem pl. l.) fqq: Norrl. On.

ad Torneå: Wirz. M. S.; Alatornio [»Nedertorneå»] Kaakamo: Houghb. not.; Ylitornio in parte maxime australi, sed non ultra: Hjelt!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; in Rovaniemi Hidén non vidit 1924: Hid. comm. — **Kuus.** st r, ad Paanajärvi tamen complur. loc.: Wainio Kasv., spec. e Paanajärvi!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Oulankajoki Kiutavaara hic illic in declivi australi 1912, Oulankajoki st ep in lucis ad meridiem versus ab Ansalammit: Edv. af Hällstr.; in vicinitate Astervajoki, ad Mäntyniemi: Hirn Fört.; nonnulla spec. ad viam inter templum et Aikkila [?]: W. Brenn. Fört.; Kuolajärvi [»Salla»] in pago Tuutijärvi: Borg!; Kuolajärvi Kallunki pc in praedio mercatoris Kärmä: Pesol!; vide iam E. Lagus p. 353 et Fellm. Lapp. — **Kk.** fq: Bergr. Ant.; p in par. Kiestinki et Oulanka: Wainio Kasv.; Soukelo: [P. A.] Karsten!; inter pag. Tuntsankylä et Pesioiva: Borg & Rantaniemi!

Lk. [p, Kengis, Pajala: Birg. p. 90, cfr l. c. p 83;] r Yli-muonio: Mont. kärlv. p. 157, spec. e Muonio Kangasjärvi!; [Sodankylä] Mutenia: Rantan. kasv. p. 117; Kuolajärvi [»Salla»] prope praedium Jaakkola in pago Salla: O. Möller!, cfr Medd. XXVII p. 91; Kuolajärvi Vuorikylä pc in prato phleo consito: Pesol.

Lim. usque ad Kantalaks haud infrequens: Fellm. Ind.; »ad pagum Kantalaks et abhinc meridiem versus parcius»: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XXXVIII et Beket. p. 571; Olenitsa [Kihlman]: Herb. Mus. Fenn. II p. 145.

Pl. Finl. exs. N:o 389 **Ab.** Lojo SOLhem in prato sicco leg. Edit Lindström.

Största delen af Finl. och Lappl.: Fries; på finskt område når *Chrysanthemum leucanthemum* endast den sydligaste delen af Lappland. Wahlenb. p. XXX uppräknar arten bland dem, som ej äro lappska. Från **Lk.** Kuolajärvi nämnes: »Ei näillä seuduilla ole»: Pesol. Kans. p. 45; senare har arten dock blifvit anträffad i Kuolajärvi, bl. a. af Pesola.

Endast ett fåtal uppgifter om afvikande frekvens föreligga. **Ab.** Korpo fq — fq på Kyrklandet och närliggande större-öar, men r — p i skärgården: Ekl. comm. — **Nyl.** p: Hid. Tiet. — **Sat.** st fq — fq: Häyr. Björneb.; st fq: Sola Flor. p. 90.

Chrysanthemum leucanthemum förekommer ofta ymnigt eller mycket ymnigt. Endast följ. uppgifter har jag dock antecknat: ep: Stenr., Blom. Hult och Axels. Putk., likaså Caj. Kasvist. (»us. runs.»); st ep — ep: Häyr.

Björneb.; cpp: Hjelt (**Sat**); st cp: Borg Tiet.; om **Sb.** se längre fram; Norrl. On. se i noten.

Specialupplysningar om utbredningen på **A1** lämnas Palmgr. Stud. p. 455—456, jfr Spec. tab. VIII och Palmgr. Entf. p. 112. — Från **Sb.** skrives: »fq — fq et cp — cpp. Vielä Iisalmen pohjoisosissakin eritt. yleinen ja runsas. Itäisellä saloseudulla luultavasti paljon vähävaltaisempi: Kyyhk. litt. 1919. — För utbredningen i **Ok.** Kianta redogör Kyyhk. Suom., jfr l. c. p. 17.

Om prästkragens förekomst på barlast etc. har jag endast antecknat uppg. **Ab.** [Åbo barlastplats] st pc: Pesol. Tur. p. 43, se äfven Hid. rautatieas. p. 94.

Linkola betecknar *Chrysanthemum leucanthemum* i Ladoga-trakten som en osäker anthropochor (:Link. Stud. p. 252), i de inre delarna af hans undersökningsområde åter som en anthropochor af andra klassen: l. c. p. 248, jfr f. ö. l. c. p. 163, 251, 315, 341, 365 och Tab. V, se äfven l. c. II p. 454. Antagligen anthropochor: W. Brenn. Växtg., där närmare uppg. lämnas.

I L. Y. 1921 p. 160—161 lämnar O.H. Porkka en statistik öfver antalet kantblommor och blomkorgar.

Norrlin påpekar, att *Chr. leucanthemum* förekommer såväl hårig som glatt: Norrl. ant. Den håriga formen uppges från många fyndorter: Hid. comm.

Fasciation hos *Chrysanthemum leucanthemum* behandlas af Frey i Medd. XLI p. 44. Från **Ik.** Sakkola Røykkylä omtalas ett ex. med fascierad stjälk: Hid. comm. — Individer med fascierade stjälkar ej alldeles ovanliga: Arrh.

Wainio omnämnde och beskref en f. *autumnalis*: Medd. XXII p. 3—4, jfr Bot. Not. 1895 p. 232, men korrigerade senare sig själf därhän, att hans form var endast »en rent tillfällig aberration, som vid kultur återgått till den typiska formen»: Medd. XXIII p. 47.

Chrysanthemum segetum L.

In Fennia nunc saltem rarissime disseminatum vel efferatum est.

Kalm; tillfällig i Finl.: Fries; Ostrobottnia (F. Nylander msc.): Led. II p. 559: »in segete rarius»: Prytz cont.; »indicatur pro Fennia media Mikkelin [»St Michel»] et in guv. Olonets»: Rupr. Diatr. p. 80, jfr Fl. Kar. p. 185; inl. af Malmberg från Savolaks såsom ny för floran 15, V, 1866; »Eur. omn. ex. . . Fenn.»: Nym. Consp. p. 370; »in cultis etc. rr disseminatur usque ad **Sb.** et **Ob.**»: Herb. Mus. Fenn. II p. 145.

Ab. »här och hvar i åkrar» (Ann. ad Till.): Leche p. 26; »uti Steninge trädgård»: Leche p. 20; Åbo Observatoriebergen: Hollm.; [Korpo] rr, prästgården potatisland tillfällig, 1912 i tämligen stor myckenhet o. 1913, sedermera försvunnen: Ekl. comm.; [Nystad] v. 1896 »yksi kappale painolastilla möljällä vastapäätä Kainunpirttiä»: Söd. — **Nyl.** Ingå i skärgår-

den »S» rr Orslandet vid Jutans, tillfällig i hafreland . . . Fasta landet [»F»] tillfällig i åkrar: W. Brenn. Växtg.; Ekenäs Tvärminne zool. stat. i morotsland: Häyr. 1921; Ingå Svartbäck ett ensamt exemplar: Brenn. växtf. p. 76; Helsingfors »Hortus botanicus tienvier. rannalla pö» (1917): Hid. comm.; Helsing Sörnäs barlastplats: Öhrnberg! — **Ka.** Trångsund barlastplats: Katri Gripenberg i Lindb. herb.

Sa. Ulfby brobänk: U. Lojander!, jfr Häyr. Björneb.; rr Räfsö på barlast 1896 (A. Pallin): Häyr. Björneb., jfr l. c. p. 52; Tammerfors på en gräsbeväxt plats ej långt från stationshusets varumagasin, sannolikt inkommen genom utspilldt frö: F. O. Lilius!, comm. O. Collin, jfr Alc. III etc. [fyndorten torde rätteligen ligga i **Ta.**] — **Sa.** Rupr. Diatr. se ofvan.

Oa. Malaks: Hellstr. Distr. p. 13. — **Sb.** rr Maaninka Halola åker (insamlad af Schmidt!) och Kaavi: Mela!, jfr ofvan.

Ob. Uleåborg på barlast: Hough. herb.; Simo 1884, Uleåborg Toppila 1885: Zidb., jfr Brenn. Obs.; li' enl. muntligt meddelande af F. Nylander: Brenn. Obs.; barlast rr Kallio såg i Simo 3 exx.: Keckm.!

Mähända var *Chr. segetum* förr i tiden, då utsädet kanske oftare togs från utlandet och var mindre rent, ej så sällsynt som nu (se Leche p. 26), jfr Medd. XXVI p. 19. I Norge har arten äfven blifvit sällsyntare: Schüb. p. 245.

Arten uppräknas bland dem, som [i Sverige] ha sin nordgräns mellan Neder-Kalix och Haaparanta och bero af kulturen: Birg. p. 83.

Om den allmänna utbredningen säges: »Haec planta in Galliam bor. . . anno 1699 vel 1700 introducta est ibique tam prodigiose sese propagavit, ut exstirpatio et destructio eius lege superiorum praescriptae erant»: Nym. Suppl. p. 366.

Chr. segetum betecknas som anthropochor: W. Brenn. Växtg.

Af släktet *Chrysanthemum* odlas flere arter som prydnadsväxter i våra trädgårdar. *Chr. coronarium* L. omnämnes som odlad i **Om.** Lappajärvi på herrgårdar och större allmogegårdar: A. L. Backm. Fl. p. 26, jfr Mela Kasv. V. *Chr. carinatum* [Hook.] på herrgårdar därstädes: l. c. Om samma art säges: allm. odl.: Alc. III, jfr äfven Mela Kasv. V. — *Chr. »Golden Feathers»* **Li.** Thule 1901 (U. Wänerberg): Rosb. Lappi p. 138. Äfven *Chr. roseum* Lindl. omtalas som odlad: Mela Kasv. V. Enligt Lindberg är detta en *Pyrethrum*: Lindb. comm. Se om denna Suh. Til. p. 124, (**Sb.** Karttula).

Mer allmänt än dessa odlas *Chr. parthenium* (L.) Bernh. Den omnämnes redan af Till. och betecknas Till. Icon. 134 som odlad; allmänt odlad: Alc. III. — **Om.** Lappajärvi odlad på herrgårdar: A. L. Backm. Fl. p. 25; *Pyrethrum* [Oulainen] »säätyläispuutarhoissa»: Parv. til. p. 9, jfr Parv. Oul. p. 75 och **Kuus.** »20 v. sitten» . . . »harvemmin»: Parv. Kuus. p. 14. — **Lk.** Uppräknas bland fleråriga prydnadsväxter [i Pajala]: Birg. p. 60, under namn af *Pyrethrum parthenifolium*.] — **Li.** [var.] *aureum* Thule

1901 (U. Wænerberg): Rosb. Lappi p. 139. — Denna art omnämnes jämte 3 andra arter såsom odlad i Botaniska trädgården i Helsingfors: Linn. Kennt. p. 77. — *Chr. parthenium* förvildas äfven någon gång. **Ab.** [Åbo] »1 yks. Skansin kaatopaikalla lähellä Turku»: Lahti Tul. p. 136, jfr Mela Kasv. V och Kivir. Kouluk., där arten anges för **Ab.** och **Nyl.**

En *Chrysanthemum* [artnamnet ej utsatt] omtalas som odl. i **Ob.** Simo: Elfv. Ant. p. 43 och i **Li.** Toivoniemi på kalljord: Nordling p. 315; sannolikt afse uppgifterna *Chr. parthenium* (eller *Chr. carinatum*).

Pyrethrum bipinnatum Willd.

In Lapponia maxime orientali, non infra 66° 40' et cis 15° long. fere ab Helsingforsia frequenter inveniri indicatur.

Lapp. bor. or.: Fries, cfr l. c. p. 186; Lapp. or.: Nym. Consp. p. 373, vide quoque Led. II p. 557, Lindb. Pfl. p. 12, Norrl. in Atl. p. 32 et Lindb. in Atl. p. 37.

Lapp. ross. In siccis apricis ad Kusmin nos etc. 1843: Spic. II p. 11, ubi describitur, spec. e Kukovischa!; in siccis apricis inter Kislaja guba Maris albi et Svjätoj-noss fq: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XXVI et XLIV, item Beket. p. 572; Vilo-wata: Fl. Samoj. p. 14; Triostrow: F. Nyl. Und. p. 52!, spec. e Triostrow quoque leg. Kihlman!; Ponoj cp: Broth. exk. p. 78, cfr l. c. p. 76, Broth. Utdrag p. 131 et Knabe Pfl. p. 280!, spec. e Ponoj quoque leg. Montell!; adhuc ad Bykow 25 km a Ponoj: Kihlm. Ber. p. 16; Sosnovets, Devjatoi et Ponoj!: Mela Pl; Kislajaguba: Brenner!; Kusmin nos inter Ponoj et Sosnovets: Kihlman!

[Insamlad af apoth. A. Günther i nejden kring östra stranden af Onega sjö, förevisas af Norrlin: Medd. III p. 173. Namnet *P. bipinnatum* har genom en oförklarlig misskrifning här insmugit sig i st. f. *P. corymbosum*, hvilket namn återfinnes såväl i originalprotokollet som på etiketten, jfr Medd. VI p. 217.]

Pyrethrum corymbosum (L.) Willd.

In Fennia maxime austro orientali raro invenitur.

De distributione cfr Lindb. Pfl. p. 15 nomine *Chrysanthemum corymbosum*.

Kol. In silva abietina ad Hevonsele 10 km [»virstaa»] ad occidentem versus a pago Himijoki: Cajander in (Diar. 5, XI, 1898) Medd. XXV p. 26, cfr l. c. p. 98! etc.

Kton. Pudosh (Günther): Cajander l. c., cfr Norrlin in Medd. (III p. 173) et VI p. 217, vide quoque supra p. 127 et infra.

Vid vägen mellan stationerna Mihailovskaja och Titovskaja: Günth. p. 42 i öfvers. Dessa orters belägenhet är mig ej bekant; sannolikt är, att de ligga i Kton.

Arten kan ej med full rätt göra anspråk på medborgarerätt i det finländska flora-området förrän år 1898, då den insamlades af Cajander och Lindroth; tidigare uppgifter hänföra sig till gränstrakterna. — Om dess allmänna utbredning se Nym. Consp. p. 372 och Nym. Suppl. p. 169; i det senare arbetet anges *P. corymbosum* bl. a. från »Ross. bor. (ad litus lacus Onega: Günther)».

Odlade *Pyrethrum*-arter äro omnämnda här ofvan p. 126—127 under *Chrysanthemum*.

Tanacetum vulgare L.

Usque ad 69° 30' procedit et plerumque passim—satis frequenter occurrit, sed in multis plagis inprimis partis interioris aut omnino non apparet aut, quod saepius fit, rara est vel efferata.

Till.; Till. Icon. 95; Kalm; Padasjoki pag. Jokiois [»Jockiois»] in marginibus agri: Hell. p. 16; in montosis et ad agrorum margines st fq: Prytz cont.; in agris et ruderalis per totam patriam in Lapponiam silvaticam usque: Wirz. pl. off., cfr Fries; Eur. omn. exc. . . : Nym. Consp. p. 375; per totum fere territorium dispersum: Schedae II p. 151 nomine *Chrysanthemum vulgare* (L.) Bernh., vide quoque Fl. Suec. p. 284, DC. Prodr. VI p. 128, Led. II p. 601, Liro Ured. p. 388, Linn. Kenn. p. 80, Norrl. in Atl. p. 16 et 25, item Link. kultt. p. 138, Link. Stud. II p. 454—456, Link. Überw. p. 216—217 et Link. Talv. p. 99.

A1. st fq: Bergstr.; st fq — fq: Arrh. & K.; in taeniis Kökar — Geta fq aut st fq, etiam sparsis locis in Alandia continenti et e taeniis par. Saltvik et Vårdö notatum: Palmgr. Stud. p. 456—457, ubi e 46 locis enum.; fq, maximam partem ad litora et inprimis in omnibus dumetis *Hippophais* occurrit: Bergr.;

vide ceterum infra. — **Ab.** fq: Zett. & Br.; Korpo Utö st fq [»4»], Enskär fq [»5»]: Ekl. p. 106, vide quoque l. c p. 104; [Korpo] Vidskär etc. varia frequentia: Ekl. Veg. p. 215; Korpo in taeniis australibus et occidentalibus fq — fqq, sed in »Kyrklandet» rr, Houtskär: Ekl. comm.; st fq: Arrh. Ann.; Pargas fq in litoribus, quoque in areis et marginibus agrorum: Pesol.; Bromarf st fq: Sand.; [Muurila] r Koskis ad fabricam ferrariam [»paja»], ad praediolum Karjasuo forsitan cultum, ad praediolum ad septentrionem versus a pago Kaukola: Renv.; Tenala st fq 1917: Häyr.; p: A. Nyl.; Sammatti prope Valkijärvi [fol. crispis]!, Jalansaari ad Heino, utroque loco primo cultum: Sel.; p in pago ad templum Lojo: A. Lagus; [in vicinitate lacus Lojo] ad nonnulla praedia et praediola cultum: Ch. E. Boldt; Vihti p: Printz, vide quoque Moberg Klim. p. 1 et 2; [Vihti] p, enum. ex 8 locis: Flinck; (fq) [»yleinen»]: V. E. Broth.; [Vihti] prope Kirvelä ad viam publicam: E. af Hällstr.; [Pyhäjärvi et Pusula] in coemeteriis ambarum paroeciarum, hortis, areis st fq: Weeks.; Mietois st fq, ceterum p: Caj. Kasvist., quem l. inspicias. — **Nyl.** [Ingå] in taeniis fq, interiore in parte p: W. Brenn. Växtg.; Ekenäs st fq: Häyr., vide etiam infra; p: His. et W. Nyl.; Esbo: Popp. p. 36; [Sveaborg] fq interdum cp: Hid. Tiet., vide etiam Häyr. förör. p. 158; par. Helsinge in parte media fq, Orimattila p: Link. comm.; Thusby: Åstr. & H.; p, hic illic st cp: Stenr.; p in parte septentrionali, st fq in australi: Sæl. Ö. Nyl.; [Hogland] Kiiskikylä, ubique (E. Nyl. Ber.): Brenn., cfr Brenn. Till. p. 36; Pohjasrivi: Brenn. Till. p. 36; Hogland st cp ad Suurkylä et Kiiskikylä: Sælan in Medd. XXV p. 78. — **Ka.** Lavan-saari: Brenn.; st r: Blom; Haapasaari fq: Sælan in Medd. XXV p. 78; p in vicinitate fluminis Vuoksi, sed interiore in parte tantum in Antrea [»S:t Andreae»] Hatula in area obvium: Lindén; [Jääski] p: Valle tiet.; Antrea Kuparsaari: Hid. comm., vide etiam sub **Ik.** — **Ik.** p: Malmb.; Heinijoki Tuokkola [ad fines prov. **Ka.**], Muolaa Pölläkkälä, Valkjärvi in pristinis et prae-sentibus ripis fluminis Vuoksi, Sakkola prope Suvanto in arenosis ripariis p, etiam in cultis p: Hid. comm.; [in tota Ingria plus minusve fq: Meinsh p. 167—168].

Sat. st fq: Malmgr.; [Loimaa] p in vicinitate domorum:

Saur.; Huittinen [»Hvittis«]: Lydén; ex Ulfsby et ostio [»deltat«] non adnotatum, ceterum st fq et pc — cp, ad partem maximam st pc — st cp . . . Hvittisbofjärd fq, Luvia (Hj. Wikman auctore Fontell): Häyr. Björneb., cfr l. c. p. 46; a me tantum in Birkkala p — st fq visum, ceterum r: Hjelt; Tyrvää: Warel.; Kyrö: Asp; st fq: Sola Flor. p. 90 nomine *Chr. vulgare*. — **Ta.** st r: Leop.; [Kalvola] haud infrequens: Knabe Fört.; Hauho: Herk.; p: Asp. & Th.; p: Norrl. s. ö. Tav.; st fq: Bonsd.; Padasjoki circa templum complur. loc.: Wainio ann., vide quoque Hell. (supra); Kuhmoinen loco, ubi naves appelluntur: Hjelt; Kuhmoinen in vicinitate templi: Häyr.; Sysmä complur. locis: Link. comm.; Korpilahti Putkilahti forte eff.: Wainio Tav. or.; Korpilahti in vicinitate templi st r: Link. Kasv. p. 170, vide quoque infra. — **Sa.** Valkiala p: Hult Fört.; Juva [»Jokkas«] Ryhälä (A. Poppius): Moberg Klim. p. 1 et 2 et Moberg Klim. II p. 3; Villmanstrand: Simming!; Ruokolaks Immolanhovi prope »Vaitisen mökki« 2 spec. (V. Kunnas), in area Laine prope templum complur. spec. (V. Kunnas), denique ad Tainionkoski planta ruderalis pcc uno loco, Mikkeli [»St Michel«] ad oppidum (Ehnberg): Link. comm.; Sääminki Pääskylahti in praedio rustico [»huvilan alueella«] Pääskyniemi et Lammassaari: Budd. muist.; nec ab Hult nec ab E. Nyl. & Chyd. comm. — **Kl.** p: Fl. Kar.; Hiitola Vavoja: Lindén; [Parikkala] st r Järvenpää, Kangaskylä, Joukio: Hann.; Parikkala Rautalahti (E. Wilska herb.): Budd. muist.; Uukuniemi: Nikl.; p: Backm.; in vicinitate lacus Ladoga st fq — p, interiore in parte r: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 204 et Tab. V; in vicinitate lac. Ladoga st fq — r, interiore in parte r — rr: Link. Stud. II p. 455—456, ubi e permultis locis enumeratur, quem l. inspicias; Pesol. e 14 locis e vicinitate lacus Ladoga enum., spec. e Sortavala Mäkisalo Pekanvuori! — **Kol.** p — p fq: Elfv.; Salmi fq ad ripas fluvii Tulemajoki ad Rätty: Link. comm., cfr Link. Stud. II l. c., ubi ex aliis quoque locis enum.; e Petro-savodsk meridionalem versus fq ex Günther: Norrl. On.

Oa. st fq: Malmgr.; [Kaskö] in taeniis fqq, ceterum fq — p, enum., interdum cp: Lindén Bot.; Närpes: Nordl. p. 19; Jalasjärvi: Bäckm. p. 272; Malaks in taeniis: J. R. Asp. p. 122; fq: Laur. Växtf. — **Tb.** Multia (P. H. Lindegren), Rautalampi Kos-

kis (P. J. Aschan): Moberg Klim. p. 2, vide quoque Moberg Klim. II p. 3; Korpilahti Rutalahti, Leivonmäki: Häyr.; Jyväskylä Lohikoski: Hjelt; [Jyväskylä] ad stationem viae ferratae, Hirvenpelto »esiintyy ruderalina»: Link. Jyv. p. 191, cfr l. c. p. 186; [Jyväskylä] st fq — p, rr ad praedium sacerdotis par. Laukaa pcc in prato culto: Link. Kasv. p. 170, cfr l. c. p. 158 et 160, vide quoque infra; Karstula! Humppi (eff.?): Broth.; Pihtipudas r Sydänmaa Hoikanmäki et Ilosjoki Korppismäki in margine agri: Roiv. — **Sb.** Jorois: Suom. VI p. 135; Leppävirta in vicinitate lacus Litmalampi!, Vokkola Heinämäki: Enw.; r Kuopio in oppido: Mela; [Kuopio] r in area, in sepulcreto vetusto: Link. Lis.; e Kuopio etiam comm. Buddén, Knabe litt. et alii, vide quoque infra; Kuopio Itkonniemi ad praedium rusticum [»huvila»] dom. Piispanen: Link. comm.; Kuopio Siilinjärvi Pissikangas: Ter. Muist. p. 113 et 115; Virtasalmi Montola uno loco pcc, Kuopio Kolmisoppi Murtomäki in agro (A. Leinonen), Kuopio Kasurila Lehdonkylä in prato culto (quoque teste L. Korhonen), Taipale ad Sulkavanjärvi et Kolmisoppi Relletti, Maaninka Hyttilänkylä ad Tuhkala et Torteinsuo, Tavinniemi Savola et Hamula Jaäskelä, Nilsä in vicinitate templi in agro pone coemeterium vetustum et Immola, Varpaisjärvi Korpinen et Jumiskylä ad Keskimäinen, Iisalmi in coemeterio, Vieremä cp ad viam et in area cuiusdam praedii: Kyyhk. litt.; Iisalmi Vieremä (J. Lindberg): Moberg Klim. p. 2. — **Kb.** Kide Humalajärvi: Brander!, cfr Moberg Klim. p. 2; Tohmajärvi Värtsilä fort. eff.: Hjelt; Rääkkylä [»Bräkylä»] prope templum fort. eff., Joensuu ad oppidum, Kontiolaks prope templ.: Hältstr.; Joensuu ad stationem viae ferratae et inde ad aggerem ad meridiem versus: Link. comm.; rr [Juuka] Ahmovaara in area praedii Puumalainen pauca spec.: Axels. Putk., vide quoque infra; Lieksa ad pag eiusdem nominis in coemeterio: Wainio Kasv. **Kon.** r Saunu in insula saxosa, Unitsa (Kullhem!), Saoneshje haud rara (Velikaja-guba fq) praesertim in insulis et ad ripas locis arenosis saxosisve interdum etiam in colliculis agrorum (Velikaja), in Reg. occ. ad Säämäjärvi et inter pagos Savilatsch — Maaselkä locis editioribus arenosis fertilioribus s. d. »selkäma»: Norrl. On., cfr Fl. Kar.; Kivatsh, »secundum oram lacus Onegae mihi ubique a

promuntorio Aschebnavolok usque ad Kusaranda obvium»: Kihlm., spec. e Tolvoja in ripa lapidosa lacustri!, vide quoque Günth. p. 42.

Om. p, frequentior ad oram: Hellstr.; p: Tenn.; Karsinapakka [inter Siikajoki et Brahestad] cp: Rosberg in Geogr. F. Medd. II p. 89; [Oulainen] p varia frequentia in variis partibus paroeciae: Parv. Oul., quem l. inspicias; Pyhäjoki Luotoahdet: Lackstr.; Oulainen p: Parv. comm., vide quoque Huum. Kasv. p. 164 et infra. — **Ok.** Sotkamo in vicinitate templi et Talvi-vaara in margine agri, Puolanka Törmänmäki in area, Kajaani in coemeterio (Metsäv.), Kajaani! ad stationem viae ferratae nonnulla spec., Ristijärvi Kellovaara (ut dicitur), complur. locis in pago Uva, ut Päällysmäki, Kinnula cet., item ad Peuravaara, Puolanka Jokela in Salmisenkylä, Paljakka cet., Hyrynsalmi Lietekylä Rakkula [vide infra p. 135], Raiskio cet.: Kyyhk. litt., vide quoque infra. — **Kp.** p in tota Kar. orientali: Sahlb. Bidr.; ad flumen Vig! [et Solovetsk!, cfr Beket. p. 572]: Selin; fq in reg. litorali, plus minusve r interiore in parte: Bergroth in Medd. XXI p. 21; e multis locis enum.: Bergr. Ant.

Ob. Liminka: Hellström!, cfr Brenn. Obs.; [Uleåborg] (fq) in insulis: Jul. p. 291; cp complur. loc. aridis prope Uleåborg: Zidb.; [Uleåborg] in vicinitate litoris cpp, enum.: Leiv. putk., cfr Leiv.; ad viam publicam ad Eskola prope Torvinen: Jul. ann.; in parte septentrionali [»Nor.»] st fq, in reg. litorali [»kust-trakt»] par. Kemi fqq, in parte maxima [»Obor.»] ad oram fq, in Simo superiore st r, in Pudasjärvi septentrionali st fq, ceterum interiore in parte deficiens, Hailuoto [»Karlö»]: Brenn. Obs.; Kemi: M. Castrén p. 338 et Brenner!; st fq, frequentia in valle amnis Simo ab Ylikärppä ad septentrionem versus minuitur, Ruona et Alaportimo st r: Keckm.; Kemi in litorali fqq: Rantaniemi; [p: O. R. Fries p. 157;] Torneå: Linné Iter lapp. p. 181; Torneå p in oppido: Häyr.; [Haaparanta Seskarö: E. Markl. p. 399;] Aavasaksa (Julin): Acerbi p. 171; Vitgrund: Mörn. Acta p. 180 nomine *Chrysanthemum vulgare*; in valle fluminis Tornio st fq: E. Almqu. p. 131; Ylitornio Kristine-ström: O. Brander!; haud infrequens in Kemi saltem per totam sacell. Tervola (Hult): Kihlm.; st fq usque ad Lohiniva in Ro-

vaniemi: Hjelt & H.; 10 km [»1 myriamètre»] infra Pello, sed (haud) supra: Martins p. 191, cfr Hjelt & H., vide quoque Moberg Klim. p. 2; Rovaniemi ad viam publicam inter deversoria Apukka et Vikajärvi: Edv. af Hällstr.; nonnullis [»parissa»] locis ad viam publicam inter Kemijärvi et Rovaniemi: Pesol., vide quoque infra p. 134 duobus locis. — **Kuus.** (p): Fellm. Lapp.; r: Brenn. & Nyb.; Jokijärvi (J. Bäckvall): Moberg Klim. p. 2; Ruanojärvi [in vicinitate lacus Paanajärvi auct. Wainio]: Nyberg!; Riekk! (!) et ex incolis etiam ad Mattila: Wainio Kasv.; Riiniemi et Haataja: Wainio Not.; Ylikittajärvi ad Haataja, Lohilahti et Riiniemi: Broth. litt.; in praedio quodam ad septentrionem versus a Sovajärvi: Hirn Fört. (vide sequ.); Kuolajärvi Sovajärvi ad praedium Heikkilä pe ad balneum: Pesol.; Kuolajärvi [»Salla»] in pago Sovajärvi: Borg!; Multila, Räisänen promuntorium in Vuolajärvi: W. Brenn. Fört.; Posio Paloniemi in declivi ad praedium: Edv. af Hällstr., hi ambo nomine *Chrysanthemum vulgare*, vide etiam infra p. 135. — Kk. Oulanka Majavalahti, Kiestinki Kokkosalmi et fq ad Valasjoki: Wainio Kasv.; Keret: Beket. p. 572; Koutajärvi, Knjasha saltem duobus locis, inter Kouta et Knjasha, Sonostrow, Skoroduma: Mela Pl.

Lk. st fq usque ad Kolari: Hjelt & H.!; [(r) Kengis (Brundin): Birg. p. 90; terminum septentrionalem [in Suecia] in territorio attingit, sed tantum circa fluvium Muonio: l. c. p. 85; p in plurimis pagis et secundum vias publicas ex. gr. Pajala, Liviöjärvi, Sattajärvi et Junusuanto: Birg. Till. p. 73;] Sodankylä p: Fellm. Lapp.; in reg. silvatica Sodankylä septentrionalis deest: Hult Lappm. p. 40; [Laponiae meridionales rarius: Wahlenb. p. 201 et 202]. — [**Lent.** reg. subalp. r: Læst.; e parte fennica non visa.]

Lapp. ross. usque ad Kantalaks p, deinde excepto opp. Kola nullibi: Fellm. Ind.; »circa sinum Kantalaks p, dein non vidi antequam ad pagum Ponoj et sinum Kola! haud procul ab oppido» . . . »folia ad *T. boreale* Fisch. accedunt»: N. I. Fellm., quem l. inspicias, cfr l. c. p. XXIX et Beket. p. 572; Kantalaks saltem duobus locis, Porjeguba, Umba, Kaskarantsa, Tetrina, Tshapoma et Ponoj: Mela Pl.; Umba: Selin!; Seäptirjäv! et Talvijoki! ad casam collectorum ligni [»tukkilaisten»]: Axelson & Borg; Varsuga in insula ad ostium [»Alluvialinsel»] sp st ep

[» gr.» = gregarium]: K. Regel Pfl. p. 18; ad litus inter Varsuga et Tetrina [»Tetrino»]: l. c. p. 193; Pjalitsa: Kihlman!; ad flumen Ponoj inter Kamensk et pag. Ponoj: Palmén!; Ponoj in elivo ripae arenoso: Montell!; ad rivum parvum in ripa peninsulae Fiskarhalfön: Boehtlingk p. 199 not, cfr N. I. Fellm. p. XXIX not.

Pl. Finl. exs. N:o 977 **Nyl**. Kyrkslätt Torsvik in insula Kvärilan in sinu maris leg. Edit Lindström nomine *Chrysanthemum vulgare* (L.) Bernh. — Herb. Fl. Ross. N:o 974^a In locis siccis arenosis ad litus maris pr. Helsingfors leg. W. Schochin.

Wainio skrifver om utbredningen af *Tanacetum vulgare*: »On Venäjän kautta levennyt alueemme pohjoisosaan, niinkuin myös Suomen Lappiinkin, ja välttää sisämaassa Lapin-alista regionia sekä pohjoisempaa tervalepän-regionia, jossa se kuitenkin tavataan harvinaisena ja varsinkin metsistyneenä: Wainio Kasv. p. 126. — Af många uppgifter framgår, att artens förekomst på särskilda ställen i det inre Finland bör uppfattas som ett kvarlevande efter gammal odling. I detta afseende förete den en påfallande likhet med *Linaria vulgaris* (Consp. VI p. 15—16), se härom särskildt Link. Stud. II p. 455.

Från **Ob**. säges: »Die Tanacetata gehören zu den häufigeren Beständen des südlicheren Theiles des Gebietes [**Ob**. und **Lk.**], bedecken aber nur selten, z. B. auf Nautapuodinsaari bei Hirstiö, grössere Flächen. Nördlicher als bei Pello und Tarkiainen werden sie nicht beobachtet»: Caj. Torn. p. 63, jfr äfven Huum. Kasv. p. 137.

Uppgifter om förekomsten på **A1**. lämnas Palmgr. Stud. p. 456—457, jfr l. c. p. 585 och spec. tab. VIII; se äfven Palmgr. Entf. p. 112. Från **Nyl**. Ekenäs lämnas uppg. Häyr. Stud. p. 170; från **Om**. och **Ob**. Leiv. Veg. p. 205.

Ta. [Orivesi etc.] »p pihamailla ryhmissä (viljelty tai metsistynyt)»: Borg Tiet. — **Tb**. Från Jyväskylä nämnes: »tulee aikaa myöden yleiseksi»: Link. Kasv. p. 161. — **Sb**. Arten uppräknas för Kuopio bland »verrattain vereksiä»: Link. Lis. p. 6. — **Kb**. Höytiäinen, högre upp från stranden: Rosb. Ytb. p. 62. Uppgiften anföres med?; jag förmodar att detta tecken hänför sig till frekvensen, som ej är angifven. — **Om**. Förekommer enl. forstm. Thomé på äng vid Iirujärvi [i Vindala]. Torde icke förekomma vild i området, men odlas icke sällan vid torp och gårdar i Soini och Alajärvi: A. L. Backm. Fl. under namn af *Chrysanthemum vulgare* (L.) Bernh., jfr l. c. p. 26 under namnet *Tanacetum* (se under uppg. om odlingen). — **Ok**. [Kianta] »Löydetty muutamia kpleita kesällä 1909 Kerälänk[ylän] Lehdon talon 2 v. sitä ennen kylvetystä heinäpellostä»: Kyyhk. Suom.l., som använder tecknet för tillfällig förekomst, jfr äfven l. c. p. 19 och 21. — **Ob**. »Rovaniemellä nähty vain Hirvaan Metsäkoulun luona ja Kemijoen varrella, Tervola Peura Kemijoen varrellä»: Hid. comm. 1924. — **Li**. »If.

Deinboll ogsaa i Østfinmarken»: Blytt p. 579; arten upptages dock icke därifrån af Norman, ej heller af någon senare förf.

Om artens förekomst på barlastplatser etc. känner jag jämförelsevis få uppgifter. Främst följ.: »Eri paik. cp»: Hid. rautatieas. p. 94; i Hid. comm. uppräknas arten från 5 fyndorter, — **Ab.** [Barlastplatsen vid Åbo slott] pcc: Pesol. Tur. p. 43; »Skansin kaatopaikalla lähellä Turkua joks. yl.»: Lahti Tul. p. 136. — **Nyl.** »Sörnäisten satamassa ratayarrella fq»: Hid. comm. — **Sa.** »Mikkelin asemalla pcc 1920»: Link. comm. — **Ok.** se i texten. — **Ob.** [Uleåborg] Toppila årligen i myckenhet: Zidb.

Däremot föreligga numera rätt många uppgifter om *odlingen* af *Tanacetum vulgare*. Så uppgifves den som odlad i **Ab.** Masku: Elfv. Ant. p. 35; Lojo se i texten; odlad i **Sat.** Kyrö [»Tavastkyrö»]: Elfv. Ant. p. 37. — **Kl.** »Von den Zierpflanzen ziemlich selten»: Link. Stud. p. 81. — **Sb.** »Varpaisjärvi Koir'niemi istutettu»: Kyyhk. litt.; Karttula på 38 ställen [av 202 undersökta], utgörande 18, 8 %: Suh. Til. p. 124. — **Om** odlad i Munsala och **Oa.** Ilmola [som läkeväxt]: Elfv. Ant. p. 42. — **Tb.** [Pihtipudas] »sitäpaitse myös joskus viljelty»: Roiv. — **Om.** Lappajärvi odl. på mindre allmogegårdar: A. L. Backm. Fl. p. 26; [Oulainen] »harv. näkee kansan tätäkin kukkapenk. tai asunt. seinust. viljel.»: Parv. Oul. p. 77, jfr Par. til. 8 o. 9 och Parv. Oul. — **Ok.** Sotkamo Pirttimäki »istutettu», »Kajaani istutettuna monin paikoin»: Kyyhk. litt. Om förekomsten i Hyrynsalmi Lietekylä Rakkula skrives: »Sanotaan että mustalaiset ovat sen kulettaneet (myyneet) mainittuun paikkaan»: Kyyhk. litt. — **Kuus.** »[viljelty] 40 v. sitten . . . nyt enää [1922] villiityneenä»: Parv. Kuus. p. 14; uppräknas bland »rahaan ulkokoristekasveista . . . harvinaisempia»: l. c. p. 15.

Tanacetum omnämnes bland växter, som odlades på 1850-talet: Grotenf. p. 202. — Se äfven under f. *crispa*.

Linkola karakteriserar *Tanacetum vulgare* [i Karelen] som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 260, jfr l. c. p. 333 och 334. Senare betecknar han arten i Ladoga-trakten som apophyt, i det inre af hans undersökningsområde som anthropochor. W. Brenner skrifer om arten i [Barösunds] skärgård: »mahända svagt apophyt», på fasta landet anthropochor: W. Brenn. Växtg., jfr l. c. p. 146.

F. *crispa* DC. förekommer blott som odlad eller som en kvarleva efter gammal odling, jfr Mela Kasv. V. Följ. uppgifter föreligga: »Ex **Ab.** duobus locis»: Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **Ab.** Uskela: K. E. v. Bonsdorff; [Karjala] »kasvaa Karppisten kirkkotarhassa runsaasti»: Caj. Kasvist.; se äfven Sel. — **Nyl.** Sibbo »in vico Paipis praedium Kasis»: W. Wahlbeck, jfr Mela Kasv. V. — **Sat.** [Loimaa] Vesikoski: Saur. — **Ta.** Teisko: R. Idman! — **Sb.** [Kuopio] »Mömmölänlahti Piskonniemi pihalla metsistyneenä 1906»: Link. Lis.; »istutettuna ikkunain alla paikoin (p)»: Kyyhk. litt.

Tanacetum balsamita L. upptages redan af Till. — Odlad i södra delen af Finland]: Alc. III. Uppgiften har utgått ur Alc. V. Lindberg nämner: »Vet mig aldrig sett den odlad i Finland»: Lindb. comm. Om artens allmänna utbredning se Nym. Consp. p. 375 etc.

Arnica alpina Olin.

In montibus alpinis Lapponiae et Fenniae maxime septentr.-orientalis raro vel rarissime quamvis nonnunquam copiose occurrit.

Lapp. bor. or.: Fries, cfr l. c. p. 187 [**L. ent.** longe a Fennia]; Lapon. or. Imandrae (Enwald 1883): Nym. Suppl. p. 161, vide quoque Borg. Beitr. p. 103, 105, 114, 136, 137 et 147, Norrl. in Atl. p. 25 et Lindb. in Atl. p. 37.

Kuus. Jäkälävuoma prope praedium Juuma: Hirn Fört!., cfr Medd. XX p. 8; ibidem: V. E. Broth. Muist. p. 103; spec. indidem leg. Pesola!; spec. solitaria ad ripam australem amnis Oulankajoki prope effluvium eius in lacum Savilampi [in par. Kuolajärvi]: A. L. Backman in Medd. XXIX p. 117! et Medd. XXXV p. 198; Kitkajoki Ahvenperänkallio! [spec. quoque leg. Pesola & Merikallio!], in monte ad Taivalkoski, infra et supra Savilampi! et ad Sarvisuvanto!: A. L. Backman in Medd. XL p. 161; ad Oulankajoki ad Kyökkökallio inter Taivalkoski et Savilampi!: Pesol. [cfr A. L. Backman l. c.]; Oulankajoki Kyökkökallio ad meridiem versus a Savilampi in par. Kuolajärvi (Fortelius 1922): Edv. af Hällstr., qui spec. habet, vide quoque infra.

Lk. Kuolajärvi 3 locis Pyhäkuru! st cp [in parte superiore], Nivajärvi Hirveäkallio st cp et Tuoruskuru ad austro-occidentalem partem lacus Aapajärvi! st pc: Pesol. kasv. p. 234, ubi loci cet. describuntur, cfr l. c. p. 172, 229, 243 et 244, item Medd. XL p. 259; Pyhäkuru Hirveäkallio: Merik. p. 20. — [**L. ent.** r in reg. alpina spec. solitaria in fissuris rupium alpis Tshaimo! (SE 700), pc in fissuris rupium in septentrionali clivo alpis Saivaarri! [»Saivovaarri»] [ad Jokasjaure] et cp in glarea clivi occidentalis huius alpis: Lindén Bidr., cfr Lindén in (Diar. I, II, 1890) Medd. XVIII p. 202 et 244, item in Bot. Centr. LXI p. 221; Saanatunturi: Suomal. Kilp. p. 41; Siilasmalla ad Kilpis-

jaur pauca spec.: Montell in Medd. XL p. 179, cfr R. Palmgr. Nat. II p. 73; Toll'huppu [Tuolihiuppu] ad terminum imperii, Guonjarvankka, Saivovaarri ad Vuopmakaschjaur prope Porojärvi: Kotil. litt., vide etiam infra.]

Lim. in alpe Tuatash ad Nuotjavr: Enwald in (Diar. 3, XI, 1883) Medd. XIII p. 171 et 192!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. XIII; rr Hibinä [»Umbdek»] in reg. alpina: Broth. Wand. p. 8!; in iugo dorsi inter Viertsoivi et Tuatash: Lindén Bot. [Dagbok]; Siuluovi: Lindén!, cfr Lindén Beitr. p. 16 et Lindén in Medd. XIX p. 14; Lujauri urt in convalle angusta inter Kietk-njun et Straschna pahk pc loco lapidoso versus septentr. spec-tante: Kihlman!, vide quoque infra.

Arnica alpina betecknas som en äkta fjällväxt: Fröd. p. 54.

Samtliga år 1893 inom flora-området kända fyndorter uppräknas af Hirn i Medd. XX p. 8; att sedan dess många tillkommit, framgår af ofvanstående. — **Kuus.** Anmärkningsvärdt är, att medan Hirn i Medd. XX p. 8 säger om *Arnica*, att den »förekom i enstaka exemplar» vid Juuma å Jäkälävuoma, skrifver V. E. Brotherus, att arten därstädes sågs »sangen yleisenä»: V. E. Broth. Muist. p. 103. Oulankajoki Taivalkoski på klipp-branterna vid stora forsen enligt uppgift af Yrjö Haavisto och K. J. Wæ-nerberg juli 1913: Edv. af Hällstr.; fyndorten sammanfaller troligtvis med de af Pesola och A. L. Backman anförda. »Förekommer sparsamt (pc) å ett Ahvenperänkallio benämndt berg c. 6 å 7 km ofvanom Kitkajoki älfs mynning i Oulankajoki, samt på södra sidan om älven enligt uppgift af H. F. Ehnquist (Berget beläget på södra sidan om Kitkajoki älf): Edv. af Hällstr.; härom gäller troligen detsamma. — Caj. Arb. p. 22 betecknar *Arnica* som relik i Kuusamo. — [**L. ent.** fjällreg. r Kåbdåvanka (C. Hartman): Læst., jfr Hartm. p. 8, Backm. & H. p. 204 m. fl.; Kaaresu'anto Peltsana [»Pältsama»] Kuolpa näive: Fries & Mortens. p. (58); dessa fynd-orter ligga långt från Finlands politiska gränser.]

Lim. Endast 2 utblommade exemplar af *Arnica* sägas på högsta toppen af Tuatash bland *Dryas*: Hollm. och Enw. ann., jfr äfven Prot. 1, XII, 1883.

Arten uppgifves från Lapp. ross. under namnet *A. angustifolia* Vahl af Bær i Bull. scientifique [se under *Epilobium latifolium* Consp. IV p. 329] p. 191. I händelse denna uppgift vore fullt säker, vore den den äldsta kända från det finländska flora-området.

Arnica montana L.

Per errorem apud nos est indicata.

Fennia?: (Tengström in litt.) Led. II p. 622; en uppgift, som aldrig bekräftats.

Ligularia sibirica (L.) Cass.

In parte orientali Lapponiae et Kareliae, e 68° usque ad fines meridionales occurrit; cis 7—8° ad orientem versus ab Helsingforsia non reperta.

Iuxta Mare album in paludosis ex. gr. ad fl. Suma, Triostrow [»Tres insulas»] etc.: Spic. II p. 10; Fenn. et Lapp. (bor.) or.: Fries; Lapp. or.: Nym. Consp. p. 350; Fenn. mer.-or. (Carel.): Nym. Suppl. p. 162, vide quoque Led. II p. 620, N. I. Fellm. p. XXVI not., Lindb. Pfl. p. 14, Liro Ured. p. 482 et 570, item Norrl. in Atl. p. 3

Kol. rr in palude silvatico ad Vosnessenje: Elfv.!; ad Petrosavodsk in declivi graminoso humidiusculo: Norrl. On.

Kon. »st r in paludibus firmioribus et pratis ex iis ortis ad Tiudie fq!, in palude aquoso prope lac. Lishmajärvi (vers. Käppäselkä), ad pag. Maaselkä (ad lac. Siesjärvi) leg. Sahlberg!, Unitsa (Simming); credo me hanc speciem quoque vidisse in paludibus subsilvaticis prope Mundjärvi (ad calcarias)»: Norrl. On., ubi describitur; e Tiudie quoque leg. Simming!, vide etiam Günth. p. 42.

Kp. [Suma ad Mare album: F. Nylander!, cfr Ångstr. p. 51, Spic. I. c., N. I. Fellm. et Herb. Mus. Fenn. II p. 145;] Onda st fq et hic illic ep secundum ripas fluvii Onda! a Paadane usque ad Paanajärvi, in parte australi in prato humido fruticibus obsito in valle ad occidentem versus a Siiterinvaara: Bergr. Ant.; ad fluvium Onda inter Parandova et Kirvasjärvi (J. I. L.): Lindr. Lisät. p. 14 et Liro Ured. p. 482.

Kk. nondum observata, sed verisimiliter indaganda.

Lapp. ross. locis humidiusculis inter Pjalitsa et Triostrow p ep: N. I. Fellm., cfr I. c. p. XXVI, XLIII et XLV, item Beket. p. 573 et F. Nyl. Und. p. 52; Tshapoma: Broth. litt.; iam inter Jokonga et Ponoj obvia: Broth. Utdrag p. 131; Orloff: Broth. exk. p. 80; Ponoj: Broth. Utdrag p. 131, Broth. exk. p. 76 et 77, Knabe Pfl. p. 280 et Frey resa p. 122, spec. e Ponoj leg. Brenner! et Montell!; Varsuga, Olenitsa: Mela ann.; Kusomen, Tshapoma, Pjalitsa, Devjatoi [quoque herb.] et Ponoj: Mela Pl; ad fluvium Ponoj ad orientem versus a Kamensk et

ad inferiorem partem huius fluminis: Palm.; Orloff planta propria [»eigenthümlich»]: Kihlm. Ber. p. 15; Sosnovets! et Pjalitsa!: Kihlman; Triostrow: F. Nylander!; Katschkofka inter Svjätoj-noss et Ponoj: A. H. & V. F. Brotherus!, vide quoque Krohn Paeon. p. 229 et 231, item infra.

Om artens förekomstsätt och beskaffenheten af dess växtplatser föreligga ett par uppgifter: Växer på fuktiga — våta, buskbevuxna ängsplättar samt mest, synes det, i brynet af blandskogar mot gräsremsan vid stranden. Äfven i fuktig granskog, där exemplaren bli mera storväxta: Bergr. Ant. — Lapp. ross. Om förekomsten vid floderna säges: »In allen ist das massenhafte Auftreten von *Ligularia sibirica* sehr auffallend. Grosse Flächen sind oft von den glänzenden, dicht gedrängten Blattspreiten dieser Pflanze ganz bedeckt; noch in einer Tiefe von 3—4 dm ist sie besonders schön und üppig entwickelt, jedoch hier im Wasser immer ganz steril»: Kihlm. Bericht p. 23.

»Ad ostium Onegensem M. albi (Ångstr[öm] in herb. am. Zuccarini ([F.] Nylander)»: Led. II p. 620. — *Ligularia* upptages både från Kton. och Kpor.: Mela Kasv. V; se äfven Ispol. p. 62 äfvensom Liro Ured. p. 482 och 570.

Fennia (Schrenk): Led. I. c.; uppgiften är oriktig i den mening Schrenk fattar Finland, såsom också redan N. I. Fellm. framhåller. Finl. bor.: Nym. Syll. p. 2, sannolikt genom missuppfattning af Fries' uppg.; uppgifterna i Nymans senare arbeten däremot korrekta.

»Ad Ponoj 0, 6 m [»2 ped.»] et ultra conspicitur»: N. I. Fellm.

Då Nym. Consp. p. 350 anför N. I. Fellm. Pl. arct. N:o 137, tillägg = var. *minor*.

Cineraria integrifolia (L.) Murr.

In Lapponia orientali ad oram maris frequenter provenit, ad meridiem versus usque ad 66° 10' procedit; ad lacum Imandram et nonnullis aliis locis interiore in parte ea quoque est lecta.

Lapp. or.: Nym. Consp. p. 352 nomine *C. campestris* Retz. * *alpina* (L.) Fr., vide quoque DC. Prodr. VI p. 361, Led. II p. 646, Lindb. Pfl. p. 15, Borg Beitr. p. 103, 114, 136, 142, 152 et 155, item Norrl. in Atl. p. 3.

Kk. Keret: Fellm. Ind., F. Nyl. Utdr. p. 153!, N. I. Fellm., I. c. p. XXV, vide quoque Ångstr. p. 51 sub *C. aurantiaca*, Herb. Mus. Fenn. II p. 145 cet., spec. e Keret etiam leg. Brenner!;

Kouta, Knjasha [»Knasakuba»]: Fellm. Ind.; Sonostrow [»Suo-nostrow»]: Fellm. Anteckn. I p. 522.

Lapp. ross. »in districtu Fælles dicto ex. gr. ad Pummanki [»Bomeni-eid»] cp»: Wahlenb. Fl. Suec. p. 546; »ad collibus graminosis cp, ad sinum Kola et isthmo Karelsгамmen sive Pummanki [»Bommen»] parcius, de cetero nullibi observavi»: Fellm. Ind., vide sub Kk; ad lacum Imandra: F. Nyl. Utdr. p. 154 et 191, Ångstr. p. 51, item Spic. I p. 27 et H. N. f. X N:o 1, cfr quoque N. I. Fellm.; »in tota regione maritima e Keret Maris albi usque ad Petsamo [»Peisen»] Maris glacialis (Edv. Nylander et M. Gadd!) locis valde variis (fqg)»: N. I. Fellm., ubi describitur, cfr l. c. p. XXI, XXIII, XXVII et XLV; enum: Beket. p. 573; e 4 locis enum.: Mela Pl.; in alpinis Lujaur: Kihlman in Diar 8, X, 1887 (e Helsingfors Dagblad 1887 N:o 276, ubi autem errore typographico legitur *Civelaria campestris*) et Bot. Not. 1887 p. 268, spec. lectum e Vavnbed in reg. alpina!; Subovi cp: Broth. Wand. p. 13; ad Kuvschin grandis [»mycket stor»]: Broth. Reseb.!; in insulis in vicinitate Semostrow: Broth. Murm. p. 189; [ad eundem locum atque adnotatio antecedens verisimiliter spectat]; ad flumen Voronje 20 km [ad] meridiem versus e pago Voroninsk in betuleto ripario: Kihlman!; haud occ. versus a Pummanki [»Bomenieid»]: Lund p. 67; Bomenieid in Rossia »4 mile fra den norske Grændse» (Deinboll): Blytt p. 593, vide iam Sommerf. p. 34; ex ora in H. M. F. saltem 10 spec. adsunt; vide quoque Broth. exk. p. 77, 78 et 81, Broth. Utdrag p. 181, Knabe Pfl. p. 280, Linn. Kennt. p. 89, Frey resa p. 122, K. Regel Pfl. p. 43 cet.

Denna art benämnes af några finländska förf. *Cineraria* (el. *Senecio*) *campestris* Retz., af andra *C. alpina* (L.) Fr. — Nym. Consp. p. 352 åter för *C. * alpina* (L. hb) Fr. såsom underart till *C. campestris* Retz.

Fennia (Schrenk in litt.): Led. II p. 646; uppgiften är otvifvelaktigt oriktig, då ju här det politiska Finland afses. — **Li.** Petsamo [»Peisen»] fördes i Herb. Mus. Fenn. [ed. I] till **Lapp. fenn.**, hvarföre *Cineraria alpina* upptogs därifrån [»L.».]. På grund af Lunds utsago har jag hänfört uppg. i Wahlenb. Fl. Suec. endast till **Lapp. ross.**, detta så mycket hellre, som särskildt Norman ej upptager arten.

Cineraria integrifolia varierar i hög grad, såsom också redan N. I. Fellman framhåller. Det är sannolikt på feltydningen af denna arts af-

vikande former uppgifterna om förekomsten af *C. aurantiaca* och *C. palustris* i Lapp. ross. grunda sig.

Var. *glabra* DC. föreligger åtminstone från Ponoj: Herb. Mus. Fenn. II p. 145; exemplar insamlade af Malmberg! och Montell!

Lindberg nämner: Allt [material i H. M. F.] tillhör *Senecio integri-folia* (L.), några exemplar kunna hänföras till f. *glabrata* DC.: Lindb. comm.

Cineraria aurantiaca (DC.).

Per errorem apud nos est indicata.

»Ad pagum Keret iuxta Mare album, planta Keretensis ad a *glabrata* DC. pertinere videtur: Spic. I p. 27, jfr Fries och Nym. Syll. p. 2; β *tomentosus* DC. »territor. Kola (Fellman, Nylander): Led. II p. 647 under *Senecio aurantiacus*. Enligt N. I. Fellm. p. 35 hänföra sig dessa uppgifter rätteligen till *C. campestris*, hvarför *C. aurantiaca* bör afföras ur vår flora, jfr N. I. Fellm. p. LXIII och Nym. Consp. p. 352; se äfven ofvan.

Cineraria palustris L.

Per errorem apud nos est indicata.

Denna art uppges visserligen för östra Lappmarken af Fries under namnet *C. palustris congesta* R. Br., jfr äfven Nym. Syll. p. 2 under *C. congesta* [R.] Br., men uppgiften afser antagligen någon form af *C. campestris*, se N. I. Fellm. p. 35 och jfr l. c. p. LXIII; se äfven ofvan.

Af släktet *Cineraria* odlas många arter, jfr Mela Kasv. V. Flertalet af dessa kunna helt visst betecknas som krukväxter, om ock en eller annan art stundom ses som prydnadsplanta på fritt land.

Senecio Jacobaea L.

In Fennia raro et plurimis locis vix nisi adventicius occurrit; nonnullis autem locis multis annis persistit.

Till. nomine *Jacobaea*; Eur. omn. exc. . . . Fenn. plur.: Nym. Consp. p. 355; in saburra navali, in pratis cultis etc. proveniens, in **Ka.** quidem multis annis iam eodem loco persistit: Herb. Mus. Fenn. II p. 145; in cultis pratis cum seminibus saepius introductus: Schedae II p. 153; vide quoque DC. Prodr. VI p. 350 cet., item sub **Sat.**

Ka. Kymmene (af Forselles!): W. Nyl. Distr., cfr Fl. Kar. et Sæl. Ö. Nyl.; a. 1875 a Sælan loco illo antiquo ad Kuusankoski in Kymmene repertus: Medd. III p. 171, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145.

A1. Lemland Klubben landningsplats för båtar 1891 (Oss. Reuter): Häyr. — **Ab.** [Åbo barlastplatsen vid slottet] ett exemplar utan frukt: Sæl. Fröv.; exemplar insamlade af G. Renvall! och A. Dahll, se äfven Tallgr. p. 77; Loje »in prato culto» Mongola: Lindb. herb.; [Nystad] »Saunasillan rannalla vv. 1890 (Cajander) — 92—93—94»: Söd. — **Ny1.** Esbo Bemhöle åker: W. Brenner!; Esbo Kvarnby vägkant: Cederer. litt.; år 1875 ep i Djurgården vid Helsingfors, men senare [omkr. 1880 eller tidigare] försvunnen: Hult coll.; Helsingfors Skatudden: Brenner!, jfr Brenn. För. p. 132; Helsingfors: Malmberg!; Helsingfors Tölö tillfällig: Kihlm. ann.; Helsingfors Alphyddan 1878, ej återfunnen 1879: Öhrnb.; Helsingfors Gammelstaden: A. Brotherus!; Helsinge Malm vid villan Kullen: Brenner i Medd. XVIII p. 219; Sibbo Koivuniemi nära Östersundom: elev A. O. Helenius!, ex. inl. af O. Collin, jfr Alc. III, enl. uppg. å etiketten fullkomligt vildt växande; Sibbo Granö gammal barlastplats 1893: Häyr.; Borgå lastageplats å en holme: A. O. Helenius!, jfr Alc. III; Borgå (!) Hammars lastageplats: Öhrnberg! och O. Collin!; Borgå nära Hammars g. ymnig 1885 och 1886: Gadol.; Borgå barlastholme i Haikotjärden: Öhrnberg!; Borgå »iuxta laterariam Kristenäs in insula saburracea parva»: W. Wahlbeck!; Perno [»Pärnä»] Näse Korsudds barlastplats: Å. Nordström!, jfr Alc. V, där den anföres under namnet *β flosculosus* DC.; »Valkomin asema-alueella 5—7 km Levvisasta . . . 2 paik. yht. 4—5 yksilöä»: Hagf. Kasv. p. 17. — **Ka.** Det bör framhållas, att Kymmene i Herb. Mus. Fenn. [ed. I] fördes till **Ny1.**; Virolahti mellan fjärde och sjätte km öster om Koukki 1903: Knabe litt.; Viborg: Alc. III; jag känner icke hvarpå uppg. är grundad. — **Ik.** Valkjärvi Veikkola »in prato culto» 1 ex.: Lindberg!, jfr Alc. IV.

Sat. [Ufsby] Räfsö: lyc. Grönfeldt! i dupl., jfr Not. XIII p. 457; i ögonen fallande på barlastplatsen på Räfsö: Häyr. und. p. 32; r och st ep Räfsö på barlast 1901 st ep, har enligt samstämmiga uppgifter funnits här flere år, 1907 fortfarande st ep . . . Mäntyluoto 1907 (L. Hedenström): Häyr. Björneb.!; där många detaljuppgifter lämnas, jfr l. c. p. 53 och 55; exemplar från Räfsö äro äfven insamlade af E. Græff! och A. Lindfors! I anslutning härtill meddelar Arrhenius: »Jag besökte Räfsö samman med min far i slutet af 1870-talet och minnes mycket väl, att *Sen. Jacobaea* — liksom *Carduus nulans* — uppträdde i väldiga massor. Det är tydligt, att dessa arter hade haft sin boplatz där en lång följd af år: Arrh. — Kyröfall på de sandiga branterna öster om älven ymnig: Printz comm. 1909; Tammerfors nära stationen: Buddén; uppg. gäller snarare **Ta.** — Arten uppgafs [»Senecio 688»] från norra Satakunta redan af Gadd Sat. p. 50, men uteslutet är ju icke, att en misskrifning för *S. vulgaris* kan föreligga (= Senecio 690, allt enl. Fl. Suec. ed. I); Gadds uppgift anföres emellertid i Prytz cont. — **Ta.** [Tavastehus] »Sairion lastauspaikalla Hämeenlinnan ratapenkerellä 1918 1 yks.»: Lahti Tul. p. 135; Kärkölä: E. A. Westermarck! och C. Collin!, jfr Alc. IV; se äfven under **Sat.** — **Sa.** Nyslott [»Savonlinna»] in vicinitate templi»: Buddén!, jfr Alc. IV; »tavattiin syysk. 1892

kukkivana kirkkopuistossa, josta monen oppilaan herbariossa. Sittenmin hävinnyt: Budd. muist.

Tb. »Jyväskylän laivaranta 1917 (A. Pynnönen): Link. comm. — **Sb.** Jorois Kerisalo Sopala »kuiva ketvele (villiint.):» Hintikkal, jfr Suom. VI p. 135.

Om. Arten upptages från denna provins: Mela Kasv. V; specialuppg. är mig obekant. — **Ok.** [Kianta] »Eräältä vanhalta, kuivalta heinäpellolta Kanervavaaralta (kirkonk.) löysin sitä kesällä 1911 useampia eritt. komeita kpleita»: Kyyhk. Suom. I, jfr l. c. p. 20.

Ob. [Uleåborg] i tre elevers herbarier, tagen vid Toppila 1886: Zidb., jfr Brenn. Obs.; Uleåborg på barlast: Hougberg herb.; »löydetty pari kertaa Hietasaaren puoleiselta lastauspaikalta»: Leiv. putk., jfr Leiv.; »(uusi) v. 1910 painolastilla 2 kppl.»: Huum. Oul. p. 179; exemplar från »Oulu Toppilansalmi painolasti»: K. Lönnroth, inlämnadt af Huumonen; barlast Kemi stad 1886 (några ex.), rikligare vid Vasankari såg i Simo 1889: Keckm.

Pl. Finl. exs. N:o 984 **Sb.** Jorois Kerisalo Sopala »in culto prato» eg. Hintikka. Af uppg. under **Sb.** framgår tydligen, att arten här är tillfällig.

Tecknet för tillfällig förekomst användes af flertalet förf. och är därför ej utsatt för hvarje särskild uppg.

Om *β flosculus* DC. se under **Nyl.**

Senecio barbareaefolius Krocker.

In Fennia vix occurrit.

Arten upptogs såsom mycket rar från **Nyl.** [»E. 3. yh.»: Mela Kasv. III. Någon speciallokal känner jag ej; om artens förekomst nämnes endast: »Liene satunnaisena tavattu»: Mela Kasv. V. Omöjligt är ingalunda, att en felbestämning föreligger. I Lund Fört. p. 110 användes namnet *S. erraticus* Wk.

Senecio octoglossus DC.¹⁾

In Lapponia rossica maxime orientali non cis 11° – 12° long. ad orientem versus ab Helsingforsia et 66° 5' lat. occurrit.

Lapp. or.: Fries et Nym. Consp. p. 353, vide infra, vide quoque Led. II p. 641 nomine *S. nemorensis β octoglossus*, Lindb. Pfl. p. 12, Liro Ured. p. 395, Norrl. in Atl. p. 3 et Caj. vaell. p. 16, cfr l. c. p. 23.

Lapp. ross. inter Ponoj! et Svjätöj-noss p ep in salicetis aliisque locis humidiusculis fertilioribus, interdum hominis fere

¹⁾ *S. nemorensis* L. auct. plerique.

altitudinem attingens: N. I. Fellm., ubi describitur, cfr l. c. p. XXVI et XLV, item Beket. p. 573; Ponoj (!): Broth. Utdrag p. 131, Broth. exk. p. 7 et 8, Knabe Pfl. p. 280! nomine *β polyglossus*, item Krohn Paeon. p. 229; Tetrina, Tshapoma et Ponoj!: Mela Pl. et herb.; Olenitsa: Selin!; Krivetz [quod in Varsuga influit]: K. Regel Pfl. p. 51; Varsuga 2 km supra ostium fluvii Ilma: l. c. p. 79; in fruticeto juniperino iuxta mare prope Tshavanga! et Kusmin-nos! inter Ponoj et Sosnovets in convalle minuscule ep: Kihlman; Tshapoma 1878: Broth. litt.; inter Pjalitsa et Tshapoma in declivibus litoralibus: Kihlm. Ber. p. 23; Sapadnjinavolok: Brenner!; Jokonga 1844: F. Nylander!; haud infrequens ad Jokonga: Enw. ann.; Varsina: Brotherus!

»Fennia (Schrenk in litt.): Led. II p. 641; uppg. är oriktig i den mening Ledebour tager Finland, såsom äfven påpekas af N. I. Fellm. p. 35.

Fries liksom Nym. Consp. p. 353 hänför vår form till (var.) *octoglossus* DC., ehuru Nyman om N. I. Fellm. Pl. arct. N:o 136 säger: »var. macrocephala 7—13 radiata Ponoj». I Herb. Mus. Fenn. [ed. I] kallas formen *S. nemorensis* var. *octoglossus* Led.

Ruprecht beskriver i Fl. Samoj. p. 43 var. *polyglossus* och säger uttryckligen: »Examinavi spec. lecta pr. . . . Ponoj Lapp. ross. . . .»; man är väl häraf berättigad till antagandet, att vår form är identisk med denna var. *polyglossus*.

Lindberg skrifver: »Då den på Kola halfön förekommande [formen] synes afvika mycket från kontinentens *S. nemorensis*, skulle jag vilja kalla den *S. octoglossus* DC.»: Lindb. comm.

Som odlad omnämnes *S. nemorensis* från **Ny1**. Helsingfors Botaniska trädgården: Liro Ured. p. 484.

Det torde vara skäl erinra om att *S. arcticus* Rupr. (= *S. paluster* (L.) Hook.) icke hittills observerats i Lappland; den upptages bl. a. *Rossia europaea arctica*: Trautv. Incr. 415.

Senecio paludosus L.

In territorio non occurrit, sed in vicinitate eius lectus est.

Om *S. paludosus* nämnes: »Mainittakoon harvinaisemmista kasveista, joita tavattiin ainoastaan venäläisellä puolella»: Cajander i Medd. XXVI p. 181, jfr Medd. XXVII p. 8 och 9. Likaledes uppräknas denna art bland dem, som äro karaktäristiska för norra Ryssland, men saknas västerut: Norrl. in Atl. p. 2. [Kp. *S. paludosus* uppgifves vara insamlad på Solovetsk 1882: Knabe litt.]

Senecio viscosus L.

In Fennia raro aut satis raro et plerumque adventicius occurrit. Nonnullis saltem locis his annis importatus est.

Maxima ex parte quidem, ut videtur, adventicius: Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Fenn. mer.: Nym. Suppl. p. 164; nonnullis locis in litore maris in ora partis intimae Sinus finlandensis. Ceteroquin cum saburra navali (p) in Finlandiam australem et occidentalem introductus: Schedae p. 119; his annis etiam in **Ta.** et **K1.** iuxta vias ferrarias lectus est: Schedae II p. 152, vide quoque DC. Prodr. VI p. 342.

Ka. Fredrikshamn 1862: Brenner!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. X et vide infra. — **Ik.** (r) ad viam publicam prope praedium sacerdotis par. Koivisto [»Björkö» 1866]: Malmbl., cfr Suom. V p. 216; [Kuolemajärvi] Muurila: Thesl. Dynb. p. 65; [Kuolemajärvi] in arena volubili [»dynerna»] ad orientem versus [a pago Seivistö]: l. c. p. 64; Kivennapa Terijoki in litore maris: E. Sillman!; compluribus locis et hic illic cp secundum totam oram a termino rossico usque ad Koivisto [»Björkö»], occurrit inprimis in ripis arenosis et campis arenosis ad oram aut prope: Lindb. comm., spec. e Kivennapa [»Kivinebb»] Kuokkala in campo arenoso!; Rajajoki [»Systerbäck»]: Flinck!; [in locis [»Gegenden»] litoris maritimi ubique et st cp: Meinsh. p. 172], vide quoque infra.

Pl. Finl. exs. N:o 393 **Ob.** Uleåborg in saburra navali leg. Sandman; N:o 983 **Ny1.** Tenala Lappvik Sandudden in saburra navali leg. Inga Ström.

A1. Åland: M. v. Essel!; uppgiften är enligt v. Essens eget meddelande osäker; arten upptages från **A1.** Alc. III p. 290, — **Ab.** [Åbo barlastplatsen vid slottet] ett exemplar med blommor och frukter: Sæl. Fröv.; spridt sig . . . 1885: Lindén Bot.; äfven Gadol. uppgifver samma år »ganska ymnig»; 1913 (M. Tuominen), pec 1916 (T. Wikström): Pesol. Tur. p. 43; [samma ställe] »ön entisestään suuresti levinnyt, ollen nyt melkein pä tavallisia kasveja alueella»: Lahti Tul. p. 135; Åbo vid slottet cp 1915: Ekl. comm., jfr äfven Talgr. p. 77; exemplar från »Turku Linnankenttä rautatien varrella», insamladt 1919 af N. Kanerva! — **Ny1.** Lappvik lastageplats: Palmén!, jfr Häyr. Adv. p. 161; år 1905 på flera ställen [å Lappvik lastageplats], företrädesvis emellan brädstaplarna, merendels i enstaka eller några få individer, åren 1905—1907 (K. Holmberg), icke observerad år 1908:

Häyr. l. c.; Tenala [»Tenhola»] Lappvik »jälleen v. 1909 (Inga Ström), v. 1918 cp (Häyrén), ibid. nykyään st cp sekä muuallakin, mutta vain st cp»: Hid. Lappv. p. 159, se äfven Pl. Finl. exs. N:o 983; Ekenäs strand: Edv. af Hällström!; Ekenäs »ad portum» st cp 1882: Hjelt!; Ekenäs hade inkommit ungefär år 1875: Oss. Reuter comm.; Ekenäs stad 1892 på afstjälpningsplats, Stallören 1897, Norra Strandgatan och nedanför fabrikena några högväxta exemplar 1920: Häyr.; Malm [»Malmi» us. yks.]: Link. Tul. p. 20; Perno på barlast: A. H. de la Chapelle i Lindb. herb.; [Lovisa] »Valkomin asema-alueella radan varrella monta sataa yksilöä»: Hagf. Kasv. p. 17; Nurmijärvi »Nummelan parantolan puutarhaan alkuaan kylvetty (A. v. Bonsdorff), nyt monin paikoin rikkaruohona 1922»: Link. comm. — **Ka.** Kotka »prope Kivisilta supra acervos sabulosos»: K. Renqvist!, jfr Ale.; exemplar från Kotka äfven insamlade af J. A. Werving! och A. Ulvinen 1917!; Kotka »Hovinsaari hiekkaperäisen kadun varrella 1907 (J. Pekkarinen), Kotka satamahietikko 1916 (L. Kari)»: Häyr., Sippola »Inkeroinen ratapiha»: Kujala!; rr »Jääskén asema-alueella ratapenkereessä 1 kpl v. 1917, Antrean rautatieasema kiskojen välissä 1918 (Hannikainen)»: Valle tiet., jfr Valle kasv. p. 207 och Valle Sat. p. 158; »saapunut paikkakunnalle [Viipuriin = Viborg] vasta 1916 ja löytyy sitä runsaasti etelä-sataman läheisyydessä»: Myrb. p. 97; Viborg [»Viipuri] satamarad. asem. luona st pc [1921]»: Hid. rautatieas. p. 93; »Viipurin rautatieasemalla st cp» [1921]: Link. comm. — Huruvida *S. viscosus* bör anses vara verkligt vild i Fredrikshamn, såsom i Herb. Mus. Fenn. II förutsättes, eller blott tillfällig, må lämnas därhän. Däremot hyser jag intet tvifvel om dess spontana förekomst i **Ik.**, där Malmbergs exemplar är insamladt redan 1866 och där Lindberg funnit den »mångestädes och ställvis ymnig», se äfven Meinsh. p. 172 och XXVII. — **Ik.** Muola Galitsina »ad viam ferratam [»ferrariam»] 1907, 1910 et 1918» (Ehnberg), Valkeasaari järnvägsbanken (Ehnberg): Link. comm.; »Käkisalmen as. 1 yks.» [1922]: Hid. Lis. p. 114.

Sat. Björneborg 1905 (Axel Lindfors): Häyr. Björneb., jfr l. c. p. 52; Birkkala Siuro »ad viam ferratam»: Printz! — **Ta.** Tavastehus [»Hämeenlinna»] sahan luona»: Wellenius!, jfr Ale. IV; »T — burgum rautatien pengerr»: I. Heinonen!; [Hausjärvi] »Oitti asema-alue»: Huumonen!; »Lahden asemalta 1 yks. läh. tullikamaria»: Hagf. Kasv. p. 17. — **Sa.** »Vuoksenniskan asemalla 1 yks.»: Hid. comm., jfr Hid. rautatieas. p. 93; »Vuoksenniska asemalla 1 yks. ja radalla asemalta c. ½ km S ja sieltä pitkin matkaa elektro-metallurgiselle tehtaalle yksityisiä yks. 1921, Vuoksenniska asemalla 8 yks. 1922»: Link. comm. — **Kl.** Hiitola »aseman luona st pc 1922»: Hid. comm., jfr Hid. Lis. p. 114; »auf Eisenbahnstation der Stadt Sortavala einige Ind. 1914, etwas reichlicher 1918»: Link. comm., jfr Link. Stud. p. 274, där arten betecknas som rr, l. c. p. 328 och Tab. VI, äfvensom Link. Stud. II; »Sortavala us. yks. ollut täällä jo useita vuosia»: Link. Tul. p. 20; »Sortavala rautatieasemalla tavaramakasiinin luona ja Vakkalahden poikki kulkevalla ratapenkereellä. Edellisessä paikassa se on kasvanut

ainakin 20 vuotta»: K. H. Hällstr. litt.; »Sortavalan rautatieasema hiekkapenger tavaramakasiinin luona 1902»: I. M. Warttinen! — I Mela Kasv. V betecknas arten som vildt växande i K1.

Ob. [Uleåborg] från och med hösten 1882 t. o. m. 1886 vid Toppila i tilltagande mängd, förekom äfven 1887, ehuru mindre ymnigt än året förut: Zidb., jfr Brenn. Obs.; »soraisella merenrantahiedikolla lastauspaikan luona» r: Leiv. putk., jfr Leiv.; »v. 1903 painol. 1 kpl (E. Lahenius): Huum. lis. p. 86; »1 yks. Oulun tulev. tav. as. erään makas. seinust.»: Parv. Tul. p. 94; exemplar från Uleåborg insamlade af Malmberg 1869! och S. W. Liljebloom!; se äfven Pl. Finl. exs. N:o 393; barlastplatser st fq, alltsedan sommaren 1885 ymnig i Kemi stad, Simo Kallio 1892, Vasankari såg 1889 och Simo prästgård 1894: Keckm., jfr l. c. p. 17.

Linkola betecknar *Senecio viscosus* i Ladoga-trakten som en anthropochor, hvilken nästan uteslutande förekommer på ståndorter, som uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr l. c. p. 344 och 345.

Senecio silvaticus L.

In Fennia austro-occidentali, inprimis in taeniis, satis frequenter—frequenter provenit. Et ad septentrionem et ad orientem versus frequentia cito minuitur; ultra 61° 30' ad septentrionem et 2° 40' ad orientem versus ab Helsingforsia vix nisi adventicius in saburra cet. occurrit.

Till.; Eur. omn. exc. . . . Fenn. plur.: Nym. Consp. p. 358, vide quoque DC. Prodr. VI p. 342, Led. II p. 629 [sub A1.], Liro Ured. p. 484 et Link. Talv. p. 99.

A1. ins. Alandicae (Tengström msc.): Led. II p. 629; (p): Bergstr.; complur. loc. Degerby, Kökar, Godby cet.: Bergstr. Beskr.; Sottunga et Kökar — st fq: Arrh.; complur. locis enum.: Ch. E. Boldt; in taeniis st fq: Laur. Fört.; st fq in parte media et occidentali [totius territorii — ad A1. spectat]: Bergr.; st fq in Kumlinge et Brändö: Bergr. comm. [ad eadem loca atque adnotatio antecedens spectat]. — **Ab.** fq: Zett. & Br. et Rupr. Diatr. p. 23; Korpo Utö st fq [»4»]: Ekl. p. 106; [Korpo] Vidskär etc. in 5 insulis, varia frequentia: Ekl. Veg. p. 215; Korpo fq inprimis in taeniis, Houtskär: Ekl. comm. 1923; par. Gustafs Kattkuru [et] Viikattmaa: Bergr.; st fq in occidentali parte par. Iniö: Bergr. comm., vide sub A1.; Pargas fq: Adl. et Arrh. Ann.; Pojo fq: A. Nyl.; fq in insulis et sinus occidentalis Hangö

et sinus Bolaks: Sand.; Karis Kroggård: His.; Karis Svartå apud stationem viae ferratae ad struem tabularum et ad viam ferratam 1 km magis ad septentrionem versus: Ch. E. Boldt; Lojo: Sæl. ann.; Lojo in ripa arenosa ad officinam cerevisiae: Lindb. herb.; p in par. Mietois et in australi parte par. Mynämäki [»Mt., Pt., Hr. ja Tp.»], tantum in rupibus interdum copiosior: Caj. Kasvist., quem l. inspicias; Nystad Lepistö: Hollm.; Nystad: Söd.; de Vihti vide infra. — **Ny1.** [Ingå] in taeniis fq, in terra continenti p: W. Brenn. Växtg.; Ekenäs in taeniis interioribus p, in taeniis exterioribus st fq, in maritimis extimis [»hafsbandet»] st r: Häyr., cfr Liro Ured. p. 484 et vide infra; p Ingå ad Hirdahl, Backa, prope Fagervik (Långmossen), in taeniis in Stor Ramsjö, Jacob Ramsjö et Åkerholm: His.; Esbo Rulludd: Kihlm. herb.; Esbo Skälörn: Kihlman!; [Helsingfors] (fq): W. Nyl.; (rr), enum.: Hid. Tiet.; p in maritimis: Sæl. Ö. Nyl.; [Hogland] (r) in rupibus, in coemeterio (E. Nyl. Ber.): Brenn., cfr Rupr. Diatr. p. 23, Fl. Ingr. p. 598 et Fl. Kar. p. 187; Hogland in parte extrema septentrionali [»norra ändan»] r cp 1893: Gadol.; Hogland r Purjekallio: Sælan in Medd. XXV p. 78. — **Ka.** Haapasaari: Rupr. Diatr. p. 23, cfr Fl. Kar. p. 187 et Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Haapasaari fq: Sælan in Medd. XXV p. 80; Virolahti ins. Pisisaari in litore marino arenoso: Sælan!

Sat. Euraâminne Ilavois: Kl. Wahlman!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145, Häyr. Björneb. cet.; Hvittisbofjärd p: Häyr. Björneb.

Ny1. Om förekomsten i Tvärminne-trakten lämnas följande specialuppgifter: Holmen Munken, bergspr. bland glesa tallar. — Brändskär 1918 mycket riklig. — Hästö-Busö 1918 synnerligen riklig enl. Palmén och G. Ekman (hade uppspirat i mängd på de af ryssarna öfvergifna fästningsanläggningarna): Häyr.

Större delen af Finland: Fries; tydl. felaktigt.

Ab. [Barlastplatsen vid Åbo slott] pcc: Pesol. Tur. p. 43; [Vihti] rr anträffad sommaren 1891 i 5 å 6 och sommaren 1892 i blott 2 små nödvuxna exemplar på banan invid Nummela station: Flinck; sannolikt tillfällig i Vihti. — **Ik.** Uptages härifrån [»1—6»] i Mela Kasv. III, men ej i Mela Kasv. V. — **Sa.** [Savonlinna] »ratapenkereellä Faneeritehtaan kohdalla runs»: Paas. p. 21; efter artnamnet ett?

Oa. r Nya Wasa nära Wolffska bryggan: Laur., jfr Alc. III p. 290; rr Wasa: Laur. Växtf.; antagligen tillfällig förekomst, ehuru beteckningen

härför ej användes i Laur. Växtf. — **Om.** ganska mycket på barlast i Gamla Karleby: Hellstr. p. 136. — **Ob.** [Uleåborg] »löydetty satunnaisena jyvämäkasiinin luota»: Leiv. Putk., jfr Leiv.; »v. 1909 I kpl»: Huum. pain. p. 87, exemplaret påtecknad »Oulu Toppilansalmi painolasti»!

S. silvaticus uppräknas f. ö. som barlastväxt på några orter i södra Finland: Hangö [»Hanko»], Lappvik, Ekenäs [»Tammisaari»] todennäk. apofyyttinä läh. merenrantaa»: Hid. comm., jfr Hid. Rautatieas. p. 94.

S. silvaticus betecknas som apophyt: W. Brenn. Växtg.

Senecio vulgaris L.

In parte australi frequenter provenit; paulatim diminuta frequentia usque ad 65° 50', ubi rarissimus, procedit; in orientali parte et multis plagis Fenniae interioris raro occurrit.

Fq usque ad 61° inveniri plurimi auctores consentiunt, cfr Till., Till. Icon. 68 et Kalm; Eur. omn.: Nym. Consp. p. 358, vide quoque DC. Prodr. VI p. 341, Led. II p. 628 (vide infra), Sun. p. 25, Link. kultt. p. 135, 138 et 146, Link. Stud. II p. 462 et Link. Überw. p. 219.

Sat. (p): Malmgr.; fq: Saur.; enum. e nonnullis locis, verisimiliter compluribus locis, Hvittisbofjärd fq: Häyr. Björneb.; st fq: Hjelt. — **Ta.** fq: Leop., Asp. & Th., Norrl. s. ö. Tav. et Bonsd.; st fq, sp: Borg Tiet.; st r — p Luhanka Stendal, Tam-mijärvi, Kesäin et Hauhanpohja, Korpilahti Mutanen: Wainio Tav. or.; Korpilahti r in pago ad templum: Link. Kasv. p. 169. — **Sa.** ubiquae: E. Nyl. & Chyd.; Valkiala (fq): Hult fört.; Vill-manstrand: Sæl. ann.; »sine dubio reperiendus»: Hult; Mikkeli [»S:t Michel»] pc: Hasselblatt!; Ruokolaks enum. e 8 locis, st cp in Immolanhovi, Mikkeli compl. locis, cpp ad stationem viae ferratae, Puumala in pago ad templum fq (V. Kunnas), Rantasalmi Putkisalo (G. Ekman): Link. comm. — **Kl.** (fq): Fl. Kar.; p: Hann.; fq: Backm.; »vix fq nisi in Impilaks»: Hjelt Ant. p. 62; r in vicinitate lac. Jänisjärvi, Suistamo prope templum: Hjelt; p in vicinitate lac. Ladoga: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 322, 323, 372, Tab. VI et inprimis tabula geogr. N:o 14, item Link. kultt. p. 135; in vicinitate lac. Ladoga st fq — r: Link. Stud. II, ubi e permultis locis enum. — **Kol.** in urbe Petro-

savodsk (!) fq: Norrl. On., cfr Günth. p. 42; Nimpelto et Petro-savodsk; Caj.; Elfv. non comm.

O a. p: Malmgr., spec. e. Kurikka!; Kaskö et Kristinestad fq, Petalaks st fq: Lindén Bot.; in vicinitate oppidi [Vasa] fq: Laur. Växtf. — **T b.** Jyväskylä: Wainio Tav. or.; r Viitasaari circa templum: Broth!; [Jyväskylä] fq, Laukaa r et non visus nisi ep in horto sacerdotis: Link. Kasv. p. 169, cfr Link. kultt. p. 135; Saarijärvi in vicinitate templi in ruderalis ad ripam lacus Lumperoine: Marklund!; Pihtipudas rr in pago ad templum, Ingansaari: Roiv. — **S b.** Leppävirta fq: Enw!; Heinävesi compluribus locis in pago ad templum: Link. comm.; [Kuopio] (fq): Mela; Kuopio st fq, Maaninka p, Nilsä r (Kyyhkynen): Link. kultt. p. 135; Kiuruvesi: Lundstr.; e permultis [18 saltem] locis e **S b.** enum., inter alia lisalmi st ep per oppidum, Kaupilanmäki, Soi'inlahti et Sukeva: Kyyhk. litt.; M. & J. Sahlb. ex lisalmi non comm. — **K b.** Kide: Brand!; cfr Link. Stud. II, ubi e nonnullis locis enumeratur; Liperi (fq): Eur. & H!; Rääkylä in vicinitate templi compluribus locis et ad Vahalahti, Joensuu ad stationem viae ferratae, Lieksa ad stationes Viekki et Lieksa multa spec. 1918: Link. comm., cfr Link. Tul. p. 20; [Nurmes] st fq herba inutilis et in ruderalis: Link. Muut. p. 87; Ritoniemi prope oppidulum et Konnanlampi: l. c. p. 88; Axels. Putk. et Wainio Kasv. non comm. — **K o n.** Kendjärvi, Tiudie: Norrl. On.; Suoju, Kishi! et uno loco in Klimetskoi: Caj.; »mihi ad Tiudie non obviam»: Kihlm.

O m. fq ad oram, r interiore in parte: Hellstr.; Alajärvi Sillanpää st ep in horto (Nyström), Lappajärvi Kauhajärvi Keski-koukkari ep in area vetusta (Nyström): A. L. Backm. Fl.; p prope oram maritimam: Tenn.; [Oulainen] st r, frequentior in media parte paroeciae quam in partibus remotioribus [»laita-osissa»], ubi raro obvius, ad stationem viae ferratae st ep, enum. saltem e 7 locis: Parv. Oul.; Pyhäjoki: Lackstr.; st fq in Frantsila: Jul. p. 292. — **O k.** [Kajaani] (fq): Must.; in parte australi, Paltamo, Kajaani: Brenn. Obs., vide quoque infra. — **K p.** Popovansaari in horto!, Vigostroff in agro solano consito: Bergr. Ant.

O b. Liminka: Brenn. Obs.; in confinibus [opp.] Uleåborg: Hellstr. Distr. p. 6; Uleå: Eberh!; terminum septentrionalem ad

Uleåborg attingit: Brenn. Reseb. p. 76, spec. e Toppila in herb.; (fqq) in toto territorio, inprimis in proxima vicinitate oppidi [Uleåborg]: Leiv. putk., cfr Leiv.; r secundum oram Torneå, Kemi, Simo, Uleåborg: Brenn. Obs.; Pudasjärvi: Martik. p. 42; p in vicinitate orae maritimae Simo in insula serratrinae Kallio cp, in oppido Kemi, Laitakari [et] Pitkäkari: Keckm., cfr l. c. p. 17; in oppido Kemi! eiusque vicinitate st r: Rantaniemi, vide quoque Link. kultt. p. 135; r Torneå in oppido: O. R. Fries p. 157 et Hjelt!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145.

Afvikande frekvens har jag antecknat i följ. fall: fqq: Prytz cont. — **A1.** Brändö st fq — fq vid boningar, Kumlinge p: Bergr. — **Ab.** Korpo Utö p [»3»]: Ekl. p. 106; Iniö st fq — fq, par. Gustafs Lypörtö: Bergr.; fq — fqq: Arrh. Ann.; Bromarf st fq: Sand.; fqq: Flinek, V. E. Broth. [»yl.»] och Weeks.; fq — st fq: Caj. Kasvist., där närmare uppg. lämnas. — **Nyl.** [Ingå] i skärgården [»S»] p, på fasta landet [»F»] st fq: W. Brenn. Växtg.; fqq: Sæl. Ö. Nyl.; »Orimattila kirkonkylässä fq, ympäristöllä kenties st fq, muuten p»: Link. comm. — **Ka.** p »på gårdstomter och i odlingar»: Lindén; [Jääski] st fq: Valle tiet. — **Ik.** (och **Ka.**) [vissa socknar] p — st fq: Hid. comm.

Större delen af Finl. o. Lappl.: Fries; uppg. kan i fråga om Lappland endast afse svenska Lappmarken, om den ens för detta område är fullgiltig.

Lapp. fenn. »Ad Lapp. infimam»: Fellm. Lapp., jfr Fl. Samoj. p. 9 och Led. II p. 628; »in cultis ruderatisque et ad plateas per totam patriam ad Lapponiam usque»: Wirz. pl. off. Dessa liksom många andra uppgifter böra otvifvelaktigt skärskådas i belysning af det faktum, att Lapplandsgränsen här — som ofta enligt en äldre uppfattning — förlägges afsevärdt längre söderut än nu. Denna tolkning bestyrkes också af Linnés uppgifter i Fl. Lapp., där några växter, t. ex. *Stratiotes*, *Galium verum* och *Butomus* från Kemi, utan vidare uppräknas såsom tillhörande Lappmarken, liksom ock af uttalandet: »det må väl hafva gifvits en tid, då Lappland nästan vidrörde Torneå stad»: Buch p. 56. — Det kan påpekas, att Hidén ej sett *Senecio vulgaris* i **Ob.** Rovaniemi 1924: Hid. comm. — **Li.** [Nyborg inkommen med trädgårdsfrö: Th. Fries p. 181, jfr Blytt p. 589]; Varanger: Blytt p. 589, se äfven Hartm. p. 11. Som Blytt framhåller, bör arten här betecknas som [alldeles] tillfällig; den har ej återfunnits af Arrhenius och Norman, se Norm. Fl. Spec. p. 623. — **Lapp. ross.** »Kolska trakten (Fellm.): Beket. p. 573 i öfvers. Uppgiften är oriktig; hvarken J. eller N. I. Fellm. upptaga arten från Kola.

Om förekomst på barlastplatser etc. föreligga många uppgifter. **Ab.** (st pc): Pesol. Tur. p. 43. — **Nyl.**, **Sa.**, **Kl.** och **Oa.** tillsammans 8 uppg.: Link. Tul. p. 20. **Nyl.**, **Ka.**, **Ik.** och **Kl.** inalles 5 uppg. cp — cpp: Hid.

rautatieas. p. 93. — **Sb.** uppräknas från 11 järnvägsstationer: Kyyhk. Sat. p. 153, se äfven Kyyhk. Tul. p. 162. — **Kb.** 4 uppg. och **Om.** Kannus »lukuis. yks.»: Link. Tul. p. 20, se äfven om **Kb.** Link. Stud. II. — **Ok.** Kajaani »rautatieasemalla»: Kyyhk. litt., jfr Kyyhk. Sat. p. 153; »**Ok:**ssa en sitä havainnut muualla kuin Kajaanissa»: Kyyhk. litt. 1920; [Kianta] rr »Ent. postikonttorin luota kirkonk. löysin sitä v. 1908 muutaman kappaleen»: Kyyhk. Suom.l, jfr l. c. p. 19 och 21. — **Ob.** [Uleåborg] årligen ymnigt i Toppila: Zidd., jfr Brenn. Oks.

Ett fall af frosthärdighet hos denna art beskrifves af Arrhenius i Medd. XIX p. 21—22.

På nordsvenskt område uppräknas *S. vulgaris* bland arter, som hafva sin nordgräns på linjen Neder-Kalix — Haaparanta och bero af kulturen: Birg. p. 83.

Om ymnigheten nämnes: »toisinaan runsaasti . . .»: Hid. Tiet.; »harvassa kasvava»: Stenr.; detta sistnämnda torde vara ett undantagsfall.

Linkola betecknar *Senecio vulgaris* i Ladoga-trakten som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr l. c. p. 218, 316, 318 och 343. På samma sätt karakteriseras arten i Link. Stud. II och W. Brenn. Växtg.

Linkola framhåller ytterligare, att *S. vulgaris* huvudsakligen förekommer på orter med gammal kultur: Link. kultt. p. 135—136, Link. Stud. [I] p. 322 jämte kartan N:o 14, jfr l. c. II äfvensom Suom. V p. 15. Äfven framhållles, att »laji on viime vuosina paljon levinnyt rautatieliikenteen välitykseillä»: Link. Tul. p. 20. Likaså uppräknas arten, ehuru med frågetecken, bland dem, som under senare år blivit allmänna i **Tb.**: Link. Kasv. p. 162. — Se äfven uppg. från **Sb.** och **Kb.**

Senecio vernalis W. & K.

In saburra rarissime occurrit. His annis primum adnotatus est.

A1. Mariehamn »lastauspaikka»: R. Idman!, exemplaret bestämdt af Lindberg. — **Ab.** »prope arcem Aboae in sabulone inter *S. viscosum* specimina pauca inventa, sine dubio cum saburra navali inductus»: W. Wahlbeck! — **Nyl.** Helsingfors Skatudden barlastplats: Fortelius!, exemplaret bestämdt af Lindberg.

Ob. [Uleåborg] »v. 1909 1 kpl»: Huum. pain. p. 87.

S. elegans L. uppgifves som odlad **Om.** Lappajärvi [odl. på] herrgårdar: A. L. Backm. Fl. p. 26. — Den *Senecio* utan utsatt artnamn, som uppgifves [som odlad] **Li.** Toivoniemi på kalljord: Nordling p. 315, hör sannolikt till samma art.

Calendula officinalis L.

In Fennia saepe colitur, sed rarissime disseminatur.

»Planta est ornamenti gratia ubique culta, sed in statu spontaneo vix nota»: Nym. Consp. p. 398. Af gammalt äfven af allmogen allm. odlad: Alc. III; uppräknas jämte *Papaver* bland »de arter, med hvilka kulturen här [särskildt i **Om.** Munsala] tager sin början»: Elfv. Ant. p. 42, jfr l. c. p. 34.

Ab. [Korpo] säll. förvildad, Kopois i hafreåker pcc: Ekl. comm.; Lojo [»Lohja] Kyrkstadin luona villitytyneenä pcc 1911»: Hid. comm. — **Nyl.** Ekenäs [»Tammisaari] Pohj. satam. eri tahoilla 2 yks.»: Hid. rautatieas. p. 95; [Ekenäs] Tvärminne Rödesgålan, spridt sig i den invid blomsterrabatten belägna rågakern genom själfsådd, odlad allmänt i Ekenäs skärgård: Häyr. 1918; Helsingfors [»Helsinki] hautausmaalla villitytyneenä 1916 pcc»: Hid. comm.; Helsingfors Sörnäs lastageplats 1 ex. i augusti 1920 (Frey): Häyr.

Som odlad upptages arten redan af Till.¹⁾ och Till. Icon. 146¹⁾. F. ö. förefinnes ett stort antal uppg. från södra Finland, särskildt i Elfv. Ant. Bl. a. har jag antecknat W. Brenn. Växtg. p. 46¹⁾, Stenr. p. 16, Geogr. F. T. 1900 p. 29¹⁾, Medd. XXV p. 14, Sælan i Medd. XXV p. 81, Parv. kor. p. 57¹⁾ och Parv. Piirt. p. 63¹⁾, Link. Stud. p. 81, Suh. Til. p. 124, A. L. Backm. Fl. p. 26, Parv. til. p. 9¹⁾, Jul. p. 26, florer etc. — Härtill komma ännu följ. **Om.** [Oulainen] »Jo kauan sitten viljelty säätyl. puutarh., myös rahv. kukkapenk. joks. us. Toiseksi yleisin ulkona vilj. koristekasvi»: Parv. Oul. p. 70. — **Ob.** Blomstertäppor ännu i Pudasjärvi: Elfv. Ant. p. 43¹⁾. — **Kuus.** Omnämnes bland de äldsta prydnadsväxterna: Parv. Kuus. p. 13¹⁾; nu bland de allmännaste: l. c. p. 14¹⁾ och bland dem, som odlas af allmogen: l. c. p. 15¹⁾. — **Li.** Toivoniemi: Nordling p. 315¹⁾; Thule (U. Wænerberg): Rosb. Lappi p. 138.

En monströs form bekrifves i Medd. XIII p. 194.

Äfven *Calendula pluvialis* L. [*Dimorphotheca pluvialis* (L.) Moench auct. Lindberg] odlas i Finland; dock har jag i den tryckta litteraturen antecknat endast en uppg. (Birg. p. 61), där den uppräknas bland arter, som trifvas bra [i **Lk.** Pajala]. — **Nyl.** Helsingfors odlas i Botaniska trädgården: Lindb. comm.

I den litteratur jag beaktat vid utarbetandet af Conspectus föreligger om *Xeranthemum* endast uppgiften **Li.** Toivoniemi [odlad] på kalljord: Nordling p. 316. Artnamnet är ej utsatt, men sannolikt är, att uppg. afser *X. annuum* L., en art, som jag för något tiotal år sedan sett odlad äfven i södra Finland.

¹⁾ Endast under namn af *Calendula*.

Carlina vulgaris L.

In Alandia continenti quae vocatur satis frequenter—passim occurrit; in reliqua Fennia maxime austro-occidentali rara aut rarissima est. C. longifolia ante a. 1900 non distincta, quare multae forsitan adnotationes ad hanc spectant.

Kalm; in collibus sterilibus apricis insularum prope Alandiam: Prytz cont.; Fenn. austr.: Fries; sat late distributa est occurritque usque in Kareliam mediam, Tohmajärvi: W. Nyl. Distr.¹⁾; Scand. (exc. bor.): Nym. Consp. p. 401; Fenn. mer.: Nym. Suppl. p. 178—179, vid. quoque DC. Prodr. VI p. 546, Led. II p. 675, Caj. Arb. p. 27 et inprimis Lindberg in Medd. XXVI p. 68—71.

Al. (»r»): Bergstr., cfr l. c. p. 5; »(allmän) på torra backar»: Tengstr.!, cfr Alc. cet., spec. ad var. *intermediam* nunc ducitur; st fq in Geta ex. gr. circa Bolstaholm et Höckböle: Hult ann.; p: Arrh. & K., qui e 15 loc. adn.; [Sund] (fq): Prim. p. 69; Sottunga [»Kyrklandet»] et Kökar r: Arrh., cfr Palmgr. Stud. p. 457; Kumlinge Bärö, Jomala pag. Jomala: Laur. Fört., cfr Bergr. etc.; »Kumlinge-landet» complur. locis: Bergr. et Bergroth in Medd. XX p. 37, cfr l. c. p. 44; r in taeniis Kökar—Geta, Kökar Hellsö: Palmgr. Stud. p. 457, quem l. inspicias, cfr l. c. spec. tab. VIII; in Alandia occidentali et orientali et in Vårdö magna distributione [»sehr verbreitet»], in Föglö, Sottunga, Kökar solitariis tantum locis: Palmgr. Entf. p. 94, cfr l. c. p. 113, vide quoque Lindr. Lisät. p. 10, Liro Ured. p. 371, Popp. p. 37, Palmgr. Hipp. p. 169 et 171, sub var. *intermedia*, item infra; 3 spec. in H. M. F. — **Ab.** Korpo rr Hässlö (Granit c. a. 1890): Ekl. comm.; Kimito: A. Ramsay!, cfr Zett. & Br., spec. ad var. *intermediam* pertinet, vide quoque infra. — **Nyl.** vide infra sub var. *intermedia*. — **Ka.** vide infra et sub *C. longifolia*.

Med stöd af exemplaren i H. M. F. har jag hänfört alla uppgifter från **Ik.** — **Kon.** till *C. longifolia*, ehuru de publicerats under namnet *C. vulgaris* [jfr om dessa Herb. Mus. Fenn. II p. 103 m. fl.]. — Från **Ka.**

¹⁾ Ad * *longifoliam* spectat.

föreligga inga exemplar i H. M. F.; dock har jag på Lindbergs inrådan upptagit Lindéns uppgifter under *C. longifolia*, enär *C. vulgaris* har en utprägladt västlig utbredning.

A1. *Carlina vulgaris* uppräknas från omkr. 30 fyndorter: Palmgr. Stud. p. 457—458; af dessa äro dock endast de ytterst belägna anförda här. — **Ab.** Olsson säger, att »C. J. Arrhenius uppgifver [Kimito] Hulta som fyndort»: Acta XI p. 43.

Var. *intermedia* (Schur) »**A1.** Geta Östergeta (Arrhenius & Kihlman!), Sund (Högbolstad) (Brenner!), Kumlinge vid Kumlinge by (Arrhenius & Kihlman!) — **Ab.** Kimito (A. Ramsay!). Dessutom ligger ett exemplar i den inhemska samlingen från [Nyl.] Borgå Haikko! Då detta ärettskollexemplar, torde man ej kunna anse det fullt pälitligt. Äfven saknas uppgift om hvem som tagit exemplaret: Lindberg i (Prot. 3, III, 1900) Medd. XXVI p. 70. — Senare hafva exemplar, insamlade »in peninsula Möckelö prope Mariehamn in nemore»: J. Pekkarinen!, och Eckerö Torphy: M. V. Kurkil tillkommit, se äfven ofvan p. 154. I st. f. namnet *intermedia* (Schur) använder Lund Fört. p. 105 och 93 benämningen *C. vulgaris* v. *leptophylla* Griess.

Carlina longifolia Reich.

In Fennia austro-orientali plerumque raro aut rarissime occurrit; ad septentrionem versus usque ad 62° 30' lecta est. Anno 1900 primum in Fennia distinxit Lindberg.

De distributione vid. Lindberg in Medd. XXVI p. 69—70²⁾, cfr l. c. p. 162²⁾, Lindb. Pfl. p. 14²⁾, K. H. Hällstr. p. 88²⁾, Caj. Arb. p. 27²⁾ et Link. Stud. II p. 462—463²⁾.

Ka. st r in vicinitate fluminis Vuoksi Antrea [»S:t Andreae»] Korpilaks Pampas, Kaskisenkylä et Oravankytö, Kaukola Järvenpää, haud longe a vicinitate fluminis Vuoksi interiore in parte ad Räisälä Sirlaks obvia, aut in clivis silvestribus aridis calluna obsitis aut in clivis fertilioribus apricis [»något friskare soliga ängsbackar»] provenit: Lindén¹⁾, vide supra p. 154—155; de Räisälä cfr Suom. V p. 308¹⁾; [Jääski] rr — r Hallikkala (J. E. Komi), Antrea Ukonniemi nonnulla spec.: Valle tiet.²⁾; Räisälä Tiurinkylä in colle lapidoso pinu et betula obsito: Lindb. comm.²⁾ —

¹⁾ Nomine *C. vulgaris* L.

²⁾ Nomine *C. longifolia* Reich. aut *C. * longifolia* aut *C. vulgaris* var. *longifolia* (Reich.).

Ik. (r) in par. Rautu! et Kivennapa [»Kivinebb»!]: Malmb.¹⁾, cfr Fl. Kar.¹⁾ et Suom. V p. 282¹⁾ et 245¹⁾; Valkjärvi prope fines par. Kivennapa ad meridiem versus a pago Nirkkola! et Rautu inter Kopola et Raasuli!: Lindberg²⁾; Valkjärvi Pähkinämäki: Lindb. herb.²⁾; Rautu Kärsälä et Kivennapa [»Kivinebb»] in declivi ad Rajajoki: Lindb. comm.²⁾; [in Isthmo [»Nordgebiete»] p hic illic: Meinsh. p. 174¹⁾].

Ta. dispersa in clivis aridis in saltu [»utmark»] par. Saha-lahti: Leop.¹⁾, cfr Suom. IV p. 12 et 157²⁾; p: Norrl. s. ö. Tav.¹⁾, spec. ex Asikkala iam leg. Nikl.¹⁾, cfr Suom. IV p. 12²⁾; in silvis opp. Heinola: K. O. Elfv. p. 385¹⁾; Padasjoki Arakoski: Knabe litt.²⁾; Kuhmoinen inter Rauhamäki et Linna-järvi 1910: Link. comm.²⁾; Sysmä (!) Raviaiskorpi: Blom!¹⁾; [par. Gustaf Adolf] p: Bonsd.¹⁾; r Luhanka, Onkisalo! et Tam-mijärvi: Wainio Tav. or.¹⁾, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145¹⁾ et Suom. VI p. 12 et 55¹⁾. — **Sa.** Kerimäki haud infrequens: E. Nyl. & Chyd.¹⁾, cfr Suom. VI p. 12 et 184¹⁾; [Ruokolaks st r, in regione meridionali st fq, in ceteris regionibus r — rr: Hult¹⁾, cfr Suom. V p. 151¹⁾, spec. ex Utula!¹⁾; Imatra: Öhrn-berg!¹⁾ et Budd. muist.¹⁾; Anttola ad scholam publicam: Ingrid Lindh!, spec. det. Lindberg; Puumala: Th. Bergroth et E. Berg-roth in herb. lyc. n.¹⁾; Puumala in vicinitate templi pone Lampomäki: Link.²⁾; Savonlinna Pääskylähti [et] Talvisalo, Sääminki Pihlajanniemi prope Ruunanvuori: Budd. muist.¹⁾; Sääminki: Enw. hav.¹⁾, vide quoque infra. — **Kl.** p a regione finitima [= **Ik.**] ad Tohmajärvi: Fl. Kar.¹⁾, spec. e Ruskiala!¹⁾, cfr Suom. V p. 381¹⁾; st r Kaukola Rami: Lindén¹⁾, vide supra p. 155 et cfr Suom. V p. 319¹⁾; [Parikkala] r Mustikkamäki [Järvenpää]: Hann.¹⁾; Uukuniemi: Nikl.¹⁾; Sortavala Yhyenlaks (Bergström): Norrl. Symb.¹⁾; hoc loco nunc extincta (O. Re-lander): Link. Stud. II²⁾; Sortavala Leppäkoski: Knabe litt.²⁾; [Sortavala] Rytty: J. J. Chydenius in dupl.¹⁾; Kirjavalaks: Backman!¹⁾ et H. Federley!¹⁾, cfr Norrl. Symb.¹⁾; Kirjavalaks

¹⁾ Nomine *C. vulgaris* L.

²⁾ Nomine *C. longifolia* Reich aut *C. * longifolia* aut *C. vulgaris* var. *longifolia* (Reich.).

Hakasaari: Hj. Neiglick & J. Lupander in dupl.¹⁾; Kirjavalaks ad meridiem versus a Paksuniemi: K. H. Hällstr. litt.²⁾ et Poppius!¹⁾; in vicinitate lacus Ladoga (r) [st r — r: Link. Stud. II p. 463²⁾], interiore in parte rr: Link. Stud. p. 274²⁾; in Link. Stud. II²⁾ e permultis locis enumeratur, quem l. inspicias; Suistamo Leppäsyrrjä Säynänvaara: Pesola & A. Wirtanen!²⁾; Ruskiala Korpikallio: Hjelt¹⁾; Ruskiala Särkisyrjä: A. L. Backman!²⁾; Ruskiala Viiso: Link. Muist. p. 179²⁾; Pälkjärvi: H. E. Arppe in herb. lyc. n.¹⁾. — Kol. r, tantum in reg. coll. occurrit: Elfv.¹⁾, spec. e Mandroga!¹⁾; Petäjäselkä complur. locis, in vicinitate lacus Onega usque ad Korkiakylä: Caj.¹⁾.

Sb. Leppävirta (lector scholae A. J. Grönroos 1891 in herb. lyc. Savonlinna): Budd. muist.¹⁾; Heinävesi: Mela¹⁾ et J. Rahm in dupl.¹⁾, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145¹⁾, vide quoque Kyyhk. Pohjois-S. p. 63¹⁾ et Kyyhk. Suom. p. 23²⁾. — **Kb.** Kide Kideslaks: U. W. Telén!¹⁾, cfr Backm.¹⁾; Kide [»Kitee»] Kangaskylä et Koivikko: Link. Stud. II²⁾, ubi antecedentes et sequentes (partim) proferuntur; Tohmajärvi Sorppajärvi prope Kypäränvaara: Hjelt¹⁾, cfr Fl. Kar.¹⁾; Liperi r Lammo! et Maljasalmi Vierusuoranta!: Eur. & H.¹⁾, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145¹⁾; Liperi Ojalahti 1881 (A. Hasselblatt): Link. comm.²⁾ — Kon. rr Jalguba (Simming!¹⁾ et alii: Norrl. On.¹⁾, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145¹⁾ et Günth. p. 42¹⁾; Suojärvi: Backm.¹⁾, cfr Link. Stud. II²⁾ et Suom. V p. 406²⁾; Säämijärvi Potkuselkä ad orientem versus a Säynälampi: Link. Stud. II²⁾.

I Medd. XXVI p. 68—70 betecknar Lindberg *C. longifolia* som art; i Nym. Consp. p. 401 och Link. Stud. anföres den som underart, i Mela Kasv. V m. fl. som blott varietet. I Lund Fört. s. 105 o. 93 kallas växten *C. vulgaris* v. *stenophylla* Rota. Lindman och andra moderna florister däremot tyda *C. longifolia* som art: Lindb. comm.

I det föregående äro alla de uppgifter om *C. longifolia*, som ingått under namnet *C. vulgaris*, särskilt utmärkta.

Det äldsta exemplaret i H. M. F. är W. Nylanders år 1849 i Ruskiala insamlade individ.

Carlina longifolia upptages äfven från Kton.: Mela Kasv. V²⁾.

¹⁾ Nomine *C. vulgaris* L.

²⁾ Nomine *C. longifolia* Reich. aut *C. * longifolia* aut *C. vulgaris* var. *longifolia* (Reich.).

Sa. »Oppilasherbariossa seur. paikoista [Sääminki] Kesamonsaari Karpasaari [ja] Haavastenpohja, Rantasalmi Joutsenmäki (V. Pylkkänen herb.), Savonranta Mustasalo, Kerimäki ja Puumala»: Budd. muist.¹⁾; samtliga dessa uppgifter sannolika.

Linkola betecknar *Carlina* som en osäker apophyt: Link. Stud. p. 256²⁾, jfr l. c. p. 255²⁾ och Link. Stud. II²⁾.

Echinops sphaerocephalus L.

In Fennia vix colitur.

Nyl. Helsingfors Botaniska trädgården: Liro Ured. p. 386; [Mäntsälä] Frugård [odlad] 1808: Medd. XXV p. 14.

Cirsium lanceolatum (L.) Scop.

In Fennia australi et media usque ad 63° plerumque frequenter provenit, in occidentali parte etiam longius et ibi supra 65° ad septentrionem versus procedit; ulterius est adventicium.

Till?; Kalm; ad vias et domos fq: Prytz cont.; maxima pars Fenn.: Fries; Eur. omn. exc. Lapp.: Nym. Consp. p. 406; exc. etiam . . . Fenn. bor.: Nym. Suppl. p. 180, vide quoque DC. Prodr. VI p. 636, Led, II p. 326—327, Liro Ured. p. 342, Link. kultt. p. 138, Link. Stud. II p. 465—466, Link. Überw. p. 220 et Link. Talv. p. 99.

Al. st fq: Bergstr.; fq: Arrh. & K. — **Ab.** et **Nyl.** fq secundum omnes fere auct. — **Ka.** fq: Blom; st fq ad margines viarum: Lindén; fq ad vias: Valle tiet. — **Ik.** fq: Malmb.; st fq, enum.: Hid. comm.; [fq in tota Ingria: Meinsh. p. 177].

Sat. (p): Malmgr.; (st r): Saur; st fq et st pc, Hvittisbofjärd fq: Häyr. Björneb.; st fq (— p): Hjelt. — **Ta.** fq: omnes fere auct., vide ceterum infra. — **Sa.** fq: Hult. — **Kl.** fq: Fl. Kar. et Hann.; in vicinitate lac. Jänisjärvi p: Hjelt; in vicinitate lacus Ladoga fq, [fq — st fq: Link. Stud. II], interiore in parte p — st r: Link. Stud. p. 274, cfr tabula geographica N:o 6 et

¹⁾ Nomine *C. vulgaris* L.

²⁾ Nomine *C. longifolia* Reich. aut *C. * longifolia* aut *C. vulgaris* var. *longifolia* (Reich.).

tab. VI; enum. e permultis locis: Link. Stud. II, quem l. inspicias. — Kol. in regg. silv. et coll. adn.: Elfv.

Oa. (p): Malmgr.; Kaskö fq, Kristinestad fq in saburra, Närpes—Petalaks fq in marginibus viarum: Lindén Bot.; fq: Laur. Växtf. — **Tb.** (fq): Broth., vide quoque infra. — **Sb.** fq: Enw.; (fq): Mela; Pielavesi p: Roiv.; in parte centrali et plagis magis cultis verisimiliter »st fq (—p)» etiam e permultis locis in paroeciis magis remotis [»syrjä-pitäjistä»] sitis enum., inter alia e 4 locis in par. Iisalmi: Kyyhk. litt.; p: M. & J. Sahlb. — **Kb.** fq: Eur. & H.; st fq, hic illic spec. solitaria: Axels. Putk., quem l. inspicias; p in vicinitate lac. Pielisjärvi, Nurmes prope Maanselkä: Wainio Kasv.; Nurmes inter oppidulum et Savikylä, item in Savikylä: Kyyhk. litt. — Kon. st fq, Saoneshje Velikaja-guba, Schungu fq, in Reg. occ. Suojärvi cet.: Norrl. On., cfr Günth. p. 42; Kusaranda in ripa graminosa lacus Onega: Kihlman!

Om. fq: Hellstr. et Lackstr.; »fq (—st fq)» pc ad vias publicas: A. L. Backm. Fl.; st fq: Tenn.; Kalajoki et Alavieska (fq) [»yleisenä»]: Huum. Kasv. p. 162; [Oulainen] st r — p pauca tantum specimina, saepe solitaria: Parv. Oul. — **Ok.** p in parte australi Paltamo, Kajaani [»Kajana»], Sotkamo: Brenn. Obs.; Sotkamo aliquot stadiis fennicis a finibus par. Kuhmo: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; [Paltamo] (fq): Must.; Sotkamo Hepolehto, Lontta et Naapurinvaara, Paltamo Melalahti ad Myllymäki et Hahtola, Hyyrylänmäki in calcariis [»kalkki-paikalla»] et Tolola: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Suom. p. 16 et 24 et vide infra; Paltamo Mieslahti 3 locis: Kyyhk. litt. — Kp. in territorio nondum visum est; Bergr. Ant. non comm., vide ceterum infra.

Ob. in parte australi st r Muhos, Uleåborg, Ii, Kiiminki (st fq), in parte australi par. Pudasjärvi: Brenn. Obs.; in Kiiminki (fq): Brenn. Reseb. p. 77 et 78, spec. in herb. lectum inter Ukkola et Mannila; Kiiminki 1 km ad septentrionem versus a Kauppila (65° 10'): Hjelt, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Ylikiiiminki in pago [ad templum] haud infrequens: Wainio ann.; Pudasjärvi: Zidb.; r 3 spec. in platea maxima opp. Kemi [adv. vide infra], in par. Simo haud adnotatum, extra territorium ad viam publicam in par. Ii: Keckm., cfr l. c. p. 14, vide quoque infra.

Från **Tb.** Jyväskylä nämnes: »Kaupungissa ei huomattu; kasvaa vasta Nisulankylässä kaupunkin laidassa ja maantien varrella Korkeakoskella»: Link. Kasv. p. 169. Senare meddelas: »Pihtipudas p, Kinnula st r kirkonkylässä] us. paik., Muhola us. paik., Saarenkylä Taasila, Saarenkylä Pihtiputaan maantien varrella»: Roiv.

Kpor. Har blifvit funnen i Povjenets, men ej nordligare: Ispol. p. 62 i öfvers.; Onega stad: Liro Ured. p. 342 [utom området], jfr äfven Mela Kasv. V.

Ob Kemi fq: Jul. Fört. p. 103, jfr M. Castrén p. 340; frekvensgraden vilsledande. Arten bör rätteligen betraktas som tillfällig i Kemi, se längre fram i texten. Om förekomsten i **Ob**, på 1880-talet säges: »I [ljo], saknas från sistnämnda ort norrut (Keckman)»: Zidb. — Från Uleåborg skrives: »Vähimmin tavattavana kuivin paikoin maantievvarsilla kaupungin eteläpuolella»: Leiv. putk., jfr Leiv.

Arten uppräknas bland dem, som äro utmärkande för gammal kultur [asutukselle]: Suom. V p. 15.

Afvikande frekvens har jag, utom i redan anförda fall, antecknat: **Ab**. [Korpo] Vidskär etc. på alla sex öarna, men med olika frekvens st r — p: Ekl. Veg. p. 215; ungefär likaså: Ekl. Öst. p. 41; Korpo fqq — fq: Ekl. comm.; se äfven Ekl. Ant. p. 106 och 108; par. Gustafs och Töfsala p?: Bergr. — **Nyl.** r, uppr.: Hid. Tiet. — **Ta.** st fq »teiden reunoilla, hajan»: Borg Tiet.; st fq: Wainio Tav. or.

Om artens **ymnighetsgrad** har jag endast antecknat: **Ab**, saepe ep [us. runs.]: Caj. Kasvist. — **Nyl.** solit. — **pc** [yksitt. — harv. kasv.]: Stenr. — Häyr. Björneb. och A. L. Backm. Fl. m. fl. se i texten.

Tillfällig förekomst angifves åtminstone i följande fall. **Ab**, st pc: Pesol. Tur. p. 43. — **Oa**, se i texten. — **Ok**, Sotkamo »Hepolehto 1 kpl»: Huum. maap. p. 58. — **Ob** [Uleåborg] »v. 1905»: Huum. pain., se äfven Huum. lis. p. 87; Kemi stad säkert barlastväxt, tillfällig: Rantaniemi; Keckm. se i texten. — **Lk**, »Tulppion uutistalo Tulppiojoen varrella . . . ruderaattikasvisto . . .»: Rantan. kasv. p. 117.

Linkola betecknar *C. lanceolatum* i de inre delarna af hans undersökningsområde som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen, i Ladoga-trakten åter som en osäker anthropochor: Link. Stud. p. 245 och 252, jfr l. c. p. 316, 318, 319 och 390, se äfven Link. Stud. II. Antagligen ursprungligen anthropochor, men med en utomordentlig spridningsförmåga: W. Brenn. Växtg., jfr l. c. p. 147. I Korpo och Houtskär är arten med säkerhet en litorifil apophyt: Ekl. comm., jfr Ekl. Ant. p. 108.

Ett fascieradt exemplar demonstrerades från **A1**. Kökar af Puolanne: L. Y. 1924 p. 120.

Hvitblommig *C. lanceolatum* omnämnes från **A1**. Eckerö [»Ekerö»] Enskär: Lindb. comm. — **Ijusblommig** *C. lanceolatum* har jag sett i **Sat**. Tammerfors på Grahns gård 1881: Hjelt.

Cirsium palustre (L.) Scop.

In Fennia australi et media usque ad 64° vel parum ultra plerumque frequenter aut satis frequenter provenit; ad septentrionem versus usque ad 67° 30' saltem procedit.

Kalm; in pratis silvestribus st fq: Prytz cont.; maxima pars Fenn.: Fries; Eur. omn. exc. . . . : Nym. Consp. p. 409; exc. etiam Lapp. plur. (non nisi in max. mer. lectum est): Nym. Suppl. p. 181; per totam Finlandiam dispersum, raro etiam in maxime australi parte Lapponiae: Schedae II p. 154, vide etiam DC. Prodr. VI p. 646, Led. II p. 733 [vide infra], Sun. p. 90 et Link. Stud. II p. 467—468.

A1. (p): Bergstr.; st fq: Bergstr. Beskr.; st fq in par. Kumlinge et Brändö: Bergr.; enum. e permultis locis: Palmgr. Stud. p. 458—459, quem l. inspicias, cfr l. c. spec. tab. VIII et Palmgr. Entf. p. 113. — **Ab.** st fq: Zett. & Br. et Sand.; Iniö st fq, par. Gustafs Viikasmaa: Bergr.; Korpo p — st fq: Ekl. comm.; Korpo 3 insulae [inter 12]: Ekl. Ant. p. 106; Jurmo r [»2*]: Ekl. Veg. p. 215; fq: Arrh. Ann., Renv., A. Nyl. et Sel.; [Vihti] fq: Printz; fq — fqq: Flink; fq [»yleinen»]: V. E. Broth.; fq: Weeks.; p fq: Caj. Kasvist., ubi distributio accuratius describitur. — **Nyl.** fq: W. Brenn. Växtg., quem l. inspicias; fq: His. et W. Nyl.; enum.: Hid. Tiet.; fqq, pc: Stenr.; fqq: Sæl. Ö. Nyl.; Veteljärvi: Brenn.; prope Selkäpajalanlahti, Jokiinsuo: Brenn. Till. p. 36. — **Ka.** fq — fqq: Blom; fq: Lindén. — **Ik.** fq: Malmb.; Sakkola st fq, Antrea—Valkjärvi st fq — fq: Hid. comm.; [fq in tota Ingria: Meinsh. p. 177].

Sat. (p): Malmgr.; st fq: Saur.; p et st pc — st cp, Hvittisbofjärd fq: Häyr. Björneb.; st fq: Hjelt. — **Ta.** fq: omnes fere auct. — **Sa.** fqq: Hult. — **Kl.** fq: Fl. Kar., Hann. et Backm.; in vicinitate lacus Ladoga fq, interiore in parte st fq: Link. Stud. p. 274, vide etiam Link. Stud. II p. 467—468, ubi distributio accuratius describitur. — **Kol.** fq: Elfv.

Oa. (p): Malmgr.; fq: Laur. Växtf. — **Tb.** fq: Broth. — **Sb.** fq: Enw.; fqq: Mela; p: M. & J. Sahlb.; saltem in plagis cultis fq et saepe cp (hic illic cpp), in plagis magis remotis non tanta frequentia aut copia: Kyyhk. litt. — **Kb.** fq: Eur. & H.;

fq, subdominans per totum territorium: Axels. Putk.; st fq: Wainio Kasv. — Kon. fq: Norrl. On., vide quoque Günth. p. 42.

Om. fq: Hellstr. et Tenn.; fq, st pc: A. L. Backm. Fl.; st fq . . . ad partem maximam spec. solit.: Parv. Oul. — **Ok.** in parte australi par. Kuhmo st fq, Kianta aliquot locis maxime ad septentrionem versus in pago Saarijärvi: Wainio Kasv.; (fq) maxime ad septentrionem versus Kianta ad Saarijärvi: Must.; st fq, in parte septentrionali parcius: Brenn. Obs.; Kianta [»Suomusalmi»] complur. locis, st pc: Kyyhk., cfr Brenn. Bidr. p. 22; [Kianta] st fq.—p: Kyyhk. Suom., quem l. inspicias. — **Kp.** etiam in partibus australibus non visum nisi paucis locis [vide sub Kk.]: Wainio Kasv.; in parte australi st fq in vicinitate lac. Siesjärvi, st fq etiam in parte media, ceterum enumeratur e multis locis in vicinitate Särkjärvi, Rukajärvi, Kellovaara cet., etiam ad Reuhunoja ad septentrionem versus ab Uhtua: Bergr. Ant., vide etiam Lindr. Lisät. p. 8—9.

Ob. [Uleåborg] (st fq): Jul. p. 291; [Uleåborg] (fq): Leiv.; sp Koskela in vicinitate litoris cet. st pc [»vähän»], ad Kempele versus in marginibus pratorum Liminka copiosius: Leiv. putk.; in parte australi partis territorii septentrionalis [»Nor.»] r Torneå, Kemi, in viciniis inter Simo—Tervola et Rovaniemi ad Palovaara et Tuisku—Kivalo!, in parte australi maximae partis territorii [»Obor.»] r Utajärvi Muhos [et] st fq in par. Kiiminki, Liminka: Brenn. Obs., quem l. inspicias; Pudasjärvi: Martik. p. 43; (fq) in Kiiminki: Brenn. Reseb. p. 77—78; Simo: Brenn. herb.; Kemi prope oppidum: Hjelt & Hult!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; st r Kemi Heikonen, prope castra [»kasärnen»], Matinlas-i [et] Viheriälä: Keckm., cfr l. c. p. 14 et 16, item Linn. Kennt. p. 108; in vicinitate opp. Torneå: Houghb.; in [septentrionali parte] **Ob.** rarius [»verrattain harvinainen»]; Rantan. kasv. p. 118, vide etiam infra. — **Kuus.** in parte australi: Sahlb. Fört.; r: Brenn. & Nyb!, cfr Wainio Kasv.; in vicinitate Hentelä: Hirn Fört.; ad templum (Brotherus & F. v. Wright): Broth. litt.; circa Mattila: W. Brenn. p. 107; [in parte australi] st fq: W. Brenn. Fört. — **Kk.** maxime ad septentrionem versus ad Vuorankylä in par. Kiestinki lectum!, ubi aliquot locis occurrit, ceterum in australi quoque parte paucis tantum

locis [»joillakuilla paikoin»]: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; ad orientem versus a Malvaisperä et pagum Kiimasjärvi, verisimiliter haud infrequens: Bergr. Ant.

Lk. [Sodankylä] in pratis graminosis subpaludosis prope Anneberg et Onnela st r provenit: Blom Bidr.; Sodankylä inter Kiurujärvi et Tanhua ad Mato-oja: Rantan. kasv. p. 118!; Kuolajärvi [»Salla»] ad austro-orientem versus ab Eniantunturi: Borg & Rantaniemi!, cfr Medd. XXVII p. 91 et Rantan. kasv. p. 118, vide ceterum infra.

Lv. in prato paludoso c 7 km e pag. Sosnofka versus lac. Akjaur pcc: Kihlman!; Lapp. ross. vide ceterum infra.

Pl. Finl. exs. N:o 988 **Nyl.** par. Kyrkslätt Tera in pago Österby in prato iuxta ripam leg. Lindberg.

Lapp. fenn. »in paludosis p»: Fellm. Lapp., jfr Led. II p. 733. Læst. upptager *C. palustre* för **L. ent.** r i björkregionen från Karavuopio i Kaaresu'anto socken; då förekomsten där törhända är m. eller m. tillfälligt, är jag benägen att tills vidare anse äfven Fellmans uppgift osäker och den uppgifna frekvensen sannolikt vilseledande. På min resa i norra Österbotten och södra Lappland såg jag ej *C. palustre* norr om Kemi, och hvarken Wainio Not. eller O. R. Fries upptaga arten. Hidén nämner: »Rovaniemellä ei nähty»: Hid. comm. — Om utbredningen i svenska Lappmarken se Bot. Not. 1863 p. 112 och 1883 p. 205, jfr l. c. p. 160. Och än vidare: »Nordgräns inom Torne lappmark, men endast kring Muonio älf»: Birg. p. 85. Se f. ö. anmärkningen vid *Senecio* ofvan p. 151. Om uppg. i Blom Bidr. se i texten.

Lapp. ross. »ad flumina Tuloma et Lutto»: Fellm. Ind., jfr Led. l. c., men »a me vero nullibi in Lapponia visum»: N. I Fellm., en uppgift, som citeras alldeles felaktigt: Beket. p. 574. [Petshenga] »aivan maantien ojassa runsaasti . . . Paikka on noin 2 km Yläluostarista vuonolle päin»: Räs. Ihm. p. 52. Mähända har *C. palustre* dit införts med hö från sydligare delar af landet.

C. palustre säges vara ett ytterst allmänt förekommande ogräs [på våt mark]: Essen Stud. p. 108, jfr l. c. p. 263 och 75.

Arten anges kunna nå en stamhöjd af ända upp till 2,2 m. [i **Om.** Lappajärvi]: A. L. Backm. Fl.; L. Y. 1919 p. 114 nämner ett ännu högre tal: 241 cm.

Linkola batecknar *C. palustre* som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 260, och därjämte som en af de mest utbredda arterna, jfr äfven l. c. p. 335 och 356 och Link. Stud. II. Också W. Brenner karakteriserar arten som apophyt.

Nyl. Helsingfors Sörnäs med ljusvioletta blommor: Kihlm. ann.

Hvitblommig *C. palustre* är sällsynt, jfr Mela Kasv. III var. *album* Sælan. **Ab.** Lojo äng nedanför prästgården och Lojo Paloniemi: Lindb. herb. — **Nyl.** Ingå Barösund Jutans: Klingstedt!; [Helsing] Nordsjö: Sælan! — **Kl.** Uukuniemi: Nikl.!, jfr Mela Kasv. V. — Bland andra färgvarianter nämnes: **Ab.** Vihti: En blekblommig form tagen på Ridals äng ca 1 km söder om Nummela station: Flinek; [Vihti] Moksi: E. af Hällstr. — Forma *pallida* **Nyl.** Ingå Svartbäck: Brenner!; Ingå Barösund Bjurs: H. Buch!

Vidare »f. fl. lilacinis e N et Kl»: Herb. Mus. Fenn. II p. 145; **Nyl.** Helsing Gumtåkt: Kihlm.!

Mela Kasv. p. 77 upptager följ. varieteter: *pinnatifidum* Mela med subvar. *purpureum* M. och *album* Sælan (se oivan) äfvensom *dentatum* M. I Mela Kasv. III betecknas var. *dentatum* som st r [»jh.», jfr äfven Mela Kasv. V.

C. palustre hybridiserar i vårt flora-område med *C. heterophyllum* och *C. oleraceum*, se längre fram.

Cirsium arvense (L.) Scop.

In Fennia frequenter vel frequentissime saepeque copiose ad 65°, in parte occidentali etiam supra provenit; in orientali autem parte non tantum procedit. Ad septentrionem versus saltem usque ad 67° 25' progreditur atque usque ad 69° 40' indicatur.

Fq vel fqq¹⁾ usque ad 64° inveniri consentiunt auctores florum plurimi, cfr Till.?, Kalm, Prytz cont.; maxima pars Fenn.: Fries; Eur. omn. exc. . . .: Nym. Consp. p. 410; exc. etiam Lapp. (saltem plur.): Nym. Suppl. p. 181; per totam Finlandiam dispersum. In Lapponia tantum in parte maxime austro-orientali (rr) crescit: Schedae II p. 154, vide etiam DC. Prodr. VI p. 643, Led. II p. 734—735, Sun. p. 29—32, Link. Stud. II p. 468, Elfv. drag p. 161, Link. Überw. p. 220, Link. Talv. p. 99—100 et infra.

Om. fq: Hellstr. et Tenn.; st fq, sp — st cp: A. L. Backm. Fl.; st fq, interdum cpp: Parv. Oul. — **Ok.** Kuhmo st fq: Wainio Kasv.; [Paltamo] (fqq): Must.; in parte australi usque

¹⁾ Prytz cont., Flinek, V. E. Broth., Weeks., Stenr., Blom, Lindén, Meinsh. p. 177 [»sehr häufig», Saur., Leop., Norrl. s. ö. Tav., Mela et Norrl. On.; fq — fqq: Caj. Kasvist., ubi distributio describitur; cp: Hult.

ad Ristijärvi fq: Brenn. Obs.; [Kianta] fq et cp: Kyyhk., cfr Brenn. bidr. p. 22; [Kianta] distributio haud rite investigata, saltem p aut frequentius: Kyyhk. Suom., ubi distributio amplius describitur. — Kp. fq: Wainio Kasv.; Jyskjärvi in pago Jyskjärvi st fq, ceterum enum. ex omnibus fere partibus: Bergr. Ant.

Ob. Liminka: Hellström!, cfr Brenn. Obs.; Uleåborg—Kiiminki fq: Wainio ann.; [Uleåborg] (fq): Leiv.; fq, in oppido [»kaupunkipaikoilla»] cpp: Leiv. putk.; in parte septentrionali territorii [»Nor.»] (rr) Torneå, Alatornio [»Ndr.»] Ruottula, Kemi, Rovaniemi, in septentrionali parte partis maxime territorii [»Obor.»] (rr) Simo Sankala [cp: Brenn. Ber. 1870], li, ab Ylikiminki et Kiiminki in parte australi [ad meridiem versus] fq: Brenn. Obs., quem l. inspicias; fq in Kemi: Jul. p. 291, cfr Castrén p. 336 et Sun. p. 30; plur. loc. in Kemi et Torneå, ubi cpp: Hellstr. Distr. p. 6; fqq, detrimentum grave [»ett svårt ogräs»]: Keckm.; in vicinitate Torneå: Houghb.; [r: O. R. Fries p. 157;] sacell. Karunki parum ad meridiem versus ex Ylimäki (Heikkilä): Iljelt; Rovaniemi: Nyberg!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **Kuus.** adhuc in hac prov. »st r (—p)» ex. gr. ad Vanttaja, »Kirkonkylä», Rajala et Sirkelä: Wainio Kasv., spec. in dupl. e Paanajärvi!, vide etiam Sun. p. 30; [in parte austro-orientali] p ad meridiem versus: W. Brenn. Fört.; Kuolajärvi Hautakylä: Pesol. — Kk. fq exc. in par. Kiestinki et Oulanka, ubi tantum ad Majavalahti in par. Oulanka obvium, ibi autem fq: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145.

Lk. [Pajala: Birg. Till. p. 71, quem l. inspicias;] [Sodankylä in vicinitate templi] in agris p: Blom Bidr., cfr Kihlm. Beob. p. XVIII; Kuolajärvi [»Salla»] Ala-Kurtti ad Isotalo: Borg & Rantaniemi!, cfr Medd. XXVII p. 91 et vide infra.

Lt. vide infra.

Pl. Finl. exs. N:o 989^a (specimina feminea) et 989^b (specimina masculina) **Nyl.** par. Kyrkslätt Tera in pago Österby in agro leg. Lindberg.

Lt. Om förekomsten i Petshenga säges: »Petsamon yläluostarissa pellossa . . . ainoa löytö tätä rikkaruohoa koko Lapin alueelta, vaikka vasiten etsin sitä»: Räs. Ihm. p. 52. Enligt min mening bör arten åtminstone tills vidare betraktas som tillfällig här.

Nedan anförda uppgifter om afvikande frekvens föreligga: **Ab.** Korpo Utö r [»2»]: Ekl. p. 106; Korpo endast på två öar [af 12]: Ekl. Ant. p. 106. — **Nyl.** p, enum.: Hid. Tiet.; »potatisland»: Brenn. — **Sat.** Uppr.: Häyr. Björneb. p. 258, där närmare uppgifter lämnas. — **Ta.** st fq: Wainio Tav. or.; se äfven under **Tb.** — **Kl.** i det inre området fq — st fq: Link. Stud. p. 274 och Link. Stud. II. — **Kol.** »in agris regionum silv. et coll.»: Elfv. — **Oa.** »allmän, utom i Wasa, där *Carduus crispus* i stället dominerar»: Malmgr. — **Tb.** Jyväskylä fq: Wainio Tav. or.; st fq: Broth.; Pihtipudas st fq, Kinnula p — st fq: Roiv.

Följande uppgifter om *Cirsium arvense* äro förtjanta af att särskildt framhållas: »Tulvamaakasveista . . . meidän haitallisimpia rikkaruohojamme»: Caj. vaeil. p. 24, jfr Essen Stud. p. 108. Ännu i **Om** Oulainen förekommer arten »pahana rikkaruoh.»: Parv. Oul. — **Lk.** Om förekomsten i Kuolajärvi Åla-Kurtti! skrives: »Oli jonakin aivan viime vuotena ilmestynyt peltoon, levinnyt siinä voimakkaasti ja oli nyt koko kyläkunnan ihmettelyn ja pahoittelun aiheena»: Pesol. Tidigare uppgafs: »Lapissa sillä tuskin enää lienee merkitystä»: Sun. p. 30.

Norrlin anmärker, att arten förekommer »isynnerhet på lerhaltig jord»: Norrl. s. ö. Tav., se äfven Leop. — Om artens förmåga att uthärda öfersvämnningar se Räs. Hav. p. 148.

Äfven på barlast m. m. förekommer arten ofta, ej sällan i stor mängd. Så nämnes: »eri paik. st pc — cp»: Hid. rautatieas. p. 94. — **Ab** st pc — cpp: Pesol. Tur. p. 43. — Hit räknar jag äfven uppg. **Ob.** [Rovaniemi etc.] »Nähty vain Tervola Peuran radalla st pc»: Hid. comm. 1924.

Cirsium arvense uppräknas bland arter, som hafva sin nordgräns Neder-Kalix—Haaparanta och bero af kulturen: Birg. p. 83.

Uppgifter om vid Lovisa iakttagna dimensioner lämnar Iver. p. 32.

Linkola betecknar arten i det inre af hans undersökningsområde som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen, men i Ladoga-trakten som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 245 och 260 äfvensom Link. Stud. II. W. Brenn. Växtg. ser i *C. arvense* en sannolik apophyt. Eklund betecknar arten som anthropochor i Korpo: Ekl. Ant. p. 106.

Vidare uppräknar Linkola *C. arvense* bland i området allmänna arter, som helt och hållet saknas eller äro sällsynta på yngre kulturplatser, medan de på äldre sådana förekomma m. l. m. konstant: Link. Stud. p. 390, jfr l. c. p. 253, 332 och Tab. VI; se därjämte Link. Stud. II.

Om den **ymnighetsgrad** *C. arvense* visar i sin förekomst har jag antecknat: cp: Stenr., Hjelt (**Sat.**), »joskus joks. runs., yleensä hajan.»: Borg Tiet. (**Ta.**) — [**Ok.** Kianta] »josk. runsaanakin»: Kyyhk. Suom. — Från **Ab.** säges: »Yl. pelloilla, usein niinkin runsas, että kerrassaan pilaa viljaa (vars. kaurapelloissa)»: Caj. Kasvist.; detta torde äfven gälla andra delar af landet. — Från **Kb.**: »toisinaan erittäin runsaastikin, täytäten koko pellon»: Axels. Putk. — **Kl.** etc. se Link. Stud. II p. 468.

Monströsa bildningar omtalas och beskrifvas Medd. XXXIII p. 42—43. En »märkelig missbildning» i blomställningen relaterar Häyrén i Prot. 9. X. 1922 enl. Hufvudstadsbladet 1922 N:o 217 s. 9 och Sv. Bot. T. 1923 p. 126; se härom i synnerhet Medd. XLIX p. 2—3.

Hvitblommig *C. arvense* är sällsynt. Endast följ. uppg. äro mig bekanta. **Ab** [Mynämäki] »joitakuuta eks. kasvoi 1898 Kallisten pelloilla»: Caj. Kasvist.; [Vihti] Moksi: E. af Hällstr. — **Oa**. Gamla Wasa: A. J. Dahl comm. — **Sb**. Iisalmi »Kaupungin ja kirkonkylän välisillä maantievierus-pelloilla ep. Sukeva hiukan eräällä pellolla»: Kyyhk. litt. — **Ok**. Kianta [Suomussalmi Kerälänkylässä] »Suovaara jot. runs.»: Kyyhk., jfr Brenn. bidr. p. 22 och Kyyhk. Suom.

W. Nylander kallar den allmänna formen f. *integrifolium* K.: Fl. Kar. p. 187, hvilket dock är vilseledande, då andra former äro allmänna.

Som motsats till var. *horridum*, vilken varietet behandlas under särskild rubrik, kallar Mela Kasv. [II] p. 77 den vanliga formen var. *mile* W. & Gr. och särskiljer af denna undervarieteterna *laciniatum* M., *sinuatum* M. och *setosum* M. B. I Mela Kasv. III betecknas *laciniatum* som q, *sinuatum* som fqq och *setosum* som st r, i Mela Kasv. V omnämns — förutom v. *horridum* — v. *commune* Beck som fqq [»1»] och f. *setosa* Bieb. som st fq [»5»].

F. ö. föreligga följ. uppgifter om ännu ett par andra former af denna art. Var. *integrifolium* W. & Gr. upptages från **Ik**. Sakkola »pappilan luona st pe. pellolla Haidermaassa yksit., Viiksanlahdessa pe»: Hid. comm. Senare 1923 betecknas formen som st r och uppräknas från 3 ställen: Hid. comm. — **Ob**. Rovaniemi prästgård: Brenn. Obs., se äfven Fl. Kar.

Var. *incanum* inl. från **Ny1** Helsingfors [»kaatopaikalla»] (V. J. Kivenheim!): Medd. XLII p. 131. — Lindberg skriver om denna form: troligen importerad: Lindb. comm.

Om en förmodad hybrid af *C. arvense* se längre fram p. 174.

Cirsium arvense var. **horridum** W. & Gr.

In maritimis, saepius in saburra cet. occurrit.

Plerumque, ut videtur, cum saburra navali introducta: Herb. Mus. Fenn. II p. 145.

A1. Kastelholm: J. R. Chydenius! — **Ab**. Korpo Kälö: Ekl. Bot. p. 24; Jurmo r (r) [»1+»]: Ekl. Veg. p. 215, cfr l. c. p. 189; r in litoribus arenosis [Korpo] Hässlö, Linnskär, Kälö, Kråkskär, Jurmo: Ekl. comm., cfr p. p. Ekl. Ant. p. 106; Åbo Runsala [»Turku Ruissalo»]: Hid. comm. — **Ny1**. [Hangö] in litore austro-orientali loco parvulo [»laikku»]: Hid. Hank. p. 28; Hangö prope Tulludden st pe: Hid. comm. [ad eundem locum

spectat atque adnotatio antecedens]; Hangö ad balnearium multa spec. in litore 1920: Hid. comm.; Tenala Lappvik in litore marino: K. Holmberg!; eodem loco cp 1904—1921: Hid. comm.; [Sveaborg] rr ad radices collis [*kummun juurella] (Gustafsvärd [»Ku»] pauca spec.: Hid. Tiet.; Borgå Hammars (!), Strömfors Sandholmen! infra Abborfors: Sæl. Ö. Nyl.; Borgå Kråkö in litore ad Vesteräng: Brenner!; Borgå »Ballastholmen» [= Hammars?]: G. Sucksdorff!; in litore arenoso ad oppidum Lovisa aqua subsalsa: Sælan! — **Ka.** iuxta Fredrikshamn: [C. l.] (Qvist!²), cfr Fl. Kar. p. 187²), Sæl. Ö. Nyl.²) et Herb. Mus. Fenn.¹), ubi ad **Nyl.** relatum; »in pascuo ad Viborg»: Fl. Kar. p. 187, ubi descriptio, cfr Malmb.; Viborg ad ripam prope Havis: Zilliacus! — [**Ik.** vide Meinsh. p. 177].

Sat. Ulfsby Räfsö cpp in saburra: Hjelt 1879!, cfr Häyr. Björneb.; r et st pc — cp Mäntyluoto 1901, in eodem loco 1906 (L. Hedenström auct. Fontell), Räfsö 1901 st cp, 1907 cp: Häyr. Björneb., cfr l. c. p. 46.

Oa. r Nya Vasa et in Brändö et in Smulterö suis locis st cp: Laur.²), cfr Laurén in Medd. XXII p. 43²); Gamla Vasa in aggere: Laurén in Medd. XXII p. 44²).

Om. »I hafstrakten troligen inkommen med barlast»: Hellstr., spec. e Gamla Karleby [»Kokkola»] Yxpila!: Brahestad in luco insulae Stor Kraseli: Blom!; vide etiam infra.

Ob. Kemi, Uleåborg: Brenn. Obs., spec. ex Uleåborg Toppila!, vide ceterum infra.

Ehuru flere af nyssanförda uppgifter sannolikt hänföra sig till förekomst på barlast, sammanföras dock här nedan de uppgifter, som otvifvelaktigt göra det. — **Ab.** [Barlastplatsen vid Åbo slott] pec: Pesol. Tur. p. 43. — **Om.** Brahestad »barlastplatsen»: Hult herb.³) — **Ob.** cpp vid Toppila, äfven annorstädes på barlast: Zidb.³); [Uleåborg] »vv 1899—1909 levinnyt koko Toppilansalmen alueelle»: Huum. pain. p. 87; [1910—1912] »kuten ennenkin, runsas painolastilla»: Huum. Oul. p. 179; »säilynyt 1913—1916»: Huum. Oul. II p. 117; anträffad på alla barlastplatser inom området, Kemi rikligt 1892: Keckm., jfr l. c. p. 17; Kemi »Keminkaupunki maantievarsi»: Rantaniemi!, jfr Brenn. Obs.

¹) Nomine *C. arvense* var. *maritimum* Fr.

²) Nomine *C. arvense* var. *ferox* Hartm.

³) Under namnet *C. arvense* var. *ferox* Hartm.

Om förekomsten i **Nyl**. Tenala Lappvik nämnes: »Joukossa vaalea-mykeröinen f. *pallida* st pe (Häyrén 1918): Hid. comm.

I Herb. Mus. Fenn. [I] p. 22 upptagas var. *maritimum* Fr. [= var. *ferox*] och var. *horridum* W. Gr. som särskilda former. Numera anses dessa benämningar vara synonyma, t. ex. Lund Fört. p. 105 och Lindberg enligt särskildt meddelande. Han betonar, att *C. ferox* är ensydeuropeisk art: Lindb. comm.

Cirsium oleraceum (L.) Scop.

In Fennia rarissime solum in parte maxime australi occurrit; in Karelia rossica satis frequenter in parte australi provenit. In vicinitate terminorum orientalium nonnullis saltem plagis frequenter inveniri indicatur.

Aland.: Nym. Consp. p. 409; Fenn. mer.-occ. (Aland.), mer.-or.: Nym. Suppl. p. 181, vide etiam DC. Prodr. VI p. 647, Led. II p. 738 et Lindb. Pfl. p. 15.

Al. [Jomala] »Ytterby på en sank äng nära skogsbrynet»: Tengstr., cfr W. Nyl. Distr., Bergstr. p. 130 et 135, Led., Fl. Ingr. p. 533, item Norrl. in Atl. p. 3 cet., vide quoque infra. — **Ik. r.**, »Valkjärvi socken på ängarna ofvanom hasselskogen i Valkiamatka by samt i Kopola by i Rautus socken»: Malmb., spec. e Rautu Kärsälä!, cfr Suom. V p. 276 et 282, item l. c. p. 13 et 14; Rautu Raasuli (G. Lång): Lindr. Lisät. p. 10; Valkjärvi Pähkinämäki prato humido: Lindberg!; Valkjärvi Nirkkola et ad Valkoja, Rautu Raasuli fq in pratis fontinalibus [*käll-ängarna] infra coryleta etiam ad rivum ad Saijoki inter Kopola et Raasuli, Kivennapa [*Kivinebb] unicum spec. in alneto ad amnem ad meridiem versus a portitorio Rajajoki et Riutoja prope Mustapohja ad Rajajoki [*Systerbäck]: Lindb. comm.; [in tota Ingria (fq): Meinsh. p. 178].

Kol. »p, in reg. aren. mihi non obviam»: Eلف., spec. e Mandroga!; magna vel maxima distributione, ad ripam lacus Onega, sed non continue, multis etiam in locis partis interioris: Caj, spec. e Kuschlega!; Petrosavodsk (!) fq: Norrl. On.

Kon. »st fq — fq, saltem per partes meridionales, orientales atque interiores, in occ. atque bor. occ. mihi haud obvium, habitat in demissis subhumidis vel subturfosis, declivibus ferti-

lioribus humidiusculis pratorum etc., ad vias silvarum udarum, in nemorosis abiegnis et populetis humidis silvisque subturfosis (praesert. ad oram), ad margines paludum etc., nec in Saoneshje [ibi serius lectum] nec in Reg. occ. observatum»: Norrl. On.; saepe in locis humidis: Günth. p. 42; Schungu et Kusaranda in Saoneshje (!) pe: Kihlm., vide etiam Caj. et sub var. *amarantinum*.

C. oleraceum uppgifves äfven för Kton. och Kpor.: Mela Kasv. V och uppräknas från flere fyndorter utom Finlands botaniska gränser: Liro Ured. p. 202, 203, 374 och 396.

Al. I Ale. IV m. fl. uppgifves arten från »Geta Ytterby»; Geta sannolikt felskrifning för Jomala. — Lindberg framhåller, att *C. oleraceum* under de senaste decennierna ej anträffats på Åland: Lindb. comm.

Denna art odlas åtminstone i **Nyl.** Helsingfors Botaniska trädgården: Linn. Kennt. p. 104 och förekommer förvildad **Nyl.** Helsingfors Gumtåkt: H. Wasastjerna, jfr Medd. XXXIII p. 133.

Var. *amarantinum* Lang föreligger från Kon. Saoneshje Schungu: Poppius!, jfr Medd. XXIII p. 50; enl. uppg. på exemplarets etikett förekommer denna varietet tillsammans med hufvudformen.

C. oleraceum hybridiserar på finländskt flora-område med *C. heterophyllum* och *C. palustre*, se längre fram.

Cirsium heterophyllum (L.) All.

Per totam fere Fenniam Lapponiamque frequenter (—satis frequenter) provenit. In Fennia maxime austro-occidentali pluribus saltem plagis non nisi rarius occurrit.

Till?; Kalm; in pratis montosis subhumidis p: Prytz cont: maxima pars Fenn. et Lapp.: Fries; Scand.: Nym. Consp. p. 407; Fenn.: Nym. Suppl. p. 180; species per totum territorium dispersa, planta masculina rarior videtur: Schedae II p. 153, vide etiam DC. Prodr. VI p. 653, Led. II p. 739—740, Borg Beitr. p. 103, 116, 136 et 142, Liro Ured. p. 373—374 et 396 [inter alia Kpor.], item Link. Stud. II p. 466—467.

Al. (r): Bergstr., cfr l. c. p. 7; Hammarland prope praed. sacerdotis: Bergstr. Beskr.; [Jomala] Ytternäs: J. R. Chydenius!; p, Hammarland prope templum et Kattby, Jomala in praedio Jomala, Finström Godby et Emkarby: Arrh. & K.; enum. e magis quam 20 locis: Palmgr. Stud. p. 459, quem l. inspicias,

cfr l. c. spec. tab. VIII et Palmgr. Entf. p. 113; Brändö p: Bergr.; iam a Radl. p. 35 enumeratur, vide etiam infra. — **Ab.** (r), Stt Karins ([C. J.] Arrhenius), etiam uno loco in Pargas inveniri dicitur, st fq post aliquot milliaria ex Aboa ad septentrionem versus: Zett. & Br.; st r Iniö Söfö!: Bergr.; Korpo (rr) »Korpo gård» in prato humido prope villam »Lövhyydan»: Ekl. comm.; p: Renv.; Pargas (!) Nyängen ad Gunnarsnäs, praediolum Sattmark ad Tervo: Adl.; Pargas p: Arrh. Ann.; tantum in Finby Pettu repertum: Sand; Uskela Karlberg: K. E. v. Bonsdorff!; (fq): A. Nyl.; p: Sel.; Vihti (!) (fq): Printz; fq — fqq: Flinck; fq: V. E. Broth. [»yl.»] et Weeks.; st fq . . . saepe cp, in vicinitate templi par. Mynämäki non obvium: Caj. Kasvist., quem l. inspicias. — **Nyl.** in taeniis r, enum., in terra continenti st fq: W. Brenn. Växtg., vide infra; p: His. et W. Nyl. p. 70; enum.: Hid. Tiet., ubi loci cet. enumerantur; in media parte par. Helsingē st fq, Orimattila fq: Link. comm.; fq, pc: Stenr.; fq in parte septentrionali, p in parte australi: Sæl. Ö. Nyl.; (fq) (E. Nyl. Ber.): Brenn. — **Ka.** p: Blom; fq: Lindén. — **Ik.** fq: Malmb. et Hid. comm.; [in tota Ingria magis minusve fq, interdum spec. solit., saepius autem cp [»zahlreich»]: Meinsh. p. 177—178].

Sat. p: Malmgr. et Saur.; p — st fq et st cp — cp, Hvittisbofjärd fq: Häyr. Björneb.; fq: Hjelt. — **Ta.** st fq in pratis humidis inprimis fundo argillaceo: Leop.; st fq: Asp. & Th.; fq: Knabe Fört., Norrl. s. ö. Tav. et Bonsd.; fq, sp: Borg Tiet.; (fqq): Wainio Tav. or. — **Sa.** cp: Hult. — **Kl.** fq: Fl. Kar.; ad Kirjavalaks et Puutsaari fqq: Norrl. Symb.; st fq: Hjelt; in vicinitate lac. Ladoga fq, interiore in parte fq — st fq [st fq: Link. Stud. II]: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 356, et vide Link. Stud. II, ubi e multis locis enum. — **Kol.** fq — fqq: Elfv.

Oa, p: Malmgr.; fq: Laur. Växtf. — **Tb.** in genere frequentissimum: Broth.; Pihtipudas st fq — fq, Kinnula st fq: Roiv. — **Sb.** fq: Enw.; (fqq): Mela; saltem in plagis magis cultis fq — st fq et saepe cp, enum., duobus locis etiam cpp: Kyyhk. litt.; (p): M. & J. Sahlb. — **Kb.** fq: Eur. & H.; st fq, subdominans: Axels. Putk.; fq — st fq: Wainio Kasv., vide quoque Kyyhk. Matk. p. 99. — **Kon.** fqq atque in collibus herbidis fer-

tilibus, devexis convallibusque humidiusculis plurib. loc. cpp: Norrl. On, vide etiam Günth. p. 42.

Om. fq: Hellstr.; fq, sp — st cp, in agris quiescentibus hic illic cp: A. L. Backm. Fl.; (p): Tenn.; fq . . .: Parv. Oul. — **Ok.** fq — st fq: Wainio Kasv.; st fq: Must.; fq, hic illic fqq: Brenn. Obs.: [Kianta] st fq, interdum, quamvis non saepe, etiam cp, non floret tam cp ac in **Sb.**: Kyyhk. Suom.; in parte australi provinciae interdum cp: Kyyhk. litt. — **Kp.** fq — st fq: Wainio Kasv.; st fq — fq, enum. e permultis locis: Bergr. Ant., vide etiam Bergroth in Medd. XXI p. 21.

Ob. (st fq): Jul. p. 291; fq: Leiv.; [Uleåborg] st pc in vicinitate oppidi, copiosius in litoribus cet.: Leiv. putk.; fq, hic illic fqq: Brenn. Obs., quem l. inspicias; st fq per totum territorium: Keckm.; [p: O. R. Fries p. 157;] st fq praecipue in vicinitate aquarum: Hjelt & H., vide sub **Lapp. fenn.**; Rovaniemi tantum p, enum.: Hid. comm. 1924, vide quoque Leiv. Veg. p. 205. — **Kuus.** fq — st fq: Wainio Kasv.; fq: W. Brenn. Fört., vide quoque Medd. XXXV p. 198. — **Kk.** fq — st fq: Wainio Kasv.; fq: Bergr. Ant.

Lapp. fenn. st fq praecipue in vicinitate aquarum: Hjelt & H.; [complur. locis: Birg. p. 91; fq in ripis fluvii Torniojoki a Pajala usque ad fines par. Öfver-Torneå: Birg. Till. p. 71;] in locis graminosis subhumidis marginibusque pratorum (p) et st cp: Blom Bidr.; in Lapp. suec. . . . per partem silvaticam vulgaris, per subalpinam totam praecipue iuxta fluvios cp, ut etiam in alpium salicetis p, sed in inferalpinis norvegicis parcius: Wahlenb. p. 200 et 201; fq: Fellm. Lapp.; fq — st fq in omnibus regionibus usque ad Mare glaciale: Wainio Not.; fq in reg. silvaticis, in reg. alpina in Lupukkapää usque ad 500 m: Hult Lappm.; Kuolajärvi in vicinitate Kutsajoki st fq — fq: Pesol.; in locis graminosis, subhumidis, fertilioribus, ad margines lucorum et salicetorum per omnes regiones fq — st fq: Kihlm. Ant.; Ost-Finmarken: Hartm. p. 26 et Blytt p. 597; enum. e permultis, saltem 19, locis e Varangria australi cet.: Norm. Fl. Spec. p. 625—630. — [**L. ent.** reg. alp. r, reg. subalp. et silv. fq: Læst.; st fq in reg. subalp., p in reg. alp. ex. gr. Angeloddi

S 680 m: Lindén Bidr.; haud infrequens in betuletis cet.: Fries et Mårt. p. (622), vide etiam Norrl. Lappm. p. 262.]

Lapp. ross. (haud infrequens): Fellm. Ind.; fq: N. I. Fellm.; [Petsamo=Petshenga] p — st fq . . . reg. subalp. Saari-selkä, ad ripas rivorum prope lac. Pippojäyr: Roiv. Tiet., vide etiam Beket. p. 574, Broth. Wand. p. 5 et 9, Borg in L. Y. 1899 p. 157, Knabe Pfl. p. 280 et Lindén Beitr. p. 16.

Pl. Finl. exs. N:o 986 (spec. masculina . . .) et 987 (spec. feminea . . .) **Sb.** Jorois Järvikylä in turfoso prato leg. Lindberg.

A1. »Vix erit ulla planta frequentior in pratis hujus provinciae N:o 657» [i Fl. Suec. 1 Uppl.]: Tärnstr. p. 58; uppg. beror möjligen på något skriffer vid citatet af numret. — **Nyl.** Ganska sällsynt vid kusten . . . men uppåt landet allt vanligare, riklig redan vid Linkulla: W. Brenn. Växtg.

Linkola betecknar *C. heterophyllum* som en af kulturen svagt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 264, se äfven l. c. II p. 466. Så också W. Brenn. Växtg.

Hvitblommig *C. heterophyllum* är rätt sällsynt. Följ. uppgifter hafva antecknats. **Ab.** Kimito Strömma (Olsoni): Lindb. comm. — **Nyl.** »Ingå Fagervik ad Munksund»: W. Brenner! — **Ik** Pyhäjärvi: [J. G.] Appelberg!, jfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **K1.** Sortavala Kirjavalaks 1904: Knabe litt. — **Oa.** [Kaskö] Benvik rikl.: Lindén Bot. under namnet [var.] *albinea*; »med helhvita blommor och grön stjälk observerades ett tiotal exemplar bland hundra [typiska] i Kauhava!» [på gränsen till **Om.**]: Laur. Växtf. — **Tb.** Pihtipudas rr Alvejärvi Kotalahti: Roiv. — **Sb.** Jorois: Lindb. comm.; Kuopio Hirvilahti [Lehtosaari] några ex. 1890: Buddén och Budd. muist.; »useampina kesinä Maaninka Wesajoella, Kuopio Toivala 2:ssa paikassa, Iisalmi Vieremä Hiisijärvi»: Kyyhk. litt. — **Om.** Pedersöre: Hellstr.; Frantsila »Rantsila»: L. Y. 1904 p. 236; se äfven under **Oa.** — **Ok.** Sotkamo Kiviranta Marttila, Puolanka Salminen, Ristijärvi Saukko-vaara Leivola [ja] Puisto »harvoja (1—2) yksilöitä»: Kyyhk. litt. — **Ob.** Oulu, Oulun Salo (Huomonen & J. Tuokkola): L. Y. 1904 p. 236; [Norr-botten »Nb»] Matarengi (Öfvertorneå) på elvbrinken: Mörn. norrl. p. 134]. — **Kuus.** Paanajärvi: Wainio Kasv. under namnet var. *albiflora*. — **Lk.** »ad Kuolajärvi»: Spic. I p. 25. där formen beskrifves under namnet var. *glaucescens*, jfr Led. II p. 740.

Som kändt varierar *C. heterophyllum* starkt, särskildt med hänsyn till bladformen. Var. *lacinosum* Norrl., se längre fram; vidare omnämnas formerna var. *helenioides* (Sut.), var. *intermedium* Mela och var. *pinnatifidum* Mela i Mela Kasv. II; i Mela Kasv. III betecknas var. *helenioides* som fq, f. *intermedia* som fqq och *pinnatifida* som fq; i Mela Kasv. V omnämnas endast f. *helenioides* och *pinnatifida*. De olika bladformerna beaktas också bl. a. af W. Nyl., Flinck och Meinsh. p. 178; äfven

i Kyyhk. Suom. pápekas, att bladformen varierar. *F. helenioides* betecknas som fq i **Ik.**: Hid. comm.

Om *f. lacinosum* Norrl. se främst Norrlin i Medd. IX p. 113—115, där formen beskrifves såsom var. *lacinosum*. Vidare föreligga följ. uppgifter. **Ab.** Pojo Billnäs: Hisinger!; Lojo Ollisaari! och Markula! Lindberg. — **Nyl** Pyttis: Strömborg & Sælan! — **Ka.** Virolahti [»Vederlaks»]: Blom!; Kaukola Kortessalmi: Lindén! — **Ik.** Pyhäjärvi: Malmberg!; r Heinjoki Kääntymä [och] Suni 1923: Hid. comm.

Sat. Euraáminne: Simming!; Karkku: Hjelt!; Siikais: Malmgren! — **Ta.** Sääksmäki Käräsä: Hid. comm.; Hollola Nygård och Upila: Norrlin l. c.; Luhanka Tammijärvi: Lang! — **Kol.** Iivina: Lindroth & Cajander!

Oa. Kaskö nära kyrkogården på åkerkant, Petalaks Nyby (st cp), Benvik och Nämpnäs (cp): Lindén Bot. — **Sb.** Kuopio Hirvilahti: Budd. muist.; Iisalmi flerstädes: Norrlin l. c. not. — **Kb.** [Lieksa] »Jokelan tienoilla Kolin kylällä noin kymmenkunnan eksemplaaria yhdessä päämuodon kanssa eräällä rinteisellä niityllä, Höytiäisen »rantakorvessa» Tuopanjärven kohdalla»: Axels. Putk. — **Kon.** uppräknas från denna provins: Herb. Mus. Fenn. II p. 103, jfr Mela Kasv. V.

Ok. Kajaani »pluribi»: Norrlin l. c. — **Kp.** en ö i Hvita hafvet 5 mil norr om Kemi: Selin!

Ob. Uleå: Eberhardt!; Kemi Niemelä: Brenner!

[**L. ent.** r reg. subalpina Peerakoski och Vähäkurkkio: Lindén Bidr.]

Lim. ad Juonnijoki: Axelsson & Borg! — **Lt.** Sonkoi—Kitsa [»Kitscha»]: Brenner!

I Herb. Mus. Fenn. II p. 103 upptogs denna form under särskild rubrik, men Lindberg framhåller, att den ej bör få en dylik, då »det är denna form, som i allmänhet i flororna upptages som hufvudform . . . Absolut ingen gräns finnes mellan de olika formerna»: Lindb. comm.

Cirsium arvense × **heterophyllum**.

Per errorem apud nos est indicatum.

Ta. Asikkala Kaila ett enda exemplar: Norrlin, jfr Medd. III p. 189 och Mela Kasv. IV, där hybriden äfven omnämnes från **Ka.** [»4»].

Redan i sin uppsats »Om tvenne former af släktet *Cirsium*» i Medd. IX p. 115 uttalar Norrlin en tvekan, huruvida denna hybrid varit riktigt bestämd eller kanske är *C. heterophyllum* × *palustre*. Till *C. arvense* × *heterophyllum* förde Norrlin det i Medd. III p. 189 omnämnda exemplaret från **Ta.** Asikkala Evois Lampis: Silén. — Lindberg framhåller bestämdt, att hybriden *C. arvense* × *heterophyllum* bör utgå från Finlands flora, enär exemplaret från Kaila tillhör *C. heterophyllum* × *palustre* (Prot. 2, II, 1901: Medd. XXVII p. 72—73, jfr Bot. Not. 1901 p. 129).

Cirsium heterophyllum × oleraceum ¹⁾.*In Fennia austro-orientali rarissime nascitur.*

De distributione vide Lindberg in Medd. XXI p. 4.

Ik. Kivennapa [»Kivinebb»] in ripa umbrosa fontis Riutoja iuxta fl. Rajajoki [»Systerbäck»] prope pag. Mustapohja: Lindberg!; Valkjärvi Pähkinämäki in prato humido inter *C. oleraceum* et *heterophyllum*: Lindberg!, cfr (Diar. 6, X, 1894) Medd. XXI p. 4 et p. 101, item Bot. Not. 1894 p. 272, cum primum in Fennia est adnotatum; Rautu spec. unicum ad rivum Saijoki inter parentes: Lindberg!, cfr Medd. XXI p. 4, vide quoque infra.

Kol. prope Suoju et Selkä, ad meridiem versus a Petäjäseltä prope Soutujärvi, ad Himijoki, duobus locis inter Schtjeliki et Vosnessenje, haud procul ab Iivina et ad meridiem versus a Nikola: Caj., spec. lectum inter Iivina et Jaschesero!, cfr (Prot. 4, III, 1899) Medd. XXV p. 61 et Bot. Not. 1899 p. 70; de Petäjäseltä cfr Liro Ured. p. 202; Petrosavodsk [»Petroskoi»] Dreflianka: Lindroth & Cajander!; Jasojärvi [veris. = Jaschesero] prope monasterium: Liro Ured. p. 374 et 396.

Hybriden omnämnas äfven från Kpor. [»Por.»]: Mela Kasv. V.

Ik. Lindberg säger, att flere individer af densamma anträffades vid Pähkinämäki. — Om förekomsten nära Finlands gräns lämnas upplysningar: Schmalh. hybr. p. 113—114 och Meinsh. p. 178.

Cirsium heterophyllum × palustre ²⁾.

In Fennia australi et media raro et plerumque admodum parce vel parcissime nascitur. Ad septentrionem versus usque ad 63° 30' fere lectum est.

De distributione vid. Focke p. 205 et cfr Norrlin in Medd. IX p. 114; e multis locis in Fennia enumeratur: Medd. XXIV p. 123, vide etiam Nym. Consp. p. 407, Trautv. Incr. p. 446 nomine *C. heterophyllum* × *palustre* Wimm. et l. c. 448 nomine *C. palustre*—*heterophyllum* Wimm.

A1. Jomala in prato prope Ringsböle inter parentes: Lind-

¹⁾ *C. affine* Tsh., *C. Mielichhoferi* Saut. auct. Nym. Consp. p. 407 et.

²⁾ *C. Wankelii* Reichardt auct. Nym. Consp. p. 407.

berg!, cfr Medd. XIX p. 21. — **Ab.** Lojo Markula in prato humido inter *C. heterophyllum* et *palustre*: Lindberg!, cfr Medd. XVIII p. 190 et Liro Ured. p. 202; Lojo Laxpojo in prato inter parentes: Lindb. herb. — **Ny1.** Nurmijärvi prope stationem Jokela: O. Collin! — **Ka.** rr Jääski Laitila 5 aut 6 spec. in prato humido et in agro novo avena consito, et *C. heterophyllum* et *C. palustre* in prato et margine agri proveniunt: Lindén!, cfr (Diar. 3, XI, 1888) Medd. XVIII p. 152, l. c. p. 159, Bot. Centr. XLVI p. 377 et vide infra; Antrea Kuparsaari 2 spec. (1 f. *subpalustre*) 1923: Hid. comm. — **Ik.** Uusikirkko [»Nykyrka»] ad Kirkkosilta prope stationem viae ferratae: O. Collin!; Valkjärvi Pähkinämäki in prato humido: Lindberg!, cfr Medd. XXI p. 5; Kivennapa [»Kivinebb»] in prato humido prope templum, Pyhäjärvi »Ivaskansaaren salo» et Valkjärvi iuxta fl. Mutajoki: Lindb. herb.; Muola unum spec. ad pagum Suvenoja, Valkjärvi Nirkkola, Sakkola Hirvisaari, Rautu 3 locis: Lindb. comm.; r Sakkola Röykkylä spec. unum 1922, Heinjoki Kääntymä 1 spec. (f. *subpalustre*) 1923, in promuntorio prope Kääntymä 2 spec. (f. *subpalustre*) 1923: Hid. comm.

Sat. rr Mouhijärvi Vuotila! iuxta fines par. Karkku praedium Kauniais 4 spec. 1882, a. 1884 hoc loco intermortuum, in Karkku Huida 2 spec. 1884 et unum 1885: Hjelt, cfr Medd. XIII p. 184 et vide infra. — **Ta.** Sääksmäki prope Kasuri spec. unum 1917: Hid. comm.; Vanaja [»Vonå»] Heinäjoki! et in vicinitate oppidi Tavastehus!: O. Collin, cfr Medd. XXIV p. 39 et inprimis Medd. XXIV p. 120—123, ubi plene describitur; Hollola Nygård in prato caespitoso humidiusculo unum spec.: Norrlin!, cfr (Diar. 3, II, 1883) Medd. IX p. 160, cum primum in Fennia adnotatum est, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. XIII, Medd. IX p. 116, ubi describitur, et Medd. IX p. 172; Asikkala Kaila: Norrlin! nomine *C. arvense* × *heterophyllum*, spec. determinavit Lindberg, cfr Medd. XXVII p. 72—73 et supra p. 174; Asikkala Evo Lampis: Silén!, cfr Norrlin in Medd. IX p. 115 — **Sa.** vide sub **Sb.** — **K1.** in prato insulae Suosaari ad Kirjavalaks: G. Lång!, cfr Medd. XXV p. 22. — **Kol.** prope Suoju! et Petäjäselkä!, Munduksa! prope Himijoki, denique prope Iivina: Caj.; de Munduksa cfr Liro Ured. p. 374.

Oa. Qveflaks! in insula minima in ostio amnis [»ådeltat»] spec. unum: Laur. Växtf.; Lapua [»Lappo»] in prato humido: Lindberg! — **Tb.** [Jyväskylä] Korkeakoski in prato ad viam ferratam (Liro): Link. Jyv. p. 191; spec. unum ad Tourujoki: Link. Kasv. p. 169; Saarijärvi Kekkilä! 3 spec. et Viitasaari Lakomäki! 4 spec. 1884: Kihlman, cfr Medd. XIII p. 217 et vide infra; de Viitasaari Lakomäki cfr Linn. Kennt. p. 111. — **Sb.** Jorois in prato humido ad Huutokoski et Jorois Järvikylä: Lindb. herb.; Suonenjoki ad deversorium Kutumäki unum spec. ad *C. heterophyllum* recedens: Norrlin in Medd. IX p. 116!, cfr Linn. Kennt. p. 111, ubi locus ad **Sa.** ducitur; Kuopio: L. M. Runeberg! nomine *C. heterophyllum*, spec. determinavit Lindberg; Kuopio inter Siilinjärvi et Sulkava, »Aution niityllä Jaakonpuron varrella»: Kyyhkynen!; Kuopio Toivala Jälä et Kolmisoppi Autio Jaakonsuo [vide notam antecedentem], Maaninka Pöljä Kemiläinen et Iisalmi Vieremä Hiisijärvi: Kyyhk. litt. 1919. — **Kb.** Kontiolaks Kunnatniemi 2 spec. inter parentes: Sælan in Medd. XXIX p. 100; rr spec. unum ad ripam lacus Höytiäinen in vicinitate Tuopanjärvi: Axels. Putk., spec. adscriptum Juuka Ahmovaara!

Om. r Munsala [ad deversorium!], Nykarleby Svartnäs: Laur. Växtf.; rr Soini Niemelä, duo spec. ad praediolum Kerttula, Lappajärvi [pag. Savo] Tervanen! spec. unum, Pitkästön (J. Hyytinen!): A. L. Backm. Fl.

Af den utförliga beskrifningen i Norrlins uppsats »Om tvenne former af släktet *Cirsium*» (Medd. IX p. 113—116) framgår, att den flikbladiga formen af *C. heterophyllum* ingår i exemplaret från **Ta.** Hollola. Exemplaret från **Sat.** Mouhijärvi Vuotila åter anses af Kihlman härstamma från en form af sistnämnda art med hela blad: Medd. XIII p. 184. Se äfven O. Collins uppsats i Medd. XXIV p. 120—123, där hybriden utförligt beskrifves.

Ka I Lindéns uppsats (i Medd. XVI) säges, att af hybriden förekommo 5—6 exx., i Medd. XVIII p. 152 och i Bot. Centr. l. c. åter uppgifves antalet till 10; senare upplyses, att hybriden ej återfunnits på Lindéns fyndplatser: Valle tiet. p. 4. — **[Ik.** Fyndorter ej alltför långt från Finlands sydostgräns uppräknas: Schmalh. p. 71 och Schmalh. hybr. p. 114].

Sat. Det ena år 1884 vid Karkku Huida funna exemplaret lämnades orördt för eventuell frösättning. En blomholk visade sig vid frukt-sättningen vara fullkomligt steril, en annan rymde endast 2 frukter, en tredje 5 å 6.

Uppgifter om pollenbildningen hos exemplaren från **Tb.** lämnas af Kihlman i Medd. XIII p. 217. Han meddelar också, att han 1885 återfunnit ett ex.

Cirsium oleraceum $\times$ palustre¹⁾.

In Fennia orientali et austro-orientali et rarissime et parcissime nascitur.

Kar. onegensis . . . : Trautv. Incr. p. 448, vide etiam infra.

Ik. Valkjärvi Pähkinämäki: Lindberg!, cfr Medd. XXI p. 4—5; Rautu Raasuli (G. Lång): Lindr. Lisät. p. 10 et Liro Ured. p. 374, spec. vidi in Lindb. herb.

Kol. ad meridiem versus a Jaschesero duobus locis, ad Munduksa et prope Petrosavodsk: Caj., cfr Medd. XXV p. 61; Vosnessenjel, inter Jaschesero et livina!, Soutujärvi! et Nikola!: Lindroth & Cajander; de Nikola cfr Lindr. Lisät. p. 10 et Liro Ured. p. 374; de loco inter Jaschesero et livina Linn. Kennt. p. 111, vide etiam infra.

Kon. »ad *C. oleraceum* recedens ad Perttiniemi in devexo humidiusculo fertili 3 specim. legi»: Norrl. On!, cfr Diar. (11, II, 1871) Not. XIII p. 454 et 458 et vide infra; specimina nonnulla ad Kusaranda: Kihlman!; Saoneshje Kosmosero in prato udo una cum parentibus: Poppius!

Uppgifves af Focke p. 206 vara den allmännaste af *Cirsium*-hybriderna, liksom den tidigast (1809) särskilda.

Inom Finlands naturalhistoriska område iaktogs hybriderna för första gången 1870 af Norrlin och inlämnades till H. M. F. 1871: Herb. Mus. Fenn. II p. XI.

[**Ik.** Från trakten kring S:t Petersburg uppräknas hybriderna från 5 lokaler: Schmalh. 71 och Schmalh. hybr. p. 114]. — **Kol.** Cajander uppgifver, att han funnit hybriderna på nio olika lokaler tillsammans med *C. oleraceum*: Medd. XXV p. 61.

Cnicus benedictus L.

In hortis raro colitur.

»Harv. viljellään»: Mela Kasv. V, jfr Linn. Kennt. p. 102. Arten upptages redan af Till. och i Till. Icon. 28. Om densamma säges: »Caeterum in hortis saepe cultus et subsponsaneus»: Nym. Cons. p. 419. [Detta gäller dock ej Finland.]

Ob. [Uleåborg] »Växer någorlunda, men Frön hinna ej mogna»: Jul. p. 26 under namn af *Centaurea benedicta*.

¹⁾ *C. hybridum* Koch auct. Nym. Cons. p. 409.

Carduus crispus L.

Per totum fere territorium occurrit, inprimis in Lapponia occidentali frequenter, in maxima patriae parte passim legitur, sed multis plagis inprimis in media Fennia raro tantum invenitur.

Till?; Kalm; inter segetes fq: Prytz cont.; tota Fenn. et Lapp.: Fries; Eur. omn. exs. . . .: Nym. Consp. p. 413, vide etiam DC. Prodr. VI p. 623—624, Led. II p. 720—721, Liro Ured. p. 383, Link. kultt. p. 138, Link. Stud. II p. 464—465, Link. Überw. p. 219, Link. Talv. p. 99 et vide infra.

A1. (fq): Bergstr.; st fq: Bergstr. Beskr.; Brändö fq in cultis: Bergr. — **Ab.** p: Zett. & Br. et Adl.; par. Gustafs Lypörtö, Iniö p: Bergr.; Korpo p et semper pc — pcc, enum.: Ekl. comm.; st fq: Arrh. Ann.; [Muurila] rr Isontalo: Renv.; Pojo (fq): A. Nyl.; Uskela et Salo fq ad margines viarum: Häyr.; st r, promont. Karkali, Isosaari ad Maila et Hermola, Jalansaari Heino: Sel.; Lojo Laxpojo: Hels.; Vihti (fq): Printz; st fq: Flinck; st fq: V. E. Broth.; fq: Wecks.; p — r: Caj. Kasvist., vide infra; Sand. non comm. — **Nyl.** in taeniis r, enum., in terra continenti st r: W. Brenn. Växtg.; p: His. et W. Nyl.; Esbo Bodom: Cederer. litt.; Helsingfors in cultis circa urbem (fq): Kihlm. ann.; fq, enum.: Hid. Tiet., etiam Ulv. enum.; Helsing st r in parte media: Link. comm.; Thusby: Åstr. & H.; [Nurmijärvi] (st r) . . . Simonsberg (pc): Stenr.; r, Borgå, Lovisa Svartholm (Strömborg), Pyttis in pago ad templum: Sæl. Ö. Nyl.; Borgå in vicinitate stationis viae ferratae st cp: Häyr.; Strömfors: Strömborg & Sælan!; Orimattila rr et non visus nisi ad Kuivanto Varpala pc 1921: Link. comm., vide etiam Popp. p. 38 etc.; non a Brenn. comm.

Ka. r, Bertilä, ad templum par. Säkjärvi et [Virolahti] Ala-Urpala!: Blom; r Antrea [»St: Andreae»] ad deversorium Hatula: Lindén!; [Jääski] r enum. e 3 locis: Valle tiet. — **Ik.** p: Malmb., spec. e Rautu!; p, enum. e multis locis: Hid. comm.; Sakkola non visus nisi ad meridiem versus a Suvanto, ubi p et pcc — sp: Hid. comm., spec. e Sakkola iam legit Nikl.!; [in tota Ingria fq: Meinsh. p. 176].

Sat. p sparse: Malmgr., spec. e Kyröl; fq: Saur.; p et pcc — st cp, ad partem maximam pc — st pc, enum.: Häyr. Björneb.; st fq in Sat. media: Hjelt. — **Ta.** p: Leop.; (fq): Knabe Fört. et Asp. & Th.; p: Norrl. s. ö. Tav.; [par. Gustaf Adolf] r Vehkasalo: Bonsd.; Sysmä in vicinitate templi et Valittula spec. unum: Link. comm., spec. e Sysmä iam leg. Nikl.; fq — r, in vicinitate templi par. Orivesi fq et hic illic cp, ceterum tantum nonnullis locis: Borg tiet.; a Wainio Tav. or. non comm. — **Sa.** p [in tota Savonia]: E. Nyl. & Chyd.; Valkiala p: Hult Fört.; Villmanstrand: Hasselblatt et Sæl. ann.; Taipalsaari Sikosalo (Ehnberg): Link. comm.; [Ruokolaks] rr, Stenbacka: Hult; Savonlinna Pääskylähti: Budd. muist.; Savonlinna in vicinitate oppidi: Link. comm.; Mikkeli [»St Michel«]: Hasselblatt. — **Kl.** p: Fl. Kar., spec. e Valamo leg. Nikl.; r Hiitola in vicinitate templi in prato ad marginem viae: Lindén; Kurkijoki ad scholam agriculturæ: Link. comm.; Sortavala, Impilaks: Backm.; in vicinitate lac. Ladoga st r, interiore in parte rr: Link. Stud. p. 274 et Link. Stud. II p. 465, ubi e permultis locis enumeratur, quem l. inspicias; Sortavala Mäkisalo, Kitelä prope deversorium, Ruskiala in vicinitate marmorariarum: Pesol.; p circa Jänisjärvi: Hjelt, spec. e Pälkjärvi! — **Kol.** in regg. silv. et coll. [cum *Cirsio arvensi*]: Elfv.; Petrosavodsk: Simming! et Ivanitzky!

Oa. p fq in Vasa et Qvarken!: Malmgr.; Kaskö fq in areis et 8 aliis locis [st fq aut fq ut videtur]: Lindén Bot.; Närpes: Nordl. p. 19; st fq, in parte interiore quoque: Laur. Växtf. — **Tb.** Jyväskylä Lempipuro prope seminarium: Linkola!; Pihtipudas r Sydänmaa et Harjula: Roiv.; Karstula prope Mustajoki ad praediolum relictum: Marklund!; Broth. non comm., vide ceterum infra. — **Sb.** [Leppävirta] haud fq: Enw.; Jorois Huutokoski: Lindb. herb.; r Pielavesi ad fines Pyhäjärvi, semel [1872] in Kuopio: Mela!; [Kuopio] r enum. e 3 locis: Link. Lis. p. 29, cfr l. c. p. 6, spec. e Kuopio Savisaari!; Kuopio prope Rauhahti ad viam publicam: Budd. muist.; Kuopio Pitkälähti pcc in agro deversorii, Koivumäki spec. unum in agro: Link. comm.; Pieksämäki »Meijerhovi«, Leppävirta complur. locis st cp, Kaavi Säreinen, Maaninka Pöljä nonnulla specimina in margine agri

(dom. Lassi Takkunen), Nilsjä prope templum et Palonurmi!, Rauta-vaara Suojärvi ad Alanen: Kyyhk. litt. — **Kb.** [Tohmajärvi] Värtsilä 3 spec., Korpiselkä Kildsha!, spec. unum: Link. Stud. II p. 465, quem l. inspicias; Liperi r Leppälaks, unum spec. lectum 1870 in Polvijärvi infra Hovivaara: Eur. & H.; Wainio Kasv. in hac provincia non vidit. — Kon. st fq, in Saoneshje fq: Norrl. On., vide etiam Günth. p. 42.

Om. st fq ad oram, p interiore in parte: Hellstr.; r, enum. e 5 locis: A. L. Backm. Fl.; p: Tenn.; [Oulainen] st r — p, interdum cpp [»huomattavan runs.»], enum.: Parv. Oul., quem l. inspicias. — **Ok.** Kajaani: Lackström in dupl.; (in vicinitate oppidi Kajaani non obviam): Brenn. Reseb. p. 78; p in septentr. parte par. Kianta ex. gr. ad Kiannanniemi! Juntunen! et Saarijärvi: Wainio Kasv., cfr Must.; (rr), Kajaani, in parte maxime septentrionali provinciae orientalis p: Brenn. Obs.; Kajaani prope Koivukoski pc, Puolanka in vicinitate templi, Salminen, Körölä et Latvamäki st cp ad Väisälä: Kyyhk. litt.; (st fq) in Kajaani et Sotkamo: Metsäv.; [Kianta] saltem p, raro maiore copia, enum. e 10 saltem locis: Kyyhk. Suom., quem l. inspicias, cfr l. c. p. 20. — **Kp.** Kostamus in pago eiusdem nominis fq et cp: Wainio Kasv.; Kemi fq, ceterum enum. e multis locis: Bergr. Ant.; spec. e Sjuigarvi! Sorokal; ad Kaltalaks! inter Kemi et Keret [et Solovetsk!]: Selin.

Ob. Frantsila: Jul. p. 291; Utajärvi ad Kurimo st fq, in campo Ostrob. fq: Brenn. Reseb. p. 73; Kiiminki: l. c. p. 78; fq — fqq (— r): Brenn. Obs., vide infra; fqq: Keckm.; plur. loc. in Kemi et Torneå, ubi cpp: Hellstr. Distr. p. 6; [inter Torneå et Kalix fq: O. R. Fries p. 157], vide etiam E. Markl. p. 374; fq et saepe cp per totum territorium [a 66° 30' ad septentrionem versus]: Hjelt & H. — **Kuus.** in australi parte ad lac. Kuusamo st fq, ab eo loco ad septentrionem versus fq, non tamen omñibus plagis: Wainio Kasv.; fq: W. Brenn. Fört.; fq [inprimis] in pago ad templum: Edv. af Hällstr. — **Kk.** Oulanka in pagis Vartiolarapi et Oulanka: Wainio Kasv.; ad praedium Vaara ad Pistojärvi: Bergr. Ant. [in Kp.?]; Koutajärvi: Mela Pl.; Kaltalaks inter Kemi et Keret: Selin!

Lapp. fenn. fq: Hjelt & H., vide sub **Ob.**; [p Kengis

(Brundin), Pajala, Muonionalusta: Birg. p. 91]; in cultis per totum territorium fq: Blom Bidr.; in agris omnium Lapponiarum etiam Kemensis usque ad lacum Inari [»Enare»] saepe fq: Wahlenb. p. 200; fq: Fellm. Lapp.; fq et saepe etiam abundanter in cultis in Kemijärvi et Sodankylä et Kuolajärvi, Inari haud r ad Törmänen in regione coniferarum mixtarum: Wainio Not., cfr l. c. p. 10; herba inutilissima ad Korvanen et Mutenia, ad fluvios ad meridiem versus fq: Hult Lappm., cfr l. c. p. 40 (et 150); Utsjoki, Inari, tota par. Kittilä: Sæl. kat., cfr Kihlm. Ant.; »Inari in propatulo ad Muddusniemi specimen unicum vidimus»: Kihlm. Ant. — [**L. ent.** reg. subalp. et silv. (fq): Læst.; Kaaresu'anto cp: Zetterstedt II p. 178; Enontekiäinen: Malmberg!; tantum praedium Markkina extra territorium: Lindén Bidr.]

Lapp. ross. »ad Kantalaks, flum. Tuloma et alibi»: Fellm. Ind., cfr N. I. Fellm.; Kantalaks (!) cp: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XXXVII et Beket. p. 374, Kantalaks, Umba et Tetrina: Mela Pl.; Juonni: Axelson & Borg!; Tshavanga ad domicilia: Kihlman!; ad ostium flum. Nuotjok: Lindén!; vide etiam infra.

Om den allmänna utbredningen af *Carduus crispus* i Finland säger Wainio: »Nousee Skandinavian kautta Lappiin, välttäen eteläisempää Lapin-alista regionia ja, varsinkin keskiosissa maata, isoa osaa myös rautalepän regionista»: Wainio Kasv. p. 117. — Linkola åter skrifer: »Levenemises-sään suuresti oikullinen»: Link. kultt. p. 138 not. — **Ob.** och **Lappl.** Efter att ha omnämnt den enda fyndorten i Lappland för *Cirsium arvense*, framhåller Räsänen, att *Carduus crispus* är det ogräs, som i Lappland och nordligaste Österbotten [»Perä-Pohjola»] ersätter *Cirsium*: Räs. lhm. p. 52.

Ab. Om förekomsten i Mynämäki etc. säges: »Mietoisten pitäjä ja Mynämäen pitäjän aukia p, Lemmin seutu ja Kivijärven seutu r. Etelässä paikottain . . . Lemmin seutu . . . Lauttakallion torpan luona; Kivijärven seutu parilla pellolla Kivijärven luona: Caj. Kasvist. — **Nyl.** »I Ekenästrakten mig veterligen funnen endast på Lappvik lastageplats»: Häyr. — **Kl.** Uppgifter om förekomsten i denna och andra provinser lämnar Link. Stud. p. 259, 333, 344, 366, Tab. VI och (163 eller rättare) 429. — **Tb.** [Jyväskylä] »Tourujoki tien varressa Lohikosken tehtaan läheisyydessä, Lempipuron luona niittyrinteellä»: Link. Jyv. p. 191, jfr l. c. p. 185; »Seminaarin puutarhan kompostiläjällä 3 yks., Seminaarik. varrella 2 yks. *Bunias*'en kanssa — Lempipuron luona lajia ei enään ollut 1916»: Link. Kasv. p. 169, jfr l. c. p. 158 o. 159. Dessa uppgifter synas mig utvisa en tillfällig förekomst. — **Sb.** Enw. upptager icke *Carduus* i sin tidigare för-

teckning; Linkola åter omnämner arten bland nykomlingar [»verreksiä»]: Link. Lis. p. 6, se äfven Link. Lis. Kuop. p. 103. — **Ob.** Om utbredningen säges: »Nor. [Öster-Norrbottnen] m. a., i nordligaste delen a., Obor. [Nord-Österbottnen] m. a., i Kiiminki och Ylikiiminki a., sydligare r . . . Omed. Liminka spr.»: Brenn. Obs., där tidigare uppg. anföras. [Uleåborg] fqg [»1»]: Leiv.; frekvensen säkert alltför hög. — **Kuus.** »Denna art utgör det svåraste åkerogräset i Kuusamo»: Edv. af Hällstr. — **Lp.** Tshapoma: Mela Pl., som dock tillägger ett ? — F. ö. föreligga inga uppgifter från Lp. och Lm.

M. v. Essen skrifver: »Bland ängsmarker inkräktande ogräs böra vi ej förglömma Finlands, för så vidt jag kunnat finna, största örtartade växt, krustisteln»: Essen Stud. p. 109. — Enligt min erfarenhet föredrager arten särskilda andra kulturplatser framför ängsmarker. I fråga om höjden torde nog krustisteln öfverträffas af *Cirsium palustre*. — Emellertid uppgives att *Carduus crispus* nått en höjd af 212 cm: L. Y. 1919 p. 115.

Följ. uppgifter om förekomsten af *Carduus crispus* på barlast etc. ha antecknats. **Nyl.** Tenala Lappvik, se Häyr. Adv. p. 161; samma ställe st pc: Hid. comm., jfr Hid. Lappv. p. 159; Helsingfors Sörnäs flere stånd sept. 1920, Borgå i närheten af järnvägsstationen 1921: Häyr. — **Ka.** Viborg [»Viipurii»] st cp: Hid. rautatieas. p. 94. — **Ta** »Lahti asema-alueella us. yks., **Sa.** Mikkeli kasarmilla 4 yks., sen ja hautausmaan välillä eräällä heinäpellolla 10 yks. ja höyrymyllyn luona 5 yks., Vuoksenniskan asemalla muutama yks. ja Vuoksenniskan Harakanhuvilain luona seinävierellä 1 yks.»: Link. comm. — **Tb.** se ofvan. — **Sb.** »Kuopion rannalla täytemaalla . . . us. yks.»: Link. Lis. Kuop. p. 102 och 103, där ett par fyndorter anföras. Arten uppges l. c. höra till dem, som visa en stigande utbredningstendens. — **Ob.** Toppila årligen talrikt: Zidb. — Senare omnämnes *Carduus crispus* jämte 3 andra arter bland sådana växter, som »muodostavat sen hyökkääjistön, joka nopeasti anastaa haltuunsa kaikki uudet painolastikasat ja tukahduttaa muut kasvit»: Huum. Oul. p. 179. — Lt. [Petsamo-Petshenga] »rrr Kōnkään tukkip[irtillä] st pc»: Roiv. Tiet.

Linkola karaktäriserar *Carduus crispus* i Ladoga-trakten som en af kulturen starkt gynnad apophyt, i de inre delarna af hans undersökningsområde åter som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 260 och 245, äfvensom Link. Stud. II p. 464. W. Brenner säger: »antagligen anthropochor»: W. Brenn. Växtg. Arten betecknas som »kalkhold» på naturliga ståndorter: Link. Stud. p. 303.

F. rosea Wainio, floribus roseis dignota, ad Kitkajärvi in Kuusamo: Wainio Not.

[O. R. Fries omnämner en form med *blekröda* blommor; fyndorten dock belägen utom flora-området.] Ett ex. med *hvita* blommor, växande bland den vanliga formen är af mig iakttaget i **Sat.** Karkku Koskis Järvenpää.

F. albiflora omnämnes såsom inlämnad från **Oa.** Wasa (elev Else Laurin) af mag. Dahl i Medd. XLII p. 131.

Mela Kasv. [II] p. 77 upptager varieteterna *lobatus* M. och *integrifolius* W. & Gr.; denna senare betecknas i *Mela* Kasv. IV som st r.

Carduus acanthoides L.

In Fennia rarissime in saburra cet. occurrit.

Nyl. Tenala Lappvik (K. K. Kari 1913): Hid. comm., jfr Hid. Lappv. p. 161, uppg. kräfver måhända bekräftelse; Helsingfors Sörnäs (real-skoleeleven V. Pousar 1883): Brenner i (Prot. 7, XI, 1885): Medd. XIII p. 237 och l. c. p. 147; [Helsingfors] Kajsaniemi: Brenn. För. p. 131. — **Ka.** [Jääski] »rr Hallikkala pellolla yksit. kpl» (J. E. Komi): Valle tiet. —

Sat. Tammerfors Pyynikki: Leop. ant.; ett bekräftande fynd vore önskvärdt. — **Oa.** [Wasa ångkvarn!] anträffades sommaren 1891 i [ett] par exemplar på samma fläck, 1892 hade den spridit sig: Laurén i Medd. XXII p. 39, jfr Alc. III. — **Om.** Jakobstad Alholmen! på gamla barlast-platsen och Pedersöre! barlast: Fontell, jfr Alc. IV. — **Ob.** [Uleåborg] »löydetty satunnaisena lastauspaikalta»: Leiv. putk.; »vv 1900—1901 ja v. 1906»: Huum. pain. p. 87; »Oulu Toppilansalmi lastauspaikka»: E. Mikkonen!

Om artens allmänna utbredning se Nym. Consp. p. 412 och Nym. Suppl. p. 182.

Carduus nutans L.

In saburra cet. raro interdum copiose obuius.

»Eur. omn. exc. . . Fenn. plur.»: Nym. Consp. p. 411; »lectus in **Nyl.**, **Ka.**, **Sat.**, **Oa.**, **Ob.**, sed tantum adventicius»: Herb. Mus. Fenn. II p. 145, de [före 1886] kända fyndorterna uppräknas af Brenner i Medd. XIII p. 147, jfr äfven DC. Prodr. VI p. 622.

Nyl. [Tenala Lappvik]: Häyr. Adv. p. 161, där författaren antecknat de år han iakttagit arten; exemplar insamladt af Solal; »Tenala Lappvik useita yks. rannalla (K. H. Hällström 1904)»: Hid. comm., jfr Hid. Lappv. p. 160; [Ekenäs] Tvärminne vid vägen genom Tvärminne by: Wecksell, kunde 1921 ej upptäckas i Tvärminne by: Häyr.; Helsingfors Skatudden: Brenner! i Medd. XIII p. 237 och 146, jfr Brenn. För. p. 132 och Liro Ured. p. 383; Helsingfors Skatudden 1892: Häyr.; »Valkomin asema-alueella 5—7 km Loviisasta 2 yks.»: Hagf. Kasv. p. 17. — **Ka.** »in moeniis urbis Fredrikshamn»: C. Ehrström!, jfr W. Nyl. Distr., Fl. Kar., Rupr. Diatr. p. 22, Sæl. Ö. Nyl. och Herb. Mus. Fenn. [ed. I], där fyndorten förläggas till **Nyl.**; Viborg Trångsund: A. J. Silfvenius i Lindb. herb.

Sat. Raumo »lastauspaikka»: E. Hermonen! Räfsö: Sahlberg! Räfsö, i väldiga massor i slutet af 1870-talet: C. J. och A. Arrhenius (se s. 142); ganska rikligt äfven med mogna frön 1879: Hjelt! r och st pc — cp: Häyr. Björneby., där arten äfven omnämnes från Ytterö och manga uppgifter från

Räfsöl anföras, jfr l. c. p. 53, 55 och 56, äfven Häyr. Växth. och Häyr. und. p. 31; [Björneborg] »Pori veistämön luona (å varfvet) v. 1883 (K. J. Hidén herb.): Hid. comm. — K1. rr »Sortavala bei der Stadt in Kymölä 1916 (K. H. Hällström): Link. Stud. II p. 465; »Kirjavalahden Ristijärvellä aholla yhdessä *Bromus arvensis*'en kera ottanut I. M. Vartiainen 1890-luvulla»: K. H. Hällstr. litt.

Oa. [Wasa vid ångkvarnen!] 8 å 10 exemplar: Laurén i Medd. XXII p. 39. — **Sb.** »Kuopio Siikaniemi pellossa 1 yks. (Kotilainen): Link. comm.; Maaninka »Talasharjun kylvöheinäpellossa useampia kpl»: Kyyhk. litt. 1910; »Maaninka Tuovilanlahti Puurulan lehmätarhassa»: Roiv.: »tätä **Sb**:lle uutta (?) rikkaruohoa olen tavannut m. m. Iisalmen Vieremällä ja Nilsian Sänkimäellä»: Kyyhk. putk. p. 163; Nilsia »Kirkonkylä», Konttimäki, Sänkimäki 2 kpl [ja] Kortteisenmäki: Kyyhk. litt.

Om. Jakobstad Alholmen gamla barlastplatsen: Fontell — **Ok.** [Kianta] »Suomussalmi Kirkonkylästä Harakan pellosta 1 kpl 1908»: Kyyhkynen!, jfr Brenn. bidr. p. 22, Kyyhk. Suom. och l. c. p. 19 och 21; Sotkamo Kirkonkylä: Kyyhk. litt.

Ob. *C. nutans* uppräknas bland sådana arter, som ej förekomma nordligare än vid Uleåborg: Brenn. Reseb. p. 761; »barlastväxt öfverallt vid Toppila sund vid Uleåborg»: Hough. not., jfr Brenn. Obs., exemplar från Toppila; [Uleåborg (!)] »aika runsaasti vanhalla lastauspaikalla kahden puolen salmia»: Leiv. putk., jfr Leiv.; »vv 1899—1909 valtaa alaa»: Huum. pain. p. 871; »säilynyt 1913—1916»: Huum. Oul. II p. 117, se äfven Huum. Oul. p. 179; barlast r några ex. i Kemi stad 1892: Keckm.

[**Lk.** Keskiäho 1905: Birg. Till. p. 70.]

Carduus nutans upptogs bland de vildt växande arterna i Herb. Mus. Fenn. [ed. I], men uteslöts som sådan ur ed. II, jfr l. c. p. IX not.

Om densamma säges: Barlastplatser r längs hela kusten: Alc. III; den upptages f. ö. i samtliga nyare floror.

Linkola betecknar *Carduus nutans* som anthropochor: Link. Stud. II p. 465.

Om den hvitblommiga formen se Häyr. Björneb. p. 258 och jfr Häyr. und. p. 31 etc.

Carduus crispus × *nutans*¹⁾.

In Fennia australi rarissime in saburra lectus est.

»Cum praecedente [*C. nutante*] in **Nyl.**: Herb. Mus. Fenn. II p. 145; se äfven Nym. Consp. p. 411 och 413.

Nyl. Tenala Lappviks lastageplats: Häyrén!, jfr Häyr. Adv. p. 161; Helsingfors Skatudden på barlast: Brenner! i (Prot. 10, X, 1885) Medd. XIII p. 228 och 237 äfvensom l. c. p. 145—148, där hybriden utförligt

¹⁾ *C. polyanthemus* Schleich. auctore Nym. Consp. p. 411, *C. crispus* Gren. auct. l. c. p. 413.

beskrifves, jfr äfven Brenn. För. p. 132; Borgå Lindörn vid Kråkö, barlast: Brenner!, jfr Medd. XIX p. 72—73.

Huruvida formen från Helsingfors är fullt identisk med den utom Finland anträffade, återstår ännu, såsom äfven Brenner i Medd. XIII p. 147 antyder, att utröna. Om den svenska formen se Bot. Not. 1887 p. 241—247.

Carduus tenuiflorus Curt.

In Fennia australi in saburra raro vel rarissime occurrit.

Ab. [Åbo] 2 exemplar strax på andra sidan om Runsala bro: Sæl. Fröv., jfr noten l. c. p. 215, ex. insamladt af Enzo Reuter! — **Nyl.** [Helsingfors Sörnäs på barlast] »temmeligen talrikt, såväl blommande som mogna frukter»: Sæl. exk., jfr Prot. 9, XI, 1878 och Bot. Not. 1878 p. 189 äfvensom Brenner i Medd. XIII p. 148; Sörnäs äfven 1879: Hollm.

Om artens allmänna utbredning se Nym. Consp. p. 414 och Nym. Suppl. p. 182.

Silybum marianum (L.) Gaertn.

In Fennia raro colitur et rarissime effertur.

Nyl. Helsingfors vägkant vid katolska kyrkan: Brenner i (Prot. 3, X, 1908) Medd. XXXV p. 7.

Arten upptages redan af Till., men om dess odling föreligga endast få uppgifter. — **Om.** Lappajärvi odlad på herrgårdar: A. L. Backm. Fl. p. 25 under namnet *Carduus marianus* [L.] — **Kuus.** »Noin 50 vuotta sitten (ei enää viljellä): Parv. Kuus. p. 13 under ovan anförda namn. — **[Lk.]** Pajala trifs bra, blommor och blir 0,7 m: Birg. p. 61.] Se f. ö. Alc. III och Mela Kasv. V.

Carthamus tinctorius L.

Inprimis antea cultus est.

Arten omnämnd af Till. och afbildad Till. Icon. 126. »Harv. vilj.» säges i Mela Kasv. V, medan däremot Elfv. Kult. p. 211—212 konstaterar: dess odling har hos oss fullständigt upphört».

Cynara cardunculus L. f. scolymus (L.)¹.

In Fennia inprimis australi raro colitur.

Kronärtskockan upptages redan af Till. Om kronärtskockornas odling hänvisas främst till Elfv. Ant. p. 106, jfr Lundén Köksv. p. 511 (och 510) äfvensom l. c. II p. 580—581 (och 579), där äfven flere tilläggsuppgifter lämnas. I flere arbeten påpekas, att arten endast odlas i den sydligaste delen af landet och äfven där sällan, se Grotenf. p. 196 och jfr

¹) *Cynara scolymus* L. auct. plerique.

Elfv. Kult. p. 138 äfvensom Mela Kasv. V. F. ö. har jag från vårt land antecknat uppg.: »äfvén i [Oa.] Wasa»: Ale. III och [Nyl. Kyrkslätt] Strömsby endast undantagsvis [odlad]: Rosb. Kyrksl. p. 113—114.

Om denna form säges: »Est tantum var. sativa, cultura orta, *C. cardunculi*, quae ipsa (*C. horridae*, typi spontanei, proles) in usum culinarem etiam colitur»: Nym. Consp. p. 403. Huivudarten torde aldrig hafva odlats i Finland; uppgifterna härom bero tydligen på förväxling af namn.

Onopordon acanthium L.

In saburra apud nos rarissime occurrit.

Ab. Barlast i Åbo hamn: Tallgr. p. 78; barlast vid Runsala: G. Renvall i Lindb. herb. — **Nyl.** Borgå [Hammars] 1884: Stjernvall, jfr Ale. III, IV etc.; Borgå på en holme utanför Hammars: O. Collin!; Borgå Krakö! och barlastholme i Haikofjärden!: Öhrnberg (ex. bestämdt af Lindberg); Borgå, Hammars 1885, få stånd 1886: Gadol.

Sat. [Björneborg] Räfsö på barlast 1904, ej återfunnen 1906 (Printz): Häyr. Björneb., jfr l. c. p. 52.

Om artens allmänna utbredning säges: »Eur. omn. exc. . . . Fenn.»: Nym. Consp. p. 402—403.

Saussurea alpina (L.) DC.

In Lapponia frequenter provenit; ad meridiem versus in parte occidentali tantum ad 67° 40' procedit, in orientali autem parte multo longius. Dubitari potest num infra 65° 10' distributio sit continua; in Karelia onegensi certe satis frequenter occurrit ac, quamvis rarius, in Karelia olonetsensi ad fines Fenniae australes provenit. In Karelia ladogensi quoque circa 61° 40' invenitur.

In Lapponia iuxta alpes p: Prytz cont.; maxima pars Lapp.: Fries; Fenn. . . . Lapp.: Nym. Consp. p. 415; Fenn. non nisi in bor. (cum Lapp.) et or. (Carel.) lecta est: Nym. Suppl. p. 183; per Lapponiam dispersa, etiam in parte maxime septentrionali Finlandiae et in Karelia rossica et Karelia ladogensi (rr) crescit: Schedae II p. 154, vide etiam DC. Prodr. VI p. 535, Led. II p. 669 (vide sub **Kuus.**), Häyrén in Geogr. F. T. 1898 p. 178, Borg Beitr. p. 103, 116, 118, 136 et 144, Liro Ured. p. 205 et 377, Linn. Kennt. p. 99—100, K. H. Hällstr. p. 91, Link. Stud. II p. 468—469 etc.

K1. Ruskiala: Simming! et Nikl!; Ruskiala Ilola: A. L. Backman!, Ruskiala Otrakkala prope Tohmajoki: Pesola!; Impilaks Uomais: C. Bergström!; r et in vicinitate lacus Ladoga et interiore in parte: Link. Stud. p. 281, cfr l. c. p. 38; r in vicinitate lacus Ladoga, r — st r interiore in parte: Link. Stud. II p. 468, ubi p. 468—469 e permultis locis enumeratur; in vicinitate templi par. Soanlaks: Pesol. tutk. p. 75; »Veljakanjoen ja Vesikko-ojan (laskee Sovajokeen) varsilla»: Pesol. [idem locus atque antecedens], spec. e Suistamo Leppäsyryä!; infra Pölläänmäki leg. Pesola & A. Wirtanen!; vide etiam Lindb. Alch. p. 150 et K. H. Hällstr. p. 91 et sub Kol. — Kol. Vosnesenje: Sahlb. Bidr., cfr Elfv.; Suolusmäki! ad septentrionem versus a Petrosavodsk, etiam ad meridiem versus a Petrosavodsk: Caj.; in vicinitate praedii custodis silvae Leppälä prope Hiisijärvi et terminos rossicos: A. L. Backman in Medd. XL p. 121; Impilaks Uomaa prope Pensaanjoki: Caj. Stud. p. 186 [ad **K1.** forsitan adducendum]; in Link. Stud. II p. 468—469 a multis locis enum., quem l. inspicias, spec. e Salmi Leppälä (!) Sydoskoil, cfr Link. seut. p. 86.

Kon. »st fq in pratis turficeis praesert. devexis siccioribus aliisque locis per partem bor. occ. fq et passim ep, in paludibus firmis exsuccis etc., ad Tiudie fq, Mundjärvi plur. loc. in paludibus et ad eorum margines silvaticas, convallibus turfosis humidis cet., Koikari et Pyhäniemi vidi, Käpselkä (Simming), in Reg. occ. ad Suojärvi pogost et Mökkö fq in pratis turfosis, praesertim ad caespites»: Norrl. On.; Suojärvi ad pagum Haukkavaara multis formis: A. L. Backman in Medd. XL p. 121, vide etiam Link. Stud. II p. 469, ubi e multis locis enumeratur, et cfr Günth. p. 42.

Kp. in parte media fq — st fq et planta specialis, ceterum enumeratur e permultis locis: Bergr. Ant., cfr Bergroth in Medd. XXXIII p. 25, Lindr. Lisät. p. 10 et Lindroth in Acta XXVI No 5 p. 12, ubi e multis locis enumeratur, spec. ex Onda!, Kellovaara ad Loukkolampi!, Uskela! et ad flumen Wig!

Ob. rr in maxime australi parte par. Rovaniemi, in viciniis inter Simo et Tervola, in superiore parte par. Simo: Brenn. Obs.; st r infra iugum Kivalo et ad septentr.-occidentem versus

a Palovaara prope Tuiskukivalo, extra territorium Rovaniemi Palovaara Yljoenlatvanaapa cp, antea in **Ob.** non adnotata [vide infra]: Keckm., etiam e Konttijärvi enum. l. c. p. 7, cfr etiam l. c. p. 10 et 15; Kemi Houkkamaa: Rantaniemi!, cfr Medd. XXX p. 131 et Brenn. bidr. p. 22; Alatornio [»Neder-tornea»] (Rantaniemi): Brenn. bidr. p. 22; Kemi Sivakkavaara infra Akkunus: Rantaniemi!; Tervola ad Santalammi et Run-kaus (Ehnberg): Link. comm.; Ylitornio Kainuunkylä Hämeenmaa: Kotil. litt.; Rovaniemi Louevaara (Seth Nordberg): Hid. comm. 1924. — **Kuus.** in Ostrobotnia boreali (F. Nylander msc.): Led II p. 669, cfr Herb. Mus. Fenn. [ed. I], ambo ad **Kuus.** tantum spectant; ad Iivaara complur. loc. et ab eo loco ad septentrionem versus p usque ad vicinitatem lacus Vatajärvi, unde magis ad septentrionem versus st fq, etiam ad viam publicam a templo milliarium [»penink.»] fere ad meridiem versus (Sahl-berg): Wainio Kasv.; compluribus locis ex. gr. ad Mäntyniemi: Hirn Fört!; p ad Pistonjoki, ad austr.-occidentem versus a Kentti-järvi ad Lohivaara!, Juuma et ad Kitkajoki!: W. Brenn. Fört, cp cpp ad Oulankajoki: Edv. af Hällstr.; multa spec. non hic commemorata in H. M. F. insunt, vide etiam Hellstr. Distr. p. 9, V. E. Broth. Muist. p. 103, A. L. Backman in Medd. XXXV p. 200, Hänn. p. 116, W. Brenn. p. 106 et 106—107, Kuj. Hav. p. 34—35 et p. 60, item Kyyhk. Suom. p. 25; Pesol. ex 8 locis in **Kuus.** enum., Edv. af Hällstr. e 9. — **Kk.** Oulanka ad Varti-olampi et Kankahinen: Wainio Kasv.; Iiava, Sonostrow: Mela Pl.; Kuolajärvi [»Salla»] ad inferiorem partem fluv. Kutsa: Borg & Rantaniemi! [verisimiliter haud infrequens], vide etiam Merik. p. 19; nonnulla spec. non hic commemorata in H. M. F.

Lapp. fenn. [Pajala fq et cp [»yppigt»]: Samz. p. 185, quem l. inspicias; Kengis, Esisaari: Birg. p. 91;] st fq et saepe cp a Kittilä Kukasjärvi et Äkäsjoki boream versus [denique in Airivaara parte suecica]: Hjelt & H., vide etiam Silén Bl. p. 89, Caj. Torn. p. 123, 126 et 127, Lak. p. 37, 38, 43, 47 et 48; Kittilä Alakylä ad Ounasjoki: Caj. Stud. p. 204; [Sodan-kylä in vicinitate templi] in pratis caespitosis et turfosis fq: Blom Bidr., cfr Kihlm. Beob. p. XVIII, XIX et 47; in alpium radicibus et lateribus inferioribus . . . omnium Lapponiarum

vulgaris, ut etiam locis inferalpinis et alpinis maritimis . . . nec non in . . . extra-alpinis totius Lapponiae fere ubique: Wahlenb. p. 199—200, cfr l. c. p. XXX et LX; ubique fq: Fellm. Lapp.; Ounastunturit in reg. subalp. et ad rivos longe in reg. silvaticam descendit: Sandm. p. 31, cfr l. c. p. 32; Sodankylä fq ad ripas fluvii Kitinen ad septentrionem versus a templo: Kihlm., vide etiam Caj. Stud. p. 165; Kittilä—Utsjoki st fq: Sæl. kat.; Inari in regione coniferarum mixtarum et pinifera st fq — fq, ad Köngäs prope Mare glaciale fq, Sodankylä in Suolonselkä fq — st fq, observata etiam ad Rovanen et pag. Sodankylä, Kuolajärvi prope Hautajärvi st fq: Wainio Not., cfr l. c. p. 6 et 8; fq in reg. silvatica . . . st fq in reg. subalpina, in Lupukkapää usque ad 450 m S, ad meridiem versus usque ad Kaaretkoski: Hult Lappm., cfr l. c. p. 39; in turfosis et pratis caespitosis riparum, ut etiam in devexis graminosis siccioribus, in lucis et salicetis solo duriore reg. subsilv. et subalpinae fq, in reg. alpina st fq: Kihlm. Ant.; in Varangria australi enum. e permultis locis: Norm. Fl. Spec. p. 637—638, vide etiam Blytt p. 607 et Hartm. p. 23. — [**L. ent.** reg. alp. p, reg. subalp. fq: Læst., cfr Norrl. Lappm. p. 261 et 262; fq in reg. subalp. et alpina: Lindén Bidr., vide etiam Zetterstedt II p. 208.]

Lapp. ross. a Kantalaks boream versus fere ubique: Fellm. Ind.; per totam Lapponiam ubique fq: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XXXVII et XLVII, item Beket. p. 573—574; [Petsamo = Petshenga] st fq — fq . . . : Roiv. Tiet., vide etiam Broth. Wand. p. 8 et 11, Knabe Pfl. p. 280, Borg Ber. p. 36 etc.

Pl. Finl. exs. N:o 990 **Lk.** par. Muonio in prato iuxta templum leg. U. Segerman.

Saussurea upptages äfven från **Kpor.**: Ispol. p. 62, jfr Mela Kasv. V. Linkola betecknar *Saussurea alpina* som hemerophob: Link. Stud. p. 281 och Link. Stud. II p. 468, där det likväl tillägges: »doch mit apophytisch. Natur».

Ob. Redan Aejmelaeus upptog arten från Kemi: O. Hjelt M. S.

Var. *linifolia* Læst. **Kuus.** Iivaara: Wainio Kasv. I — **Lapp. fenn.** Kittilä Niilivaara et »praedium sacerdotale Utsjoki»: Sælan. — [**L. ent.** Kaaresu'anto: Laestadius!].

Var. *latifolia*. **Lapp. fenn.** st fq: Fellm. Lapp.

Dessa former äro ej konsekvent särskilda i H. M. F.

Var. *albiflora*. Kk. (på gränsen till **Lk.**) Mäntyvaara: Edw. af Hällström!

Serratula tinctoria L.

Per errorem apud nos indicata.

Kalm, jfr Led. II p. 755; »in pratis nemorosis Alandiae et insularum huic adjacentium»: Prytz cont.; södra Finl.: Fries; »Scand. exc. Lapp.»: Nym. Syll. p. 29. — **A1.** »crescit in insulis nostris rarius»: Tärnstr. p. 58. Tärnströms uppg., som antagligen ligger till grund för andra senare uppgifter, står alltjämnt obekräftad. Visst är i hvarje händelse, att arten på decennier ej blifvit observerad i Finland, jfr W. Nyl. Distr. p. 77.

Lappa tomentosa (Mill.) Lam.

In Fennia australi satis frequenter vel frequenter imprimis in vicinitate orae australis occurrit, quamquam rara 64° 15' attingit; in saburra cet. usque ad 65° 45' indicatur. Quoniam culturam antiquam sequitur, frequentia in plagis vicinis saepe exstat dissimilis.

Till.; in cultis et ruderalis fq: Prytz cont. nomine *Arctium Bardana*; Eur. omn. exc. . . . Lapp.: Nym. Consp. p. 402, ut sequens et nonnulli alii nomine *Arctium tomentosum* Schk.; exc. etiam Fenn. bor. et med. plur.: Nym. Suppl. p. 179, vide etiam DC. Prodr. VII p. 661, Lindr. Verz. p. 42, Liro Ured. p. 372, Link. kultt. p. 138, Link. Stud. II p. 463—464, Link. Überw. p. 219, Suom. V p. 15 et Link. Talv. p. 99.

A1. p: Bergstr.; st fq: Bergstr. Beskr.; Bergr. hac ex parte non comm. — **Ab.** fq: Zett. et Br. et Arrh. Ann.; r par. Gustafs Eskola, Iniö Söderby: Bergr.; Korpo rr et pc in coemeterio et Hvasby: Ekl. comm.; st fq: Sand.; [Muurila] rr Harjola: Renv.; p: Sel.; Vihti (fq): Printz; [Vihti] st fq?: Flinek; st r: V. E. Broth.; (fq) [»y»]: Weeks.; Mynämäki in parte aperta et Mietois st r, in coemeterio par. Mynämäki et in nonnullis hortis Huoli, Tuokila: Caj. Kasvist.; Nystad: Söd. — **Ny1.** [Ingå Barösund] in taeniis r, enum., interiore in parte p — st fq: W. Brenn. Växtg.; fq: His. et W. Nyl.; Esbo: Popp. p. 38; Helsingfors fqq

et saepe cp: Kihlm. ann.; [Sveaborg] fq, saepe cp, enum.: Hid. Tiet.; p . . . hic illic cp: Stenr.; Thusby: Åstr. & H.; (fqg): Sæl. Ö. Nyl.; Orimattila p, in parte septentrionali par. non visa: Link. comm.; Brenn. non comm. — **Ka.** Säkjärvi in pago ad templum, Ala-Urpala: Blom; r tantum Kirvu in vicinitate templi, Jääski Ahola: Lindén; [Jääski] p in pagis maioribus ad vias et in areis, cp [»yleinen»] ex. gr. ad templum et in Kummanpohja (Hannikainen): Valle tiet.; Haapasaari st fq: Sælan in Medd. XXV p. 80. — **Ik.** p: Malmb.; Sakkola in vicinitate praedii sacerdotis st fq, ceterum in hac par. p, in aliis paroeciis p, enum.: Hid. comm.; Sakkola Riiska sp: Hid. Sakk. p. 128; [in tota Ingria fqg: Meinsh. p. 175].

Sat. Eura (Rönnbäck): Malmgr.; [Loimaa] p: Saur., vide ceterum infra. — **Ta.** r Luopiois Padankuosi [»Pudankuosi»] et in pago ad templum in area: Leop.; (st fq): Asp. & Th. [mea ex sententia non tanta frequentia nisi in oppido Tavastehus]; r [Asikkala!] Vesivehmas: Norrl. s. ö. Tav.; Hollola in praedio Mukkula, Nastola Uusikylä cp et Arrajoki: Link. comm.; par. Gustaf Adolf Echo 1898: Knabe litt.; Korpilahti in pago ad templum frequentior (st fq — p) quam *L. minor*: Link. Kasv. p. 169. — **Sa.** Villmanstrand: Sæl. herb. et E. Nyl. & Chyd.; [Ruokolaks] in cultis st fq (v. Weymarn): Hult; Ruokolaks st fq inter Imatra et Vuoksenniska ad viam publicam: Hid. comm.; etiam Link. comm. e 3 locis in hac par. enumerat; Mikkeli duobus locis in oppido: Link. comm. — **K1.** (st fq), supra Sortavalam boream versus procedit: Fl. Kar.; [Parikkala] r Kangaskylä 2 locis, Järvenpää et Änkilä: Hann.; Impilaks et Suistamo p — st fq: Hjelt; Ruskiala, Sortavala et Impilaks (fq): Enw. hav.; in vicinitate lac. Ladoga st fq, interiore in parte rr: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 316, 318, 319—320, 323, 390, 391, 392, Tab. VI et tabula geographica 8 (incl. *L. glabra*), item Link. Stud. II p. 464, ubi e permultis locis enum., spec. e Sortavala; Sortavala Helylä: Pesola!, vide etiam infra p. 283. — **Kol.** Sermaks: Elfv.; enum. e multis locis: Link. Stud. II p. 464, quem l. inspicias; Petrosavodsk: Sahlb. Bidr. et Norrl. On.

Oa. Kristinestad st pc ad telonium [»tullen»], in horto curiae [»Rådhusparken»] et in platea: Lindén Bot.; etiam Hidén

e Kristinestad comm., vide ceterum infra. — **Tb.** Pihtipudas Ilosjoki ad domicilia st cp: Kihlman!; Pihtipudas st r Heinolan-kylä Hollin mökki et »Ahrenberg», in vicinitate templi compl. locis, Alvejärvi Lehtomäki et Kotalahti, Muurosjärvi Jokela, Kinnula r Lahdentaka in vicinitate templi et Saarenkylä Taasila: Roiv. — **Sb.** Virtasalmi Montola, Pieksämäki »Meijerhovi» cp et Rummukka, Leppävirta Varkaus, Maaninka Lahtela, Kinnulanhovi iam per multos annos et Pöljä Pohjolanmäki, Kaavi Losomäki, Juuka Halivaara Pöllättäjä . . . cp [et] Petronvaara, Merelä cp, etiam aliis in locis huius pagi: Kyyhk. litt., in nonnullis horum locorum forsitan plus minusve adventicia; Piela-vesi (p), Maaninka »Pohj.-Haatala» Parola Mäenpäänmökki, Ikälä, Leipämäki et Nälkämäki, Vianto Saarenmylly et Räihänmylly: Roiv., vide ceterum infra. — **Kb.** enum. e permultis locis: Link. Stud. II p. 464, quem l. inspicias; Liperi r, Simananniemi!, Siikasalmi Poudanniemi et in pago ad templum fq, Ojanlaks: Eur. & H., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **Kon.** Saoneshje in Schungu! st fq: Norrl. On., vide etiam Günth. p. 42 et cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Tolvoja, Vyrosero! cp et Kusaranda: Kihlm.

Om. r Soini Leppänen (Nyström) et Keisala spec. solit., Alajärvi praedium Iiru cp in colle [»ängsbacke»] et Paalijärvi ad praedium, Vindala Sääksjärvi ad »Taavitin tupa», Lappajärvi ad praedium sacerdotis cp ad stabulum, Evijärvi ad praedium Kupila: A. L. Backm. Fl.; [Oulainen] p, enum. e permultis locis: Parv. Oul., quem l. inspicias, vide ceterum infra duobus locis.

»Sporadica s. inquilina»: Fries; uppg. får kanske sin förklaring däraf, att de äldre förf. fattade de numera särskilda *Lappa*-arterna kollektivt. — **Sat.** Kyrö: Asp.; uppg. högst osäker (åtminstone har jag ej sett den). Sannolikare är Huittinen [»Hvittis»]: Lydén, men äfven denna uppg. tarfvar bekräftelse, helst *L. minor* ej upptages. I H. M. F. finnes f. n. ej något exemplar af *L. tomentosa* från **Sat.** — **Om.** »bland främlingar kunde *L. tomentosa*, såsom svår att utrota från distriktet, numera göra anspråk på burskap»: Hellstr. p. 145 not; ett exemplar påtecknad Gåmla Karleby!, jfr l. c. p. 136, där arten säges vara täml. allm. på barlast; Gåmla Karleby 1918: Knabe litt.

Om en mer eller mindre tillfällig förekomst af *Lappa tomentosa* föreligga talrika uppgifter. **Ab.** [Åbo barlastplatsen vid slottet] st pc — cp:

Pesol. Tur. p. 43. — **Ta.** »Lahti ruderaattipaikoilla po»: Link. comm. — **Oa.** Gamla Wasa! (allm.): Laurén i Medd. XXII p. 44!; ett par gånger sedd i Gamla Wasa: Hjelt. — **Sb.** r »Suonenjoki kasvatettuna kartanoissa»: Mela, jfr Desideratkat. p. 10; [Kuopio] »vanhan kasarmin länsipuol. . . us. yks. alueen kaupungin puoleisessa nurkassa . . . ilm. Kuopioon jälkeen v. 1909»: Link. Lis. Kuop. p. 102; uppg. i Desideratkat. p. 10 beror på ett förbiseende; [Maaninka] »Kinnulanlahden seutuvilla jo kauan, Pöljä Pohjolanmäellä», [Kuopio Kolmisoppi] »Relletinmäessä»: Kyyhk. litt. — Finsk benämning på arten upptages från **Sb.** Karttula: L. Y. 1916 p. 60. — **Kb.** »Joensuun asemalla»: Link. comm.; [Nurmes Konnanlampi] »luultavasti *L. tomentosa* 1 nuori yks. tien varressa lähellä taloa»: Link. muut. p. 88; »Juuka Juuanvaara kaupp. Tuhkasan karjamökillä, Valtimo Kamula»: Kyyhk. litt. — **Om.** Se ofvan s. 193. Vidare nämnes från samma provins: [Kalajoki, Ylivieska, Nivala och Haapajärvi] flerstädes: Tenn. Ehuru tecknet för tillfällig förekomst ej användes, synes det mig dock sannolikt, att en sådan här föreligger; ej heller här upptages *L. minor*. — Exemplar från Haapajärvi ins. af M. Heikinheimo! »Ylivieskassa rautatie-sillan luona»: Huum. Kasv. p. 162!; [Oulainen] »tienvierillä aseman lähimässä ympäristössä, useiden talojen pihoilla Ahonperällä. Muutamissa sydänmaankin taloissa kasvia tavataan»: Parv. tiet. p. 150. — **Ok.** »Paltamossa erään torpan ikkunan alla Hiisivaaran pohjoisp. oikein komea pehko»: Kyyhk., jfr Brenn. Bidr. p. 22; »Ristijärvi er. torpan ikk. alla 1 iso pehko. Sotkamo Nurmimäki, Paltamo Mieslahti Saviranta Korholan seinustalla ja pihalla, Honkamäki heinäpellossa, Säärimäki Hiisivaaran luona . . . Laji kasvoi ennen seinustalla, mutta kun rakennuksia on sittemmin uusittu, on se siirtynyt heinäpeltoon; Palosärkkä pieni mökki maant. varr. aivan lähellä Ristijärven raja»: Kyyhk. litt. — **Ob.** [Uleåborg] Toppila 1884 och senare få stånd: Zidb., jfr Brenn. Obs.; barlastplatser Simo Kallio, Kemi stad 1892 spars.: Keckm., jfr Brenn. Obs.

Om denna arts förekomst utefter järnvägslinjerna har Hidén lämnat en del uppgifter. Så säger han, utan att uppräknat några stationer: »p, yksit. — po»: Hid. rautatieas. p. 94, medan artens förekomst vid flere namngifna stationer senare konstateras: Hid. comm. Till särskilda järnvägsstationer i **Sb.** hänföra sig också uppgifterna om en icke artbestämd *Lappa*: **Sb.** Iisalmi, Kantala, Varkaus: Kyyhk. Sat. p. 153. Äfven följande lokaluppgifter referera till en onämnd *Lappa*-art: **Sb.** Virtasalmi Kantala, Kuopion pitäjän Kolmisoppi Lahdenpaikka [ja] Relletti, Nilsä Kirkonkylä pappila, Reittiö muutamain paik. [ja] Siikajärvi Maikonmäki, Muuruvesi Pelonniemi Pirttimäki, Rautavaara Suojärvi [ja] Kirkonkylä, Varpaisjärvi Kirkonkylä [ja] Urimonlahti, Iisalmi kaupungin laivaranta [ja] Vuorinen (cp), **Ok.** Kajaanin maalaiskunta Lehtovaara, Sotkamo Mustola: Kyyhk. litt. Om den sistnämnda uppg. säges: »Lehtiä, luultavasti *L. tomentosa*’n; se äfven under **Kb.**

I aflägsnare trakter är kardborren t. o. m. föremål för odling. Så

nämnas från **K1**: »In der Gegend am Jänisjärvi . . . ursprünglich als Zierpflanze angeschafft»: Link. Stud. p. 81. — **Om**. Lappajärvi prydnadsväxt vid några gårdar i Nissi: A. L. Backm. Fl. p. 105. Uppräknas från Oulainen bland »rahvaan koristuskasv.»: Parv. til. p. 9, jfr äfven Parv. Oul. p. 63 (och 73). — Också vissa uppgifter från **Sb.** och **Ok.** synas mig tala för att arten behandlats som en kulturväxt.

Uppgifter om de dimensioner *Lappa tomentosa* uppnår vid Lovisa [**Ny1.**] finnas angifna i Iver. p. 33.

Linkola betecknar *Lappa tomentosa* som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr äfven Link. Stud. II p. 463. Också W. Brenner karaktäriserar arten som anthropochor: W. Brenn. Växtg.

Linkola framhåller ifråga om utbredningen af *L. tomentosa* i **K1**, att densamma »in hohem Grade von der nowgorodischen Bauweise der griech.-katholischen Bevölkerung des Einödengebiets und dem davon herrührenden, oft eigenthümlichen Character ihrer Hofräume beeinflusst worden ist»: Link. Stud. p. 319—321, jfr l. c. p. 390—392 och Medd. XLII p. 42 m. fl.

Om de äldre författarenas *Arctium Lappa* se under *Lappa minor* (och *L. officinalis*).

L. tomentosa hybridiserar hos oss med *L. minor* och *L. officinalis* (se längre fram).

Lappa officinalis All.

In parte australi Fenniae saltem usque ad 62° 3' (raro vel) rarissime occurrit.

Eur. omn. exc. . . . Fenn.: Nym. Consp. p. 402; Fenn. mer. adest (in isthmo carel. a Malmberg detectum 1866): Nym. Suppl. p. 179 ut antecedens nomine *Arctium maius* Schk., vide etiam DC. Prodr. VII p. 661.

A1. Lemland Jersö: Laur. Fört., cfr Diar. 4, XII, 1886; Hammarland Frebbenby: Cedercr. litt. — **Ab**. Piikkis Kuustö ad ruinas: Arrh! et O. Brander! [cp] in Medd. XLIV p. 199; Bromarf 'Bredvik: G. Sucksdorff!, cfr Liro Ured. p. 372; Tenala Lindö: K. W. Bruncrona!, cfr Not. XI p. 458 et Linn. Kennt. p. 113; Lojo Kutsila: Lindberg!, cfr Alc. III etc.; Lojo Laxpojo: Lindb. comm. — **Ik**. r, deversorium Muurila in sacell. Kuolemajärvi: Malmbl., cfr Diar. 10, VI, 1866, quum primum in Fennia est adnotata, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. XI etc.; spec. e Kuo-

lemajärvi Muurila quoque leg. Lindberg!; r Valkjärvi Piikkilä 1923: Hid. comm.; [rr: Meinsh. p. 175].

Ta. Tavastehus ad viam publicam in pago Myllymäki: O. Collin!, cfr Alc. IV etc.; in oppido Tavastehus 1918: Häyr.; Tavastehus [»Hämeenlinna»] 1919: Link. comm.

Led. II p. 748 meddelar under denna art uppg. om *Arctium Lappa* hos Kalm, Wirzén och A. Nylander, en tolkning, som otvifvelaktigt är oriktig, änskönt de nutida floristernas *Arct. Lappa* är = *L. officinalis*. — *Lappa officinalis* går, särskildt i äldre arbeten, ej sällan under namnet *L. major* Gaertn.

Om förekomst på barlast etc. har jag antecknat följ. uppgifter. [Ny1. Tenala Lappvik] år 1905 ett exemplar invid en af transportvägarna: Häyr. Adv. p. 161; Lappvik lastageplats några ex. 1918: Häyr., jfr Hid. Lappv. 159; Borgå i närheten af järnvägsstationen st cp 1921: Häyr. — *L. officinalis* hybridiserar i Finland med *L. tomentosa* (se längre fram).

Lappa nemorosa (Lej.) Koern.¹⁾

In Fennia maxime austro-occidentali raro occurrit. Anno 1890 apud nos primum est lecta.

A1. Eckerö Torp et haud procul a Storbyn!: Lindberg in (Diar. I, XI, 1890) Medd. XVIII p. 229, cum primum in Fennia certe est indicata; Kökar Idö et Harö, Lemland Björkö, Qvarngrundet!, »Inre Kalfskäret?», Nåtö? [et] Eskskär, etiam Kökar Karlby et Finström Emnäs: Palmgr. Stud. p. 458, cfr spec. tab. VIII et Palmgr. Entf. p. 113, nomine *Arctium nemorosum* Lej.; de Kökar Idö cfr Kuj. Aln. p. (76—) 78; Sund »Kastelholms öjen»: Bergr. comm.; Jomala Slemmen 2—3: Kuj. Aln. p. 88; Jomala Möckelö: Cedercreutz litt.; r? Brändö Lill-Lappo, Kumlinge Ingersholmen: Bergr. nomine *Lappa intermedia* (Lange), cfr l. c. p. 45 et Bergroth in Medd. XX p. 37, cfr etiam Bot. Not. 1891 p. 47, spec. adscriptum Kumlinge (Lill-Lappo)!: iam in Medd. XIX p. 3 [1891] nomine *L. minor* var. *intermedia* demonstratur. — **Ab.** Houtskär Jungfruskär st pc: Ekl. comm., Ekl. Bot. II p. 13 et Ekl. Ant. p. 106; Lojo ad praedium sacerdotis forma ad *L. minorem* accedens (H. Lindberg): S. O.

¹⁾ = *Arctium vulgare* (Hill) Evans auct. recentiores: Lindb. comm.

Lindberg in (Diar. I, XI, 1884) Medd. XIII p. 199 nomine *L. minor* * *intermedia* (Lange) Reich.; [Vihti] (p — st fq) Selkis, »Katinhäntä växel», Hulttila, Kaukoila, pag. Nummela, Vihtjärvi Sorvari: Flinck, spec. e Selkis Kylänpää! determ. Arrhenius.

För artens utbredning i Europa redogöres i t. ex. Nym. Consp. p. 402 och Nym. Suppl. p. 179, i bägge arbetena under namnet *Arctium nemorosum* Lej. — **A1.** Uppgifter om förekomsten å Eckerö lämnas af Lindberg i Medd. XVIII p. 229. — [**Ik.** Lempaala [»Lembalowa»]: Schmalh. hybr. p. 114—115 under namnet *L. intermedia* Reich.; huruvida denna form är identisk med *L. nemorosa*, torde dock vara osäkert.]

Palmgr. Stud. p. 458 framhåller: »Beträffande artens utbredning tarivas kompletterande uppgifter». Se äfven Flinck.

Lappa minor (Schkuhr) DC.

In parte maxime australi et inprimis austro-orientali vix aequè frequens ac L. tomentosa, ad septentrionem versus plerumque frequentior et usque ad 63° passim (—satis frequenter) occurrit. In saburra usque ad 65° lecta et ultra olim saltem visa est.

Till.; Kalm ¹⁾; st [fq] ad domos, vias (et radices montium): Hell. p. 16 ¹⁾; ad vias et pagos fq: Prytz cont. ¹⁾; ad vias et in cultis ruderalisque provinciarum australium et mediarum, Björneborg: Wirz. pl. off. ¹⁾; var. *montana* maxima pars Fenn.: Fries, vide infra; Eur. omn. exc. . . . Lapp.: Nym. Consp. p. 402; exc. etiam Fenn. bor.: Nym. Suppl. p. 179, ambo nomine *Arctium minus* Schk.; in ruderalis usque ad c. 63° p crescit, magis ad septentrionem versus rr adventicium usque ad 65°: Schedae II p. 153 nomine *Arctium minus* (Hill.) Bernh., vide quoque Gadd Försök III p. 168 ¹⁾, DC. Prodr. VII p. 662, Led. II p. 748 et Link. kultt. p. 138.

A1. (p): Bergstr.; (fq): Bergstr. Beskr.; r Brändö Kyrklandet: Bergr. — **Ab.** fq: Zett. & Br.; Korpo st fq: Ekl. comm.; st fq — p: Arrh. Ann.; Bromarf Östanberg: Sand.; p: Renv.; Vihti: W. Nyl. p. 204; fq: Printz, Flinck et V. E. Broth. [»yl.»]; st fq: Wecks.; Mietois et in parte aperta par. Mynämäki p:

¹⁾ Nomine *Arctium Lappa* L.

Caj. Kasvist., quem l. inspicias. — **Nyl.** in taeniis st r, in terra continenti st fq: W. Brenn. Växtg.; in primis var. *maiuscula* st fq: His.; minus fq: W. Nyl.; Helsingfors st fq, sed parcius: Kihlm. ann.; (r), enum.: Hid. Tiet.; in media parte par. Helsinge p, Orimattila st fq: Link. comm.; p, pc: Stenr.; st fq: Sæl. Ö. Nyl.; complur. locis (E. Nyl. Ber.): Brenn.; Hogland Suurkylä et Kiiskikylä complur. locis: Sælan in Medd. XXV p. 78. — **Ka.** (st r): Blom; p — st r: Lindén; [Jääski] (fq): Valle tiet.; Antrea st r Saviniemi: Hid. comm. 1923. — **Ik.** p: Malmb.; Sakkola non visa nisi ad Purpua st pc et pag. Lapinlahti, Muolaa Paakkola 1923: Hid. comm.; [fq in tota Ingria: Meinsh. p. 175].

Sat. st fq: Malmgr.; [Loimaa] st r: Saur.; p: Hjelt. — **Ta.** st fq: Leop. et Norrl. s. ö. Tav.; fq: Knabe Fört., Asp. & Th. et Bonsd.; p — st r, enum.: Borg tiet.; p — st fq: Wainio Tav. or. — **Sa.** p: Hult; Mäntyharju complur. locis, Mikkeli nonnullis locis pcc, Puumala pc in pago ad templum: Link. comm. — **Kl.** (p): Fl. Kar. et Backm.; [Parikkala] r Kangaskylä: Hann.; certa modo ad Kronoborg: Hjelt; r, si invenitur: Enw. hav.: Sortavala visa in oppido: K. H. Hällstr. litt.; in vicinitate lacus Ladoga r: Link. Stud. p. 274, r?, distributio non satis nota: Link. Stud. II p. 463, ubi e nonnullis locis enumeratur, quem l. inspicias, ambo nomine *L. glabra* [Lam.]. — **Kol.** per totum territorium: Elfv.; p usque ad Petrosavodsk saltem: Fl. Kar., vide sub **Kl.**; Petrosavodsk haud infrequens: Sahlb. Bidr.

Oa. st fq: Malmgr.; Närpes: Nordl. p. 19; [Närpes] Näsby: Lindén Bot.; [Jalasjärvi] r: Bäckman p. 272 nomine »kardborre»; Maalahti: J. R. Asp. p. 122; cp in Gamla Wasa: Strömb.; cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Mustasaari Toby st cp: Hjelt!; p: Laur. Växtf.; Storkyrö, Kuortane et Lapua »Lappo»: Laur. comm. — **Tb.** st fq: Broth.; Jyväskylä (fq): Wainio Tav. or.; [Jyväskylä] in oppido st r et pc: Link. Kasv. p. 169. — **Sb.** usque ad Toivola!: E. Nyl. & Chyd.; [Leppävirta] (fq): Enw.!; Kuopio (fq): Mela!; p: Link. Lis.; Leppävirta Varkaus [vide inter plantas adv.], Maaninka Kinnulanlahti Lahtela »Kinnulanhovin kasvitarhassa» st cp 1919 et Hamula Toivala, Pöljä Ollikkala

st cp 1920: Kyyhk. litt., vide etiam infra. — **Kb.** Kide (fq): Brand.!; Hammaslahti, Kiihtelysvaara Niva: Link. comm. — **Kon.** Saoneshje Velikajaguba st fq, Schungu: Norrl. On., de Schungu cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Kusaranda: Kihlm.!, vide etiam Günth. p. 42.

Pl. Finl. exs. N:o 985 **Nyl.** par. Kyrkslätt Nygård in pago Österby in horto leg. Lindberg.

Sannolikt är att *Arctium Lappa* hos Kalm, Hell., Prytz cont. och Wirz. pl. off. i det väsentliga sammanfaller med *L. minor*, troligen äfven till någon del med *L. tomentosa*. Uteslutet är däremot att den, som Ledebour menar, skulle vara identisk med *L. officinalis*; se under denna. (Emellertid citerar Ledebour Kalm äfven för *L. minor* pr. p.) — **Ab.** A. Nyl. betecknar *Arctium Lappa* som fq; han fattar arten tydligen kollektivt. **Sat.** Om *L. glabra* säges: »Frekvensen kan ej uppgifvas»: Häyr. Björneb.

Kl. Uukuniemi prästgård (N. E. Tengén): Moberg Klim. p. 10; måhända afses *L. tomentosa*, som ej upptages. **Sb.** Från Pieksämäki Venetmäki rapporteras: »*Lappa* ei myöskään [näkynyt] . . . sanottiin olevan vain kirkolla»: O. Brand. p. 89.

Om tillfällig förekomst af *L. minor* har jag antecknat följ. uppg. **Ab.** [Barlastplatsen vid Åbo slott]: Pesol. Tur. p. 43 under namn af *L. glabra*. — **Nyl.** Ekenäs [»Tammisaari»] p pc: Hid. rautatieas. p. 94; Tenala [»Tenholas»] Lappvik »Sanduddenilla pc»: Hid. comm., jfr Hid. Lappv. p. 160. — **Ka.** Viborg [»Viipuri»] p pc: Hid. rautatieas. p. 94. — **Sb.** Varkaus: Kyyhk. Sat. p. 153. — **Om.** [Gamla Karleby] på barlast: Hellstr. p. 136. — **Ok.** Finsk benämning på arten anföres från Sotkamo Jormaskylä Vaarankylä af Metsävainio: L. Y. 1922 p. 146; måhända odlad, men sannolikt tillfällig. — **Ob.** [Uleåborg] vid vägkanter på Raatti 2 å 3 stånd: Zidb., jfr Brenn. Obs., Alc. III etc.; Uleåborg, barlastplats: S. V. Liljeblom!; r: Leiv.; »vv 1899—1901»: Huum. p. 87; »painolastilla 5—1 kpl» [1910—1912]: Huum. Oul. p. 179, exemplar från Toppila insamladt af Y. Vuorentaus!; [Uleåborg] »vv 1913—1914 1 kpl»: Huum. Oul. II p. 117; barlast r Simo Vasankari 1892 (några exx.), Kallio såg 1886, numera försvunnen: Keckm.

Linkola betecknar *L. glabra* som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr l. c. p. 319 och 329 äfvensom Link. Stud. II p. 463. Äfven W. Brenner ser i *Arctium minus* en anthropochor: W. Brenn. Växtg.

Var. *maiuscula* Hartm. **A1.** p: Bergstr.; fq: Bergstr. Beskr. — **Ab.** st fq: Sel. — **Nyl.** Hisinger uppgifver »inprimis var. *maiuscula*». Hvad härmed afses är oklart: Lindb. comm.

Var. *montana* [Schweig.?]. Fries upptager endast denna varietet från Finland. Hos nyare förf. har jag ej sett den särskild.

F. albiflora [inkl.] från **Sat.** Ruovesi [af] G. Idman: Medd. XLVIII p. 230, jfr l. c. p. 269.

L. minor hybridiserar hos oss med *L. tomentosa*.

Lappa minor × tomentosa.

His temporibus distincta et distributio non satis nota. Quantum nunc scimus, non occurrit nisi rarissime.

Ab. S:t Karins [Isposis pcc]: Hidén in Diar. 2, II, 1924 et Hid. comm. — **Ik.** Sakkola Riiska spec. unicum: Hid. comm., cfr Hid. Van. p. 131 et Hid. Sakk. p. 128.

I redogörelsen för Vanamos möte 21, IV, 1923 omnämndes hybrididen första gången i tryck; se äfven referatet i Medd. XLIX p. 228.

Hidén uttalar den förmodan, att äfven ett exemplar, insamladt **Oa.** Kristinestad [»Kristiina»] af V. J. P. Hidén, tillhör denna hybrid.

Lappa officinalis × tomentosa.

In Fennia australi rarissime occurrit.

Ab. Tenala Lindö: E. Juslin!, vide infra.

Ta. Tavastehus ad orientem versus a sepulcreto vetusto: O. Collin!, vide infra.

Ab Juslins exemplar är insamladt 1872 och inlämnadt under namnet *Lappa major* Gärttn. Lindberg har, enligt eget meddelande, den 4. XI. 1904 till detta exemplar fogat följande anteckning: »Ej *L. officinalis*, antingen *L. officinalis* × *tomentosa* eller *L. tomentosa* v. *calva*.» — »För det numera till *L. officinalis* × *tomentosa*»: Lindb. comm.

Ta. Collins exemplar är insamladt 29. VIII. 1904 och inlämnadt såsom *L. tomentosa* β *glaberrima* Fr. Den exemplaret bifogade etiketten är försedd med följande anteckning: »Tavastehus öster om gamla begravningsplatsen, vid en liten sidoväg växande tillsammans med *L. tomentosa* α och *L. officinalis*»: Lindb. comm. Lindberg tillägger, att i museets samlingar exemplar af såväl *L. tomentosa* som *L. officinalis* föreligga från de båda fyndorterna för hybrididen.

Centaurea scabiosa L.

In parte australi Kareliae orientalis frequenter, in Tavastia satis frequenter, ceterum in parte austro-occidentali raro occurrit. In parte orientali quamvis rarissima 66° 15' attingit, in parte maxime occidentali plerumque 61° 30' non superat, sed uno loco etiam ad 65° 55' fere lecta est. Ultra hos terminos in saburra cet. visa est.

Kalm; in Fennia meridionali et australi ad agrorum margines p: Prytz cont.; Fenn. (austr.): Fries; Fenn.: Nym. Consp. p. 424; Fenn. bor. plur. deest; Nym. Suppl. p. 185; in australi et media Finlandia p aut r crescit, in septentrionali parte rr tantum in **Ob.** (65° 55') lecta est: Schedae II p. 156, vide quoque DC. Prodr. VI p. 580, Led. II p. 700 - 701, Liro Ured. p. 380 et 397—398, Norrl. in Atl. p. 8 et 16, Linkola in L. Y. 1918 p. 67—68, item Link. Stud. II p. 470—471.

A1. r: Bergstr.; Geta, [Jomala] Ytterby, [Finström] Bastö: Tengstr.!; complur. loc. [iam allatis et] Sund: Bergstr. Beskr.; Geta Bolstaholm: Hult herb.; st r Hammarland Posta, Lemland Knutsboda: Arrh. & K.; Geta Snäckö: Ch. E. Boldt; Jomala cp ad pag. Jomala: Laur. Fört.; Sund Björby (Kajava & Liro): Lindr. Lisät. p. 10; Geta Bolstaholm multa spec. ad praedium Finström 1886: E. Reuter; Hammarland Postad: W. Brenner!; Jomala in vicinitate templi (Pesola) et Önningeby (H. Warén). Eckerö Finbo, Finström Godby (Florström): Palmgr. Stud. p. 459—460, ubi e multis locis iam allatis enum., cfr l. c. spec. tab. VIII et Palmgr. Entf. p. 113. — **Ab. r:** Zett. & Br.; Åbo: Å. G. H.!; [Korpo] rr Åvensör in colli sicco fundo calcareo st pc 1922: Ekl. comm., cfr Ekl. Bot. 1922 p. 19, ubi distributio in his plagis describitur, et l. c. p. 14; Pargas r Gunnarsnäs, Storgård ad calcarias st fq; Arrh. Ann.; Pargas [»Parainen»] Malm in marginibus agri: Pesola!; Kimito: Malmgren!; Kimito Dahlsbruk: Juslin in herb. lyc. n.; Bjärno praedium Pojo: E. G. Printz; Tenala Vestankärr 1917: Häyr.; Pojo (p) ex. gr. ad Åminne: A. Nyl; Karis officina Svartå, Lojo Paloniemi (!), Lylyis et in vicinitate templi: Ch. E. Boldt; Lojo Gerknäs: Cederer. litt.; Vihti p: Printz, spec. in herb. Bot. Byt. e Suksela, etiam ex Olkkala Vähäjoensuu:

G. A. af Hällström!; st r circa statiunculam [»plattform»] Nummenkylä, in pago Suksela (!), ad viam ad Olkkala: Flinck; r ep uno loco in pago ad templum: V. E. Broth. — **Ny1.** Snapper-tuna Horsbäck: Häyr.; Sibbo (Appelberg): W. Nyl.; [»Helsingfors] Sandhamn [»Santahamina»]: Ulv.; rr Borgå (!) infra Borgbacken: Sæl. Ö. Nyl.; »in colle Borgbacken in parte ad flumen Borgoëse vergente: W. Wahlbeck!; Borgå Finby et Kallola (Fastberg): Sæl. ann.; Perno: Lönneström in herb. lyc. n.; Hogland Suurkylä in horto (Sievers): Brenn. Till. p. 36; Hogland in horto haud procul a [»i utkanten af»] Suurkylä et in prato prope Veteljärvi! complura spec.: Sælan in Medd. XXV p. 79; Orimattila r: Link. Orim. p. 69; Orimattila Ämmälä st ep 1921, cfr Link. Talv. p. 100; inter Ylöstalo et Viikari spec. unum 1921: Link. comm.; Orimattila Niemi »Hietasten mäki»: A. I. Ringblom! — **Ka.** rr Ylä-Urpala: Blom; r Kaukola Kortessalmi, Räisälä Sirlaks in clivis pratorum, in vicinitate fluminis Vuoksi vix desit: Lindén; Viborg (A. Lagus): Lindb. herb.; [Jääski] rr Hyppölä Kenkämäki spec. unum 1917: Valle tiet. [adv.?], cfr L. Y. 1918 p. 100; Antrea (p) Saviniemi, Kuparsaari et Vuoksenranta Suontaka: Hid. comm. — **Ik.** p: Malmb., spec. e Pyhäjärvi!; Vuoksela: Suom. V p. 271; Pyhäjärvi Sortanlaks: J. V. Johnsson in dupl.; p in par. Sakkola, Muola r Paakkola, Valkjärvi r Piikkilä et Mannila: Hid. comm.; [in tota Ingria, fq in reg. calcis: Meinsh. p. 180].

Sat. r in Sat. bor.: Gadd Sat. p. 50; Raumo 1 spec. prope pag. Sorkka: Valle in L. Y. 1918 p. 100; Lappi: Alc. III, vide infra; rr Birkkala Nokia! in declivi nunc st ep, Maatiala, Epilä spec. unum 1898: Hjelt, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Birkkala Harju in margine agri: Th. Grönblom!; ad catarrhactam Kyrö pc: Printz comm., vide etiam infra. — **Ta.** Kangasala: Hjelt; Sääksmäki inter Haga et Ikkala ep: Kihlm., cfr Tikk.; Sääksmäki Tarttila ad occidentem versus pc 1920: Hid. comm.; st fq et interdum ep: Leop.; Hauho: Herk.; st fq: Asp. & Th.; Lammi st fq: Leop. ann.; »(st) fq»: Norrl. s. ö. Tav.; [par. Gustaf Adolf] fq: Bonsd.; Kuhmoinen p: Häyr.; st r circa australem lacum Löytänö ad Mulkoila et Tounas: Borg Tiet.!; r Luhanka ad templum, Korpilahti Raianlahti: Wainio Tav. or.!, cfr Herb.

Mus. Fenn. II p. 145; Luhanka Judinsalo: Suom. VI p. 55; Korpilahti Vähäveijo: Gadol. et Prim. p. 58; Korpilahti in vicinitate templi 5 aut 6 locis, Oittilankylä cp et Putkilahti Vaarupc: Link. comm., vide etiam G. Munst. p. 88, Lahti in L. Y. 1917 p. 207 et Hult tr. p. 197. — **Sa.** Valkiala: O. Hjelt M. S. (ex ipso); Lappvesi: Simming!; Taipalsaari: E. Palmén in dupl!; Mäntyharju Kuortti et Toivola!, [Ruokolaks] Imatra nonnulla spec. inter stationem et catarrhactam (V. Kunnas): Link. comm.; Mikkeli [»S:t Michel»] Pursiala st cp: Hasselbl.; Mikkeli c. 1 km ab oppido compl. spec., Sääminki Aholahhti et complur. locis ad Laitaatsilta: Link. comm.; Sulkava Tiittala ad viam publicam 1906: Link.; Savonlinna Törninyörä Heikinpohja, Kalkkuunniemi [et] Kyrönniemi, Sääminki Mallatsaari [et] Tiheäsaari (herb. alumnorum): Budd. muist.; Sääminki Kyröniemi: K. Enwald!, vide etiam Kyyhk. Keski-S. p. 59; Rantasalmi Putkisalo (G. Ekman): Link. comm.; Hult non comm. **K1.** p usque ad Ladogam borealem: Fl. Kar.; Parikkala st r Pitkäsaari, Surumäki, in pago ad templum, Huotikkala!, Kirjola et Kaukola: Hann.; Jaakkima: O. Hjelt M. S. (ex ipso); Ruskiala: Chyd.; in vicinitate lacus Ladoga st r, interiore in parte r: Link. Stud. p. 274 et Link. Stud. II p. 471, ubi e permultis locis enumeratur, quem l. inspicias; e 9 locis enum. Pesol., e nonnullis etiam K. H. Hällstr. litt.; haec loca saltem maximam partem in Link. Stud. proferuntur; Pälkjärvi Korkianiemi et Kuhi lasvaara: Hjelt Ant. p. 62. — **Kol.** fq in reg. campestri [ad Mjatusova]: Sahlb. Bidr., cfr Elfv., qui credit se ad Vosnessenje quoque folia vidisse; permultis locis inprimis in vicinitate lacus Onega: Caj., vide etiam Lindroth in Acta XXII N:o 3 p. 6 et Lindr. Bidr. p. 21; enumeratur e nonnullis locis: Link. Stud. II, quem l. inspicias.

Tb. [Jyväskylä] »Hirvenpelto» primum visa 1908: Lesk. Pohj. p. 150!, cfr Link. Kasv. p. 169; [Jyväskylä] Hirvenpelto [et] Tourujoki: Link. Jyv. p. 191, cfr l. c. p. 185, Link. Kasv. p. 169 et vide infra, spec. ex Hirvenpelto leg. A. I. Ringblom! — **Sb.** Leppävirta Nikkilä in vicinitate lac. Likolampi: Enw.; Jorois: Suom. VI p. 134; r: Mela; ad viam ad Puijo prope Kuopio: N. af Ursin!; [Kuopio] rr Jynkkä ad ripam lacus Pe-

tosenlampi: Link. Lis.!; Kaavi [Siikajärvi] Linnunniemi cp — cpp [in regione calcifera]: Kyyhk. kasv. p. 59!; de Kuopio cfr iam Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Virtasalmi [cfr Suom. VI p. 125] Montola cp uno loco in regione calcifera, Kuopio Kemilänmäki (A. Leinonen spec. dedit), Maaninka Kinnulanlahti in agro praedii Kinnula spec. [adv.?], Pellonpää ad Mattila! spec. unum grande: Kyyhk. litt., spec. etiam e Varpaisjärvi Jouhiniemi Urimonlahti! — **Kb.** Kide: Brand.!; Liperi r Autioniemi: Eur. & H.!; [Kontiolaks?] rr inter Piitula et Kuusikkola 1898 nonnulla spec.: Axels. Putk. — **Kon.** »fq per maximam partem, in Saoneshje fq, in Reg. occ. inter Säämäjärvi — Savilatsch visa»: Norrl. On., vide etiam Günth. p. 43 et Link. Stud. II, ubi e nonnullis locis enumeratur.

Ok. nondum visa est, cfr Kyyhk. Suom. 25 et 22. — **Kp.** in parte media ad lacum Torgunjärvi [in spec. Torkinjärvi!] [prope Offonanniemi], pag. Voingi! in marginibus agri: Bergr. Ant.; Latvajärvi Haapavaara spec. unum: Kyyhk. litt.!, cfr Kyyhk. Suom. p. 25.

Ob. Alatornio Ruottula Kalkkima: Rantan. Retk. p. 37! et Medd. XLII p. 132. — **Kuus.** Mattila in margine agri: W. Brenn. Fört. et W. Brenn. p. 107, cfr Hermann p. 498. — **Kk.** r, Kiestinki circa Vuarankylä, Oulanka ad Vartiolampi: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145.

Pl. Finl. exs. N:o 995 **Ta.** in arenosis declivibus iugi iuxta oppidum Heinola leg. Lindberg.

C. scabiosa upptages äfven från **Kton.** och **Kpor.**: Mela Kasv. V.

Ab. Rimito: Ale.; kanske genom misskrifning i stället för Kimito. — **Sat.** Ehuru det icke är mig bekant, hvarpå Alcenius grundat sin uppgift från Lappi, har jag dock upptagit den i den egertliga texten. — I Medd. XXVI p. 18 påpekas, att *C. scabiosa* något spridt sig i **Sat.**; så visade sig äfven vara förhållandet vid mitt senaste besök vid Nokia i aug. 1921: Hjelt. — **Tb.** Om förekomsten i Jyväskylä-trakten skrives: »Hirvenpellolla suuresti lisääntynyt 1912—1913 jälkeen, samoin jonkun verran Tourujoella»: Link. Kasv. p. 169, jfr l. c. p. 158 och 159.

Linné uppgifver om denna art: »Fennis Storhufvud»: Fl. Suec. p. 300.

Följ. uppg. om **tillfällig** förekomst af *Centaurea scabiosa* ha antecknats: **Nyl.** Ekenäs stad Slottsbacken 1897 1 ex.: Häyr.; [Tenala] Lappvik Augusti 1905 en individ på kalkhaltigt grus invid en af transport-

vägarna: Beskr. i Häyr. Adv. p. 162. — **Sat.** [Björneborg] Räfsö på barlast (Ingrid Larsson enl. Fontell): Häyr. Björneb., jfr l. c. p. 52. — **Oa.** [Wasa ångbåtsbrygga] enstaka 1882: Laurén i Medd. XXII p. 41. — **Sb.** Kuopio »1 yks. rautatieleikkauksessa kasarmin luona»: Link. comm. — **Ob.** [Uleåborg] »vv 1899—1909. Yksi juuri. Voi olla heinänsiementen mukana tullut»: Huum. pain. p. 87; ex. från »Oulu Toppilansalmi lastauspaikka!», jfr Brenn. bidr. p. 22; »säilynyt 1913—1916»: Huum. Oul. II p. 117, se äfven Huum. Oul. p. 179.

Hvitblommig *C. scabiosa* är sällsynt. **Ik.** Valkjärvi: Malmberg!, jfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Valkjärvi Pähkinämäki: Lindb. herb. — **Sat.** Birkkala Nokia pcc bland den typiska formen: Hjelt. — **Ta.** Kangasala (lys. H. Vaskinen): L. Y. 1903 p. 223 och Mela i Medd. XXX p. 3; Heinola åsen invid staden, enst. exx. bland ymnig vanl.: Lindberg! — **Sa.** »Sääminki ja Sulkava parissa herb.»: Budd. muist. — **Kol.** Kallionkylä: Lindroth & Cajander!

Linkola uppräknar *C. scabiosa* bland arter, som äro stadda i utbredning i Finland: L. Y. 1918 p. 67—68, jfr l. c. p. 110; se äfven här ofvan under **Sat.**, **Sa.** och **Tb.** äfvensom Link. Stud. II p. 471.

I **Kl.** uppräknas arten, ehuru med ett ?, bland dem, som inkommit till området under åren 1600—1880: Link. Stud. p. 343, jfr äfven om utbredningen i denna trakt l. c. p. 329 och 358 äfvensom Tab. VI.

Linkola betecknar *C. scabiosa* i Ladogatrakten som en anthropochor af tredje klassen, i de inre delarna af undersökningsområdet åter som en anthropochor af andra klassen: Link. Stud. p. 249 och 248, jfr l. c. p. 449 och Link. Stud. II.

Centaurea austriaca Willd.

In Karelia orientali planta frequentissima, ultra frequentia minuitur, ut in Tavastia australi satis frequenter crescat et in cetera Fennia austro-occidentali raro vel omnino non inveniat. Ad septentrionem versus in parte orientali ad 64° 30' progreditur, in parte occidentali rarissima ad 63° 20' occurrit.

Hab. in Nylandia, Tavastia vulgaris nec non in Savonia [»Savolax»] (P. Argillander): Fl. Suec. N:o 775 p. 301 nomine *C. phrygia*; Kalm; in Finl. meridionali interiore in collibus apricis st fq: Prytz cont.; in pratis montanis . . . Finlandiae: DC. Prodr. VI p. 573; in pratis Fenniae austro-orientalis per Tavastiam, Nylandiam et Kareliam australiorem: Spic. I p. 27, vide infra; Fenn. or.: Fries; Fenn.: Nym. Conspect. p. 422, vide

infra; in australi et media Finlandia usque ad 63°. In orientalibus frequentior, in Alandia non crescit [postea in hac provincia lecta est]: Schedae II p. 155, vide etiam Hoffberg, C. F., Anvisning till Wäxt-Rikets Kännedom, Stockholm 1792, p. 332, Led. II p. 693, W. Nyl. Distr. p. 73, Lindb. Pfl. p. 15, Norrl. in Atl. p. 8, Liro Ured. p. 379, K. H. Hällstr. p. 87 et Link. Stud. II p. 470.

A1. Jomala in vicinitate templi 1897: A. Kajava & Lindroth!, vide infra p. 209. — **Ab.** Pargas Lofsdal forsitan adventicia: E. Reuter comm., cfr Medd. XXXI p. 5; Uskela: Nikl!; Uskela Pahkavuori prope praediolum Lundin, Tenala prope praedium sacerdotis nonnulla spec: Häyr.; (p): Sel.; in M. S. ex haud paucis locis in par. Lojo indicatur; sacell. Nummi complur. loc. ex. gr. Järvenpää: Sæl. ann.; Vihti (st fq): Printz, cfr W. Nyl. et W. Nyl. p. 204; p, enum. e 13 locis: Flinck, quem l. inspicias; Vihti Niemenkylä ad fines par. Lojo: V. E. B. p. 207; st r: V. E. Broth.; Kuorla: Weeks. muist.; Olkkala cp: E. af Hällstr.; Vihti Kirjava: A. Heikel!; r Pusula Roso, Pyhäjärvi Tuorila!, Ahmaa, Suni [et] Järvenpää: Weeks.; Pusula pag. Ikkala ad lacum Kotojärvi: Printz comm., vide etiam infra. — **Ny1.** Ekenäs Vesterby: W. Wahlbeck!; Snappertuna Dragsvik Lillholmen: Häyr.; [Ingå] r Linkulla ad praediolum Hultis: W. Brenn. Växtg!; Sjundeå Myrans (Nerv.): His.; Esbo Lahnus complur. locis et Nuoks nonnullis locis, Kyrkslätt Navala, Kalljärvi et ad intimum sinum Tavastfjärden (Estby): Cederer. litt.; Helsinge in pago ad templum, »Högbergsbacken» (Hj. Ilmoni): Sæl. ann.; Helsinge Botby (alumn. L. Mellin): Arrh.; Helsinge ad Tammisto st pc: Link. comm!; Thusby cp aliquot loc.: Sæl. ann., cfr Åstr. & H. et Lindroth in Acta XXII, N:o 3, p. 8; [Nurmijärvi] (fq) . . . cp: Stenr.; Borgå Haiko (Fastberg): Sæl. ann.; Borgå Haiko vetus 1889 cp: Gadol.; Borgå inter deversoria Illby et Forsby: C. J. & A. Arrh.; Borgå Pellinge 1916: Ekl. comm.; r, Borgå ad Monnby!, Mäntsälä (Nordenskiöld), [spec. e Frugård!], Mörskom, Orimattila [ad Terriniemi in herb.], Pyttis Stor Abborfors!, Hogland Pohjakylä!: Sæl. Ö. Nyl.; Orimattila (!) p, adnotata e 16 locis: Link. comm., cfr Link. Talv. p. 100; vide etiam infra. — **Ka.** p: Blom; fq in vicinitate flu-

minis Vuoksi in elivis pratorum, in lucis etc., in parte interiore r Kirvu Vasikkala et in praerupto amnis ad Tietävälä, Jääski Kärkkälä in alneto depresso ad Jääskjärvi unicum spec.: Lindén; p: Valle tiet.; Antrea p: Hid. comm. — **Ik.** st fq: Malmb.; st fq, enum.: Hid. comm.; [toto territorio fq, hic copiosior, illic parciior: Meinsh. p. 181].

Sat. Raumo: W. Wallenius!, cfr Not. XIII p. 464 cet.; Euraâminne: C. J. Arrh.; r Karkku Kauniais Joenhalo! et, ut credo, Mauri Meskamaa, ambobus locis diu intermortua: Hjelt, cfr Medd. XXVI p. 16—17; Mouhijärvi pag. Vuotsala haud procul a schola populari: Hjelt; Viljakkala pag. Sankari in agro ad viam publicam: Printz comm.; Ylöjärvi ad septentrionem a deversorio st ep: Hjelt; Ylöjärvi (alumn. K. Tallqvist 1891): Arrh., vide etiam infra. — **Ta.** Tammela (alumn. Ester Alfthan): Arrh.; (fq): Leop.; Kalvola Kankaanpää complur. loc.: Kihlm.; [Kalvola] (r) in prato inter viam ferratam et Liljevik: Knabe Fört., vide etiam Borg p. 437; Hauho: Herk.; st fq: Asp. & Th., vide etiam Lindb. Medd. p. 274; Lammi et Hauho st fq: Leop. ann.; »(st) fq»: Norrl. s. ö. Tav.; [par. Gustaf Adolf] fq: Bonsd.; st r Orivesi ad ripas lacus Petäävesi ad orientem versus a Tunkelo et [Längelmäki] in horto ad Länkipohja sp: Borg Tiet.; Kuhmoinen st r in vicinitate templi, Jämsä Edessalo: Häyr; »st r (— p)» Luhanka Judinsalo aliquot locis, Tientaali, Avo-salmi et Hauhanpohja, Korpilahti Korospohja et Veijo: Wainio Tav. or., cfr Suom. VI p. 12; Korpilahti in vicinitate templi r: Link. comm., vide etiam Hult tr. p. 194 et 197. — **Sa.** [Ruokolaks] p, »in parte orientali et meridionali st fq, in ceteris regionibus r»: Hult; Mäntyharju complur. locis, in vicinitate opp. Mikkeli nonnullis locis: Link. comm.; Puumala Kokkola: Link!; Savonlinna Vääräsaari, Sääminki Tihiäsaari, Kalliolahti, Lam-massaari (in herb. alumnorum), Sulkava in vicinitate templi (J. Hämäläinen herb.): Budd. muist.; Nyslott Pullilanlaks: E. Nyl. & Chyd.; Kerimäki: Rupr. Diatr. p. 82, vide etiam Ångstr. p. 50. — **K1.** fq per maximam fere partem provinciae: Fl. Kar.; fq in vicinitate lacus Ladogae: Lindén, vide sub **Ka.**; [Parikkala] p — st fq: Hann.; Kirjavalaks fqq: Norrl. Symb., cfr l. c. p. 8; Impilaks et Suistamo fqq, Pälkjärvi fq: Hjelt; fq et in

vicinitate lacus Ladoga et interiore in parte: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 55, 249, 315 et Tab. VI, item Link. Stud. II p. 470, vide etiam Fl. Ingr. p. 545 et Suom. V p. 17. — Kol. fq — fqq: Elfv.

Tb. r, Saarijärvi ad amnen Kalmakoski, Viitasaari ad septentrionem versus e Säynätlampi, Broth., spec. adscr. Kimingi!; [Jyväskylä] st fq — p: Link. Jyv. p. 191, cfr l. c. p. 186 et vide infra. — **Sb.** [Leppävirta (!)] haud infrequens, hic illic cp ex. gr. ad fundum sinus Kalmalahti et Vokkola in insula Pohjakka: Enw.; Jorois: Suom. VI p. 134; [circa Kuopio (!)] p: Mela; p e 15 locis in partibus diversis paroeciae adnotata: Link. Lis., spec. e Kuopio Riistavesi!; etiam Kyyhk. litt. e permultis locis et e multis paroeciis enumerat, spec. e Nilsii Pietikkälä Palonurmi!; item Roiv. e nonnullis enum.; Virtasalmi: Suom. VI p. 12 et 125, Jäppilä: l. c. p. 129; Kiuruvesi prope templum: Palm., vide etiam Kyyhk. Keski-S. p. 57, 59, 61 et 62, item Kyyhk. Pohjois-S. p. 64, Kyyhk. Suom. p. 23 et 25 et Kyyhk. Merk. p. 64. — **Kb.** Kide: Brand.!; Tohmajärvi: Hjelt; Liperi (fq): Eur. & H.!; Juuka Petronvaara cp — cpp: Kyyhk. Matk. p. 98; st fq — p, subdominans aut spec. solit. ad partem maximam in partibus orientalibus et septentrionalibus territorii: Axels. Putk.; Lieksa Konnanlampi: Wainio Kasv. — Kon. fqq per maximam partem ad pagos Dvoretz et Mundjärvi in collibus campisque herbis fertilibus, convallibus atque deustis cpp, cet. fq variis locis (collibus pratisque siccioribus, nemorosis etc.) et invenitur haud raro quoque in lucis silvisque frondosis minus condensis, in Saoneshje fq — fqq, in Reg. occ. fq: Norrl. On., vide etiam Günth. p. 43.

Om. Öfvervetil ad deversorium Haapasalo cp: Hellstr.l., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; rr Soini Vuorela (fq) et saepe st cp: A. L. Backm. Fl., cfr l. c. p. 136, spec. adscriptum Soini Niemelä! — **Ok.** Ristijärvi in vicinitate templi st cp in deserto [»autio»] Pakarilahti!, Uvankylä Härkövaara nonnulla spec. in agro gramine consito, hoc loco forsitan adv.: Kyyhk. litt. — Kp. permultis locis enum.: Bergr. Ant., spec. e Paadane!; Matkatsch ad flumen Vig: Sahlb. Bidr.l., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Luvajärvi! prope fines par. Repola cp in insula, iisdem

plagis etiam ad Tetriniemi et Lusman-Autio inveniri dicitur: Wainio Kasv.

Pl. Finl. exs. N:o 993 **Sb.** par. Jorois Järvikylä in prato leg. Lindberg.

C. austriaca uppgifves äfven från Kpor.: Mela Kasv. V.

Huruvida denna art rätteligen bör kallas *C. phrygia* eller *C. austriaca* (Willd.) har länge varit tvist underkastadt; namnet *C. phrygia* * *austriaca* är emellertid det i den äldre litteraturen oftast använda. Felaktigt är att, såsom F. Nylander gjort i Spic. I p. 27, jfr Led. II p. 693 och Nym. Syll. p. 30, upptaga bägge arterna för Finland; hos oss förekommer blott en enda art af denna formgrupp, något som redan påpekats i Rupr. Diatr. p. 82, där vägande skäl för namnet *C. phrygia* framläggas. Därsammastädes beskrifves *C. (phrygia) remota* från **Ik.** Parkala [Pargola*]; den finnes troigen också i Finland liksom var. *fusca* Koch. Nym. Consp. p. 422 upptager *C. austriaca* W., ej *C. phrygia* för Finland. I Herb. Mus. Fenn. II p. 104, där namnet *C. phrygia* användes, nämnes i en not: »Est var. *austriaca* (Willd.)». Lindberg skrifver: Skulle obetingadt använda namnet *C. austriaca* Willd.: Lindb. comm., hvarefter han utförligt motiverar detta uttalande och särskildt framhåller, att *C. austriaca* är en östlig art, som ej förekommer i Schweiz och Österrike.

Nyl. [Hogland] ängsbackar r: Brenn.; E. Nyl. Ber. uppgifver flerstädes. — **Sat.** Huittinen [Hvittis]: Car. p. 24; uppg. behöfver bekräftas, då arten ej upptages af Lydén; [Loimaa] »Vesikoski (oppilaiten ottama kasvi)»: Saur.; äfven denna uppg. kräfver bekräftelse. — **Ta.** Från Tyrvåntö skrifves: Vid Lusi är *C. phrygia* den härskande arten, medan *C. jacea* förekommer rätt sparsamt: Gadol. — **Tb.** Linkola uppräknar *C. phrygia* bland arter, som tillkommit efter 1866—74 och blifvit allmänna: Link. Kasv. p. 158 och 162, se äfven l. c. p. 160. — **Om.** Nedervetil: Desideratkat.; skriffel i st. f. Öfvervetil. »Har väl ursprungligen inkommit med höfrö, men måste numera anses för fullkomligt bofast på orten»: Hellstr.

Om tillfällig förekomst af *C. austriaca* föreligga flere uppgifter: **A1.** Lindberg skrifver: Hit hör trol. äfven den åländska lokalen, dit den sannolikt är sent inkommen: Lindb. comm. — **Ab.** Åbo på strandplanteringarna förvildad: Arrh. Fl.; ex. från Åbo har jag sett i herb. lyc. n. insamladt af Törnegen: [Nystad]; »v. 1891 yksi kappale lähellä pakkahuonetta (Cajander) ja v. 1896 pari kappaletta samassa paikassa»: Söd. — **Nyl.** Helsingfors i Bot. trädgården och vid Sörnäs: Kihlm. ann. — **Sat.** Björneborg Räsö (Häyrén): Liro Ured. p. 380; Karkku Kauniais i trädgården, men snart försvunnen: Hjelt. — **Ok.** se i texten. — **Ob.** [Uleåborg] »Hupisaarilla löydetty parina vuotena. Kasvaa yhdessä kohden runsaanpuoleisesti Oulujoella lähellä Määttää (14 km) kedolla»: Leiv. putk., jfr Leiv.; »vuosina 1899—1909 Hupisaarilla juuristo»: Huum. lis. p. 85; »satunnainen»: l. c. p. 87; Kemi stad, tullstranden bland buskar vid bäcken: Rantaniemi;

»utan tvifvel först efter stadens byggande hitförd, ehuru ej af Rantaniemi bland barlastväxter upptagen. Fanns ej här på 1860-talet»: Brenn. Obs.

Linkola betecknar *C. austriaca* som en anthropochor af andra klassen i Ladoga-området och som en anthropochor af tredje klassen i de inre delarna af undersökningsområdet: Link. Stud. p. 248 och 249, se äfven Link. Stud. II p. 470.

Hvitblommig *C. austriaca* är rätt sällsynt. Följ. uppg. ha antecknats: »Fl. albis ex **Ab.**, **Ta.**, **Kon**»: Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — »Variat ut praec. [*C. phrygia*] floribus albidis»: Spic. I p. 27 under *C. austriaca*, jfr Led. II p. 693. — **Ab.** Lojo Paloniemi Hevonsaari: Lindberg!, jfr Prot. 4, XII, 1886. — **Ik.** Sakkola Riiska 1922 »kk. melkein valk.»: Hid. comm., jfr Hid. Sakk. p. 131. — **Ta.** Luopiois nära kyrkan: Leop.!, där formen beskrifves. — **Sa.** »Sääminki Lammassaari 1 kpl (Y. Hirvensalo herb.): Budd. muist. — **Kl.** Sortavala: Wegel. — **Kol.** Soutujärvi 2 ställen: Lindroth & Cajander! — **Sb.** Jorois Järvikylä: Lindb. herb.; Lapinlahti Naarvanlahti och Kotimäki, Maaninka Pöljä Lassila Isoniitty: Kyyhk. comm. — **Kon.** Shungu: Kihlman!, se äfven Günth. p. 43.

C. austriaca hybridiserar i Finland med *C. jacea*, se längre fram s. 215.

Centaurea nigra L.

In saburra etc. rarior occurrit.

»In saburra navali et in pratis cultis raro adventicia»: Schedae p. 155, se äfven Linn. Kennt. p. 101.

Ab. [På barlastplatsen vid Åbo slott] två exemplar med blommor och frukter: Sæl. Fröv., jfr Sælan i (Prot. 7, III, 1885) Medd. XIII p. 213, då arten anmäldes såsom ny för Finlands flora; exemplar insamlade af E. Reuter! och Lindén!, jfr äfven Tallgr. p. 78; Åbo Slottsbanken ett par exemplar 1886: E. Reuter; Hangö: Alc. IV; afser måhända Lappvik i Tenala. — **Nyl.** Tenala Lappvik: Häyr. Adv. p. 1621, där närmare uppgifter lämnas, ex. inl. af Inga Ström! och Solal och tidigare 1904 af Palmén!, l. c. p. 157 nämnes, att denna art är den enda vid Lappvik bofasta barlastväxten, som där »bevisligen förökats och spridt sig»; Pl. Finl. exs. N:o 992 är på samma ställe insamlad af Inga Ström och A. Wegelius; samma lokal st ep 1918: Häyr. och st ep 1920: Hid. comm., se äfven Hid. Lappv. p. 159, där flere detaljuppg. lämnas; Helsingfors Brunnsparken, bergen utanför Herrsimhuset juli 1902: Knabe litt.; Helsingfors »in horto botanico efferata»: Lindb. herb.

Ta. »prope Tavastehus vid järnvägslinien nära stationshuset: O. Collin!», jfr Liro Ured. p. 280.

Ob. Uleåborg. Toppila ett stånd 1886: Zidb., jfr Brenn. Obs.; »v. 1901 painol. (T. Jalander & E. Lahenius»: Huum. lis. p. 86; Kemi (Keckman): Zidb., jfr Brenn. Obs.; »Kemin satama-alueella 1 kpl 1920 (K. Kur-

kela): Huum. Til. p. 102, exemplar insamladt af Rantaniemi under namn af *C. phrygia*.

Om artens allmänna utbredning se t. ex. Nym. Consp. p. 421 och Nym. Suppl. p. 184—185.

***Centaurea jacea* L.**

In parte austro-occidentali Fenniae frequenter provenit et ibi quamvis rara ad 63° septentrionem versus procedit; iam in Tavastia et magis ad orientem versus plerumque minore frequentia quamvis interdum copiose—copiosissime occurrit; nonnullis quidem plagis omnino non inveniri videtur. In saburra cet. usque ad 65° 50' indicata est.

Till.; Till. Icon. 111; Kalm; in collibus apricis et agrorum marginibus fq: Prytz cont.; in agris pratisque apricis ad Ostro-bottniam mediam et Savolaksiam usque: Wirz. pl. off.; maxima pars Fenn.: Fries; Scand. s. l. (exc. . . . Lapp.): Nym. Consp. p. 421; Fenn. (exc. bor.): Nym. Suppl. p. 184; in australi et media Finlandia usque ad 63° occurrit, in vicinitate Sinus Bottnici usque ad 65°: Schedae II p. 155 [ad 65°, quantum scio, adventicia], vide etiam DC. Prodr. VI p. 570, Led. II p. 690, Liro Ured. p. 378, Link. Stud. II p. 469—470 et Link. Talv. p. 100.

A1. fq: Bergstr. et Arrh. & K.; fq — st fq per totum territorium: Palmgr. Stud. p. 460—461, ubi e permultis locis enumeratur, cfr l. c. p. 585, spec. tab. VIII et Palmgr. Entf. p. 143; st fq — fq: Bergr. — **Ab.** fq: Zett. & Br.; Korpo Vidskär (rr): Ekl. Veg. p. 215; Korpo in 7 insulis [inter 12]: Ekl. Ant. p. 106; Korpo fq, taeniis exterioribus australibus exceptis, Houtskär fq: Ekl. comm.; (fq): Arrh. Ann.; fq: Sand., Renv. et A. Nyl.; st fq: Sel.; fqq: Flinck, V. E. Broth. [»yleinen»] et Weeks.; fq — st fq, interdum cp: Caj. Kasvist., quem l. inspicias. — **Nyl.** fq: W. Brenn. Växtg., His. et W. Nyl.; (p), enum.: Hid. Tiet.; in septentrionali parte par. Helsinge fq — fqq: Link. comm.; haud fq: Åstr. & H.; p, sp — pc: Stenr.; st fq in parte australi, in septentrionali autem rarior: Sæl. Ö. Nyl.; Orimattila st r et semper fere pcc: Link. comm.; p in pratis: Brenn. — **Ka.** st fq: Blom; p in vicinitate fluminis Vuoksi, Räisälä in vicinitate

templi et Ivaskansaari, Kaukola in vicinitate templi, Miinajoki et Järvenpää, in parte interiore prope vicinitatem fluminis Vuoksi Räisälä Sirlaks: Lindén; [Jääski] r, enum. e 4 locis: Valle tiet. — **Ik.** p: Malmb.; Sakkola p, plerumque pc, raro cp, in aliis paroeciis st r, enum.: Hid. comm.; [var. a [*genuina*] fqq, var. aliae [*vulgaris* et *pratensis*] haud fq: Meinsh. p. 181, ubi formae describuntur].

Sat. (p): Malmgr.; st fq: Saur.; Luvia (Hj. Wikman auct. Fontell), Luvia compluribus locis (E. Hermonen): Häyr. Björneb.; fq: Hjelt, vide etiam infra. — **Ta.** Sääksmäki st fq — p: Kihlm.; ad Savinen et circa cpp, inter Pakkala et templum Sahalahti in prato, Mattila cp in prato herbido [»hårdvallsäng»]: Leop.; [Kalvola] (fq): Knabe Fört.; st fq: Asp. & Th.; r, tantum ad Messilä et prope molendinam Putula: Norrl. s. ö. Tav.; Holola Nygård ad nubilarium: Norrl. ant.; Sysmä: Unonius!; rr Orivesi prope praedium Holma sp: Borg Tiet.; Nastola ad stationem viae ferratae Uusikylä pcc et Järvis, Korpilahti prope templum spec. unum: Link. comm.; Bonsd. et Wainio Tav. or. non comm. — **Sa.** Valkiala (st fq): Hult Fört.; Villmanstrand: Simming!; Lauritsala: Wainio [ann.]; Ruokolaks Imatra (V. Kunnas) et Vuoksenniska magna grex ad tabernam communem [»osuuskaupan luona»]: Link. comm.; Rautjärvi ad fines par. Kurkijoki cp: Hjelt; Sääminki Linnanlahti: K. Enwald!; Savonlinna nonnulla spec.: Budd. muist.; Rantasalmi Vaahersalo: Suomalainen!; Hult e Ruokolaks non comm. — **Kl.** (fq) per maximam fere partem provinciae: Fl. Kar.; p in vicinitate lacus Ladoga Kaukola Rami: Lindén, vide sub **Ka.**; Parikkala non adnotata nisi e pago Mikkolanniemi: Hann.; Kirjavalaks, Impilaks: Backm.; Ruskiala in marmorariis: Hj. Neiglick in dupl.!; Pälkjärvi! cp ad ripam lacus Jänisjärvi a Pirttiniemi ad Korkianiemi!, Impilaks (!), Jaakkima, Hiitola, vide etiam sub **Sa.**: Hjelt; in vicinitate lac. Ladoga st fq — p, interiore in parte p: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 326 et 327, quem l. inspicias, et Tab. VI; in vicinitate lac. Ladoga st fq — r, interiore in parte st fq — st r: Link. Stud. II p. 469—470, ubi e per multis locis enumeratur, quem l. inspicias. — **Kol.** p: Elfv.; enum. e nonnullis locis: Link. Stud. II.

Oa. [Kaskö] Kalaks st cp, Benvik: Lindén Bot.; Närpes: Nordl. p. 19; Malaks: Hellstr. Distr. p. 13; r Maksmo: Laur. Växtf., vide etiam Alc., Alc. III p. 286 et cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **Tb.** rr Saarijärvi ad amnem Kalmakoski: Brothl.; [Jyväskylä] Tourujoki complur. locis: Link. Jyv. p. 191!, cfr l. c. p. 186; spec. unum ad Hirvenpelto, pcc ad orientalem partem plateae Nicolai: Link. Kasv. p. 169, cfr l. c. p. 158 et 160. — **Sb.** r: Mela; Jorois Järvikylä Rantahovi: Lindberg!, cfr Suom. VI p. 134; r [Kuopio] Jynkkä! nonnullis locis, inter Leväis et Pitkälähti: Link. Lis.; Kuopio Toivola: E. Turunen!, spec. comm. Kyyhkynen; Virtasalmi Kantala, Rautavaara Riitamäki ad »Hyvösen mökki», Kuopio Kurkimäki et Kolmisoppi Poroharju cp (leg. A. Leinonen), Maaninka Hökönen! cp et Tuovilanlahti Havukkasalmi pc, Nilsä in vicinitate templi! et Sänkimäki Pajulampi, Pielavesi Venemäki (Roivainen), Kaavi Petkellahti pc: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Keski-S. p. 57 et Kyyhk. Suom. p. 16 et de Kaavi Petkellahti Kyyhk. Matk. p. 97; Enw. non comm. — **Kb.** Rääkkylä Oravilahti Kankaanrinta, Kiihtelysvaara Niva: Link. comm.; enum.: Link. Stud. II, spec. e Kide in coemeterio!; Liperi in tribus locis: Hällstr.; Ilomants: Woldstedt!; r Ahmo-vaara Luumäki nonnulla spec. et prope Seppälä in parte septentr.-occidentali st pc: Axels. Putk.; Repola Kolvasjärvi: Wainio ann., cfr Wainio Kasv. p. 89 et Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **Kon.** »pluribus locis (Perttiniemi, Dvoretz, Mundjärvi) fq saepeque cpp, alibi (Pyhäniemi, Koikari etc.) fq est visa, et passim (ut in parte bor. occ., ad Tiudie etc.) omnino desideratur, in Saoneshje ad Schungu fqq et cpp, in Reg. occ. ad Leppäniemi legi»: Norrl. On., spec. e Suojärvi!, cfr Günth. p. 42, ubi etiam e Kusaranda indicatur, cfr de Schungu etiam Herb. Mus. Fenn. II p. 145; enum. e permultis locis: Link. Stud. II; »in Saoneshje mihi ubique fq — fqq et saepe cpp obvia»: Kihlm.

Om. rr Kauhava Lummukka 2 km a finibus par. Lappajärvi (Nyström): A. L. Backm. Fl.; Ullava: Fontell!, cfr Alc. IV. — **Ok.** [Kajaani] Seppälä 1916 spec. magnum: Kyyhk. putk. p. 163, quem l. inspicias; Hyrynsalmi Salmi in pago ad templum: Kyyhkynen!

Pl. Finl. exs. N:o 991 Nyl. par. Kyrkslätt Tera in pago Österby, in margine fossae agri leg. Lindberg.

Kp. Anmärkningsvärdt är, att Bergr. Ant. ej upptager några fyndorter för rödklinten. — Däremot upptages *C. jacea* från Kton. och Kpor.: Mela Kasv. V.

Om tillfällig förekomst föreligga flere uppgifter. — **Ab.** [Barlastplatsen vid Åbo slott] pc: Pesol. Tur. p. 43. — **Ka.** Viborg [»Viipuri] aseman luona 1 kohdassa ep, 1 kohd. pc: Hid. comm. — **Sat.** Råfsö (Ingr. Larsson enl. Fontell.): Häyr. Björneb. — **Ta.** »Lahti as. 2 yks.»: Link. comm. — **Sb.** »Kurkimäki (?)», [Leppävirta] Varkaus (asema-alueella): Kyyhk. Sat. p. 153. — **Om.** Gamla Karleby r barlast: Hellstr. p. 136. — **Ob.** Uleåborg på barlast: Hough., jfr Breun. Obs.; »Hupisaarilla v. 1901. Myös puistoissa. Eräällä niityllä Oulujoella (A. E. Mikkonen): Huum. sat. p. 91; »eräällä niityllä 1 juuristo» [1910—1912]: Huum. Oul. p. 179!; »1 yks. Oulun as. (lyseol. N. J. Nurmi): Parv. Tul. p. 94; [Kemi] grusiga ställen, urspr. införd med barlast till Kemi, men har sedermera spridit sig växer rikligt vid vägen till hamnen, Hattsaari 1892: Keckm., jfr l. c. p. 17; »Kemin maas[eurakunta]: Huum. Til. p. 15, ex. från »Kemin maas. kylvönitty»: K. Kurkela! — Arten upptages såsom st r: Hid. rautatieas. p. 94, där dock inga specialfyndorter angifvas.

Linkola betecknar *C. jacea* som en anthropochor af andra klassen: Link. Stud. p. 247, jfr Link. Stud. II p. 469; äfven W. Brenn. Växtg. karakteriserar arten som anthropochor.

Hvitblommig *C. jacea* är rätt sällsynt. Följande uppgifter har jag antecknat. **Al.** Geta Getaö: Hult herb., jfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **Ab.** Korpo: H. Salovaara!, jfr Medd. XXXVI p. 140. — **Nyl.** Pernå Tervik Trollholmen: G. v. Frenckell!, jfr Medd. XXXIII p. 76. — **Ik.** Sakkola »Karhola rinnenit. kumpikin (*albescens* ja *alba*) pcc: Hid. comm., jfr Hid. Sakk. p. 131. — **Sat.** rr och pcibland den vanliga formen Karkku Mäkipää (Ester Hjelt), Sorja (Aina Meurman), mellan Palviala och Huida bro 1886, Mouhijärvi Salmis Muraja (?) backe, flyttad till Linnusmäki torp, där den trifves väl (Kr. Linnusmäki comm. och ex.): Hjelt. — **Ta.** Sääksmäki Kasuri pcc: Hid. comm.! — **Sa.** Savonlinna Linnanlahti: Budd. muist. — **Kol.** Vakrutschei [»Gak-rutschei»: Lindroth & Cajander!

Om öfriga former se under **Ik.** Några andra vårt flora-område berörande uppgifter föreligga mig veterligen icke i den tryckta litteraturen.

Hybriden med *C. phrygia* se nedan.

Enligt Nym. Consp. p. 421 är *Centaurea decipiens* Thuill. en underart af *C. jacea*. Den föreligger från Nyl. »prope Borgoam Hammars cum saburra navali introducta»: O. Collin!; exemplaret är inlämnadt som *C. nigra*, men senare bestämdt af Lindberg till *decipiens*. Jfr äfven om denna Mela Kasv. V.

Centaurea jacea × **austriaca**.

In Fennia duobus tantum locis adhuc lecta est. A. 1902 primum apud nos adnotata.

Sb. Jorois Rantahovi prope praedium Järvikylä 2 tantum spec. inter parentes: Lindberg! in (Diar. 1, XI, 1902) Medd. XXIX p. 46—48, ubi plene describitur et delineatur, cfr l. c. p. 32, 38 et 193. — **Kon.** Suojärvi Leppäniemi cum parentibus: Linkola!

Ny1. Pernå Tervik Trollholmen (G. v. Frenckell): Brenner i Medd. XXXII p. 7; exemplaret tillhör dock enligt Lindbergs bestämning *C. jacea*: Medd. XXXIII p. 133. — **Kol.** Salmis: Wecksell i Prot. 4, XI, 1911 enl. Hufvudstadsbladet N:o 303 s. 6. Då uppgiften ej återfinnes i Medd. XXXVIII, där protokollet in extenso publicerats, föreligger säkerligen felbestämning.

Från orter belägna nära intill flora-området omnämnes hybriden af Schmalhausen i Bot. Zeitung 1875 p. 558. Se äfven Focke p. 212.

Centaurea cyanus L.

In maxima parte Fenniae frequenter vel frequentissime provenit. Ad septentrionem versus usque ad 66° 40' procedit, ubi rarissima videtur esse, inprimis in parte orientali iam antea magis minusve rarescit. Mere adventicia adhuc ad 69° 5' lecta est.

Fq vel fqq¹⁾ usque ad 64° inprimis in agris secalinis inveniri consentiunt plurimi auctores, cfr Till., Till. Icon. 41, Kalm, Hell. p. 17; in segetibus (*Secali* et *Tritico*) ad Torneå usque: Wirz. pl. off.; maxima pars Fenn.: Fries; Scand. (exc. Lapp.): Nym. Consp. p. 424; Fenn.: Nym. Suppl. p. 185; in agris per (totum) territorium dispersa: Schedae II p. 155, vide etiam DC. Prodr. VI p. 578, Led. II p. 698, Link. Stud. II p. 470, Link. Überw. p. 220 et infra sub **Lk**.

Om fq: Hellstr.; fq, st pc inprimis in agris secalinis: A. L. Backm. Fl.; fq: Parv. Oul.; fqq: Lackstr. — **Ok**. st fq in Kuhmo, ceterum p: Wainio Kasv.; [Paltamo] (fq): Must.; fq,

¹⁾ Prytz cont., Arrh. & K., Arrh. Ann., Blom, Lindén, Printz, V. E. Broth. [»yl.», Wecks., Mietois et pars aperta par. Mynämäki [»Mt ja Pt»]: Caj. Kasvist., Saur., Leop., Hann. et Mela.

in parte maxime septentrionale p: Brenn. Obs., vide sub **Ob.**; distributio non satis explorata, multis locis tamen adnotata est: Kyyhk. Suom. — Kp. st fq interdum etiam fq in vicinitate lacuum Kiite, Luvajärvi, Kiimasjärvi et Nuokkijärvi, ceterum p: Wainio Kasv.; rarior: Sahlb. Bidr.; ad catarrhactam Vojaz fluminis Vig: Selin!; Särkijärvi et Rukajärvi st fq, in vicinitate Kellovaara et Jyskjärvi non adn., ceterum enum. e permultis locis: Bergr. Ant.

Ob. Liminka: Hellström!, cfr Brenn. Obs.; [Uleåborg] st fq in agris secalinis infirmis: Jul. p. 292; (fq): Leiv.; in parte septentrionali »Nor.» st fq, in parte maxime septentrionali rr Rovaniemi Tervo, in Kemi fqq, in parte maxima »Obor.» st fq, frequentia variis annis paullum variat: Brenn. Obs., quem l. inspicias, spec. e Tervola Romsil; Kemi: M. Castrén p. 338; a Kemi ad meridiem versus frequentior fit: Hjelt; fq: Keckm.; fqq: Rantaniemi; [p: O. R. Fries p. 157;] rr, Rovaniemi Tervo: Hjelt & H.!, cfr Moberg Klim. p. 9 et Moberg Klim. II p. 7. — **Kuus.** ne p quidem: Wainio Kasv.; Vuotunki, Hännilä [et] Kantonieni: Hirn Fört.; in vicinitate templi (Kersti Waltavaara 1911): Edv. af Hällstr., qui spec. vidit; Livojärvi in agro secalino ad praedium Karvonen: Edv. af Hällström!; in agris ad Kurvinen, non visa nisi in parte Fenniae iugi Maanselkä: W. Brenn. Fört., vide ceterum infra. — Kk. Wainio Kasv., vide sub Kp; non adnotata, sed forsitan adest: Bergr. Ant.

Pl. Finl. exs. N:o 994 **Nyl.** »par. Kyrkslätt, Nygård in pago Österby, in agro Secali consito leg. Edit Lindström».

Jämförelsevis få uppgifter om afvikande frekvens föreligga. **Ab.** Korpo Utö r »2»: Ekl. p. 106; Korpo 2 öar [af 12]: Ekl. Ant. p. 106; [i Korpo öfverhufvudtaget fq: Ekl. comm.]; [Mynämäki] »Laaioen seutu» st fq: Caj. Kasvist., där vidare uppg. lämnas. — **Nyl.** I skärgården »S» p — st fq, på fasta landet »F» st fq: W. Brenn. Växtg.; [Sveaborg] st r, uppr.: Hid. Tiet.; [Hogland] 1 ex. vid Ruokolahdenjärvi (1873), »på flere ställen i Suurkylä» (Sievers): Brenn. Till. p. 36; på Hogland några exx. bland rågstånd på en odlad äng nedanför Somerikonvuori: Sælan i Medd. XXV p. 79. — **Ka.** Några exx. på Haapasaari: Sælan l. c. p. 81. — **Sat.** och **Oa.** st fq: Malmgr.; arten torde dock i allmänhet hafva större frekvens. — **Kol.** »st fq in agris, in reg. aren. haud visa»: Elfv. — **Kb.** Lieksa—Repola st fq »paikka paikoin myös tavallinenkin»: Wainio Kasv.

K1. Uppgifter om förekomsten meddelas Link. Stud. p. 217, 315 och 341 (historik), jfr äfven Tab. VI.

[**Ob.** Karunki [på svenskt område] 1915: E. Almqvist p. 132, där arten betecknas som adventiv.] — **Kuus.** p: Sahlb. Fört. Arten iakttags icke af Nyb. & Br., däremot säges: Kyrkobyn flerstädes, numera [1922] allmän: Edv. af Hällstr.; se f. ö. i texten. — **Lk.** Kittilä: Sæl. kat., jfr Hjelt & H. Blåklinten bör väl här betraktas såsom tillfällig; den sågs 1877 af Hjelt & H. ej norrom **Ob.** Rovaniemi Tervo. Hidén skriver »Rovaniemen N-osassa ei nähty»: Hid. comm. 1924. Enär utsädet nästan alltid tages från sydligare trakter, inses lätt, att arten kan visa sig där något enstaka år. Det tyckes mig därför i viss mån vilseledande, då Hult uppräknar blåklinten bland arter, som finnas i södra Lappmarken: Hult Lappm. p. 40, jfr l. c. p. 93. Detsamma gäller uppg.: »Kasvaa koko Suomessa ja Lapissa»: Sunila p. 61. Från Kuolajärvi skrives: »Sallan kirkonkylässä nimismiehellä koristuskasvina pihalla»: Pesol. På nordsvenskt område föreligger uppg. r Pajala: Birg. p. 10, där artens nordgräns uppgifves vara belägen: l. c. p. 84 (bland ruderväxter). Senare angifves den från Kengis: Birg. Till. p. 71. — Att arten här bör betraktas som tillfällig, är själfklart. — **Li.** Toivoniemi »in campo deusto Secali consito duo specimina fructibus maturis die 21 Aug. legimus»: Kihlm. Ant.! — **Lim.** »Talvijoen varrella, tukkilaisten pirtillä»: Axelson & Borgl, jfr Medd. XXIX p. 38, där blåklinten uppräknas bland mer eller mindre tillfälliga arter.

Centaurea cyanus torde under vissa år uppträda i större ymnighet i södra Finland, dock föreligga endast ett fåtal uppgifter härom. **Ab.** cp [»yl.»]: Caj. Kasvist. — **Nyl.** st cp: Stenr. — **Sa.** cp: Hult. — **Sb.** Maaninka cp: Kyyhk. litt. Öfriga om artens ymnighet antecknade uppgifter äro: **Sat.** st pc — st cp: Häyr. Björneb. — **Ta.** sp: Borg Tiet. — **Kb.** in agris inprimis secalinis subdominans, raro cpp [»vähävaltasena, harvoin valtavana»], interdum in deustis sp: Axels. Putk.

Om förekomsten vid järnvägsstationer etc. se Pesol. Tur. p. 43 äfvensom Lahti Tul. p. 135 och 136.

C. cyanus betecknas som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245; så betecknas arten som anthropochor äfven i Link. Stud. II p. 470, W. Brenn. Växtg. och Ekl. Ant. p. 106.

Blommorna hos *C. cyanus* variera sällan **purpurroda**: »Fl. purpurascens e **Sat.**, **Ta.**»: Herb. Mus. Fenn. II p. 145. **Ka.** [Jääski] »rr Kilola, 1 kpl Ylä-Kilolan kujasilla; Kärättilä, 1 kpl kesantopellolla maantien laidassa»: Valle tiet. under namnet f. *purpurea* Neum.? — **Sat.** Karkku Urmia: Hjelt! — **Ta.** Sääksmäki: O. Sirén!; par. Gustaf Adolf Hara: Bonsd.!; Sysmä Wandala: Knabe litt. Ännu sällsyntare äro individ med rent **hvita** blommor, f. *albiflora*. **Ab.** Lojo, Jalansaari [»Jalassaari»] Ivars 1 ex. i råg-åker: P. H. Lindberg, jfr Medd. XLV p. 256. — Härtill uppg.: »Myös viljelty hyvin monivärisenä»: Mela Kasv. V.

Mela Kasv. p. 78 upptager varieteten *normalis* Mela och *polygama* M.; den senare för mig okänd. I Mela Kasv. III och IV betecknas varieteterna som r, jfr äfven Mela Kasv. V.

Centaurea calcitrapa L.

In Alandia semel in saburra lecta est.

A1. Mariehamn barlast, ny för adventiv-floran (insamlad af elev Aina Bergholm!), förevisad af Lindberg (Prot. 1, II, 1913): Medd. XXXIX p. 64 etc.; inlämnad af Brotherus: Medd. XXXIX p. 195.

Om artens allmänna utbredning se Nym. Consp. p. 431 och Nym. Suppl. p. 188.

Af släktet *Centaurea* odlas några arter som prydnadsväxter äfven i vårt land, varom dock den botaniska litteraturen lämnar endast ytterst få uppgifter (se här ofvan). *C. argentea* L. omnämnes såsom odlad från Li. Thule 1901 (U. Waenerberg): Rosb. Lappi p. 139. »Måste väl vara felbestämmdt; *C. argentea* är en gulblommig, mycket sällsynt art från Creta»: Lindb. comm.

Om *C. montana* L. säges från Sb. Kaavi: »hiukan metsistyneenä»: Kyyhk. litt.; exemplar insamlade från Luikonlahti bestämda af Lindberg. Se äfven om denna art Linn. Kennt. p. 102. Odlas ofta och sår sig lätt: Lindb. comm.

En odlad *Centaurea* (utan artnamn) omnämnes från Kuus.: Parv. Kuus. p. 13.

C. diffusa Lam. föreligger från Sat. Birkkala järnvägsvall nära Epilä: Ruth Westerlund! — Om artens allmänna utbredning se Nym. Consp. p. 428.

Cichorium intybus L.

In toto territorio colitur, sed plerumque minore copia; in parte austro-orientali tamen haud parum colitur. Saepe adventicia occurrit.

»Ad vias Kareliae meridionalis, Kivennapa [»Kivinebb»]: Wirz. pl. off., jfr Fries och Trautvetter Florae Rossicae Fontes p. 110; Fennia (Tengström in litt.): Led. II p. 774—775; »sponte obveniens ipse haud vidi»: W. Nyl. Distr.; »Eur. omn. exc. . . . Fenn. . . »: Nym. Consp. p. 472.

A1. [Sund] har observerats tämligen sparsamt växande i tvänne rågåkrar, den ena i Mångsteckta, den andra i Delvik: Prim. p. 69—70. — **Ab.** [Barlastplatsen vid Åbo slott] »yksit. yks. 1915, 2 yks. 1916 (T. Wikström): Pesol. Tur. p. 43, jfr l. c. p. 46, exemplar insamladt af W. Wahlbeck! [Korpo] sällan odlad, stundom förvildad t. ex. Prästgården, Hässlö (potatis-

åker): Ekl. comm.; Pargas Lofsdal 2 ex. på gårdsplan: E. Reuter 1886; [Muurila] »metsistyneenä Isontalon luona, mutta on nykyään melkein kokonaan hävinnyt»: Renv.; Bromarf Kansjärvi förvildad: Sand.; Lojo Mongola »in prato cultos»: Lindb. herb.; [Vihti] »st r (E. G. Printz) mest enstaka exemplar vid väggkanten (Nummela by, Haapkylä, Vanhala) och åkrar (Vanhala, Vanjärvi), dessutom förvildad i trädgårdarna (t. ex. Olkkala) och täppor»: Flinek. — **Nyl.** Hangö [»Hanko] Korkeasaari [Länsisatama] 1 yks., Ekenäs [»Tammisaari] Pohj. satam. 1 yks.: Hid. rautatieas. p. 93; [Ekenäs] Tvärminne Långholmen 1 ex. i hafreåker (tydliggen själfsådd): Häyr.; Fagervik extra hortum: Hisinger!; [Kyrkslätt] Strömsby m. fl.: Rosb. Kyrksl. p. 113—114, jfr äfven Klingst. Nyl. p. 87; [Sveaborg] »r villiityneenä asuntojen läheisyydessä yksitellen, Kustaanmiekka Tenaille Batunin luona 1 yks. (1919), Susisaari eteläis. kaatopaikalla samoin (Linkola 1920), Iso Itä-Mustasaari koillisessa osassa 2 yks. (1920), Länsi-Mustasaari itäosassa 1 yks. (1919—1920): Hid. Tiet. [förkortningarna utskrifna], jfr Hid. Suom. p. 69 och Hid. Suom. II p. 155; »Santahamina yksityisiä kpl» [4 paikassa] enum.: Ulv.; Helsingfors (!) Sörnäs lastageplats vid järnvägsspår 1 ex. 1920: Häyr., jfr äfven Brenn. För. p. 131, där cikorian uppräknas bland vanliga ruderatväxter i Helsingfors; [Helsinge] »Malmi 1 yks.»: Link. Tul. p. 20; Borgå: Ch. E. Boldt! — **Ka.** r Säkjärvi Ala-Urpala »in limite agri prope pagum Nummela eff.»: Blom!; [Pantsarlahden kaatopaikalla Viipurissa] tavallinen: Myrb. p. 97; »Viipurin Paikallispatalj. ampuatarvealu-eella 1 kpl»: Porkk. Tiet. p. 37; r Kirvu Sairala, Tietävälä, Jääski Ahola i potatis- och hafreåkrar: Lindén; Jääski Ahola! »föregående är sades denna växt förekommit i mängd på samma ställe, men efter ihärdigt plöjande har den minskats, så att nu [ett] par exemplar observerades»: Lindén Bot. 1888; rr »Jääsken rautatieaseman kaatopaikalla muutamia kpl v. 1918 (Hannikainen): Valle tiet., jfr Valle Sat. p. 158. — **Ik.** »Sakkola kirkon lähellä metsärinteen juurella pe (istutettu alkuaan?)», rr Muola »Paakkola pellon ojassa pcc»: Hid. comm.; »Käkisalmen linnan pihalla»: Huum. retk. p. 221; Wirz. pl. off. se oifvan.

Sat. Björneborg i trädgård (Anna Lindström enl. Fontell): Häyr. Björneb., jfr l. c. p. 57; Karkku Järventaka vid simhuset 1898, 2 stånd i ärtåker, 1 stånd i vickeråker 1902, snart försvunnen, Tuomisto på 1860-talet; på Linnais odlad 1921, ett stånd synligt 1922; i Karkku Palviala 1922 kvarstodo flere stånd sedan tidigare odling: Hjelt. — **Ta.** förvildad på ett potatisland invid Kronoborgs slott: Asp. & Th. — **Sa.** [Ruokolaks] »in agro trifolio consito pr. pag. Utula»: Hult; [Ruokolaks] Imatra [asema] pcc: Hid. rautatieas. p. 93; »Imatran as. 1 suuri yks., Savonlinna as. 2 yks., Vuoksenniska Enson tehtaan alueella c. 20 yks. 1922 (V. Kunnas): Link. comm.; Rantasalmi Oravi: Pulkk. p. 30, där arten uppräknas bland dem, som kvarstått flere år. — **Kl.** Ladoga-området r, i det inre området rr: Link. Stud. p. 274, jfr l. c. p. 327, 344, 366, 373 och Tab. VI; uppräknas från många fyndorter i Link. Stud. II p. 472; exemplar från Sorta-

vala »kaupungin kadulla! — **Kol.** »Salmi Polvijärvi 2 Ind., Tulemajärvi Ruukki 3 Ind. auf versch. Stell. in der nächst. Nähe der Fabrik»: Link. Stud. II p. 472.

Oa. [Wasa ängkvarn] spars.: Laurén i Medd. XXII p. 39. — **Tb.** [Jyväskylä] »2 yks. heinäpellolla kaupungin ja Nisulan välillä *Potentilla Goldbachii*n seurassa»: Link. Kasv. p. 170, jfr l. c. p. 158 och 159; Jyväskylä odlad äng vid Keljo folkskola: Edv. af Hällström!; Rautalampi »metsist. Ison-Pappilan pellon pientarella 1902»: Link. — **Sb.** [Kuopio] r »Lintulahti 1904 (A. Oksanen), Raninin viinapolttimon pihassa 2 kpl, Väinölänniemen tyvellä runs. 1912 (A. Oksanen)»: Link. Lis.; uppräknas bland växter förekommande »Kuopion kasarmialueella (J. Väättäinen ja R. I. Groundstroem)»: Link. Lis. Kuop. p. 103; »kasvoi viime kesänä [1910] 1 kpl Maaningalla Pitkänahon kesantopellolla», Maaninka Pöljä »kuivalla ahopellolla Virtalan l.»: Kyyhk. litt.; Maaninka Kinnulanlahti: Kyyhk. Tul. p. 162; »Iisalmi pellossa aseman l.»: Kyyhk. Sat. p. 153, jfr även Kyyhk. Suom. p. 17. Senare uppräknar Kyyhkynen arten från flere ställen och tillägger: »kukkivana monin paikoin ei ainoastaan kasvitarhojen lähistöillä, vaan myös heinäpelloissa ja kesannoilla»: Kyyhk. litt. — **Kb.** Omnämnes från flere fyndorter: Link. Stud. II p. 472; [Liperi] r Harjula! Kuusjärvi förvildad: Eur. & H.; »Kontiolahden pitäjän Lehmon kylässä 1 kpl 1917, 2 kpl 1911»: J. Hj. K:nen i L. Y. 1917 p. 142. — **Kon.** Suojärvi »im Dorfe der St Annenfabrik mehr. Ind. auf einem begrasten Acker zus. mit and. Adventivpflanzen, Moisseinvaara 2 Ind.»: Link. Stud. II p. 472.

Om. [Oulainen] rr »Lukkarin kaurapell. us. yksil. 1917»: Parv. comm.; Lundbergs ängkvarn: Blom! — **Ok.** »Sotkamo kirkonkylä (heinäpell.). Paltamo Mieslahti Hyttikangas (heinäpell.), Ristijärvi Uva Härkövaara (heinäpell.): Kyyhk. litt.

Ob. [Uleåborg] »Nahkatehtaan luona kasvipaikalla useina vuosina esiintynyt muiden outojen joukossa»: Leiv. putk., jfr Leiv.; »v. 1901 1 kpl ja v. 1905 1 kpl (A. E. Mikkonen)»: Huum. pain. p. 87; »Hupisaarilla [= Frihetsholmarna] v. 1900 1 kpl»: Huum. sat. p. 91; [Uleåborg] »v. 1911 painolastilla 1 kpl sekä pankinjoht. Hellmanin huvilapalstalla useina vuosina 2 kpl. (Y. Hellman)»: Huum. Oul. p. 179; barlast vid Kemi stad tillfälligtvis några stånd: Zidb., jfr Brenn. Obs.; barlast r [Simo] några blommande stånd vid Kallio såg, odlas ej inom området: Keckm.

Linkola betecknar *Cichorium* som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr Link. Stud. II p. 472, där förf. uttalar följande: »Als verwildert nur rr gesehen. In der Regel nur adventiv, wahrsch. meist mit ausländischen Gras- oder Hafersamen verschleppt.» —

Om odlingen af cikoriaväxten hänvisas främst till Elfv. Ant. p. 106 — 107 med tillägget, att de senaste åren, särskildt 1918, den åtminstone i **Sat.** Karkku odlats vida mer än förr. — Arten upptages redan af Till. och behandlas särskildt af H. Nelly i hans disputation: Dissertatio bota-

nica de *Cichorio*, praes. C. N. Hellenius, Åbo 1792, jfr härom Sæl. Bot. litt. p. 163. — *Cichorium* upptages som odlad i **Li.** Thule (U. Waenerberg): Rosb. Lappi p. 138. Från **Om.** Oulainen nämnes: »Kahvin lisäkkeeksi viljell. harvoissa säätyl.- ja talollispuutarh.»: Parv. Oul. p. 71.

Uppgifter om odlingen har jag f. ö. antecknat i följ. arbeten: Elfv. Kult. p. 172, Lundén Köksv. p. 226 och l. c. II p. 290, Ekl. comm. se ofvan, Stenr. p. 16, Sælan i Medd. XXV p. 81 [Hogland], Link. Stud. p. 79 och Link. Stud. II p. 472 [»nicht selten angebaut»], **Sb.** »viljeltynä monin paikoin»: Kyyhk. litt., Finska trädg. 1909 p. 126 [**Ob.** Ylitornio [»Öfvertorneå»] Jolma], Parv. Kuus. p. 25 och 26.

Cichorium endivia L.

Rarissime apud nos colitur, semel disseminatum indicatur.

Ab. Mietois »kasvoi 1897 useissa kaurapelloissa Saaren kartanon luona»: Caj. Kasvist.

Ytterligt sällan odlad af herremän i södra Finland: Elfv. Ant. p. 107, jfr Elfv. Kult. p. 131, Lundén Köksv. p. 294 och l. c. II p. 351; se äfven Nym. Consp. p. 472.

Uppg. om odlingen föreligga f. ö. i flertalet nyare floror och i Caj. Kasvist.

*Lapsana*¹⁾ *communis* L.

In Fennia australi usque ad fere 63° frequenter (— satis frequenter, interdum forsitan frequentissime) provenit, inde ad septentrionem versus subito rarescit, sed usque ad 65° 50' indicatur.

Till.; Kalm; in cultis fq: Prytz cont.; in cultis provinciarum meridionalium et mediarum: Wirz. pl. off.; Eur. omn. exc. . . .: Nym. Consp. p. 474; deest in Fenn. bor. plur. (cum Lappon.): Nym. Suppl. p. 206; in Finlandia australi fq obvia, in australi parte Finlandiae mediae p occurrit. Propius septentrionem rara et plerumque adventicia. In Lapponia nondum visa: Schedae p. 119, vide etiam DC. Prodr. VII p. 76, Led II p. 770—771, Sunila p. 32, Liro Ured. p. 348, Link. Stud. II p. 472, Link. Überw. p. 220 et Link. Talv. p. 100.

¹⁾ *Lapsana* auctores plerique inprimis veteres.

A1. fq: Bergstr., Arrh. & K. et Bergr. — **Ab.** fq: Zett. & Br., Renv., A. Nyl. et Sel.; Korpo 4 insulis [inter 12]: Ekl. Ant. p. 106; fqq: Arrh. Ann., Flinck, V. E. Broth. [»yl.»] et Weeks; st fq — fq, cp [«yl.»]: Caj. Kasvist. — **Nyl.** in taeniis p, in terra continenti fq: W. Brenn. Växtg.; fq: His.; (p): W. Nyl.; fq (?), enum.: Hid. Tiet.; fq et pc: Stenr.; fqq: Sæl. Ö. Nyl.; [Hogland] Suurkylä in agro solano consito: Brenn. — **Ka.** fqq: Blom et Lindén; [Jääski] fq: Valle Tiet.; Haapasaari st fq: Sælan in Medd. XXV p. 81. — **Ik.** fq: Malmb.; st fq, enum.: Hid. comm.; [in toto territorio fqq, saepe cp: Meinsh. p. 182—183].

Sat. (p): Malmgr.; (fqq): Saur.; Hvittisbofjärd Stengård, Luvia ad praed. sacerdotis (E. Hermonen): Häyr.; st fq: Hjelt; fq: Sola Flor. p. 90. — **Ta.** fqq: Leop.; fq: Knabe Fört., Asp. & Th., Norrl. s. ö. Tav. et Bonsd.; fq, sp: Borg Tiet.; fq — fqq in agris: Wainio Tav. or. — **Sa.** cp: Hult. — **K1.** (p): Fl. Kar.; [Parikkala] (fqq): Hann.; fq (Backm.): Norrl. Symb.; in vicinitate lac. Ladoga fq, interiore in parte st fq: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 217, 315 et 341, item Tab. VI; eodem modo: Link. Stud. II p. 472, quem l. inspicias. — **Kol.** fq, in reg. aren. haud visa [=»cum *Centaurea cyano*»]: Elfv.

Oa. Petalaks Nyby: Lindén Bot.; Vasa, Storkyrö: Alc. et Alc. III p. 302; r Vörå, Mustasaari Jerby et Singsby, Replot: Laur. Växtf.; Malmgr. non comm. — **Tb.** p: Broth., spec. e Viitasaari! — **Sb.** Leppävirta fq: Enw.; Kuopio (fq): Mela; Kuopio: L. M. Runeberg!; Kuopio Pitkälampi Riihlampi! et Suovu!: Linkola; Maaninka etc., ut videtur ± fq, sed non omnibus plagis, enum. e permultis locis: Kyyhk. litt. — **Kb.** Liperi (fq): Eur. & H., spec. lectum ad praedium sacellani!; Polvijärvi: Woldstedt!; p, subdominans hic illic in variis territorii partibus: Axels. Putk.; Nurmes Jonkere, Repola Kolvasjärvi: Wainio Kasv.; de Nurmes vide etiam Link. muut. p. 89. — **Kon.** st fq — fq: Norrl. On., vide etiam Günth. p. 43 et Link. Stud. II p. 472.

Om. vide infra. — **Ok.** Paltamo Melalahti (fq): Brenn. Reseb. p. 68, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; r unicum spec. ad Hövelö in Paltamo: Must. (cfr Must. p. 40); Paltamo (st fq): Brenn. Obs.; Kajaani ad scholam agriculturae Seppälä, Paltamo Melalahti Keräsenvaara pc, r Paltaniemi (Metsävainio): Kyyhk.

litt., vide etiam Kyyhk. Suom. p. 16 et 24 et infra (duobus locis). — Kp. in parte australi circa Saarenkylä in deustis pristinis, complur. locis, Särkjärvi in deusto ad Suontelejoki, in parte media in agro rapis consito in pago Sjuigarvi: Bergr. Ant., spec. lectum in Makkosensaari lacus Siesjärvi!

Ob. [Uleåborg] st r: Leiv. putk., cfr Leiv.; Torneå in agris ad Torpa: Hough. not.; [f. *pubescens* r: O. R. Fries p. 157], vide etiam infra; Brenn. Obs. plantam spontaneam tantum ex **Ok.** enumerat.

Pl. Finl. exs. N:o 394. **Ab.** par. Lojo SOLhem in horto leg. Lindberg.

Lampsana uppgifves äfven från Kton.: Mela Kasv. V. Största delen af Finl. och Lappl.: Fries; uppgiften vilseledande, enär arten ej är funnen i finska Lappmarken. — **Ok.** »Kuhm. EW»: Must., innebörden af denna uppgift är mig ej klar, då ju Wainio ej omnämner arten från Kuhmo.

Tillfällig förekomst angifves åtminstone af följ. **Ab.** pc: Pesol. Tur. p. 43. — **Sat.** Räfsö på barlast pec: Häyr. Björneb. — **Om.** [Gamla Karleby] införd med säd och gräsfrö: Hellstr. p. 137. — **Ok.** »Kajaani erään myllyn l. kaupungin laidalla»: Kyyhk. litt. — **Ob.** Kemi, [Uleåborg] Toppila (1883—84—85) förekommer troligen hvarje år ehuru fåtaligt: Zidb.; barlastplatser, särdeles rikligt i Kemi stad 1886, Simo Kallio 1892 (sparsam): Keckm., som använder tecknet för tillfällig förekomst; Kemi »Kasarmin alueella . . . yksittäisinä kpl»: Huum. tiet. p. 163.

Linkola betecknar *Lampsana* som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245; äfven i Link. Stud. II p. 472, W. Brenn. Växtg. och Ekl. Ant. p. 106.

Arten uppgifves nå en höjd af ända till 152 cm: L. Y. 1919 p. 115.

Var. *pubescens* **Al.** r: Bergstr. — **Ob.** [O. R. Fries p. 157 anför endast varieteten]. Denna form förekommer säkerligen flerstädes bland hufvudformen, men särskiljes icke af flertalet förf.

Arnoseris minima (L.) Schweig & Koerte.

In saburra rarissime occurrit; ceterum per errorem indicata est.

Arten upptogs under namn af *Hyoseris* 630 (= *H. minima*) i öfre Sat.: Gadd Försök p. 49, jfr Prytz cont.; »Fennia (Tengström in litt.):» Led. II p. 773. Dessa äldre uppg. hafva aldrig bekräftats.

Nyl. Tillfällig barlastväxt Helsingfors: Alc. IV, jfr Mela Kasv. V; »Borgoa iuxta insulam Kråkö, in insula nomine Stora Ballastholmen, in saburra navali obveniens»: W. Wahlbeck!

Leontodon hispidus L.

In parte australi et media Kareliae orientalis frequentissime provenit, in Karelia fennica quoque frequenter, ad occidentem versus frequentia minuitur, ut in parte maxime occidentali vix visus sit nisi adventicius. Ad septentrionem versus rarissime 64° 15' attingit.

»Latissime et frequenter dispersum est per Nylandiam, Tavastiam, Kareliam et usque ad Kajanam Ostrobotniae in pratis elevatioribus vigens»: W. Nyl. Distr., cfr l. c. p. 73; Eur. omn. exc. . . . Lappm.: Nym. Consp. p. 468 nomine *L. hastilis*; exc. etiam Fenn. bor.: Nym. Suppl. p. 205 eodem nomine; in australi et media Finlandia p usque ad 64° 15'. In Alandia non est: Schedae II p. 156, vide etiam DC. Prodr. VII p. 102, Norrl. in Atl. p. 8 et 16, item Link. Stud. II p. 473—474.

Ab. r in sacell. Pusula prope serratrinam inter lacus Anttiainen et Vaherma: Sel.; Karis: G. A. af Hällström in dupl.; Lojo Antila in prato prope SOLhem: Lindb. herb.; [Vihti] r circa statiunculam viae ferratae Nummenkylä, ad ripam Köykkälä, Veikkola! ad viam publicam circa 4 km a Nummela, promuntorium Oravala, prope rivulum Hiiskula [et] Moksi: Flinek; Köykkälä in parte septentr.-occidentali par. Vihti [cfr Flinek]: V. E. Broth.; rr Pyhäjärvi Vaskijärvi prope praediolum Töyräs nonnulla spec.: Wecks.!, spec. etiam e Fagervik Skorpnä! et »Finnholms ängarna»! — **Nyl.** Karis Degerby Djupdal: Lindb. herb.; Ingå Fagervik Långvik et Stor-Ramsjö!: His.; Ingå Svartbäck r, Nötö! (fq): Brenn. Växtf. p. 77; r Ingå Barö: W. Brenn. Växtg., ubi antecedentes quoque proferuntur; Kyrkslätt [»Kirkkonummi»] Strömsby: Huuonen! et Brenner!; Esbo Kilo: Häyr.; Esbo, Bodom: Fanny Heimbürger in Lindb. herb., vide etiam infra; Esbo Suna: (Synnöve Eriksén)!, cfr Medd. XXXIV p. 157; [Helsingfors] Vanda: W. Nyl.; Sumparn: Sæl. herb. [adv.?²]; Helsinge Åggelby r tantum ad villam dom. Fazer: Häyr.; Helsinge Vantaa [=Vanda, cfr W. Nyl.], inter Brutuby! et Skattman-by, Skäggas c. 20 spec. et ad stationem experiment. Tammisto pc in collibus ripariis amnis Vantaanjoki: Link. comm.; Thusby r prope Lepola: Åstr. & H.; Nurmijärvi: alumn. Böök in herb.

lyc. n.; [Nurmijärvi] st fq . . . p cp: Stenr.; Borgå Laha (!) et Koppsby, in sacell. Borgnäs (K. Nordenskiöld!): Sæl. Ö. Nyl.; Perno Fasarby: W. Juslin in herb. lyc. n.; Orimattila Niemenkylä duobus locis, Viljaniemi et inter Viljaniemi et Luhtikylä: Link. comm., vide etiam Link. Talv. p. 100; [Hogland] Suurkylä! r Lapinlahti: Brenn. Till. p. 36 nomine *L. hastilis*, cfr Brenn. p. 446, spec. sterile. — **Ka.** interiore in parte parciore adnotatus e Kaukola! Korttesalmi, Räisälä Juoksemankylä, Kirvu Tietävälä, Jääski Laitila, in betuletis provenit, sed e vicinitate fluminis Vuoksi non adnotatus: Lindén, cfr l. c. p. 138, spec. adscriptum Räisälä Sirlaks!; [Jääski] st r Laitila, Kostiala Juttuoja, Papinsaari (Hannikainen), Patjaala ad Värtjoki, Kärniemi Haavikko, Lottola ad Eevajärvi: Valle tiet.; Räisälä: J. M. Saastamoinen!; Antrea Kuukauppi in prato st cp: Hid. comm.; Blom non comm. — **Ik.** p: Malmb.; Sakkola (!) in colle arido prati haud procul a templo: Lindb. herb.; Karhola ad septentr. occ. versus uno loco cp, altero st pc, Muola Paakkola Vitsasaari rr: Hid. comm.; [in tota Ingria st fq: Meinsh. p. 184].

Sat. r Karkku Kauniaisten Saari! et Kulju Kiimälä, Birkkala (!) in vicinitate Nokia aliquot locis cp prope Siuro 1891, haud procul ab Haavisto, Maatjala cp 1893: Hjelt, vide etiam infra et cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145 (Birkkala). — **Ta.** Tampere: Sola!; Sääksmäki Pohjaniemi et Limokorpi cp: Kihlm.; Hattula Leiniälä: Lindb. herb.; Sääksmäki Valkiakoski: Sælan!; [Kalvola] haud fq, cp ad aggerem viae ferratae: Knabe Fört., cfr Knabe Skizz. p. 86; Pälkäne: Sæl. Fört.; st fq inprimis fundo argillaceo: Leop., Asp. & Th. et Norrl. s. ö. Tav.; Janakkala Hyvikkälä in colle: Ellen Taucher in Lindb. herb.; Iitti Sitikkala in praedio Huhtala: Puol. p. 103; par. Gustaf Adolf 1897: Knabe litt.; p — st r [Längelmäki] in vicinitate Mulkoila et Kuorevesi, sp interdum st cp: Borg Tiet.; Korpilahti in coemeterio 4 aut 5 spec.: Link. comm.; Bonsd. non comm., nec Unon.; Wainio Tav. or. vide sub **Tb.** — **Sa.** Kangasniemi: Lackström!; Villmanstrand: Sælan!; st r prope Ronkiain et templum par. Ruokolaks cp, ad Narsakkala r: Hult; Ruokolaks prope Siitola orientalem pc: Hid. comm.; Sääminki, Kerimäki p (herb. alumnorum): Buddén; 'Savonlinna duobus locis, Sää-

minki enum., Kerimäki enum.: Budd. muist.; Sääminki(!) Aho-lahti complur. locis: Link. comm.; ab E. Nyl. & Chyd. non comm. — **K1.** fq: Fl. Kar.; in vicinitate lacus Ladoga cp in [Kaukola] Rami et par. Hiitola in clivis aridis, apricis: Lindén, cfr l. c. p. 138; [Parikkala] (p) cp: Hann.; ad Kirjavalaks epp, iuxta viam inter Kirjavalaks et Ruskiala atque in Ruskiala fqq: Norri. Symb. p. 7 et 8; fq — fqq: Hjelt; (fq) et in vicinitate lacus Ladoga et interiore in parte: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 53, 251, 315, 365 et Tab. VI; in vicinitate lac. Ladoga fqq, in parte septentr.-occidentali forsitan ex parte fq, interiore in parte fq — fqq: Link. Stud. II p. 474, vide etiam K. H. Hällstr. p. 96 et Suom. V p. 17. — **Kol.** fq — fqq in reg. silv. et coll.: Elfv.

Oa. r Kuortane Sarvikko: Laur. Växtf.! — **Tb.** r Jyväskylä Laurinniemi: Wainio Tav. or.!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **Sb.** Jorois: Suom. VI p. 134; Leppävirta haud infrequens: Enw.!, r: Mela, spec. e Riistavesi!; [Kuopio] deversorium Jännevirta: N. af Ursin in herb. Bot. byt.; st r [Kuopio] Tiiholankylä Vehmas-Anttila, Ryönä Kukkola, Vaajasalo Römpsylä!, Vehkavalkama complur. locis, Riistavesi Rantatalo et Huttulansaari: Link. Lis.; Pielavesi Tuovilanlahti: Budd. muist.; Riistavesi Tuusniemi: A. Hendunen!; Kuopio Sammalniemi (Kotilainen), Nilsinä Palonurmi (Kotilainen), Heinävesi in vicinitate templi multis locis, hic illic st cp: Link. comm.; Nilsinä in prato ad Pisanpuronmökki spec. unum 1909: Link.!, cfr Link. kert. p. 183—184; [Juuka] in plagis calciferis inter Juuanvaara et Juuanjärvi hic illic [»paikoin»] epp et dispersa [»laajalti»]: Kyyhk. Matk. p. 99, cfr l. c. p. 97 [forsitan ad **Kb.** referendum]; Maaninka Pöljä! Puustelli ad viam publicam pc, Nilsinä Palonurmi! uno loco pc, Muuruvesi Pelonniemi! in declivi Koivumäki pc, Leppävirta Varkaus pcc [vide Enw. et infra p. 228], Vieremä duobus locis in vicinitate templi, Kauppilanmäki pc, par. Kuopio a statione viae ferratae Toivala ad Siilinjärvi versus compluribus locis ad viam ferratam ex. gr. ad praedium Viitaniemi, Kasurila Miettälä!, Taivallahti ad viam publicam pc, Silmäsuo ad casam [»mökin tienoilla»] a Siilinjärvi ad Kuuslahti versus, Kaavi Luikonlahti et Petkellahti fq, enum. ceterum e multis locis, interdum cp [spec. e Kaavi Pisankoski!], Juuka

pag. Halivaara p pc, in vicinitate Vesivaara fq, Heikurinniemi st pc, pag. Petronvaara complur. locis ut ad Merelä cpp, [vide ceterum Kyyhk. matk. p. 99]: Kyyhk. litt., vide etiam Kyyhk. Pohjois-S. p. 64, Kyyhk. Suom. p. 16 et infra. — **Kb.** Kide fq: Brand.; Liperi fq: Eur. & H.; st fq — fq . . . subdominans per territorium: Axels. Putk.; Lieksa Nevala, Repola Tuulijärvi fq etiam ad Kiimovaara! et Koroppi: Wainio Kasv., de Juuka vide sub **Sb.** — **Kon.** fq usque ad Onegam: Fl. Kar.; »fq et in collibus herbidis, deustis et secus vias cp — cpp saltem per majorem partem. Inter Käpselkä—Dianova-gora—Schungu autem non vidi, circa Tiudie haud cp. In Saoneshje unico tantum loco inter Tolvoja—Velikaja-guba observavi; in Reg. occ. fq — fq saltem usque ad pag. Kostamus: Norrl. On., vide etiam Günth. p. 43 et Link. Stud. II p. 474.

Ok. Kajaani: Malmgren! et Kihlman!; Paltamo: Lackström!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Paltamo Paltaniemi in coemeterio: Brenn. Reseb. p. 68!; p: Must.; [opp.] Kajaani cp ad aggerem viae ferratae!, Teppänä et pone Seppälä in margine agri, par. Kajaani Honkamäki pc, Paltamo pag. Jormuanlahti Saviniemi, Hietalahti! cp in regione [»alalla»] haud parva: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Kaj. kasv. p. 11, vide etiam Hellstr. Distr. p. 10 et inprimis Brenn. Obs., ubi nonnulli antecedentes proferuntur. — **Kp.** in parte australi in deusto inter Ruokarvi—Unusjärvi, Jolmojärvi ad pontonem et Siiterinvaara, Rukajärvi Moina! cp, Kellovaara Vakanvaara in silva frondosa inter Loukkolampi et Manarvi: Bergr. Ant.; maxime ad septentrionem versus ad Vakanvaara ad orientem versus a pago Kellovaara: Bergroth in Medd. XXV p. 25, cfr l. c. p. 20.

Pl. Finl. exs. N:o 996 **Nyl.** par. Kyrkslätt Tera in pago Österby in sicco prato leg. Lindberg.

Leontodon hispidus upptages äfven **Kton.**: Mela Kasv. V.

Södra Finl.: Fries; uppg. måste anses vilseledande. — Den omnämnes i Herb. Mus. Fenn. [ed. I] från **Ka.** och **Ob.**, men de angifna fyndorterna föras numera till **Ik.** och **Ok.** — **Nyl.** Om förekomsten i västra Nyland skrives: »Esbo flerst., men icke närmare kusten, Kyrkslätt flerst., sydligaste fynd c. 2 km från kusten»: Cederer. litt., exemplar från Esbo Bodom Tuvkulla! — **Sat.** Kyrö: Asp; möjligt, ehuru osäkert. — **Sa.** *Leontodon hispidus* upptages ej i Hult Fört. från Valkiala. — **Sb.** Kyyhkynens många fynd-

orter uppräknas i den ordning de förekomma i hans MS. och icke ordnade efter resp. orters läge. — **Ob.** se under **Ka.**

Endast få uppgifter om tillfällig förekomst antecknade. **Nyl.** Sumparn se i texten. — **Ka.** r Antrea st pc: Hid. rautatieas. p. 94. — **Sb.** »Kauppilanmäki ratapenk., (Varkaus pc): Kyyhk. Sat. p. 153. — Mähända kunde *L. hispidus* på dessa ställen räknas till de vildt växande arterna.

Linkola betecknar *L. hispidus* i det inre området som en anthropochor af andra klassen, i Ladoga-trakten åter som en osäker anthropochor: Link. Stud. p. 248 och 252, jfr l. c. II p. 473. W. Brenner uppfattar arten som anthropochor.

Flere uppgifter synas mig antyda, att *L. hispidus* med åren vunnit ökad spridning. Så t. ex. upptages arten alldeles icke från **Sat.** Birkkala af Malmgren, ehuru både han och Simming exkurrerade i trakten af Nokia, där jag flerstädes såg densamma på 1880- och 1890-talen. Det bör emellertid icke förtigas, att jag de sista åren icke funnit *L. hispidus* på några nya fyndorter och att jag fått intrycket att arten aftagit i ymnighet på några af sina gamla växtplatser; i sistnämnda afseende äro dock noggrannare undersökningar påkallade. Äfven uppgifterna från trakten af Helsingfors och vissa uppg. från **Sa.** tyckas mig utvisa en stegring af frekvensen. Något omnämnande i litteraturen af en sådan stegringstendens är mig icke bekant.

Om f. *glabrescens* Sæl. se under var. *hastilis* L.

Leontodon hispidus var. hastilis (L.)¹.

Inter formam typicam raro (aut satis raro) occurrit.

Nyl. »Helsinge in pratis Tavasthyensibus mixtim cum hispidus et fere aequae (fq), aut nulli transitus e forma altera ad alteram visibiles»: W. Nyl. p. 701, cfr l. c. p. 208; Helsinge ad Vanda [»Vantaa»] 1 spec.: Link. comm.; Thusby r in coemeterio: Åstr. & H.; [Nurmijärvi] r: Stenr.; Hogland ad Kiiskikylä nonnulla spec.: Sælan in Medd. XXV p. 79 — **Ka.** spec. unicum in Kaukola Kortesalmi: Lindén! — **Ik.** Sakkola in prato inter pago Keljä et Makkara! et in colli haud procul a templo! ad septentr.-orientem versus una cum α : Lindberg, cfr Medd. XXI p. 5 et Lindb. herb.; Sakkola Karhola ad septentr.-occidentem versus inter f. typicam uno loco st ep, prope templum pec: Hid. comm.; [cum α , sed nun aequae fq: Meinsh. p. 184].

¹) *L. hastilis* β *glabratus* Koch et auct. plur.

Ta. Pälkäne: alumn. Blåfjeld in herb. lyc. n.; spec. solitaria locis umbrosis: Leop., vide infra; Hattula Leteensuu: A. Sevón & O. Collin!; Tavastehus: A. Brotherus in herb. lyc. n.; Vanaja Aulango: O. Collin!; complur. loc. in campis herbidis: Norrl. s. ö. Tav., spec. ex Asikkala Kurhila! et [Iammi] Evo!; Evo Mustajärvi (A. G. Blomqvist 1873): Häyr.; Hollola Hälvälä: Wainio herb. — **Kl.** »specc. nonnulla ad Variskallio prope Kirjavalaks in colliculo prati vidi»: Norrl. Symb. p. 10!; Impilaks: Chydenius!; Sortavala Vaaralahti: J. S. W. Koponen!; Ruskiala Rajajoki Höksölä: Mustonen!; Pälkjärvi Kuhilasvaara et Pirttiniemi: Hjelt, cfr Hjelt Ant. p. 63; Suistamo Leppäsyrrjä: Pesola & A. Virtanen! — **Kol.** Shoksu [»Schokschu»!] et Petrosavodsk: Caj.

Kb. (p) Kide, Tohmajärvi Everilä! et Niirala: Hjelt; Polvijärvi Härkinvaara: Lönnbohm!; Ilomants: Woldstedt! — **Kon.** Loimala: Hjelt; »ad pag. (Selki) atque in Reg. occ. ad Porajärvi observavi»: Norrl. On.

Nyl. Hogland se under hufvudarten, till hvilken exemplaret synes höra. Äfven några andra uppg., som säkerligen afse *L. hispidus*, gå under namnet *L. hastilis* (t. ex. Nym. Consp. etc.). — **Ta.** Om denna nämnes: »förekommer i spridda exx. vid skogskanter och å åkerrenar eller i allmänhet på skuggrikare ställen än hufvudformen samt är vanligtvis högväxtare»: Leop. — **Kp.** Uptages härifrån [»Poc.»]: Mela Kasv. V.

I Herb. Mus. Fenn. [ed. I] betecknades *L. hastilis* som art, i den senare upplagan däremot blott som varietet.

L. hispidus f. *glabrescens* Sæl. finnes från **Ab.** Åbo barlastplatsen vid slottet: Lindén!

Leontodon autumnalis L.

In tota Fennia usque ad 66° 30' frequentissime vel frequenter provenit, unde ulterius ad septentrionem versus frequentia minuitur; in Lapponia septentrionali forma typica certa non est.

Fqq¹⁾ vel fq in tota Fennia inveniri consentiunt omnes

¹⁾ Ekl. comm. [Korpo], Flinek, V. E. Broth. [»yl.», Weeks., Caj. Kasvist., W. Brenn. Växtg., W. Nyl., Stenr., Sæl. Ö. Nyl., Blom, Saur., Hjelt (**Sat.**), Leop., Norrl. s. ö. Tav., Wainio Tav. or., Hann., Link. Stud.

fere auctores, cfr Till., Till. Icon. 84 e. Fries Öfvers., Kalm, Prytz cont. et Fries; Eur. omn. exc. . . : Nym. Consp. p. 469, vide etiam DC. Prodr. VII p. 108 nomine *Oporinia autumnalis*, Led. II p. 778, Link. Stud. II p. 473, Link. Überw. p. 220 et Link. Talv. p. 100.

Lapp. fenn. st fq — fq »par. Kittilä et Rovaniemi exceptis ubi non vidimus supra pagum Tervo, cuius in vicinitate cp invenitur, Edv. Nylander e Kittilä reportavit»: Hjelt & H., cfr l. c. p. 98; spec. e Kolari Lappea!; [fq, enum.: Birg. p. 95;] in parte silvatica infima Lapponiarum [meridionalium et] Kemensis p: Wahlenb. p. 196; p: Fellm. Lapp.; in Kemijärvi et Kuolajärvi fq, in parte australi paroeciae Sodankylä fq, nec rarius ad pag. Sodankylä: Wainio Not., cfr l. c. p. 31; Muonio ad catarrhactam Muonio formae: Montell!; [Kuolajärvi] Vuorikylä, Kalliainen in atrio, Aapajärvi! in parte australi [»venevalkamassa»], prope templum par. Salla, pag. Aatsinki et pag. Kalluoi: Pesol., vide ceterum infra.

Lapp. ross. in parte huius territorii meridionali p: Fellm. Ind.; in parte meridionali usque ad pagum Kantalaks st pc: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XXXVIII et Beket. p. 574; Porjeguba, Umba, Kuusreka et Kaskarantsa: Mela Pl.; Kantalaks [»Kantalakscha»] in ripa fl. Niva iuxta pagum: Lindberg!; Umba in ripa lapidosa fluvii Kihlman!; Hirvasjärvi ad partem septentr.-occidentalem prope tugurium [»kodalta»]: Axelson & Borg!; ad catarrhactas [»Stromschnellen»] infra Varsuga sp [duobus locis]: K. Regel Pfl. p. 24, vide etiam infra.

Följande uppgifter om afvikande frekvens ha antecknats. **A1.** p: Bergstr., men fq: Arrh. & H. och Palmgr. Stud. p. 461. — **Ab.** »Ej observerad i Gustafs och Töfsala: säkerligen förbisedd»: Bergr.; [Korpo] Vidskär st r [»2+»], Jurmo st r — p [»3»]: Ekl. Veg. p. 215; Korpo Östanskär st fq [»4»]: Ekl. Öst. p. 81 tydligen lokalt, då arten på huvudön förekommer fqq (se ofvan s. 229 not); se äfven Ekl. Ant. p. 106. — **Sat.** och **Oa.** st fq:

II, Lindén Bot. [in viciniis Kaskö in litore marino], Laur. Växtf., M. & J. Sahlb., Axels. Putk., Hellstr., A. L. Backm. Fl., Tenn., Parv. Oul., Must., Leiv., Berg. Ant. [in parte media prov. Kp.] et Keckm.; fq — fqq: Arrh. Ann., Lindén, Wainio Kasv., Norrl. On. et Kyyhk. Suom., item Brenn. Obs., quem l. inspicias.

Malmgr., allmän eller mycket allmän enl. samtliga andra förf. — **Ob.** st r: Jul. p. 291, men allmän eller mycket allmän enl. samtliga andra förf.

Ob. och **Lk.** *Leontodon* uppräknas från talrika fyndorter: Caj. Torn.; dock känner jag ej någon uppgift från **Ob.** Rovaniemi eller **Lk.** Kittilä. — **Lk.** Det framhålles uttryckligen om *L. autumnalis*: . . . saknas i norra Sodankyläs barrskogsregion: Hult Lappm. p. 40, jfr l. c. p. 93. Att döma af mina anteckningar har Blom ej antecknat arten för Sodankylä kyrkoby, där den dock senare iakttagits af Wainio. — **Li.** Utsjoki: S. Castrén p. 354; »iuxta partem superiorem fluminis Tanaelv ad Holmen»: Norm. p. 275, jfr Hartm. p. 58; Nyborg (Sommerfelt) . . . Tanaelv: Norm. Fl. Spec. p. 643. Då Kihlm. Ant. endast anför var. *Taraxaci* från dessa trakter, men denna ej konsekvent särskiljes af Norman, äro kompletterande undersökningar af nöden. — [**L. ent.** Hufvudarten omnämnes ej af Læst. och Lindén; Fries & Mårtens. p. (66) uppräknar arten från 7 ställen i Kaarensu'anto, men var. *Taraxaci* särskiljes ej.]. — **Lapp. ross.** Anmärkningsvärdt är, att någon uppgift om hufvudformen icke föreligger från **Lp.**, **Lt.** och **Lm.** (Om **Lp.** se dock under var. *Taraxaci*.)

Uppgifter om förekomsten af *L. autumnalis* lämnas bl. a. Palmgr. Stud. p. 461—462 (**Al.**), Häyr. Stud. p. 168 (**Nyl.**) och Leiv. Veg. p. 206 (**Om.** och **Ob.**).

Om *Leontodon autumnalis* nämnes: »Torde näppeligen kunna hänföras åtminstone till de mera svårartade ogräsen»: Essen Stud. p. 116.

Arten förekommer ej sällan **ymnigt**, såsom följande uppg. utvisa. Pesol. Tur. p. 43 (på barlast), cp [»yl.»]: Caj. Kasvist., cp: Hult, cp [»valtavana jopa runsaana»]: Axels. Putk.; st cp: A. L. Backm. Fl.; saepe cpp [»erinom. runsaasti»]: Kyyhk. Suom. Däremot nämnes: st pc — st cp: Häyr. Björneb., sp — st cp: Borg Tiet.

Linkola betecknar *Leontodon autumnalis* i de inre delarna af hans undersökningsområde som en anthropochor af andra klassen, i Ladogatrakten åter som en osäker apophyt: Link. Stud. p. 248 och 256, jfr Link. Stud. II p. 473. W. Brenner uppfattar arten som apophyt: W. Brenn. Växtg.

En monstrositet beskrifves af Sælan i Medd. XVIII p. 233—234.

Leontodon autumnalis varierar i hög grad. Om var. *Taraxaci* se under särskild rubrik. Vidare omnämnas följande former:

Var. *pratensis* Koch. Största delen af Finl. och Lappl.: Fries. — [**Ik.** »Die Abart ist seltener»: Meinsh. p. 184.] — [**Kb.**, **Ok.**, **Kp.**, **Kuus.** och **Kk.**] »ei ole harv.»: Wainio Kasv. — **Ob.** [Uleåborg] fqg: Leiv. — **Kk.** och **Lapp. ross.** »In pratis ad pagum et fluvium Keret (F. Nylander l. c.) [= Spic. I p. 24 under namnet *L. Keretinus*] et in insula marina Voronja haud procul e pago Knjasha Maris albi (ipse). Etiam e Lapponia occidentali specimen a Cel. [C. R.] Sahlberg missum in Herb. Steveniano vidi»: N. I. Fellm., som äfven p. 38 lämnar en beskrifning af varietetten, jfr f. ö. l. c. p. XXXVIII. — **Lim.** Kantalaks åkerrenar, Umba: Mela Pl.

i öfvers. — Var. *pratensis* upptogs i Mela Kasv. [II] som st r [»jh»], jfr äfven Mela Kasv. III och IV, men utelämnas i Mela Kasv. V; ej särskild i H. M. F.

Var. *villosa* M. Br. beskrifves Brenn. och Brenn. Flor. p. 121; den upptages bl. a. Ny1. [Hogland] fq, Tytärsaari: Brenn. — Ob. m. fl. »Nor. och Obor. Torneå, Kemi, Simo, Caj. a., O. med. Lim.»: Brenn. Obs.

Var. *multiflorus* Mela st r: Mela Kasv. [II], där formen beskrifves, jfr Mela Kasv. III och IV; liksom följ. varietet upptages ej heller denna i Mela Kasv. V.

Var. *integrifolius* Uchtr. st r: Mela Kasv. [II], jfr Mela Kasv. III o. IV. I Sat. Kyrö Tuokola och Karkku Mäkipää kärret har jag sett en enblommig form med föga delade blad.

Om hufvudformen säges: »Capitulis semper magis minusve albo-lanatis»: N. I. Fellm. — [Från L. ent.: »Holkar ofta starkt håriga, hårens färg oftast mörk, men ibland äfven guldgul»: Fries & Mårtens. p. (66).]

I flere arbeten framhålles, att arten som allbekant varierar högst betydligt, så t. ex. Mela Kasv. V, Kyyhk. Suom. m. fl. — I H. M. F. och särskilda manuskript omnämnas flere former, äfven af de nyssnämnda; då de icke äro konsekvent särskilda, förbigås de här.

L. autumnalis var. *Taraxaci* (L.)

In Lapponia inprimis septentrionali occurrit.

[Lk. p Kengis et Muonionalusta (Brandin): Birg. p. 95, vide etiam Samz. p. 180.] — Li. Utsjoki Tana: Silén!; in campis herbidis et ripis lapidosis fluminis Tenojoki ad Yliköngäs et hinc pluribus locis ostium versus (Onnela, Puolmak, etc.): Kihlm. Ant., cfr Hult Lappm. p. 93 et 150 nomine *Leontodon*; Karlbunden, Westelfven, Löholmen, Angsnäs, Reppen, Reppenjaschka in reg. betulina et reg. subalp. superiore: Arrh. ant. — [L. ent. reg. subalp. p: Læst.; Gunnarinkorva: Malmberg!; st fq in ripis amnium reg. subalp., p in reg. alp. in ripis et in vallibus rivorum: Lindén Bidr., spec. lectum ad radicem alpis Tsjertti!, ad alpem Jehkatsch prope Kilpisjärvi: Montell!; Fries & Mårtens. p. (66) vide supra p. 231.]

Ab Pojo ubique fq: A. Nyl. — Sat. »in insulis maritimis ad Raumoaam (Sahlberg)»: Prytz cont. — Begge dessa uppgifter afse uppenbarligen någon annan form än den nu behandlade. Led. II p. 778—779 hänför A. Nylanders uppgift till *L. autumnalis* var. *pratensis*.

Lim. och Lp. Kantalaks och Tshapoma: Mela Pl.; af uppg. synes mig framgå, att Mela ej varit fullt säker på bestämningens riktighet.

Samz. p. 180 m. fl. framhåller, att äfven denna varietet öfvergår i hufvudformen.

I Lund Fört. p. 107 användes benämningen *L. autumnalis* var. *asperior* Wahlenb.

Leontodon Keretinus F. Nyl.

Auctore N. I. Fellman a L. autumnalis non separandus.

»In pratis ad pagum et fluvium Keret iuxta Mare album»: Spic. I N:o 75 p. 24, där fullständig artbeskrifning lämnas. F. Nylanders uppg. citeras af Led. II p. 779, Fries, äfven l. c. p. 188, Nym. Syll. p. 54 äfvensom i kataloger m. m. N. I. Fellman, som, mig veterligen, lika så litet som någon annan botanist sett exemplar af växten i fråga, förklarar på det bestämdaste [»nullum superest dubium»], att den ej är annat än *L. autumnalis* var. *pratensis*: N. I. Fellm. p. 38, se ofvan och jfr äfven N. I. Fellm. p. LXIII.

Leontodon pyrenaicus Gouan.

Per errorem est apud nos indicatus.

»Lapponial (Fellm. in herb. reg. berol.): Led. II p. 779—780; troligt är, att äfven denna uppgift hänför sig till *L. autumnalis* (var. *pratensis*), jfr N. I. Fellm.

Leontodon balticus Lönnbohm.

Species valde incertus.

»Wurde auch in Mittel-Finland beobachtet»: Bot. Not. 1904 p. 82, där O. A. F. Lönnbohms beskrifning i Dörfler, I., Jahreskatalog pro 1904, anföres. — Någon annan uppgift om denna växt är mig icke bekant.

Pieris hieracioides L.

In parte austro orientali Fenniae occurrit, ad occidentem versus a 0° 30' ab Helsingforsia mea ex sententia plerumque saltem adventicia; ad septentrionem versus ad 63° 30' progreditur; in Karelia Onegensi frequenter, ceterum raro—satis raro aut passim praesertim ad orientem versus provenit.

Fenn. or.: Nym. Consp. p. 466; Fenn. mer.: Nym. Suppl. p. 204; in orientalibus partibus Finlandiae mediae et australi ad septentrionem versus usque ad 63° 30', in occidentalibus partibus adventicia, in Alandia lecta non est [serius adventicia]:

Schedae II p. 156, vide etiam [DC. Prodr. VII p. 128], [Led. II p. 798—799 non e territorio fennico enumerat], Lindb. Pfl. p. 15, Alc. IV, Norrl. in Atlas p. 8, Link. Stud. II p. 474—475, item tabula geogr. in Link. Suom. p. 614.

A b. Lojo livars, Lylyis (E. et J. af Hällström): Ch. E. Boldt; Lojo Jalassaari, livars, in margine agri, per multos annos persistens nec non Hagaskytt: Lindberg!; in Lojo cum seminibus graminum introducta: Lindb. comm. — **Nyl.** Helsingfors Djurgården: E. Juslin!, cfr Not. XI p. 459, mea ex sententia tantum adventicia, cfr Brenn. För. p. 131 et vide infra; Helsinge Domarby ad cellam magnam et c. 1,5 km a praedio ad Tomtbacka versus: Link. comm.; Thusby Järvenpää: Lindr. Verz. p. 40 et Liro Ured. p. 369 et 580!; rr ad ripam australem lacus Nurmijärvi in Simonsberg st cp: Stenr!; Nurmijärvi Källarbacka: O. Collin!; Perno: Eva Segerstråle!, cfr Medd. XXXIII p. 134. — **K a.** Sippola Inkeroinen Merinkov: Kujala!; Miehikkälä Kotilahti in campo graminoso: Sælan!; r pag. Pukero in par. Viborg prope Terävälä (Nerv.): Malmb.; [Jääski] rr Papinsaari: Valle tiet. — **Ik.** Rautu Kopola!, ad partem australem lacus Koskijärvi!: Lindberg; Pyhäjärvi iuxta fl. Konnitsa, Valkjärvi Pähkinämäki et Veikkola: Lindb. herb.; Sakkola Nikl!; [in tota Ingria, imprimis in reg. calcis fq et cp: Meinsh. p. 183].

T a. Hattula Pelkola in campo graminoso horti: Hjelt!, vide infra; Loppi Kormu: Linn. Kennt. p. 73; [par. Gustaf Adolf] r Hirtensalo cp, ad Kumu: Bonsd!; cfr Suom. VI p. 12 [»Hartola»]. — **S a.** Lauritsala ad canalem Saimaa: Sælan!; inter Mikkeli et Haukivuori: Wainio herb.; Mikkeli Otava pcc prope portum [»laivaranta»], Mäntyharju Toivola: Link. comm!; cfr Suom. VI p. 12; Nyslott insula Simuna Kitkerö: O. Carlenius!; Sääminki Moinsalmi: K. J. Hirvensalo!; Savonlinna Simunansaari (V. Pesonen herb.), Sääminki Uitonniemi (P. Jantunen herb.), Rantasalmi Tornionniemi (V. Pylkkänen herb.), Kerimäki Pihlajanniemi (O. Blomgren herb.): Budd. muist. — **K l.** ad Ladogam borealem in Kirjavalaks (!) et Ruskiala! non infrequens: Fl. Kar., cfr Ångstr. p. 50 et W. Nyl. Distr.; Kurkijoki in vicinitate templi Johtajanniemi! in praedio instituti: Link. comm.;

par. Sortavala et Impilaks p: Enw. hav.; Uukuniemi p: Nikl.; Ruskiala in marmorariis: Hj. Neiglick in dupl.; Pälkjärvi st fq, Ruskiala Korpikallio! et Koirinvaara cp, Suistamo Ihatsu, Impilaks Neulaisjärvi: Hjelt Ant. p. 63; in vicinitate lacus Ladoga p, interiore in parte r: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 31, 303 [»kalkhold»], 334, 357, 358, 359, 369 et Tab. VI; eodem modo designatur Link. Stud. II p. 474—475, ubi e permultis locis enumeratur; Sortavala Paksuniemi (I. M. Wartainen): Häyr.; Sortavala Hakala Vasikkaniemi: K. H. Hällstr. litt.; Sortavala Lehmijärvi ad praedium Siitonen: Pesol., qui insuper e 12 locis in Kl. iam in Link. Stud. II commemoratis enum., spec. ex Impilahti Sumeria!, Suistamo Leppäsyryjä Nykymäki! et Saariselkä!; Suistamo Jalovaara: A. L. Backman!; Ruskiala Viiso: Link. Muist. p. 179; Ruskiala Leppäkoski: Knabe litt.; Soanlaks [»Soanlahti»] inter Juttulampi et Pieni-Jänisjärvi: Pesol. tutk. p. 77; Soanlaks [»Soanlahti»] in pago ad templum: Suom. V p. 388, vide etiam K. H. Hällstr. p. 96. — Kol. r ad oras silvarum in regg. silv. et coll.: Elfv., spec. e Mandroga!; ad totam oram lacus Onega a Petrosavodsk usque ad Vosnessenje, etiam ad flumen Svir, prope Vkrutschej, compluribus locis ad Ivina, ad Kuschlega et fluviis in hoc fluentibus: Caj., spec. lecta ad Jaschesero!, inter Jaschesero et Ivina! et ad Munduksa!; Salmi Uusikylä: J. J. Chydenius!; Petrosavodsk: Norrlin!, vide sub Kon., vide etiam Link. Stud. II p. (474—)475, ubi e nonnullis locis enumeratur, spec. e Salmi Leppälä Retshu!

Tb. [Jyväskylä] ad Lempipuro: Link. Jyv. p. 192, cfr l. c. p. 185; Lempipuro! uno tenore [»edelleen»] cpp, Syrjälä: Link. Kasv. p. 170, cfr l. c. p. 158 et 159, vide etiam infra; Syrjälä cp 1910: Lesk. Pohj. p. 150. — **Sb.** Jorois [»Joroinen»]: Suom. VI p. 134; Jorois Järvikylä Rantahovi: Lindb. herb., cum seminibus graminum introducta: Lindb. comm.; Jäppilä: Suom. VI p. 12 et 129; Leppävirta r Vokkola, Särkilähti prope Mökkiläinen praed. Nyhänen duobus campis cp: Enw.; Heinävesi: J. Rahm!; Heinävesi ad Karvio et Ruunalehto! 1903: Link.; Heinävesi Hevosmäki in pago ad templum 1920: Link. comm., cfr etiam Suom. VI p. 12; r: Mela, spec. e Tuusniemi Kolonsalo! et Nilsä!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Kuopio

Toivala: P. Suhonen in herb. Bot. byt.; [Kuopio] r Pitkälähti! cp ad Riihlampi et ad viam ferratam, Mustalahti!, Jynkkä ad Petosenlampi spec. 1, Huuhanmäki pc: Link. Lis.; Kaavi inter Luikonlahti et Niinivaara loco parvo st cp: Kotil. p. 132; Kaavi in vicinitate Petkellahti: Kyyhk. Matk. p. 97; Juuka Petrovaara cpp in pratis calcariis siccis (Kotilainen!): Link. comm.; Virtasalmi [cfr Suom. VI p. 12 et 125] pag. Montola 2 locis pc, prope Pölkönjärvi (ut narratur), pag. Angele Syvälahti et Piilukko, Pieksämäki pag. Rummukka 2—3 locis st cp, Leppävirta pag. Saamais ad Räsälänkylä versus [vide ceterum Enw.], Kuopio pag. Kolmisoppi Rötikkölahti pc, Musti cp, Muuruvesi pag. Pelonniemi! Kattilapuro, Kaavi 10 locis, scil. pag. Losomäki Poskijärvi st cp, Soppilampi, Aittomäki cp, Unimäki, pag. Kortteinen cp, pag. Siikajärvi!, Hautamäki, inter Likolahti! et Huosiaislahti cp, Sivakkavaara et pag. Niinivaara Louhilampi [vide Kotil. p. 132], Maaninka Hussolansaari!, Valkeisensaari! (pag. Hyttilänkylä), pag. Pöljä Pohjolanmäki st cp compl. locis, Uuhmäki cp, Pieni Uuhmäki 2 locis et ad Hoikkijärvi, Nilsä Kouh'mäki! cp, in vicinitate templi et inde ad Kinahmi!, Juuka pag. Petronvaara in pago superiore cp, Iljanniemi cp — cpp et pag. Haliavaara Palovaara: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Keski-S. p. 59 et 61, Kyyhk. Pohjois-S. p. 64 et Kyyhk. Suom. p. 23. — **Kb.** Kide r: Brand., spec. e Podoskavaara!, cfr Link. Stud. II p. 475, ubi etiam e nonnullis aliis locis enumeratur, spec. e Tohmajärvi Onkamol; Rääkkylä ad praedium Saviniemi prope templum: Link. comm., cfr Link. Karj. koir. p. 91; Rääkkylä Paksuniemi: Axelson!, cfr Linn. Kennt. p. 73; Liperi p, Leppälaks, Paskonlampi, Sotkuma Mutkonvaara et secundum Sukkulanjoki: Eur. & H., spec. e Lammo ad Suuri Liima! et Polvijärvi!; in ripa occidentali lacus Höytiäinen st fq: Hällstr.; Enontaipale: Wainio herb.; Juuka Juuanvaara nonnullis locis in regione calcis: Kyyhk. litt.; Juuka Polvijärvenkylä Juuanvaara et Kuusjärvi Outokumpu (Rancken et Kotilainen): Link. comm.; st r, p in pago Koli, in vicinitate lacus Herajärvi et Ahmovaara ad lac. Höytiäinen, spec. solitaria, raro subdominans: Axels. Putk.; r Nurmes ad Konnanlampi! prope Pielisjärvi: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **Kon.** »fq saepeque cp in

deustis; st fq at p̄rcius in lucis silvisque frondosis vel mixtis, minus condensis (praes. ad oras); etiam in collibus et campis haud raro; secus vias magnas publicas, ex. gr. inter Suunu—Petrosavodsk fq et saepe epp; locis nonnullis, ut ad Jänkajärvi, Soutajärvi, Kupselkä—Dianova-gora (!) deest Solum arenosum minus siccum amat, at legitur interdum, ut ad Tiudie (ubi vulgatiss.), quoque in argillosis; per omnem peninsulam Saoneshje haud raro, at in tota Reg. occ. nullum huius speciei vestigium inveni: Norrl. On.; ubique in pratis et in silvis: Günth. p. 43; Suojärvi Kotajärvi Pahkaselkä: Link. Stud. II p. 475, de Suojärvi cfr Suom. V p. 406; Klimetskoi [»Sennoguba«] et in insulis adiacentibus: Caj.; maxime ad septentrionem versus ad Perguba: Sahlb. Bidr., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145.

Pl. Finl. exs. N:o 997 **Ta.** par. Hattula Pelkola in graminosis locis in horto leg. L. Munck.

Picris uppgifves äfven från Kton. I södra delen af Powjenetska kretsen icke ofta, Jewgora, Juschnij Konjets: Ispol. p. 62 i öfvers.

Södra el. västra Finl.: Fries, måste anses vara oriktigt. W. Nylander tror sig hafva sett exemplar från Åbo: W. Nyl. Distr.; denna uppgift beror antagligen på förväxling, och därmed förfaller anmärkningen, att artens sydostliga utbredning ej vore markerad, se bl. a. Link. Suom. p. 614. —

Ta. Då jag år 1889 insamlade *Picris* i Pelkola trädgården (Hattula socken) antecknade jag, att fyndplatsen legat obrukad åtminstone de 10 sista åren. O. Collin insamlade arten (1896) 1897 sammastädes (Lindr. Verz. p. 40, Liro Ured. p. 369); också Pl. Finl. exs. N:o 997 är insamlad på samma lokal år 1907.

Cajander uppräknar *Picris* bland arter, som äro utmärkande för området öster om den l. e. föreslagna gränsen för Fenno-Skandia: Medd. XXVI p. 178.

K. H. Hällström säger om *Picris*: »Länsisuomessa . . . näyttää helposti jäävän pysyväiseksi»: K. H. Hällstr. p. 96.

Flere uppgifter om **tillfällig** förekomst föreligga. **Al.** Hammarland Frehbenby dikeskant nära byn: Lindroth! — **Nyl.** [Ekenäs] Tvärminne-ö, Westergårds ängsmark på odlad teg: Palmén! Sælan anmärker på etiketten till Juslins exemplar, att arten är tillfällig [i Helsingfors Djurgården]; uppgifterna från Helsing, Thusby och Nurmijärvi har jag däremot utan reservation anført i den egentliga texten. Helsingfors Brunnsparken 1894: Häyr.; »Hortus botanicus tienvierillä j. n. e. 1917—1922»: H.d. comm. — **Ta.** [på gränsen till **Sat.**] Tampere: A. A. Pass! [= Sola]. — **Tb.** [Jyväskylä] »varjokkaalla nurmella seminaarin puistossa naisseminaarin

vieressä st cp»: Link. Kasv. p. 170, se f. ö. i texten; i Seminariiparken äfven insamlad 1911: Häyr.! — I Medd. XL p. 317 omnämnes *Pieris* från Jyväskylä bland växter, som äro »verwildert oder eingeschleppt»; jag har dock anfört de öfriga uppgifterna i den egentliga texten. — Om. Brahestad Lundbergs ångkvarn: Blom! — Ob. [Uleåborg] »löydetty satunnaisena läheltä Nahkatehdasta»: Leiv. putk., jfr Leiv.; samma ställe afses sannolikt med uppg. »satunnainen»: Huum. lis. p. 87.

Linkola betecknar *Pieris hieracioides* i det inre området som en anthropochor af tredje klassen, i Ladoga-trakten åter som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 250 och 260, jfr Link. Stud. II p. 474.

En fascierad form omnämnes från [Ny1. Thusby] Järvenpää: Pesola i L. Y. 1921 p. 20.

Var. *angustifolia* Mela uppgifves såsom rr: Mela Kasv. II, jfr Mela Kasv. V.

Helminthia echioides G.

Uno loco Fenniae mediae adventicia lecta est.

Om. Lappajärvi (Nyström): Medd. XL p. 226—227, jfr l. c. p. 317, där arten uppräknas bland dem, som äro »verwildert oder eingeschleppt».

Om artens allmänna utbredning se t. ex. Nym. Consp. p. 466. I flere arbeten upptages arten under *Pieris*.

Tragopogon pratensis L.

In Alandia passim—satis raro inveniri videtur, ceterum in Fennia australi raro—satis raro et plerumque ex hortis effertus, quare multis plagis non invenitur; ad septentrionem versus 63° attingit, semel ad 65° visus est. His annis frequentia, ut videtur, nonnullis saltem plagis aucta est.

Till.; Kalm; in pratis fertilioribus st r: Prytz cont.; in pratis Kareliae meridionalis, Alandiae, Nylandiae, Tavastiae, Satakuntae, Laukko in Vesilaks: Wirz. pl. off.; inquilinus in media Fennia: Fries; [Eur. omn.] exc. etiam Fenn. bor.: Nym. Suppl. p. 203, vide quoque DC. Prodr. VII p. 113, Led. II p. 785—786, Liro Ured. p. 361, Link. Stud. II p. 475, Link. Überw. p. 220—221 et vide infra.

A1. p in media parte Alandiae orientalis [»Bm Pp»]: Bergstr., cfr l. c. p. 5; complur. loc. [Geta] Bolstaholm!, Finström (!), Sund! Kastelholm (!) etc.: Bergstr. Beskr.; Saltvik Germundö, Sund Tosarby: Arrh. & K.; Jomala pag. Jomala complur. loc.: Laur. Fört.; Mariehamn [»Maarianhamina»] (T. Put-

konen): Liro Ust. p. 59. — **A b.** [Åbo] p: Zett. & Br. (!), vide infra; »Sauskilla» [=Saustila?], Kuustö: Leche p. 36; Näden-
dal: Arrh.; Tenala Karsby: [K. W.] Bruncrona!; Pargas rr ad
pagum Skräbböle: Arrh. Ann. et Fl.; Pargas Ålö Malm in cal-
cariis Lindberg, Skräbböle! in calcariis [vide Arrh. Ann.]: Pe-
sol., spec. etiam e Piikkis [»Piikkiö»!] Harvaluoto Isokartano;
Piikkis [»Piikkiö»] Raadelma: Liro Ust. p. 59; Uskela ad viam
publicam in vicinitate templi st cp, Tenala praedium Olsböle
1917: Häyr.; Pojo: Öhrnb. et alumn. Arnkihl in herb. lyc. n.;
[Karis] Svartå: His.; Karis officina Svartå [etiam Pesol.], Lojo
praedium Gerknäs: Ch. E. Boldt; Pojo [vide supra], Lojo Virk-
kala ambo 1911 [adv.?, vide infra]: Hid. comm.; Vihti r: Printz,
cfr W. Nyl. p. 205 not; Vihti ex. gr. ad Kourla: af Hällstr.,
cfr Flinck; prope domum molitorii praedii Olkkala: E. af Hällstr.;
r [Vihti] Irjala: V. E. Broth.; Mynämäki r pag. Vallas contra
Kintikkala, hic illic st cp: Caj. Kasvist., vide etiam infra. —
Nyl. in oppido Ekenäs inde ab annis 1890 sequentibus [usque
ad 1918]: Häyr., cfr Lindr. Lisät. p. 8, Liro Ured. p. 361 et
Liro Ust. p. 60; st r Fagervik: His.; Ingå in pago ad templum:
Brenn. växtf. p. 76; in terra continenti p, st cp ad Fagervik et
in pago ad templum par. Ingå: W. Brenn. Växtg.; Esbo Mäk-
kylä cp ad viam publicam, a me visus iam 1904: Gadol. 1909
Esbo Gunnars: Cederer. litt.; [Kyrkslätt] in coemeterio: Rosb.
Kyrksl. p. 109; r intra urbem in coemeterio vetusto: W. Nyl.
p. 70 et 207; Sveaborg [»Suomenlinna»] Susisaari in declivibus
st fq: Hid. Kasv. p. 83, cfr Hid. Suom. p. 69, Hid. Suom. II
p. 155 et vide infra; [Helsingfors (!)] Tölö: Sæl. ann.; Djur-
gården: Hjelt; Sörnäs (!) cp: Kihlm. ann., cfr Liro Ust. p. 59,
vide etiam infra; Helsingfors st cp ad viam ferratam: Norrl.
ann., cfr Kihlm. Beob. p. X, XII et 49; [Helsinge] Åggelby ad
septentrionem versus a statione viae ferratae cpp: E. H[äyrén]
in Hufvudstådsbladet 1913 N:o 152 p. 3, quem l. inspicias;
Helsinge complur. locis Åggelby [»Oulunkylä», Domarby, Malm,
Brobacka, in vicinitate templi, prope Tammisto, Backas, Vanda
[»Vantaa», Dickursby [»Tikkurila», Fastböle et Räckhals: Link.
comm., vide etiam infra; Thusby Mariefors: Sæl. herb.; [Thus-
by] Järvenpää prope stationem viae ferratae: Pesol. et Hid.

comm.; [Nurmijärvi] Hyvinkää ad viam ferratam: Huumonen!; Sibbo [»Sipoo»] Söderkulla (Linkola): Liro Ust. p. 60; r Borgå in oppido, Lappträsk! Lomnäs, Lovisa Anjala, Orimattila: Sæl. Ö. Nyl., spec. e Orimattila leg. Sivén!; Orimattila Sommarnäs in prato horti [»puutarhanurmikolla»] compl. spec. 1917: Link. comm.; Borgå: A. A. Magnusson!; Borgå Gammelbacka: Gadol.; Borgå Emsalö: Öhrnb.; Borgå in vicinitate stationis viae ferratae nonnulla spec. 1921: Häyr. (adv.?) ; Borgå Stensböle: Sæl. Fört.; Mäntsälä: Sæl. ann.; Lovisa duo spec. ad viam publicam 1922: Häyr., spec. e Lovisa leg. G. Sucksdorff!, cfr Liro Ured. p. 361. — **Ka.** Viborg (!) et ad Terävilä (Nerv.): Malmb.; Viborg in vallis: Zilliacus in dupl.!, cfr Fl. Kar.; Viborg Monrepos ad stationem viae ferratae st ep: Link. comm.; [Jääski] r Haikola in praedio sacerdotis, Niemi in agro scholae popularis (Hannikainen): Valle tiet. — **Ik.** r ad praedium sacerdotis par. Sakkola: Malmb.!, spec. e Sakkola iam leg. Nikl.!, [Viborg] Liimatta (Thesleff): Liro Ust. p. 60; [Parkala [»Pargola»] Levaschovo suis locis [»stellweise»] in tota Ingria distributus: Meinsh. p. 186.]

Sat. Vesilaks Laukko: Hjelt!, cfr Malmgr., vide etiam supra et infra; Ylöjärvi Tevala. — **Ta.** Mustiala (H. Hult): Hult herb.; Mustiala st ep in marginibus agrorum et viarum praedii [»päätila»] [cfr Lindr. Lisät. p. 8 et vide infra], Tammela in vicinitate templi: Link. comm., cfr Liro Ured. p. 361; Hausjärvi Erkkylä (Hanna Saltzman): Hid. comm.; [Kalvola] haud infrequens compluribus locis visus: Knabe Fört.; [Akkas] Toijala: Suh. p. 117; Toijala compl. spec. in aggere viae ferratae: Link. comm.; Sääksmäki Haga: Kihlm.; Kangasala: H. M. Lindén in herb. lyc. n.; Hattula in prato: J. Peterson!; [circa oppidum Tavastehus] p: Asp. & Th., spec. a Thurén in herb. lyc. n.; Tavastehus: Nyberg!; Janakkala Turenki pc: Hid. comm.; rr, Hollola in praedio sacerdotis (E. Lang!): Norrl. s. ö. Tav.; Heinola 1897: Knabe litt.; (st fq) in vicinitate templi par. Orivesi (J. P. Maunu): Borg Tiet. — **Sa.** Mikkeli [»S:t Michel»] prope carcerem: Hasselblatt in dupl.!, et Norrlin in dupl. (?)!; Mikkeli compluribus locis, ex parte st ep, etiam in vicinitate oppidi visus: Link. comm., vide etiam infra.

Oa vide infra. — **Sb.** r: Mela; Kuopio Domargård: N. af Ursin!, vide ceterum infra. — **Kb.** Liperi r Simananniemi in horto verisimiliter eff.: Eur. & H.

»Eur. omn. exc. Norv. et Suec. bor., Lapp., Ross. bor., Hisp. mer.» etc: Nym. Consp. p. 463; uppg. rättas af författaren själf, se ofvan. — **Ab.** I Åbo förekommer arten mest i skväreerna inom själfva staden: Hjelt och E. Reuter. Den upptages dock äfven från Lill-Heikkilä: O. Hjelt M. S. (ex ipso). Från Pargas Lofsdal omnämnes * *minor* Mill.: E. Reuter; af meddelandet framgår dock icke, huruvida formen är fullt vild, hvarför detta återstår att utreda. — **Nyl.** Om förekomsten på Sveaborg lämnas följ. detaljupplysningar: »p siellä täällä vallien rinteillä ja tien vierillä muutama harv. yksilö, Gustafssvärd [»Ku»] länsios. 1 yks. (1919), luot. os. muut., Susisaari siellä täällä yksitellen tai joku, Iso Itä-Mustasaari muut. paik. yksit., yhdessä joku, Länsi-Mustasaari eri paik. yks.»: Hid. Tiet. (förkortningarna delvis utskrifna). Linkola meddelar 1919: »Ilmeisesti levinnyt suuresti viime vuosina, koskapa W. Nylander ei lajia ollenkaan mainitse maaseudulta; laji kasvaa yleisimmin ratapenkereillä ja maantienvarsilla»: Link. comm. — **Sat.** Ehuru *Tragopogon* sannolikt ursprungligen varit odlad på Laukko, har jag dock ansett uppgiften böra ingå i den egentliga texten, helst den redan upptages från denna lokal af Wirzén. Antagligen afser den af Malmgren anförda lokalen »Vesilaks» (Aspelin och Idestam) äfven Laukko. — **Ta.** Om förekomsten vid Mustiala skrives 1921: »Kertoman mukaan ollut täällä jo kauan, mutta on selvästi lisääntynyt jo pitemmän ajan kuluessa»: Link. comm. — **Kon.** »sällsynt, endast observerad på ett ställe (Jalguba?)»: Sahlb. Bidr.; uppgiften tydligen föga tillförlitlig.

Många uppgifter om en mer eller mindre **tillfällig** förekomst föreligga: dock må genast påpekas, att det i fråga om denna art är synnerligen svårt att uppdraga gränsen mellan spontan och tillfällig förekomst. Så nämnes: »Exceptis prov. maxime australibus praecipue in hortis disseminatur»: Herb. Mus. Fenn. II p. 145. — **Ab.** [Åbo barlastplatsen vid slottet] pcc: Pesol. Tur. p. 43; Karis järnvägsstation [»Karja»] ratavarr. st pc»: Hid. rautatieas. p. 93; Lojo Virkby på banvallen st ep 1901: Häyr. — **Nyl.** Tenala Lappvik hamn, barlastplats: K. Holmberg!; »Lappvik ratavarr. st pc»: Hid. rautatieas. p. 93; [Tenala Lappvik] »ilmestynyt lastauspaikalle v. 1909 (I. S. = Inga Ström), ratavarrella lähellä satamaa v. 1921 st pc»: Hid. Låppv. p. 160; adventivart, i Västra Nyland här och där: Klingst. Nyl. p. 106 [flertalet uppg. dock anförda i den egentliga texten]; Helsingfors Sörnäs på järnvägsbanken 1875 (Hult): Häyr.; Helsingfors [»Helsinki»] Sörnäisten lastauspaikka rautatien pengere»: Solal, se äfven i texten. — **Sat.** rr »Loimaan aseman rautatiesillan luona ratapenkereellä»: Saur.; vid Suoniemi plattform: Hjelt; Kyrö »in der Umgebung der Eisenbahnstation»: Liro Ust. p. 60; i **Sat.** Kyrö finnes f. n. ingen järnväg. — **Ta.** »Hummipilan asemalla ratapenkereellä pc 1921, Leteensuon pysä-

killå 2 yks. radanvarrella»: Link. comm.; »1 yks. halkotarhassa Lahden asemalla»: Hagf. Kasv. p. 17, där det särskildt framhålls, att förekomsten är tillfällig, äfven Link. comm. — **Sa.** »Imatra as. 1 yks., Savonlinna asema-al. eräässä paik. st. ep»: Link. comm. — **Kol.** »Salmi Leppälä einige Ind. bei der Waldhüterkate»: Link. Stud. II p. 475!, jfr Link. Stud. [I] p. 274, där arten betecknas som rr, äfvensom p. 327, 344, 345, 369 och Tab. VI, vidare Pesol. Kert. p. 186. — **Oa.** Gamla Wasa: Alc., jfr Laur. Växtf. Alcenius tillägger: »flerstädes endast förvildad», hvilket sannolikt har afseende äfven på uppgiften från detta landskap, jfr äfven Alc. IV; »Süd.-On.»: Hermann p. 497. — **Sb.** [Leppävirta] »tavattu ainoastaan Vokkolan puutarhassa ja sielläkin ainoastaan muutamia kappaleita»: Enw. — Maaninka »Venäjänsaarella! pellon piennartöyräällä lähellä hovin kartanoa n. 20 yksilöä, Kuopion pitäjän Toivalassa radan varrella asemalta kaupunkiin päin n. 10 yksilöä. Löydön teki alkuaan Kotilainen. Sittemmin olen minäkin nähnyt ne siinä useampina kesinä, ja näyttäivät ne lisääntyneen»: Kyyhk. litt. I Kyyhk. Suom. p. 24 uppräknas arten bland »myöhemmin tulleita, mutta jo enemmän tai vähemmän vakiintuneita». — **Kb.** Se i texten. — **Om.** Nedervetil: Alc.; uppgiften har utgått ur de senare upplagorna. — **Ok.** Kyyhk. Suom. p. 24, se under **Sb.** — **Ob.** [Uleåborg] ett stånd anträffat på barlast vid Toppila 1887 af Wennberg: Ziddb. ann., jfr Brenn. Obs.

Tragopogon pratensis förekommer [i den sydligaste delen af landet] som ogräs och sprider sig lätt, se härom Essen Stud. p. 122 och jfr l. c. p. 263.

Linkola betecknar *Tragopogon* som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på standorter, hvilka uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr Link. II p. 475.

Om vid Lovisa antecknade *dimensionsförhållanden* se Iver. p. 33.

Tragopogon porrifolius L.

In Fennia praesertim australis colitur.

Om artens **odling** hänvisas främst till Elfv. Ant. p. 107, jfr Elfv. Kult. p. 117, Lundén Köksv. p. 212 och l. c. II p. 279; emellertid har jag anledning tro, att odlingen under senare år något tilltagit. — Här och där odl. (upp till Nykarleby) säger Alc. III; »vilj. juskus»: Mela Kasv. V, jfr äfven Brenn. Flor.

»Est planta pro usu culinari saepe culta»: Nym. Consp. p. 462, där artens allmänna utbredning omtalas, jfr äfven Nym. Suppl. p. 203. I södra Finland här och där på herrgårdar: Grotenf. p. 196. — **Ob.** Hafverrot odlas på Jolma i Ylitornio [»Öfvertorneå»] nära Aavasaksa: Turistför. Årsbok 1902 p. 80. [I Elfv. Ant. uppgifves Uleåborg som det nordligaste ställe där växten odlas.]

Scorzonera humilis L.

In parte maxime australi Fenniae raro (—rarissime) interdum tamen copiose occurrit; supra 60° 45' vix nisi efferata.

In pratis depressis Alandiae, Nylandiae st r: Prytz cont.; inquilina: Fries; Fenn. mer.-occ., (or.): Nym. Consp. p. 464; per Fenn. mer. distributa est, sed in or. non lecta: Nym. Suppl. p. 204; in **Ik.** nonnullis locis crescit, ceteroquin in **Nyl.** et **Ab.** usque ad 60° 30' occurrit: Schedae II p. 156, vide etiam DC. Prodr. VII p. 120, Led. II p. 793 et sub **A1.**

A1. Alandia: Radl. p. 235, cfr Gadd Försök II p. 189, l. c. III p. 168 et 171, item Wirz. pl. off.; (st r): Bergstr.; r »Bolstaholm Kullaholmen, Södra Haraldsby holmen»: Bergstr. Beskr.; Finström Emnäs Mellangårds Österängen: E. Erics. — **Ab.** Tenala Olsböle Stockholmen r 1917: Häyr.; Pojo Åminne (A. Ramsay): His.; Pojo inter Billnäs et catarrhactam Åminne in par. Karis st cp: Arrh.; Karis in prato ad praedium sacerdotis (Hult): Kihlm. herb.; [Karis] ad stationem Mustio [= Svartå] in silva: Printz!; Lojo r cpp in prom. septentr. occ. insulae Jalassaari: Sel!; Lojo in prato praedii sacerdotis et prope viam ad Nummela: Hels.; Lojo inter templum et Ojamo etiam ad Kouvola (Tikkanen): Hult herb.; secundum nonnullas partes iugi Lojoensis [spec. leg. Brenner!], f. *angustifolia* st fq invenitur [»ganska allmänt spridd»], ceterum st r — p: Ch. E. Boldt; Lojo Jalassaari [haud procul ab Ekudden] cp: E. H[äyrén] in Hufvudstadsbladet 1906 N:o 164, cfr Saarinen p. 327, spec. e Jalassaari Tamminiemi leg. Ch. E. Boldt!; Lojo! Isosaari (= Lohjansaari) Askola: Pesol., vide etiam Liro Ust. p. 62; Vihti: prof. [C. R.] Sahlberg!, cfr W. Nyl.; Vihti r Vanhala Juotila, Pahnamäki in prato, Oravala, Oinasjoki in prato cet.: Printz; etiam Olkkala in prato Joensuu et Palomäki: af Hällstr.; [Vihti] p — st fq, interdum cp: Printz, vide infra; (fq): V. E. Broth., vide infra, spec. e Vihti etiam leg. Wecksell! — **Nyl.** Ingå! ad Tallbacka prope Vahrs! [Vars apud W. Brenn. Växtg.], Sjundeå Myrans (Nerv.): His.; Ingå Svartbäck [spec. leg. A. Brenner!] et Torp: Brenn. växtf. p. 76; [Ingå] in terra continenti r Vars (His.), Svartbäck, Krämars et Torp: W. Brenn. Växtg.; Sjundeå: V. Sederholm!;

Esbo Bodom in luco et multis locis in septentrionali parte par. Esbo, sed ad meridiem versus deest: Cedercr. litt., spec. ex Esbo Backby!; Thusby prope Gammelby: Åstr. & H. in add!; [Nurmijärvi] ad septentr.-orientem versus a lacu Valkjärvi ad ripam sinistram amnis Luhtajoki et ad eundem amnem ad finem par. Helsinge cp: Stenr.; Hogland ad Lounakylä: Sæl. Ö. Nyl!; [Hogland] Kiiskinkylä! [= Lounakylä] in prato: Brenn. — **Ka.** Viborg Rasalaks: Larssen!, cfr Fl. Kar. et Malmb. — **Ik.** r Kivennapa [»Kivinebb»] in pagos Kuokkala! et Luutahäntä et prope praedium sacellani! Malmb., cfr Suom. V p. 14 et 245; Rajajoki [»Systerbäck»] Korpikylä—Lintulaks in saltu publico [»kronopark»]: A. L. Backman in Medd. XL p. 120; Terijoki Lintula (W. Tranzschel): Liro Ured. p. 359; Kivennapa [»Kivinebb»]: U. Segerman!; Uusikirkko pag. Uusisaha ad amnem Raivola: O. A. Gröndahl!; [(fqq) in tota Ingria etc., Valkeasaari [»Belostrowo»], Parkala [»Pargola»] Lachta: Meinsh. p. 185].

Pl. Finl. exs. N:o 998 **Ik.** par Kivennapa [»Kivinebb»] in prato leg. U. Segerman.

Tillandz' *Scorzonera vulgaris* är troligen odlad och afser sannolikt *Sc. hispanica*.

Ab. Om förekomsten i Vihti skrives: »Ymnig öfverallt kring Nummela station (stationsplanen, banvallen, torrare ängar, vid landsvägen och på Lojo ås!); byarna kring kyrkan, Oravala, ymnig vid Olkkala m. fl. st.», hvarefter tidigare uppg. anföras. »Är på Lojo ås och momark i allmänhet mera smalbladig f. *angustifolia* Horn»: Flinek. »Muulla Vihtiä harvinaisena, samoin Lohjan puolella, esiintyy se sitä vastoin Lounais-Vihdissä, erittäinkin Niemenkylän pelloilla erittäin yleisesti, melkein runsaammin kuin mikään muu *Synantherae*-heimoon kuuluva kasvi»; V. E. B. p. 203. »En ole muutamiiin vuosiin nähnyt ollenkaan kummassakaan luettelossa mainitussa paikassa Olkkalassa. — Niemenkylässä runsaasti»: E. af Hällstr. — **Ta.** Tammela socken (Grönfors): Wainio herb.; uppgiften är måhända ej fullt säker. — **Sb.** Kuopio Mustinharju eff.: Malmberg! — **Ob.** Uppräknas af Jul. p. 25 bland odlade arter; sannolikt afses *Sc. hispanica*.

Var. *angustifolia* Horn. säges vara rr: Mela Kasv. [II], se äfven under **Ab.**

Scorzonera hispanica L.

In toto territorio sed parciior colitur. Rarissime spontanea occurrere indicatur.

Ab. Tenala Karsby i trädgård: K. W. Bruncronal, jfr Alc. IV.

Om artens **odling** hänvisas främst till Elfv. Ant. p. 107—108, jfr Elfv. Kult. p. 116 och Lundén i F. Trädg. 1908 p. 39—42 (om utbredningen p. 40). Härtill ännu följande: »Saepe etiam occurrit culta pro usu culinari»: Nym. Consp. p. 463, där artens utbredning som vildväxande omnämnes, jfr Nym. Suppl. p. 204; i södra Finland här och där på herregårdar: Grotenf. p. 196. — **Ob.** I Ylitornio [»Öfvertorneå»] på Jolma: F. Trädg. 1909 p. 126. — **Li.** Toivoniemi på kalljord med stor framgång: Nordling p. 307, ymnig afkastning: l. c. p. 315, (jfr redan Elfv. Ant.) — Däremot ha odlingsförsök i **Kuus.** ej lyckats: Parv. Kuus. p. 26.

Uppgifter om odlingen, utom i florer etc., f. ö. antecknade: Lundén Köksv. p. 206 och l. c. II p. 273, Medd. XXV p. 12 (**Nyl.** Frugård), L. Y. 1913 p. 230.

Se äfven under *Sc. humilis*.

Hypochaeris maculata L.

In Fennia australi plerumque passim—satis frequenter occurrit; ad septentrionem versus usque ad c. 63° 20' progreditur, ubi iam rarissima. Uno loco ad c. 64° 15' indicatur, mea ex sententia adventicia.

Till., Kalm; in pratis montosis Finl. austral. meridian. st fq: Prytz cont.; maxima pars Fenn.: Fries; Scand. (exc . . . Lapp. plur.) . . . : Nym. Consp. p. 470; Fenn. mer.: Nym. Suppl. p. 205; (fq) in reg. acerna [»lönnbältet»], r in Finlandia media: Norrl. in Atlas p. 22, vide etiam Gadd Försök III p. 172, DC. Prodr. VII p. 93, Led. II p. 776 haec ambo nomine *Achyrophorus maculatus*, Liro Ured. p. 370, Link. Stud. II p. 472—473, Suom. III p. 15 et Link. Talv. p. 100.

A1. p: Bergstr. et Arrh. & K.; Brändö Krokholm (pag. Brändö), Kumlinge p: Bergr.; enum. e 22 locis: Palmgr. Stud. p. 461, quem l. inspicias, cfr l. c. tab. VIII; in parte occidentali Alandiae satis late dispersa [»recht verbreitet»], in parte orientali rr, ceterum deest: Palmgr. Entf. p. 94, cfr l. c. p. 113. — **Ab.** (st fq): Zett. & Br.; p: Arrh. Ann.; Finby prope templum: Sand.; p: Renv.; [Pojo] (fq): A. Nyl.; Pojo Billnäs et Karis: His.; st fq: Sel.; Vihti fq: Printz et Flinck, cfr W. Nyl. p. 204; fq [»sangen yleinen»]: V. E. Broth.; st fq, enum.: Weeks.; st fq — fq, saepe cp: Caj. Kasvist., quem l. inspicias, vide etiam infra. — **Nyl.** [Ingå] in terra continenti st r: W.

Brenn. Växtg., vide infra; Sjundeå Myrans (Nerv.): His.; Esbo compluribus locis, non tamen ad oram: Cederer. litt.; Thusby Träskända p versus Jokela: Kihlm. ann.; fq, st ep — pc: Stenr.; st fq in parte septentrionali, p in parte australi: Sæl. Ö. Nyl.; Orimattila p (circ. 15 locis): Link. comm.; Brenn. non comm. — **Ka.** Soininmaa: Blom; (fq): Lindén; r, enum.: Valle tiet., vide infra; Antrea p: Hid. comm. — **Ik.** p: Malmb.; p enum. e complur. locis: Hid. comm.; [fq et saepe st ep: Meinsh. p. 185].

Sat. Euraâminne (!), Björneborg (K. Schantz!): Malmgr., cfr Häyr. Björneb.; [Loimaa] r Kojonperä: Saur.; st fq: Hjelt; etiam in omnibus catalogis plantarum in hac provincia enumeratur, vide etiam Medd. XXXI p. 62. — **Ta.** st fq et in silva rariore et in campis apertis inprimis in parte australi: Leop.; Sääksmäki fq: Tik.; p: Asp. & Th.; fq: Norrl. s. ö. Tav. et Bonsd.; st r in vicinitate Mulhoila prope Halli in par. Kuorevesi et prope Solttila in par. Orivesi, spec. solit.: Borg Tiet.; Luhanka fq — st fq, in vicinitate lacus Tammijärvi minore frequentia, Korpilahti tantum ad Putkilahti, Vuurunmäki et Haukka-vuori: Wainio Tav. or., cfr Herb. Mus. Fenn II p. 145 (Korpilahti); Korpilahti Vuurunvuori [»Vaarunvuori»]: Link. retk. p. 146, cfr l. c. p. 150 et 155. — **Sa.** p — st fq: Hult; Kerimäki Punkaharju ad hospitium 1904: Link., vide etiam infra. — **Kl.** st fq usque ad Uukuniemi: Fl. Kar.; st fq: Hann.; ad oram Ladogenssem fq (Backm.): Norrl. Symb.; st fq circa Jänisjärvi: Hjelt; in vicinitate lacus Ladoga fq, interiore in parte st fq: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 163, 334, 357, 365 et Tab. VI, vide etiam infra; in vicinitate lac. Ladoga fq (— st fq), interiore in parte st fq: Link. Stud. II p. 472—473. — **Kol.** st fq — fq: Elfv.

Oa. nondum adnotata. — **Tb.** Korpilahti Rutalahti ad praediolum Seppälä: Häyr.; [Jyväskylä] Vuoritsalo Muuttokanta! pauca [»pari»] spec.: Link. Jyv. p. 192, vide sub **Ta.** — **Sb.** rr Heinävesi: Mela; Heinävesi: J. Rahm!; Virtasalmi Montola: Kyyhk. Keski-S. p. 59, cfr Kyyhk. Suom. p. 23; Suonenjoki—Kuopio: E. Nylander & A. Chydenius!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Virtasalmi Montola [cfr Kyyhk. Keski-S. p. 59] Kirvesmäki et Angele Piilukko, Kaavi Niinivaara duobus locis ad

viam, quae ad Juuka ducit: Kyyhk. litt., vide etiam Kyyhk. Suom. p. 23; Kaavi Losomäki in lucis ad ripam lacus Polvijärvi (Kotilainen): Link. comm. — **Kb.** Kide (fq): Brandl.; Rääkkylä [Oravilahti] Kankaanrinta, item inter Rasivaara et Niva, Kiihtelysvaara Niva, Hammaslahti et Tikkala: Link. comm.; Liperi r unicum spec. lectum a. 1869 in Kolehmala: Eur. & H., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145; Juuka Niinivaara: Kyyhk. Matk. p. 97; Korpiselkä: Caj. Waldt. p. 153, vide etiam Link. Stud. II p. 473; st r in parte australi territorii [inter Pielisjärvi et Höytiäinen] in pagis Puso et Romppala st pc: Axels. Putk., spec. e Pusonkylä Romppala Kokkovaara!; Juuka in luco ad Juuanjoki, Rautavaara Riitamäki ad casam Hyvönen: Kyyhk. litt. — **Kon.** st fq usque ad Onegam: Fl. Kar.; st fq, in Saoneshje ad Velikajaguba, in Reg. occ. p: Norrl. On., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 145 (Velikaja-guba); ubique in pratis: Günth. p. 43, vide etiam Link. Stud. II p. 473, ubi nonnullae plagae, ubi p aut minore frequentia occurrit, enumerantur; Kishi: Liro Ured. p. 370; in Saoneshje ad Schungu, Ashebnavolok, Tolvoja, Kusaranda: Kihlm.

Om. vide infra.

»In collibus pratorum per totam patriam ad Lapponiam silvaticam usque»: Wirz. pl. off. p. 66 o. 67 — en uppgift, som uppenbarligen är gripen ur luften; också Brenn. Obs., som anför uppgiften, betecknar den som oriktig. — **Ab.** Tills dato *icke* anträffad i Korpo, ej heller i Houtskär: Ekl. comm. — Häyrén, som iakttagit arten i Tenala, påpekar, att den är karakteristisk för skogsbrynen: Häyr. — »Puuttuu Mynämäen kirkon ympäristöissä aivan kuten *Cirsium heterophyllum*»: Caj. Kasvist. — **Nyl.** Ingå Svartbäck under två somrar enstaka exemplar, sedan försvunnen: Brenn. växtf. p. 77. — Vid kusten mycket sällsynt, t. ex. Svartbäck, något vanligare uppåt landet, t. ex. Karis Mjölbystad: W. Brenn. Växtg., jfr l. c. p. 115. — **Ka.** Valle, som uppräknar *Hypochaeris* från 3 ställen i Jääski och från ett i Antrea, framhåller om Lindéns frekvens: »tuntuu oudolta»: Valle tiet. — **Sa.** I Budd. muist. omnämnes arten, hufvudsakligen med stöd af exx. i elevherbarier, från 10 fyndorter i Savonlinna [= Nyslott] Sääminki, Rantasalmi och Kerimäki. (Det synes mig icke vara skäl att anföra specialfyndorterna.) — **Kl.** Linkola uppräknar *Hypochaeris maculata* bland arter, som han icke funnit i omnejden af Sortavala stad: Link. Stud. p. 283. — **Om.** [Oulainen] »Piipsanjoen törmällä lähellä Aution sahaa ei kaukana Vihannin pitäjän etelärajasta, joen länsirannalta . . . yksi yksilö»: Parv. p. 128, jfr Parv. Oul. och Parv. tiet. p. 150, där det bl. a. säges, att ifråga-

varande exemplar iakttogs 1918; enligt min mening sannolikt fråga om tillfällig förekomst här.

Cajander uppräknar *Hypochaeris maculata* bland arter, som äro utmärkande för området väster om den l. c. föreslagna gränsen mellan Fennoscandia och Nord-Ryssland: Medd. XXVI p. 179.

Arten förekommer äfven i Klon.: Mela Kasv. V.

Linkola betecknar *Hypochaeris maculata* som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 260, jfr Link. Stud. II p. 472.

Hidén framhåller, att han i **Ta.** Sääksmäki Kärämä endast iakttagit f. *concolor* »forma foliis concoloribus non maculatis»: Hid. comm. Likaså omnämnes både från **Ka.** och **Ik.**, att han ofta eller för det mesta sett arten med blad utan fläckar. Samma form omnämner han äfven från **Ta.** Janakkala Turenki pe: Hid. comm.

Hypochaeris radicata L.

Certa tantum uno loco in Fennia austro-orientali, ubi 1895, sed forsitan adventicia, lecta est.

Kalm, cfr Led. II p. 776; in Finl. asseruit v. Hellens, loco non allato: Prytz cont., vide autem de his infra.

Ka. Miehiikkälä Kotilahti ad ripam lacus Kotijärvi st ep: Sælan in (Diar. 6, II, 1909) Medd. XXXV p. 132—133!, cfr l. c. p. 256 et vide infra.

Då Kalms och Prytz's uppgifter icke kunna betecknas som oriktiga, har jag anført dem i den egentliga texten, ehuru de säkerligen icke afse uppgiften från **Ka.** — Sælan iakttog och insamlade arten 1895 och uttalar den förmodan, att frukter af denna växt på ett eller annat sätt öfverförts från Estland till villaområdet, där sedermera utvecklingsdugliga plantor vuxit upp och bibehållit sig i flere år: Medd. XXXV p. 133. L. c. redogör Sælan för artens utbredning särskildt i Östersjöprovinserna, jfr Meinsh. p. 184—185: se om utbredningen i Europa: Nym. Consp. p. 470. I Medd. XXXV p. 343 upptages *H. radicata* bland arter, som äro »verwildert oder eingeschleppt»; närmare undersökningar önskvärda.

Taraxacum officinale (Web.) Wigg.¹⁾

Per totam Fenniam et Lapponiam frequenter provenit. Subspecies vide infra.

²⁾ Spec. collectiva.

Fq vel fqq ¹⁾ in tota Fennia inveniri consentiunt omnes fere auctores, cfr Till., Till. Icon. 40; Kalm, Hell. p. 15 et Fries; in pascuis et arvis per totam patriam usque ad Lapponiae alpes: Wirz. pl. off.; Eur. omn. . . .: Nym. Consp. p. 437, vide etiam DC. Prodr. VII p. 145, Led. II p. 812, Link. Stud. II p. 475—476 et Link. Überw. p. 221.

Lapp. fenn. fq in toto territorio: Hjelt & H.; [fq, enum., compl. locis: Birg. p. 95]; in locis graminosis siccioribusque ad domicilia fq: Blom Bidr.; Olostunturi in reg. alp.: Caj. Beitr. p. 16; per partem silvaticam subalpinam et inferalpinam omnium Lapponiarum totius Finmarkiae . . . vulgare, ut etiam in ipsis radicibus et lateribus alpium inferioribus st fq: Wahlenb. p. 195 nomine *Leontodon Taraxacum*, cfr l. c. p. LXI, ubi designatur admodum vulgare; ubique: Fellm. Lapp.; fq in Kemijärvi et Kuolajärvi et Sodankylä et ad Ivalojoiki in Inari: Wainio Not.; fq in reg. silv., st fq in reg. subalp., p in reg. alpina: Hult Lappm.; fq praecipue in locis graminosis, siccioribus prope domicilia per reg. subsilv. et subalpinam: Kihlm. Ant.; enum. e 15 locis in Varangria australi: Norm. Fl. Spec. p. 649; usque ad Ost-Finmarken: Hartm. p. 58. — [**L. ent.** st fq in reg. subalp. et alpina usque ad montes alpinas Halti, Rinjok 857: Lindén Bidr., Læst. vide sub f. *alpina* p. 356.]

Lapp. ross. ubique: Fellm. Ind.; per totam Lapponiam p: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XLVII, et Beket. p. 574; minore copia in declivi orientali montis Leivoiva: Borg in L. Y. 1899 p. 157, vide etiam Broth. Wand. p. 9 et 11.

Afvikande frekvens har jag antecknat i följ. fall. **Ab.** Korpo Utö st fq, Enskär p: Ekl. p. 106; se äfven Ekl. Veg. p. 215. — **Kol.** st fq: Elfv. — **Ob.** är nog sällsynt: Jul. p. 291; i Universitetsbibliotekets exemplar äro dessa ord strukna af förf. — **Kuus.** st fq: W. Brenn. Fört.

Fl. Suec. p. 270 upptager artens ännu härstädes brukliga svenska namn »O-botpiensibus Smörblomster».

¹⁾ Prytz cont., Bergstr., Arrh. & K., Arrh. Ann., Flinck, V. E. Broth., Weeks., W. Nyl., Hid. Tiet., Stenr., Brenn. p. 446 et Brenn. Till. p. 36, Lindén, Leop., Hann., Mela, Axels. Putk., Hellstr., A. L. Backm. Fl., Tenn., Parv. Oul., Must., Leiv. et Keckm.; fqq — fq: Wainio Tav. or. et Brenn. Obs.

Taraxacum officinale förekommer ofta massvis. Om **ymnighets**graden har jag antecknat: **Ab.** st cp: Pesol. Tur. p. 44 (barlast); saepe cp: Caj. Kasvist. — **Nyl.** st cp: Stenr. — [**Ik.** saepe epp: Meinsh. p. 186]. — **Sat.** st cp — cp: Häyr. Björneb. — **Oa.** Kaskö saepe cp: Lindén Bot. — **Kb.** subdominans aut cp: Axels. Putk. — **Om.** saepe cp: Kyyhk. Suom. Där- emot säges från **Ta.** sp: Borg Tiet., hvilket torde vara ett undantagsfall.

Taraxacum officinale betecknas som den mest allmänna förorenin- gen af våra vallar: Essen Stud. p. 113, där p. 112—116 närmare uppg. lämnas, jfr l. c. p. 216, 276 etc. äfvensom Sunila p. 91.

Om artens *dimensioner* vid Lovisa se Iver. p. 33.

Mig veterligen **odlas** i Finland *Taraxacum* mycket sällan; se om od- lingen i Frankrike Lundén Köksv. p. 297—302.

Linkola betecknar *Taraxacum taraxacum* som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 260, jfr l. c. p. 163 och 335, äfvensom l. c. II p. 475, medan W. Brenner uppfattar arten som dels anthropochor, dels apophyt och hemeradiafor: W. Brenn. Växtg. I Rovaniemi är arten mest anthropochor, »harvoin luonnontilassa»: Hid. comm.

Monstrositeter äro ingalunda sällsynta, se härom Brenner i Medd. XVIII p. 192, vidare L. Y. 1907 p. 199 (med afbildning), Medd. XXXIII p. 43, L. Y. 1918 p. 131.

Fasciation omnämnes Medd. XXXVIII p. 102 och XLI p. 44. — Fin- nes fortfarande (1923) i Botaniska trädgården: Hid. comm. — Fascierade exemplar anträffas icke sällan: Arrh.

Innan *Taraxacum officinale* s. lat. hos oss blef föremål för special- studier, uppmärksammades åtskilliga former, af hvilka flertalet icke kunna identifieras med någon af de nedan upptagna arterna. Jag inskränker mig därför till att anföra de nakna uppgifterna om dessa former eller blott hänvisa till beskrifningarna.

Var. *integrifolium* Mela och *laciniatum* Mela: Mela Kasv.

I Mela Kasv. [II] kallas hufvudformen * *urbanum* Mela och särskiljas varieteterna *integrum* Mela och *lobatum* Mela.

Var. *integrum* Mela r: Mela Kasv. III och IV.

Nyl. »formam foliis hirsutis ad Fagervik vidi, etiam prope dever- sorium Sirkula ad viam Aboënsem»: His. — **Lapp. fenn.** f. foliis sub- integris ad flumen Tana: Fellm. Lapp.

[**L. ent.** f. *alpinum* reg. subalp. fq: Læst. — Læst. formam typicam omnino non comm.]

Lapp. ross. »Forma squamis anthodii exterioribus magis minusque adpressis in paludosis hinc inde proveniente, primo pro *T. palustri* D.C. habui, aperte autem ob formam foliorum squamarumque ad *T. officinale* typicum pertinet; similem in terris Samojedorum formam legit C. Ruprecht, cfr Fl. Samoij. p. 45: N. I Fellm.

De former, som omnämnas af Brenner i Medd. XVIII p. 192 och af E. Wallenius i L. Y. 1907 p. 199, betraktar jag som monstrositeter, se ofvan.

I Herb. Mus. Fenn. II p. 105 upptages f. *borealis* Hjelt och var. *lapponicum* Kihlm.; se om den förra under *T. Hjeltii* Dahlst., om den senare under *T. croceum* Dahlst.

Taraxaca.

Taraxacum officinale, quod collective appellatur, in per multas iam species constat esse divisum. Etsi iam quinto et sexto saeculi XIX decenniis **palustre* et **corniculatum* distincta erant, tamen in Herb. Mus. Fenn. [ed. I] 1859 neque praeter speciem primariam ulla adhibita est varietas nisi var. *palustre*, neque quibus haec locis inveniretur, recte indicatum est. In Herb. Mus. Fenn. II 1889 una species et duae varietates additae sunt, quibus nunc alia nomina sunt indita. Mela Kasv. V. (1906) sub *T. officinale* collectivum 6 subspecies, hisque 10 varietates subiecit. Nos autem 198 enumeramus species, quarum 157 probat Lindberg; ceterae sunt aut appellationes synonymae (9) aut minus certe determinatae (17 + 9). Tres subspecies adhibentur, tres species collectivae. Eo numero, quem singulis addidimus speciebus, significamus quo anno primo has species in nostra terra repertas indicaverint libri.

Plurimas quas adhibuimus species aut determinavit aut determinatas recensuit Lindberg, qui, qua est benignitate, et quae de speciebus in H. M. F. adnotata sunt, mecum communicavit et me haec componentem ceteroquin optime adiuvit. Quae nova *Taraxaca* quamvis fortasse servandae consequentiae causa (cfr ex. gr. *Alchemilla*) subspecies appellari debuerint, Lindbergi tamen auctoritate freti specierum honore affecimus. Neque omnino adnotamus, quo modo auctores singulas formas in systemate collocaverint. Eae autem, quae infra legentur, species, litterarum ordine («alphabetice») enumerabuntur.

Etsi, quae scripserunt de quaque re viri docti, singulis subiunximus speciebus, tamen liceat ut hic adnumeremus quasdam disputationes, in »Meddelanden» publicatas, ubi de pluri-

bus speciebus commemoratur. Vide igitur quae Brenner attulit in (Prot. 7, XII, 1889) Medd. XVI p. 107—114, Prot. 5, X, 1901 secundum L. Y. 1901 p. 185, (Prot. 5, XI, 1904) Medd. XXXI p. 37—40 (cum imag.), Medd. XXXII p. 96—99 et l. c. p. 112—115, Medd. XXXIII p. 108—112, Medd. XXXIV p. 22—26 et l. c. p. 74—76, Medd. XXXV p. 123—126, Medd. XXXVII p. 36; quae exposuerunt Florström Medd. XXXVII p. 55, Marklund Medd. XXXVII p. 90 et 112 neque non Medd. XXXVIII p. 69. Plura addi posse verisimile est, ut Brenner komm., de quo libello pauca assumpsimus. Simillima ratio est disputationis Lindb. förkl. (Medd. XXXV p. 140—150). 7 illae disputationes Actorum, quibus res Taraxacorum disseruntur, in Notis auctorum enumerantur. Quae Brenner in Medd. L p. 48—61 post opus nostrum confectum publicavit, adhibendi spatium non fuit.

Taraxacum aequilobum Dahlst. (1925).

In Fennia adhuc paucis tantum locis lectum est.

Nyl. Helsingfors »Djurgården Trädgårdsföreningen»: Lindberg! (det. Dahlst.).

Ta. Vanaja [»Vånå»] in prato ad Katumajärvi: Walborg v. Fieandt!

Sb. Pielavesi Rannankylä: J. Pekkarinen!

Om. Jakobstad! »Malmska trädgården»: Maja Arvonen! (det. Dahlst.); Jakobstad in prato prope portorium [»tullen»]: Marklund! (det. Dahlst.) — **Ok.** Kajana in prato ad viam feratam: Maja Arvonen!, quae etiam e 5 aliis locis in oppido Kajana! legit.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 38, fasc. IV N:o 32 et fasc. VI N:o 9 in diversis locis Sueciae leg. Dahlstedt.

Exemplaren från **Nyl.** och **Ta.** äro bestämda af Dahlstedt 1921. —

Nyl. Exemplaret från Helsingfors betecknas af Lindberg som »*subaequilobum*».

T. aequilobum beskrifves: Dahlst. Östsv. p. 42—44.

Taraxacum alatum Lindb. fil. 1908.*Haud raro in Fennia australi occurrit.*

Ab. Åbo (Linkola): Lindb. bidr. p. 23, cfr l. c. p. 26. — **Ny1.** Ekenäs (Häyrén!): Lindb. bidr. p. 24; Kyrkslätt Torsvik: Lindberg; Helsingfors! et in vicinitate! eius e 4 locis enum.: Lindb. Tarax. p. 20, ubi primum describitur, cfr Lindb. bidr. p. 24, 25 et 26, ubi e nonnullis aliis locis enum. — **Ka.** Viborg ad canalem Saima (H. Buch): Lindb. bidr. p. 24 et 26. — **Ik.** st cp nonnullis campis graminosis [»gräslindor»] in Käkisalmi [»Kexholm»]: Markl. p. 8! [ad fines prov. **K1.**].

Sat. Birkkala Nokia ad stationem et in prato (Florström): Dahlst. Nordsv. p. 99; Birkkala Nokia: Florstr. Stud. p. 30, ubi omnes loci tunc cogniti enumerantur, cfr l. c. p. 121 et Medd. XXXVII p. 71, ubi ex hac provincia primum indicatur. — **Sa.** Lappvesi Pajarila: H. Buch!, cfr Lindb. bidr. p. 25 et 26; Imatra! et ad aquae claustrum Melkiä!: Lindberg.

Enumeratur e multis locis: Dahlst. Östsv. p. 7.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 18 in Suecia leg. Dahlstedt, l. c. N:o 19 ibidem leg. C. T. Sundberg.

Taraxacum albicollum Dahlst. (1909).

In Fennia australi et media multis locis et nonnullis saltem plagis satis frequenter occurrit. Ad septentrionem versus usque ad 65° indicatur, ubi forsitan plus minusve adventicium apparet.

A1. Mariehamn spec. solitaria (Palmgren!): Florstr. Stud. p. 76. **Ab.** Luonnonmaa Jaakkola: Laura Högman!¹⁾; Lojo Jalassaari Ivars: Lindberg!¹⁾. — **Ny1.** Ekenäs Vesterby: W. Wahlbeck!¹⁾; Ekenäs Tvärminne Krogen: Palmén!¹⁾; Kyrkslätt Sarfvik ad sinum Esbo: Lindberg!¹⁾, cfr Medd. XXXVI p. 5, ubi *T. biformatum* primum describitur (1909).

Sat. Karkku [spec. e Linnais!], Eura Nuorante!, Eura Kiukais! et Eura Panelia!: Lindberg in Medd. XXXVI p. 5¹⁾,

¹⁾ Nomine *T. biformatum* Lindb. fil.

ubi *T. biformatum* primum describitur; e permultis locis in Ruovesi, Kuru, Teisko, Tammerfors, Ylöjärvi, Birkkala, Vesilahti, Kyrö [»Hämeenkyrö«], Viljakkala, Ikaalis, Suoniemi, Karkku, Tyrvis, Punkalaidun, Loimaa [»Loimijoki«], Alastaro, Vampula, Lavia, Jämijärvi, Kankaanpää, Päämark, Kulla, Nakkila, Kumo, Kiukais (Lindberg), Kjulo, Eura (Lindberg), Hinnerjoki et Björneborg: Florstr. Stud. p. 75—76, quem l. inspicias, vide tabulam geographicam N:o 19, cfr l. c. p. 103, 104 et 105, item p.p. Saur. vide quoque infra, spec. leg. Florström e Tammerfors ad templum Johannis!, Birkkala Nokia! et Loimaa ad occidentem versus a statione!; Karkku Järventaka! et Mäkipää Saarenoja: Hjelt¹⁾. — **Ta.** Jokioinen: S. Salmenlinna!¹⁾; Akkas Toijala prope stationem et Messuby prope lidesjärvi: Florstr. Stud. p. 76—77. — **Sa.** Imatra: Lindberg!¹⁾.

Kl. Sortavala in oppido et in par. Sortavala pag. Helylä: Markl. p. 15 (—16), spec. lectum ad stationem viae ferratae!¹⁾; Sortavala Kirjavalaks! et ad statiunculam Helylä!: Maja Arvonen¹⁾.

Sb. Jorois Järvikylä! et Huutokoski!: Lindberg¹⁾; Jorois Keriniemi: Hintikka!¹⁾.

Om. Purmo prope templum: Marklund!¹⁾.

Ob. In vicinitate opp. Uleåborg: Huum. lis. p. 84¹⁾, spec. ex Uleåborg Linnansaari!¹⁾.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 44 in Suecia leg. E. Collinder, fasc. VI N:o 19 in Suecia leg. Dahlstedt.

Dahlstedt skriver: »Detta namn [*T. albicollum*] har företrädet framför namnet *T. biformatum*, som först efter 1907 publicerats med några få rader på svenska språket, varemot *T. albicollum* är regelrätt beskrifven med en utförlig latinsk diagnos»: Dahlst. litt.

Sat. Florström skriver om *T. albicollum*: »förekommer rätt allmänt, ehuru icke i särskildt stor individmängd i områdets östra del»: Florstr. Stud. p. 76, där flere närmare uppgifter lämnas.

T. albicollum beskrifves Dahlst. Nordsv. p. 109.

¹⁾ Nomine *T. biformatum* Lindb. fil.

Taraxacum altissimum Lindb. fil. (1908).

Multis locis in Fennia australi et media lectum est. Ad septentrionem versus usque ad 62° 55' adhuc adnotatum.

Ab. Åbo Samppalinna! et Kakola!: Linkola, cfr Lindb. bidr. p. 23 et 26, item Florstr. Stud. p. 35; Åbo Runsala: Laura Högman! et O. Brander!; Luonnonmaa Käkölä! et Jaakkola!, item Nådendal Ekstensholm!: Laura Högman; Nådendal cyp 1923: Markl. litt.; Pargas Toijois! et Malmen!: Linkola, cfr Lindb. bidr. l. c. et Florstr. Stud. l. c. — **Ny1.** Helsingfors in Horto botanico: Lindb. Tarax. p. 21!, ubi primum describitur, cfr Lindb. bidr. p. 24 et 26 et Florstr. Stud. p. 35.

Sat. enum. e multis [12] locis: Florstr. Stud. p. 35, cfr p. p. Saur., spec. e Tammerfors leg. Florström! — **Ta.** Vanaja in prato ad Katumajärvi: Valborg v. Fieandt!

Sb. [Kuopio] in graminoso ad castra [»kasarmin luona»]: Link. Lis. p. 20; Kuopio in prato ad viam ferratam: J. Pekkarinen!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. V N:o 30 in Suecia lectum nomine *T. grandiceps* Dahlst. n. sp. mscr.

Taraxacum amaurolepis Markl. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi paucis locis in Ostrobothnia media.

Om. Jakobstad complur. loc. leg. G. Markl. 1911!, Bror Pettersson 1917!: Markl. Tarax.

Taraxacum amblycentrum Dahlst. (1910) 1912.

In Fennia australi et media nonnullis locis occurrit; ad septentrionem versus usque ad 63° 50' lectum est.

Al. Mariehamn pc in nonnullis campis graminosis [»gräslindor»] etc.: Palmgr. Ål. Tar. p. 14!, ubi p. 12—14 describitur nomine *T. cordatum*, vide tab. VI et cfr Florstr. Stud. p. 33. — **Ab.** Åbo Samppalinna: Linkola!, cfr Florstr. Stud. p. 32; Nådendal: Markl. litt. — **Ny1.** Lovisa: Elfving!

Sat. enumeratur e permultis locis e Birkkala (5 locis,

interdum cp), Mouhijärvi, Suodenniemi, Kulla, Nakkila, Kumo, Ulfby, Björneborg et Räfsö: Florstr. Stud. p. 32, cfr l. c. p. 121, Medd. XXXVIII p. 69 et Dahlst. Nordsv. p. 98, spec. e Birkkala e pag. Haavisto prope praedium Esko! et Räfsö! leg. Florström; e nonnullis locis in Räfsö et Björneborg: Florstr. Stud. p. 32—33¹⁾, cfr Medd. XXXVII p. 55¹⁾.

Om. Gamla Karleby Hållhagen: Marklund!, cfr Dahlst. Nordsv. p. 98 et Florstr. Stud. p. 32.

Dahlst. Tarax. Scand. ex. fasc. I N:o 27, fasc. II N:o 29 et fasc. V N:o 8 diversis locis in Suecia leg. Dahlstedt.

Efter det Dahlstedt 1915 fört ett af Lindberg vid Hapsal i Estland taget ex. af *T. cordatum* Palmgr. såsom synonym till *T. amblycentrum*, har Lindberg fört alla exempl. af *T. cordatum* i H. M. F. till *T. amblycentrum*. Det bör nämnas, att Dahlstedt 1909 sett exemplar af Palmgrens *T. cordatum*, som han då ansåg skild från *T. amblycentrum*: Lindb. comm.

Taraxacum ancistrolobum Dahlst. 1914.

E Satakunta indicavit Florström; specimina in H. M. F. desunt.

Sat. Sastmola in graminoso horti in praedio Näsi: Florstr. Stud. p. 36.

Dahlstedt Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 16 e Norvegia lectum.

Beskrifves i en under tryckning varande uppsats i Bergens Museums Aarbok: Dahlst. litt.

Taraxacum angustisquameum Dahlst. 1908.

In tota Fennia usque ad 65° septentrionem versus, sed paucis tantum locis lectum est.

A1. Specimina solitaria diversis locis in Mariehamn: Palmgr. Stud. p. 30. — **Ab.** Åbo Samppalinna!, Kakola in horto [»park»], Puolala-backen! et Runsala!: Linkola, cfr Lindb. bidr. p. 23; Åbo Runsala in litore marino et Nådendal Luonnonmaa Käkölä! in hortis vetustis: Laura Högman. — **Ny1.** Ekenäs Vesterby

¹⁾ Nomine *T. cordatum* Palmgr.

in horto vetusto: W. Wahlbeck!; Helsingfors in Horto botanico: Lindberg!, cfr Lindb. bidr. p. 24 et Lindb. Tarax. p. 24, ubi p. 23 primum describitur; Helsingfors in Horto botanico: Brenner! nomine *T. revertens*; Helsingfors ad domum caecorum [»Blindhernet»]: Lindberg!; Helsingfors Malm Träsvedja: Dahlst. Östsv. p. 54; Sibbo Löparö (Maida Palmgren): Lindb. bidr. p. 25.

Sat. Kulla Leineberg, Björneborg Katava prope Räfsö et Räfsö fq: Florstr. Sat. p. 64, ubi loci describuntur, cfr l. c. p. 121.

Oa. Vasa in aggere viae ferratae [»banvall!»] et Vasklot!: A. Lindfors, cfr Lindb. bidr. p. 28. — **Sb.** Jorois Järvikylä: Lindberg!

Om. Nykarleby: M. Arvonen!; Nykarleby in graminoso ad stationem viae ferratae: Marklund!; Jakobstad in prato ad »Östanpå» 1924; Gamla Karleby Hållhagen 1911: Markl. litt.

Ob. Uleåborg Linnansaari! et praeterea 6 locis: Huuonen, cfr Huu. lis. p. 84.

Vide etiam Lindb. bidr. p. 26, Dahlst. Östsv. p. 54 et Florstr. Stud. p. 64.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. V N:o 34 et l. c. N:o 35 diversis locis in Suecia leg. Dahlstedt, item l. c. fasc. IV N:o 38 e Suecia leg. E. Collinder nomine *T. crebridens* Lindb. fil.

Taraxacum angustissimum Lindb. fil. 1911.

Perpaucis locis in Fennia australi lectum est.

Ab. Lojo Jalassaari Ekudden: Lindberg!

Kl. Tantum in Sortavala prope stationem viae ferratae visum: Markl. p. 15; Sortavala Kirjavalaks! in prato uliginoso et Helylä! ad statiunculam in prato culto: Maja Arvonen.

Om. Gamla Karleby Hållhagen 1911: Markl. litt., vide infra.

Om. Lindberg skrifver om Marklunds uppgift: Skulle föra denna till *T. canoviride* m.: Lindb. comm.

Taraxacum angustum Lindb. fil. 1925.*Adhuc uno loco Fenniae australis lectum est***K a.** Muola [»Mohla»] Perkjärvi ad stationem [»stationsplan»] viae ferratae: R. Cederhvarf!**Taraxacum apicatum** Brenn.*Auctore Lindberg multae species hoc nomine coniunctae sunt.**T. apicatum* beskrifves af Brenner i Fedde Repertorium IV (1907) p. 354—355 och Medd. XXXIV p. 22—23; omnämnes f. ö. åtminstone Medd. XXXV p. 186—187 och Brenn. komm. p. 6 och 8. Se dock om densamma Lindb. Förkl. p. 145.**Taraxacum Arrhenii** Palmgren 1910.*Non visum est nisi in Alandia.***A1.** Mariehamn: Palmgr. Ål. Tarax. p. 27!, ubi p. 25—27 primum describitur.**A1.** »*T. Arrhenii* är en af de mest tongifvande och spridda formerna i Mariehamn; äfven anträffad strax utanför staden på en odlad äng»: Palmgr. l. c.**Taraxacum assurgens** Markl. 1911.*In Karelia Ladogensi lectum est.***K1.** Sortavala in ruderatis [»ruderatmark»] prope stationem viae ferratae et in horto seminarii! Markl. p. 11, ubi p. 8—11 primum describitur, cfr Medd. XXXVIII p. 90; Sortavala ad statiunculam Helylä: Maja Arvonen!**Taraxacum atrimarginatum** Lindb. fil. 1914.*E Satakunta media et septentrionali permultis e locis indicatur; ceterum raro occurrit.***Sat.** Enumeratur e 6 locis, uno cp, in Tammerfors, ceterum Ruovesi, Kuru, Teisko, Birkkala, Vesilahti, Kyrö [»Hämeenkyrö»], Ikalis, Parkano, Tyrvis, Jämijärvi, Kankaanpää, Kulla, Kumo, Köyliö [»Kjulo»], Säkylä, Björneborg, Norrmark, Hvittisbofjärd et Siikais: Florstr. Stud. p. 72—73, quem l. inspicias,

tabula geographica l. c. N:o 16, cfr etiam l. c. p. 100 et 105, vide ceterum infra.

Sb. Kuopio Pöljänsalmi: J. Pekkarinen!

Om artens utbredning säges: »Medan den i mellersta **Sat.** ännu är relativt sällsynt, anträffas den rätt ofta i områdets nordöstra del. Vanligen förekommer arten icke i större individmängd. Söder om en linje genom Vesilahti, Tyrvis och Kulla har jag funnit *T. atrimarginatum* endast i de tre grannsocknarna Kumo, Kjulo och Säkylä»: Florstr. Stud. p. 73—74, där ännu några upplysningar lämnas.

Än vidare: »Enligt meddelande af Lindberg uppträder *T. atrimarginatum* i större delen af vårt land. Den är anträffad i östra Finland, i norr i Kajana och i sydväst i Åbo»: Florstr. Stud. p. 74. I H. M. F. förvaras från vidt skilda landsdelar talrika exemplar, som synbarligen höra till *T. atrimarginatum*s formkrets. Dessa äro ej ännu inordnade i samlingen: Lindb. comm.

***Taraxacum attenuatum* Brenn.**

Auctore Lindberg multae species hoc nomine coniunctae sunt.

T. attenuatum omnämnes åtminstone af Brenner i Medd. XXXV p. 187 och Brenn. komm. p. 8, se f. ö. om densamma Lindb. Förkl. p. 147.

***Taraxacum aurosulum* Lindb. fil. 1909.**

In Fennia australi raro occurrit.

A1. Mariehamn! pc: Palmgr. Ål. Tarax. p. 22. — **Ab.** Åbo Samppalinnä: Linkola! — **Ny1.** Helsingfors in Horto botanico! et in horto dom. Sinebrychoff!: Lindb. bidr. p. 24, cfr l. c. p. 14—15, ubi primum describitur, p. 26 et Palmgr. Ål. Tarax. p. 22.

***Taraxacum balticum* Dahlst. 1905.**

In litoribus Alandiae satis frequenter, in litoribus Fenniae maxime austro-occidentalis raro (—satis raro) occurrit. Ad septentrionem versus apud nos 61° 25' attingit.

In litoribus Alandiae multis locis lectum est, raro aut rarissime in litoribus Aboensis et Satakuntae, ad septentrionem usque ad 61° 15' occurrit: Schedae p. 120.

A1. st fq in taeniis: Palmgr. Stud. p. 462, cfr Dahlst. scand. p. 162, ubi primum describitur, Lindberg in Medd. XXXIII p. 33, Dahlstedt in Arkiv för Bot. Bd VII N:o 26, Stockholm 1907, p. 5—6 cum tabula geogr. in Tafl. 4, Dahlst. Västs. p.

25 etc.; enum. e permultis locis Palmgr. Stud. p. 462—463 et Palmgr. Ål. Tarax. p. 44—45 (plerumque st ep), cfr Palmgr. Hipp. p. 38, 167, 170 et 176, item Lindb. bidr. p. 23 et 28 multa (saltem 11) spec. in H. M. F. — **Ab.** Korpo Strömma! compl. locis, Lempersjö! Finnö Kåldersö, Maggholm, Tvegyltan, Kälö et Västerö, item Lillgylt: Ekl. comm., cfr Ekl. Bot. II p. 19 et Ekl. Öst. p. 28 et 41; Korpo Långvik: Ekl. Strandt. p. 178, cfr l. c. p. 180; Korpo in 6 insulis [inter 12] Ekl. Ant. p. 106, cfr l. c. p. 78 et 88; Korpo Kolaklubben: G. Renvall!; Houtskär Jungfruskär: Ekl. Bot. II p. 14; Houtskär Berghamn: Ekl. comm.; Töfsala Ramaharju: Bergroth!; Nädendal Luonnonmaa in insula Vähä-Haartea: Laura Högman!; Nädendal in prato ad litus: Marklund!; Villnäs Lemsjöholm! et Pargas Pyhänsuu Skärgrunden!: Linkola; Nystad Birkholm: Hollmén!, Cajander! et Söderman!, cfr Lindb. bidr. p. 28 etc. — **Nyl.** r [Ingå] Verkhölm: W. Brenn. Växtg.

Sat. Raumo Tyränsuu! st ep, in primo Petäjäis [»Första Petäjäis»] et secundo Petäjäis et in insula minima ad occidentem versus a villa Tötterman sita: Florstr. Stud. p. 23, cfr l. c. p. 97 et 105, et vide infra; Eura, Luvia in insula parva prope praed. Suunti: Hollmén!, cfr Florstr. l. c., Lindb. Tarax. p. 45, Dahlstedt in Arkiv för Bot. l. c., Häyr. Björneb. et l. c. p. 46.

Vide etiam *T. palustre*.

Pl. Finl. exs. N:o 397 **Ab.** opp. Nystad Birkholm in litore maris leg. Hollmén; Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 14 et fasc. V N:o 1 diversis locis in Suecia lecta sunt.

Sat. Speciallokalens namn skrives i Florstr. Stud. och Häyr. Björneb. Suunti. Enligt benägen uppgift af K. J. Hidén kallas lokalen i Luvia äfven Södersund. — I Raumo skärgård . . . föreföll *T. balticum* att vara allmän: Florstr. l. c., där äfven andra uppg. lämnas.

Taraxacum biformatum Lindb. fil. 1909.

Vide *T. albicollum*.

Taraxacum biforme Dahlst. 1910.*In Fennia australi nonnullis locis lectum est.*

Al. Mariehamn: Palmgr. Ål. Tarax. p. 34!, ubi p. 32—34 describitur, cfr Dahlst. Östsv. p. 64, ubi primum describitur p. 63—65 et Florstr. Stud. p. 66, vide etiam infra. — **Ab.** Åbo Puolalanmäki: Linkola!; Karislojo Passi: Frey!, spec. determ. Dahlstedt 1912. — **Ny1.** Helsingfors in Horto botanico: Palmgren!, cfr Florstr. Stud. p. 66.

Sat. Tammerfors! fqq et cpp, enum. e 10 locis, Birkkala e 5 locis, Vesilahti, Kyrö [»Hämeenkyrö»] et Karkku: Florstr. Stud. p. 65—66, cfr l. c. p. 119 et 121, item Medd. XXXVII p. 55; Tammerfors (B. »Flodström» = Florström): Dahlst. Nordsv. p. 108. — **Ta.** Akkas cp ad viam ferratam prope stationem Toijala: Florstr. Stud. p. 66.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 45 in Suecia leg. Dahlstedt.

Al. Anträffad i mindre grupper på särskilda gräslindor och grusiga ställen i Mariehamn äfvensom på en odlad äng i stadens närhet: Palmgr. Ål. Tarax. p. 34.

Taraxacum boreum Dahlst. 1921.

Uno e loco Lapponiae Kemensis indicatur; spec. in H. M. F. non sunt.

Lk. Muonio Ylikylä: Montell in (Diar. 7, V, 1921) Medd. XLVII p. 91 (et 224).

Enligt Montell l. c. äro exemplaren bestämda af Dahlstedt.

A. T. campylo Dahlst., cui est sat affine, differt foliis multilobatis, lobis crebrius dentatis longius acutis saepius $\pm$ retroflexis, lobø terminali fol. interiorum magis elongato et magis acuto et plerumque magis dentato nec non squamis exterioribus involucri saepius sub apice $\pm$ corniculatis, angustioribus et paullo longioribus: Dahlst. litt.

Taraxacum bottnicum Dahlst. et Lindb. fil. 1912.*Uno loco in Ostrobottnia media adhuc lectum est.***Om.** Jakobstad in graminoso ad stationem viae ferratae: Maja Arvonen!

Om denna skrifver Dahlst.: »Av denna saknas i Riksmuseum exemplar; jag tycker mig dock minnas att den skall vara identisk med *T. stenochistum*»: Dahlst. litt.

Taraxacum brevisectum Palmgr. 1910.*In Fennia australi rarissime occurrit.***A1.** Föglö Degerby in prato culto: Palmgr. Ål. Tarax. p. 30!, ubi p. 28—30 primum describitur, vide etiam l. c. Tab. 4 et cfr Florstr. Stud. p. 58.

Sat. Tammerfors Näsilinna! pauca spec., ad »Nottbecks fabrikskyrka»! pc, ad meridiem versus a »Nya sjukhuset» cp, prope »Nya slaktinrättningen»! st cp et ad »Tammerfors Trikåfabrik»: Florstr. Stud. p. 58, cfr Medd. XXXVII p. 55.

Taraxacum brevissimum Palmgr. in schaed. 1909.*Uno loco Alandiae occidentalis adhuc lectum est.***A1.** Eckerö Storby in graminoso [»gräslinda»] 1909: Palmgren!**Taraxacum Buchii** Lindb. fil. 1908.*Uno loco Fenniae australis adhuc lectum est.***Ka.** Ad claustrum aquae Rättijärvi: H. Buch!

Enl. anteckning af Lindberg står denna art närmast *T. expallidiforme* Dahlst.

Taraxacum caloschistum Dahlst. 1914.*Perpaucis locis in Fennia australi occurrere videtur.*

Ab. Abo Samppalinna: Linkola!, spec. det. Dahlstedt 1912; Nådendal 1923 et 1924: Markl. litt. — **Ka.** Viborg Pälli: H. Buch!, spec. det. Dahlstedt 1912.

Sat. Björneborg Räfsö in loco saburrae ad portum: Florstr. Stud. p. 56.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 48 in Suecia leg. Th. Lange, fasc. IV N:o 41 et fasc. V N:o 37 ibidem variis locis leg. Dahlstedt.

T. caloschistum beskrifves i: Dahlstedt Nya östsvenska Taraxaca, Arkiv för botanik Bd X, N:o 6, Uppsala 1911, p. 15—18.

Taraxacum canaliculatum Lindb. fil. 1908.

In tota Fennia usque ad 65° saltem occurrit. Multis plagis plus minus frequenter provenit.

Vide de distributione Palmgr. Ål. Tarax. p. 39, Lindb. bidr. p. 26—27, Florstr. Stud. p. 81 etc.

A1. pe complur. locis in Mariehamn!, pe etiam Lemland Jersö! et Föglö—Degerby!: Palmgr. Ål. Tarax. p. 39, cfr Lindb. bidr. p. 23. — **Ab.** Luonnonmaa! Rantala! et Jaakkola!, item Nadendal Käkölä!: Laura Högman, cfr Lindb. bidr. p. 23. — **Ny1.** Ekenäs Vesterby: W. Wahlbeck!; Kyrkslätt Österby! et prope stationem viae ferratae!: Lindberg, cfr Lindb. Tarax. p. 40, ubi p. 39—40 primum describitur, et Lindb. bidr. p. 24; Helsingfors in Horto botanico: Lindb. Tarax. p. 40!, ubi p. 39—40 primum describitur, et Lindb. bidr. p. 24; Esbo Alberga! et Stensvik!: Lindberg!; Sibbo Löparö (Maida Palmgren): Lindb. bidr. p. 25. — **Ka.** Viborg Lihaniemi: A. Brander!; Rättijärvi ad canalem Saimaa prope tabernam [»hotellet»]: H. Buch!, cfr Lindb. bidr. p. 25. — **Ik.** Muola Kyyrölä! et Perkjärvi ad stationem viae ferratae!: R. Cederhvarf.

Sat. e 46 paroeciis aut oppidis enum. Florstr. Stud. p. 79—81, spec. e Tammerfors!, cfr l. c. p. 101 et 104, item p. p. Saur, vide etiam infra; Eura Nuorante! et Panelia!, item Karkku Linnais!: Lindberg; Karkku Linnais!, Mäkipää! etc.: Hjelt. — **Ta.** Akkas Toijala et Messuby compl. locis: Florstr. Stud. p. 81; Jokkis prope praedium sacerdotis: S. Salmenlinna!; Hattula Pelkola: A. Wegelius!; Tavastehus in prato inter portum oppidi et viam ferratam: Lindberg!; Vanaja Katumajärvi: Valb. v. Fieandt! — **Sa.** Villmanstrand! ad castellum [»fästningen»], Savi-

taipale!: H. Buch; Ruokolaks Imatra (O. A. Gröndal!): Lindb. bidr. p. 25. — **Kl.** Sortavala! in oppido et Helylä, Jaakkima in vicinitate templi et Käkisalmi [»Kexholm»]: Markl. p. 19; Sortavala Kirjavalaks: Maja Arvonen!

Oa. Vasa in campo arenoso [»sandplan»]: A. Lindfors!, cfr Lindb. bidr. p. 28. — **Tb.** Pihlajavesi ad stationem viae ferratae: O. A. Gröndahl! — **Sb.** Jorois Järvikylä: Lindberg!; [Kuopio] nonnullis locis in oppido: Link. Lis. p. 30!; Kuopio Taivalharju: Buddén!, cfr Lindb. bidr. p. 28, spec. e Kuopio etiam leg. J. Pekkariinen!; Maaninka Pöljä: Kyyhk. Merk. p. 62; Maaninka ad pistrinam Kitujoki: Kyyhkynen!, vide infra. — **Kb.** nondum adnotatum.

Om. Lappajärvi (Nyström): Lindb. bidr. p. 28, cfr A. L. Backm. Fl.; Nykarleby!, Pedersöre! Skutnäs et in vicinitate templi! nonnullis locis!, Jakobstad!, Larsmo!: Maja Arvonen; Gamla Karleby: Marklund! — **Ok.** Kajana multis locis: Maja Arvonen!, quae 7 spec. in H. M. F. collegit; Hyrynsalmi Haapala: Kyyhkynen!; Kianta compl. locis, saepe cp, interdum cpp, in parte septentrionali paroeciae usque ad Kiannanniemi saltem et Ylinäljäänkä: Kyyhk. Suom.!, qui 11 saltem spec. e Kianta in H. M. F. collegit, cfr Lindb. bidr. p. 28.

Ob. Kempele: Huumonen!; Uleåborg: Huumonen! qui 5 spec. in H. M. F. legit, cfr Huum. lis. p. 84.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. VI N:o 21 in Suecia leg. Dahlstedt.

Nyl. I Lindb. Tarax. p. 40 betecknas *T. canaliculatum* som »en sällsynt form»; sedan har arten dock uppvisats från synnerligen många ställen, se redan Lindb. bidr. p. 23. — **Sat.** »*T. canaliculatum* är spontant utbredd öfver hela området. Dess utbredning är jämn och den har iakttagits snart sagdt öfverallt, där maskrosor öfverhufvudtaget rotfäst sig. Arten förekommer mestadels tämligen rikligt, ställvis . . . i ögonen fallande ymnigt och dominerande. I Björneborgs skärgård är *T. canaliculatum* den allmänaste arten på de eljest artfattiga utholmarna: Florstr. Stud. p. 81. — **Sb.** Kyyhkynen uppräknar *T. canaliculatum* bland arter, som äro allmänna och ymniga i **Sb.**: Kyyhk. litt.

Ehuru *T. canaliculatum* sannolikt mångenstädes är allmän, har jag öfver hufvud upptagit alla fyndorter, som icke äro' tidigare publicerade.

T. canaliculatum * *potens* beskrefs af Lindberg i Lindb. bidr. p. 22 —27 och omnämnes f. ö. Lindb. bidr. p. 23 (**A1**), 24 och 25 (**Nyl**) äfven-

som p. 26, liksom också Palmgr. Ål. Tarax. p. 40 och Link. Lis. p. 31 (Sb.). Emellertid skriver Lindberg senare, »att han vid odling af *T. canaliculatum* i härvarande botaniska trädgård konstaterat, att från samma rot utgå korgar utan och sådana med sparsamt eller rikligt förekommande pollen»: Medd. XXXVII p. 36. Florstr. Stud. p. 79—81 uppräknar *T. canaliculatum* från flere fyndorter dels med, dels utan pollen, likaså Markl. p. 19 från några.

Taraxacum canoviride Lindb. fil. in schaed. 1924.

Paucis locis in Fennia australi occurrit.

Nyl. Helsingfors Brunnsparken: Lindberg.

Sat. Tammerfors 2 locis, Birkkala 2 locis, Nakkila: Florstr. Stud. p. 58—59, quem l. inspicias; spec. determ. Lindberg: l. c.

Taraxacum capnocarpiforme Florstr. 1914.

E Satakunta indicatur.

Sat. Tammerfors duobus locis: Florstr. Stud. p. 48, ubi p. 46—50 primum describitur; Tammerfors loco classico: Marklund!

Florströms exemplar från Tammerfors, ängssluttning vid Iidesjärvil inlämnades under namnet *T. capnocarpum*, jfr Medd. XXXVIII p. 69. Senare förde emellertid Florström exemplaret till *T. capnocarpiforme* och försäkrar, att denna art är skild från *T. capnocarpum*: Florstr. Stud. p. 49—50, jfr l. c. p. 6 not. *T. capnocarpum* saknas sålunda i landet: Lindb. comm.

Taraxacum capnocarpum Dahlst.

Specimen hoc nomine collectum nunc ad antecedens specimen refertur. Se under T. capnocarpiforme.

T. capnocarpum är i Sverige insamlad i Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 41.

Taraxacum caudatulum Dahlst. 1910.

Nonnullis locis in Fennia occurrit.

Ål. Mariehamn pc, Godby: Palmgren! et Eckerö Storby, spec. recensuit Dahlstedt: Palmgr. Ål. Tarax. p. 32, cfr Florstr.

Stud. p. 46, vide etiam infra; Godby: Palmgren! — **Ab.** Åbo Samppalio: Linkola!, spec. vidit Dahlstedt 1912; Åbo Run-sala! et Nådendal Luonnonmaa Jaakkola!: Laura Högman; Lojo SOLhem: Lindberg! — **Ny1.** Helsingfors in Horto botanico (Lind-berg): Dahlst. Östsv. p. 68, ubi p. 67—69 primum describitur, cfr Florstr. Stud. p. 46.

Sat. Tammerfors circa Iidesjärvi [non »Sidesjärvi»] (Flor-ström) [non »Flodström»]: Dahlst. Nordsv. p. 104; Tammerfors duobus locis, Loimijoki duobus locis [cfr Saur.], Alastaro uno loco, Björneborg 3 locis, Räsö 4 locis; Florstr. Stud. p. 45—46, cfr l. c. p. 120—121, spec. e Räsö in »Barnens Trädgård»!

Om. Jakobstad: Maja Arvonen!, spec. det. Dahlstedt 1912.

Ob. Uleåborg in proxima vicinitate: Huum. lis. p. 84.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 36 in Suecia leg. Dahlstedt.

T. caudatum uppgifves förekomma **A1.** på en odlad äng strax utan-för Mariehamn i Jomala socken: Palmgr. Ål. Tarax. p. 32; exemplaren från detta ställe höra enligt Lindberg till den senare urskilda *T. polychroum* Ekman.

Taraxacum ceratolobum Dahlst. 1912.

In Lapponia rarissime lectum esse indicatur, sed speci-mina in H. M. F. non sunt.

[**L. ent.** Kilpisjärvi Malla: Montell in Medd. XL p. 90—91 nomine *T. croceum* * *ceratolobum* Dahlst., spec. det. Dahl-stedt: l. c.]. **Lp.** Ponoj (Torckell): Dahlst. Nordsv. p. 13, ubi p. 12—13 primum describitur.

Taraxacum ceratophorum (DC.).

Vide sub *T. Hjeltii*.

Taraxacum chloroleucum Dahlst. 1911.

In Fennia austro-occidentali raro occurrit.

Ab. Nådendal 1923: Markl. litt. — **Ny1.** Helsinge Box-backa 1924: Markl. litt.

Sat. Björneborg in plano [»skvären»] ad templum (novum), Räfsö! prope scholam populi et ad »Båtsmansgatan»: Florstr. Stud. p. 34—35, cfr l. c. p. 120, Medd. XXXVIII p. 112 et Dahlst. Västs. p. 46; primum describitur in Dahlst. Nya Östs. p. 11.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 24 in Suecia lectum est.

Taraxacum chloroticum Dahlst.

Species apud nos incerta.

Sat. »Tammerfors grus- och ruderatmark nära »De gamlas hem» . . . , gräsvall nära lokomotivstallet å järnvägsstationen»: Florstr. Stud. p. 62 jfr l. c. p. 4 och 5 not. Emellertid framhåller Lindberg, att Marklunds exemplar från Florströms lokal är *T. crebridens*: Lindb. comm.

Om *T. chloroticum* skriver Dahlstedt: A *T. pectiniformi* Lindb. f. foliorum lobis in margine superiore minus convexis, subalato-dentatis, apicibus sensim attenuatis acutis (nec ut in *T. pectiniformi* Lindb. f. valde convexis $\pm$ laciniato-dentatis apicibus longioribus angustis apicem versus iterum dilatatis acutis), squamis exterioribus longioribus et angustioribus nec non calathio magis radiante majore ligulisque angustioribus subcanaliculatis colore pallidiore et squamis interioribus sub apice haud corniculatis v. callosis distinctum: Dahlst. litt.

Det kan nämnas, att *T. chloroticum* är utdelad i Dahlst. Tarax. Skand. fasc. II N:o 35, insamlad i Sverige af Dahlstedt.

Taraxacum chrysostylum Dahlst. 1909.

In Kuusamo septentrionali lectum esse indicatur.

Kuus. Oulankajoki Lemmesniemi in prato fundo arenoso 5 km ab ostio (A. L. Backman): Palmgren in Medd. XXXVII p. 42, cfr l. c. p. 40 et Medd. XXXVI p. 15.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. III N:o 19 et l. c. VI. 1 N:o 26 in Suecia leg. Dahlstedt (et alii).

Taraxacum cochleatum Dahlst. & Lindb. fil. 1912.

In Lapponia et Fennia septentrionali, ut videtur, rarius occurrit.

Ok. Kianta [»Suomussalmi»] Törmälä: Kyyhkynen!

Kuus. Kitka Haataja!, Rukajärvi Aikkola! et Ala-Kitka Turkkilal: V. Krohn, de spec. ultimo cfr Dahlst. Nordsv. p. 75.

Lk. Kuolajärvi Viinikylä: Lindberg! — **Li.** Törmänen: Lindberg!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 49 in Suecia Jämtland leg. O. Ohlin, fasc. IV N:o 19 et l. c. N:o 20 ibidem leg. Dahlstedt.

Arten beskrifves i Dahlst. Nordsv. p. 72—75.

Taraxacum concolor Lindb. fil. 1909.

In Fennia australi raro (aut rarissime) occurrit.

Nyl. Helsingfors in Horto botanico: Lindberg! cfr (Diar. 2, X, 1909) Medd. XXXVI p. 5 et Florstr. Stud. p. 89.

Sat. Kyrö [»Hämeenkyrö»] duobus locis spec. solit.: Florstr. Stud. p. 89.

Taraxacum conforme Palmgr. 1910.

In Alandia adhuc uno tantum loco visum est.

A1. Compluribus locis infra oppidum Mariehamn! . . . , sed fere semper pauca specimina: Palmgr. Ål. Tarax. II p. 11—13, ubi primum describitur, vide Tabula 3 et cfr Medd. XXXVII p. 42.

Taraxacum coniungens Lindb. fil. 1917.

Adhuc non lectum nisi uno loco in par. Lojo.

Ab. Lojo Jalansaari [»Jalassaari»] Ekudden: Lindberg!, cfr Medd. XLIII p. 230—231 et 293.

Af Lindberg först anträffad i Estland: Lindb. comm.

Taraxacum copidophyllum Dahlst. 1910.

Paucis locis in Fennia australi et media (ad 63° 50') adhuc lectum est.

Al. Mariehamn! nonnullis locis graminosis [»gräslindor»], sed semper fere minimo spatio [»mycket begränsad»]: Palmgr. Ål. Tarax. p. 37, ubi p. 35—37 describitur, vide tabulam 5, cfr Dahlst. Östsv. p. 26, ubi primum describitur p. 25, et Florstr. Stud. p. 37; Eckerö Storby: Palmgren!

Sat. Tammerfors ad »Tammerfors trikåfabrik» cp loco satis magno [»rätt stor yta»], Räfsö pauca specimina: Florstr. Stud. p. 37, cfr Florström in Medd. XXXVII p. 69 et 216.

Om. Pedersöre Vestersundby! et Jakobstad!: Maja Arvonen; Jakobstad! et Gamla Karleby Hållbagen!: Marklund.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. V N:o 19 in Suecia leg. Dahlstedt.

Taraxacum cordatum Palmgr.

Vide *T. amblycentrum*.

Taraxacum cordiferum Markl. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi uno loco in Ostro-bottnia media.

Om. Jakobstad in prato prope Östanpå 1911 et 1924: Markl. Tarax.!

Taraxacum corniculatum (Kit.).

Nunc in species diversas divisum; haec ad formam collectivam indicantur.

Al. p: Bergstr.; Degerby: Bergstr. p. 4; fq: Arrh. & K.; Kumlinge st fq, verisimiliter haud infrequens par. Brändö, quamvis non visum nisi in Lappo: Bergr. — **Ab.** Gustafs Lypörtö: Bergr.; Pargas p — st fq?: Arrh. Ann.!: [Vihti] st fq ad margines viarum: Flinck, quem l. inspicias; Mietois et in parte aperta par. Mynämäki [»Pt»] st fq, Härmessuo et Tapaninen p in col-

libus aridis, in parte australi saepe cp: Caj. Kasvist. — **Nyl.** [Hogland] in pascuis aridis et viis fq: Brenn. p. 446 et Brenn. Till. p. 36!

T. corniculatum upptogs såsom underart i Herb. Mus. Fenn. II [p. 105] från **Al.**, **Ab.** och **Nyl.**; l. c. p. 145 säges: »E **Sat.** Birkkala [Willilä] adsunt spec. ad *T. cornic. tendentia*», jfr äfven l. c. p. XI.

Af ofvanstående framgår, att *T. corniculatum* först omnämnes från floraområdet af Bergstr. [1852] och sedan af Brenn. 1871, jfr Hjelt Känn. p. 144.

Sa. [Ruokolaks] Narsakkala: Hult; det synes mig ovisst, om uppg. afser någon form af denna kollektivart.

Äfven namnet *T. erythrospermum* Andr. har blifvit användt i samma bemärkelse som *T. corniculatum*: Lindb. comm., se under denna. — Om Brenners åsikt se Medd. XVIII p. 159—161.

Taraxacum cornigerum (Aschers.) Brenn.

Auctore Lindberg ad T. marginatum Dahlst. spectat.

Brenner förevisade formen 6, IV, 1889 under namn af *T. laevigatum* (Willd.) var. *cornigerum*, se Medd. XVIII p. 160 och jfr Medd. XXXIII p. 91. I Lindb. Förkl. p. 148 säges, att alla exemplaren tillhöra *T. marginatum* [Dahlst.].

Taraxacum crassipes Lindb. fil. 1907.

In maxima parte Fenniae usque ad 66° fere ad septentrionem versus occurrit et nonnullis saltem plagis satis frequenter inveniri indicatur.

E multis provinciis enum. Lindb. bidr. p. 26—27 et Florstr. Stud. p. 87.

Al. nondum visum est. — **Ab.** Uskela ad deversorium Sirkula: Hisinger! — **Nyl.** Kyrkslätt! prope stationem viae feratae! duobus locis: Lindb. Tarax. p. 38, ubi primum describitur, cfr Lindb. bidr. p. 24; Kyrkslätt Smedsby: Lindb. bidr. l. c.; Borgå prope oppidum: W. Wahlbeck! — **Ka.** Viborg Rättijärvi: H. Buch!, cfr Lindb. bidr. p. 25.

Sat. enum. e 26 paroeciis aut oppidis interdum multis e locis et cp: Florstr. Stud. p. 84—85, cfr l. c. 100 et 104, tabula geogr. N:o 8, item Medd. XXXVII p. 55, spec. e Kyrö [»Hämeenkyrö»] Mahnala!, vide etiam infra; Birkkala Nokia:

Hjelt!; Kyrö Mahnala quoque leg. Printz! — **Ta.** Tammerfors (Sola): Lindb. bidr. p. 25; Messukylä [»Messuby»] prope Iidesjärvi: Florstr. Stud. p. 87; Jokkis Kirkkola: S. Salmenlinna!; Hattula Leteensuu: Lindb. Tarax. p. 38, ubi primum describitur. — **Sa.** Villmanstrand ad laterariam! et Lappvesi Kausala!; H. Buch, cfr de hoc Lindb. bidr. p. 25; Ruokolaks Imatra in prato ad stationem viae ferratae: O. A. Gröndahl!, cfr Lindb. bidr. p. 25. — **Kl.** In territorio, ut videtur, st fq: Markl. p. 19, ubi e 6 locis enumeratur, spec. e Sortavala!, spec. indidem leg. K. H. Hällström!; Kirjavalaks 4 locis: Maja Arvonen!, vide etiam Link. Stud. II p. 475—476.

Oa. Gamla Vasa in aggere viae ferratae: A. Lindfors!, cfr Lindb. bidr. p. 28. — **Tb.** Pihlajavesi ad stationem viae ferratae: O. A. Gröndahl!; Laukaa Leppävesi! in aggere viae ferratae et Seppälä ad Vihtajoki!: Häyrén. — **Sb.** [Kuopio!] saltem st fq: Link. Lis. p. 31, cfr Lindb. Tarax. p. 38 et Lindb. bidr. p. 28; Maaninka Pöljä: Kyyhk. Merk. p. 62; 14 saltem spec. ex hac provincia in H. M. F., vide etiam Kyyhk. maap. p. 54. — **Kb.** Tohmajärvi Akkala: L. Oesch!

Om. Jakobstad Östänvägen: Marklund! et Maja Arvonen!; Lappajärvi in vicinitate templi: A. L. Backm. Fl., cfr Lindb. Tarax. p. 38. — **Ok.** Sotkamo Hepolehto compl. loc., Kallola, Mätäspuro, Närhiniemi et Vaarankylä, Paltamo Reetinniemi, Miesmäki! et Mieslahti Pitkäperä, Ristijärvi Heikkisenjärvi, Puolanka Kotilankylä Pöyhöniitty, Törmänmäki ad ripam lacus Pieni Salminen et Törisevänäpuro in prato prope pagum ad templum: Kyyhk. litt. 1922, de Sotkamo Närhiniemi cfr Kyyhk. maap. p. 53, vide etiam infra; Kajaani in prato ad viam ferratam: Maja Arvonen!

Ob. Alatornio [»Nedertorneå»] Kaakamo Mansikka: Häyrén!

Sat. Florstr. Stud. p. 85—87 lämnar många upplysningar om artens utbredning i denna provins. — **Sb.** Kyyhk. litt. 1922 uppräknar *T. crassipes* bland de allmännaste och ymnigaste *Taraxacum*-arterna i denna provins och tillägger om denna art och *T. guttulatum* »joita tapaa kaikkialla». — **Ok.** Det säges, att *T. crassipes* är sällsynt i Sotkamo: Kyyhk. maap. p. 54. I Suomussalmi har arten ej anträffats af Kyyhkynen, jfr Kyyhk. Suom. p. 18 och 24.

Taraxacum crebridens Lindb. fil. 1907.

Multis locis in Fennia australi indicatur; in Fennia media perpaucis locis ad 63° 40' lectum est.

A1. Mariehamn (Palmgren): Dahlst. Västsv. p. 57, cfr Florstr. Stud. p. 62. — **Ab.** Luonnonmaa Rantala: Laura Högman!; Pargas Pyhänsuu: Linkola!; Lojo Jalassaari Ekudden: Lindberg! — **Ny1.** Kyrkslätt Österby Teir [Tera]: Lindb. Tarax. p. 31!, ubi primum describitur; Kyrkslätt Österby Nygård! et Smedsby!: Lindberg, cfr Dahlst. Östsv. p. 49 et Lindb. bidr. p. 24, Kyrkslätt Vohls: Lindb. bidr. p. 24, cfr Dahlst. Östsv. p. 49.

Sat. e 24 paroeciis aut oppidis enum., ubi interdum multis locis indicatur et nonnullis ep aut cpp: Florstr. Stud. p. 60—61, cfr l. c. p. 103 et 105, item tabula geogr. N:o 20, spec. e Vesilahti in vicinitate templi! et Björneborg!, de Loimaa cfr Saur., vide etiam infra. — **Ta.** Akkas Toijala in pago prope stationem viae ferratae fq: Florstr. Stud. p. 62; Jokkis in prato sicco: S. Salmenlinna!; Hattula Pelkola: Rancken & A. Wegelius!; Tavastehus! in graminoso ad templum rossicum! et ad stationem viae ferratae!: Lindb. Tarax. p. 31, ubi primum describitur, cfr Dahlst. Östsv. p. 49 etc.

Sb. Jorois Järvikylä: Lindberg!

Om. Jakobstad: Maja Arvonen!

E nonnullis provinciis enum. Lindb. bidr. p. 26 et Florstr. Stud. p. 62, vide etiam Lindb. Förkl. p. 149.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 44 nomine *T. praevioides* Dahlst. mser. in Suecia leg. Dahlstedt, vide etiam *T. angustisquameum*.

Sat. *T. crebridens* är spridd öfver större delen af **Sat.**: Florstr. Stud. p. 61, se l. c. p. 61—62, där många detaljupplysningar lämnas.

Taraxacum crispifolium Lindb. fil. 1907.

In Fennia australi nonnullis locis, in Fennia media uno loco ad 62° 12' lectum est.

Ab. Åbo (Linkola): Lindb. bidr. p. 23; Lojo SOLhem: Lindb. Tarax. p. 27, ubi primum describitur; Lojo Jalassaari Ek-

udden: Lindberg! — **Ny1.** Kyrkslätt in aggere viae ferratae prope stationem et fqq et cp in Österby [spec. lecta ad Teir [: Tera»]! et Nygård!], Helsingfors st r in Horto botanico!: Lindb. Tarax. p. 27, ubi primum describitur, cfr Lindb. bidr. p. 24; Kyrkslätt Vohls: Lindb. bidr. p. 24; Kyrkslätt Sarfvik!, Esbo Stensvik! et in Helsingfors in horto dom. Sinebrychoff!: Lindberg; Helsingfors Djurgården »Trädgårdsföreningen», Helsing Malm Träsvedja et Sibbo Löparö (Maida Palmgren): Lindb. bidr. p. 25.

Sat. Tammerfors: Sola!

Sb. Jorois Järvikylä: Lindberg!

Enumeratur in Lindb. bidr. p. 26 ex **Ab.** et **Ny1.**, vide etiam Lindb. Förkl. p. 148.

Taraxacum croceiflorum Dahlst. 1910.

Nonnullis locis in Fennia australi lectum aut indicatum est.

Ab. Åbo Samppalinna: Linkola!, spec. determinavit Dahlstedt 1912; Åbo Runsala! et Nådendal Ekstensholm!: Laura Högman; Nådendal: Marklund!

Sat. Mouhijärvi pag. Hyynilä, Punkalaidun pag. Sarkkila, Kulla Leineberg pc, Björneborg enum. e 4 locis interdum cp aut st cp, Räfsö prope coemeterium: Florstr. Stud. p. 31, cfr Medd. XXXVII p. 112; Björneborg prope coemeterium (Florström!): Dahlst. Västsv. p. 40. — **Sa.** [Ruokolaks] Imatra: Lindberg!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. III N:o 27 in Suecia leg. Dahlstedt, l. c. N:o 28 ibidem leg. Th. Lange, fasc. VII ibidem leg. Dahlstedt.

Arten beskrives Dahlst. Östsv. p. 9—10.

Taraxacum croceum Dahlst. 1905.

In Lapponia et Fennia maxime septentrionali plus minusve frequenter invenitur.

Fennia in parte maxime septentrionali . . . Lapponia rossica: Dahlst. Stud. p. 160, ubi p. 159—160 describitur; in Lapponia fq dispersum: Montell in Medd. XLVII p. 90—91, vide

etiam Lindb. bidr. p. 26—27, Mela Kasv. V, item Borg Beskr. p. 103, 116, 136 et 139 not.

Ob. Alatornio [»Nedertorneå»] Kaakamo Mansikka: Häyrén! — **Kuus.** Oulankajoki p ad ripam amnis a Kiutaköngäs sursum et in Kiutavaara ad rivum, qui in Koirankielimutka influit, Riisiselkänen p ad ripas rivorum supra Riisiköngäs et pc ad Haarapuro et Uusipuro, fontes amnis Riisijoki: Edv. af Hällstr. 1923.

Lk. Muonio in prato praed. Mella: Brenner in Medd. XXXIII p. 112, cfr Medd. XXXIV p. 75; Kittilä complur. locis (G. Lång): Lindb. bidr. p. 28; in prate boreali paroeciae Sodankylä fq usque ad Niemelä et prope Kopsusjärvi, lectum etiam ad Lokka et Seitajärvi: Wainio not.¹⁾; cp l. c. p. 8¹⁾ et Hult Lappm.¹⁾; Värriötunturit: Rantaniemi in Medd. XLVI p. 109; saltem 12 spec. in H. M. F., vide ceterum supra. — **Li.** ad rivulos et locis uliginosis, apertis vel subumbrosis reg. subalp. et alpinae st fq . . . Pietarlauttasoaivi S 308, Hammasuro h. 382, Peldoivi N 500, SE 418, Kuarvekods h. 400, Ailigas SV 400, [Rastekaise E 558, NE 525]: Kihlm. Ant.¹⁾, ubi p. 107 et 108 describitur nomine *T. officinale* var. *lapponicum*; ad Ivalojoiki in Inari et ad Paatsjoki usque ad Köngäs prope Mare glaciale fq: Wainio Not.¹⁾; Laanila Luttojoki: Rantaniemi!; Lutto: A. Torkell! — [**L. ent.** vide supra.]

Lt. [Petsamo] Saariselkä reg. alp. sp., spec. det. Lindberg: Roiv. Tiet., vide infra; Nuotjoki: A. Torckell! — **Lp.** Ponoj: A. Torckell! in Herb. Mus. Fenn. II p. 105¹⁾.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 9 in Suecia Jämtland leg. Dahlstedt, l. c. N:o 10 (f.) ibidem.

Dahlst. Scand. p. 159 not använder för *T. lapponicum* Kihlm. kollektiv-namnet *T. croceum*, och alla senare uppg. gå under detta namn.

Lt. »Mahdoll. muualla tunt. nähdyt Tarax.-lajit ovat samaa kuin ylläm. — Reg. silv. ovat Tarax.-lajit joks. harv. kasv. purovars.»: Roiv. Tiet.

Den form, som beskrifves af N. I. Fellm. p. 36, hör enl. Kihlm. Ant. p. 108 (64) till *T. lapponicum* och bör således numera kallas *T. croceum*. Den upptogs under *T. palustre* i Herb. Mus. Fenn. [ed. I] I p. 24.

Om var. *repletum* och **ceratolobum* se under de så benämnda *Taraxacum* arterna.

¹⁾ Nomine *T. officinale* var. *lapponicum* Kihlm.

Taraxacum crocodes Dahlst. 1908.

*In Ostrobothnia Kajanensi uno loco (c. 64° 55') reperi-
tum est.*

Ad lacum Kiantajärvi in Suomussalmi [»Suomis salmi»]:
Dahlst. ant. p. 38—39.

Ok. Kianta ad ripam sinus Lautalahti ad Vasonniemi st
cp: Kyyhk. Suom.!, cfr l. c. p. 19, 21, 22 et 134, item Lindberg
in Medd. XXXV p. 126—130, ubi primum (1908) e Fennia in-
dicatur, Medd. XXXV p. 256, Lindb. bidr. p. 28 et 28—29,
Brenn. bidr. p. 23, Dahlst. Nordsv. p. 3, Kuj. Aln. p. 259 etc.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 13 in Suecia Jämt-
land leg. O. Ohlin, fasc. IV N:o 8 ibidem leg. Dahlstedt.

Arten beskrifves af Dahlstedt i uppsatsen »*Taraxacum palustre* (Ehrh.)
und verwandte Arten in Skandinavien» (Arkiv för botanik Bd. VII N:o 6).
Stockholm 1907, p. 18—19.

Taraxacum cuspidatum Markl. 1911.

*In Karelia Ladogensi (inter 61° 40' et 62°) et uno loco
in Savonia (62° 12') adhuc rarissime lectum est.*

Kl. Sortavala in oppido [spec. lectum prope seminarium
alumnorum!], Ruskiala in prato inter marmorarias et templum!,
ambobus locis pcc 1910: Markl. p. 21, ubi p. 19—21 primum
describitur, cfr Medd. XXXVII p. 90.

Sb. Jorois Järvikylä: Lindb. comm.

Taraxacum cyanolepis Dahlst. 1911.

*Perpaucis locis in Fennia media adhuc lectum aut in-
dicatum est.*

Sat. In oppidulo Ikalis in arbusto [»esplanaden»] locis
graminosis, Räfsö! prope scholam populi st cp, ad viam nau-
tarum [»Båtsmansgatan»]! et loco graminoso prope coemeterium:
Florstr. Stud. p. 31, cfr Medd. XXXVII p. 112, cum primum
(1911) e Fennia indicatum est, et p. p. Dahlst. Västsv. p. 43;
Tammerfors prope tabernam Rosendal 1924: Markl. litt.!

Om. Pedersöre Skutnäs!, Jakobstad prope stationem viae ferratae! et prope templum!: Maja Arvonen.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 22 in Suecia leg. Dahlstedt, fasc. V N:o 6 ibidem leg. A. Hülphers.

T. cyanolepis beskrifves Dahlst. Västsv. p. 40—43 (1911).

Taraxacum Dahlstedtii Lindb. fil. 1906 (1907).

In Fennia australi et nonnullis plagis Fenniae mediae frequenter—frequentissime provenit. Ad septentrionem et forsitan etiam ad orientem versus frequentia minuitur. Usque ad 65° septentrionem versus nunc lectum est.

Fq in partibus australibus et mediis patriae saltem usque ad **Sb.** Kuopio et **Om.** Lappajärvi: Lindb. Tarax. p. 28, ubi p. 27—28 primum describitur, cfr Medd. XXXIII p. 55 ubi primum (1, XII, 1906) nominatur; e permultis locis enumeratur: Dahlst. Östsv. p. 45; e multis provinciis etiam Lindb. bidr. 26—27, Palmgr. Ål. Tarax. p. 28, Florstr. Stud. p. 56 etc.

A1. fq in territorio, sed pc et non maiore copia, enum. e permultis locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 27—28; permultae (saltem 13) spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 23 (3 locis). — **Ab.** 9 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 23 (2 locis). — **Ny1.** 13 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 24—25 (8 locis). — **Ka.** Sippola: V. Kujala! — **Ik.** 5 spec. in H. M. F.

Sat. In parte australi fq, enum. e 37 paroeciis aut oppidis, interdum cp: Florstr. Stud. p. 54—56, cfr l. c. p. 101—103, 105 et 121, item tabula geogr. N:o 12, de Loimaa cfr Saur., vide etiam infra; 5 spec. in H. M. F. — **Ta.** enum. Florstr. Stud. p. 56 et Lindb. bidr. p. 25; 6 spec. in H. M. F. — **Sa.** Lappvesi (H. Buch!): Lindb. bidr. p. 25; Savitaipale in vicinitate templi! et Kalkis!: H. Buch. — **K1.** non inter species frequentiores pertinet, enum. e 4 locis: Markl. p. 15; 5 spec. in H. M. F.

Oa. Vasa (A. Lindfors!): Lindb. bidr. p. 28. — **Tb.** nondum adnotatum, sed certe indagandum est. — **Sb.** fq: Link.

Lis. p. 31; 14 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 28.
— **Kb.** nondum adnotatum, sed certe indagandum.

Om. Pedersöre! 4 spec., Jakobstad! Kvarnbacken!: Maja Arvonen; Lappajärvi in vicinitate templi (Nyström): A. L. Backm. Fl., vide etiam Lindb. Tarax. p. 28. — **Ok.** Kajaani Niska!, in graminoso ad templum! et in prato ad ripam amnis!: Maja Arvonen; [Kianta] pc in praedio sacerdotis: Kyyhk. Suom. p. 133, cfr l. c. p. 21.

Ob. Uleåborg »sähkölaitoksen alemman allaksen reuna»: Huumonen!, cfr Huum. lis. p. 84.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 33 in Suecia leg. Dahlstedt.

Sat. I Florstr. Stud. p. 56 lämnas flere upplysningar om förekomsten af *T. Dahlstedtii*.

Om Brenners uppfattning, särskildt i frågor rörande nomenklaturen, se Medd. XXXIII p. 74 och 90, Fedde Repertorium IV (1907) p. 335, Medd. XXXIV p. 23, Medd. XXXV p. 124 och Brenn. komm. p. 5—6. Denna vederläggas Lindb. Förkl. p. 146 och 148—149, se äfven Dahlst. Östsv. p. 45.

Taraxacum decipiens Raunk. 1924.

His annis in Ab. adnotatum est.

Ab. Korpo rr Kälö Wästerö st cp in Fuco: Ekl. comm., cfr Diar. 2, II, 1924 ex Hufvudstadsbladet N:o 41 p. 6.

Exemplaren äro bestämda af Lindberg; måhända erfordras ännu närmare undersökningar: Ekl. i bref af 15/V 24.

T. decipiens Raunk. = *T. retroversum* Dahlst.: Ekl. l. c.

Taraxacum densiflorum Brenn. 1907.

E Lapponia kemensi indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

Lk. »In prato ad pagum Tepastolombola par. Kittilä»: Brenner i Medd. XXXIV p. 75, där arten beskrifves efter exemplar, insamlade af Montell. Någon annan uppgift är mig icke bekant, och exemplar föreligga icke i H. M. F.

Taraxacum dilatatum Lindb. fil. 1907.

Paucis locis in Fennia australi et media usque ad 63° 40' adhuc lectum est.

A1. Föglö Degerby (Palmgren!): Lindb. Tarax. p. 23, ubi primum describitur p. 22—23; Föglö cpp et complur. locis in Mariehamn: Palmgr. Ål. Tarax. p. 20, cfr Dahlst. Östsv. p. 41, Lindb. bidr. p. 23 et 26, item Florstr. Stud. p. 38; Saltvik Kvarnbo: Kotilainen! — **Ab.** Åbo Runsala: Linkola!

Sat. Ikalis! duobus locis, Räfsö prope scholam populi: Florstr. Stud. p. 38, cfr l. c. p. 120 et Medd. XXXVII p. 55.

Om. Nykarleby: Marklund!; Nykarleby! et Pedersöre Sausund! in vicinate templi: Maja Arvonen.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 25, fasc. IV N:o 33 et 34 diversis locis in Suecia leg. Dahlstedt.

Taraxacum distantilobum Lindb. fil. 1907.

Nonnullis locis in Fennia australi et media usque ad 62° 12' adhuc lectum aut indicatum est.

Enumeratur e multis locis in Florstr. Stud. p. 51, e **Nyl.** et **Ta.** in Lindb. bidr. p. 26.

Ab. Lojo Jalassaari Ivars: Lindberg! — **Nyl.** Helsingfors in Horto botanico! compluribus graminosis [»gräslindor»] sed pc, Kyrkslätt Österby nonnulla spec. ad Teir [»Tera»]: Lindb. Tarax. p. 34—35, ubi p. 33—34 primum describitur, cfr Lindb. bidr. p. 24; Kyrkslätt Sarfvik!, Torsvik! et Österby Nygård!, Helsingfors in horto »Trädgårdsföreningen»! [cfr Lindb. bidr. p. 25], Esbo Stensvik!: Lindberg; Kyrkslätt Vohls: Lindb. bidr. p. 24; Helsinge Malm Träsvedja: Lindb. bidr. p. 25.

Sat. Viljakkala Harhala, Punkalaidun in pago Mäenpää. Loimaa 2 km ad septentrionem versus a templo, Alastaro in pago ad templum, Eurajoki pag. Lutta praed. Jaakkola: Florstr. Stud. p. 51; [Loimaa] Karsatti (Florstr.): Saur. — **Ta.** Tavastehus in graminoso ad templum rossicum: Lindb. Tarax. p. 35!, ubi primum describitur. — **Sa.** Savitaipale Karhe!, prope templum! et in pago! ad templum: H. Buch.

Sb. Jorois Järvikylä: Lindberg!

Taraxacum divaricatum Brenn. 1906.

Auctore Lindberg multae species hoc nomine confusae sunt.

Arten beskrifves af Brenner i Medd. XXXII p. 98 och omnämnes f. ö. af Brenner åtminstone i Medd. XXXV p. 182—184, Brenn. komm. p. 5, 6 och 8 äfvensom Brenn. Vårf. p. 133. Se om densamma Lindb. Förkl. p. 147.

Taraxacum duplidens Lindb. fil. 1907.

Multis locis in Fennia australi et media aut lectum aut adnotatum est. Usque ad 65° septentrionem versus indicatur.

E permultis locis enumeratur: Dahlst. Östsv. p. 72, vide infra; e multis provinciis etiam Lindb. bidr. p. 26—27, Palmgr. Ål. Tarax. p. 39 et Florstr. Stud. p. 77.

A1. Spec. solitaria typica Lemland Jersö!, Hammarland Frebby et paucis graminosis in Mariehamn!: Palmgr. Ål. Tarax. p. 39; Lemland Granö (Palmgren): Dahlst. Östsv. p. 72. — **Ab.** Åbo Samppalinnal, Pargas Muddais in prato ad Östernäs! et Malm!: Linkola, de Pargas cfr Lindb. bidr. p. 23; Åbo Run-sala: O. Brander! vide etiam infra. — **Ny1.** Tenala Lappvik: I. Ström!; Ekenäs Vesterby: W. Wahlbeck!; Helsingfors in Horto botanico! [cfr Lindb. bidr. p. 24], fq in graminosis in valle Instituti clinici [»Klinikdalen»]!, Helsingfors Malm Träsvedja [cfr Lindb. bidr. p. 25]: Lindb. Tarax. p. 39, ubi p. 38—39 primum describitur; Helsingfors in horto dom. Sinebryhoff!, »Brunns-parken»! complur. loc., »Djurgården Trädgårdsföreningen» et Högholmen (Häyrén!): Lindb. bidr. p. 24—25; Helsingfors »Blind-hemmet»: Lindberg!; Helsingfors 7 locis (variis nominibus) et Ingå 2 locis (Brenner): Dahlst. Östsv. p. 72, vide infra; Borgå: W. Wahlbeck! — **Ik.** Muola Kyyrölä! et Kivennapa [»Kivinebb»] Raivola!: R. Cederhvarf.

Sat. e 6 paroeciis aut oppidis, interdum cp aut st cp, enum.: Florstr. Stud. p. 77, cfr l. c. p. 120 et 121, spec. e Björneborg prope coemeterium!, vide etiam Medd. XXXVII p. 55. — **Ta.** Tavastehus prope templum rossicum: Lindb. Tarax. p. 39!, ubi primum describitur. — **Sa.** Lappvesi (H. Buch): Lindb. bidr. p. 25; ad stationem Imatra: O. A. Gröndahl!; Ny-slott: Lindberg! — **K1.** Sortavala spec. solitaria. Valamo!, Käki-

salmi [»Kexholm»]: Markl. p. 18—19!; Sortavala Kirjavalaks: Maja Arvonen!

Oa. Vasa (A. Lindfors!): Lindb. bidr. p. 28; Vasa etiam leg. Hjelt! — **Sb.** Jorois Järvikylä: Lindberg!

Om. Nykarleby!, Pedersöre Skutnäs! et in vicinitate templi!, Jakobstad! Alholm! et Kvarnbacken!: Maja Arvonen; Jakobstad prope telonium: Marklund! — **Ok.** Kajaani ad viam versus Ämmä: Maja Arvonen!

Ob. Uleåborg in proxima vicinitate oppidi: Huum. lis. p. 84.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 49 in Suecia leg. Dahlstedt.

Nyl. I Dahlst. Östsv. p. 72 ingå Brenners uppgifter under 10 olika namn, jfr Lindb. Förkl. p. 149; Brenners svar i Brenn. komm. p. 7—8. Hos Dahlst. l. c. upptages Björnå?; någon Björnå socken finnes ej i Finland; sannolikt afses Björnå: **Ab.**

Se äfven under *T. Ostenfeldii*.

Taraxacum erythrospermum Andrz.

Nunc in species diversas divisum est, vide sub speciebus T. laetum, T. limbatum, T. marginatum, T. proximum, T. rubicundum. Hae indicationes ad formam collectivam referuntur.

A1. p in campis taeniarum [»Cn Cp»]: Bergstr.; Degerby: Bergstr. p. 4; st fq: Arrh. & K.; Eckerö Storby: Sælan!, cfr Medd. VI p. 193. — **Nyl.** [Sveaborg] p? Susisaari uno loco spec. nonnulla, Iso Itä-Mustasaari unum aut alterum [»pari»], Stora Mjölö spec. nonnulla: Hid. Tiet.; breviations exscriptae.

I nyare publikationer användes namnet *T. erythrospermum* mig veterligen endast i Mela Kasv. V, där de nyss nämnda arterna upptagas som varieteter.

Se äfven under *T. corniculatum*.

Taraxacum euryphyllum Dahlst. 1912.

Vide *T. maculiferum*.

Dahlstedt skrifver om *T. * euryphyllum*: En blott ståndortsform (skuggform) af *T. maculigerum* Lindb. f.: Dahlst. litt.

Taraxacum eximium Dahlst. 1912.

Apud nos inveniatur necne incertum est.

I Dahlst. Nordsv. p. 33 uppräknas ett exemplar från Lk. Kolari: Hjelt & Hult! bland dem, om hvilka Dahlstedt icke kan afgöra, huruvida de höra till *T. eximium* eller *T. spectabile*. *T. eximium* beskrifves Dahlst. Nordsv. p. 30—33.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. III N:o 10 är insamlad i Norge.

Taraxacum expallidiforme Dahlst. 1912.

Perpaucis locis in Fennia indicatur.

A1. Mariehamn (Palmgren!): Florstr. Stud. p. 34.

Sat. Räfsö 3 locis: Florstr. Stud. p. 34, cfr l. c. p. 121.

Ob. In vicinitate opp. Uleåborg: Huum. lis. p. 84 (1912), ubi pro nova specie in Fennia salutatum est, spec. determinavit Dahlstedt 1912, e 3 locis lectum est.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 17, fasc. III N:o 32 et 33 in Suecia diversis locis leg. Dahlstedt.

T. expallidiforme beskrifves Dahlst. Östsv. p. 18—19 (1910).

Taraxacum expallidum Dahlst. 1910.

Uno loco Fenniae mediae adhuc indicatum est.

Sa. Villmanstrand (H. Buch): Dahlst. Östsv. p. 16, ubi p. 15—18 primum describitur.

Taraxacum expansum Florstr. 1914.

Uno loco Fenniae interioris indicatur.

Ta. [»non **Sat.**»] Tampere [»Tammerfors»] in graminoso ad meridiem versus a valetudinario novo [»Nya sjukhuset»]: Florstr. p. 70, ubi p. 68—72 primum describitur, spec. ex eodem loco leg. Marklund!

Taraxacum falcatum Brenn. 1907.

Auctore Lindberg specimina ad T. fulvum Raunk. pertinent.

T. falcatum beskrifves af Brenner: Fedde Repertorium IV (1907) p. 354 och Medd. XXXIV p. 25—26. I Lindb. Förkl. p. 147 uppgifves, att exemplaren tillhöra den några år tidigare beskrifna *T. fulvum* Raunk. Brenners svar: Medd. XXXV p. 184.

Taraxacum fasciatum Dahlst. 1908.

Haud paucis locis in Fennia australi et media lectum aut indicatum est. Ad septentrionem versus, quantum nunc scimus, usque ad 62° 12' procedit.

A1. Mariehamn! et Godby!: Palmgren. cfr Florstr. Stud. p. 39.

Ny1. Helsingfors in Horto botanico! st ep et »Djurgården» ad »Fågelsång»!, item Helsing Träsvedja! prope stationem Malm cpp: Lindb. bidr. p. 18, ubi p. 17—18 describitur, cfr l. c. p. 24, 25 et 26, tunc (1908) primum in Fennia adnotatum; Kyrkslätt Torsvik: Lindberg!, cfr de his locis Dahlst. Östsv. p. 36 et Florstr. Stud. p. 39; Sibbo Löparö prope praedium Löparö: Maida Palmgren!

Sat Birkkala Nokia ad fabricam chartarum, Ikalis!, ubi naves vaporiferae appelluntur, spec. solit.: Florstr. Stud. p. 39, cfr l. c. p. 121 et Medd. XXXVII p. 55. — **Sa.** Imatra: Lindberg! — **K1.** Sortavala st pc prope stationem viae ferratae: Markl. p. 15!; Sortavala ad statiunculam Helylä: Maja Arvönen!

Tb. Laukaa Leppävesi Seppälä: Häyrén! — **Sb.** Jorois in pago ad templum: Hintikka!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 30 et fasc. IV N:o 25 in Suecia diversis locis leg. Dahlstedt.

I Lindb. bidr. p. 18 betecknas *T. fasciatum* som en mycket sällsynt form hos oss; senare har den dock blifvit funnen på flere ställen.

T. fasciatum beskrifves af Dahlstedt i upps. »Einige wildwachsende Taraxaca aus dem Botanischen Garten zu Uppsala», Uppsala 1906: Lindb. bidr. p. 17 not.

Taraxacum Florstroemii Markl. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi uno loco in Satakunta.

Sat. Tammerfors in horto oppidi prope tabernam Rosendal leg. B. Florström sub nomine *T. atromarginatum* 1911—1913 et Marklund 1924: Markl. Tarax.

Taraxacum fulvum Raunk. 1907.

In tota Fennia plus minusve frequenter provenire videtur. Ad septentrionem versus usque ad 65° lectum est.

Enumeratur e permultis locis: Lindb. Tarax. p. 42, ubi describitur, Dahlst. Västsv. p. 15 cet.; e multis provinciis: Lindb. bidr. p. 28—29, Palmgr. Ål. Tarax. p. 45 et Florstr. Stud. p. 22; in Fennia australi et austro-occidentali: Dahlst. ant. p. 121, cfr l. c. p. 43.

Al. spec. solit., enum. ex 8 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 45; saltem 6 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 23. — **Ab.** saltem 8 spec. in H. M. F., vide Lindb. bidr. p. 23. — **Nyl.** permulta spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 24 et 25. — **Ka.** 5 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 25. — **Ik.** 5 spec. in H. M. F.

Sat. Fqq et sponte per totum territorium etiam in taeniis: Florstr. Stud. p. 22, ubi multae observationes adnotantur; e permultis locis enum. l. c. p. 20—22, cfr l. c. p. 101 et 104 et p. p. Saur.; 8 spec. in H. M. F., vide etiam Lindberg in Medd. XXXVI p. 6. — **Ta.** 6 spec. in H. M. F., vide etiam Florstr. Stud. p. 22. — **Sa.** 8 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 25. — **Kl.** st fq [»rätt allmän»], enum. e 7 locis: Markl. p. 21; saltem 4 spec. in H. M. F.

Oa. Vasa (A Lindfors!): Lindb. bidr. p. 28; Korsnäs Harrström: A. Lindfors! — **Tb.** Pihlajavesi ad praedium sacerdotis! et stationem!: O. A. Gröndahl; Laukaa Seppälä! et Leppävesi!: Häyrén. — **Sb.** fq: Link. Lis. p. 31; permulta spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. Bidr. p. 28 et Kyyhk. Merk. p. 62.

Om. Lappajärvi in vicinitate templi (Nyström): A. L. Backm. Fl. p. 135; 7 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. Tarax. p. 42 et Dahlst. Västsv. p. 15. — **Ok.** [Kianta] multis locis per totam paroeciam: Kyyhk. Suom. p. 133, quem l. inspicias; 9 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 28.

Ob. In proxima vicinitate opp. Uleåborg: Huum. lis. p. 84!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 9 in Suecia leg. Dahlstedt, fasc. IV N:o 6 ibidem leg. Th. Lange et fasc. VII N:o 16 ibidem leg. Dahlstedt.

Redan då *T. fulvum* först uppgafs från Finland, betecknades densamma såsom »en af vårt lands mest spridda arter, ehuru den ej tyckes uppträda ymnigt»: Lindb. Tarax. p. 42, se äfven Florstr. Stud. p. 22.

T. fulvum beskrifves af Raunkiær i Dansk Exkursions-flora 2 Udg. 1906: Dahlst. Västs. p. 15.

Se om densamma äfven Lindb. Förkl. p. 147 och 149.

Taraxacum galeatum Dahlst. 1910.

Paucis plagis in Fennia septentrionali frequenter provenire indicatur.

Sb. [ad fines prov. **Kb**] Rautavaara Pärnälä: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Matk. p. 100, spec. det. Lindberg.

Ok. Kajaani ad ripam amnis!, ad Ämmä!, ad viam ferratam! et Karolinenburg!: Maja Arvonen; Paltamo Mieslahti: Kyhkyinen!; Sotkamo r: Kyyhk. maap. p. 54, cfr Medd. XLIII p. 296; [Kianta] (fq —) fq verisimiliter per totam parociam et saepe cp — cpp, nonnullis plagis ex. gr. ad Ylinäljängänkylä ad Leppälä etc. deesse videtur: Kyyhk. Suom., quam l. inspicias, cfr l. c. p. 20 et 22, item Lindberg in Medd. XXXVII p. 35, tunc primum in Fennia indicatum (1910), et Linn. Kennt. p. 70, ambo nomine *T. molle* Lindb. fil. 11 spec. ex hac par. in H. M. F.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 50, fasc. III N:o 20 et 21, item fasc. V N:o 5 in Suecia diversis locis lecta sunt.

T. galeatum beskrifves i Dahlst. Nordsv. p. 59 år 1912.

Taraxacum Gelertii Raunk. 1910.

Perpaucis locis Fennia australi adhuc lectum est.

Ab. Åbo Runsala in prato culto: Laura Högman! — **Ny1.** Ekenäs: Häyrén in (Diar. 1, X, 1910) Medd. XXXVII p. 9—10!, cum primum in Fennia est adnotatum, cfr Dahlst. Västs. p. 46 et Florstr. Stud. p. 37 [»T. Gelerti»]; Ekenäs! complur. locis, etiam in Hagen et Ramsholm: Häyr. in litt. 1923. Hangö 1924: Markl. litt.!

Sat. Ikalis loco graminoso in arbusto [»esplanaden»] st

ep: Florstr. Stud. p. 37¹), cfr Medd. XXXVII p. 55 et Dahlst. Västs. p. 46.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. III N:o 36 in Suecia leg. O. Köhler, fasc. V N:o 17 et 18 ibidem leg. Dahlstedt.

T. Gelertii beskrefs af Raunkjær i Bot. Tidsskr. 25, 1903: Häyrén i Medd. XXXVII p. 9. — Om Brenners åsikt se Brenn. komm. p. 3.

Taraxacum gibberum Markl. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi uno loco in Nylandia.

Nyl. Helsingfors in horto dom. Sinebrychoff 1924: Markl.

Tarax.!

Taraxacum gibbiferum Brenn. (1889) 1907.

Auctore Lindberg multae species hoc nomine confusae sunt.

T. gibbiferum beskrifves fullständigt af Brenner i Fedde Repertorium IV (1907) p. 355 och Medd. XXXIV p. 23, men offentliggjordes redan långt tidigare (1889) under namn af *T. officinale* f. *gibbiferum* (se Medd. XXXIII p. 74). *T. gibbiferum* omnämnes f. ö. af Brenner åtminstone i Medd. XXXIII p. 90, Medd. XXXV p. 124 och Brenn. komm. 5—6. Se om densamma Lindb. Förkl. p. 146.

Taraxacum glabrum (Turcz.) DC. (1889).

Quantum nunc constat, in summa regione alpina montium alpinorum in Lapponia Imandrensi rarissime occurrit.

De distributione cfr Kihlm. in Atl. p. 7¹), Borg Beitr. p. 103, 105, 114, 136, 137, 147, 156 et 159¹), item Lindb. in Atl. p. 37, Dahlst. ant. p. 38 et infra.

Lim. In alpinis ad Seitjaur: Kihlman in (Diar. 2, II, 1889) Medd. XVIII p. 157¹), cfr Herb. Mus. Fenn. II p. XIII¹), 106¹) et 145, ubi describitur¹); Hibirä [»Umptek»] in convalle inter Partomtschor et Riebttschor reg. alp. super. pcc, Hibirä [»Umptek»] in convalle inter Vudjaur et Kukisvum spec. unic. ad rivulum in reg. alp. super., item in alpibus Lujauri-uurt ad rupes sub nivibus aeternis rivuli Kaltuaj, lac. Siejtjaur!: Kihlman¹), cfr Lindb. bidr. p. 26—27; in paeninsula Kola: Dahlst. Nordsv. p. 3 not. 1.

¹) Nomine *T. nivale* Lange.

Denna art beskrefs under namnet *T. nivale* af Kihlman i Medd. XVI p. 66—68.

Dahlstedt framhåller i Studier öfver arktiska Taraxaca (Arkiv för botanik Bd. IV, N:o 8, Uppsala 1905) p. 30—33, att *T. nivale* Lange hör till *T. glabrum* DC; fyndorterna uppräknas l. c. p. 30.

Taraxacum gracilentum Lindb. fil. 1914.

Perpaucis locis in australi parte Fenniae mediae adhuc visum est.

Sat. Räfsö 4 locis: Florstr. Stud. p. 65, cum primum in Fennia adnotatum, spec. lectum ad coemeterium! — **Sa.** Imatra: Lindberg!; Lappvesi Lauritsala: H. Buch!; Punkaharju: Lindb.!

Sb. Jorois Järvikylä in horto: Lindb.!

Taraxacum grandiceps Dahlst.

Vide T. altissimum.

Taraxacum guttulatum Lindb. fil. 1910.

Multis locis in tota fere Fennia adnotatum est. Etiam uno loco in Lapponia Kemensi (67° 40') lectum est. In nonnullis plagis inprimis Fenniae septentrionalis frequenter inveniri indicatur.

E nonnullis locis enumeratur: Lindberg in Medd. XXXVIII p. 35, cfr l. c. p. 238, ubi primum adnotatur.

Ik. Muola [»Mohla»] Galitsina: R. Cederhvarf!

Sat. st fq [»rätt allmän»] et sponte in parte septentrionali territorii, ubi saepe cp occurrit: Florstr. Stud. p. 89, quem l. inspicias, e 21 paroeciis aut oppidis enumeratur: l. c. p. 88, cfr etiam l. c. p. 100 et 105 et tabula geographica N:o 14, de Loimaa cfr Saur.; Tammerfors: Sola! — **Ta.** Messukylä Iidesjärvi: Florstr. Stud. p. 89. — **Sa.** Savitaipale in vicinitate templi: H. Buch!, cfr Lindberg l. c.; Nyslott ad portum: Lindberg! — **K1.** Sortavala Kirjavalaks: Maja Arvonen!

Tb. Laukaa Leppävesi in aggere viae ferratae: Häyrén! —

Sb. [Kuopio] uno loco in oppido, Pitkälähti et Tiiholankylä!

Vehmas-Anttila: Link. Lis. p. 31; saltem 10 spec. in H. M. F., vide infra. — **Kb.** Valtimo in praediolo Halmejärvi, spec. det. Lindberg: A. L. Backman in Medd. XL p. 120.

Om. Pedersöre in Stara! in vicinitate templi, Vester-Sundsby! et Skutnäs!, item Jakobstad!: Maja Arvonen; Jakobstad: Marklund!; Lappajärvi (A. L. Backman): Lindberg l. c. — **Ok.** complur. locis et cp per paroeciam, ut videtur, inter species frequentiores: Kyyhk. Suom.; saltem 8 spec. in H. M. F. ex hac paroecia!, 7 ex aliis partibus provinciae, vide etiam Lindberg l. c.

Ob. In proxima vicinitate opp. Uleåborg: Huum. lis. p. 84!; Kempele! et Tervola!: Huumonen, de hoc loco cfr Huum. Kasv. p. 153. — **Kuus.** Alakitka Turkkila! et Kitka Haatoja!: V. Krohn.

Lk. Kittilä in vicinitate templi: Lindberg!, cfr Lindberg l. c.

Sb. *T. guttulatum* uppräknas bland arter, som äro allmännast och ymnigast i denna provins: Kyyk. litt.

Taraxacum haematopus Lindb. fil. 1906 (1907).

In Nylandia multis locis lectum est, ceterum in Fennia australi rarissime occurrit; ad septentrionem versus vix supra 61° indicatur.

Ab. Åbo (Linkola): Dahlst. Östsv. p. 41; Lojo SOLhem et ad calcarias Tytyri: Lindb. Tarax. p. 26, ubi primum describitur, cfr Dahlst. l. c.; Lojo Jalassaari Ivars: Lindberg! — **Nyl.** Karis Läpp [ad fines prov. **Ab.**], Helsingfors st pc in Horto botanico!, Kyrkslätt Vohls!: Lindb. Tarax. p. 26, ubi primum describitur; enum. e multis [saltem 11] locis: Dahlst. Östsv. p. 4, e duobus Dahlst. Västsv. p. 48; 9 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 24 (6 locis) et 25, item infra.

Sa. Låppvesi (H. Buch): Lindb. bidr. p. 25.

Iam in Lindb. bidr. p. 26 enumeratur ex **Ab.**, **Nyl.** et **Sa.**

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 32 in Suecia leg. Dahlstedt.

T. haematopus demonstrerades af Lindberg vid mötet 1, XII, 1906: Medd. XXXIII p. 55.

Brenner häfdar, att arten bör heta *T. medians* Brenn. Se-såväl Medd. XXXVII p. 74, Medd. XXXV p. 124 och Brenn. komm. p. 5 som äfven Lindb. Förkl. p. 148 och Dahlst. Östsv. p. 41.

I **Ny1.** är arten känd från åtminstone 17 olika ställen, hvarför jag ej anser vara skäl att uppräknä andra fyndorter än de, från hvilka den ursprungligen blef beskrifven.

Taraxacum hamatiforme Dahlst. & Lindb. fil. 1914.

Perpaucis locis in Fennia australi adhuc lectum est.

A1. Mariehamn: Palmgren!, cfr Florstr. Stud. p. 36, spec. nomine *T. hamatum* collectum. — **Ab.** Lojo Jalassaari Ekudden: Lindberg! — **Ny1.** Ekenäs 3 locis: Häyrén!

Sat. Räfsö in praedio ad »Styrbordsgatan»: Florstr. Stud. p. 36. — **Sa.** Savitaipale in pago Markkula c. 2 km a templo: H. Buch!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 43 in Suecia lectum est.

Taraxacum hamatum Raunk. 1908.

Ut antecedens.

Ab. Nådendal 1923: Markl. litt.! — **Ny1.** Helsingfors haud infrequens [enum. e nonnullis locis]: Lindb. bidr. p. 16, ubi p. 15—16 describitur, cfr l. c. p. 24 duobus locis, 25 et 26, item Dahlst. Östsv. p. 24, ubi e multis (8) locis in Helsingfors enum., et Florstr. Stud. p. 36, spec. e 4 locis in Helsingfors!

Sat. Tammerfors ad templum Nottbeckianum [»Nottbecks fabrikskyrka»]! st ep spatio parvo, Näsilinna: Florstr. Stud. p. 36, cfr l. c. p. 121—122, Florström in Medd. XXXVII p. 55 et Dahlst. Nordsv. p. 99.

Om. Jakobstad Ahlholmen 1911: Markl. litt.!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 31 et fasc. IV N:o 42 in Suecia lecta sunt.

A1. »Endast anträffad i ett fåtal exemplar på tvänne ställen inom Mariehamn»: Palmgr. Ål. Tarax. p. 20, jfr Dahlst. Östsv. p. 24. Palmgrens exemplar hör till den då ännu icke särskilda *T. hamatiforme*.

Arten beskrifves af Raunkiær i Dansk Exkursionsflora 2 Udg. p. 255 (1906); Lindb. bidr. p. 15 not.

Brenner använder benämningen *T. intermedium*, se Medd. XXXVI p. 24—25 och Brenn. komm. p. 4. Se äfven Lindb. Förkl. p. 148.

Taraxacum hastatum Markl. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi paucis locis in regione Aboensi.

Ab. Nådendal complur. loc. 1923 et 1924: Markl. Tarax.!

Om *T. hastatum* skrifver Marklund: »Äfven observerad, ehuru icke tagen på Samppalinna-backen i Åbo 1924»: Markl. Tarax.

Taraxacum Hjeltii Dahlst. (1884) 1905.

In Lapponia rarius occurrit.

Nonnullis Lapponiae locis lectum est: Schedae p. 119—120, vide etiam Dahlstedt, Arktiska och alpina arter inom formgruppen *Taraxacum ceratophorum* (Led.) DC. (Arkiv för botanik V N:o 9, Uppsala 1906) p. 7, item infra.

Lk. In nonnullis collibus herbidis fertilibusque insulae Yläsaari eiusque vicinitate in sacell. Kolari cp: Hjelt & H. p. 133!, ubi primum describitur nomine *T. officinale* var. *borealis*, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 105 nomine *T. off.* f. *borealis* Hjelt, vide etiam Hult Lappm. p. 161; rara esse videtur nonnullis [»ett par»] tantum locis in Kolari et ad templum par. Muonio: Lindberg in Medd. XXXVII p. 35, spec. e Kolari Sieppijärvi!; Kuolajärvi »Niemikönkään alus» ad Kutsanjoki: Lindberg! — **Li.** Utsjoki in graminoso ad Aigelusjarga (Holger Rancken): Dahlst. Nordsv. p. 8. — [**L. ent.** Enontekiäinen [»Enontekis»] in prato ad »Hetta» (Montell): Dahlst. Nordsv. p. 8 et Brenner in Medd. XXXIII p. 109; Muonionalusta in prato iuxta montem Muonionvaara (Montell): Brenner l. c., cfr Dahlst. Nordsv. p. 8.]

Lt. Ribatshi [»Fiskarhalfön»] ad occidentem versus a Pum-manki: Klingstedt!, cfr Dahlst. Nordsv. p. 8. — **Lp.** Orloff: Kihlman! nomine *T. officinale* var. *lapponicum* Kihlm., spec. determinavit Dahlstedt 1905; Ponoj in latere ad meridiem versus vergente: Frey resa p. 122; spec. e Ponoj leg. A. Torckell!

Pl. Finl. exs. N:o 395 **Lk.** sacell. Kolari Ylässaari Tiensuu leg. Hjelt & Hult; Herb. Norm. ed. I. Dörfler 5129 Rossia-Laponia Fennica »Enontekis, in prato ad Haetta leg. Montell»; Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 1 Norrbotten in prato graminoso prope pagum Muonionalusta par. Pajala leg. Montell.

Dahlst. Scand. p. 162—163 framhåller under *T. ceratophorum*, att namnet *boreale* ej kan användas för denna växt, hvarför han använder namnet *T. Hjeltii*, jfr äfven Dahlstedt i Arkiv för botanik Bd. V N:o 9, Uppsala 1906, (se ofvan) p. 4 och 6—9 med tafl. 1 o. 2.

I Mela Kasv. V p. 589 kallas växten *T. off.* * *ceratophorum* v. *Hjeltii*. Om Brenners uppfattning se (Prot. 6, IV, 1889) Medd. XXVIII p. 161 eller Bot. Not. 1889 p. 219.

T. ceratophorum DC. upptages från Ross. arct.: Nym. Consp. p. 437. Då emellertid N. I. Fellmans exsiccata N:o 141 citeras, innefattas härunder äfven **Lapp. ross.** — Jfr om *T. ceratophorum* f. ö. Medd. XVIII p. 161, Mela Kasv. V etc.

Taraxacum humile Brenn. 1907.

E. Lapponia Kemensi indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

Lk. »Par. Kittilä, pag. Pulju, ad marginem viae: Brenner i Medd. XXXIV p. 76, där arten p. 75—76 beskrifves efter exemplar, insamlade af Montell. Någon annan uppgift är mig icke bekant och exemplar föreligga icke i H. M. F.

Taraxacum ingens Palmgr. 1910.

Duobus tantum locis Fenniae australis adhuc visum est.

A1. Mariehamn! cp loco angustissimo [»mycket begränsat»]: Palmgr. Ål. Tarax. p. 19, ubi p. 17—19 primum describitur, cfr Florstr. Stud. p. 30.

Sat. Ulfaby Friitala in margine agri pagi ad stationem: Florstr. Stud. p. 30.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 21 **A1.** in horto oppidi Mariehamn loco classico leg. Palmgren & Marklund.

Taraxacum intermedium Raunk. 1906.

Vide sub *T. tenebricans* Dahlst.

Taraxacum interruptum Dahlst.

Per errorem apud nos est indicatum.

T. interruptum uppgafs af Brenner från **Ny1.** Helsingfors och Ingå: Medd. XXXIV p. 22. Emellertid framhåller Lindberg, att de under namnet *T. interruptum* insamlade exemplaren ej tillhöra denna art: Lindb. Förkl. p. 146. Brenner svarar i Medd. XXXV p. 178 och Brenn. komm. p. 5 (äfvensom l. c. p. 6 och 8).

Taraxacum intricatum Lindb. fil. 1909.

In toto fere territorio, usque ad 66° 55' ad septentrionem versus, quamvis non admodum multis locis, lectum aut adnotatum est.

E multis locis enumeratur Dahlst. Västs. p. 65, e nonnullis provinciis etiam Florstr. Stud. p. 64.

A1. haud infrequens in territorio, in Mariehamn! species propius, enum. e 5 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 31—32, 6 spec. in H. M. F., etiam Föglö Degerby! et Lemland Granö! — **Ab.** Runsala: Laura Högman!; Lojo Jalassaari Ekudden: Lindberg! — **Ny1.** Kyrklätt Smedsby!, Esbo Alberga! et Stensvik!, Helsingfors in Horto botanico!: Lindberg, cfr Lindberg in Medd. XXXVI p. 5, ubi primum indicatur; [Helsing] Malm ad Träsvedja [»Träsvedja»]: Dahlst. Västs. p. 65; Sibbo Löparö et Lindudden (Maida Palmgren): Dahlst. Västs. p. 65, cfr Palmgr. Ål. Tarax. p. 32. — **Ik.** Muola [»Mohla»] Kyyrölä: R. Cederhvarf!

Sat. In australi tantum parte territorii, enum. e 14 parocis aut oppidis, interdum cpp aut st cp, in Raumo fqg: Florstr. Stud. p. 63—64, cfr l. c. p. 103, 105 et tabula geogr. N:o 9, de Loimaa Saur. p. 225, vide etiam infra; Eura Nuorante: Lindberg!, cfr Medd. XXXVI p. 5, ubi primum nominatur. — **Sa.** Villmanstrand in horto curiae [»Rådhusparken!»] et Imatra!: Lindberg.

Oa. Vasa: Hjelt! — **Sb.** Jorois Järvikylä: Lindberg!

Ok. Kajaani 13 locis: Maja Arvonen!

Ob. Uleåborg Tiura!, in saltu [»puisto»] et ad valetudinarium!: Huuonen, cfr Huu. lis. p. 84.

Lk. tantum ad deversorium Orajärvi ad septentrionem versus e Pello: Lindberg!, cfr Medd. XXXVII p. 36.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 43 et fasc. III N:o 51 diversis locis in Suecia leg. Dahlstedt.

Sat. Uppgifter om artens förekomst i provinsen lämnar Florstr. Stud. p. 63—64.

Taraxacum isthmicola Lindb. fil. 1907.

Paucis locis in Fennia usque ad 65° (ubi forsitan adventicium) septentrionem versus lectum est.

Ik. Sakkola: Dahlst. ant. p. 138, cfr l. c. p. 43.

Ka. Viborg Lihaniemi in margine agri: O. Brander! — **Ik.** Sakkola in margine viae ad pontem Kiviniemi: Lindberg!, cfr Lindb. Tarax. p. 42, ubi primum describitur, et Lindb. bidr. p. 28.

Sa. Villmanstrand ad fabricam suberis [»korkfabriken»!] et in horto!: H. Buch.

Sb. Kuopio in praedio ad viam mercaturae [»Kauppakatu»]: Linkola!; Kuopio in vicinitate templi! et in via episcopi [»Piispankatu»]!: J. Pekkarinen.

Ok. Kajaani! Koivukoski! et ad templum!: Maja Arvonen.

Ob. Uleåborg Pokkinen: Huuonen!, cfr Huu. lis. p. 84—85, et vide infra.

Ob. [Uleåborg] »Lience täytemaalta löydettyinä ehkä luettava satunnaisiin kasveihin»: Huu. lis. p. 84—85.

Taraxacum Jaervikylense Lindb. fil. 1911.

In nonnullis plagis Satakuntae compluribus ex locis indicatur; ceterum raro ab australi usque ad 65° ad septentrionem versus lectum est.

Nyl. Esbo Kilo: Häyrén!; Helsingfors in Horto botanico: Lindberg!; Helsingfors Djurgården: O. Brander!, cfr Medd. XXXVIII p. 126. — **Ik.** Muola [»Mohla»] Hotakka! et Lehtokylä!, Valkjärvi in pago ad templum!: R. Cederhvarf.

Sat. st r et inequali distributione, maiore frequentia tantum ad aquas proxime ad occidentem versus a Näsijärvi: Florstr. Stud. p. 67, cfr l. c. p. 98 et 105, item tabula geographica N:o 15 et infra; l. c. p. 66—67 e 14 paroeciis aut oppidis enum., interdum fq aut st fq aut st cp; Birkkala in graminosis horti: Th. Grönblom! — **Ta.** Messukylä [»Messuby»] in declivi versus lidesjärvi et ad aggerem viae ferratae: Florstr. Stud. p. 67—68; Hattula Pelkola: A. Wegelius!, cfr Medd. XXXVIII p. 126; Tavastehus Ojoinen: V. v. Fieandt! — **Sa.** Savitaipale Kaskel, ad ripam sinistram lacus Ali-Säynetjärvi! et in pago ad templum!: H. Buch; Imatra ad stationem viae ferratae: O. A. Gröndahl!, cfr Medd. XXXVIII p. 126. — **Kl.** Sortavala Kirjavalaks! Orjatlampi, ad statiunculam Helylä! et ad Jormakka!: Maja Arvonen.

Tb. Pihlajavesi: O. A. Gröndahl!, cfr Medd. XXXVIII p. 126. — **Sb.** Jorois Järvikylä Rantahovi: Lindberg!, unde primum descriptum, cfr Florstr. Stud. p. 67; Jorois in vicinitate templi! et Keriniemi!: Hintikka; Kuopio: J. Pekkarinen!

Ob. Uleåborg Linnansaari: Huumonen!, cfr Huum. lis. p. 84.

Sat. Upplysningar om utbredningen ingå i Florstr. Stud. p. 67.

Taraxacum Karelicum Lindb. fil. & Markl. 1911.

Adhuc e duobus tantum locis Kareliae Ladogensis adnotatum est.

Kl. Sortavala in oppido et par. Sortavala Helylä: Markl. p. 15, ubi primum describitur p. 13—15, cfr Medd. XXXVII p. 90.

Taraxacum Kittilense Lindb. fil. (1909).

In Lapponia non infrequens esse indicatur; in Fennia septentrionali quoque occurrit et usque ad 64° 12' ad meridiem versus lectum est.

Compluribus locis [in Lapponia] visum est, videtur species esse lapponica vulgaris: Lindberg in (Diar. 5, XI, 1910) Medd. XXXVII p. 35, ubi primum nominatur.

Ok. Kajaani!, Koivukoski!, Ämmä! cet.: Maja Arvonen, omnia spec. 10.

Ob. Uleåborg ad valetudinarium: Huuonen!; Tervola in atrii: Huu. Kasv. p. 153!; Ylitornio Pello! et Lakkapää!: Lindberg. — **Kuus.** Kitka Haataja: V. Krohn!

Lk. Pello Orijärvi! ad septentrionem versus a pago Pello, Muonio Paloselkä! et Kittilä ad pagum prope templum!: Lindberg; Kittilä etiam leg. G. Lång!; Muonio Niemi! in vicinitate templi, Enontekiäinen australis Puolitaival!: Montell.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. V N:o 44 **Lk.** in prato graminoso par. Muonio ad lat. bor. 68° 10' leg. Montell; l. c. N:o 45 et 46 Suecia, Norrbotten par. Muonionalusta leg. idem.

Taraxacum Kjellmanii Dahlst. 1907.

Multis locis in Fennia australi, imprimis austro-occidentali, et media lectum aut indicatum est; ad septentrionem versus vixdum ultra 63° progreditur.

Enumeratur e multis locis: Dahlst. Östsv. p. 46 et Florstr. Stud. p. 58; e nonnullis provinciis: Lindb. bidr. p. 26—27 et Palmgr. Ål. Tarax. p. 28.

Al. complur. locis in Alandia: Lindb. Tarax. p. 29, ubi describitur; dispersum, sed non maiore copia, enum. e 4 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 28; 4 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 23 (2 locis). — **Ab.** 14 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 23 (2 locis) et supra. — **Nyl.** Helsingfors in Horto botanico!, ubi st cp in compluribus graminosis [et nonnullis aliis locis, enum.]: Lindb. Tarax. p. 29, ubi p. 28—29 describitur; 6 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 24 et 25, ambobus e 2 locis. — **Ka.** Säkjärvi [»Säkkijärvi»] Heinlahti Roinila: Linkola!

Sat. e 4 paroeciis aut oppidis [e Tammerfors! 5 locis] enum.: Florstr. Stud. p. 57—58, cfr l. c. p. 122, spec. etiam ex Ikalis!; Eura ad pontonem ad officinam Kauttua: Lindberg!; Räsö ad forum (Florström) [errore »Flodström»]: Dahlst. Nordsv. p. 107. — **Ta.** Jokkis: S. Salmenlinna!

Oa. Vasa (A. Lindfors!): Lindb. bidr. p. 28. — **Tb.** Lau-

kaa Leppävesi in aggere viae ferratae: Häyrén! — **Sb.** Jorois Järvikylä: Lindberg!; [Kuopio] in aggere viae ferratae: Link. Lis. p. 31!; Maaninka Venäjänsaari in prato Mustalahti: Kyyhkynen!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 36 et N:o 37 in Suecia leg. Dahlstedt.

Nyl. Arten upptages från Ingå: Brenner i Medd. XXXIV p. 22, men exemplaren tillhöra ej *T. Kjellmanii*: Lindb. Förkl. p. 146.

T. Kjellmanii [= *T. Kjellmanii*] beskrives af Dahlstedt i uppsatsen »Einige wildwachsende Taraxaca aus dem Botanischen Garten zu Uppsala» (Botaniska Studier tillägnade F. R. Kjellman, Uppsala 1906) p. 178 (—179) —182 med fig. 4.

Taraxacum Kolaënse Lindb. fil. (1910).

In Lapponia septentrionali rarissime lectum est.

Lt. Vaidoguba! in graminoso et ad ripam amnis ad occidentem versus a Muotkavuono [=Pumanki!]: Klingstedt.

Taraxacum Kuusamoëns Lindb. fil. & Palmgr. (1909) 1910.

In Fennia septentrionali et Lapponia australi inter 67° 50' et 64° 12' rarius occurrit.

In ripa orientali lacus Savilampi ad Oulankajoki in par. Kuusamo (A. [L.] Backman) et **Lk.** Kittilä Sirkankylä (Lindberg): Palmgren in Medd. XXXVII p. 15, ubi primum describitur, cfr Medd. XXXVI p. 15, ubi primum nominatur.

Ok. Kajaani! Ämmä! etc.: Maja Arvonen, omnino spec. 5.

Ob. Ii! et Olhava! ad stationem viae ferratae: Huuonen; Simo: Räsänen!; Kemi ad stationem viae ferratae: Huuonen!; Alatornio, [=Nedertorneå] Kaakamo Mansikka: Häyrén!; nonnullis locis in Rovaniemi: Huu. Kasv. p. 153; spec. e Rovaniemi leg. J. Pekkarinen! — **Kuus.** Rukajärvi Aikkila: V. Krohn!; Oulankajoki Sovilampi [nonne Savilampi?] ad ripam orientalem: A. L. Backman!, cfr supra.

Lk. Kittilä Sirkankylä: Lindberg!, cfr Medd. XXXVII p. 55 et supra.

Taraxacum laceratum Brenn. (1906) 1907.

Auctore Lindberg species nonnullae hoc nomine confusae sunt.

T. officinale var. *lacerum* beskrefs af Brenner i Medd. XXXII p. 98—99 efter exemplar från **Ny1**. Ingå, men i Medd. XXXIII p. 90 anför Brenner, att formen bör heta *T. officinale* * *laceratum*, då namnet var. *lacerum* är förbrukadt. Se om dessa Lindb. Förkl. p. 145 och 147; Brenners svar i Medd. XXXV p. 179—180, jfr Brenn. komm. p. 6 och 8.

Taraxacum lacinosum Dahlst. 1910.

Perpaucis locis raro in Fennia occidentali adhuc lectum est.

A1. Mariehamn! uno tantum loco: Palmgr. Ål. Tarax. p. 19, cfr Dahlst. Östsv. p. 21, ubi p. 20—22 primum describitur, et Florstr. Stud. p. 30.

Sat. Tammerfors 1924: Markl. litt!; Räfsö ad Babordsgatan r spec. recensuit Dahlstedt: Florstr. Stud. p. 33, cfr Medd. XXXVII p. 55.

Om. Nykarleby: Maja Arvonen! et Marklund!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 25 in Suecia leg. Dahlstedt.

Taraxacum lactucaceum Dahlst. 1909.

In Lapponia et Fennia septentrionali rarissime occurrit.

Kuus. Oulankajoki Hirvasvaara (A. L. Backman): Palmgren in Medd. XXXVI p. 15.

Lt. Petshenga (A. G. Renvall et A. Torckell), spec. determ. Dahlstedt: Palmgren in Medd. XXXVII p. 40 et 42.

Om *T. lactucaceum* skrifver Dahlstedt: »A *T. simulo* Brenner, cui affine videtur, foliis laetius viridibus, magis et saepe longe lobatis, intermediis et interioribus valde reservato-dentatis nec non involuero latiore et magis diluto, squamis exterioribus latis adpressis-subpatentibus, eorniculatis v. leviter callosis, superioribus rarius breve corniculatis, calathio majore sat pleno ligulisque magis pallide luteis sat est diversum»: Dahlst. litt.

Taraxacum laetevirens Lindb. fil. (1909).

Vide sub *T. polyodon*.

Taraxacum laeticolor Dahlst. 1910.

Non certum nisi in Alandia.

A1. Hammarland Frebberby st ep in graminoso: Palmgr.; Finström Godby!: Palmgr. Ål. Tarax. p. 12, cfr Dahlst. Östsv. p. 7.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 21 in Suecia leg. Dahlstedt

Ny1. Arten omnämnes af Brenner från Helsingfors: Medd. XXXIII p. 75 (1907), men Brenners exemplar tillhöra ej *T. laeticolor* Dahlst.: Lindb. Förkl. p. 147. Se f. ö. om densamma Brenn. komm. p. 5 och 8.

T. laeticolor beskrifves af Dahlstedt i Bot. Stud. tillägnade F. R. Kjellman [se under *T. Kjellmanii* p. 295] p. 168—171 med fig. 1.

Taraxacum laetum Dahlst. (1905).

In Alandia haud paucis locis occurrit. Subspecies obscurans Dahlst. frequentior est.

A1., Ny1.: Dahlst. art. p. 98, cfr l. c. p. 43.

A1. saepe cpp [»i stor individrikedom»] Eckerö Storby (Sælan!), Hammarland Marsund (Arrhenius & Kihlman!), Finström Emkarby (Lindberg), Finström Godby (J. Pekkarinen!), sic ut etiam Mariehamn!, Föglö Degerby, Lemland Askö, Jersö! [et] Nåtö! [spec. leg. quoque Klingstedt!], Finström Emnäs, Eckerö Storby [vide supra, spec. e Käringsund!]: Palmgr. Ål. Tarax. p. 45—46, cfr Lindb. Tarax. p. 45, ubi describitur, Lindb. bidr. p. 23 et Dahlst. Västsv. p. 17; Lumparland Klemetsby: J. F. Manner!, vide etiam Palmgr. Stud. p. 463—464, ubi e permultis locis enumeratur, partim cum * *obscurante* coniunctum, et Palmgr. Hipp. p. 44 et 110 [loca specialia non nominata]. — **Ab.** Korpo st fq — enum.: Ekl. comm., cfr Ekl. Bot. 88 p. 19.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 3 in Suecia leg. Dahlstedt.

T. laetum beskrifves under namnet *T. erythrospermum* Andr. subsp. *T. laetum*: Dahlst. Skand. p. 169—170 med plansch. Den upptogs l. c. p. 170 från **A1.**, jfr Mela Kasv. V. Lindb. Tarax. p. 45 och Lindb. bidr. p. 28 upptager *T. laetum* från **A1.**, **Ab.** och **Ny1.** Emedan * *obscurans* Dahlst. da icke ännu var fullständigt särskild, torde uppg. från **Ab.** och **Ny1.** afse underarten. Huru det förhåller sig med uppg. **Ab.** Nådendal Luonnonmaa (Laura Högman): Lindb. bidr. p. 23, kan jag ej afgöra.

Taraxacum laetum * obscurans Dahlst.

Frequentius quam forma typica non solum in Alandia, sed etiam in Fennia austro-occidentali usque ad 61° 3' occurrat.

In Fennia austro-occidentali et Alandia: Dahlstedt in Bot. Not. 1909 p. 176; enum. e permultis locis: Dahlst. Västs. p. 19; **Nyl.**, **A1.**: Dahlst. art. p. 103, cfr l. c. p. 43.

A1. enum. e 12 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 46; e multis locis enum. Palmgr. Stud. p. 463—464 [cum f. typica partim coniunctum]; 6 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 23. — **Ab.** 10 spec. in H. M. F., vide Lindb. bidr. p. 23, inter alia Pargas Gunnarsnäs: Arrhenius!, de his cfr Dahlst. Västs. p. 19. — **Nyl.** [Ekenäs] Tvärminne (Häyrén, C. Skottsberg), Helsinge Drumsö (V. Jakobson), Helsingfors inter coemeterium vetus et Lappviken (Lindberg): Dahlst. Västs. p. 19; Ekenäs Kvarnbacken: Häyrén!; Helsingfors in coemeterio novo: Linkola!

Ta. Hattula Pelkola: Rancken & A. Wegelius!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 7 et 8 in diversis locis Sueciae leg. Dahlstedt, fasc. III N:o 3 etiam in Suecia lectum est.

F. egens Dahlst. **A1.** Eckerö Kyrksundet (Lindberg): Dahlst. Västs. p. 19; se äfven Palmgr. Ål. Tarax. p. 46. — Förmen beskrifves af Dahlstedt i Bot. Not. 1909 p. 177.

Taraxacum laevigatum (Willd.) DC.

Quod hoc nomine in Fennia lectum aut adnotatum est auctore Lindberg ad T. marginatum Dahlst. pertinet.

T. laevigatum uppgafs såsom tillhörande Finlands flora af Brenner: (Prot. 6, IV, 1889) Medd. XVIII p. 159—160, se äfven Medd. XVI p. 110—111, Medd. XXVIII p. 8—11, Medd. XXXI p. 38—40, Medd. XXXII p. 112—115, Medd. XXXIII p. 71 och jfr Medd. XXXV p. 125. Emellertid framhåller Lindberg, att *T. laevigatum* är en sydeuropeisk art: Lindb. Förkl. p. 147—148 och att Brenners exemplar af denna art tillhör *T. marginatum*.

Öfriga uppgifter under namnet *T. laevigatum* anföras här delvis under *T. marginatum*. Tryckta dylika föreligga Rosb. Kyrksl. p. 109, Brenn. För. 129, Brenn. växtf. p. 77, jfr Brenn. Värf. p. 133 och Brenn. Nat. p. 29.

T. laevigatum Lindb. föres af Brenner såsom synonym till *T. patulum*: Brenn. komm. p. 3.

Om var. *cornigerum* Aschers., Brenn. och var. *reflexum* Brenn. se under *T. cornigerum* och *T. reflexum*.

Taraxacum (officinale var.) lapponicum Kihlm.

Vide sub *T. croceo*.

T. lapponicum uppräknas från flere ställen: L.v. i K. Regel Pfl., åtminstone p. 21, 23, 24, 43, 51, 119 och 154 (det sistnämnda afser möjl. L.p.). Emellertid anser jag sannolikt, att flere former ingå under det ifrågavarande namnet, hvarför det ej torde vara skäl att anföra själva fyndorterna.

Taraxacum latisectum Lindb. fil. 1907.

Quamvis rarius occurrere videatur, tamen ab ora australi usque ad 65° ad septentrionem versus lectum est.

Enumeratur e multis locis Florstr. Stud. p. 34, e nonnullis provinciis Lindb. bidr. p. 26 et Palmgr. Ål. Tarax. p. 17.

A1. Mariehamn! species insignis [»i ögonen fallande»] et Jomala prope oppidum: Palmgr. Ål. Tarax. p. 17, ubi describitur p. 16—17. — **Ny1.** Esbo Stensböle!, Helsingfors Högholmen! et in Horto botanico!: Lindberg, cfr de loco ultimo Lindb. bidr. p. 24. — **Ka.** par. Viborg Lavola! et Rättijärvi! ad claustrum canalis [»sluss»]: H. Buch, cfr Lindb. bidr. p. 25. — **Ik.** Muola! [»Mohla»] Galitsina! et Perkjärvi!, item Uusikirkko [»Nykyrka»] in prato ad stationem!: R. Cederhvarf.

Sat. Tammerfors duobus locis, Räfsö duobus locis: Florstr. Stud. p. 34, quem l. inspicias, cfr Medd. XXXVII p. 55. — **Ta.** Tavastehus in graminoso ad pontem! et in margine viae prope castra rossica!: Lindb. Tarax. p. 26, ubi primum describitur. **Sa.** Villmanstrand (H. Buch!): Lindb. l. c.; Lappvesi Lauritsala! et ad claustrum canalis!, Savitaipale Markkila!: H. Buch, cfr de Lappvesi Lindb. bidr. p. 25; Imatra: Lindberg! — **K1.** Sortavala (Linnaniemi!): Lindb. bidr. 25; Sortavala Valamo et Käkisalmi [»Kexholm»]: Markl. p. 8; Sortavala Kirjavalaks: Maja Arvonen!

Sb. [Kuopio] in aggere viae ferratae in vicinitate oppidi: Link. Lis. p. 31; spec. e Kuopio etiam leg. J. Pekkarinen!

Om. Nykarleby! et Jakobstad!: Maja Arvonen. — **Ok.** Kajaani in graminoso: Maja Arvonen!

Ob. Uleåborg Frihetsholmarna [»Hupisaari»] et Raatin saari!: Huuonen, cfr Huum. lis. p. 84.

Taraxacum latissimum Palmgr. 1909.

Duobus tantum locis in Fennia adhuc lectum est.

Al. Mariehamn in nonnullis graminosis species insignis [»i ögonen fallande»]: Palmgr. Al. Tarax. p. 25!, ubi p. 23—25 primum describitur, cfr tab. 7 et 8.

Ta. Jokioinen: S. Salmenlinna!

Dahlst. Tarax. Scand. exes. fasc. I N:o 39 in Suecia lectum est.

Taraxacum leptodon Markl. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi uno loco in Ostro-bottnia media.

Om. Jakobstad in prato prope Östanpå 1924: Markl. Tarax.

Taraxacum leptophyllum Lindb. fil. 1911.

Unico tantum loco in Savonia lectum est.

Sa. Imatra compluribus locis in graminosis: Lindberg!

Taraxacum leucanthum Led. (1915).

Unicum specimen in Lapponia Imandrensi lectum est.

Lim. Ad ripam fluvii Umba c. 1 km. infra pagum Umba unicum spec. (Thord Brenner!): Brenner in (Diar. 6, II, 1915) Medd. XLI p. 46—48, ubi nomine *T. leucoglossum* Brenn. describitur adiecta figura, cfr l. c. p. 196 et Medd. XLII p. 131 eodem nomine.

Taraxacum leucoglossum Brenn.

Vide sub *T. leucantho*.

Thord Brenners exemplar föres af Lindberg till *T. leucanthum* Led. Brenner uppgifver i Medd. XLI p. 47, att *T. leucoglossum* skiljer sig från denna »genom kortare, okantade, trubbiga ytterholkfjäll och genom att de inre fjällen sakna utvidgad spets».

Taraxacum limbatum Dahlst. 1911.

Duobus tantum locis Fenniae maxime austro-occidentalis adhuc adnotatum est.

Ab. Par. Mynämäki »Pappilanh'assa» Cajander!. — **Ny1.** Hangö (Lindberg): Dahlst. Västs. v. p. 20.

T. limbatum beskrifves i Dahlst. Nya Skand. p. 173—174 (1909) och upptages under namn af *T. officinale* var. *limbatum* från **Ab.**: Mela Kasv. V p. 589.

Taraxacum linguicuspis Lindb. fil. 1909.

In Fennia australi raro occurrit.

Plurima loca enumerantur: Florstr. Stud. p. 39.

Ab. Nädendal Luonnonmaa (Laura Högman), Pargas Mudais Östernäs (Linkola): Lindb. bidr. p. 17, ubi p. 16—17 primum describitur, cfr l. c. p. 23 et 36; Nädendal Ekstensholm: Laura Högman!; Pargas Pyhänsuu: Linkola! — **Ny1.** Kyrkslätt Torsvik! et Sarfvik!: Lindberg; Sibbo Löparö (Maida Palmgren): Lindb. bidr. p. 17, ubi p. 16—17 primum describitur, cfr l. c. p. 25 et 26.

Sat. Birkkala (4 locis), Kyrö [»Hämeenkyrö»] Kyröskoski compl. locis in pago hic illic cp, Björneborg prope templum (novum): Florstr. Stud. p. 38—39.

Vide sub *T. lingulatum*.

Taraxacum lingulatum Markl. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi paucis locis in regione Aboënsi, in Nylandia et in Satakunta.

Ab. Nädendal 1923 et 1924: Markl. Tarax.! — **Ny1.** Kyrkslätt leg. H. Lindberg 1909: Markl. Tarax.! Helsingfors Munksnäs leg. Marklund 1914 et 1924: Markl. Tarax.!

Sat. Marklund skrifer: Florströms lokaler från Birkkala och Hämeenkyrö för *T. linguicuspis* hänföra sig till denna art: Markl. Tarax.

Taraxacum litorale Raunk. 1906.

In Alandia frequenter inveniri indicatur, ceterum in Fennia australi raro occurrit.

Enumeratur e multis locis Dahlst. Östsv. p. 71 et Florstr. Stud. p. 94, e 2 provinciis: Lindb. bidr. p. 26.

A1. Species ut videtur frequens [»synbarligen allmän»] per totam Alandiam in litoribus, ubi st pc occurrit, enum. e 9 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 41, quem l. inspicias, describitur l. c. p. 40—41; Föglö Degerby (Palmgren!): Dahlst. Östsv. p. 71; enum. e 3 locis: Lindb. Tarax. p. 43, ubi etiam descriptio, vide quoque Lindberg in (Diar. 3, XI, 1906) Medd. XXXIII p. 38, cum primum e Fennia indicatur, et Lindb. bidr. p. 23; 7 spec. in H. M. F. --- **A b.** Korpo Soltorp!, Hjortö Lillgylt et ad praedium sacerdotis: Ekl. comm., cfr Ekl. Bot. II p. 19; Åbo Runsala: Laura Högman!; Lojo Jalansaari [»Jalassaari»] Ivars: Lindberg! — **Nyl.** Tvärminne in litore arenoso (C. Skottsberg), Ingå Svartbäck (Brenner nomine *T. laceratum*), Kyrkslätt Österby (Lindberg): Dahlst. Östsv. p. 71; Kyrkslätt [Österby] Humaljärvi: Lindb. bidr. p. 46 et 28—30!, Kyrkslätt Torsvik Krävlan: Lindberg!; Kyrkslätt Hästö: Greta Andersin!, vide etiam infra.

Sat. Eura Panelia: Lindberg!, cfr Florstr. Stud. p. 93, quem l. inspicias, et l. c. p. 97, 98 et 105, item tabula geographica 9. — **Sa.** Savitaipale prope templum! et Kaske!: H. Buch.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. III N:o 52 in Suecia lectum est.

Lindberg uppräknar *T. litorale* bland arter, som böra betraktas som relikter från särskilda skeden af Ancyclus-tiden: Lindb. i Atl. p. 36; se äfven Lindb. bidr. p. 28—30. I **Sa.** Savitaipale betecknas arten som relik: Florstr. Stud. p. 94.

T. litorale beskrifves af Raunkjær i Dansk Exkursionsflora, And. Udg. 1906: Lindb. comm.

Om Brenners uppfattning se Brenn. komm. p. 7; jfr Lindb. Förkl. p. 149.

Taraxacum lobulatum Brenn. 1907.

E Lapponia indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

Arten beskrifves af Brenner, enligt exemplar insamlade af Montell, i

(Prot. 6, IV, 1907) Medd. XXXIII p. 110, men några exemplar finnas mig veterligen icke i H. M. F.; jag anför endast de af Brenner upptagna fyndorterna. Jfr f. ö. Medd. XXXIV p. 74. **Lk.** »Pallastunturi in reg. betulina, Muonio ad Nulusjärvi et praed. Mella in pratīs», [»Succ. Norrb. Muonionvaara et Muonionalusta in prato iuxta Muonionvaara»]: Brenner l. c. — [**L. ent.** »Hetta et Lappajärvi in nemore»: Brenner l. c.]

F. collatum Brenn. **Lk.** »Muonio Ylikylä, in prato»: Brenner l. c. [= Medd. XXXIII p. 110].

Taraxacum Lojoënsse Lindb. fil. (1912).

Uno loco in Fennia australi lectum est.

Ab. Lojo ad officinam cerevisiarum [»bryggeriet»] 1912: Lindberg!

Äfven funnen i Estland af Lindberg: Lindb. comm.

Taraxacum longicuspis Markl. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi uno loco in regione Aboënsi.

Ab. Nådendal ad viam versus »Havsbadet» 1923 et 1924: Markl. Tarax.!

Taraxacum longisquameum Lindb. fil. 1907.

In Helsingfors multis locis occurrit, ceterum raro in Fennia australi et media usque ad 63° 32' lectum est.

E nonnullis locis enum. in Dahlst. Östsv. p. 36, e multis Florstr. Stud. p. 40.

A1. Mariehamn dispersum et satis insigne [»tongifvande»] in graminosis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 22! — **Ab.** Åbo Samppalinna! et Kakola!: Linkola; Åbo »Ättkanten tullträdgården»: O. Brander!; Markl. vidit in opp. Nådendal 1923: Markl. litt.! — **Ny1.** Helsingfors in Horto botanico! cpp, etiam »Djurgården Fågelsång»!, in valle Instituti clinices »Klinikdalen» et Helsing Träsvedja! prope stationem Malm: Lindb. Tarax. p. 22, ubi p. 21—22 primum describitur, cfr Lindb. bidr. p. 24, 25 et 26, Palmgr. Ål. Tarax. p. 22 etc.; Helsingfors ad domum caecorum [»Blindhemet»]: Lindberg!; Helsingfors Högholmen: Häyrén!, cfr de his Dahlst. Östsv. p. 36.

Sat. Birkkala (4 locis) [spec. e Nokia!], Kyrö [»Hämeen-kyrö»] Laitila Kukkasmaa, Räfsö! in coemeterio st ep: Florstr. Stud. p. 40, cfr l. c. p. 122 et Medd. XXXVII p. 55. — **Ta.** Jokioinen [»Jokkis»]: S. Salmenlinna! — **Sa.** Lappvesi Lauritsala: H. Buch!, vide etiam infra.

Sb. Kuopio Pitkälahti in prato: Link. Lis. p. 31!

Om. Nykarleby: Maja Arvonen & Marklund!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 34 et 35, fasc. IV N:o 27, fasc. V N:o 26 et fasc. VI. 1 N:o 8 diversis locis in Suecia lecta sunt, p. p. leg. Dahlstedt.

Sa. Villmanstrand (H. Buch): Dahlst. Östsv. p. 36 och Florstr. Stud. p. 40; måhända afses Lappvesi Lauritsala.

Se äfven Lindb. Förkl. p. 148.

Taraxacum lucidum Dahlst. 1911.

In Satakunta paucis locis lectum aut adnotatum est.

Björneborg: Florström in (Diar. 4, II, 1911) Medd. XXXVII p. 71!, cum primum in Fennia adnotatum est, cfr Dahlst. Västsv. p. 47; Kulla Leineberg pc, Björneborg 3 locis, uno cpp, et Räfsö in coemeterio: Florstr. Stud. p. 38.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 24 in Suecia leg. Dahlstedt.

T. lucidum beskrifves i Dahlst. Östsv. p. 27—29 (1910).

Taraxacum maculigerum Lindb. fil. 1907.

In Alandia multis locis occurrit; ceterum perpaucis locis, sed usque ad 63° lectum est.

A1. Lemland in litoribus in Nätö et Granö, Föglö Nötö (Palmgren): Lindb. Tarax. p. 35, ubi primum describitur; species propria in pratis laetis frondosis aut litoralibus [»friska löf- och strandängar»], enum. ex 8 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 35; enum. e 10 locis: Dahlst. Östsv. p. 70, e permultis: Palmgr. Stud. p. 465—466, quem l. inspicias, vide etiam Lindb. bidr. p. 23 et 26, item Palmgr. Hipp. p. 161; 5 spec. in H. M. F. — **Nyl.** Ekenäs Vesterby: W. Wahlbeck!, cfr Medd. XXXVIII p. 126 nomine *T. * euryphyllum* Dahlst.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 17 in Suecia leg. Dahlstedt nomine *T. * euryphyllum*.

Dahlst. Västs. p. 31 och 33 framhåller, att alla exemplar från Finland höra till hufvudformen.

T. maculigerum subsp. *euryphyllum* beskrifves Dahlst. Västs. p. 31, 1911.

Taraxacum marginatum Dahlst. 1907.

In Fennia austro-occidentali haud infrequenter, ceterum raro usque ad 62° 12' septentrionem versus occurrit.

In **Ab.** et **Nyl.** haud infrequens, ceteroquin tantum in **Al.**, **Sat.** et **Ta.** raro videtur occurrere: Schedae p. 120; enumeratur e multis locis Lindb. Tarax. p. 47 et Dahlst. Västs. p. 11—12; enum. e nonnullis provinciis Dahlst. Skand. p. 165—166, ubi primum describitur (1905) nomine *T. erythrospermum* subsp. *marginatum*, e multis provinciis Lindb. bidr. p. 28—29, Palmgr. Ål. Tarax. p. 48 et Florstr. Stud. p. 19, vide etiam Mela Kasv. V p. 589; **Al.**, Fennia austro-occidentalis continens [»Sydvästra fastlandet»]: Dahlst. art. p. 60, cfr l. c. p. 43.

Al. Dispersum per territorium, sed st pc [»i ringa individantal»], enum. e 4 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 48; distributio adhuc non satis nota, enum.: Palmgr. Stud. p. 464; 2 spec. in H. M. F. — **Ab.** Korpo st fq — p, enum.: Ekl. comm.; 11 spec. in H. M. F. — **Nyl.** 19 spec. in H. M. F., vide etiam Rosb. Kyrksl. p. 109 nomine *T. laevigatum* (Willd.) DC., Lindb. bidr. p. 24 et sub *T. laevigato*.

Sat. inter species maxime dispersas territorii, enum. e 32 parocciis aut oppidis: Florstr. Stud. p. 18—19, quem l. inspicias, cfr l. c. p. 98—99, 101, 104 et tabula geographica 3, spec. e Birkkala Nokia!; de Loimaa cfr Saur.; Eura Nuorante! et Pannelia!: Lindberg; Birkkala Haavisto: Printz!; Birkkala Villilä [non Vällilä]: Hjelt; Viljakkala Ansomäki: Kihlman!, cfr de his Dahlst. Västs. p. 11; Eura: A. Renvall!, cfr Lindb. bidr. p. 25. — **Ta.** Messukylä [»Messuby»]: Florstr. Stud. p. 19; Jokioinen ad praedium sacerdotis: S. Salmenlinna!; Hattula Lehijärvi: O. Collin!, cfr Dahlst. Västs. p. 12; Hattula Pelkola: A. Wegelius!; Markl. vidit 1924 in Padasjoki: Markl. litt. — **Sa.** Villman-

strand!, Lappvesi Lauritsala!, Savitaipale prope templum! et Kaske!: H Buch.

Sb. Virtasalmi Montola: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Keski-S. p. 58; Jorois Lemmetti: Hintikka!; Jorois Järvikylä: Lindberg!

Pl. Finl. exs. N:o 396 **Ny1.** in colle graminoso sicco iuxta opp. Ekenäs leg. Häyrén; Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 9 et N:o 10 in Suecia leg. Dahlstedt.

I st. f. *T. erythrospermum* * *marginatum* håller Brenner på namnet *T. laevigatum* (Willd.) DC.: Medd. XXXIII p. 91 och Medd. XXXV p. 124. Se äfven Lindb. Förkl. p. 149—150.

Taraxacum Marklundii Palmgr. 1910.

In Fennia austro-occidentali rarissime occurrit.

A1. Mariehamn: Palmgr. Ål. Tarax. p. 22!, ubi primum describitur p. 20—22, vide etiam l. c. Tab. 9 et cfr Florstr. Stud. p. 27.

Sat. Ruovesi in pago ad templum in horto praedii Ritonieni pc: Florstr. Stud. p. 37, cfr Medd. XXXVIII p. 69 et 216.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 30 **A1.** loco graminoso in horto oppidi Mariehamn leg. Palmgren & Marklund.

Taraxacum medians Brenn.

Auctore Lindberg multae species hoc nomine confusae sunt.

T. medians beskrifves af Brenner i Fedde Repertorium IV (1907) p. 355 och Medd. XXXIV p. 24, jfr äfven Medd. XXXIII p. 91 och XXXV p. 124; se om densamma Lindb. Förkl. p. 145—146. Brenners svar Medd. XXXV p. 184—186 och 190.

Taraxacum melanostylum Th. Fr. fil. 1912.

Paucis locis Lapponiae maxime septentrionalis inveniri indicatur.

[**L. ent.** Suontajärvi (Montell): Dahlst. Nordsv. p. 9.]

L.t. Vaidoguba (Klingstedt): Dahlst. Nordsv. p. 8.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. V N:o 2 Suecia Norrbotten in prato ad Muoniovaara par. Muonionalusta ad lat. bor. c. 68° leg. Montell.

Dahlst. l. c. upptager arten från Lapponia inarensis; Vaidoguba ligger emellertid i Lt.

Se f. ö. under *T. simulum* Brenn. De af Brenner under detta namn i Medd. XXXIII p. 9 beskrifna exemplaren tillhöra åtminstone delvis *T. melanostylum*: Dahlst. Nordsv. p. 8—9, hvartill hänvisas.

T. melanostylum beskrifves af Th. C. E. Fries i Sv. Bot. T. Bd 11 H. 2, Stockholm 1908, p. 144—145. — I Lindmans flora, 1918, upptager Dahlstedt *T. melanostylum* såsom synonym till *T. simulum*: Lindb. comm.

Taraxacum mimuliforme Dahlst. 1910.

Perpaucis locis Fenniae maxime austro-occidentalis lectum est.

A1. Mariehamn pauca specimina nonnullis locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 32!, cfr Dahlst. Västs. p. 64. — **Ab.** Åbo in via: Linkola!, spec. det. Dahlst. 1912.

T. mimuliforme beskrifves Dahlst. Östsv. p. 61—63.

Dahlstedt skrifver om *T. mimuliforme*: »Är en af *T. angustisquamei* många modifikationer. Blir sålunda synonym till denna»: Dahlst. litt.

Taraxacum mimulum Dahlst. 1908.

In Fennia austro-occidentali nonnullis locis lectum aut adnotatum est.

Ab. Åbo »Bomullsfabriken»: Linkola! — **Nyl.** Helsing Malm Träsvedja: Lindberg!, cfr Lindb. Tarax. p. 30, ubi p. 29—30 primum describitur et e Fennia indicatur, Lindb. bidr. p. 25 et 26, item Dahlst. Östsv. p. 53 et Florstr. Stud. p. 65.

Sat. Kiukais Panelia ad stationem: Lindberg!, cfr Florstr. Stud. p. 65; Ikalis in oppidulo duobus locis, Raumo »Andra Petäjäis» pc, Björneborg ad templum novum, Siikais in praedio Rauhala prope templum: Florstr. Stud. p. 64—65, quem l. inspicias.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 38 in Suecia leg. Dahlstedt.

Taraxacum molle Lindb. fil.

Vide *T. galeatum*.

Taraxacum mucronatum Lindb. fil. 1907.

Multis locis in Fennia australi et media lectum aut adnotatum est. Ad septentrionem versus usque ad 64° 12' nunc animadversum est.

Enumeratur e multis locis Dahlst. Östsv. p. 53; e nonnullis provinciis Lindb. bidr. p. 25, Palmgr. Ål. Tarax. p. 31 et Florstr. Stud. p. 54.

Ål. enum. e 5 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. (30) 31; 5 spec. in H. M. F. — **Åb.** Luonnonmaa Käkölä! et Jaakkola!: Laura Högman; Åbo Runsala: O. Brander!; Pargas Pyhänsuu: Linkola! — **Ny1.** Ekenäs in pratis prope officinam cerevisiae: Häyrén!; Kyrkslätt Österby [Nygård!]: Lindb. Tarax. p. 24, ubi primum describitur; Kyrkslätt prope stationem viae ferratae, Smedsby et Vohls: Lindb. bidr. p. 24; Esbo Albergä! et Stensvik!, Helsingfors in Horto botanico: Lindberg!, cfr de loco ultimo Lindb. bidr. p. 24 etc.; Helsinge Malm Träsvedja (Dahlstedt), Sibbo Löparö (Maida Palmgren): Dahlst. Östsv. p. 53, de loco ultimo cfr Lindb. bidr. p. 25. — **Ka.** Säkkijärvi Heinlahti: Linkola!; Viborg Rättijärvi: H. Buch!, cfr Lindb. bidr. p. 25; Antrea ad stationem viae ferratae: Lindberg! — **Ik.** Uusikirkko [«Nykyrka»] in prato ad stationem viae ferratae!, Muola Hotakka!, Galitsina!, Perkjärvi! et Kyyrölä!: R. Cederhvarf.

Sat. enumeratur e 39 paroeciis aut oppidis, saepe cp aut fq: Florstr. Stud. p. 52—53, quem l. inspicias, vide etiam infra et cfr l. c. p. 103—104 et 105, item tab. geogr. N:o 18; de Loimaa cfr Saur.; 5 spec. in H. M. F., vide etiam Dahlst. Nordsv. p. 106. — **Ta.** Tavastehus, Hattula Leteensuu, Tammerfors (Sola!): Lindb. Tarax. p. 24, ubi primum describitur; Akkas Toijala in pago prope stationem et Messukylä [»Messuby»] fq: Florstr. Stud. p. 54; Jokioinen in graminosis horti praedii sacerdotis: S. Salmenlinna!; Hattula Pelkola: Rancken & A. Wegelius!; Evo (A. Renvall): Lindb. bidr. p. 25. — **Sa.** Villmanstrand [compl. locis!] (H. Buch!): Lindb. Tarax. p. 24, ubi primum describitur; Imatra: Lindberg!; Savitaipale ad deversorium prope templum! et Kaske!: H. Buch. — **Kl.** enumeratur ex 8 locis: Markl. p. 11; saltem 11 spec. in H. M. F.

Tb. Laukaa Leppävesi in aggere viae ferratae: Häyrén. —

Sb. [Kuopio] saltem st fq: Link. Lis. p. 31; 13 spec. in H. M. F. — **Kb.** Valtimo praediolum Holmajärvi, spec. det. Lindberg: A. L. Backman in Medd. XL p. 120.

Ok Kaajani prope Viam Lönnroti [»Lönnrotsgatan»]: Maja Arvonen!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 40, fasc. IV N:o 39 et 40, item fasc. VI, 1 N:o 14 et 15 in Suecia diversis locis lecta sunt; partem maximam eorum leg. Dahlstedt.

Brenner håller för denna art på namnet *T. apicatum* Brenn.: Brenn. komm. p. 6. Se äfven Lindb. Förkl. p. 148.

Sat. Om utbredningen i denna provins lämnas en fullständig redogörelse i Florstr. Stud. p. 53—54.

Taraxacum nivale Lange.

Vide sub *T. glabro*.

Taraxacum Norvegicum Dahlst. 1923.

In Lapponia rarissime occurrit.

Lk. Kuolajärvi Pyhänturi (leg. Pesola): Lindberg in (Diar. 3, II, 1923) Sv. Bot. T. 1924 p. 165—166.

Lt. Vaidoguba prope litus maris: Klingstedt! (cfr Diar. 3, II, 1923) Sv. Bot. T. 1924 p. 165—166.

T. Norvegicum beskrifves fullständigt af Dahlstedt i Arkiv för botanik Bd V, Uppsala 1906, p. 22—23 med tafl. 12 och 13 från Finnmarken Kautokeino vid Hubatvuoppebakte nära Maci.

Taraxacum obliquilobum Dahlst. 1914.

In Fennia raro occurrit. Ad septentrionem versus usque ad 63° lectum est.

Ab. Abo in arbusto Kakolae [»Kakolanpuisto»]: Linkola!, spec. vidit Dahlstedt.

Sat. Tammerfors prope tabernam Rosendal leg. Marklund!; Tammerfors duobus locis, Raumo »Andra Petäjäs» in horto, Räfsö ad coemeterium: Florstr. Stud. p. 57, cfr l. c. p. 120 et 122.

Sb. Maaninka Pihtisalmi: Kyyhkynen!, spec. det. Dahlstedt 1912.

Dahlst. Scand. Tarax. exs. fasc. III N:o 44, 45 et 46, fasc. IV N:o 35 et fasc. V N:o 38 in Suecia diversis locis partem maximam leg. Dahlstedt.

T. obliquilobum beskrifves Dahlst. Östsv. p. 46—48.

Taraxacum obscurans Dahlst.

Vide ut subspeciem sub *T. laeto*.

Taraxacum obtusulum Lindb. fil. 1909.

In Fennia australi inprimis magis ad orientem versus (raro aut) rarissime occurrit.

Ny1. In Horto botanico: Lindberg! — **Ka.** Par. Viborg ad claustrum minus Pälli (H. Buch): Lindb. bidr. p. 22, ubi p. 21—22 primum describitur, cfr l. c. p. 25 et 26. — **Ik.** Muola [»Mohla»] Hotakka: R. Cederhvarf!

Sa. Lappvesi Melkiä et Kausola ad pontonem (H. Buch): Lindb. bidr. p. 22, ubi p. 21—22 primum describitur, cfr l. c. p. 25 et 26; Lappvesi Lauritsala ad claustrum! et Villmanstrand in horto in oppido!: H. Buch.

Om *T. obtusulum* säges: Tillsvidare känd endast från trakterna kring Saima kanal: Lindb. bidr. p. 22. Senare har Lindberg insamlat arten i Botaniska trädgården i Helsingfors.

Taraxacum oinopolepis Dahlst. 1912.

In Fennia australi raro occurrit.

Sat. Kumo Peipohja!, Björneborg 6 locis (2 cp): Florstr. Stud. p. 60, quem l. inspicias, cfr Medd. XXXVIII p. 69, cum primum e Fennia indicatum est, in H. M. F. e Björneborg, coemeterium vetus! et ad curiam [»Rådhuset»!]. — **Ta.** Jokioinen [»Jokkis»]: S. Salmenlinna!, cfr Medd. XXXVIII p. 69 et 126.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 39 in Suecia leg. Dahlstedt.

T. oinopolepis beskrifves af Dahlstedt i Bot. Not. 1911 p. 286—288. Alla finländska exemplar äro granskade af Dahlstedt.

Taraxacum opacum Dahlst. 1909.

In Lapponia et Fennia maxime septentrionali raro occurrit.

Raro in **Ob.**, **Lk.** et **Li.** lectum est: Lindberg in Medd. XXXVII p. 35.

Kuus. Formam huius speciei in parte septentrionali par. Kuusamo leg. A. L. Backman: Palmgren in Medd. XXXVI p. 15, cum primum e Fennia indicatum est, cfr Palmgren in Medd. XXXVII p. 40 et 42.

Lk. Kuolajärvi Savina nonnulla km ab ostio (A. L. Backman): Palmgren in Medd. XXXVII p. 42.

T. opacum beskriives under namnet *T. officinale* subsp. *opacum* Dahlst. Skand. p. 156—157.

Lindberg skriver: Backmans exx. har jag ej sett. Min uppg. i Medd. [XXXVII p. 35] torde afse *T. cochleatum*; ex. med namnet *opacum* ligga bland *T. cochleatum*: Lindb. comm.

Taraxacum Ostenfeldii Raunk.

E Fennia austro-occidentali indicatum; apud nos parum cognitum.

Fenn. austr.-occ.: Dahlst. Skand. p. (155—) 156 nomine *T. officinale* subsp. *Ostenfeldii* (Raunk.), ubi describitur, cfr Mela Kasv. V p. 588 et Brenner in Medd. XXXII p. 96.

Brenner i Medd. XXXII p. 96 uppgifver några fyndorter, men Lindb. Förkl. p. 147 påpekar, att Brenners exemplar tillhöra andra arter. Brenners svar Medd. XXXV p. 179 och Brenn. komm. p. 4 och 8.

Lindberg skriver: Någon *T. Ostenfeldii* hafva vi ej. Dahlstedt torde ej mera använda detta namn. Hvad som förts till *T. Ostenfeldii* är *T. duplidens*. Brenners ex. osäkra: Lindb. comm.

Taraxacum Ostrobothnicum Lindb. fil. 1911.

In vicinitate oppidi Uleåborg nonnullis locis lectum est.

Ob. Uleåborg in margine viae ad pontem tertium!, Raatin-saari!, ad officinam electricam [»elektricitetsverket»]!, in aggere viae ferratae!, ad valetudinarium! et Linnansaari!: Huuemonen,

cfr Huumonen in Medd. XXXVII p. 90, ubi primum indicatur, et Huum. lis. p. 84.

Taraxacum oxylobium Brenn.

E Lapponia indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

Arten beskrifves af Brenner efter exemplar, insamlade af Montell, i (Prot. 6, IV, 1907) Medd. XXXIII p. 111—112, men några exemplar finnes mig veterligen icke i H. M. F.; jag anför endast de af Brenner upptagna fyndorterna. Jfr f. ö. Medd. XXXIV p. 74.

Lk. »In pratis ad pag. Hetta et ad Puolitaipale par. Enontekis, in prato ad Nulusjärvi et ad praedium Mella par. Muonio ad montemque Pallastunturi in regione subalpina»: Brenner l. c. — [**L. ent.** »In prato iuxta lacum Suonttajärvi et iuxta flum. Muonio inter Palojoensuu et Kuttanen»: Brenn. l. c. = Medd. XXXIII p. 112.]

Taraxacum pachylobum Dahlst. 1923.

Uno loco in Ostroboitica media adhuc lectum est.

Om. Jakobstad: Maja Arvonen! et Marklund!, spec. vidit Dahlstedt 1912.

Dahlst. Tarax. exs. fasc. III N:o 42 in Suecia leg. Dahlstedt.

T. pachylobum beskrifves Dahlst. Östsv. p. 54—56.

Taraxacum pallidulum Lindb. fil. 1907.

In Fennia maxime australi raro occurrit.

Ab. Åbo Runsala: Linkola! — **Ny1.** Helsingfors fq in graminosis [»gräslindor»] in Horto botanico!, Helsing Malm Träsvedja!: Lindb. Tarax. p. 41, ubi p. 40—41 primum describitur, cfr Dahlst. Östsv. p. 73, quem l. inspicias, item Lindb. bidr. p. 24 et 26; Kyrkslätt Österby! et Helsingfors Högholmen!: Lindberg, cfr de hoc loco Lindb. bidr. p. 24; Helsingfors Brunnsparken et in horto dom. Sinebrychoff: Lindb. bidr. p. 24; Sibbo Löparö (Maida Palmgren): Lindb. bidr. p. 25.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. VI, 1 N:o 22 in Suecia leg. Dahlstedt.

I Medd. XXXV p. 180 framhåller Brenner, att denna art bör kallas *T. laceratum*, jfr Brenn. komm. p. 6, men se Lindb. Förkl. p. 149.

Taraxacum palustre (Ehrh.) 1846.

In Alandia satis frequenter occurrere videtur. Antea multae formae cum hac coniunctae erant.

In paludosis Alandiae (Snellman): Prytz cont.; Fennia (Tengström in litt.): Led. II p. 815, vide etiam Kihlm. in Atl. p. 5 et Mela Kasv. V p. 585, item infra.

A1. (r): Bergstr.; [Föglö] Degerby: Bergstr. p. 4; (fq) in litoribus: Bergr., vide infra; compl. locis in Alandia et saepius in pratis frondosis humidis: Lindberg in Medd. XXXIII p. 33, spec. ex Jomala Möckelö! et Gölby Norrängen!, item Eckerö Storby!; tantum in Alandia, enum. e 5 locis: Dahlstedt in »*Taraxacum palustre* Ehrh. und verwandte Arten in Skandinavien», Arkiv för botanik, Bd VII N:o 6. Uppsala 1907, p. 11, ubi p. 8—14 describitur, cfr Taf. III, tabula geogr. l. c. Taf. IV; Lemland Granö et Jersö: Lindb. bidr. p. 23, cfr l. c. p. 26; enum. ex 8 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 43—44; enum. e multis locis: Palmgr. Stud. p. 462; Jomala Greggesö—Ramsö: Tengstr., cfr iam Led. II p. 815; Lemland: A. Torckell!, vide etiam Dahlst. Skand. p. (160—) 161.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 7 in Suecia leg. Dahlstedt.

Då icke endast *T. balticum* utan äfven andra arter (se under *T. croceum*) tidigare gått under namnet *T. palustre*, har jag icke upptagit uppgifter i manuskript etc.; detta gäller äfven uppg. i Prim. p. 69.

Största delen af Finl. och Lappl.: Fries; »Eur. omn. (etiam Island, Spitzb.) exc. Lusit. etc.»: Nym. Consp. p. 437. Uppg. innefatta tydligen och hafva i hufvudsak afseende på den form, som omnämnes under *T. croceum*; F. Nylanders exemplar från Lapp. ross. Triostroff och Vostroguba äro inlämnade under namn af *T. palustre* och upptagas under denna art i Herb. Mus. Fenn. [ed. I] p. 54. — *T. palustre* jämte var. *salinum* Poll. och *erectum* Hoppe upptogs icke blott från **A1.** utan äfven från **Ab.** och **Sat.** [2, 6]: Mela Kasv. III p. 193 och Mela Kasv. IV p. 189; här afses sannolikt *T. balticum*.

A1. och **Ab.** Bergr. tillägger en beskrifning, som synes mig utvisa, att *T. balticum* delvis afses. — Mietois st r »kasvaa siellä täällä Saaren lahden rannoilla yksittäin»: Caj. Kasvist.; *T. palustre* uppgifves såsom inlämnad från Nystad: Prot. 3, XI, 1877; här afses *T. balticum*. — **Sat.** Pyhämaa Rihtniemi ymnigt: A. M. Tallgren i Turistföreningens i Finland

Årsbok 1908, p. 19; uppg. afser *T. balticum*. — Kyrö: Asp; uppg. är säkert oriktig.

T. palustre omnämndes första gången från Finland af Led. enl. uppg. af Tengström: Hjelt Känn. p. 144.

Taraxacum paradoxum Palmgr. 1910.

In Alandia (raro aut) rarissime occurrit.

A1. Finström Emnäs! in prato litorali, Eckerö Storby! in prato frondoso, Finström Bjerström in prato frondoso: Palmgr. Ål. Tarax. p. 43, ubi p. 41—43 primum describitur, vide etiam Tab. 10 et 11.

Taraxacum parviflorum Brenn.

E Lapponia indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

Liksom ett par andra arter beskrifves denna af Brenner efter exemplar, insamlade af Montell, i (Prot. 6, IV, 1907) Medd. XXXIII p. 111, men exemplar finnas mig veterligen icke i H. M. F. Brenner omnämner arten **Lk.** »Muonio, in ripa fluminis iuxta pagum Ylikylä, Enontekis in pago Palojoensuu et in ripa arenosa flum. Palojoki ad lat. bor. c. 68° 15': Brenner l. c. — [**L. ent.** »in ripa fluminis Muonio prope Karesu'anto ad lat. bor. c. 68° 30' et inter Palojoensuu et Kuttanen in pratoque iuxta lacum Suonttajärvi»: Brenner l. c. = Medd. XXXIII p. 111.] — Jfr äfven Medd. XXXIV p. 74.

Taraxacum Pargasense Lindb. fil. (1911).

Vide sub *T. unguiculorum*.

Taraxacum parvuliceps Lindb. fil. 1909.

In Fennia australi (non in parte maxime australi) nonnullis locis aut lectum aut adnotatum est.

Sat. Eura Nuorante: Lindberg in (Diar. 2, X, 1909) Medd. XXXVI p. 5—6!, ubi primum nominatur, cfr Dahlst. Västsv. p. 66; enumeratur e 12 paroeciis: Florstr. Stud. p. (77) 78, cfr l. c. p. 98 et 105, item tabula geographica N:o 13, spec. e Säkylä in pago ad templum!, cfr Dahlst. Nordsv. p. 110, ubi etiam e pago Määläpää indicatur; de Alastaro cfr Saur. p. 225, vide quoque infra. — **Ta.** Markl. vidit in Padasjoki 1924: Markl. litt.

— **Sa.** Savitaipale Markkila! et Lappvesi Lauritsala!: H. Buch.
— **Kl.** Sortavala in oppido!, Rautalahti et pag. Helylä!, item
Käkisalmi [»Kexholm»]: Markl. p. 21; e Sortavala Helylä quoque
leg. Maja Arvonen!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 50 et fasc. VI. 1
N:o 23 in Suecia leg. Dahlstedt.

Sat. Många upplysningar om utbredningen af *T. parvuliceps* lämnas
Florstr. Stud. p. 78.

Taraxacum patulum Brenn.

Auctore Lindberg ad T. tenebricans adnumerandum

T. patulum beskrifves af Brenner under namnet *T. officinale* β *pa-*
tulum i (Prot. 7, XII, 1889) Medd. XVI p. 113. Den omnämnes f. ö. af
Brenner i Medd. XXXIII p. 70—74, l. c. p. 90—91, Medd. XXXV p. 124,
Medd. XXXVI p. 25, Brenn. komm. p. 1—3 och 5 äfvensom Brenn. Vårf.
p. 133 och Brenn. Nat. p. 25. I Lindb. Förkl. p. 146 framhålles, att alla
Brenners exemplar tillhöra *T. tenebricans* (= *T. intermedium*). Brenners
svar Medd. XXXV p. 184—186.

Af *T. officinale* var. *patulum* uppställer Brenner i Medd. XVI p.
113 äfven en f. *minor*.

Taraxacum paucisquameum Palmgr. 1910.

Uno loco Alandiae quam rarissime lectum est.

Al. Mariehamn! pcc nonnullis [»ett par»] locis: Palmgr.
Äl. Tarax. p. 15, ubi p. 14—15 primum describitur.

Taraxacum pectinatiforme Lindb. fil. 1908.

In Fennia australi et media nonnullis locis occurrit.
Ad septentrionem versus usque ad 62° 12' lectum est.

Ab. Åbo Samppalinna: Linkola!, cfr Lindb. bidr. p. 23 et
26. — **Nyl.** Helsingfors cp nonnullis graminosis in Horto bo-
tanico!, item ad valetudinarium puerorum [»Barnsjukhuset»!] in
Brunnsparken: Lindb. Tarax. p. 31, ubi p. 30—31 primum de-
scribitur, cfr Lindb. bidr. p. 24 et Dahlst. Östsv. p. 58; Helsing-
fors in horto dom. Sinebrychoff: Lindb. bidr. p. 24; Helsing-
fors Högholmen: Häyrén!, cfr Lindb. bidr. p. 25; Helsingfors
ad domum caecorum [»Blindhemmet»]: Lindberg!

Sat. Tammerfors prope domum senum [»De gamlas hem»] et ad stationem viae ferratae: Florstr. Stud. p. 62 nomine *T. chloroticum* Dahlst., cfr l. c. p. 4 not, Medd. XXXVII p. 71 et sub *T. chloroticum*. — **Sa.** Lauritsala (H. Buch): Lindb. Tarax. p. 31, ubi p. 30—31 primum describitur, cfr Dahlst. Östsv. p. 58 et Lindb. bidr. p. 26.

Sb. Jorois Järvikylä: Lindberg!; Jorois in pago ad templum: Hintikka!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 36 et N:o 37 in Suecia lecta sunt.

Se om denna art äfvén Lindb. Förkl. p. 149.

Taraxacum penicilliforme Lindb. fil. 1907.

In maxima parte Fenniae occurrit et nonnullis saltem plagis magna frequentia. Ad septentrionem versus usque ad 65° adhuc lectum est.

Enumeratur e permultis locis Dahlst. Östsv. p. 72—73, e multis provinciis Lindb. bidr. p. 26—27 et Palmgr. Ål. Tarax. p. 39, vide ceterum infra.

A1. vide infra. — **Ab.** vide infra. — **Nyl.** enum. e 5 locis: Lindb. Tarax. p. 37, ubi p. 36—37 primum describitur; spec. e 7 locis (multa ex Horto botanico!) in H. M. F., inter alia Esbo Alberga: Lindberg! et Borgå: W. Wahlbeck!, vide etiam Lindb. bidr. p. 24 (5 locis); Sibbo Löparö (Maida Palmgren): Lindb. bidr. p. 25. — **Ka.** Viborg Rättijärvi: H. Buch!, cfr Lindb. bidr. p. 25. — **Ik.** Muola [»Mohla»] Galitsina: R. Cederhvarf!

Sat. Björneborg 1901, spec. determ. Lindberg: Häyr. Björneb. p. 259; Tammerfors, spec. determ. Lindberg: Florstr. Stud. p. 82. — **Ta.** Tavastehus in graminoso ad templum rossicum!: Lindb. Tarax. p. 37, vide supra. — **Sa.** Villmanstrand ad balnearium: H. Buch!, cfr Lindb. Tarax. p. 37, vide supra et Lindb. bidr. p. 25; Savitaipale Markkila! et Kaske Lavikanlahti!: H. Buch!; [Ruokolaks] Imatra ad stationem viae ferratae: O. A. Gröndahl!, cfr Lindb. bidr. p. 25; Imatra: Lindberg! — **K1.** saltem in parte septentrionali territorii spec. frequentissima.

enum. e 6 locis: Markl. p. 19, spec. e Käkisalmi [»Kexholm»!]; Sortavala in oppido [»stadsparken»!]: Linnaniemi!, cfr Lindb. bidr. p. 25; 2 alia spec. in H. M. F., vide etiam Link. Stud. II p. 476.

Sb. [Kuopio!] fq: Link. Lis. p. 31, cfr Lindb. Tarax. p. 37 etc., vide supra; Kuopio Taivalharju: Buddén!, cfr Lindb. bidr. p. 28; 15 spec. in H. M. F. — **Kb.** Kide Matkaselkä: Marklund!; Valtimo ad praediolum Halmejärvi, spec. determ. Lindberg: A. L. Backman in Medd. XL p. 120.

Om. Gamla Karleby Hållhagen: Marklund! — **Ok.** Kianta [»Suomussalmi»] in vicinitate templi: Kyyhk. litt.

Ob. Uleaborg Slottsholmen »Linnansaari»: Huuonen!, cfr Huum. lis. p. 84.

Al. Lemland Granö och Jersö (Palmgren): Lindb. bidr. p. 23 och 26. Uppräknas från 4 fyndorter: Palmgr. Al. Tarax. p. 39; se äfven Dahlst. Östsv. p. 72 och Florstr. Stud. p. 82. Emellertid har Lindberg senare fört exemplaren från Åland till *T. subpenicilliforme*, jämför äfven Dahlst. Nordsv. p. 111. — **Ab.** Pargas (Linkola): Lindb. bidr. p. 23 och 26, jfr Dahlst. Östsv. p. 72; exemplaret föres numera af Lindberg till den senare särskilda *T. subpenicilliforme*.

Sat. Eura Nuorante [»Nourante»] (Lindberg): Dahlst. Östsv. p. 72; numera af Lindberg bestämd till *T. subpenicilliforme*

Måhända höra äfven andra exemplar till *T. subpenicilliforme*, som af Dahlstedt Nordsv. p. 111 betecknas såsom en *T. penicilliforme* mycket närstående art. Den särskildes några år senare.

Taraxacum persimile Dahlst. 1923.

Uno loco in Fennia media forsitan lectum est.

Sb. Maaninka Venäjänsaari in prato Mustalahti: Kyyhkynen!

Exemplaret är 1912 bestämdt af Dahlstedt, som dock antecknat: »verisimiliter».

T. persimile beskrifves af Dahlstedt i Nya Östsvenska Taraxaca, Arkiv för botanik Bd X, N:o 6, Uppsala 1911, p. 24—25.

Taraxacum pholidocarpum Dahlst. 1909.

In septentrionali parte par. Kuusamo occurrit. Specimina in H. M. F. non adsunt.

Kuus. Oulankajoki Hirvasvaara in campo graminoso [»ängsbacke»] (A. L. Backman), spec. determinavit Dahlstedt: Palmgren in Medd. XXXVII p. 42, cfr l. c. p. 40 et iam (Diar. 6, XI, 1909) Medd. XXXVI p. 15.

Arten beskrifves Dahlst. Nordsv. p. 80—82 (1916).

Dahlstedt skrifver om *T. pholidocarpum*: »Jag är nu osäker, huruvida de finländska exemplaren verkligen böra räknas till denna art»: Dahlst. litt.

Taraxacum piceatum Dahlst. 1910.

In Fennia rarissime lectum est.

Ab. Åbo Kakola: Linkola!, spec. determ. Dahlstedt 1912.

Nyl. Helsingfors Mejls 1924!, confirm. Dahlstedt: Marklund litt.

Sa. Villmanstrand ad balnearium [»Badhusparken»]: H. Buch!, cfr Dahlst. Östsv. p. 12, ubi p. 11—13 primum describitur; Lappvesi Mälkiä: H. Buch!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 28 et fasc. V N:o 14 in Suecia leg. Dahlstedt.

Taraxacum polychroum E. L. Ekman 1914.

Paucis locis in Fennia lectum est.

A1. Mariehamn: Palmgren!

Sat. Birkkala in aggere viae ferratae ad occidentem versus a statione Epilä pc, Kyrö [»Hämeenkyrö»] pag. Sirkkala in margine viae publicae, spec. solit., Kiikka in campo graminoso ad stationem Kiikka, Norrmark praedium Finby spec. determinavit Dahlstedt: Florstr. Stud. p. 50, cfr Florström in (Diar. 2, III, 1912) Medd. XXXVIII p. 69, cum primum in Fennia est adnotatum.

Om. Nykarleby! prope seminarium et Jakobstad prope Östanvägen!: Marklund, cfr Florstr. Stud. l. c.; Pedersöre Vester-sund: Maja Arvonen! (teste Dahlstedt).

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 29 et fasc. IV N:o 29 in Suecia lecta sunt.

Taraxacum polyodon Dahlst. 1914.

Perpaucis locis in Fennia adnotatum est.

Ny1. Helsingfors in horto dom. Sinebrychoff: Lindberg 1909!

Sat. Räfsö uno loco st ep: Florstr. Stud. p. 57, cfr l. c. p. 120 et 122.

Om. Gamla Karleby (Marklund)!: Dahlst. Nordsv. p. 107, cfr Florstr. l. c.; Jakobstad 1911: Markl. litt.!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 37 in Suecia lectum est.

T. polyodon beskrifves Dahlst. Östsv. p. 56—58.

Taraxacum praeradians Dahlst. 1924.

Paucis locis in Nylandia, in Tavastia australi et in Ostrobothnia media adhuc lectum est.

Ny1. Helsingfors Mejlans 1924!, confirm. Dahlst.: Markl. litt.

Ta. Vanaja [Vånå] in prato ad Katumajärvi: Valborg v. Fieandt!, spec. det. Dahlstedt 1912.

Om. Jakobstad 1911 et 1924!, confirm. Dahlst.: Markl. litt.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 31, fasc. V N:o 25, fasc. VI, 1 N:o 10 in Suecia leg. Dahlst.

T. praeradians beskrifves Dahlst. Östsv. p. 33—35.

Marklund skriver, att Helsingfors-exemplaren enl. Dahlstedt se något afvikande ut, ehuru de torde höra hit: Markl. litt.

Taraxacum praestans Lindb. fil. 1907.

Nonnullis plagis, imprimis in vicinitate marium occidentalium, satis frequenter occurrere indicatur, ceterum raro in Fennia australi et media. Ad septentrionem versus usque ad 63° 45' lectum est.

Enumeratur e multis provinciis Florstr. Stud. p. 27, e nonnullis Lindb. bidr. p. 26—27.

A1. Lemland Granö in litore marino et Jersö (Palmgren): Lindb. Tarax. p. 25, ubi p. 24—25 primum describitur; species

insignis saepe st ep, enum. e 13 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 34, vide infra et cfr Lindb. bidr. p. 23 (3 locis) et 26; enum. ex. 11 locis: Dahlst. Östsv. p. 70; enum. e 55 locis: Palmgr. Stud. p. 464—465, quem l. inspicias; 6 spec. in H. M. F. — **Ab.** Houtskär Jungfruskär: Ekl. Bot. p. 12; Korpo enum. e nonnullis locis: Ekl. comm.; Lojo Jalansaari [»Jalassaari»] Ivars in prato ripario: Lindberg!

Sat. Enumeratur e 20 paroeciis [in nonnullis e multis locis], interdum st ep: Florstr. Stud. p. 24—25, quem l. inspicias, vide infra; cfr l. c. p. 99 - 100 et 104, spec. e Kyrö [»Hämeenkyrö»] Laitila!; Eura Nuorante: Lindberg! — **Ta.** Jokioinen in graminosis nemorosis ad rivulum Koivusoja: S. Salmenlinna!

Oa. Vasa in graminoso: A. Lindfors!, cfr Lindb. bidr. p. 28, Dahlst. Östsv. p. 70 et Palmgr. Ål. Tarax. p. 35. — **Tb.** Kinnula in prato humido prope templum: Marklund!

Om. Lappajärvi ad praedium sacerdotis in prato (A. L. Backman): Lindb. Tarax. p. 25, ubi p. 24—25 primum describitur, cfr Dahlst. Östsv. p. 70; Lappajärvi (Nyström): Lindb. bidr. p. 28, cfr A. L. Backm. Fl. p. 105; Nykarleby!, Pedersöre in vicinitate templi ad Kivilö! et Pintö!, item pag. Vestersunda Baggholm!, Jakobstad, Larsmo in pago ad templum!: Maja Arvonen, cfr Palmgr. Ål. Tarax. p. 35.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 18 in Suecia leg. Dahlstedt; fasc. III N:o 11 etiam in Suecia lectum est.

Al. *T. praestans* är på Åland karaktäristisk för friska löfångar, där arten vanligen uppträder i rätt stor individrikedom: Palmgr. Ål. Tarax. p. 34. — **Sat.** *T. praestans* är spridd öfver större delen af området, ehuru dess utbredning är något ojämn: Florstr. Stud. p. 25, där f. ö. p. 25—26 en fullständig framställning öfver artens utbredning i landskapet lämnas.

Taraxacum praevioides Dahlst.

Vide sub *T. crebridente*.

Taraxacum privum Dahlst. 1914.

Nonnullis locis in Satakunta adnotatum est et in Ostro-bottnia media legit Marklund.

Sat. Ikalis tribus locis, Raumo, Räfsö tribus locis: Florstr. Stud. p. 33, ubi loci describuntur, cfr l. c. p. 120 et 122.

Om. Jakobstad 1911! (confirm. Dahlstedt): Markl. litt.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 26 et fasc. VI, 1 N:o 2 in Suecia legit Dahlstedt.

Sat. Enligt Dahlstedt förekommer bland exemplaren från Ikalis jämte typiska individer en något afvikande modifikation liknande den, som anträffats i Dalsland: Florstr. Stud. p. 33.

T. privum beskrifves af Dahlstedt i Nya Östsvenska Taraxaca, Arkiv för Botanik, Bd X, N:o 6, Uppsala 1911, p. 7—9.

Taraxacum proximum Dahlst. 1905.

Nonnullis plagis Fenniae maiore frequentia inveniri indicatur, aliis minore. Ad septentrionem versus usque ad 64° 40' lectum est.

Al., Ab. et Nyl.: Dahlst. Skand. p. 165, ubi primum describitur nomine *T. erythrospermum* subsp. *proximum*, cfr Mela Kasv. V p. 589; enum. e multis locis: Dahlst. Västsv. p. 13; e multis provinciis: Florstr. Stud. p. 17, e nonnullis: Lindb. bidr. p. 28—29 et Palmgr. Ål. Tarax. p. 48; Fennia: Dahlst. art. p. 74.

Al. Föglö Degerby (Palmgren!): Lindb. Tarax. p. 48, ubi p. 47—48 describitur; pc paucis locis Föglö Degerby, Mariehamn, Lemland Jersö: Palmgr. Ål. Tarax. p. 48 et Palmgr. Stud. p. 464; Finström! Grelsby, Geta Bolstaholm! (Arrhenius & Kihlman): Dahlst. Västsv. p. 13, ubi priores proferuntur. — **Ab.** Korpo Norrskatan 1922, Kopois 1923: Ekl. comm.; Lojo Jalasaaari Ekudden: Lindberg!; Lojo pag. Lojo et Linkulla (Brenner), Kiviniemi (Lindberg), Kimito [»Kinuto»] prope templum (T. H. Olsson): Dahlst. Västsv. p. 13. — **Nyl.** Ekenäs Trollböle! et Vesterby!: W. Wahlbeck!; Fagervik: Hisinger!; Kyrkslätt Gesterby, Helsingfors in Horto botanico! et in horto dom. Sinebrychoff!: Lindb. bidr. p. 24: Helsingfors Högholmen (Häyrén!):

l. c. p. 25; Helsingfors Djurgården Fågelsång: Lindb. Tarax. p. 48, vide supra; Helsingfors Busholmen! et Hogland Suurkylä!: Brenner; Helsingfors Tarlegatan [?], in coemeterio novo et Lappvik, Ingå Svartbäck complur. locis, Kosterkulla [?], Hogland Pohjasrivi, inter Suurkylä et Pohjaskorkia (Brenner): Dahlst. Västsv. p. 13, ubi etiam aliae indicationes hic iam allatae enumerantur.

Sat. Enum. e 28 oppidis aut paroeciis [e nonnullis compluribus locis]: Florstr. Stud. p. 15—17, cfr l. c. p. 98—99, 101 et 104, item tabula geogr. N:o 5 et vide infra, spec. e Birkkala Piispala!; Eura Nuorante: Lindberg in Medd. XXXVI p. 6; [Eura] Panelia: Lindberg! — **Ta.** Messuby in margine viae: Florstr. Stud. p. 17; Sääksmäki Kärä: Hid. comm. — **Sa.** Villmanstrand: H. Buch!

Tb. Kinnula: Märklund! — **Sb.** Jorois: Hintikka!

Om. Lappajärvi ad praedium sacerdotis (A. L. Backman): Lindb. Tarax. p. 48, vide supra et cfr Dahlst. Västsv. p. 13; Lappajärvi [ad praedium sacerdotis] (Nystrom): Lindb. bidr. p. 28, cfr A. L. Backm. Fl. p. 125; Purmo! et Pedersöre Bennäs!: Marklund; Pedersöre Lannäs! prope templum, Kivilös et Pirilö!, Jakobstad! Alholmen!: Maja Arvonen; Brahestad: Lindberg!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 11 in Suecia leg. Dahlstedt.

Om Brenners bestämningar se Lindb. Förkl. p. p. 147 och 150; Brenners svar Medd. XXXV p. 147.

Sat. Många upplysningar om utbredningen i denna provins lämnas i Florstr. Stud. p. 17, hvartill hänvisas; Florströms uppg. från Alastaro citeras af Saur. p. 225.

Taraxacum pseudofulvum Lindb. fil. 1914.

Nonnullis locis in Fennia lectum aut adnotatum est.

Ab. Lojo Jalassaari Ekudden: Lindberg! — **Ik.** Perkjärvi (Muola) in prato udo: R. Cederhvarf!

Sat. rr, enum. e 10 locis: Florstr. Stud. p. 74, cfr l. c. p. 98 et 105, item tabulam geogr. N:o 11 et vide infra; Loimaa Karsatti (Florström): Saur. p. 225. — **Ta.** Messukylä [»Messuby»]

complur. locis: Florstr. Stud. p. 74. — **Sa.** Lauritsala ad pontem!, Villmanstrand lhalais ad marginem viae!, prope praedium sacerdotis! et praedium sacellani!, Savitaipale Kaske! et Lavikanlahti ad deversorium!: H. Buch. — **K1.** Sortavala Kirjavakslaks: Maja Arvonen!

Sb. Jorois Keriniemi! et in vicinitate templi!: Hintikka; Maaninka haud infrequens: Kyyhk. litt., lectum e 7 locis, vide quoque infra.

Sat. Uppgifter om artens utbredning och förekomst lämnas i Florstr. Stud. p. 74. — **Sb.** [Kuopio] »Pihassa Kauppak. 27»: Link. Lis. p. 31, där arten anföres med ?.

Taraxacum pulcherrimum Lindb. fil. 1908.

Paucis locis in Fennia lectum aut adnotatum est. Ad septentrionem versus usque ad 64° 12' lectum est.

Ny1. Helsingfors nonnullis locis, in Horto botanico! sp, in valle! inter valetudinaria et nonnullis locis in Brunnsparken [spec. lectum ad valetudinarium puerorum!]: Lindb. Tarax. p. 36, ubi p. 35—36 primum describitur, cfr Lindb. bidr. p. 24 et 26; Kyrkslätt Österby et in horto dom. Sinebrychoff: Lindb. bidr. p. 24; Sibbo Löparö (Maida Palmgren): Lindb. bidr. p. 25, cfr de his omnibus Florstr. Stud. p. 82; Helsingfors Djurgården ad domum caecorum [»Blindhemmet»]: Lindberg!

Sat. Raumo in platea prope coemeterium, Björneborg in cultis [»skvären»] ad templum novum: Florstr. Stud. p. 82.

Om. Gamla Karleby Hållhagen: Marklund! — **Ok.** Kaajani [»Kajana»] ad viam versus Niska! et inter duos plateas!: Maja Arvonen.

Se om *T. pulcherrimum* äfven Lindb. Förkl. p. 149.

Taraxacum pulvigerum Lindb. fil.

Vide ut varietatem sub *T. rubicundo*.

Taraxacum purpuridens Dahlst. 1921.

E Lapponia enontekiensi indicatur.

L. ent. Kilpisjaur ad Malla, spec. determ. Dahlstedt: Montell in Medd. XLVII p. 91 et 224.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 11 in Suecia leg. Dahlstedt.

T. purpuridens beskrifves Dahlst. Nordsv. p. 25—28.

Taraxacum reflexilobum Lindb. fil. 1908.

Multis saltem plagis satis frequenter occurrit. Ad septentrionem versus fere usque ad 63° lectum est.

Enumeratur e multis locis inprimis in Nylandia: Lindb. Tarax. p. 32—33, ubi p. 31—32 primum describitur; enumeratur e multis locis: Dahlst. Östsv. p. 66, e nonnullis provinciis: Lindb. bidr. p. 26 et Florstr. Stud. p. 42.

Ab. Lojo Jalansaari [»Jalassaari»]: Lindberg! — **Nyl.** vide supra et infra et Lindb. bidr. p. 24 (3 locis) et 25 (3 locis); 6 spec. in H. M. F. — **Ka.** Viborg Juustila: H. Buch!, cfr Lindb. bidr. p. 25. — **Ik.** Nykyrka Mustamäki! ad stationem viae feratae, Muola [»Mohla»] Kyyrölä!, item inter Pakkila et Kyyrölä!: R. Cederhvarf.

Sat. enum. e 7 par. et e 5 locis in Tammerfors!: Florstr. Stud. p. 41, cfr l. c. p. 103, 105 et tabula geogr. N:o 17, vide quoque infra. — **Ta.** Messukylä [»Messuby»] st fq: Florstr. Stud. p. 42; Tavastehus (fq) et st cp [»rikl.»]: Lindb. Tarax. p. 33, vide supra; 4 spec. in H. M. F. — **Sa.** Villmanstrand (H. Buch): Lindb. Tarax. p. 33; Ruokolaks Imatra (O. A. Gröndahl!): Lindb. bidr. p. 25; 4 alia spec. in H. M. F. — **Kl.** enum. e 4 locis: Markl. p. 15, spec. e Käkisalmi [»Kexholm»] et Sortavala!; Sortavala Helylä: Maja Arvonen!

Sb. [Kuopio!] cp in oppido: Link. Lis. p. 31; 8 spec. in H. M. F.

Lindberg skrifer: »Synes vara en af våra allmännaste arter»: Lindb. Tarax. p. 32; jag har därför icke upptagit de många speciella fyndorterna från **Nyl.** etc. — **Sat.** »förekommer endast i områdets östra del. I Tammerfors trakten är arten rätt allmän»: Florstr. Stud. p. 41; l. c. p. 41—42 lämnas f. ö. närmare upplysningar om utbredningen, till hvilka hänvisas. — Se f. ö. Lindb. Förkl. p. 149.

Taraxacum reflexum Brenn.

Auctore Lindberg nonnullae species hoc nomine coniunctae sunt.

Brenner förevisade formen 5, X, 1901 under namn af *T. laevigatum* (Willd.) var. *reflexum*, se Medd. XXVIII p. 10 och jfr Brenner i Medd. XXXIII p. 91. — Se om denna form Lindb. Förkl. p. 148.

Taraxacum remotiugum Lindb. fil. 1909.

In Lapponia et Fennia septentrionali plus minusve frequenter inveniri indicatur. Usque ad provincias australes lectum est.

Enumeratur e multis locis: Lindb. bidr. p. 21, ubi p. 20—21 primum describitur; enum. e nonnullis locis etiam Dahlst. Nordsv. p. 121 et e multis provinciis Lindb. bidr. 26—27 et Florstr. Stud. p. 93, vide etiam Lindb. in Atl. p. 38.

Ab. Lojo Jalansaari [»Jalassaari»] Ivars! et Ekudden!: Lindberg. — **Nyl.** Helsinge Räckhals: Lindberg! — **Ka.** par. Viborg inter Mustajärvi et Rättijärvi prope viam ad Imatra (H. Buch): Lindb. bidr. p. 21, cfr l. c. p. 25; Viborg Lihaniemi: A. Brander!

Sat. Enumeratur e permultis paroeciis: Florstr. Stud. p. 91—92, cfr l. c. p. 100 et 104, item tabula geographica N:o 7, spec. e Ruovesi Ritonieni! prope templum, vide etiam infra; Karkku Mäkipää prope Saarenoja: Edith & Hj. Hjelt!, vide etiam Dahlst. Västsv. p. 69. — **Ta.** Jokioinen [»Jokkis»] ad praedium sacerdotis: S. Salmenlinna!; Tavastehus Ojoinen: Valborg v. Fieandt!; Evo [»Evois»] (A. Renvall): Lindb. bidr. p. 25; Korpi-lahti Tikkamäki: A. L. Backman!; Sysmä Nya Olkkola [»Okkola»] (Unonius): Dahlst. Västsv. p. 69. — **Sa.** Savitaipale Lavikanlahti! ad deversorium et Kaske!: H. Buch; [Kerimäki] Punkaharju: Lindberg! — **Kl.** Sortavala ad statiunculam Helylä: Maja Arvonen!; Ruskiala ad marginem viae haud procul a templo: Markl. p. 18.

Oa. Korsnäs! Harrström!: A. Lindfors, cfr Linn. Kennt. p. 70; Vasa (A. Lindfors): Lindb. bidr. p. 21 et 28; Vasa: Hjelt! — **Tb.** Keuruu: Poppius!; Pihlajavesi ad praedium sacerdotis! et stationem viae ferratae!: O. A. Gröndahl; Laukaa Leppävesi Seppälä: Häyrén! — **Sb.** Jorois Järvikylä!, Ranta-

hovi!: Lindberg; [Kuopio] Suovu!: Link. Lis. p. 31; haud infrequens: Kyyhk. litt., multa spec. e Maaninka!; in toto 12 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 21 et 28, item infra. — **Kb.** Kide prope stationem Matkaselkä: Marklund!

Om. Lappajärvi ad praedium sacerdotis (Nyström): A. L. Backm. Fl. p. 125; 7 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 21 et 28. — **Ok.** [Kianta] complur. locis, sed semper pc: Kyyhk. Suom. p. 133, cfr Lindb. bidr. 21 et 28; item Linn. Kennt. p. 70 et Roivainen in L. Y. 1924 p. 116; 11 spec. in H. M. F.

Ob. Uleåborg in proxima vicinitate oppidi: Huum. lis. p. 84; Tervola in atriis: Huum. Kasv. p. 153; 6 spec. in H. M. F. **Kuus.** 4 spec. in H. M. F.

Lk. 5 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 21 et 28, item infra.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 55 in Suecia leg. Dahlstedt; fasc. V N:o 48 Suecia Norrbotten in prato ad praedium Muoniovaara par. Muonionalusta ad lat. bor. c. 68° leg. Montell.

Lindberg skrifer om denna art: »Allmän i Lappland, förefaller att vara en af våra mest spridda och äldsta arter. Särskildt utbredd i norra Finland, från Kuopio norrut; längre söderut sällsynt: Medd. XXXVII p. 35. [Senare har dock Florström funnit *T. reumotiugum* på ett mycket stort antal ställen i **Sat.**] — **Sat.** Upplysningar om utbredningen af *T. reumotiugum* i denna provins lämnas i Florstr. Stud. p. 92—93. Saur. anför några af Florströms uppgifter.

Se äfven Lindb. Förkl. p. 149.

Taraxacum repletum Dahlst. 1905.

In Lapponia occurrit.

Ut antecedens [*T. croceum*], sed non tantum ad meridiem versus procedit et minore frequentia occurrit: Dahlst. Skand. p. 160, ubi primum describitur nomine *T. croceum* subsp. *repletum*, cfr Mela Kasv. V p. 588.

Lk. et **L. ent.** enum. e nonnullis locis: Brenner in Medd. XXXIII p. 112, cfr Medd. XXXIV p. 74. — **Li.** enumeratur: Lindb. bidr. p. 26—27.

Lp. enum.: Brenner in Medd. XXXIII p. 112.

Taraxacum retroflexiforme Dahlst. 1921.

Uno loco Lapponiae kemensis indicatum est.

Lk. Muonio in vicinitate templi [»kyrkoby»], spec. determ. Dahlstedt: Montell in Medd. XLVII p. 91 et 224; [Muonionalusta leg. Lindberg: Lindb. comm.]

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. V N:o 39 Suecia Norrbotten in prato ad praedium Muoniovaara par. Muonionalusta ad lat. bor. c. 68° leg. Montell.

Montell framhåller l. c., att exemplaret tidigare gått under namnet *T. retroflexum* Lindb. fil.

Dahlstedt skrifver om *T. retroflexiforme*: »Jag finner nu, att denna form är att uppfatta som en något afvikande modifikation af *T. retroflexum* Lindb. f.»: Dahlst. litt.

Taraxacum retroflexum Lindb. fil. 1909.

Nonnullis locis in Fennia lectum aut adnotatum est.

Enumeratur e nonnullis locis: Dahlst. Östsv. p. 66, cfr Florstr. Stud. p. 51.

Ab. Luonnonmaa Rantala in area: Laura Högman!; Åbo Samppalinna: Linkola!; Åbo »Ättkanten, Tullträdgården»: O. Brander! — **Nyl.** Esbo in aggere viae ferratae inter Alberga et Sockenbacka: Lindberg!; Helsingfors in Horto botanico! haud infrequens et ad valetudinarium puerorum [»Barnsjukhuset!«] in Brunnsparken: Lindb. bidr. p. 19, ubi p. 18—19 primum describitur, cfr l. c. p. 24 et 26; Helsingfors Högholmen! et ad domum caecorum [»Blindhemmet!«]: Lindberg.

Sat. Kulla Leineberg in prato culto ad amnem, spec. solit.: Florstr. Stud. p. 51, cfr l. c. p. 120. — **Sa.** Villmanstrand ad tabernam balnearum [»Badhusrestaurationen»]: H. Buch!, cfr Lindb. bidr. p. 19; Villmanstrand ad arcem!, Lappvesi Lauritsala ad cataractam [»slussen»!] et prope pontem!: H. Buch, cfr Lindb. bidr. p. 25 et 26.

Sb. Jorois Järvikylä! et Rantahovi!: Lindberg; Kuopio: J. Pekkarinen!

Ob. Uleåborg in saltu [»park»]: Huuonen!, cfr Huuon. lis. p. 84.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 37 et fasc. V N:o 31 in Suecia leg. Dahlstedt.

Vide etiam *T. retroflexiforme*.

Se äfven Lindb. Förkl. p. 148.

T. retroversum Dahlst. se under *T. decipiens* Raunk.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 12, fasc. II N:o 4 och 5 äro insamlade i Sverige, delvis af Dahlstedt.

Taraxacum revertens Brenn.

E Nylandia indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

T. revertens beskrifves af Brenner (Prot. 15, X; 1907): Medd. XXXIV p. 25. Någon annan uppgift är mig icke bekant.

Taraxacum rubicundum Dahlst. 1905.

In Alandia sat multis locis occurrit.

Alandia: Dahlst. Skand. p. 166, ubi primum describitur nomine *T. erythrospermum* subsp. *rubicundum*, cfr Mela Kasv. V p. 587, vide etiam Dahlst. art. p. 54 et cfr l. c. p. 43.

A1. enum. e 6 locis: Lindb. Tarax. p. 46, ubi describitur, cfr Lindb. bidr. p. 28; enum. e 7 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 47; enum. e 5 locis: Dahlst. Västs. p. 10; ex 8 locis: Palmgr. Stud. p. 464, cfr etiam Palmgr. Hipp. p. 44; 4 spec. in H. M. F. et 2 nomine var. *pulvigerum*.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 5 et fasc. II N:o 1 in Suecia leg. Dahlstedt.

Taraxacum rubicundum var. *pulvigerum*.

Cum forma typica, a quo vix separari potest.

T. rubicundum * *pulvigerum* beskrifves från **A1.** Lemland Granö och Jersö (Palmgren): Lindb. Tarax. p. 46, jfr Lindb. bidr. p. 28, Palmgr. Ål. Tarax. p. 47 och Dahlst. Västs. p. 10. Emellertid torde om denna form gälla detsamma som om *T. canaliculatum* * *potens* (se sid. 265), jfr Palmgr. l. c. — Palmgren betecknar den l. c. som var., Dahlst. l. c. som f.

Taraxacum rubrolineatum Lindb. fil. 1920.

In Lapponia et Fennia septentrionali, ut videtur, raro occurrit.

Ob. Kemi in horto stationis viae ferratae: Huumonen!; [Öfvertorneå Pello 1917, spec. determ. Dahlstedt: Mörne Bot. p. 40]; Ylitorneå Pello ad deversorium: Lindberg!

Lk. ad deversorium Orajärvi ad septentrionem versus a Pello ad fluvium Tornionjoki: Lindberg!; Muonio in prato prope templum: Montell!

Lt. ad orientem versus a Vaidoguba: Klingstedt!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 18 Suecia Norrbotten in prato ad pagum Muonionalusta par. Pajala (ad lat. bor. c. 68°) leg. Montell.

Taraxacum sagittifolium Lindb. fil. (1909).

In Fennia septentrionali et Lapponia australi, ut videtur, inaequali frequentia occurrit.

Om. Pedersöre Bennäs in prato haud procul a statione viae ferratae: Marklund! — **Ok.** Paltamo Miesmäki: Kyhky-nen!; [Kianta] nonnullis plagis fq et cpp, aliis rarius et minore copia: Kyhky. Suom., quem l. inspicias, cfr l. c. p. 20 et 22, spec. ex Ylinäljänpää Nivavaara! et Vasikka!, cfr etiam Lindberg in Medd. XXXVII p. 35 nomine *T. sagittatum*.

Ob. ad viam inter Rovaniemi et Kemijärvi hic illic: Huum. Kasv. p. 153 nomine *T. sagittatum*.

Lk. Kittilä: Lindberg in Medd. XXXVII p. 35 nomine *T. sagittatum*, cum primum e Fennia adnotatum est; Kemijärvi Korkalo: Häyrén!, vide etiam sub **Ob.**

Taraxacum sanguineum Markl. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi uno loco in Ostro-bottnia media.

Om. Jakobstad in prato prope Östanpå 1924: Markl. Tarax.!

Taraxacum Savonicum Lindb. fil. (1911).

In orientali parte Fenniae (sensu strictiore) multis locis occurrit. In parte maxime occidentali rarum est.

Sat. Non visum nisi in parte maxime septentr.-orientali, ut videtur, p. Ruovesi prope templum, Kuru prope templum, Ylöjärvi pag. Intti, Parkano prope catarrhactam: Florstr. Stud. p. 81—82, cfr l. c. p. 100 et 105, item tabula geographica N:o 17. — **Sa.** Savitaipale prope templum!, ad deversorium! in vicinitate templi, Markkila! et Kaske!, item Villmanstrand ad laterariam!: H. Buch. — **Kl.** Kirjavalaks: Maja Arvonen!; Sor-tavala prope Paksuniemi: Marklund!; Ruskiala in prato prope templum: Markl. p. 18, ubi p. 16—18 sub nomine *T. submaculosum* Markl. describitur, cfr l. c. Tab. III A et Marklund in Medd. XXXVII p. 90.

Sb. Jorois Keriniemi: Hintikka!; [Kuopio] Pitkälähti!, Tii-holankylä Vehmas-Anttila!: Link. Lis. p. 3, spec. e Kuopio etiam leg. J. Pekkarinen!; Maaninka Hämeenmäki!, Lahtela!, Savon-niemi! et Kinnula! in horto: Kyyhkynen. — **Kb.** Kide in aggere prope Matkaselkä: Marklund!

Enligt meddelande af auktor [Lindberg] är *T. Savonicum* rätt allmän i östra Finland: Florstr. Stud. p. 82.

Marklund påpekar, att namnet *T. submaculosum* har prioritet och därför bör användas för denna art: Markl. litt.

Taraxacum semiglobosum Lindb. fil. 1908.

In Fennia australi raro occurrit.

Nyl. Helsingfors in Horto botanico pcc: Lindb. Tarax. p. 33!, ubi primum describitur, cfr Lindb. bidr. p. 24; Helsingfors in horto dom. Sinebrychoff! et Brunnsparken!: Lindb. bidr. p. 24, cfr l. c. p. 26; Helsingfors Fågelsång, ad domum caecorum [»Blindhemmet»]: Dahlst. Östsv. p. 66 et Florstr. Stud. p. 52.

Sat. Räsö in praedio ad finem australem plateae Styr-bordsgatan! et in coemeterio, Norrmack Finby: Florstr. Stud. p. 52, cfr l. c. p. 122 et Florström in Medd. XXXVII p. 71.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 41 et fasc. VI, 1 N:o 11 in Suecia lecta sunt.

Se om denna art äfven Lindb. Förkl. p. 149.

Taraxacum septentrionale Dahlst. 1914.

In Fennia et Lapponia septentrionali raro occurrit.

Loca pleraque enumerantur: Dahlst. Nordsv. p. 117; omnia: Florstr. Stud. p. 87.

Sat. pcc nonnullis locis cultis, certe sponte in paroecia septentrionali Siikais, Kuru Parkkuu, Punkalaidun in pago Kan-teenmaa, Eura Kiukais ad stationem eiusdem nominis, Räfsö in coemeterio, Siikais pagus Leväsjoki fqq in clivis amnium [»åbranter»] et pratis amnium Sastmola pag. Näsi in vicinitate templi: Florstr. Stud. p. 87, cfr l. c. p. 100 et 105, item tabulam geographicam N:o 14.

Sb. Jorois Järvikylä (Lindberg): Dahlst. l. c. et Florstr. l. c.

Om. Lappajärvi in prato praedii sacerdotis (A. L. Backman): Dahlst. l. c. et Florstr. l. c.

Lk. Kittilä in vicinitate templi (Lindberg): Dahlst. l. c. et Florstr. l. c.

T. septentrionale beskrives Dahlst. Nordsv. p. 115—116.

Taraxacum serratifrons Florstr. 1914.

Uno loco in Satakunta adhuc adnotatum est. Specimina in H. M. F. non adsunt.

Sat. Kyrö [»Hämeenkyrö»] Kyröskoski in campis graminosis ad valetudinarium officinae cp, etiam aliis locis in pago interdum cp: Florstr. Stud. p. 43, ubi 42—45 primum describitur.

Taraxacum simulum Brenn. 1907.

Uno loco aut paucis locis in Lapponia indicatur.

Lk. Muonio in vicinitate templi: Montell! — [**L. ent.** Hetta (Montell): Dahlst. Nordsv. p. 9, vide infra.]

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. IV N:o 2 **Lk.** in prato ad sepulchretum (lat bor. c. 68°) pagi Muonio leg. Montell.

T. simulum beskrives af Brenner: (Prot. 6, IV, 1907) Medd. XXXIII p. 109—110 från ett par ställen i **Lk.** och **L. ent.**, jfr Medd. XXXIV p. 74. Emellertid framhåller Dahlstedt, att »materialet, som legat till grund

för Brenners bestämning af *T. simulum*, ej är likformigt» . . . Formen från Hetta . . . torde då kunna behålla namnet *T. simulum* Brenn.: Dahlst. Nordsv. p. 9. De öfriga likna mest *T. melanostylum*: l. c.

Se äfven under *T. melanostylum*.

Taraxacum speciosum Raunk. 1910.

Perpaucis locis in Fennia lectum est.

A1. Mariehamn! st cp in horto, etiam dispersum extra hortum: Palmgr. Ål. Tarax. p. 38, ubi p. 37—38 describitur, cfr tabula 12 et Dahlst. Östsv. p. 71.

Om. Gamla Karleby in prato ad Hållhagen: Marklund!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 43. **A1.** in horto oppidi Mariehamn leg. Palmgren & Marklund; fasc. V N:o 50 in Suecia leg. Dahlstedt.

T. speciosum beskrifves af Raunkiaer i Bot. Tidskr. Bd. 25 h. 2, 1903 och Dansk Exkursions-Flora, 2 Udg., 1906.

Taraxacum spectabile Dahlst.

Incertum est apud nos inveniat necne.

Vide *T. eximium*.

T. spectabile beskrifves Dahlst. Nordsv. p. 33—38. Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 15 och fasc. IV N:o 12 äro insamlade i Sverige, den senare af Dahlstedt.

Taraxacum squarrosus Dahlst. 1924.

Uno loco in Fennia media adhuc lectum est.

Om. Pedersöre Sandsund: Maja Arvonen!, spec. det. Dahlstedt.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 48 et fasc. VI, 1 N:o 28 in Suecia lecta sunt; hoc legit Dahlstedt.

T. squarrosus beskrifves Dahlst. Nordsv. p. 65—68.

Taraxacum stenoglossum Brenn.

E Nylandia indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

T. stenoglossum beskrifves af Brenner i Fedde, Repertorium IV (1907) p. 356 = Medd. XXXIV p. 25 och omnämnes f. ö. åtminstone Brenn. komm. p. 6 och Brenn. Vårf. p. 135.

Taraxacum stenocentrum Dahlst. 1912

Vide *T. polychroum*.

Om *T. stenocentrum* skriver Dahlstedt: A *T. angustisquameo* Dahlst., cui habitu sat est simile, foliorum lobis $\pm$ distantibus longe acutis $\pm$ recurvatis in margine superiore subulato-dentatis, lobo terminali parvo $\pm$ triangulari in apicem longum-longissimum $\pm$ subulatum subito contracto v. in fol. interioribus elongati hastato valde acuto et inferne $\pm$ dentato nec non squamis involucri exterioribus reflexo-patentibus valde angusti interiores fere aequantibus optime differt: Dahlst. litt.

Taraxacum stenolepis Brenn.

E Nylandia indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

Arten beskrives af Brenner under namnet *T. officinale* var. *stenolepis* i (Prot. 3, III, 1906) Medd. XXXII p. 97 och omnämnes f. ö. åtminstone Brenn. komm. p. 6 och 8.

Taraxacum stenophyllum Markl. 1925.

In Ostrobottnia media lectum est.

Om. Jakobstad in graminoso prope templum et coemeterium 1911: Markl. Tarax.!

Taraxacum stenochistum Dahlst. 1925.

Adhuc apud nos non lectum nisi paucis locis in Nylandia.

Nyl. Helsingfors Munksnäs, Mejlsans et Tölö 1924. Determinationem confirm. Dahlstedt: Markl. litt.!

Taraxacum subulatum Lindb. fil. 1914.

Paucis locis in Fennia australi et media adhuc lectum aut adnotatum est.

Sat. Birkkala Nokia duobus locis, uno cp, Björneborg in campo graminoso [»gräsmark»], ad curiam [»rådhuset»] spec. determinavit Lindberg: Florstr. Stud. p. 35.

Om. Pedersöre Skutnäs: Maja Arvonen!, cfr Florstr. l. c.; Jakobstad ad Östänvägen: Marklund!; Nykarleby!, Jakobstad!, Pedersöre in vicinitate templi!, Kivilö! et Stara!, item Vester-

sund!: Maja Arvonen. Purmo in pago ad templum 1924!: Markl. litt.

Marklund skrifver: »Florströms exemplar från Björneborg tillhöra ej denna art»: Markl. litt.

Taraxacum subcrassum Lindb. fil. 1924.

Uno loco Fenniae maxime austro-occidentalis adhuc lectum est.

Ab. Åbo-Samppalinna: Linkola!

Taraxacum sublaciniosum Dahlst. & Lindb. fil.

Uno loco ad Helsingfors lectum est.

Ny1. Helsingfors Djurgården 1910: Lindberg!

Dahlstedt skrifver om *T. sublaciniosum*: . . . »beskrifves i en uppsats: »Om Ölands Taraxacumflora», som kommer att publiceras i Arkiv för Botanik, sannolikt tryckfärdigt till våren»: Dahlst. litt.

Taraxacum sublaeticolor Dahlst. 1914.

Uno loco in Satakunta adhuc adnotatum est. Specimina in H. M. F. non adsunt.

Sat. Kyrö [»Hämeenkyrö»] in campo graminoso ad valedudinarium officinae pc, spec. determ. Dahlstedt: Florstr. Stud. p. 30.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. III N:o 26 in Suecia leg. Dahlstedt.

Dahlstedt skrifver om *T. sublaeticolor*: . . . »beskrifves i en uppsats: »Om Ölands Taraxacumflora», som kommer att publiceras i Arkiv för Botanik, sannolikt tryckfärdigt till våren»: Dahlst. litt.

Taraxacum submaculosum Markl. 1911.

Vide sub *T. Savonicum*.

Taraxacum subopacum Dahlst. 1924.

Uno loco Lapponiae tulomensis lectum est.

Lt. Vaidoguba in graminoso paulum a litore! et in litore marino!: Klingstedt, spec. determ. Dahlstedt 1912 ut var.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 47, fasc. IV N:o 14 et fasc. VI, 1 N:o 25 in Suecia leg. Dahlstedt et alii.

T. subopacum beskrifves Dahlst. Nordsv. p. 68—70.

Taraxacum subpenicilliforme Lindb. fil. (1912).

Nonnullis locis in Fennia australi et media lectum aut adnotatum est. Ad septentrionem versus usque ad 62° 21' lectum est.

Enumeratur e multis provinciis Florstr. Stud. p. 84.

Al. Mariehamn: Palmgren!, vide *T. penicilliforme* supra p. 317. — **Ab.** Pargas Muddais Östernäs: Linkola!, vide supra p. 317; Lojo SOLhem: Lindberg! — **Nyl.** Kyrkslätt Torsvik! et in aggere viae ferratae! prope stationem: Lindberg.

Sat. pcc in territorio, enum. ex 11 paroeciis aut oppidis: Florstr. Stud. p. 83, cfr l. c. p. 103, 104 et 105, item tabulam geographicam N:o 15 et vide infra, spec. e Tammerfors!; Eura Nuorante: Lindberg!; spec. a Tammerfors etiam leg. Sola! —

Ta. Akkas Toijala in pago ad stationem haud infrequens: Florstr. Stud. p. 83—84; Jokioinen [»Jokkis»!] Koivusoja!: S. Salmenlinna. — **Sa.** Savitaipale Markkila!, Lavikanlahti! et Kaske!, item Villmanstrand Armila Juvakka! et prope praedium sacerdotis!: H. Buch. — **Kl.** Sortavala Kirjavalaks: Maja Arvonen!

Tb. Laukaa Leppävesi Seppälä: Häyrén! — **Sb.** Jorois Kariniemi: Hintikka!; Jorois Järvikylä: Lindberg!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. III N:o 53 in Suecia leg. Dahlstedt.

Sat. Upplýsningar om artens förekomst i denna provins lämnas Florstr. Stud. p. 83—84, hvartill hänvisas. Florströms uppgifter från Loimaa anföras Saur. p. 225.

Taraxacum subtile Markl. 1911.*Uno loco in Karelia lectum est.*

Kl. Sortavala! st pc uno alterove loco in oppido: Markl. p. 12, ubi p. 11—12 primum describitur, cfr l. c. Tab. III B et Marklund in Medd. XXXVII p. 90.

Taraxacum Sundbergii Dahlst. 1912.*Paucis locis in Fennia lectum est.*

Sa. Lappvesi Melkiä: H. Buch!, cfr Dahlst. Nordsv. p. 101, [**Sat.** pro **Sa.**]

Om. Gamla Karleby Hållbagen: Marklund!, cfr Dahlst. l. c., ubi dicitur et aliis locis. — **Ok.** Kajaani [**»Kajana»**] in prato ad Niska! versus et in prato ad ripam amnis: Maja Arvonen.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 23 et fasc. III N:o 38 in Suecia lecta sunt; hoc leg. Dahlstedt.

T. Sundbergii beskrives Dahlst. Nordsv. p. 100—101.

Taraxacum tenebricans Dahlst. 1906.*In multis saltem plagis Fenniae frequenter provenit.*

Fq in Fennia australi et media saltem usque ad Kuopio procedit: Lindb. Tarax. p. 19, ubi describitur; enum. e per multis locis: Dahlst. Östsv. p. 6; e multis provinciis enum.: Lindb. bidr. p. 26—27, Palmgr. Ål. Tarax. p. 11, Florstr. Stud. p. 29 etc., enum. e multis locis: Lindb. bidr. p. 23, 24, 25, item l. c. p. 26—27, vide etiam Dahlst. Skand. p. (157—) 158.

A1. Species frequentissima territorii, plerumque cp [**»i stort individantal»**], enum. e 6 locis: Palmgr. Ål. Tarax. p. 11; 4 spec. in H. M. F.. — **Ab.** Vide supra et Ekl. Bot. II p. 19; Korpo fq—fqq: Ekl. comm.; 8 spec. in H. M. F.. — **Nyl.** Vide supra; enum. e 7 locis: Dahlst. Västsv. p. 37; 9 spec. in H. M. F. — **Ka.** Vide Lindb. bidr. p. 25; duo spec. in H. M. F. — **Ik.** 7 spec. in H. M. F.

Sat. st fq [**»rätt allmänt»**] et saepissime cpp [**»massvis»**] et dominans in parte australi territorii: Florstr. Stud. p. 29; enum. e permultis paroeciis aut oppidis: Florstr. Stud. p. 27—29, cfr l. c. p. 101—103, 105 et tabula geogr. N:o 10, vide

quoque infra; enum. e nonnullis locis: Häyr. Björneb. p. 259; 6 spec. in H. M. F. — **Ta.** Vide Lindb. bidr. p. 25 et Florstr. Stud. p. 29; 5 spec. in H. M. F. — **Sa.** Savitaipale in pago ad templum: H. Buch! — **K1.** Inter species frequentissimas territorii: Markl. p. 5, ubi e 7 locis enum.; 4 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 25.

Oa. Vasa (A. Lindfors!): Lindb. bidr. p. 28, et Dahlst. Östsv. p. 6; e Vasa etiam leg. Hjelt!; Gamla Vasa: A. Lindfors! — **Tb.** Laukaa Leppävesi in aggere viae ferratae: Häyrén! — **Sb.** (fq): Link. Lis. p. 31; 9 spec. in H. M. F., vide etiam Lindb. bidr. p. 28 et supra. — **Kb.** nondum adnotatum, sed certe reperiendum.

Om. Nykarleby!, Pedersöre Skutnäs! et Stara!, Jakobstad!, Larsmo in vicinitate templi!: Maja Arvonen; Pedersöre Ben-näs: Marklund! — **Ok.** Kajaani in prato ad serratrinam! et ad ripam amnis!: Maja Arvonen; [Kianta] tantum ad fabricam Ämmä in pago ad templum, ubi cp: Kyyhk. Suom. p. 132!, cfr l. c. p. 21, Dahlst. Östsv. p. 6 et Lindb. bidr. p. 28.

Ob. In proxima vicinitate opp. Uleåborg: Huum. lis. p. 84, qui 3 spec. ex Uleåborg! collegit.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. I N:o 20 et fasc. IV N:o 22 in Suecia leg. Dahlstedt, fasc. IV N:o 23 in Norvegia lectum est.

T. intermedium Raunk. från Finland demonstrerades af Lindberg: (Prot. 1, XII, 1906) Medd. XXXIII p. 55, där det tillika framhölls, att *T. tenebricans* Dahlst. och *T. intermedium* Raunk. visat sig vara samma art. Om Brenners benämningar m. m. se under *T. patulum* och *T. medians*; jfr Medd. XXXII p. 99. Se äfven Lindb. Förkl. p. 148.

Sat. Många upplysningar om artens förekomst i denna provins läm-nar Florstr. Stud. p. 29, till hvilken uppsats här hänvisas. Saur. p. 225 anför Florströms uppg. från Loimaa.

T. tenebricans β *coloratum* Markl. beskrifves af Markl. p. 5 från **K1.** Sortavala.

Taraxacum Tornense Th. F. fil.

Unicum specimen e Lapponia enontekiensi huc forsitan pertinet.

Då Dahlstedt kritiskt granskat de exemplar. som insamlats af Montell från **Lk.** och **L. ent.** och som af Brenner blivit bestämda till *T.*

simulium Brenn., skriver han bl. a.: »De flesta exemplaren från [L. ent.] Hetta by . . . visa någon öfverensstämmelse med *T. tornense* Th. Fr. Fil., men torde ej tillhöra denna utan en skild art. Ett exemplar . . . liknar i hög grad *T. tornense* Th. Fr. F.» Dahlst. Nordsv. p. 9.

T. tornense beskrifves Sv. Bot. T. Bd. II H. 2, Stockholm 1908, p. 142—144.

Taraxacum tortilobum Florstr. 1914.

Uno loco in Satakunta adhuc lectum est.

Sat. Räfsö in area in angulo platearum Styrbords- et Amiralsgatan pauca specimina et in coemeterio! st pc: Florstr. Stud. p. 13, ubi p. 11—15 primum describitur.

Taraxacum tortisquameum Lindb. fil.

Vide *T. unguiculosum*.

Taraxacum triangulare Lindb. fil. 1909.

In Fennia australi et media occurrit; in australi saltem parte multis locis. Ad septentrionem versus usque ad 65° indicatur.

Enumeratur e multis locis Lindb. bidr. p. 20, ubi primum describitur, et Dahlst. Västs. p. 69, e multis provinciis Lindb. bidr. p. 26—27 et Florstr. Stud. p. 91.

A1. Mariehamn Badhusparken: Palmgren! — **Ab.** Korpo Lillgyt 1923: Ekl. comm.; Nädendal Luonnonmaa: Laura Högman!, cfr Lindb. bidr. p. 20; Lojo Jalassaari Ekudden: Lindberg! — **Ny1.** Kyrkslätt Österby in prato ad Humaljärvi: Lindb. bidr. p. 20 et 24; Kyrkslätt Torsvik, Esbo [Stensvik!] (Lindberg): Dahlst. Västs. p. 61; Helsingfors in Horto botanico duo tantum specimina: Lindb. bidr. p. 20 et 24; Helsingfors Högholmen: Lindberg!; Helsinge Degerö ad villam Salmela prope litus: Linnaniemi!; Sibbo Löparö (Maida Palmgren): Lindb. bidr. p. 20 et 25. — **Ka.** et **Ik.** nondum adnotatum, sed certe reperiundum.

Sat. Sponte in parte orientali territorii, enumeratur ex 28 paroeciis aut oppidis: Florstr. Stud. p. 89—90, cfr l. c. p.

103—104 et 105, item tabulam geographicam N:o 21, vide etiam infra; 2 spec. in H. M. F. — **Ta.** Akkas Toijala in pago prope stationem: Florstr. Stud. p. 91; Jokioinen [*»Jokkis»*] in horto praedii sacerdotis! et Koivusoja!: S. Salmenlinna; Hattula Pelkola: A. Wegelius! — **Sa.** Lappvesi Kansola: H. Buch!, cfr Lindb. bidr. p. 20 et 25; Lappvesi Lauritsala ad pontem: H. Buch!; Imatra: Lindberg! — **Kl.** in territorio haud infrequens esse videtur, enum. e 4 locis: Markl. p. 19; 7 spec. in H. M. F.

Tb. Pihlajavesi in praedio sacerdotis: O. A. Gröndahl! — **Sb.** Jorois Keriniemi: Hintikka!; Jorois Järvikylä Rantahovi: Lindberg!

Om. Lappjärvi ad praedium sacerdotis (Nyström): A. L. Backm. Fl. p. 125, cfr Lindb. bidr. p. 20 et 28; Nykarleby!, Pedersöre in vicinitate templi!, Kivilö!, et Vestersund Bennäs!, item Jakobstad! Alholmen!: Maja Arvonen; Brahestad in frutecto ad litus: Lindberg!

Ob. In proxima vicinitate opp. Uleåborg: Huum. lis. p. 84. Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. VI, 1 N:o 12 in Suecia leg. Dahlstedt.

Lindberg skriver: Synes ha en rätt vidsträckt utbredning hos oss, åtminstone i södra delen af landet: Lindb. bidr. p. 20. — **Sat.** Uppgifter om utbredningen i denna provins ingå Florstr. Stud. p. 90 och 91, hvar till hänvisas. Saur. p. 225 anför Florströms uppg. från Loimaa och Alastaro.

Se om denna art äfven Lindb. Förkl. p. 149.

»Kielikukat puuttuivat kokonaan»: Laura Wecksell i L. Y. 1911 p. 76.

Taraxacum trilobatum Palmgr. 1910.

Duobus tantum locis adhuc adnotatum est.

A1. Mariehamn! pce in graminoso: Palmgr. Ål. Tarax. II p. 11, ubi primum describitur p. 7—10, et (Diar. 5, XI, 1910) Medd. XXXVII p. 42, ubi nomen primum adhibetur, item Florstr. Stud. p. 63.

Sat. Räfsö in area in angulo inter Styrbords- et Amiralsgatorna! et in area ad Kommendörsgatan: Florstr. Stud. p. 62, cfr l. c. p. 128 et Florström in Medd. XXXVIII p. 69.

Taraxacum uncinatum Brenn.

E Fennia australi indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

Arten omnämnes första gången af Brenner i (Prot. 7, XII, 1889) Medd. XVI p. 113 under namn af *T. officinale* v. *uncinatum* och beskrefs utförligt i Fedde Repertorium IV (1907) p. 356 eller Medd. XXXIV p. 23—24. Se vidare om densamma Brenner i Medd. XXXI p. 39 och 40 med figur; den omnämnes f. ö. åtminstone Brenn. komm. p. 5.

Taraxacum undulatum Lindb. fil. & Markl. 1911.

Uno loco in Karelia Ladogensi adhuc lectum est.

K1. Sortavala st ep compluribus locis: Markl. p. 11!, ubi p. 5—8 primum describitur, cfr l. c. Tab. I, 1 et Marklund in Medd. XXXVII p. 90; spec. e Sortavala etiam reportavit Linna-niemi!

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. V N:o 7 in Suecia leg. Dahlstedt.

Taraxacum unguiculosum Lindb. fil. & Palmgr. 1910.

Nonnullis locis in Fennia australi lectum aut adnota-tum est. Ad septentrionem versus usque ad 63° 40' lectum est.

A1. Jomala! prope Mariehamn et in horto infra oppidum Mariehamn: Palmgr. Ål. Tarax. II p. 7, ubi primum p. 4—7 describitur, cfr l. c. Tab. I, item Palmgren in Medd. XXXVII p. 14—15 et Florstr. Stud. p. 59. — **Ab.** Pargas Pyhänsuu: Linkola! nomine *T. Pargasense* Lindb. fil. — **Ny1.** Kyrkslätt (Lindberg): Palmgr. Ål. Tarax. II p. 7, cfr Florstr. Stud. p. 59; Helsingfors in horto dom. Sinebrychoff: Lindberg!; Sibbo Löparö (Maida Palmgren) f. *recedens*: Palmgr. l. c. quem l. inspicias.

Sat. Kyrö [»Hämeenkyrö»] Kyröskoski in graminosis ad valetudinarium officinae st ep, Loimaa in horto stationis! viae ferratae pc [cfr Saur. p. 225], Kjulo Ehtamo in praedio Sillan-pää ep, Eura Nuorante (Lindberg): Florstr. Stud. p. 59, cfr e loco ultimo Dahlst. Västs. p. 58 nomine *T. tortisquameum* Lindb. fil. — **Ta.** Messukylä [»Messuby»] ad lidesjärvi: Florstr. Stud. p. 59. — **Sa.** Imatra: Lindberg! — **K1.** [Sortavala] ad statiunculam Helylä: Maja Arvonen!

Sb. Jorois Järvikylä: Lindberg!

Om. Jakobstad in prato ad Östanvägen: Marklund! et Maja Arvonen!

Taraxacum unguatum Brenn.

E Nylandia indicatur, sed specimina in H. M. F. non adsunt.

Arten beskrifves af Brenner i (Prot. 3, III, 1906) Medd. XXXII p. 97—98 under namn af *T. officinale* var. *unguatum* och omnämnes åtminstone Brenn. komm. p. 6—7 och 8.

Taraxacum versifolium Dahlst. & Lindb. fil. 1924.

Duobus locis in regione Aboënsi et in Ostrobothnia media adhuc lectum est.

Ab. Åbo Samppalinna 1910: Linkola!

Om. Gamlakarleby Hållhagen! 1911, det. Dahlst.: Marklund litt.

Om *T. versifolium* skriver Dahlstedt: »Jag anser nu denna form vara en modifikation af *T. chloroleucum*»: Dahlst. litt.

Taraxacum xanthostigma Lindb. fil. (1909) 1910.

Perpaucis locis in Fennia australi aut inprimis austro-occidentali adhuc lectum aut adnotatum est.

Loca pleraque enumerantur: Florstr. Stud. p. 40.

Al. Mariehamn! spec. solitaria pcc: Palmgr. Ål. Tarax. II p. 14—15, ubi describitur. — **Ab.** Åbo »Åttkanten» in horto portorii: O. Brander!; Åbo Samppalinna! et in horto [»park»] Kakola!: Linkola. — **Nyl.** Ekenäs: W. Wahlbeck!; Helsingfors in horto dom. Sinebrychoff: Lindberg!, cfr Lindberg in (Diar. 2, X, 1909) Medd. XXXVI p. 5, ubi primum nominatur, cfr Palmgr. l. c. etc.

Sat. Raumo »Andra Petäjäs» in horto ad villam dom. Tötterman: Florstr. Stud. p. 40, cfr l. c. p. 120.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. II N:o 28 in Suecia leg. Dahlstedt.

Lactuca muralis (L.) D. Don.

In Fennia austro-occidentali raro—satis raro (in Alandia tamen permultis locis), supra 60° 40' paucis tantum locis, usque ad 61° 56' reperta est. Ad orientem versus ad c. 1° 15' ab Helsingfors terminus continuae distributionis, sed etiam insuper uno loco ad c. 5° 30' visa est.

Kalm; in rüpestribus umbrosis Alandiae st r: Prytz cont.; Fennia austr. occ.: Fries; Scand. exc. . . . Lapp.: Nym. Consp. p. 436; Fenn. mer.: Nym. Suppl. p. 190; in Finlandia australi in vicinitate maris st r aut plerumque raro occurrit, in interiore parte usque ad 61° 45' rr in Tavastia australi et Karelia ladogensi crescit: Schedae p. 120, vide etiam DC. Prodr. VII p. 139 et Led. II p. 807.

A1. p: Bergstr.; complur. loc. Degerby! cet.: Bergstr. Beskr.; Jomala Löfdal, Finström Bergö: Sæl. ann.; Geta Bolstaholm: Hult herb.; Geta Höckböle, Eckerö in taeniis septentr.-occ.: Hult ann.; Lemland Lemböte, Finström prope Färjsundet: Arrh. & K.; Mariehamn: Arrh.; Sund Bomarsund [Skarpans]: Nyberg 1862! et Eino Kärki!, vide etiam Sern. spridn. p. 379; Kastelholm in ruinis: E. W. & J. R. Chydenius!; Sund prope praedium sacerdotis uno tantum loco insuper ad Bomarsund: Prim. p. 69; Jomala Langnöskär: Laur. Fört.; Sund Klisö in Lumparn cp: Gadol. 1923; Hammarland Äppelö, Lökö, Geta Finnö, Snäckö ad praediolum Hällberg, Sund in ruinis Kastelholm: Ch. E. Boldt; Geta Gröndal: Link. comm.; Sund prope Högholstad: Brenner! et Gadol.; Jomala ad praedium sacerdotis, Löfdal multa spec.: E. Reuter; enum. e circ. 40 locis ex **A1.**: Palmgr. Kennt. p. 108—109, cfr l. c. p. 62 et vide Palmgr. Hipp. p. 176. — **Ab.** r par. Gustafs Viikatmaa in abiegno humido: Bergr.; Korpo rr Limsjär pc, Norrskatan Havträsk pcc, Ävensör in coryleto denso fundo calcario cp: Ekl. comm.; Pargas r inter Gunnarsnäs et Lofsdal: Arrh. Ann.; Kimito Skinnarvik: Arrh.!; [Kimito] Dalsbruk: Häyr.; Bromarf [Söderstrand et] Håkansarf: Sand.!; Bromarf in praedio Sand prope mare: E. Odenvall!; Finby Förby: Gadol.; Finby Förby in calcariis decem aut viginti [»ett tiotal«] specimina: Ols. Växtf. p. 4; Tenala ad officinam Skogby non-

nulla spec. 1913: Häyr.; r Pusula Kärkelä: Sel.; Lojo: Leche p. 12; Lojo Ojamo: Hult herb.; Lojo »Torhola grotta»: Sahlb. ann.; Lojo Torhola (E. af Hällström): Lindroth in Acta XX N:o 9, p. 22, Lindr. Lisät. p. 8 et Liro Ured. p. 212; Karislojo Suurniemi et in insula Niemenpää: Gadol.; Karislojo Karkalinniemi: Pesol.; Lojo Isosaari ad Maila et ad templum par. Lojo: Öhrnb.; in vicinitate lacus Lojo st r: Ch. E. Boldt; Vihti (p): Printz; Vihti Vanhala Juotila »Hevonoja hage»: E. G. Printz; [Vihti] st r Vanhala ad montem Laukkamäki, Leppärlä! in montibus ripariis Tervalampi circa Helvetinkattila [et] in montibus Pääkslaks: Flinck, ubi 2 antecedentes proferuntur, Olkkala Kydönmäki (Emil af Hällström), Kuorla prope praediolum Pellosmäki: E. af Hällstr., vide etiam Leche p. 15. — **Nyl.** Ekenäs Hvitsand: Brotherus!; Ekenäs Gullö: Häyr.; Ekenäs Källviken prope »Källan»: E. Lindström!; [Ingå] r in taeniis Stor-Ramsö in Torsholmen, Orslandet, Grundsö!, Kälkö! [cfr His.]: W. Brenn. Växtg.; Ingå Barösund Barö: Klingstedt!; rr Fagervik! in rupibus in agro Långmossen, semel in Karis ad Strömsjö!: His.; Raseborg in rimis castelli (E. Nylander), Ingå Kiätkö: His. p. 57; Snapper-tuna Raseborg [st ep: Häyr.]: Brenn. växtf. p. 76!, cfr Häyr. Forsk. p. 6 (91), spec. ex eodem loco etiam leg. Sola [»Pass»]!; Esbo Backby in silva, Dalsvik in silva humida infra saxum, etiam in gradibus saxorum: Cedercr. litt., vide etiam Klingst. Nyl. p. 93; [Helsingfors Sandhamn] »radio-asema» [»8»] compl. spec. inter alnos litorales: Ulv., vide etiam infra; Sibbo pag. Hindsby Hästhö in silva Lindamarsskogen: Wainio ann.; Sibbo Träsk: K. J. Lagus in Pl. Finl. exs. N:o 398; Sibbo Söderkulla: H. Federley!; p in lucis secundum oram ex. gr. in Borgå, Strömfors!, Hogland ubique: Sæl. Ö. Nyl.; Borgå Kardrag! Tirimo, Bjönholmen in freto Sundösund: Sæl. Fört.; Lovisa: G. Sucksdorff! et Öhrnberg!; Lovisa in ruinis in septentr. parte oppidi ad occidentem versus a Badhusparken: Häyr.; [Hogland] fq: Brenn., spec. e Kellerkallio!, cfr Rupr. Diatr. p. 23, Fl. Kar. p. 187, Schrenk p. 158 et Suom. V p. 89; Tytärsaari: E. Nylander! — **Ka.** rr Virolahti [»Vederlaks»] Käyräsuo: Blom!; Säkjärvi [»Säkkijärvi»]: Suom. V p. 83. — **Ik.** r Muolaa Paakkola Vitsasaari in ripa pristina st pc 1923: Hid. comm.; in hac

provincia etiam vidit Lindberg: Medd. XXI p. 5, vide etiam infra.

Sat. [Björneborg] Viasvesi 1903 (Kerstin Lindström auct. Fontell): Häyr. Björneb., cfr l. c. p. 185. — **Ta.** rr [Asikkala!] Kärnsälä ad Paskurinlahti in valli scaturiginosa!, etiam e vicinitate Tiirismaa adn.: Norrl. s. ö. Tav., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146 et Suom. IV p. 342 (Asikkala); [Lammi] Ronnis (Leopold): Knabe litt.; rr [Längelmäki] Sinivuori! in luco nonnulla spec.: Borg Tiet., cfr Medd. XXII p. 52, Kärk. Sin. p. 4 et Suom. IV p. 224, spec. e Längelmäki Sinivuori etiam leg. Eino Kärkil; Korpilahti Oittilankylä in luco [»lehtorinne»] prope Vaarunlampi ep: Link. retk. p. 151—152, cfr l. c. p. 152, 153 et 154, item Suom. IV p. 209, spec. e Korpilahti leg. S. Siintola!, cfr Medd. XLIII v. 231. — **K1.** [Sortavala] Pötsövaara prope Kirjavalaks: Chyd., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146 (Kirjavalaks) et Link. Stud. II p. 476, Suom. V p. 359 (et 13), etiam Knabe litt. et K. H. Hällstr. litt.

Pl. Finl. exs. N:o 398 **Nyl.** par. Sibbo Träsk loco umbroso iuxta litus leg. K. J. Lagus.

In silvis et saxosis per medias et australes provincias, Wasa, Tohmajärvi: Wirz. pl. off.; uppgiften sannolikt utan grund. — **Nyl.** »Helsingforsiae ind.» Rupr. Diatr. p. 23, troligen förväxling; uppg. »Helsingfors Sandhamn» av långt senare datum. — **Ik.** Meinsh. p. 187 omnämner icke denna art från Isthmus, jfr l. c. p. XXVII. — Arten uppräknas af W. Nyl. Distr. p. 77 bland dem han icke sett i Finland.

Om **tillfällig förekomst** har jag endast antecknat: **Om.** Nära Nykarleby på en klippig strand, där ett skeppshvarf förut har stått: Zidb.

Lactuca muralis betecknas som hemerophob: Link. Stud. p. 291, Link. Stud. II p. 476 och W. Brenn. Växtg.

Lactuca angustana All.

Parum, sed in tota patria, colitur.

Odlad på några ställen, nordligast å Kuolajärvi prostgård: Elfv. Ant. p. 107.

Lactuca sativa L.

In tota Fennia et Lapponia saepe colitur, raro autem adventicia occurrit.

Ab. [Åbo barlastplats] »yksit, yks. 1915, muutoin ei nähty (T. Wikström): Pesol. Tur. p. 44, jfr l. c. p. 46. — **Ka.** rr »Jääsken aseman rata-pihalla v. 1917 1 kpl»: Valle i L. Y. 1918 p. 100 och Valle tiet. — **Oa.** [Wasa ängkvarn] 1882 enstaka, 1891 två exemplar: Laurén i Medd. XXII p. 40, jfr Medd. XVIII p. 248. — **Ob.** [Uleåborg] tillfällig vid Toppila 1886 några stånd: Zidd., jfr Leiv. och Brenn. Obs.

Om sallatens **odling** hänvisas främst till Elfv. Ant. p. 107, jfr Elfv. Kult. p. 131. Härtill ännu några uppgifter af allmänna omfattning. Redan Till. omnämner sallatplantan med dess former; (södra och västra) Finl.: Fries; kan odlas i hela landet upp till [Li.] Utsjoki: Ign. Geogr. p. 349, jfr Grotenf. p. 196. Ett stort antal specialuppg. ha dessutom antecknats, men af dem aftryckes här blott några få. **Li.** Toivoniemi på kall jord med stor framgång: Nordling p. 307, jfr Elfv. Ant. p. 23; sallat lät väl odla sig [i Utsjoki 1822]: Fellm. Anteckn. I p. 138. — [**L. ent.** Litet laktuk odlas vid Enontekiäinen prästgård: Clarke p. 466 i öfvers.] Se f. ö. Jul. p. 25—26, Rosberg i Geogr. F. T. 1899 p. 43, Parv. Kuus. p. 25 och 26 [Birg. p. 59], Turistf. Årsbok 1902 p. 80, Finska trädg. 1909 p. 127, Fellm. Anteckn. III p. 646 etc.

Arten kallas stundom *Lactuca scariola* L. eller *L. scariola* var. *sativa*, varom facklitteraturen ger närmare besked.

Flere former äro föremål för odling, se främst Lundén Köksv. p. 278 och 290 äfvensom Lundén Köksv. II p. 344 och 354, jfr Brenn. Flor., Mela Kasv. V, Rosb. Lappi p. 138 och redan Till.

Sonchus arvensis L.

In parte australi inprimis in vicinitate orae frequenter provenit. Antea (abhinc c. 40 annos) frequentia in parte interiore et ad septentrionem versus minuebatur, sed his temporibus multis saltem plagis copiose invenitur. Tamen usque ad summum septentrionem iam ante multos annos indicatus est. Quod multi auctores varietates non rite distinxerunt, distributio formae typicae vix prorsus certa est.

Till.; Kalm; in agris argillosis minus fq: Prytz cont.; per maximam partem Fenn. et Lapp.: Fries, qui cum varietatibus conjungit; Eur. omn. exc. . . : Nym. Consp. p. 433; haec species in cultis per totum fere territorium dispersa est. Schedae II p. 157; enum. e multis locis: Liro Ured. p. 485, vide etiam DC. Prodr. VII p. 187, Led. II p. 835—836, Link. kultt. p. 138, Link. Stud. II p. 477—478, Link. Überw. p. 221, Link. Talv. p. 100 et infra.

A1. (fq): Bergstr. — **Ab.** fq: Zett. & Br., Arrh. Ann. et Renv.; Korpo (r) in agris Kõlingby, Markomby, Österö Kalax, Norrskatan, Kervois [et] Åvensor: Ekl. comm.; Bromarf Bredvik: Sand.; Pojo p: A. Nyl.; Lojo: Sæl. ann.; ibidem fq: Hels.; Vihti (fq): Printz, cfr Flinck; [Vihti] st r, enum.: Flinck; in agro avena consito ad Kotkaniemi Böle: Weeks. muist.; [Vihti] fq locis cultis: V. E. Broth.; r Pyhäjärvi ad praedium sacerdotis et Ahmaankylä in agris solano consitis: Weeks.; fq — p [enum.] et saepe cpp: Caj. Kasvist., vide etiam infra; Sel. non comm. — **Ny1.** in taeniis fq [ad var. *maritimam* maximam partem spectat], in terra continenti p: W. Brenn. Växtg.; [Nurmijärvi] (r — st r) Klaukkala, Mattila, Myllymäki cp in agris solano consitis: Stenr.; st fq — p: Hid. Tiet.; st fq: W. Nyl. et Sæl. Ö. Nyl.; Thusby: Åstr. & H.; in parte media par. Helsingē fq, in par. Orimattila haud fq, forsitan p: Link. comm. 1919; Lovisa fq et saepe cp in agris solano et avena consitis: Häyr.; Brenn. ex Hogland omnino non comm.; His. tantum ex **Ab.**, vide sub var. *laevipedem*. — **Ka.** p: Lindén; fq in agris: Valle tiet.; Blom non comm.; in taeniis Viburgii (Edv. Nylander): Fl. Kar. p. 187 [in E. Nyl. Ber. tantum var. commemoratur, quare hac indicatio forsitan non omnino certa est]. — **Ik.** p: Malmb.; Sakkola: Nikl.; Sakkola p rarior quam var. *laevipes*: Hid. comm. vide etiam Thesl. Dynb. p. 63; [in tota Ingria fq: Meinsh. p. 188].

Sat. p: Malmb.; Huittinen [Hvittis]: Lydén; [Loimaa] fqq: Saur.; fq saepe cp: Hjelt, vide infra, spec. e Tammerfors! — **Ta.** Sääksmäki Judikkala: Kihlm. herb.; p: Tikk.; r Luopiois in pago ad templum, in agro praedii Mikkola: Leop.; Kalvola fq: Knabe Fört.; [Tavastehus] fq: Asp. & Th.; Hattula: Nordenstreng in herb. lyc. n.; r prope Hyrkkälä in agro: Norrl. s. ö. Tav.; Hollola ad Upila et Nygård: Norrl. ant.; Hollola Upila: Wainio herb.; Hollola Mukkula et Isosaari, Lahti in ruderalis et in agris solano consitis, Asikkala Viitaila, Reivilä et Vesivehmaa omnibus locis r et pe: Link. comm. 1918; Sysmä ad praedium sacerdotis (Renqvist), Nuoramois: Unon., spec. vidi in herb. lyc. n.; [par. Gustaf Adolf] p: Bonsd.; [Längelmäki etc.] p in agris inprimis avena consitis interdum st cp: Borg Tiet.; Korpilahti in pago ad templum r: Link. Kasv. p. 170; Wainio

Tav. or. formam typicam non comm. — **Sa.** r tamen per totam provinciam: E. Nyl. & Chyd.; r, Inkilänmäki, Rasila!, Rautio: Hult; Ruokolaks enum. e 6 locis 1921 et e 4 novis locis 1922, in oppido Mikkeli complur. locis: Link. comm. — **Kl.** Kronoborg: Nikl!; Parikkala duobus tantum locis, verisimiliter p: Hann.; Uukuniemi: Nikl!; cfr Fl. Kar. p. 187; non vidi: Hjelt Ant. p. 62; in vicinitate lac. Ladoga st fq, interiore in parte st r: Link. Stud. p. 274; enum. e permultis locis: Link. Stud. II p. 477—478, quem l. inspicias, vide etiam infra. — **Kol.** Sermaks in pago: Elfv., cfr l. c. p. 126; enum. e nonnullis locis: Link. Stud. II p. 478.

Oa. Lappfjärd prope Lång et cp in nonnullis agris prope templum, Närpes nonnullis locis: Hjelt; Maalahti: J. R. Asp. p. 122 [ad var. forsitan spectat]; r Vasa Vasklot [in saburra?], Vörå Tuckurby nonnullis locis: Laur. Växtf., cfr l. c. p. 12, vide etiam infra. — **Tb.** [Jyväskylä] fq in hortis oppidi, in agris et saepe etiam in ruderalis, Laukaa st r in pago ad templum: Link. Kasv. p. 170, vide ceterum infra et sub var. *laevipedem*. — **Sb.** Leppävirta (fq): Enw.; Heinävesi in vicinitate templi compl. locis: Link. comm. 1920; r?: Mela; Kiuruvesi: Palm., vide ceterum **Sa.**; verisimile est adnotationem ad var. spectare; [Kuopio] st fq: Link. Lis., vide etiam A. Westerlund in L. Y. 1897 p. 54; forma typica tantum Maaninka pag. Kinnulanlahti in agris Heinola [cfr Kyyhk. Tul. p. 162], Mattila!, pag. Pöljä Lintuniemi, Särkiniemi et Saviniemi: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Suom. p. 23 et 26; Iisalmi Runni in agro avena consito prope hospitum: Groendstr. p. 120. — **Kb.** enum. e multis locis: Link. Stud. II p. 477—478, quem l. inspicias; Liperi fq: Eur. & H!; Joensuu, Nurmes Jokikylä Hovila, Rääkkylä in vicinitate templi: Link. comm. 1918; [Juuka] r in pago Ahmovaara in praedio Muuri-aisniemi cp [»valtavasti»], ceterum in territorio non visus: Axels. Putk. — **Kon.** in agris plur. loc. cp, in Saoneshje fqq, in Reg. occ. ad Leppäniemi, Mökkö etc. fq: Norrl. On.; Pirttiniemi: Simming!; enum. e nonnullis locis: Link. Stud. II p. 478, vide etiam Günth. p. 43.

Om. r: Hellstr.; [Oulainen] r in pago ad templum, Penttilä in agro secalino ad ripam Pyhäjoki: Parv. Oul. — **Kp.** fq

in pagis Piismalahti, Nokeus et Kiimasjärvi, etiam in pago Akonlahti visus, ad lac. Kuittijärvi in pagis Uhtua et Vuokkiniemi (fq): Wainio Kasv.; in parte australi in pago Kuusniemi, pag. Särkijärvi Suondali et Paadane, ut videtur in hac parte st fq, Rukajärvi in pago Ontrosenvaara et in pago Rukajärvi in agris, in parte media fq in agris, cp in agris hordeo consitis in pago Maasjärvi (1897), Kemi Usmana. pag. Schuja in agris solano consitis, pag. Jyskjärvi: Bergr. Ant.; [Solovetsk in ora arenosa Maris albi: Kusn. p. 123, ad var. *maritimum* certe spectat].

Ob. in pago Liminka [»Limingo»] (fq), ad septentrionem versus (rr): Brenn. Reseb. p. 79, magna ex parte ad var. spectare puto, cfr Brenn. Obs.; [Uleåborg] (st fq) in agris argillosis: Jul. p. 291; Uleåborg interdum cp, Simo: Zidb., cfr Brenn. Obs.; Uleåborg [in saburra?]: S. W. Liljebloom!, vide etiam Huumonen & J. Tuokkola in L. Y. 1904 p. 236; [Uleåborg] (fq) [»1»]: Leiv. [haec forsitan ad varietates maximam partem spectant]; [r pag. Espinärä: O. R. Fries p. 157; Haaparanta [»Haparanda»] ad meridiem versus ab oppido: E. Almqu. p. 131]. — Kk. Oulanka Vartiolampi: Wainio Kasv., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146; Sonostrow: Mela Pl., vide etiam sub Lapp. ross.

Lk. Salla Ylikylä in agro prope Kallioinen 1898: Borg et Rantaniemi!, cfr Medd. XXVII p. 91 et 190; Salla Kairala 3 spec. in agro prope pontem 1925: Link. comm. — **Li.** Varanger ad Brasnæs (Sommerfelt), Syd-Varanger ad Jarfjorden (Hergenæs): Th. Fries p. 182, cfr Th. Fries Resa p. 62 et Hartm. p. 30 [ad varietatem maritimam certe spectant], vide etiam infra.

Lapp. ross. »ad pag. Soukelo [in Kk.] r et dein excepto unico loco ad sinum Kolaënsem nullibi mihi obviu»: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XXXIX et Bekst. p. 575 [ad var. *maritimam* certe spectat]; Kuusreka in ruderatis, Umba inter brassicam [»naurismaassa»]: Mela Pl.; Ponoj: Mela herb.

Nyl. His, se under var. *laevipes*, till hvilken exx. höra. — **Ka.** Uppages från denna provins i Herb. Mus. Fenn.; fyndorten är emellertid, efter senare verkställd reglering af den botaniska gränsen, belägen i **Ik.** — Uppg. i Herb. Mus. Fenn. II grundar sig egentligen på Fl. Kar. och kräfe alltså bekräftelse.

Ta. Hatula. Om förekomsten på Leteensuu se Simol. ogräs p. 98,

102, 107, 108, 110 och 114. — **Sa.** Anmärkningsvärdt är, att Hult Fört. ej upptager någon af *Sonchus*-arterna från Walkiala, hvilket väl kan anses tyda på, att ingen af dem åtminstone då var allmän därstädes.

K1. Utbredningen i denna provins belyses af kartan N:o 12 i Link. Stud. [I], jfr äfven l. c. p. 316, 318, 321, 323, 334, 341, 367, 372, 374, 390 och Tab. VI; här hänvisas särskildt till uttalandena s. 321, 341 och 390. **Tb.** Uppgiften Jyväskylä, Laukaa: Broth. afser sannolikt, att döma af det inlämnade exemplaret, var. *laevipes*; att denna äfven förekommer i Jyväskylä framgår af Wainios uppgift. — **Sb.** Pieksämäki Venetmäki »ei ollenkaan näkynyt»: O. Brand. p. 89. — **Ob.** Hidén skriver 1924: »*Sonchus*-lajeja ei nähty Rovaniemellä»: Hid. comm. — **Li.** Syd[aranger] »Jarffjorden, hvor den fandtes af Henschen i 1864, men hvor den ikke bemaerkedes af mig i 1877»: Norm. Flor. Spec. p. 651.

Som betecknande för mjölkstistelns alltmer ökade spridning, särskildt i **Sat.**, må anföras följande: Då jag 1869 (möjligen 1870) uppgjorde den första förteckningen öfver af mig i mellersta Satakunta iakttagna arter, hade jag där icke sett vare sig *S. arvensis* eller någon af dess varieteter. Lika litet hade jag iakttagit arten på mina resor i olika delar af landet. Först 1872 antecknade jag var. *laevipes* på en åker i Mouhijärvi vid Häijä. Enär den redan då förekom ymnigt, är det väl berättigadt antaga, att den sedan flere år varit bosatt på platsen. Vid den första redaktionen af *Compositae* i *Conspectus* (1879) hade jag anträffat hufvudformen endast vid Tammerfors, hvarför jag betecknade densamma som sällsynt. Under 1880- och 1890-talen iakttog jag visserligen arten på några ställen, men betecknade densamma dock såsom r — st r. Vid Linnais såg jag *S. arvensis* första gången år 1900, i trädgården 1901, medan de nu — 1925 — antecknade fyndorterna i Karkku (incl. Suoniemi) uppgå till minst 22, förutom de talrika, de senaste åren icke annoterade fyndplatserna. Jag tvekar därför ej att beteckna arten som fq. På många ställen är den ymnig — mycket ymnig, och flerstädes har den spridit sig öfver vidsträckta åkerfält.

Att denna ökade spridning icke är ett lokalt förhållande framgår af de uppgifter G. G[rotenfelt] lämnar i sin uppsats »Molkearternas (*Sonchus*-arternas) starka spridning . . . i södra Finland» (Meddelanden till landtmän N:o 43, Hfors 1915, 2 o. följ.). Visserligen äro i denna uppsats äfven *S. oleraceus* och *S. asper* medtagna, men de torde i förevarande fall spela en rätt underordnad roll i jämförelse med *S. arvensis*. I samma riktning går Cajanders uttalande: »Tulvamaakasveista . . . meidän haitallisimpia rikkaruohojamm»: Caj. vaell. p. 24 [1914], och så äfven Linkolas för **Ta.**: »Mustialassa muutam. paik., joissa selvästi paljon lisääntynyt verrattain lyh. ajan kuluessa (kertom. muk.):» Link. comm. 1921. Från **K1** etc. nämnes: »Die Frequenz hat viell. in den letzten Jahrzehnten bes. in den Geg. weiter vom Ladogasee nicht unbedeutend zugenommen»: Link. Stud. II p. 478. Se äfven särskilda uppg. från **Nyl.** Ingå, **Ka.** m. fl. Än vidare en tidigare uppgift (1899): »Aivan yleinen pitkin Suomen rannikko»: Sun. p. 72.

Och slutligen: »Levenemissään suuresti oikullinen»: Link. kultt. p. 138 not [1917], jfr l. c. p. 146.

Om förekomsten i Tyskland se Hellwig p. 434.

Då *S. arvensis* otvifvelaktigt uppträdt med olika frekvens på olika tider, äro divergerande frekvensuppgifter från närliggande områden ingalunda öfverraskande. Emellertid har artens ökade spridning på långt när icke tilldragit sig den uppmärksamhet, som kommit t. ex. *Matricaria discoidea* till del. Jag har ej heller funnit det mödan värdt att söka utreda resp. fynd- och frekvensuppgifters ålder, medan å andra sidan opublicerade uppg. medtagits i något större utsträckning än öfligt varit i fråga om så allmänna växter. Exemplaren i H. M. F. ha däremot endast i undantagsfall här förtecknats.

Arten uppges ha sin nordgräns i Sverige utmed linjen Neder-Kalix — Haaparanta och uppräknas bland dem, som bero af kulturen: Birg. p. 83.

Om förekomsten på barlast etc. har antecknats följande. **Ab.** [Åbo barlastplats] pc — st cp: Pesol. Tur. p. 44. — **Sat.** Råfsö på barlast pc 1907: Häyr. Björneb., jfr l. c. p. 45. — **Ta.** «Matkun as.»: Lahti Tul. p. 135; »Lempäälän as.»: l. c. p. 136. — **Oa.** [Wasa ångbåtsbrygga] 1884—1887 många exemplar: Laurén i Medd. XXII p. 41; se äfven i texten. — **Ob.** [Uleåborg] »painolastipaikalla harvanpuoleisest»: Leiv. putk.; barlast Kallio i Simo 1889: Keckm., jfr l. c. p. 17.

Linkola betecknar *S. arvensis* som en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245; ett bifogadt tecken visar, att arten dock undantagsvis förekommer på halfkulturplatser, jfr Link. Stud. II p. 477. W. Brenner åter karakteriserar *S. arvensis* som apophyt, men hans uppgift afser sannolikt i främsta rummet var. *maritimus*, jfr l. c. p. 146.

Både var. *laevipes* och var. *maritimus* upptagas under särskild rubrik. Om Pl. Finl. exs. N:o 999 se under var. *laevipes*. I Lund Fört. p. 110 föras både var. *uliginosus* (M. B.) och var. *maritimus* Wahlenb. såsom synonym till var. *laevipes*; nomenklaturen här följer Herb. Mus. Fenn. II. Se f. ö. om *S. arvensis* och dess former Huuonon i L. Y. 1913 p. 131—133.

S. arvensis omnämnes från Kpor.: Mela Kasv. V och i närheten af Sondala [männe Santalo i Kon.?): Ispol. p. 62.

Arten omtalas bland dem, som vittna om gammal kultur [»vanhalle asutukselle»: Suom. V p. 15; i ett annat sammanhang uppräknas arten bland dem, som äro »arkoja . . . tulvavedelle»: Räs. Hav. p. 146.

Sonchus arvensis f. *laevipes* (Koch).

In parte saltem interiore nonnullis plagis forsitan frequentior quam forma typica; a compluribus auctoribus non distinctus, quare distributio nondum certa est.

Var. *uliginosus* in Lapponia non lecta est: Schedae II p. 157; enum. e multis locis: Liro Ured. p. 485.

A1. nondum adnotatus. — **Ab.** Korpo rr herba inutilis in horto praedii sacerdotis: Ekl. comm.; S:t Karins [»Kaarina»] Ispois herba inutilis in horto: Teräsvuori!; Kuustö Jullas: Sælan!; Pargas st r: Arrh. Ann.; [Muurila] rr in agro pone Isotalo: Renv.; Karis prope Båsa: His. nomine *S. arvensis*; Vihti: G. A. af Hällström in herb. lyc. n.; [Vihti] ad rivum ab Oravalampi ep, in agro avena consito infra Myyri Stenbacka ad viam Nummela versus: Weeks. muist. — **Nyl.** Inga: Hisinger! nomine *S. arvensis* lectus; Esbo Bodom Tuvkulla in agro: C. Cedercreutz!; Helsingfors complur. locis: Kihlm. ann!; Sveaborg complur. locis, enum.: Hid. Tiet.; Artsjö: Sælan & Strömberg!; Strömfors et Orimattila (!): Sæl. Ö. Nyl. — **Ka.** Jääski Järvenkylä in agro solano consito: Lindén! — **Ik.** Pyhäjärvi: Malmberg!; Sakkola st fq: Hid. comm.; [cum forma typica: Meinsh. p. 188].

Sat. p — st r, ut videtur, Karkku in pago eiusdem nominis, Karva cum f. typica, Koskis cum f. typica cpp, Järventaka, Mäkipää cum f. typica, Palviala (Ingmar Hjelt et spec.), forsitan etiam aliis in locis, sed a forma typica non rite distinctus, Mouhijärvi Häijä!: Hjelt. — **Ta.** Jokioinen in agro avenae praedii sacerdotis: S. Salmenlinna!; Sääksmäki Judikkala, Tarttila hic illic ep, Salo, Annila et inter Annila et Valto etc.: Hid. comm.; r [Asikkala] in insula Leppäluoto lacus Vesijärvi: Norrl. s. ö. Tav!; Sysmä: Nikl!; Sysmä ad praedium sacerdotis: K. Renqvist! — **Sa.** Lappvesi Parkkarila in agro solano consito: Sælan! — **K1.** Uukuniemi: Nikl!; Impilaks, ep circa opp. Sortavala, Kronoborg: Hjelt Ant. p. 62; spec. e Sortavala prope stationem viae ferratae leg. Pesola! — **Ko1.** Soutujärvi in agro: Lindroth & Cajander!; Petrosavodsk: Kullhem!

Oa. Storkyrö prope templum ep: Hjelt!, cfr Laur. Växtf.; Vasa Vasklot in litore maris: Hjelt!; Vasa: Laur. Växtf. — **Tb.** Jyväskylä complur. locis: Wainio Tav. or!; Laukaa: Brotherus!, cfr Broth., ubi nomine *S. arvensis* memoratur. — **Sb.** enum. e permultis [magis quam 20] locis in par. Leppävirta, Virtasalmi, Maaninka, Kuopio, Nilsä, Rautavaara et Iisalmi saepe

cp: Kyyhk. litt. — **Kb.**, vide infra. — **Kon.** Kiischil in agro et in ripa lacus Onega [Äänisen rannalla!]: Lindroth & Cajander!

Om. Gamla Karleby in litore: Hellström!; Brahestad: Hult herb.; [Oulainen] st r in vicinitate templi ad stationem viae feratae, ad scholam populi, Keso et Huotari cpp in agris, ad Väinölä et praedium sacerdotis nonnulla spec. in hortis, ad stationem Kilpua in horto: Parv. Oul., quem l. inspicias, cfr Parv. tiet. p. 150. — **Ok.** Kajaani p in agris (Metsävainio), Paltamo Paltaniemi, Keräsenvaara et Saviranta: Kyyhk. litt.

Ob. Liminka: Hellström!; Uleåborg: Hjelt; Uleåborg complur. locis in oppido et ad Toppila, ut etiam in Simo: Zidb.; [Uleåborg] (st fq) [»3»]: Leiv. nomine *S. laevis*; enum.: Leiv. putk.; Uleåborg [»Oulu»] Toppilansalmi in litore: Huumonen!; r Uleåborg, li Leijola, Alatornio [»Nedertorneå»] Ruottala et inter Oukka et Husa!, Kemi, Simo Maksniemi, Liminka fq: Brenn. Obs.; p: Keckm.

Pl. Finl. exs. N:o 999 **Sb.** Jorois Järvikylä in agro leg. Edith Lindström.

Namnen *laevis*, *laevipes*, Koch och *uliginosus* afse otvifvelaktigt samma form; om formerna af *S. arvensis* se f. ö. p. 350.

Var. *laevipes* upptages från **Kb.**: Herb. Mus. Fenn. p. 106 etc.; sannolikt föreligger ett misstag. Lv.: Mela Kasv. V; specialuppg. äro mig obekanta. Om tillfällig förekomst har endast antecknats: Nyl. Ekenäs [»Tammisaari»]: Hid. rautatieas. p. 95.

Var. *laevipes* jämte var. *maritimus* sammanfaller med var. *glabra* Schultes: Mela Kasy. p. 85, där hufvudformen kallas *glandulosus* M.

Sonchus arvensis var. **maritimus** Wahlenb.

In omnibus fere litoribus maritimis plerumque passim (—frequenter) occurrit.

In oris maritimis Bottn. orientalis st r: Prytz cont.; Fries vide supra p. 345; fqq et insignis in oris Sinus bottnici saltem ad Uleåborg usque obvia est, itaque haec varietas, quam propriam constituere speciem suspicor, maxime per patriam diffusa est: W. Nyl. Distr., vide etiam Fl. Ingr. p. 623, Liro Ured. p. 38 et 485—486; Nym. Consp. p. 433 non distinxit.

A1. p in maritimis: Bergstr.; st fq ad litus: Arrh. & K.; fq in litoribus lapidosis: Bergr., vide infra, vide etiam Samuelss.

p. 133. — **Ab.** p: Zett. & Br.; Korpo Kälö: Tengstr.!; Korpo Utö et Enskär fq: Ekl. p. 106; Vidskär et aliis insulis varia frequentia: Ekl. Veg. p. 215; Korpo et Houtskär fq — fqq in litoribus maritimis: Ekl. comm.; Kimito Hiittis st fq: Arrh.; Bromarf Bredvik: Sand. — **Nyl.** in taeniis p, par. Ingå: His., vide etiam Geogr. F. T. 1900 p. 231; fq: W. Nyl.; [Helsingfors] p, enum., descriptio: Häyr. förör. p. 118; st fq in maritimis: Sæl. Ö. Nyl.; Tytärsaari: Brenn. — **Ka.** Lavansaari: E. Nyl. Ber. et Brenn.!; Fredrikshamn, Pitkäpaasi: E. Nylander! — **Ik.** Nondum adnotatus.

Sat. fq in litoribus: Malmgr.; p et pc — st pc inprimis in regione maritima, enum.: Häyr. Björneb. p. 259—260, cfr l. c. p. 46.

Oa. fq in litoribus: Malmgr. et Laur. Växtf.; in taeniis fq — fqq: Lindén Bot.

Om. fq: Hellstr.; ad litus: Tenn. — **Kp.** fq ad litora Maris albi: Sahlb. Bidr.; fq in litoribus, interdum cpp: Bergr. Ant.

Ob. in litoribus (p) maxime ad septentrionem versus in Kemi, Hailuoto [»Karlö»]: Brenn. Obs., quem l. inspicias; enum. e permultis locis Leiv. Oul. multis paginis, vide etiam Leiv. Veg. p. 206; W. Nyl. Distr. vide supra; terminum septentrionalem ad Ii [»Ijo»] Maagrunni attingit: Brenn. Reseb. p. 77 [ulterius progreditur]; fq: Keckm., cfr l. c. p. 13; [Haaparanta] Seskarö: E. Markl. p. 399. — **Kk.** Knjasha, in promuntorio inter Knjasha et Kouta, item Sonostrow: Mela Pl.; vide etiam sub f. typicam.

Lapp. ross. ad litora maris circa sinum Kantalaks: N. I. Fellm.; Umba: Selin!; Fedosersk: Broth. Wand. p. 4; Kantalaks, Porjeguba, Umba, Kuusreka, Kaskarantsa, Kusomen et Ponoj: Mela Pl.; ad litus maris ad occidentem versus a Kuusreka: K. Regel Pfl. p. 172 et ad orientem versus: l. c. p. 170; ad austro-occidentem versus a rivo Tscherni: l. c. p. 176 haec 3 nomine *S. maritimus*; Triostrow, ad sinum Kola: Enw. ann.; Kola: N. I. Fellman! nomine *S. arvensis*.

Vide etiam sub *S. arvensis* (f. typica).

Ka. »in taeniis Viburgi in litoribus maris (E. Nylander)»: Fl. Kar. p. 187. E. Nyl. Ber. upptager arten endast från Lavansaari, (Tammio) och Pitkäpaasi; möjligen hänför sig uppg. Fl. Kar. till dessa orter, som dock ligga rätt långt från Viborg.

S. arvensis var. *maritimus* omnämnes bl. a. från Kpor.: Mela Kasv. V; uppgiften från Kon. l. c., som anföres med ?, hänför sig sannolikt till någon annan form.

Den *S. uliginosus*, hvilken uppgifves såsom sol[itarius] från Lv. »Stramschnellen unterhalb von Warsuga»: K. Regel Pfl. p. 22, afser väl snarast *S. arvensis* var. *maritimus* eller någon närstående form.

Under det W. Nyl. i Distr. uppfattar var. *maritimus* som en särskild art, framhåller Bergr. [från A1. och Ab.], att den icke är väl utpräglad. — I Herb. Mus. Fenn. [I] kallas den var. *littoralis* Hartm., hvilket namn äfven användes af flere författare. Det synes mig ej nödigt att utreda användningen af de olika namnen. Se f. ö. om formerna af *S. arvensis* p. 350.

De *Soncho arvensi* varietatibusque secundum manuscriptum Hjeltii, anno 1924 confectum, supra dissertum est. Eo tamen tempore specimina in Herbario Musei Fennici asservata nondum plane erant digesta. Iam, anno 1926, Lindberg haec exposuit, quae in linguam latinam transferemus:

»Omnibus speciminibus in litoribus marinis inventis nomen apud nos *S. arvensis* v. *maritimus* inditum est, sive angusta folia sive lata, sive glabra involucra pedicellosque sive magis minusve glandulosa-pilosa habuerunt. Linnaeus (Spec. plant., ed. II, p. 1166) *S. maritimum*, quem nominat, in Europa meridionali nascentem commemorat. Etiam apud Koch (Synopsis, ed. III, p. 1670) *S. maritimus* L. species propria est, e litoribus maris tantum Mediterranei commemorata. *S. maritimus* Linnaei species est angustis et integris fere foliis, glabris involucris et pedicellis. Mea quidem sententia duae tantum formae in Fennia sunt, multis intermediis coniunctae: forma vulgarior, glandulis flavis magis minusve frequentibus in inflorescentiis praedita, et forma omnino glabra, quae plerumque v. *glabratus* aut saepius v. *laevipes* Koch nominatur. *S. arvensis*, sicut multae herbae inutiles in agros hortosque irrepentes, ab origine in litoribus maritimis, ut videtur, domicilium habebat. In nostris litoribus cum glabra tum praecipue glandulosa-pilosa forma invenitur. Folia harum formarum litoralium plerumque angustiora et integriora sunt quam formarum agrestium, quod e dispari soli natura dependet. Minime igitur probandum videatur *S. maritimum* formam propriam apud nos enumerari, cum iam

varietas *laevipes* tractata sit. Forma glabra potius nominanda videtur v. *laevipes* Koch, cui magna pars subiciatur eorum, quae ab septentrionalibus *S. maritimus* appellata sunt. Nisi *S. maritimus* L., e regionibus maris Mediterranei descriptus, secundum quosdam auctores fructus a vulgari forma diversos haberet, omnes formae glabrae, ut a Lindman, *S. arvensis* var. *maritimus* (L.) nominari possent.»

Sonchus oleraceus L.

In Fennia australi plerumque satis frequenter—frequenter usque ad c. 61° 30' provenit, sed frequentia variabilis; in parte orientali et ad septentrionem versus ad maximam partem raro occurrit: tamen ad 66° 43' procedit, ubi a. 1878 adnotatus.

Till.; Till. Icon. 85 e Fries Öfvers.; Kalm; in cultis rudera-
tisque fq: Prytz cont.; Eur. omn.: Nym. Consp. p. 434, vide
etiam DC. Prodr. VII p. 185, Led. II p. 833—834, Hellwig p.
434, Liro Ured. p. 486, Link. kultt. p. 138 et 146, Link. Stud.
II p. 476—477, Link. Überw. p. 221 et infra.

A1. (p): Bergstr.; fq: Arrh. & K. — **Ab.** (p): Zett. & Br.;
Korpo st fq herba inutilis in agris solanaceis et in hortis: Ekl.
comm.; Jurmo (rr) [»1 + »]: Ekl. Veg. p. 215; fq — st fq: Arrh.
Ann.; Pargas fq: Adl.; [Muurila] r: Renv.; fq: Sand. et A. Nyl.;
p: Sel.; Vihti fq: Printz et Flinek; st fq in agris solano con-
sitis: Weeks.; Mietois et in parte aperta par. Mynämäki [»Mt
ja Pt»] st fq, inprimis in hortis: Caj. Kasvist. — **Nyl.** [Ingå]
in terra continenti p: W. Brenn. Växtg.; fq: His., W. Nyl &
Sæl. Ö. Nyl.; [Sveaborg] st fq interdum cp et multum disper-
sum, enum.: Hid. Tiet.; [Nurmijärvi] r in locis cultis [»istutus-
mailla»]: Stenr.; Suurkylä (Sievers): Brenn. Till. p. 36; Hogland
Suurkylä st cp: Sælan in Medd. XXV p. 79; Orimattila verisi-
militer st r, enum.: Link. comm. — **Ka.** Ala-Urpala, Hinkka:
Blom; Haapasaari multa spec.: Sælan in Medd. XXV p. 81; r
tantum Jääski Järvenkylä in agro solano consito adnotatus: Lin-
dén, vide infra. — **Ik.** p: Malmb., vide etiam infra; [in tota
Ingria st fq: Meinsh. p. 189].

Sat. p: Malmgr.; oppidum Björneborg (H. Selin): Häyr. Björneb.; st fq: Hjelt. — **Ta.** p: Leop.; fq: Knabe Fört. et Asp. & Th.; st fq: Norrl. s. ö. Tav.; Sysmä Värilä: Blom; Sysmä 3 locis: Link. comm. 1917; Orivesi r Liljevik ad stabula sp: Borg Tiet.; r Korpilahti »Mutasen pappila, Lassila»: Wainio Tav. or.; Bonsd. non comm. — **Sa.** Villmanstrand: Sælan!; [Ruokolaks] in cultis haud raro sec. v. Weymarn: Hult; Ruokolaks [»Ruokolahti»] in horto praedii pc: Link. comm.; ibidem ad Siitola orientali pc: Hid. comm.; Mikkeli [»S:t Michel»]: Hasselbl.; Mikkeli Otava, Savonlinna ad balnearium: Link. comm. — **Kl.** late distributus: Fl. Kar.; [Parikkala] r? Huotikkala: Hann.; Uukuniemi: Nikl.; tantum Sortavala et Jaakkima Ihalanoja visus: Hjelt; in vicinitate lacus Ladoga st r — r, interiore in parte rr: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 328 et 343, item Tab. VI; enum. e nonnullis locis: Link. Stud. II p. 477, spec. ex oppido Sortavala in horto!; Impilaks: J. J. Chydenius! — **Kol.** ad Onegam adhuc obvenit: Fl. Kar.; Nimpelto in agro: Lindroth & Cajander!; Salmi Kirkkojoki in 3 hortis, Lunkulansaari Pantshunkylä: Link. Stud. II p. 477; Petrosavodsk: Norrl. On.

Oa. Kaskö in cultis, Sideby in horto: Lindén Bot.; Malaks [»Maalahti»]: J. R. Asp. p. 122; Ylistaro Asula in horto!, Gamla Vasa!: Hedv. & Hj. Hjelt; st fq ad oram, p interiore in parte: Laur. Växtf.; Malmgr. ex hac provincia non comm. — **Tb.** Jyväskylä Äijälä: Wainio Tav. or. — **Sb.** Leppävirta (fq): Enw.; Rautalampi: E. Nylander!; Kuopio (fq): Mela; [Kuopio] r in oppido in agris solano consitis: Link. Lis. p. 31; Niuvanniemi in horto spec. unum: Link. Lis. Kuop. p. 103; Maaninka Pöljä Pohjolanmäki pc in horto, Muuruvesi Juantehdas in horto: Kyyhk. litt.; Iisalmi r Ahmonsaari: M. & J. Sahlb., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146. — **Kb.** Korpiselkä Ägläjärvi pcc in horto: Link. Stud. II p. 477; Räikkylä [»Bräkylä»]: U. W. Telén!; r oppidulum Nurmes in horto: Wainio Kasv.! — **Kon.** per totam peninsulam Saoneshje: Norrl. On., spec. e Schungul, vide etiam Günth. p. 43; Klimetskoi [»Sennoguba»]: Caj.

Om. (fq): Hellstr.; rr Lappajärvi in horto praedii sacerdotis: A. L. Backm. Fl.; st fq: Tenn. — **Ok.** Kajaani (p) »reservikasarmin perunamaa» (Metsävainio): Kyyhk. litt.

Ob. Liminka: Hällström!; [Uleåborg] (fq) in hortis [= »kryddgårdar»]: Jul. p. 291, cfr Jul. i V. Ak. H. p. 176; Uleåborg fqq, cp complur. locis: Zidb.; [Uleåborg] (fqq) [»1»]: Leiv.; st cp [»runsaanpuoleisesti»] in oppido et proxima vicinitate eiusdem: Leiv. putk.; terminum septentrionalem in li [»Ijo»] attingit: Brenn. Reseb. p. 77 [ulterius procedit], spec. e praedio sacerdotis par. li!; Liminka, in maxima parte [»Obor.»] ad oram (rr) li, Uleåborg, in parte septentrionali [»Nor »] r Rovaniemi Saari prope fines par. Tervola, Kemi et Simo ad oram st fq: Brenn. Obs.; st fq — p, in vicinitate orae st fq, sed in valle amnis Simo p, in partibus incultis [»okultiverade»] territorii deest: Keckm.; Kemi: M. Castrén p. 338 et Wainio ann.; Kemi r: Rantaniemi; [inter Kalix et Torneå p: O. R. Fries p. 157]; immo ad summum Sinum bottnicum: Hellstr. Distr. p. 6; Torneå: Hjelt; Rovaniemi: Nyberg!; Hidén in par. Rovaniemi non vidit 1924: Hid. comm., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146.

Lk. in horto ad pag Kemijärvi in par. eiusdem nominis: Wainio Not., cfr l. c. p. 32.

»In cultis et ruderalis totius patriae usque in Lapponiam silvaticam»: Wirz. pl. off. Ehuru *S. oleraceus* för några decennier sedan blifvit funnen i **Lk.**, måste dock Wirzéns uppgift anses vilseledande. — Norra el. östra Finland, tillfällig i Lappl.: Fries; uppgiften får väl tillskrifvas ett tryckfel eller ett förbiseende. — **Ka.** *S. oleraceus* uppräknas bland arter, som efter Lindéns tid icke iakttagits i Jääski: Valle tiet. p. 4. — **Ik.** Hidén fann ej arten under sina exkursioner 1923: Hid. comm. [tidigare uppräknar han densamma från enstaka fyndorter i Sakkola]. — **Kk.** Sonostrow [»Suonostroff] haud procul a Keret»: Fellm. Ind., jfr Led. II p. 834. Denna uppgift, som säkert ligger till grund för Fries' och kanske äfven för Wirzéns uppgifter, afser, som af N. I. Fellm. p. LXIII påvisas, *S. arvensis* var. *maritimus* [= *litoralis*]. — **Lapp. ross.** Kola (Fellm.): Beket. p. 576; citeret vilseledande och uppg. f. ö. oriktig.

Sonchus oleraceus betecknas som en anthropochor, (nästan) uteslutande förekommande på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr Link. Stud. II p. 476. »Augenscheinlich ein typischer Begleiter von Gartenbau und älterer Kultur»: l. c. p. 477.

S. oleraceus uppräknas bland arter, hvilkas nordgräns i Sverige följer linjen Kalix—Haaparanta, och hvilka äro beroende af kulturen: Birg. p. 83.

Om artens förekomst på barlastplatser, järnvägsstationer m. m. har jag endast antecknat: **Ab.** [Åbo barlastplats] st pc: Pesol. Tur. p. 44. — **Ka.** Antrea »1 yks.»: Hid. rautatieas. p. 93. — A. L. Backm. Fl. och Kyyhk.

litt. använda vid denna art tecknet för tillfällig förekomst; uppgifterna ha emellertid utan reservation införts i den egentliga texten.

Mela Kasv. I p. 72 och Kasv. II p. 85 upptager *S. asper* Vill. som underart under *S. oleraceus* och den egentliga *S. oleraceus* som * *laevis* Vill. med varieteterna *mucinatus* Koch och *integrifolius* Wallr.; den senare varieteten betecknas som r: Mela Kasv. III. Zidd. anmärker, att arten i Uleåborg ofta, kanske oftast, har glandelhåriga korgskåft.

F. albiflorus Rupr. förevisades af Brenner (7, III, 1896) från **Nyl.** Kyrkslätt Strömsby: Medd. XXII p. 51, jfr Bot. Not. 1896 p. 94, Mela Kasv. IV och V.

Se f. ö. under *S. arvensis* p. 349 och nedan under *S. asper*.

Sonchus asper (L.) All.

Distributio eadem fere ac speciei antecedentis; ad septentrionem versus apud nos ultra 65° 45' nondum visus, sed in Suecia vicina usque ad 65° 50' adnotatus.

Till.; maxima pars Fenn.: Fries; Eur. omn. exc. Lapp.: Nym. Consp. p. 434; exc. etiam Fenn. bor.: Nym. Suppl. p. 189, vide etiam DC. Prodr. VII p. 185, Led. II p. 834, Hellwig p. 434, Liro Ured. p. 486, Link. kultt. p. 138 et 146, Link. Stud. II p. 477 et Link. Überw. p. 221.

Al. (p): Bergstr.; st fq: Bergstr. Beskr. — **Ab.** fq: Zett. & Br.; Korpo rr in agris solano consitis praedii sacerdotis et Soltorp: Ekl. comm.; st fq: Arrh. Ann.; fq: Sand.; [Muurila] p: Renv.; p: Sel.; Vihti fq: Printz et Flinck, cfr W. Nyl. p. 205; fq in cultis: V. E. Broth.; st fq: Weeks.; ut spec. antecedens [*S. oleraceus*]: Caj. Kasvist.; A. Nyl. omittit. — **Nyl.** in taeniis p [enum., descriptio], in terra continenti st fq: W. Brenn. Växtg.; fq: His., W. Nyl. et Sæl. Ö. Nyl.; [Sveaborg] (r) enum.: Hid. Tiet.; [Nurmijärvi] p in cultis [»istutusmailla»] sp: Stenr.; [Hogland] in agro solano consito in promuntorio septentrionali: Brenn. Till. p. 36; Orimattila p — st r: Link. comm.; serius enum. e 4 locis inter haec complur. locis in pag. Kuivanto interdum cp: Link. comm. — **Ka.** ad Fredrikshamn (Qvist): Fl. Kar. p. 187; st r: Blom; r Kirvu in vicinitate templi, Jääski Ahola, Antrea [»S:t Andreae»] Liikola et Hatula in novalibus [»trädes-åkrar»]: Lindén; Jääski r loca nova Virola ad margi-

nem agri, Sopero in horto: Valle tiet. — **Ik.** fq: Malmb.; [in tota Ingria fq: Meinsh. p. 188].

Sat. Loimaa [»Loimijoki»] (Rönnbäck): Malmgr.; [Loimaa] st r: Saur.; Björneborg (H Selin), Hvittisbofjärd: Häyr. Björneb.; p: Hjelt. — **Ta.** st fq: Leop.; [Kalvola] (fq): Knabe Fört.; p: Asp. & Th.; st fq: Norrl. s. ö. Tav.; Sysmä enum. e 3 locis: Link. comm.; [par. Gustaf Adolf] (fq): Bonsd.; [Orivesi etc.] st r Pääskylä, Vinkialä cp, in horto praedii Holma et in agris in vicinitate Tunkelo: Borg Tiet.; st r, Luhanka! Tammijärvi et Avosalmi, Korpilahti Mutanen et Lassila: Wainio Tav. or. — **Sa.** Lappvesi Parkkarila [»Barkarila»] in horto: Sælan!; [Ruokolaks] rr, Rautio in horto (v. Weymarn): Hult; Mäntyharju Toivola, Ruokolaks [»Ruokolahti»] Tainionkoski pc compluribus locis, Vuoksenniska Tyynelä in horto et ad mobilarium fabricae, Immolanhovi in horto et in agris vicinis st cp, denique in horto praedii sacerdotis cp 1922, Mikkeli Otava: Link. comm.; Puumala in horto scholae publicae in pago ad templum 1906: Link.; Ruokolaks [»Ruokolahti»] Imatra st pc in area quadam: Hid. comm. — **Kl.** [Parikkala] r? Huotikkala: Hann., spec. e Parikkala leg. Nikl.; Uukuniemi: Nikl., cfr Fl. Kar. p. 187; p (Backm.), fq in Sordavala (Bergström): Norrl. Symb.; in vicinitate lacus Ladoga st r, interiore in parte rr: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 328, 343 et Tab. VI; enum. e permultis locis, Sortavala! p: Link. Stud. II p. 477, ubi antecedentes referruntur; Sortavala Latvasyrjä: Nikl.; Suistamo prope templum: Hjelt Ant. p. 62; Soanlahti Veljakka in horto 1903 (Ehnberg): Link. comm. — **Kol.** Salmi Lunkulansaari Hiiva: Link. Stud. II.

Oa. Kaskö in horto, Yttergrund: Lindén Bot.; Ylistaro Asula: Hedv. & Hj. Hjelt!; [Laihia?] Kylänpää: Hjelt; (st fq) in **Oa.**: Laur. Växtf. — **Tb.** Jyväskylä (Blom): Wainio Tav. or. et A. Leinberg in L. Y. 1902 p. 78, Link. Jyv. p. 192 et Link. Kasv. p. 170. — **Sb.** Leppävirta (fq): Enw., spec. e Leppävirta leg. J. V. Johnsson!; Kuopio (fq): Mela, spec. e Kuopio leg. L. M. Runeberg!; Kuopio Siilinjärvi ad »Siilinmylly», Maaninka pag. Hyttilä Salmenpaikka!, pag. Kinnulanlahti [cfr Kyyhk. Tul. p. 162], »Lahtelan kanala», pag. Pöljä Pulaste, Vilhola, Koivula his locis pc, Särkiniemi copiosior, par. Nilsia Sänkimäki in horto

Anttila, Iisalmi in portu [adv.²]: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Suom. p. 24; Pieksämäki in agro 1878 (K. Polén): Link. comm.; Iisalmi r Ahmonsaari: M. & J. Sahlb., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146. — **Kb.** Rääkkylä in pago ad templum: Link. comm.; Liperi (fq): Eur. & H, spec. e Simananniemi in horto!; r oppidulum Nurmes in horto: Wainio Kasv. — **Kon.** Saoneshje in pag. Schungu! et Velikajaguba: Norrl. On., vide etiam Günth. p. 43; Suojärvi pcc in horto pagi fabricae S:t Anne: Link. Stud. II.

Om. Lappajärvi Kyrönniemi (Nyström): A. L. Backm. Fl.; Lappajärvi Autio in horto: Nyström!, cfr Medd. XL p. 226—227; [Oulainen] rr in horto praedii sacerdotis 1919 spec.: Parv. Oul., vide ceterum infra.

Ob. in pago Liminka fq ad septentrionem versus (rr): Brenn. Reseb. p. 79; Uleåborg r et pc: Zidb., vide infra; Uleåborg [»Oulu»] in horto Ainola, herba inutilis: Huuonen!; Liminka fq, in parte maxima [»Obor.»] ad oram rr li, Uleåborg, in parte septentrionali [»Nor.»] Kemi r: Brenn. Obs.; terminum septentrionalem in li [»Ijo»] attingit: Brenn. Reseb. p. 77, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146; Keckm. vide infra; Kemi r etiam in hortis vetustis: Rantaniemi; Torneå: Hjelt, forsitan non omnino certus; [Haaparanta [Haparanda]: E. Almqu. p. 131], vide etiam infra.

Om förekomsten af *S. asper* på järnvägsstationer, barlastplatser etc. har nedanstående antecknats. **Ab.** [Åbo barlastplats] pcc: Pesol. Tur. p. 44. — **Ta.** »Lempäälän as.»: Lahti Tul. p. 136. — **Sa.** »Savonlinna as. 1 yks.»: Link. comm. — **Sb.** Iisalmi, Pöljä, Siilinjärvi, Varkaus: Kyyhk. Sat. p. 153. — **Om.** [Gamla Karleby] barlast: Hellstr. p. 136. — **Ob.** Uleåborg på lokaier som föregående [*S. oleraceus*] sällsynt och förekommande blott fåtaligt eller i enstaka exemplar tillsammans med denna: Zidb.; »v. 1899 1 kpl»: Huum. pain. p. 87; »1908 1 kpl»: Huum. comm.; »joit. yks. Oulun asema-al. ratapenk.»: Parv. Tul. p. 94; odl. st., barlastplatser, Kemi stad 1892 samt i Kallio sågs trädgård 1890, ej anträffad verkligt vild inom området: Keckm.; Kemi uppräknas »muista tilapäis-lajeista»: Huum. Til. II p. 102. — A. L. Backm. Fl. använder tecknet för tillfällig förekomst, jfr ofvan.

S. asper karakteriseras som en anthropochor, uteslutande förekommande på ståndorter, hvilka uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr Link. Stud. II p. 477; »wie die vorige Art [*S. oleraceus*] ein Begleiter

des Gartenbaus und alter Kultur»: Link. Stud. II l. c. W. Brenner säger: Förefaller att vara apophyt eller åtminstone fullkomligt hemma på hafsstränder: W. Brenn. Växtg. I **Ab.** Korpo betecknas arten som anthropochor: Ekl. comm.

Enligt Link. Stud. II är *S. asper* allmännare [»etwas häufiger»] än *S. oleraceus*; samma uppfattning uttalas i Kyyhk. litt. I **Sat.** synes däremot *S. oleraceus* vara den vanligare arten, liksom den säkert går längre mot norr; se äfven t. ex. Eklunds uppg. från **Ab.** Korpo.

Mela (jfr under föreg. art) upptager var. *integer* Schk. och var. *pinnatus* Schk.; den senare betecknas såsom r: Mela Kasv. III. Äfven Nyströms exemplar från **Om.** Lappajärvi sägas tillhöra en forma: Medd. XL p. 226—227.

Mulgedium macrophyllum DC.

In uno horto vetusto efferatum occurrit.

Sat. Yläne kyrkby i en gammal trädgård sedan flere decennier: Lindberg i (Prot. 7, X 1911) Medd. XXXVIII p. 11—12; jfr l. c. p. 126 etc.

Mulgedium alpinum (L.) Less.

In Lapponia et in Fennia septentrionali satis raro occurrit; ad meridiem versus usque ad 64° 25' procedit.

Locis montosis in Lapponia Kemensi p: Prytz cont; Fennia bor. or. et in parte maiori Lapp.: Fries; Fenn. bor. Lapp. . . . mont. alp.: Nym. Consp. p. 433, vide etiam DC. Prodr. VII p. 248 et Led. II p. 841; enum. e multis locis Lindroth in Acta XX, N:o 9, p. 15, sed haec loca extra Fenniam.

Ok. Ristijärvi Saukkovaara: Malmgren!, cfr etiam Brenn. Reseb. p. 70; Paltamo Kives et Puolanka [Väyrylä] Salmi: Brenn. herb., cfr Brenn. Reseb. p. 72; de Paltamo cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146; r, ad viam versus Ristijärvi et Sotkamo: Must.; r Puolanka, Ristijärvi, Paltamo et Sotkamo: Brenn. Obs.; Puolanka ad fines par. Kianta [»Suomussalmi»] (A. Sandström): Kyyhk., cfr Brenn. bidr.; Paltamo ad praediolum Leppikangas: Kyyhk. putk. p. 157; Paltamo pag. Melalahti Kivesvaara multis locis interdum cp ex. gr. Nätäsenmäki ad Kivesaho, pag. Kiehimä Killimäki, Myhkyrinvaara complur. locis prope lacum Koi-keröjärvi et pag. Härmänmäki prope praedium Karhu, Ristijärvi Saukkovaara prope praedium Keränen saltem 3 locis, Syrjä-

vaara, Murto in declivi cp, Pöytärinne, Saukkovaara et pag. Uva Peuravaara, Puolanka Väyrylä pag. Kotilankylä Pölhöniitty, Poskimäki pc, Holosti cp, Pöppöniitty, Pylkkäänpuuro, Paljakka, Pihlajavaara prope Leppälä et Kuirivaara (dom. M. Asp), Hyryn-salmi pag. Lietekylä Tuppiपुरo et pag. Kytöperä Tuomivaara complur. locis in declivibus ex. gr. Tiikkajan-notko et Oaponen: Kyyhk. litt., cfr etiam Kyyhk. Suom. p. 18.

Ob. Simo Kivalovaara 1887 (K. Laurin, Keckman): Zidb., cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146; in parte septentrionali [»Nor.»] p in parte maxime austro-orientali Rovaniemi Palovaara, in viciniis Simo—Tervola, Kemi Alapenikka, in parte maxima [»Obor.»] rr in superiore Simo Rahaselkä, Oulu [»Uleå»] Pukki: Brenn. Obs., spec. e Simo Palovaara!; Pukki ad fluvium Oulujoki: Must.; Simo Kivalo: Räsänen!; Kivalo Ylipenikka: V. Olila!; p in partibus interioribus territorii secundum iugum Kivalo a Palovaara usque ad Alapenikka, Rahaselkä: Keckm., cfr l. c. p. 15 etc.; Kemi rr Alapenikka: Rantaniemi, spec. adscriptum Kemi Honkamaa!; [Rovaniemi] Pisavaara sp — st cp [»4—5»]: Lak. p. 45, vide etiam l. c. p. 7, 8, 39 et 43; Rovaniemi Louevaara (leg. Seth Nordberg), Hirvas Koivikkoselkä pc (leg. A. Unonius): Hid. comm.; [Pullinki contra Turtola: Hjelt & H.] — **Kuus.** in omnibus alpibus, quas visitavi, inprimis in declivibus scilicet Näränkävaara! in cacumine, Iivaara, Ukonvaara, Nuorunen, Mäntytunturi ut etiam Rukatunturi (Nyberg!), ad septentrionem versus a Paanajärvi in vicinitate alpium Mäntytunturit st fq in saltu (= »salolla») et nonnullis locis inprimis infra alpes cpp: Wainio Kasv.; Liukusenaro 15 km [»1 1/2 mil»] ad septentrionem versus a Paanajärvi: Zidb.; Mäntyvaara in valle inter cacumina suprema, ad austro orientem versus a Paanajärvi! in »Niskavaaran korpi» prope »Leukosenlampi»: Hirn Fört.; Taivalkoski ad Kostonjärvi, in declivi austro-occidentali montis Pyhitysvaara [ster.] et Pieni »Käräyvaara»!, item in declivi occidentali montis Näränkävaara [cp florens]!: W. Brenn. Fört., de Pyhitysvaara cfr W. Brenn. p. 105, de Näränkävaara l. c. p. 107; Valtavaara st cp ad rivum, qui a lacu in cacumine montis fluit: Edv. af Hällstr.; inter Paanajärvi et Mäntytunturi et ad rivum a Tulilampi qui in Oulankajoki influit: Pesol;

in monte Valtavaara st cp 1911, Oulankajoki ad Koirankieli-
mutka et compluribus locis in declivibus montis Kiutavaara st
cp 1912, etiam ad partem australem lacuum Ansalammit, Riisi-
selkonen ad Riisivuoma ad occidentem versus a Riisitunturi
(Ernst Nylander), inter Riisitunturi et Kirkkotunturi, Tolvanvaara,
pe ad Haarapuro, copiosius ad Riisijoki et infra et supra catar-
rhaetam Riisiköngäs, Kuoliojoki complur. locis st cp prope fines
par. Taivalkoski (K. J. Waenerberg), denique ad Kapustavaara:
Edv. af Hällstr.; enum. e multis locis Kuj. Hav. p. 35, interdum
st cp [»6»], vide infra; enum. quoque Auer Suot. p. 43, 91, 96,
100, 105, 110, 113 et 141 [forsitan p. p. ad Kuolajärvi spectat],
item e duobus locis: Fört. p. 136. — Kk. Oulanka Kivakka et
Päänuorunen! Wainio Kasv., vide sub **Kuus**.

Lk. st r Kolari sub Kellostapuli, Kittilä circa Pyhätunturi
et ad Kukasjärvi!, Muonionniska ad Äkäsjoki prope Rautujärvi:
Hjelt & H.; [Kittilä] in valle Pyhäjoki: Mont. Fåg. p. 12; [Lapp.
merid.: Wahlenb. p. 194]; alpium radices . . . Tana: l. c. p.
XXXVII; alp. cpp: l. c. p. LXI; Pallastunturit st fq in reg. silv.
et subalp.: Hjelt; Muonio Ollostunturi: Norrlin! et Montell!;
Kuolajärvi in Saukkotunturi prope Sotitunturi: Wainio Not.,
cfr l. c. p. 6; Kuolajärvi Sallatunturi Multahaara: Edv. af Häll-
ström!; Kuolajärvi [»Salla»] Sallatunturi in declivi occidentali
supra terminum pini: Rantaniemi!; Kuolajärvi Painotunturi in
declivi orientali, ad lacum Niluttijärvi, Ruskeakuru ad finem
septentrionalem lacus Nivajärvi, ad Kutsajoki in vicinitate ostii
rivi Tammakko-oja et denique ad fontes rivi Enjanjoki: Pesol.
— **Li.** [Varangria sept. Jakobselven, Nyborg (Th. Fries)], Va-
rangria australi Lille Ropelven, Iversdalen, Jarfjorden, Karpe-
dalen ad Suoidnejavre st pc, Jakobselven pc, Björnfoshaugen
compl. locis et st cp, extra Elvenes, ad terminum imperii ad
lacum minimum (Haukland): Norm. Fl. Spec. p. 658, quem l.
inspicias, cfr Blytt p. 625 et Norm. ann. p. 34; Varangria au-
stralis Örnfjällen ad Kirkenäs: Granit & Poppius!; Varangria in
betuletis inter Nyborg et Skibegården (Tana-elv) st fq et valde
luxurians: Arrh. ant.; Salmijärvi Kuvernöörinjoki et Pääskys-
pahta: Link. comm. — [**L. ent.** unico loco ad lac. Kilpisjärvi
[»Kilpisjaur»]: L. L. Læst., cfr Læst.; Kilpisjärvi ad [Siilas] Malla

in declivi australi: Montell!, cfr R. Palmgr. Nat. II p. 73; in valli Kumma-eno, Särnäräinen in parte septentrionali et locis a Fennia magis remotis: Fries & Mårtens. p. (67); in valle amnis Guolusjok, cp ad fundum sinus Kunfjord: Lindén Bidr.; (reg. alp. r): Læst.]

Lapp. ross. in parte occidentali usque ad sinum Kola-ensem st r: N. I. Fellm., cfr l. c. p. XXXVII et Beket. p. 575; Shelesnaja, Srednji, Vaidoguba prope pagum et Muotkavuono [»Bumansfjord»]: Broth. Wand. p. 5, 9, 14 et 15; Petsamo Tri-fonanniemi: Link. comm.; inter Shelesna et Seredna Tshun, Tshapoma [etiam herb.]: Mela Pl.; Leivoiva! in parte orientali: Borg in L. Y. 1899 p. 157 [ad fines prov. Lk. ad quam provinciam spec. adscriptum]; Kellesoivi in declivi ad septentr.-occidentem versus in reg. silvatica: Axelson & Borg!; Tshapoma in nemorosis ad catarrhactam »Padun»: Kihlman!, cfr K. Regel Pfl. p. 213; Ora, Tuatash: Enw. ann.; Nuotjavr: Hollm.; Viert-soivi ad Tuatash versus: Lindén Bot.; Kildin: Selin!; Teribjerka: A. H. Brotherus!

Sat. Under namnet *Sonchus alpinus* angifves *Mulgedium* liksom ock *Hieracium alpinum* för Ikalis: Berg p. 91; efter all sannolikhet föreligger här ett misstag.

Ok. Uppgafs af befolkningen äfven förekomma i Ristijärvi vid Hankirinne, Puolanka Perjakanniitty och Hyrynsalmi Navettakorpi: Kyyhk. litt.

Ob. Arten upptages från Kemi (Aejmelæus): O. Hjelt M. S. »O» d. v. s. norra Österbotten: Herb. Mus. Fenn. [ed. I] hänför sig till Kuus. — Kuus. Då *Mulgedium alpinum* ej synes vara alltför sällsynt i denna trakt, äro de i Kuj. Hav. p. 35 uppräknade 10 fyndorterna ej namngifna här, se därom l. c. p. 60, jfr äfven l. c. p. 12; däremot ha de flesta uppgifterna från M. S. medtagits.

Lk. *Mulgedium alpinum* uppräknas bland arter, som finnas i södra Lappmarken, men saknas i norra Sodankylä barrskogsregion: Hult Lappm. p. 40. — [L. ent. *M. alpinum* omnämnes bland arter, som saknas kring Kaaresu'anto: L. L. Læst. p. 292.]

Lapp. ross. »Vulgatissimum in Lapp. rossica et adest quoque in par. Kuusamo»: Spic. I p. 24. Denna uppgift synes mig dock mindre tillförlitlig, då den afgjort står i strid med N. I. Fellmans senare uttalade uppfattning om artens förekomst i detta område; i Lund p. 67 säges dock arten vara »almindelig» i Finnmarken. — Från Lw. föreligger f. n. ingen otvetydig uppgift.

Mulgedium sibiricum (L.) Less.

In tota fere Fennia. excepta parte austro-occidentali, item in maxima parte Lapponiae occurrit, sed plerumque raro et multis plagis omnino non obviam fit, aliis autem satis frequenter inveniri indicatur.

»In Lapponia Tornensi passim P. Adlerheim, in Savolaks Argillander, in Carelia P. Kalm»: Fl. Suec. N:o 690 p. 269, cfr l. c. p. III; Kalm; in Bottn. orientali boreali et Lapponia iuxta flumina st r: Prytz cont.; in humidiusculis . . . Lapponiae Kemensis et Tornensis, in Finlandia . . . : DC. Prodr. VII p. 249; distributionem latissimam habere videtur, quoniam ad Ladogam borealem occurrit: W. Nyf. Distr.; praecipue ad aquas Ostro-bottniae et Savolaxiae, in Lapponia (fq): Spic. I p. 24, cfr etiam Hellstr. Distr. p. 11; (Fenn. et Lapp. bor. or.): Friés, cfr l. c. p. 188; Lapp. Fenn.: Nym. Consp. p. 433; deest in Fenn. mer.-occ. et mer. plurime: Nym. Suppl. p. 189, vide etiam Led. II p. 843, Drude in Berghaus Atlas 1886, Lindroth in Acta XX N:o 9, H:fors 1901, p. 14, Lindb. Pfl. p. 14, Liro Ured. p. 343—344, Aug. Heintze in Bot. Not. 1909 p. 41—46, inprimis p. 43—44, Linn. Kennt. p. 68—69, Norrl. in Atlas p. 8, K. H. Hällstr. p. 85, Valle Hav. p. 58 et 59, item Link. Stud. II p. 476.

Ka. r Kirvu Vasikkala in ripa amnis: Lindén! cfr Medd. XVIII p. 159 et Suom. V p. 160; [Jääski] st r—p, enum. ex 8 locis: Valle tiet., quem l. inspicias, cfr Valle Hav. p. 26, 30, 33, 43, 48 et 52; Antrea [vide sub **Ik.**] Kekinniemi r, Vuoksenranta Hopeasalmi st r: Hid. comm. — **Ik.** r par. Käkisalmi [»Kexholm»] [cfr Suom. V p. 314] et Pyhäjärvi: Malmb., spec. e Pyhäjärvi Sortanlaks!, Pyhäjärvi Pyhälaks: Sahlberg!, cfr Suom. V p. 300; Pyhäjärvi Tiitua ad Kiimajärvi in prato, Sakkola [cfr Suom. V p. 290] ad pristinam ripam septentrionalem fluvii Suvanto p ad partem maximam ster., floribus r: Hid. comm.; st r—p [par. Antrea etiam complectens] Heinjoki ad occidentem versus a Kaltovesi in luco st pc, in ripa st pc, Muolaa Paakkola pc, Salopaakkola st pc, Paakkolan Vitsasaari st cp, Pölläkkälä st r: Hid. comm.; f. floribus albis Muolaa Ventelä: Ester Rönneberg!, vide infra; Metsäpirtti Tappari iuxta

lac. Ladoga: Lindberg!; Uusikirkko Hännilä ad litus: O. A. Gröndahl!

Ta. Sääksmäki in ripa (alumn. A. Nykopp): Arrh.; rr, [Hollola] Lahdenpohja, ad amnem in Vesijärvi fluentem prope pontem viae publicae: Norrl. s. ö. Tav.!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. 146 et vide infra; Hollola in ripa occidentali lacus Vesijärvi: O. Collin!; Asikkala Vääksy: Kihlm. 1888; Sysmä prope pagum ad templum (Blom), Ravjaskorpi: Unon!; Sysmä Nordenlund in ripis lacus (alumn. J. Wallén): Arrh. — **Sa.** Kristiina ad meridiem versus a Mikkeli (spec. in herb. alumnorum): Zidb.; Ruokolahti Vuoksenniska ad fabricam Enso 1922 (V. Kunnas): Link. comm.; Mikkeli [»St Michel»] complur. loc. ex. gr. »Prästgårdsudden»: Hasselbl. et alii; Nyslott (Mille Lindfors): E. Nyl. & Chyd.; Kerimäki Putikko: M. & J. Sahlberg!; Rantasalmi Laivo (G. Ekman), Sääminki Tihiäsaari (K. J. Lagus): Link. comm.; Sääminki Särkilahti (alumn. Juntunen herb.), Pääskylahti (herb. alumn.) et Simunansaari: Buddén, cfr Suom. VI p. 174 (11 et 12); Savonlinna Pääskylahti, Väärsäsaari Simunansaari et compluribus insulis in vicinitate oppidi, Sääminki in herb. alumnorum e Pellossalo, Lammassaari, Matari, Hevonsalo, Saukonsaari, Särkilahti, Tihiäsaari [et] Tolvaniemi, Kerimäki in herb. alumnorum e Patasalo, Hälvänsaari, Punkaharju, Kupiansaari [et] Tynnyinniemi, Enonkoski Kangasniemi (J. Blomgren herb.): Budd. muist., spec. e Kerimäki Punkaharju: L. Hirvensalo!; Rantasalmi Joutsenmäki Kilpisaari: E. Sillman!, Rantasalmi Vaahersalo in insula Laivo: Suomalainen!, cfr Suom. VI p. 212 item l. c. 11 et 12; Taipalsaari in prato udo 5 km ad septentrionem versus a templo 1886: A. N. Arppe, ad spec. adscriptum: »Har under de senaste åren ej träffats på samma ställe». — **Kl.** ad Ladogam borealem (st fq) et late obveniens a Kurkijoki ad Salmis: Fl. Kar.; r Kaukola Rami in insulis parvis lacus Ladoga cum *Eupatorio cannabinum*: Lindén, cfr Suom. V p. 319; Hiitola Marjasaari: V. Jääskeläinen!; [Salmi] Uusikylä! et Valamo!: Chyd.; Sortavala Anjala in Hakasaari, Valamo in insula Skit: Enw. hav.; Kirjavalaks: Nikl!; in vicinitate lacus Ladoga r: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 264; enum. e multis locis Link. Stud. II, ubi antecedentes ad maximam partem proferuntur,

spec. e Impilaks Haukkalahti!, de Impilaks Viipula cfr Pesola in Medd. XLI p. 61 et Suom. V p. 424 [Impilahti]; Sortavala Läskelä ad ripam amnis: Pesol., cfr Suom. V p. 359; Sortavala Vakkosalmi: S. Cantell!; Sortavala Paksuniemi (G. Lång): Lindroth in Acta XX, N:o 9, p. 14, cfr Liro Ured. p. 343; e Valamo! et Kirjavalaks! adsunt multa spec. in H. M. F., item e Sortavala! — Kol. st r praecipue margines rivulorum et amnium ornans: Elfv., spec. e Sermaks!; Vosnessenje: Sahlberg!; Suoju, Vosnessenje, in vicinitate Nimpelto, Vakrutschej et ad orientem versus ab Ostretschina!: Caj.; Vosnessenje [etiam] (Lindroth): Bot. Not. 1902 p. 167; Salmi enum. e complur. loc: Link. Stud. II, quem l. inspicias, spec. e Salmi Uksu leg. Pesola!, e Salmi Lunkulansaari: Laura Högman & Wecksell!; Petrosavodsk (Günther): Norrl. On.; Solomeno: Simming!; ad ripam lacus Onega inter Djerevjannaja et Petrosavodsk: Liro Ured. p. 343—344.

Tb. Konnevesi Kauppila in vicinitate templi ad Riitapuro (A. Pynnönen): Link. comm. — **Sb.** Jorois: G. Grotenfelt in herb. lyc. n., cfr Suom. VI p. 134; Jorois Järvikylä: Edith Lindström!; Leppävirta non admodum r, cp in ripis insulae Unnukka et ad officinam Varkaus: Enw.; e Varkaus etiam comm. Link.; r, Maaninka Tavinniemi, [Pispavuori] Tuovilanlaks!: Mela; e Tuovilanlaks! adsunt nonnulla alia spec. et multae adnotationes; Kuopio: L. M. Runeberg!, vide etiam Knabe p. 22; [Kuopio] rr Vaajasalo Vihtakanta cp ad rivum a Korpisuonniitty fluentem!: Link. Lis. p. 31, (cfr Link. kert. p. 182—183); Kuopio Hirvilahti, Maaninka ad canalem Vianta: Budd. muist.; Nilsä Kuuslahti: Knabe litt.; Maaninka Leppäniemi prope praedium (K. Teräsvuori): Link.; Iisalmi bor. occ., Kiuruvesi Korpijoki, Piela-
vesi Tuovilanlaks Korkeakoski!: Palm.; Leppävirta Varkaus cp [vide Enw. c. pl.], Kuopio pag. Kasurila Husonlampi [et] Jälänjärvi cp ad ripam, pag. Kolmisoppi in rivo a Peltonen fluente, Maaninka Kinnulanlahti (Leppäniemi), ad praedium sacerdotis, ad Kitujoki, pag. Pöljä Koivulanjoki, Syrjänpuro, Pöljänjärvi duobus locis, Pitkänjoki [et] Heinälammenpuro, pag. Hökönen ad rivum inter Luelampi et Ikäleino, pag. Hyttilänkylä Vesajoki [et] Tavinniemi Savola in horto, Lapinlahti ad pistrinam Naarva,

Varpaisjärvi Jumis Pitkäkoski!, Iisalmi Soi'injoki, Vieremä Kauppilanjoki Kauppilanmäki [et] Latukka ep ad rivum: Kyyhk. litt., spec. etiam e Naarvanmylly! ad finem inter Lapinlahti et Maaninka. — **Kb.** Kide (!) r Hvilodahl: Brand.! et U. W. Telén!, cfr Link. Stud. II; Kide [»Kitee»] in pago ad templum prope lacum Kiteenjärvi, Puhos in insula lacus Orivesi (Hilja Liimatainen herb.), Tohmajärvi inter Kemie et Onkamo 1918: Link. Stud. II, quem l. inspicias; Rääkkylä Paksuniemi: Axelson!; Joensuu ad rivum Siilainen 1903: Link.; Rääkkylä inter Rasi-vaara et Vahalahti, Kiihtelysvara in aggere viae ferratae prope statiunculum Niittylahti, Joensuu in coemeterio et Polvijärvi in vicinitate templi ad ripam lacus Viinijärvi (Rancken & Kotilainen): Link. comm.; Liperi p ad ripas lacus Orivesi tantum fere in ripis ad orientem versus: Eur. & H., spec. e Simananniemi!; [Kontiolaks] r Herajärvi in ripa occidentali hic illic spec. solitaria: Axels. Putk. — **Kon.** st r Tiudie (Günther), Nikolskij [Simming forte in Kol.], Suunu plur. locis in saxosis graminosis riparum Saoneshje Velikajaguba! iuxta lit. in saxosis inter gramina et frutices haud r: Norrl. On., vide etiam Günth. p. 43; in ripa lacus Lishmajärvi prope Käpselkä, Uniza, in insula prope Tolvoja: Kihlm.; Kishi [»Kiischi»]: Liro Ured. p. 344; Klimetskoj [»Sennoguba»] et in nonnullis insulis adiacentibus: Caj.; Saoneshje Schungu Aschebnavolok! et Mintzu!: Poppius.

Om. Nykarleby Frossön [verisimiliter Fröjsön]: Blank!, cfr Malmgr.; Nykarleby (!) in taenis Fröjsö et Kråkskär: G. Hedström!, cfr Alc. et Laur. Växtf.; in litoribus insulae Fröjsön! st ep: Laur. Växtf.; vide etiam Hellstr. p. 135. — **Ok.** »1786 träffade jag ett stånd i Paldamo»: Jul. p. 291; Paltamo ep ad partem septentr. orient. lacus Paltajärvi: Brenn. Reseb. p. 74; rr Puolanka, Paltamo Mieslahti: Brenn. Obs.; Paltamo pag. Kiehimä Heinäjoki prope Pikkula: Kyyhk. litt., cfr etiam Must. p. 55; r [Kianta] Kangasjoki st ep, Hiisijoki et Junnujoki: Kyyhk., cfr Brenn. bidr. p. 22; r et plerumque pec in vicinitate templi ad Hiisijoki, Kerälänkylä in prato ad Kangasjoki! et Alanäljängänkylä ad Junnujoki: Kyyhk. Suom. — **Kp.** r, par. Kostamus ad pagum eiusdem nominis: Wainio Kasv.

Ob. in maritimis (fq) ex. gr. in Liminka!: Hellstr. p. 135,

cfr Brenn. Reseb. p. 79 et vide Hellstr. Distr. p. 11; in prato Liminka [»Limingo äng»]: Porthans bref till Calonius, H:fors 1886, p. 126, cfr Sv. Litt. Sällsk. Förh. 18, p. 133; in prato Liminka in vicinitate viae ferratae: Leiv. Veg. p. 206; Kempele et Liminka cp in prato, Oulujoki ad Sangis et Toppila his locis r: Leiv. putk.; »på Limingo äng Porthan och Frantzén 1794 [Uleåborg], Ullströms trädgård 1797»: Jul. ann.; Uleåborg nonnulla spec. 1790: Jul. p. 291; Uleå ex. gr. ad praedium Heikkilä, li, Kemi etc.: Zidb.; [Uleåborg] st r [»7»], Kempele: Leiv.; Liminka, in parte maxima [»Obor.»] r Simo, li, Uleå etiam prope Pukki, in parte septentrionali [Nor.] p Rovaniemi, Kemi, Torneå, Karunki ad Husa: Brenn. Obs., quem l. inspicias; p Simo ad Rajastenoja et Heporuona, Kemi Pajusaari contra Pörhölä et Karinhaara, Rajaoja in prato infra Kallinkangas, Kuivanuoro Heinäraiskio: Keckm., cfr l. c. p. 16; Kemi p Heikkiläntörmä!, Kaakamo Viitakoski etc: Rantaniemi; Torneå: Clarke X p. 34; Kemi: M. Castrén p. 340; Alatornio [»Nedertorneå»] Husa: Brenner!; Torpa prope Torneå: Houghb. not., vide etiam Medd. IX p. 124; r Kukkola ad Torneå (Fristedt & Björnström): O. R. Fries p. 157; [Haaparanta: Hartm. p. 29; cp in insula maiore in fluvio Tornio contra Pajala: Samz. p. 181, quem l. inspicias;] r Ylisaari (E. Orstadius), Autio prope amnem, Muonionalusta (Brundin): Birg. p. 91; cp in turfosis inter Kaunisjärvi, Kursujärvi et Käymäjärvi (H. Zetterberg): Birg. Till. p. 71; Vestrobottnia septentrionali in insula Vähäsaari in fluvio Torniojoki [»Torne älf»] contra Matarenje (B. Korsell): Mörn. norrl. p. 138, Öfvertorneå prope pontonem Salmi ad septentrionem versus ad Matarengi (B. Hörberg): Mörn. Bot. p. 40; Kemi in saliceto vasto insulae cuiusdam: Caj. Torn. p. 118, [Ylitornio] Hirstiö Niittysaari et Nautapuodinsaari: l. c. p. 45, 49 et 115, quem l. inspicias, Rovaniemi in ripa lapidosa prope pagum: l. c. p. 113 et 119; Ylitornio Raanujärvi Korpijoki: Kotil. litt.; Rovaniemi ad Valajankoski: Nyberg!; Rovaniemi Palovaara: Brenner herb.; r Rovaniemi Tervo: Hjelt & H.! cfr l. c. p. 107 et not. 2, item Silén Bl. p. 89; Rovaniemi Jaatila ad Kemijoki: V. Ollila!; Rovaniemi Louevaara (leg. Seth Nordberg), ad Ternujoki r: Hid. comm. — **Kuus.** Mustavaara prope Pyhäkuru, Matkajoki inter

Oivanki et Saunalampi pc 1914: Edv. af Hällstr.; par. Salla ad rivum ad partem austro-occidentalem lacus Niluntijärvi: Borg!, cfr Medd. XXVII p. 91. — Kk. Salla ad inferiorem partem fluvii Kutsa: Borg & Rantaniemi, cfr Medd. XXVII p. 91—92.

Lapp. fenn. r Kolari Jokijalka!, Kittilä ad pagum eiusdem nominis pcc et ad Alakylä: Hjelt & H.; Kittilä Tepasto Tuomisaari in ripa fluminis Ounasjoki: Link. comm.; [cp in insula maiore in fluvio Tornio contra Pajala: Samz. p. 181, quem l. inspicias;] [Sodankylä! in vicinitate templi] in pratis udis caespitosis vel siccioribus marginibusque fissurarum (p) et pc: Blom Bidr., cfr Wainio Not. et Kihlm. Beob. p. XIX; Muonio: Wirz. M. S.; »per partem silvaticam supremam Lapponiae Tornensis et Kemensis rarius ex. gr. ad Ivalojoiki Enarense parcius»: Wahlenb. p. 194 et 195, cfr l. c. p. XVII et LVII; Kuolajärvi ad Kutsajoki c. 0,5 km a Pyhälampi ad septentrionem versus, inter Aapajärvi et Pyhälampi ad Montikaisenlampi, Aatsinkijoki infra Aatsinkijärvi et ad Könngäs, denique ad Tuntsajoki a Nivala parum sursum: Pesol., spec. Kuolajärvi leg. K. A. Sipola!; »inter regionem Fælles et Enare fq, ad Ivalojoiki parcius»: Wahlenb. Fl. Suec. p. 504; ad Ivalojoiki cp: Fellm. Lapp., cfr Fellm. Anteckn. III p. 316; Inari fq — st fq in regione coniferarum mixtarum ad Ivalojoiki, st fq etiam ad Koppelo in regione pinifera: Wainio Not., cfr l. c. p. 10; a nobis prope Kultala ad Ivalojoiki et pluribus locis ad flum. inarense Vaskojoki visum: Kihlm. Ant.; Törmänen: Lindberg!; Karasjok, Tanaelven: Blytt p. 626 et Norm. Fl. Spec. p. 659; Tanaelf etc.: Hartm. p. 29; Petsamo Salmijärvi Kuvernöörinkoski: Link. comm. — [**L. ent.** reg. subalp. (fq) ad ripas fluviorum: (L. L. Læst.): Læst., qui ipse 1859 non vidit, vide l. c. p. 38 not 16, spec. e Kaaresuanto [»Karesuando»] leg. L. L. Læstadius!; Enontekiäinen: Wirz. M. S., spec. ex Enontekiäinen leg. F. Mäklin!; Kilpisjärvi ad Siilasmalla in declivi australi: Montell in Medd. XL p. 180, vide etiam Aug. Heintze in Bot. Not. 1909 p. 41; Jukkasjärvi etc.: Hartm. p. 29.]

Lapp. ross. ad flumen Tuloma: Fellm. Ind.; Ponoj: Mela Pl., Sahlberg! et Montell!; prope pagum Voroninsk in ripa alta graminosa: Kihlman!; Petsamo Yläluostari in coemeterio et in

ripa fluminis: Link. comm.; ad rivulum parvum in ripa peninsulae Ribatshi [»Fiskarhalfön»]: Bochtlingk p. 199 not; ad inferiorem partem Juonnijoki: Axelsson & Borg!; ad flumen Ponoj inter Kuljok et Kamensk: Palmén!; Nuotjavr: Hollm!; r Tuloma Nuorti: Enw. ann.; ad ostium fluminis Nuotjok: Lindén Beitr. p. 16; Tshapoma: Mela Pl. et herb.; a N. I. Fellm. nullibi lectum, vide etiam N. I. Fellm. p. XL et cfr Beket. p. 575, vide ceterum infra; Spic. I p. 24 vide supra p.

Vide ceterum sub formam *runcinatum*.

Ta. Norrlin nämner, att *Mulgedium* blifvit utrotad vid landsvägsbron i Hollola: Medd. XXIV p. 145, jfr R. Palmgr. Not. p. 32.

Lapp. ross. och Kp. Ön Haritonow, ön Mutreschkin . . . Pono-sero . . .: Beket. p. 575. Pono-sero afser sannolikt Paanajärvi i Kp.; uppgiften dock icke fullt pålitlig.

Mulgedium sibiricum uppräknas bland arter, som finnas i södra Lappmarken, men saknas i Sodankylä barrskogsregion: Huult Lappm. p. 40, se äfven l. c. p. 92 och 94. — Den säges tillhöra kategorin [i Sverige] östliga arter: Birg. p. 87 och omnämnes här bland sådana, som sprida sig västerut: Cajander i Oma maa IV p. 491.

Om artens stundom rätt så nyckfulla uppträdande se Aug. Heintze i Bot. Not. 1909 p. 41—46, särskilt p. 41.

M. sibiricum betecknas som en af kulturen svagt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 264, jfr Link. Stud. II p. 476.

F. runcinata behandlas under särskild rubrik. — En f. »foliis integerrimis vel minutissime dentatis» funnen i **Ob.** Rovaniemi vid Valajankoski: Brenn. Obs.

Hvitblommig *M. sibiricum*: **Ik.** Muola! »Ventelä metsä, Vuoksen lietteeltä»: Ester Rönneberg!, jfr Medd. XXVII p. 11.

***Mulgedium sibiricum* f. *runcinata* Læst.**

Cum forma typica, in quam transit, raro occurrit.

Ik. Muola [»Mohla»] Kyyrölä!: Lindberg in Medd. XXII p. 6, ubi primum e Fennia indicatur; Muola r Paakkola Vitsasaari, Salopaakkola et Pölläkkälä, Sakkola inter Purpua et Kekkälä st pc: Hid. comm.

Sa. Sääminki Kyröniemi: K. Enwald! — **Kl.** Valamo: Chydenius!; Sortavala Vakkosalmi: I. M. Warttinen! — **Kol.** Svir Sermaks: Elfving!; Pjongos ad ripam fluvii: Lindroth & Cajander!; Solomeno: Simming!

Sb. Jorois Tahkoranta in litore graminoso lac. Saima cum typo: Sælan!; [Pielavesi] Tuovilanlaks: Malmberg!; Maaninka prope canalem Ahkiolahti: Buddén!; Maaninka ad ripas praedii sacerdotis: Kyyhk. litt.! — **Kb.** Joensuu ad aggerem viae ferratae: A. L. Backman! — **Kon.** Kisbi [»Kiischi»] ad ripam lacus Onega [»Äänisjärvi»]: Lindroth & Cajander!

Lk. Kittilä ad ripam flum. Ounasjoki: K. O. Elfving!

Formen omnämnes äfven från **Kton.** och **Kpor.**: Mela Kasv. V.

Lindberg framhåller, att f. *runcinata*, att döma af exemplar i H. M. F., utan gräns öfvergår i hufvudformen: Medd. XXII p. 6.

Crepis sibirica L.

Ad fines austro-orientales prope fluvium Svir rarissime occurrit.

Fenn. mer.-or. (**Kol.**): Nym. Suppl. p. 200; planta rarissima tantum in **Kol.** parte austro-orientali rr crescit: Schedae p. 121, vide etiam Lindb. Pfl. p. 14 et Norrl. in Atlas p. 2 (infra impressum).

Kol. In vicinitate fluvii Svir: A. Günther!, cfr Kihlman in (Diar. 5, IV, 1884) Medd. XIII p. 186, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. XIII et vide infra; in reg. Svir Vosnessenje: Elfving!, vide infra; Nimpelto et Vosnessenje! in lucis humidis rivorum: Cajander in Medd. XXV p. 27, vide etiam Lindroth! in L. Y. 1898 p. 192 et Bot. Not. 1900 p. 249, item Liro Ured. p. 356. — In vicinitate ripae orientalis lac. Onega: A. Günther a Norrlin exhibita: Medd. III p. 173.

Pl. Finl. exs. N:o 400 Rossia **Kol.** Vosnessenje in nemore iuxta fontem ad flumen Svir leg. Lindroth & Cajander.

I Medd. XIII p. 192 säges arten vara funnen vid Petrosavodsk af A. Günther. Här föreligger uppenbarligen en förväxling, det bör rätteligen heta: i närheten af floden Svir, se Medd. XIII p. 186.

Crepis sibirica uppgifves äfven för **Kton.** Vodla och **Kpor.** Somba (biflod till Onega): Liro Ured. p. 356, jfr Mela Kasv. V.

Karaktäristisk för norra Ryssland, visar sig sparsamt blott i de yttersta gränstrakterna: Norrl. in Atlas p. 2, jfr äfven Cajander i Medd. XXVI p. 178 och 182.

I Medd. XXVII p. 73 påpekar Lindberg, att Günthers exemplar ej är det äldsta af exemplaren i H. M. F. Elfving's exemplar dateras sig nämligen redan från 1875, ehuru det i sitt sterila tillstånd först förväxlades med *Inula helenium*.

Crepis paludosa (L.) Moench.

In tota Fennia usque ad 66° 20' in parte maxime occidentali et 67° in parte orientali, ut etiam in Lapponia australi occurrat. In plagis austro-occidentalibus rarior, ad orientem versus, imprimis in Karelia orientali, plus minusve frequens est.

In uliginosis umbrosis st r: Prytz cont.; Scand.: Nym. Consp. p. 455—456; Fenn. . . . in Lapp. plur. deest: Nym. Suppl. p. 201; per totam Finlandiam plus minus fq dispersa. In Lapponia tantum in australi parte lecta est: Schedae p. 121, vide etiam DC. Prodr. VII p. 170, Led. II p. 829, Liro Ured. p. 353, Valle Hav. p. 58 et Link. Stud. II p. 479 et Kuj. Aln. p. 60, 87. (126), 148, 155, 174 et 181.

A1. Hammarland in prato Storängen ad praedium sacerdotale: Tengstr.!, cfr Bergstr. p. 131; (st r) Eckerö inter praedium sacerdotis et Storby cp: Bergstr. Beskr.; Jomala Möckelö: Laur. Fört., cfr Palmgr. Stud. p. 467; Eckerö Storby: Arrhenius & Kihlman! et Pesola!; Hammarland Tellholm: Liro Ured. p. 353; Jomala ad septentrionem versus a Kungsö ad viam inter Kungsö et Torp, item Vargsund, Finström prope Emkarby: Palmgr. Stud. p. 467, cfr l. c. spec. tab. VIII et Palmgr. Entf. p. 113. — **Ab.** Uskela: Nikl.!, r Nummi prope Pitkäjärvi: Sel.; Lojo Laxpojo et Ojamo: Hels.; Lojo Gerknäs, Kyrkstad, Vabby, »Ojamo källor», in vicinitate templi et Laxpojo: Ch. E. Boldt; [Vihti] (fq): Printz; st fq: Flinek; r Pusula ad ripam stagni Kaitlampi 'et ad molam Pyhäjärvi: Weeks.; st r in vicinitate Tapaninen ad rivum a lacu Hirvenjärvi fluentem: Caj. Kasvist. — **Nyl.** [Ingå] r Johannesberg: W. Brenn. Växtg.; Kyrkslätt: W. Snellman in herb. lyc. n.; Esbo complur. locis in parte septentrionali paroeciae, sed non est in parte australi: Cedercr. litt.; Thusby haud r: Åstr. & H.; Helsingē ad fluvium Vanda in vici-

nitare Öfvitsböle: Link. comm.; [Nurmijärvi] p . . . interdum cp: Stenr.; Borgå Laha (Nerv.): W. Nyl. p. 208; st r, Borgå!, Orimattila, Hogland: Sæl. Ö. Nyl.; Orimattila st r enum. e 5 locis: Link. comm., cfr Link. Lähd. p. 161 et 163; [Hogland] fq locis humidis: Brenn.! — **Ka.** Sippola: Sæl. Ö. Nyl.; p — st fq in silvis humidis depressis, in vallibus rivorum et in pratis humidis: Lindén; p: Valle tiet., cfr Valle Hav. p. 43, 47 et 52. — **Ik.** p: Malmb., spec. e Pyhäjärvi!; Sakkola: Nikl.; Hid. comm. e multis locis enum., vide etiam Caj. Stud. p. 184, 194 et 198, item Hid. Van. p. 130; [in tota Ingria st fq: Meinsh. p. 191].

Sat. p: Malmgr. et Hjelt. — **Ta.** p: Leop.; [Kalvola] haud infrequens: Knabe Först., cfr Borg p. 438; st fq: Norrl. s. ö. Tav.; p: Bonsd.; [Orivesi] st r . . . sp: Borg Tiet.; st fq inprimis in Luhanka! et Korpilahti australi: Wainio Tav. or.; de Luhanka cfr Suom. VI p. 55; ab Asp. & Th. omittitur. — **Sa.** fq: Hult; p: E. Nyl. & Chyd. — **Kl.** fq praecipue ad Ladogam borealem: Fl. Kar.; st fq: Hann.; fq etiam in Pälkjärvi et Suistamo: Hjelt Ant. p. 63; in vicinitate lac. Ladoga fq, interiore in parte st fq: Link. Stud. p. 274 et Link. Stud. II p. 479, ubi e multis locis enumeratur, quem l. inspicias. — **Kol.** fq — fqq: Elfv.

Oa. p: Malmgr.; rr Qvarken Replot: Laur. Växtf., cfr Liro Ured. p. 353. — **Tb.** p: Broth. — **Sb.** [Leppävirta] st fq: Enw.; p: Mela et M. & J. Sahlb.; st fq — p: Link. Lis.; in circa 35 locis in multis par. visam esse inter alia Rautavaara Petronvaara saepe cpp, Kaavi Luikonlahti—Sivakkavaara item cpp indicat: Kyyhk. litt., cfr Kyyhk. Keski-S. p. 61 et Kyyhk. Pohjois-S. p. 64; Virtasalmi: Suom. VI p. 125. — **Kb.** Tohmajärvi fq: Hjelt; Liperi p: Eur. & H; fq . . . interdum cp inprimis in partibus orientalibus et septentrionalibus territorii: Axels. Putk.; st fq: Wainio Kasv. — **Kon.** fq — fqq »saepe cp, in Saoneshje modo ad Velikajaguba, in reg. occ. fq vidi»: Norrl. On.; Shunga, Tolvoja et Kusaranda: Kihlm.; vide etiam Link. Stud. II p. 479.

Om. p: Hellstr.; st r Soini fq nonnullis locis [enum.], Alajärvi in valle Lohijoki ad Myllyaho, in reg. calcis complur. locis: A. L. Backm. Fl., cfr l. c. (p. 137); Vindala Moskoankallio: A. L. Backman in Medd. XXX p. 104; p, Nivala [et] Haapajärvi: Tenn.; [Oulainen] p, hic illic spec. solit., hic illic copiosior: Parv.

Oul., quem l. inspicias. — **Ok.** st fq: Wainio Kasv. et Brenn. Obs.; p: Must.; Puolanka fq: Brenn. p. 72, vide etiam l. c. p. 68; fq — st fq, saepe cpp inprimis in reg. calcis: Kyyhk. Suom., cfr l. c. p. 23, vide etiam de Sotkamo Kyyhk. maap. p. 53, 56, 58, 59 et 61; Kyyhk. litt. indicat e plus quam 60 locis in par. Sotkamo, Paltamo, Puolanka, Hyrynsalmi, Kuhmo et Ristijärvi visam esse. — **Kp.** st fq: Wainio Kasv.; in vicinitate Särkijärvi st fq ut etiam in parte media, Kellovaara fq et saepe cpp, ceterum enum. e multis locis: Bergr. Ant., vide etiam Lindr. Lisät. p. 8; Solovetsk: Selin!

Ob. in australi parte partis septentrionalis [»Nor.»] p in plagis litoralibus par. Kemi et Simo, in parte maxime [»Obor.»] r Simo, Utajärvi: Brenn. Obs.; p — st fq: Keckm.; Kemi p: Rantaniemi; Simo: Zidb.; Simo inter Ruona et Portimo, item Marrostenmäki: Brenn. Ber. 1870; Kemi st cp parum ad meridiem versus ab oppido: Hjelt; Kemi [Torvinen]: Brenner!; Tervola Pisavaara: Lak. p. 45 et 8; Öfvertorneå circa milliarium infra serratrinam Portimo!; Ylitornio Kainuunkylä Hämeenmaa: Kotil. litt; Rovaniemi ad Hirvas in paludoso [»korvessa»] pc, Tervola Peura Raemäenjängä st pc: Hid. comm.; Tervola ad ripas Vähäjoki, Runkausjoki et Louejoki (fq) [»yleinen»] in paludosis [»korvissa»] et ad margines paludum: Kotil. litt. — **Kuus.** Välijoki cp: W. Nyl. Till. p. 303; (fq): Sahlb. Fört.; st fq: Wainio Kasv.; fq: W. Brenn. Fört.; enum. e magis quam 20 locis: Kuj. Hav. p. 34—35, 50—51 et 52—53; e permultis variis locis: Auer Suot, vide etiam A. L. Backman in Medd. XXXV p. 200 et W. Brenn. p. 107 etc. — **Kk.** (st fq): Wainio Kasv.; in declivi montis Paatinvaara: Bergr. Ant.

Lk. Sodankylä Luiro in vicinitate Korvanen: Caj. Stud. p. 199; Kuolajärvi Tuoruskuru ad partem austro-occidentalem lacus Aapajärvi: Pesol. kasv. p. 233; Kuolajärvi Pyhäjärvi ad Vuorijärvi, r, item Sovajärvi inter Tunturilampi et Heralampi st cp [»6»]: Lak. p. 37 et 47; Kuolajärvi [»Salla»] ad fluvium Enianjoki ad meridiem versus ab Ala-Kurtti! et ad Kutujoki! prope lac. Seonimanjärvi: Borg & Rantaniemi, cfr Medd. XXVII p. 91; Kuolajärvi ad pontonem supra Kutsanjoki: Edv. af Hällström!; Kuolajärvi Kutsajoki st fq — fq: Pesol.

Lapp. ross. in parte inferiore usque ad Kantalaks st r, etiam ad pagum Ponoj: N. I. Fellm. nomine *Hieracium paludosum*; Hibirä, inter Sereäna et Shelesna, Porjeguba, Kuusreka, Tetrina, Tshapoma et Ponoj: Mela Pl.; ad alpem Tshun [»Tschuina tundran!«] in parte orientali, reg. silvatica suprema et ad fluvium Kipimä!: Axelson & Borg; Kaitatunturi: Axelson & Borg in Knabe herb.; ad flum. Umpjok ad catarrh. Kitshakoski: Kihlman!; ad amnem Marjok in ripa graminosa humida: Palmén!; Pjalitsa in nemore: Kihlman!; Ponoj in declivi in ripa septentrionali fluminis: Montell!, vide etiam Broth. exk. p. 78 et Krohn Paeön. p. 229.

Pl. Finl. exs. N:o 299 **Sat.** par. Karkku Järventaka loco scaturiginoso leg. Hjelt.

Större delen af Finl. och Lappl.: Fries. Uppgiften har ej sin giltighet i fråga om Finska Lappmarken; också upptager Wahlenb. arten endast från södra Lappland.

De uppgifter, som meddelas af Hellstr. Distr. p. 23, vederläggas af senare undersökningar.

Ab. Eklund framhåller, att han ej sett arten i Korpo eller Houtskär: Ekl. comm.

Li. »sparsam i Fyrregionen i Finmarken f. ex. i Fælledsdistrikterne»: Lund p. 68, jfr Blytt p. 626 och Hartm. p. 33. Norman har ej sett arten i Sydvaranger, se Norm. Fl. Spec. p. 662.

Linkola betecknar *Crepis paludosa* som en af kulturen svagt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 264, jfr Link. Stud. II p. 479.

F. pallida **Ab.** Lojo: Brenner i Medd. XXI p. 7, där formen beskrifves.

Crepis praemorsa (L.) Tausch.

In Alandia et Tavastia australi usque ad 61° lat. rarissime occurrit.

Kalm; in pratis subhumidis (p): Prytz cont.; Fenn. merid. occ.: Fries; Fenn. mer.-occ. (in Tavastl. primus inv. C. J. Arrhenius 1861): Nym. Suppl. p. 202, vide etiam DC. Prodr. VII p. 164, Led. II p. 825, item Stern Fig. 11 s. 315 et Plate 17 Map. 9.

A1. r: Bergstr.; (complur. locis) [Geta] Bolstaholm, [Föglö] Degerö: Bergstr. Beskr.; Eckerö Storby versus Käringsund: Elf-

ving! et Arrhenius; Lemland Nåtö cp in colle herbido: Laur. Fört!; hoc loco nunc extincta: Palmgr. Stud. p. 466; Lemland in taeniis: Puolanne in L. Y. 1924 p. 120; Eckerö ad viam ad Öra!, Jomala Gölby Norrängen!: Lindberg; Jomala Norrsunda ad rivum inter Södersunda et Öjviken: Palmgr. Stud. p. 466, ubi antecedentes proferuntur, cfr l. c. spec. tab. VIII, de Lemland cfr etiam Suom. II p. 55 et Alc. IV; Jomala Kungsö: H. Gottberg in Häyr. herb.; in **A1. r**: Palmgr. Entf. p. 83, cfr l. c. p. 113, vide etiam infra.

Ta. r [Tavastehus Hätilä] inter praediolum Aulango et ripam 4 spec.: Asp. & Th., spec. indidem leg. C. J. Arrhenius!, cfr Herb. Mus. Fenn. II p. X, cum primum in Fennia est lectum, et Suom. IV p. 275; Tavastehus Rapamäki: K. Collin! (et O. Brusin 1870) Knabe litt.; Vanaja [Vånå] Heinäjoki: O. Collin!, cfr Liro Ured. p. 355 et Suom. IV p. 280; Hattula Leteen-suo: A. Rindell comm. et Lindberg!, cfr Suom. IV p. 268 etc.

Sat. superior: Gadd; Kyrö: Asp. — **Ta.** Hauho; Herk. Samtliga dessa uppgifter högst tvifvelaktiga.

A1. Om förekomsten vid Eckerö Storby meddelas: Redan i början af 1860-talet funnen därstädes af C. J. Arrhenius: Arrh.

Crepis praemorsa uppräknas bland arter, som med hänsyn till förekomsten visa en påfallande olikhet på ömse sidor om den l. c. föreslagna naturalhistoriska gränsen mellan Fenno-Scandia och Nordryssland: Cajander i Medd. XXVI p. 182.

[*Crepis multicaulis* Led.]

Ad sinum Varangricum haud procul a finibus Fenniae rarissime occurrit.

»Vid Meskelfvens utlopp i Varangerfjord»: Th. Fries p. 182, cfr Blytt p. 625; Hartm. p. 34, Nym. Consp. p. 438 et Norm. Fl. Spec. p. 664. »Återfunnen år 1875 af Aurivillius och 1880 af Arrh. i täml. stor mängd, ehuru på en inskränkt areal»: Arrh., cfr Medd. IX p. 174.

Densamme lämnar i oktober 1925 följande upplysning: Öfverläkaren dr Björn Floderus och rådman Adolf Hafström i Stockholm ha välvilligt meddelat mig, att *Cr. multicaulis* ännu sommaren 1923 kvarlefde på sin klassiska, numera fridlysta lokal, där ett 30-tal individ sågos. På en annan

plats, belägen ett stenkast bortom det fridlysta området, upptäckte rådman Hafström ytterligare ett 20-tal exx.: Arrh. comm.

Arten är ej funnen inom Finlands naturalhistoriska gränser, hvilket framhålles gentemot Klinggräff p. 67.]

Crepis tectorum L.

In Fennia plerumque frequenter in parte maxime septentrionali, ut in Lapponia australi satis frequenter, provenit, ad septentrionem versus usque ad 69° 5' lecta est.

Till.; Kalm; in aridis fq: Prytz cont.; maxima pars Fenn. et Lapp.: Fries; Scand.: Nym. Consp. p. 457; Fenn.: Nym. Suppl. p. 201; fq in tota Fennia usque ad Inari: Sunila p. 33; variis formis per totum fere territorium dispersum, in septentr.-orientali Lapp. ross. omnino non est: Schedae II p. 157, vide etiam DC. Prodr. VII p. 162—163, Led. II p. 822—823, Liro Ured. p. 351, Link. Stud. II p. 478—479 et Link. Überw. p. 221.

A1. (p): Bergstr.; st fq: Bergstr. Beskr.; enum. e permultis locis: Palmgr. Stud. p. 466; Brändö et Kumlinge p — st fq: Bergr. — **Ab.** fq: Zett. & Br.; Iniö p — st fq, par. Gustafs Lypörtö: Bergr.; Korpo Utö et Enskär fq: Ekl. p. 106, vide etiam Ekl. Veg. p. 215; fq in toto territorio: Ekl. comm.; st fq — fq: Arrh. Ann.; fq: Sand., A. Nyl., Printz et Sel.; (p): Renv.; fqq: Flinck, V. E. Broth. [»yl.»] et Weeks.; Mietois et in parte aperta par. Mynämäki [»Mt. ja Pt.»] fq, ceterum st fq, cp — st cp in agris etc.: Caj. Kasvist. — **Ny1.** fq et in taeniis et in terra continenti: W. Brenn. Växtg.; fq: His., W. Nyl., Hid. Tiet. et Sæl. Ö. Nyl.; fqq, hic illic st cp — pc: Stenr., quem l. inspicias; p in montibus: Brenn. p. 446 et Brenn. Till. p. 36, vide etiam sub formis. **Ka.** fq: Blom; fqq: Lindén. — **Ik.** st fq: Malmb. et Hid. comm.; [fq in tota Ingria: Meinsh. p. 190].

Sat. st fq: Malmgr. et Hjelt; fqq: Saur.; complur. locis, frequentia non potest indicari, enum: Häyr. Björneb. — **Ta.** fqq: Leop. et Norrl. s. ö. Tav.; fq: Knabe Fört., Asp. & Th. Bonsd. et Wainio Tav. or.; fq, sp interdum st cp: Borg Tiet. — **Sa.** fqq: Hult. — **K1.** fqq: Fl. Kar. et Hann; fq: Hjelt; fq et in vicinitate lacus Ladoga et interiore in parte: Link. Stud.

p. 274, cfr l. c. p. 163, 332 et 366, item Tab. VI; in vicinitate lac. Ladoga fq (—fq), interiore in parte plerisque locis st fq interdum etiam fq, sed interdum multo minore frequentia: Link. Stud. II p. 479, quem l. inspicias. — Kol. Vosnessenje et Mandroga in agris: Elfv.

O a. st fq: Malmgr.; fq: Laur. Växtf. — **T b.** fq: Broth. — **S b.** fq: Enw., Mela et M. & J. Sahlb.; st fq: Link. Lis.; Kaavi nonnullis locis cpp: Kotilainen in Medd. XLVI p. 7. — **K b.** fq: Eur. & H.; st fq per territorium, plerumque subdominans: Axels. Putk.; st fq: Wainio Kasv., vide sub **Ok.** — **K o n.** fq: Norrl. On.; ubique: Günth. p. 43.

O m. fq: Hellstr.; fq, sp — st cp in collibus aridis et in agris: A. L. Backm. Fl.; st fq: Tenn.; fq: Lackstr. et Parv. Oul., vide etiam Brenn. Obs. — **Ok.** st fq »eteläisemmissä pitäjissä k. tav., pohjaisemmissa j. tav., vaan tavattu niissä, etenkin Suomen puolella, ainoastaan vähissä määrin . . . tavattu toisintoina *segetalis* y. m.»: Wainio Kasv.; fq: Must.; fq, hic illic fq: Brenn. Obs., vide sub **Ob.**; verisimiliter plus minusve fq, enum.: Kyyhk. litt.; [Kianta] ut videtur st fq — p . . . interdum cp, enum.: Kyyhk. Suom., quem l. inspicias. — **K p.** st fq, in plagis arenosis, ut in pagis Uhtua fq: Wainio Kasv., vide sub **Ok.**; Rukajärvi st fq in cultis et ad culta, ceterum enum. e permultis locis: Bergr. Ant.

Ob. fq: Leiv.; fq, hic illic fq, in partibus maxime septentrionalibus et australibus minore frequentia: Brenn. Obs.; fq: Keckm.; Pudasjärvi st fq: C. Brand.; st fq in Kemi: Jul. p. 291; Kemi fq: Rantaniemi; [st fq: O. R. Fries p. 157]; st fq: Hjelt & H.; in parte septentrionali par. Rovaniemi ad maximam partem st fq: Hid. comm. — **Kuus.** st fq, sed pc, vide sub **Ok.**: Wainio Kasv.; p, ex. gr. ad Pistonjoki: W. Brenn. Fört.; enum. complur. locis: Pesol. et Edv. af Hällstr. — **Kk.** st fq in plagis arenosis ut in pagis . . . Oulanka et Kankahinen fq: Wainio Kasv., vide ceterum sub **Ok.**

Lapp. fenn. p — st fq interdum cp, frequentior ad meridiem versus, in inferiore tantum pago Kittilä, observata neque circa lacum Äkäslompola: Hjelt & H.; [cp ad Muotka, Utmokkan =influvium amnis Muonio in Tornio: Samz. p. 176; p Kengis,

Utmokkan (Samzelius et Brundin), Pajala: Birg. p. 91]; Enontekiäinen australis Hætta: Montell!; Enontekiäinen in pago ad templum fq 1925: Link. comm.; Kittilä ad praedium judicis: G. Lång!; Sodankylä in agris per totum territorium st fq: Blom Bidr., cfr Kihlm. Beob. p. XVIII; Hult in septentrionali parte par. Sodankylä non vidit: Hult Lappm. p. 40, cfr l. c. p. 39 et 93; Inari Toivoniemi in agro copiosius, fructibus maturis die 21 Aug.: Kihlm. Ant!; Kuolajärvi enum. e 4 locis: Pesol., vide etiam sub formis. — [**L. ent.** reg. subalp. et silv. (fq): Læst., Enontekiäinen: Malmberg!; Lindén Bidr.: non comm.]

Lapp. ross. p: Fellm. Ind.; »in meridionali parte p, sed ultra pagos Kantalaks et Ponoj a me nullibi visa»: N. I. Fellm., cfr Beket. p. 575; Kantalaks, Tshapoma et Ponoj: Mela Pl.; Turij: Brenner!; Umba: Kihlman!; in praedio Juonni: Axelsson & Borg!; Tetrina 2 km a pago sp — cp: K. Regel Pfl. p. 198; Tshavanga!, ad promontorium Kenoverskij! inter Pjalitsa et Tshapoma, item Orloff! et Ponoj!: Kihlman; e Ponoj etiam reportaverunt Brenner! et A. Renvall! (f. *nigricans*), vide etiam sub formis.

Pl. Finl. exs. N:o 1000 **Nyl.** par. Kyrkslätt Kantvik in sicco agro leg. Lindberg.

Nyl. [Hogland] vid Maatelli r, »öfverallt» (E. Nyl. Ber.): Brenn.; uppg. rättas delvis af Brenner själf, se i texten.

Crepis tectorum förekommer säkerligen ofta på barlastplatser m. m.; så nämnes: »eri paik. cp — epp»: Hid. rautatieas. p. 94. Dock föreligga härom jämförelsevis få specialuppg.; bland dessa märkas 6 af Hidén namngifna, här ej upptagna barlastplatser. **Ab.** [Åbo barlastplats] st pc: Pesol. Tur. p. 44. — **Ta.** »Kylmäkosken pys.»: Lahti Tul. p. 135. — **Ob.** [Uleåborg] Toppila årligen, täml. talrik: Zidd., jfr Brenn. Obs. — [**L. ent.** litto spec. unum advent. 1925: Link. comm.]

Linkola betecknar *Crepis tectorum* i de inre delarna af hans undersökningsområde som en anthropochor af tredje klassen, i Ladoga-området åter som en af kulturen starkt gynnad apophyt: Link. Stud. p. 250 och 260, jfr Link. Stud. II p. 478. W. Brenner upplattar arten som apophyt: W. Brenn. Växtg. I **Ob** Rovaniemi är arten anthropochor: Hid. comm.

Fasciation torde ej vara synnerligen sällsynt, se Medd. XXXVIII p. 102 och L. Y. 1921 p. 20.

Af de talrika formerna förekommer sannolikt var. *segetalis* Roth. öfver hela landet och torde i de nordligare trakterna vara den allmännaste;

den särskiljes dock icke hvarken i H. M. F. eller af flertalet förf. Följande uppgifter föreligga. **Ab.** [Maurila] (r) »jokseenkin harvinainen eräällä aholla Isontalon länsipuolella, n. k. »nimivuorella» Ylijärven rannalla»: Renv. — **Nyl.** p: W. Nyl.; Hogland (H. M. F.): Brenn. **Kb.**, **Ok.**, **Kp.**, **Kuus.** och **Kk.**: Wainio Kasv., se under **Ok.** vid hufvudformen. — **Ob.** Kemi: Brenn. Obs. — **Lapp. fenn.** »per partem silvaticam [Lapponiarum meridionalium et] Kemensis rarius»: Wahlenb. p. 198 och 199; »ad flumina Kitinen et Tana p»: Fellm. Lapp., jfr Led. II p. 823, jfr Kihlm. Ant., under hufvudformen; sin Kemijärvi et in parte australi paroeeciae Sodankylä usque ad Kaaretkoski fq — st fq, Inari in campo siccio ad Kyrö in regione coniferarum mixtarum lecta»: Wainio Not., jfr l. c. p. 31 och Hult Lappm., under hufvudformen. — Se f. ö. floror etc.

Var. *nigricans* Rupr. **Ka.** Haapasaari (Bær): Rupr. Diatr. p. 23. — **Kuus.** Paanajärvi: Wainio Kasv.; Ruskeakallio vid Paanajärvi: Montell i Medd. XXVI p. 67, jfr L. Y. 1900 p. 79. — (**Kk.** och) **Lapp. ross.** »loco arenoso insulae marinae in sinu Kantalahti, inter Keret et Umba ep»: N. I. Fellm., där beskrifning lämnas, jfr l. c. p. XXVI och XXXVIII äfvensom Beket. p. 575.

Crepis virens L.

In Fennia maxime austro-occidentali rarissima adventicia occurrit.

Ab. »Lojo, Mongola, in prato culto»: Lindberg (Lindb. herb.l.). **Nyl.** Helsingfors, in horto botanico efferata: Lindberg (Lindb. herb.l.).

Crepis nicaeensis Balb.

In Fennia austro-occidentali rarissime—raro adventicia occurrit.

Sat. Karkku Järventaka, inkom med höfrö från Tyskland, men är längesedan utgången: Hjelt!, jfr Alc. III och IV, Brenn. Flor., Mela Kasv. V etc. — **Ta.** [Lammi] Ronnis (Leopold): Knabe litt.

Om denna art säges: »Hinc inde cum seminibus extraneis introducta»: Nym. Suppl. p. 201.

Crepis biennis L.

In parte orientali non cis 5° 30' ab Helsingfors raro occurrit, ad septentrionem versus ad 62° 10' progreditur. Insuper adventicia lecta est.

Fenn. mer.-or.: Nym. Suppl. p. 201, vide etiam (DC. Prodr. VII p. 163), Liro Ured. p. 354, Link. Stud. II p. 478 et Link. Suom. p. 614.

Sa. vide infra. — **Kl.** cum *Picridi* in Ruskiala eidemque

in formis quibusdam sat similis: Fl. Kar., cfr W. Nyl. Distr., spec. e Ruskiala leg. Nikl.! et J. J. Chydenius!, sed his annis in Ruskiala non visa: Link. Stud. II p. 478; Sortavala nonnulla stad. ab oppido ad viam publicam Jaakimvaara versus: Enw. hav.; in agris pagi Hympölä, Yhinlahti, Rantue ad templum Miikkula, Otsois ad fretum Saikkonen: K. H. Hällstr. litt.; rr et in vicinitate lac. Ladoga et interiore in parte: Link. Stud. p. 274, cfr l. c. p. 329, 343, 369 et Tab. VI; Sortavala Hympölä: I. M. Warttinen!, in silva acerosa ad orientem versus a lacu Hympölänjärvi: Sola!; enum. e multis locis iam breviter allatis: Link. Stud. II, quem l. inspicias, vide etiam infra. — Kol. Vosnessenje [»Wosnesjenja»]: Günth. p. 43, vide etiam infra.

Kon. st r Dvoret! fq in declivibus lapidosis apricis, prae sertim deustis, Mundjärvi pl. locis hic etiam ad marg. agrorum, inter Kenakka—Lahti (Günther): Norrl. On., cfr Günth. p. 43, spec. e Dvoret etiam leg. Simming!; Verchnalamba: Kihlm.; Saoneshje Kosmosero in agro: Poppius!

Kl. Om förekomsten säges: »Äänisen seuduilla kaskimailla, Sortavalan tienoissa . . . W. Nylander tapasi sen Ruskialasta. Sortavalassa sillä on selvä »levenemiskeskustansa» Hympölän pelloissa. Niinpä olen muualta löytänyt sen esim. Yhinlahdesta Hympölän Poutiaisen pellosta. Miikkulan kirkolta kreikk.-ven. lukkarin pellosta . . .»: K. H. Hällstr. p. 100.

Om **tillfällig** förekomst föreligga flere uppg. **Ab.** Åbo i strandplanteringarna mellan broarna: Elfving! et Arrhenius, jfr Herb. Mus. Fenn. II p. 107. Arrhenius meddelar okt. 1925: Örten kvarlefde ännu för några år sedan på sin gamla lokal, de gräsbesädda strandsluttningarna mellan broarna, där den alltså bibehållit sig åtminstone bortåt ett halft sekel: Arrh. comm.; Lojo Lylyis (Edv. af Hällström): Liro Ured. p. 354; säkerligen tillfällig. — **Nyl.** Ekenäs stad 1901: Häyr.; Helsingfors Högholmen ymnig på en gräslinda: Lindberg!; Helsinge Äggelby: Häyrén!, jfr Medd. XXVIII p. 25 A; [Helsinge] Malm »pieni ryhmä maantien varressa nuorisoseuran talon luona 1918—1922, siementäen ja lisääntyen»: Link. comm.; [Helsinge] »von mir in Malm und auf der Versuchsparzelle beobachtet»: Link. Überw. p. 221; »Borgoa iuxta insulam Kråkö in saburra navali crescit»: W. Wahlbeck!

Sa. Villmanstrand finska lägret, gräsbev. plats: H. Buch! Ehuru arten i Alc. IV och Mela Kasv. V anges vara vildväxande här, är jag benägen att än så länge beteckna den som tillfällig. — Kol. Salmi Leppälä: Pesol. Kert. p. 186, jfr Link. Stud. II p. 478: »adventiv in einigen Indiv. auf dem Grasacker des Waldhüters».

Sb. »Kuopio in prato prope Taivalharju (unicum specimen)»: Buddén!

O m. rr Lappajärvi kyrkoby några ex. på ängar vid Harju år 1901 (Nyström): A. L. Backm. Fl., där arten säges vara tillfällig.

O b. [Oulu] »Hupisaarilla v. 1900 1 kpl»: Huum. sat. p. 91.

Linkola kallar *Cr. biennis* en anthropochor, nästan uteslutande förekommande på ståndorter, som uppstått genom kulturen: Link. Stud. p. 245, jfr Link. Stud. II p. 478.

***Crepis taraxacifolia* Th.**

Per errorem apud nos est indicata.

Med största sannolikhet anträffad vid Ruskiala i närheten af Sortavala, ehuru utan blommor: Ångstr. p. 50 under namn af *Barkhausia taraxacifolia*. Arten anföres äfven af Fries för Östra Finl., jfr Trautv. Iner. p. 472, ehuru med frågetecken; uppgiften hänför sig enl. W. Nyl. Distr. till *Cr. biennis*. — »*C. taraxacifolia* Fr. sum. non Th. (Fenn. mer.-or.):» Nym. Suppl. II p. 201 under *Cr. biennis*.

Hieracium.

Cum in genere polymorpho *Hieraciorum* adnotationes veteres vix ullius sint momenti eademque saepe erratae, ab initio hoc genus in Conspectu florum fennicarum tractare non statui. Quare de hoc genere lectores ad opera specialia delego.

Errata.

P. 252 per errorem omissum:

T. acutangulum Markl. 1925.

Uno tantum loco in Ostrobothnia media lectum.

O m.: Jakobstad, in prato prope Östanpå: Marklund!, cfr Markl. Tarax. p. 78, unde primum describitur.

T. acutidens Lindb. fil. 1910.

In Fennia boreali et Lapponia lectum.

O b. Kempele: Huumonen!

L k e m. Muonio Kutuniva et Paloselkä: H. Lindberg! cfr Medd. XXXVII p. 35; Muonio in vicinitate templi: Montell.

Dahlst. Tarax. Scand. exs. fasc. V N:o 43 **L k e m.** in prato ad pagum Topojärvi par. Muonio ad lat. bor. 67° 40' leg. Montell.

- P. 257 v. 9 lege Florstr. Stud. pro Florstr. Sat.
P. 265 v. 8 lege 1914 pro 1924.
P. 273 v. 33 lege Dahlst. Skand. pro Dahlst. Stud.
P. 288 v. 28 lege Alholmen pro Ahlholmen.
P. 292 v. 10 lege Dahlst. art. pro Dahlst. ant.

Errata leviora corrigant, qui nostra benevoli legent.

Notae auctorum.

VIII.

- E. Almqv. = Almqvist, E. Växtgeografiska bidrag. 2. Norrbotten (Bot. Not. 1920). Lund 1920. Includit »Adventivväxter vid Karungi 1915.»
- A. s. l. H. = Andra svenska lantbruksveckans Handlingar. H:fors 1922.
- Auer Gesch. = Auer, V. Die postglaziale Geschichte des Vanajavesisees (Communicat. ex Instit. quaest. forest. Finlandiae editae 8). H:ki 1924.
- Auer Suot. = Auer, V. Suotutkimuksia Kuusamon ja Kuolajärven vaara-alueilla (Ibid. 6). H:ki 1923.
- Auer Tutk. = Auer, V. Tutkimuksia Lapin tulvamailla (Metsätiet. koelait. julk. 4). H:ki 1921.
- A. L. Backm. Diat. = Backman, A. L. Die fossile Diatomeenflora in Österbotten (Acta Forestalia Fennica 22). Kuopio 1922.
- Birg. Sver. = Birger, S. Sverige. Växtvärlden (O. Sjögren, Sverige, Geografisk Beskrivning). Stockholm 1922.
- Birg. Växtv. = Birger, S. Växtvärlden. Norrbottens lappmarker och kustland (Sv. Turistför. resehandb. XXV, 1921). Stockholm 1920.
- Brenn. komm. = Brenner, M. Några kommentarier till Östsvenska Taraxaca af Hugo Dahlstedt. H:fors 1916.
- Caj. Anb. = Cajander, A. K. Der Anbau ausländischer Holzarten (Acta Forestalia Fennica 24). H:ki 1923.
- Caj. Kennt. = Cajander, A. K. Zur Kenntnis der Einwanderungswege der Pflanzenarten nach Finnland (Ibid. 21). H:ki 1921.
- Carp. = Carpelan, J. Ett stycke koncentrerad lappländsk na-

tur, som förtjänar att bevaras (Huvudstadsbladet 1925 N:o 43, s. 3). H:fors 1925

Cederer. litt. = Cedercreutz, C., quae litteris mihi exposuit.

Dahlst. art. = Dahlstedt, H. De svenska arterna av släktet *Taraxacum*. I *Erythrosperna*, II *Obliqua* (Acta Florae Sueciae I). Stockholm 1921.

Dahlst. litt. = Dahlstedt, H., quae litteris mihi exposuit.

Dahlst. Nordsv. = Dahlstedt, H. Nordsvenska *Taraxaca* (Arkiv för Bot. Bd. XII, N:o 2). Uppsala 1911.

Dahlst. Nya Skand. = Dahlstedt, H. Nya skandinaviska *Taraxacum*-arter (Bot. Not. 1909). Lund 1909.

Dahlst. Nya Östsv. = Dahlstedt, H. Nya Östsvenska *Taraxaca* (Arkiv för Bot. Bd. X, N:o 6). Uppsala 1911.

Dahlst. Skand. = Dahlstedt, H. Om skandinaviska *Taraxacum*-former (Bot. Not. 1905). Lund 1905.

Dahlst. *Tarax. Scand. exs.* = Dahlstedt, H. *Taraxaca Scandinavica exsiccata*. Fasc. I—VI. 1. Jönköping 1911—1917.

Dahlst. Västsv. = Dahlstedt, H. Västsvenska *Taraxaca* (Arkiv för Bot. Bd. X, N:o 11). Uppsala 1911.

Dahlst. Östsv. = Dahlstedt, H. Östsvenska *Taraxaca* (Arkiv för Bot. Bd. IX, N:o 10). Uppsala 1910.

Ekl. Ant. = Eklund, O. Anteckningar om växtvärlden i Korpo västra skärgård (**Ab.**). (Medd. XLIX). H:fors 1925.

Ekl. Bot. II = Eklund, O. Botaniska notiser från **Ab.** Korpo [II]. (Medd. XLVIII). H:fors 1924.

Ekl. Bot. 1922. = Eklund, O. Botaniskt från **Ab.** Korpo 1922. (Medd. XLIX). H:fors 1925.

Ekl. Strandt. = Eklund, O. Strandtyper i skärgårdshavet (Terra 1924, N:o 2—3). H:fors 1924.

Ekl. Öst. = Eklund, O. Botaniska anteckningar från Österskär (**Ab.** Korpo). (Medd. XLIX). H:fors 1925.

Elfv. drag = Elfving, Fr. Några drag ur den inhemska växtvärldens nyare historia (A. s. l. H.). H:fors 1922.

Finnl. = Finnland im Anfang des XX Jahrhunderts. H:fors 1919. Partem botanicam scripsit K. Linkola.

Florstr. Stud. = Florström, Br. Studier öfver *Taraxacum*-floran i Satakunta (Acta XXXIX, N:o 4). H:fors 1914

- Fors. = Forsius, I. Muutamia Pohjois-Savolle uusia kasveja (L. Y. 1922, N:o 4). Oulunkylä 1922.
- Fort. = Fortelius, O. Några växtfynd från Kuusamo (Medd. XLVIII). H:fors 1924.
- Fort. II = Fortelius, O. Några växtfynd från Kuusamo (Medd. XLIX). H:fors 1925.
- Hartm.—Holmb. = Hartmans Handbok i Skandinaviens flora redigerad av Otto R. Holmberg. H. I. Stockholm 1922.
- Hertz Dendr. = Hertz, M. Dendrologisia tiedonantoja Rautavaaran pitäjistä (Sb.) kesällä 1922 (L. Y. 1923). Oulunkylä 1923.
- Hid. Chaer. = Hidén, I. Chaerophyllum aromaticum L. valtiolisen Suomen alueella (Medd. XLVIII). H:fors 1925.
- Hid. Hank. = Hidén, I. Kasvilöytöjä Hankoniemen kärjestä (L. Y. 1922, N:o 3). Oulunkylä 1922.
- Hid. Lis. = Hidén, I. Lisätietoja rautatieasemien ja satamatojen kasveista (L. Y. 1923). Oulunkylä 1923.
- Hid. lisät. = Hidén, I. Eräitä lisätietoja Sääksmäen pitäjän putkilokasvistosta (Medd. XLVIII). H:fors 1925.
- Hid. rautatieas. = Hidén, I. Tietoja kasvistosta eräillä rautatieasemilla ja satamaradoilla kesällä v. 1921 (L. Y. 1922, N:o 4). Oulunkylä 1922.
- Hid. Sakk. = Hidén, I. Tietoja Sakkulan pitäjän kasvistosta (Medd. XLIX). H:fors 1925.
- Hid. Tur. = Hidén, I. Turun Suomalaisen Yliopiston kasvi-
maantieteellinen retkeily Sortavalan seudulla (L. Y. 1924, N:o 2 et 3). Oulunkylä 1924.
- Hid. Van. = Hidén, I. Esitelmä Vanamon kokouksessa 21. IV. 1923 (L. Y. 1923). Oulunkylä 1923.
- Hint. tamm. = Hintikka, T. J. Eräistä tammen (*Quercus pedunculata* Ehrh.) kasvupaikasta Kaukolassa (Ik.). (Medd. XLVIII). H:fors 1924.
- Häyr. Forsk. = Häyrén, E. F. Forskarmötets botanisk-geografiska exkursion (Första periodiska forskarmötet Bd. I). H:fors 1924.
- Kotil. Hav. = Kotilainen, M. J. Havaintoja dyynikasvillisuudesta

- eräällä Laatokan hietarannalla (L. Y. 1922, N:o 5). Oulunkylä 1922.
- Krog. Pell. = Krogerus, R. Pellonkylä träsk (Fennia 44, N:o 2). H:fors 1923.
- Krohn Paeon. = Krohn, V. Paeonia anomala L. Kuollan La-pissa (Terra 1924, N:o 2—3). H:ki 1924.
- Kuj. Aln. = Kujala, V. Tervaleppä (Alnus glutinosa (L.) Gaertn.) Suomessa. Yliopistollinen väitöskirja. H:ki 1924.
- Kuj. Hav. = Kujala, V. Havaintoja Kuusamon ja sen eteläpuolisten kuusimetsäalueiden metsä- ja suotyypeistä (Metsätiet. koelait. julk. 4). H:ki 1921.
- Kyyhk. Asp. = Kyyhkynen, O. Silmällä pidettävä saniainen *Aspidium aculeatum* (L.) Doell. (L. Y. 1924, N:o 2). Oulunkylä 1924.
- Kyyhk. Merk. = Kyyhkynen, O. Merkitöjä kasvien myöhäiskukinnasta Maaningan Pöljällä (L. Y. 1923). Oulunkylä 1923.
- Lindb. bidr. = Lindberg, H. Nytt bidrag till kännedomen af Taraxacum-formerna i södra och mellersta Finland (Medd. XXXV). H:fors 1909.
- Lindb. Förkl. = Lindberg, H. Rektor M. Brenners Taraxaca. Förklaring. (Medd. XXXV). H:fors 1909.
- Lindb. jordl. = Lindberg, H. Vad ha våra jordlager att berätta (A. s. I. H.). H:fors 1922.
- Lindb. Tarax. = Lindberg, H. Taraxacum-former från södra och mellersta Finland (Acta XXIX, N:o 9). H:fors 1907.
- Link. Orim. = Linkola, K. Orimattilaisten kasvintuntemuksesta (L. Y. 1922, N:o 4). Oulunkylä 1922.
- Link. Suom. = Linkola, K. Suomen kasviston historia (Oma maa, 2. pain., osa V). Porvoo 1924.
- Link. Talv. = Linkola, K. Talvisiementäjistä (L. Y. 1924, N:o 4). Oulunkylä 1924.
- Link. Überw. = Linkola, K. Zur Kenntnis der Überwinterung der Unkräuter und Ruderalpflanzen in der Gegend von Helsingfors (Vanamon Julk. I, N:o 7). H:ki 1922.
- Liro Ust. = Liro, J. I. Die Ustilagineen Finnlands (Suom. Tie-deakat. Toim. A XVII, N:o 1). H:ki 1924.

- Lund Fört. = Förteckning öfver Skandinaviens växter utg. af Lunds botaniska förening. 1. Kärlväxter. Andra upplagan. Lund 1917.
- Markl. = Marklund, G. Taraxacum-studier i Ladoga-Karelen (Acta XL, N:o 3). H:fors 1915.
- Markl. litt. = Marklund, G., quae litteris mihi exposuit.
- Markl. Tarax. = Marklund, G. Nya Taraxaca (Acta LV, N:o 5). H:fors 1925.
- Mossk. Red. XII = Redogörelse för Finska Mosskulturföreningens torfmarksundersökningar. XII. Ilmola härad. (Mossk. 1921 H. 2). H:fors 1922.
- Mossk. Red. XIII = [Superior]. XIII. Undersökningar vid bandelar Jyväskylä—Haapamäki—Myllymäki. (Mossk. 1922 H. 2). H:fors 1923.
- Mossk. Red. XIV = [Superior]. XIV. Närpes härad. (Mossk. 1923 H. 1). H:fors 1923.
- Mörner Acta = Mörner, C. Th. Några östliga växter å svensk mark. II. *Primula sibirica* Jacq. var. *arctica* Pax (Acta Florae Suaeciae I). Stockholm 1921.
- Mörn. Bot. = Mörner, C. Th. Botaniska anteckningar från Norrlandsfärden 1916—1919 (Bot. Not. 1920). Lund 1920.
- Mörn. norrl. = Mörner, C. Th. Ytterligare några norrländska växtlokaler (Bot. Not. 1923). Lund 1923.
- Ols. Växtf. = Olsoni, B. Växtfynd i Kimito, Finby och Hitis sommaren 1921. (Medd. XLVIII). H:fors 1924.
- Paas. = Paasio, I. Uusia kasveja Sa.-maakunnasta (L. Y. 1923, N:o 1). Oulunkylä 1923.
- Paas. Kasv. = Paasio, I. Kasvitietoja Savonlinnan seudulta (L. Y. 1923). Oulunkylä 1923.
- Palmgr. Kennt. = Palmgren, A. Zur Kenntnis des Florencharacters des Nadelwaldes (Acta Forestalia Fennica 22). H:fors 1922.
- Palmgr. Ål. Tarax. = Palmgren, A. Bidrag till kännedomen om Ålands vegetation och flora. I Taraxaca (Acta XXXIV, N:o 1). H:fors 1910.
- Palmgr. Ål. Tarax. II. = [Superior]. II Taraxacum-former (l. c. N:o 5). H:fors 1910.

- Parv. Hav. = Parvela, A. A. Havaintoja kasvien syyskukinnasta Oulussa 1922—24 (L. Y. 1925, N:o 4). Porvoo 1925.
- Parv. Kuus. = Parvela, A. A. Tietoja Kuusamon viljelyskasvistosta (L. Y. 1923, N:o 1). Oulunkylä 1923. Plantas in atriis cultas [»huonekasveja»] exclusi. Vide etiam sub Parv. til.
- Parv. Piirt. = Parvela, A. A. Piirteitä Orimattilan pitäjän yleisestä maantieteestä (Orimattilan pitäjä, kirjoittanut Atte Hardén). Lahti 1923.
- C. Regel Ass. = Regel, C. [in aliis operibus K.] Assoziationen und Assoziationskomplexe der Kola Lappmark (Englers Bot. Jahrb. Bd. 58, H. 5). Leipzig 1923.
- K. Regel Flor. = Regel, K. Zur Flora der Halbinsel Kola (Medd. XLVIII). H:fors 1925. — M. S. primum adhibui
- K. Regel in Act. Ross. = Регель, К. В. За́мѣтки къ флорѣ сѣверной Россіи. (Acta Florae Rossicae Vol. II fasc. 3). Юрьевъ 1916.
- K. Regel Pfl. = Regel, K. Die Pflanzendecke der Halbinsel Kola Lapponiae Varsugae (Mémoire de la faculté des sciences de l'université de Lithuanie 1922). Kaunas 1923.
- K. Regel ref. = Regel, K. Zur Flora der Halbinsel Kola. Ref. (Sv. Bot. T. Bd. XVII). Uppsala 1923.
- Roiv. Tiet. = Roivainen, H. Tietoja kasvillisuudesta sekä putkilo- ja lehtisammalkasvistosta keskisen Luttojoen seuduilla (Vanamon Julk. I, N:o 8). H:ki 1923.
- Räs. Hav. = Räsänen, V. Havaintoja korkean tulvaveden vaikutuksesta kasvillisuuteen Laatokan rantamilla (L. Y. 1924, N:o 6). Oulunkylä 1924.
- Räs. Ihm. = Räsänen, V. Ihmisen seuralaiskasveja Petsamossa (L. Y. 1922, N:o 3). Oulunkylä 1922.
- Sern. spridn. = Sernander, R. Den skandinaviska vegetationens spridningsbiologi. Uppsala 1901.
- Stern. = Sterner, R. The continental element in the flora of South Sweden (Geografiska Annaler 1922, H. 3—4). Stockholm 1922.
- Suh. Tiet. = Suhonen, P. Tietoja kasvien kukkimisen alkamisesta Toijalassa (L. Y. 1924, N:o 5). Oulunkylä 1924.

Suh. Til. = Suhonen, P. Tilastoa koristekasvien viljelemisestä Karttulan pitäjässä (L. Y. 1924, N:o 5). Oulunkylä 1924.
— Plantas in atriis cultas [»huonekasveja»] exclusi; vide etiam sub Parv. til.

Suom. V = Suomenmaa. Maantieteellis-taloudellinen ja Historiallinen Tietokirja. V. Viipurin lääni. H:ki 1923.

Suom. VI = [Superior]. VI. Mikkelin lääni. H:ki 1924.

Tigerst. Förs. = Tigerstedt, A. F. Försök med utländska träd införande i Finlands skogar (A. s. l. H.). H:fors 1922.

Index.

Compositae.

<i>Achillea</i> cartilaginea	95	<i>A.</i> inodora	76
<i>A.</i> impatiens	89	<i>A.</i> maritima	81
<i>A.</i> millefolium	87	<i>A.</i> norvegica	80
<i>A.</i> nobilis	89	<i>A.</i> procera	76
<i>A.</i> ptarmica	89	<i>A.</i> rupestris	85
<i>Acroclinium</i> roseum	66	<i>A.</i> vulgaris	76
<i>Ageratum</i> mexicanum	9	f. coarctata	80
<i>Ambrosia</i> trifida	68	<i>Aster</i> amellus	21
<i>Ammobium</i> alatum	67	<i>A.</i> Lamareckianus	21
<i>Antennaria</i> alpina	64	<i>A.</i> montanus	20
<i>A.</i> dioica	62	<i>A.</i> novi Belgii	21
<i>Anthemis</i> adulterina	105	(<i>A.</i> perennis)	21
<i>A.</i> arvensis	97	<i>A.</i> praecox	20
<i>A.</i> arvensis $\times$ tinctoria	104	<i>A.</i> salicifolius	20
<i>A.</i> cotula	105	<i>A.</i> sibiricus	19
<i>A.</i> nobilis	105	<i>A.</i> subintegerrimus	19
<i>A.</i> tinctoria	100	<i>A.</i> tripolium	17
<i>Arctium</i> Lappa	197	var. arctica	18
<i>A.</i> vulgare	196	<i>Bellis</i> perennis	22
<i>Arnica</i> alpina	136	<i>Bidens</i> cernuus	33
<i>A.</i> angustifolia	137	f. radiata	37
<i>A.</i> montana	137	<i>B.</i> platycephalus	42
<i>Arnoseris</i> minima	223	<i>B.</i> radiatus	42
<i>Artemisia</i> abrotanum	86	<i>B.</i> radiatus $\times$ tripartitus	46
<i>A.</i> absinthium	81	<i>B.</i> tripartitus	38
<i>A.</i> annua	86	<i>Calendula</i> officinalis	153
<i>A.</i> argentea	86	<i>C.</i> pluvialis	153
<i>A.</i> borealis	75	<i>Calliopsis</i> atosanguinea	71
<i>A.</i> bottnica	75	<i>Callistephus</i> chinensis	21
<i>A.</i> campestris	71	<i>C.</i> hortensis	21
var. bottnica	75	<i>Carduus</i> acanthoides	184
<i>A.</i> dracunculus	86	<i>C.</i> crispolutans	185

<i>C. crispus</i>	179	<i>Coreopsis</i>	71
<i>C. crispus</i> × <i>nutans</i>	185	<i>Crepis biennis</i>	381
<i>C. marianus</i>	186	<i>Cr. multicaulis</i>	377
<i>C. nutans</i>	184	<i>Cr. nicaeensis</i>	381
<i>C. polyanthemus</i>	185	<i>Cr. paludosa</i>	373
<i>C. tenuiflorus</i>	186	<i>Cr. praemorsa</i>	376
<i>Carlina longifolia</i>	155	<i>Cr. sibirica</i>	372
<i>C. vulgaris</i>	154	<i>Cr. taraxacifolia</i>	383
<i>Carthamus tinctorius</i>	186	<i>Cr. tectorum</i>	378
<i>Centaurea argentea</i>	218	<i>Cr. virens</i>	381
<i>C. austriaca</i>	205	<i>Cynara cardunculus</i>	186
<i>C. calcitrapa</i>	218	<i>C. scolymus</i>	186
<i>C. cyanus</i>	215	<i>Dahlia coccinea</i>	71
<i>C. decipiens</i>	214	<i>D. variabilis</i>	70
<i>C. diffusa</i>	218	<i>Dimorphotheca pluvialis</i>	153
<i>C. jacea</i>	211	<i>Echinops sphaerocephalus</i>	158
<i>C. jacea</i> × <i>austriaca</i>	215	<i>Erigeron</i>	23
<i>C. montana</i>	218	<i>Eupatorium cannabinum</i>	1
<i>C. nigra</i>	210	<i>Filago arvensis</i>	47
<i>C. phrygia</i>	205	<i>F. germanica</i>	52
<i>C. scabiosa</i>	201	<i>F. minima</i>	51
<i>Chrysanthemum arcticum</i>	122	<i>F. montana</i>	47
<i>Chr. carinatum</i>	126	<i>Galinsoga parviflora</i>	47
<i>Chr. coronarium</i>	126	<i>Gnaphalium alpinum</i>	64
<i>Chr. leucanthemum</i>	122	<i>Gn. alpinum</i> × <i>dioicum</i>	65
<i>Chr. parthenium</i>	126	<i>Gn. arenarium</i>	66
<i>Chr. segetum</i>	125	<i>Gn. carpathicum</i>	66
<i>Cichorium endivia</i>	221	<i>Gn. dioicum</i>	62
<i>C. intybus</i>	218	<i>Gn. Leontopodium</i>	62
<i>Cineraria aurantiaca</i>	141	<i>Gn. luteo-album</i>	62
<i>C. campestris</i>	140	<i>Gn. * norvegicum</i>	59
<i>C. integrifolia</i>	139	<i>Gn. silvaticum</i>	57
<i>C. palustris</i>	141	<i>Gn. supinum</i>	56
<i>Cirsium arvense</i>	164	<i>Gn. uliginosum</i>	52
var. <i>horridum</i>	167	var. <i>pilulare</i>	54
<i>C. arvense</i> × <i>heterophyllum</i> ..	174	<i>Helenium</i>	28
<i>C. heterophyllum</i>	170	<i>Helianthus annuus</i>	69
<i>C. heterophyllum</i> × <i>oleraceum</i> ..	175	<i>H. cucumerifolius</i>	69
<i>C. heterophyllum</i> × <i>palustre</i> ..	175	<i>H. doronicoides</i>	69
<i>C. lanceolatum</i>	158	<i>H. lenticularis</i>	69
<i>C. oleraceum</i>	169	<i>H. tuberosus</i>	70
<i>C. oleraceum</i> × <i>palustre</i>	178	(<i>Helichrysum arenarium</i>)	66
<i>C. palustre</i>	161	<i>H. bracteatum</i>	67
<i>Cnicus benedictus</i>	178	<i>Helipterum Manglesii</i>	67

<i>Helminthia echioides</i>	238	<i>P. niveus</i>	11
<i>Hieracium</i>	383	<i>P. officinalis</i>	10
<i>Hypochoeris maculata</i>	245	<i>P. vulgaris</i>	9
<i>H. radicata</i>	248	<i>Picris hieracioides</i>	233
<i>Inula britannica</i>	32	<i>Pulicaria vulgaris</i>	67
<i>I. helenium</i>	26	<i>Pyrethrum bipinnatum</i>	127
<i>I. salicina</i>	28	<i>P. corymbosum</i>	127
var. <i>subhirta</i>	32	<i>P. parthenifolium</i>	126
<i>Lactuca angustana</i>	344	<i>Rhodanthe Manglesii</i>	67
<i>L. muralis</i>	342	<i>Rudbeckia hirta</i>	68
<i>L. sativa</i>	344	<i>R. laciniata</i>	69
<i>Lampsana communis</i>	221	<i>Saussurea alpina</i>	187
<i>Lappa glabra</i>	198	<i>Scorzonera hispanica</i>	244
<i>L. * intermedia</i>	196	<i>Sc. humilis</i>	243
<i>L. minor</i>	197	<i>Senecio barbaeaeifolius</i>	143
<i>L. minor</i> $\times$ <i>tomentosa</i>	200	<i>S. elegans</i>	152
<i>L. nemorosa</i>	196	<i>S. Jacobaea</i>	141
<i>L. officinalis</i>	195	<i>S. nemorensis</i>	143
<i>L. officinalis</i> $\times$ <i>tomentosa</i>	200	<i>S. octoglossus</i>	143
<i>L. tomentosa</i>	191	<i>S. paludosus</i>	144
<i>Leontodon autumnalis</i>	229	<i>S. silvaticus</i>	147
var. <i>Taraxaci</i>	232	<i>S. vernalis</i>	152
<i>L. balticus</i>	233	<i>S. viscosus</i>	145
<i>L. hispidus</i>	224	<i>S. vulgaris</i>	149
var. <i>hastilis</i>	228	<i>Serratula tinctoria</i>	191
<i>L. Keretinus</i>	233	<i>Silybum marianum</i>	186
<i>L. pyrenaicus</i>	233	<i>Solidago virgaurea</i>	24
<i>Leontopodium alpinum</i>	62	<i>Sonchus arvensis</i>	345
<i>Ligularia sibirica</i>	138	f. <i>laevipes</i>	350
<i>Madia sativa</i>	71	var. <i>maritimus</i>	352
<i>Matricaria chamomilla</i>	111	<i>S. asper</i>	355
<i>M. discoidea</i>	114	<i>S. oleraceus</i>	358
<i>M. inodora</i>	105	<i>Tagetes erectus</i>	71
f. <i>maritima</i>	108	<i>T. patulus</i>	71
f. <i>borealis</i>	110	<i>Tanacetum balsamita</i>	136
<i>M. suaveolens</i>	115	<i>T. vulgare</i>	128
<i>Mulgedium alpinum</i>	361	<i>Taraxacum</i>	251
<i>M. macrophyllum</i>	361	<i>T. acutangulum</i>	383
<i>M. sibiricum</i>	365	<i>T. acutidens</i>	383
f. <i>runcinata</i>	371	<i>T. aequilobum</i>	252
<i>Onopordon acanthium</i>	187	<i>T. alatum</i>	253
<i>Petasites frigidus</i>	12	<i>T. albicollum</i>	253
<i>P. * heterophyllus</i>	11	<i>T. altissimum</i>	255
<i>P. laevigatus</i>	11	<i>T. amaurolepis</i>	255

<i>T. amblycentrum</i>	255	<i>T. crocoides</i>	275
<i>T. angustrolobum</i>	256	<i>T. cuspidatum</i>	275
<i>T. angustisquamum</i>	256	<i>T. cyanolepis</i>	275
<i>T. angustissimum</i>	257	<i>T. Dahlstedtii</i>	276
<i>T. angustum</i>	258	<i>T. decipiens</i>	277
<i>T. apicatum</i>	258	<i>T. densiflorum</i>	277
<i>T. Arrhenii</i>	258	<i>T. dilatatum</i>	277
<i>T. assurgens</i>	258	<i>T. distantilobum</i>	278
<i>T. atriomarginatum</i>	258	<i>T. divaricatum</i>	279
<i>T. attenuatum</i>	259	<i>T. duplidenis</i>	279
<i>T. aurosulum</i>	259	<i>T. erythrospermum</i>	280
<i>T. balticum</i>	259	<i>T. * euryphyllum</i>	280
<i>T. biformatum</i>	253	<i>T. eximium</i>	281
<i>T. biforme</i>	261	<i>T. expallidiforme</i>	281
<i>T. boreum</i>	261	<i>T. expallidum</i>	281
<i>T. bottnicum</i>	262	<i>T. expansum</i>	281
<i>T. brevisectum</i>	262	<i>T. falcatum</i>	281
<i>T. brevissimum</i>	262	<i>T. fasciatum</i>	282
<i>T. Buchii</i>	262	<i>T. Florstroemii</i>	282
<i>T. caloschistum</i>	262	<i>T. fulvum</i>	283
<i>T. canaliculatum</i>	263	<i>T. galeatum</i>	284
<i>T. canoviride</i>	265	<i>T. Gelerti</i>	284
<i>T. capnocarpiforme</i>	265	<i>T. gibberum</i>	285
<i>T. capnocarpum</i>	265	<i>T. gibbiferum</i>	285
<i>T. caudatulum</i>	265	<i>T. glabrum</i>	285
<i>T. ceratolobum</i>	266	<i>T. gracilentum</i>	286
<i>T. ceratophorum</i>	290	<i>T. grandiceps</i>	255
<i>T. chloroleucum</i>	266	<i>T. guttulatulum</i>	286
<i>T. chloroticum</i>	267	<i>T. haematopus</i>	287
<i>T. chrysostylum</i>	267	<i>T. hamatifforme</i>	288
<i>T. cochleatum</i>	268	<i>T. hamatum</i>	288
<i>T. concolor</i>	268	<i>T. hastatum</i>	289
<i>T. conforme</i>	268	<i>T. Hjeltii</i>	289
<i>T. coniungens</i>	268	<i>T. humile</i>	290
<i>T. copidophyllum</i>	269	<i>T. ingens</i>	290
<i>T. cordatum</i>	256	<i>T. intermedium</i>	337
<i>T. cordiferum</i>	269	<i>T. interruptum</i>	291
<i>T. corniculatum</i>	269	<i>T. intricatum</i>	291
<i>T. cornigerum</i>	270	<i>T. isthmicola</i>	292
<i>T. crassipes</i>	270	<i>T. Jaervikylense</i>	292
<i>T. crebridens</i>	272	<i>T. Karelicum</i>	293
<i>T. crispifolium</i>	272	<i>T. Kittilense</i>	293
<i>T. croceiflorum</i>	273	<i>T. Kjellmani</i>	294
<i>T. croceum</i>	273	<i>T. Kolaense</i>	295

<i>T. Kuusamoënsæ</i>	295	<i>T. pallidulum</i>	312
<i>T. * laceratum</i>	296	<i>T. palustre</i>	313
<i>T. lacinosum</i>	296	<i>T. paradoxum</i>	314
<i>T. lactucaceum</i>	296	<i>T. parciflorum</i>	314
<i>T. laetevirens</i>	296	<i>T. Pargasense</i>	340
<i>T. laeticolor</i>	297	<i>T. parvuliceps</i>	314
<i>T. laetum</i>	297	<i>T. patulum</i>	315
<i>T. laevigatum</i>	298	<i>T. paucisquameum</i>	315
<i>T. lapponicum</i>	299	<i>T. pectinatifforme</i>	315
<i>T. latissimum</i>	300	<i>T. penicilliforme</i>	316
<i>T. leptodon</i>	300	<i>T. persimile</i>	317
<i>T. leptophyllum</i>	300	<i>T. pholidocarpum</i>	317
<i>T. leucoglossum</i>	300	<i>T. piceatum</i>	318
<i>T. leucanthum</i>	300	<i>T. polychroum</i>	318
<i>T. limbatum</i>	301	<i>T. polyodon</i>	319
<i>T. linguicuspis</i>	301	<i>T. praeradians</i>	319
<i>T. lingulatum</i>	301	<i>T. praestans</i>	319
<i>T. litorale</i>	302	<i>T. praevidoides</i>	320
<i>T. lobulatum</i>	302	<i>T. privum</i>	321
<i>T. Lojoënsæ</i>	303	<i>T. proximum</i>	321
<i>T. longicuspis</i>	303	<i>T. pseudofulvum</i>	322
<i>T. longisquameum</i>	303	<i>T. pulcherrimum</i>	323
<i>T. lucidum</i>	304	<i>T. * pulvigerum</i>	328
<i>T. maculigerum</i>	304	<i>T. purpuridens</i>	324
<i>T. marginatum</i>	305	<i>T. reflexilobum</i>	324
<i>T. Marklundii</i>	306	<i>T. reflexum</i>	325
<i>T. medians</i>	306	<i>T. remotiugum</i>	325
<i>T. melanostylum</i>	306	<i>T. repletum</i>	326
<i>T. mimuliforme</i>	307	<i>T. retroflexiforme</i>	327
<i>T. mimulum</i>	307	<i>T. retroflexum</i>	327
<i>T. molle</i>	284	<i>T. retroversum</i>	328
<i>T. mucronatum</i>	308	<i>T. revertens</i>	328
<i>T. nivale</i>	285	<i>T. rubicundum</i>	328
<i>T. Norvegicum</i>	309	<i>T. rubrolineatum</i>	329
<i>T. obliquilobum</i>	309	<i>T. sagittatum</i>	329
<i>T. * obscurans</i>	298	<i>T. sagittifolium</i>	329
<i>T. obtusulum</i>	310	<i>T. sanguineum</i>	329
<i>T. officinale</i>	248	<i>T. Savonicum</i>	330
<i>T. oinopolepis</i>	310	<i>T. semiglobosum</i>	330
<i>T. opacum</i>	311	<i>T. septentrionale</i>	331
<i>T. Ostenfeldii</i>	311	<i>T. serratifrons</i>	331
<i>T. Ostrobottmicum</i>	311	<i>T. simulum</i>	331
<i>T. oxylobium</i>	312	<i>T. speciosum</i>	332
<i>T. pachylobum</i>	312	<i>T. spectabile</i>	332

<i>T. squarrosus</i>	332	<i>T. tortisquameum</i>	340
<i>T. stenocentrum</i>	333	<i>T. triangulare</i>	338
<i>T. stenoglossum</i>	332	<i>T. trilobatum</i>	339
<i>T. stenolepis</i>	333	<i>T. uncinatum</i>	340
<i>T. stenophyllum</i>	333	<i>T. undulatum</i>	340
<i>T. stenoschistum</i>	333	<i>T. unguiculosum</i>	340
<i>T. subalatum</i>	333	<i>T. ungulatum</i>	341
<i>T. subcrassum</i>	334	<i>T. versifolium</i>	341
<i>T. sublacinosum</i>	334	<i>T. xanthostigma</i>	341
<i>T. sublaeticolor</i>	334	<i>Tragopogon porrifolius</i>	242
<i>T. submaculosum</i>	330	<i>Tr. pratensis</i>	238
<i>T. subopacum</i>	335	<i>Tussilago farfara</i>	3
<i>T. subpenicilliforme</i>	335	<i>Xanthium orientale</i>	67
<i>T. subtile</i>	336	<i>X. spinosum</i>	67
<i>T. Sundbergii</i>	336	<i>X. strumarium</i>	67
<i>T. tenebricans</i>	336	<i>Xeranthemum annuum</i>	153
<i>T. Tornense</i>	337	<i>Zinnia elegans</i>	71
<i>T. tortilobum</i>	338		
